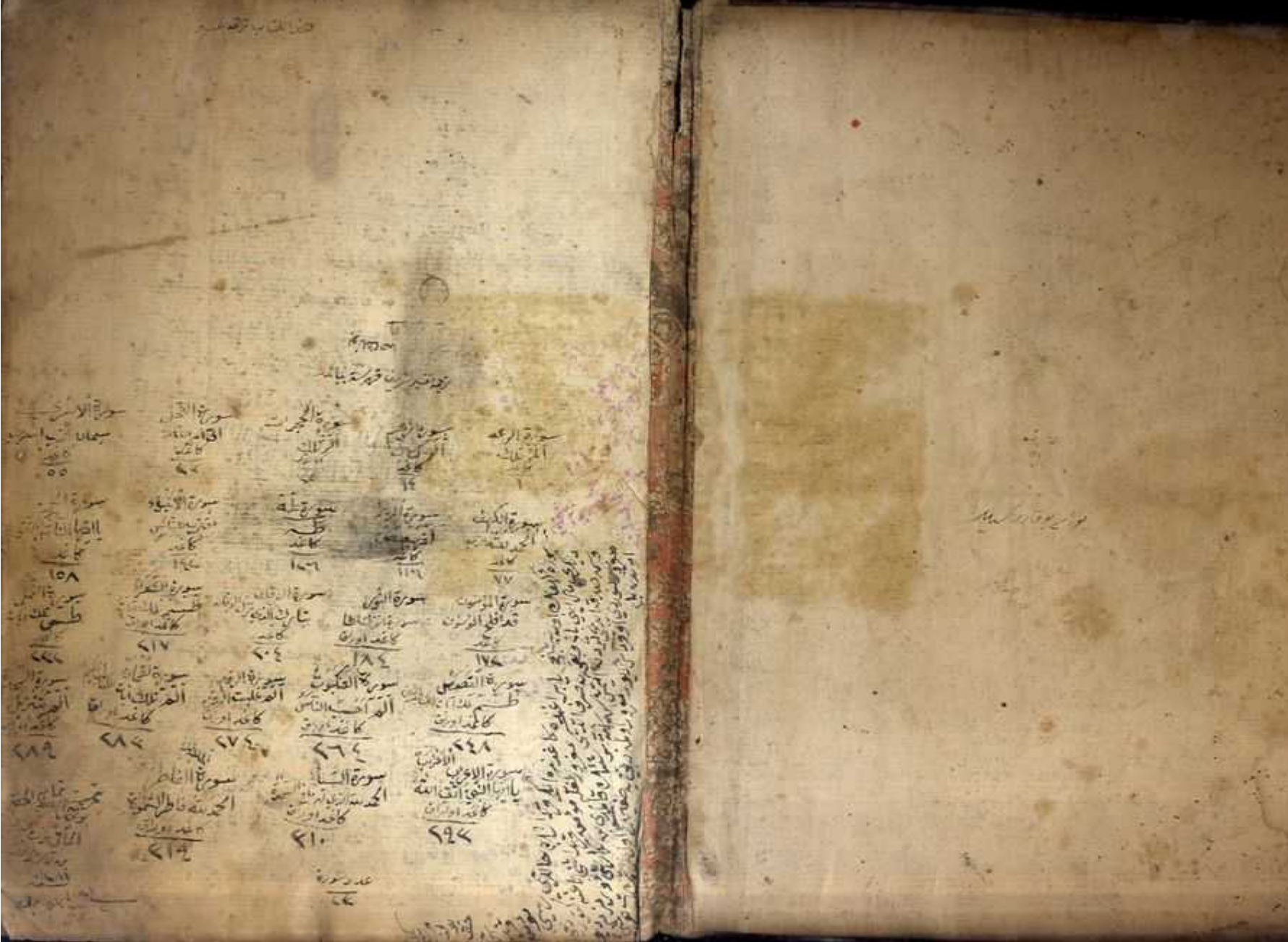

فهرست سوره‌های قرآن

سورة الرعد — المر تلك — ١

سورة النحل — الر — ١٤

سورة الحجرات — الر تلك — ٤٩

سورة الأنبياء — اقترب — ٢١

سورة الأسرى — سبحان الذي أسرى — ١٧

سورة العنكبوت — الكتاب — ٢٩

سورة طه — طه — ١٦

سورة الأنبياء — اقترب — ٢١

سورة الأنبياء — اقترب — ٢١

سورة المؤمنون — قد أفلح المؤمنون — ٢٣

سورة الشورى — حم عسق — ٤٢

سورة الفرقان — تبارك الذي نزل الفرقان — ٢٥

سورة الشعراء — طسم — ٢٦

سورة النمل — طس — ٢٧

سورة القصص — طسم — ٢٨

سورة العنكبوت — الم أحسب الناس — ٢٩

سورة الروم — الم غلبت الروم — ٣٠

سورة لقمان — الم تلك آيات الكتاب — ٣١

سورة السجدة — الم تنزيل — ٣٢

سورة الأحزاب — يا أيها النبي اتق الله — ٣٣

سورة سبأ — الحمد لله الذي له ما في السموات — ٣٤

سورة فاطر — الحمد لله فاطر السموات — ٣٥

سورة يس — يس والقرآن الحكيم — ٣٦

عدد سوره — ٦٤

مجلس من سورة الرعد وهو ثلاث وأربعون آية بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس من سورة الحجر وهو تسع وتسعون آية

مجلس من سورة النحل وهو مائة وثمان وعشرون آية

مجلس من سورة الإسراء وهو مائة وإحدى عشر آية

مجلس من سورة الكهف وهو مائة وإحدى عشر آية

مجلس من سورة مريم وهو ثمان وسبعون آية

مجلس من سورة طه وهو مائة وإحدى وثلاثون آية

مجلس من سورة الأنبياء وهو مائة وإحدى عشر آية

مجلس من سورة الحج وهو ثمان وسبعون آية

مجلس من سورة المؤمنون وهو مائة وثمان عشرة آية

مجلس من سورة النور وهو أربع وستون آية

مجلس من سورة الفرقان وهو سبع وسبعون آية

مجلس من سورة الشعراء وهو مائتان وسبع آيات

مجلس من سورة النمل وهو مائة وثلاث وثمانون آية

مجلس من سورة القصص وهو ثمان وثمانون آية

مجلس من سورة العنكبوت وهو تسع وستون آية

مجلس من سورة الروم وهو ستون آية

مجلس من سورة لقمان وهو أربع وثلاثون آية

مجلس من سورة السجدة وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة الأحزاب وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة سبأ وهو خمسون آية

مجلس من سورة فاطر وهو خمسون آية

مجلس من سورة يس وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة الصافات وهو مائة وإحدى وثمانون آية

مجلس من سورة ص وهو ثمان وثمانون آية

مجلس من سورة الزمر وهو مائة وإحدى وثلاثون آية

مجلس من سورة غافر وهو مائة وإحدى وثمانون آية

مجلس من سورة فصلت وهو أربع وخمسون آية

مجلس من سورة الشورى وهو ثلاث وخمسون آية

مجلس من سورة الزخرف وهو تسع وثمانون آية

مجلس من سورة الدخان وهو ستون آية

مجلس من سورة الجاثية وهو ست وثلاثون آية

مجلس من سورة الأحقاف وهو خمسون آية

مجلس من سورة محمد وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة الفتح وهو تسع وعشرون آية

مجلس من سورة الحجرات وهو ثمان عشرة آية

مجلس من سورة ق وهو خمس وأربعون آية

مجلس من سورة الذاريات وهو ستون آية

مجلس من سورة الطور وهو تسع وأربعون آية

مجلس من سورة النجم وهو ستون آية

مجلس من سورة القمر وهو خمس وخمسون آية

مجلس من سورة الرحمن وهو ثمان وسبعون آية

مجلس من سورة الواقعة وهو ست وتسعون آية

مجلس من سورة الحديد وهو تسع وعشرون آية

مجلس من سورة المجادلة وهو ثلاث وعشرون آية

مجلس من سورة الحشر وهو أربع وعشرون آية

مجلس من سورة الممتحنة وهو ثلاث عشرة آية

مجلس من سورة الصف وهو أربع عشرة آية

مجلس من سورة الجمعة وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة المنافقين وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة التغابن وهو ثمان عشرة آية

مجلس من سورة الطلاق وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة التحريم وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة الملك وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة القلم وهو خمسون آية

مجلس من سورة الحاقة وهو ثلاث وخمسون آية

مجلس من سورة المعارج وهو أربع وخمسون آية

مجلس من سورة نوح وهو ثمان وعشرون آية

مجلس من سورة الجن وهو ثمان وعشرون آية

مجلس من سورة المزمل وهو عشرون آية

مجلس من سورة المدثر وهو ست وخمسون آية

مجلس من سورة القيامة وهو أربعون آية

مجلس من سورة الإنسان وهو إحدى وثلاثون آية

مجلس من سورة المرسلات وهو خمسون آية

مجلس من سورة النبأ وهو أربعون آية

مجلس من سورة النازعات وهو خمسون آية

مجلس من سورة عبس وهو أربعون آية

مجلس من سورة التكوير وهو تسع وعشرون آية

مجلس من سورة الانفطار وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة المطففين وهو ست وثلاثون آية

مجلس من سورة الانشقاق وهو خمس وعشرون آية

مجلس من سورة البروج وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة الطارق وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة الأعلى وهو تسع عشرة آية

مجلس من سورة الغاشية وهو ست وعشرون آية

مجلس من سورة الفجر وهو ثلاثون آية

مجلس من سورة البلد وهو عشرون آية

مجلس من سورة الشمس وهو خمس عشرة آية

مجلس من سورة الليل وهو إحدى وعشرون آية

مجلس من سورة الضحى وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة الشرح وهو ثمان آيات

مجلس من سورة التين وهو ثمان آيات

مجلس من سورة العلق وهو تسع عشرة آية

مجلس من سورة القدر وهو خمس آيات

مجلس من سورة البينة وهو ثمان آيات

مجلس من سورة الزلزلة وهو ثمان آيات

مجلس من سورة العاديات وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة القارعة وهو إحدى عشرة آية

مجلس من سورة التكاثر وهو ثمان آيات

مجلس من سورة العصر وهو ثلاث آيات

مجلس من سورة الهمزة وهو تسع آيات

مجلس من سورة الفيل وهو خمس آيات

مجلس من سورة قريش وهو أربع آيات

مجلس من سورة الماعون وهو سبع آيات

مجلس من سورة الكوثر وهو ثلاث آيات

مجلس من سورة الكافرون وهو ست آيات

مجلس من سورة النصر وهو ثلاث آيات

مجلس من سورة المسد وهو خمس آيات

مجلس من سورة الإخلاص وهو أربع آيات

مجلس من سورة الفلق وهو خمس آيات

مجلس من سورة الناس وهو ست آيات

سورة الرعد سورة ثلاث وأربعين من آي القرآن
رعد الذين يعلم أنما أنزل إليك من ربك الحق
رعد والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم وأقاموا الصلاة
سورة إبراهيم ألم تر كيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة
إبراهيم يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت في الحياة الدنيا
إبراهيم الله الذي خلق السموات والأرض
إبراهيم والله أخرجكم من بطون أمهاتكم لا تعلمون شيئا
سورة الحجر ربما يود الذين كفروا لو كانوا مسلمين
سورة النحل ولقد آتيناك سبعا من المثاني والقرآن العظيم
سورة النحل والله أخرجكم من بطون أمهاتكم لا تعلمون شيئا
سورة النحل إن الله يأمر بالعدل والإحسان
من عمل صالحا من ذكر أو أنثى فهو مؤمن
سورة الإسراء من كان يريد العاجلة عجلنا له فيها
إسرائيل ولقد كرمنا بني آدم
إسرائيل يوم ندعو كل أناس بإمامهم
سورة الكهف المال والبنون زينة الحياة الدنيا
سورة مريم فخلف من بعدهم خلف
مريم واتقون الأحزاب من بينهم فويل للذين كفروا
مريم وإن منكم إلا واردها
مريم يوم نحشر المتقين إلى الرحمن وفدا
سورة طه ومن أعرض عن ذكري
سورة الأنبياء وما أرسلنا من قبلك من رسول إلا نوحي إليه
الأنبياء ما جعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام وما كانوا خالدين
الأنبياء ونضع الموازين القسط ليوم القيامة
الأنبياء إن الذين سبقت لهم منا الحسنى
سورة الحج يا أيها الناس إن كنتم في ريب من البعث
الحج ومن الناس من يعبد الله على حرف
الحج وجاهدوا في الله حق جهاده
سورة المؤمنون قد أفلح المؤمنون
المؤمنون والذين هم عن اللغو معرضون
المؤمنون ولقد خلقنا الإنسان من سلالة من طين
المؤمنون إن الذين هم من خشية ربهم مشفقون
المؤمنون وهو الذي أنشأكم وجعل لكم السمع والأبصار والأفئدة
المؤمنون فإذا نفخ في الصور فلا أنساب بينهم
سورة النور الله نور السموات والأرض
النور في بيوت أذن الله أن ترفع ويذكر فيها اسمه
النور ألم تر أن الله يسبح له من في السموات والأرض
النور ولله ملك السموات والأرض
النور ومن يطع الله ورسوله ويخش الله ويتقه فأولئك هم الفائزون
النور وأقيموا الصلاة وآتوا الزكاة
سورة الفرقان ويوم يعض الظالم على يديه
الفرقان وقال الرسول يا رب إن قومي اتخذوا هذا القرآن مهجورا
الفرقان أرأيت من اتخذ إلهه هواه

سورة الرعد مكية ومدنية وآيها اربعون وثلث آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الم ابن عباس رضي الله تعالى عنه بيوردى بونك معنيسى دخى اولوركه
بن اول الله كه عرشدن ترابه دكين وبو ايكيسنك اراسنده نه وار
ايسه بيلورم وكورورم بو خلقك كورمدكلرى شيلرى كل بكا ظاهردر
ودخى بيوردى كه تلك آيات الكتاب والذى انزل اليك من
ربك الحق ولكن اكثر الناس لا يؤمنون يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد
اول كتابلركه قرآندن اول اندى وقرآن دخى سكا اندورلدى ربكدن
ودخى اول دليللر وحجتلركه اثبات وحدانيت ايچون قرآندن اول
اندورلدى ودخى اول نسنه لركه جبرائيل كلوب سنك اوزرنكه اوقدى
ربكدن سكا وحى اولندى جمله حقدركه سزانوكله عمل ايدوب انوك
احكامنه متابعت قيلمسن لاكن بومكه اهلى اكا تصديق قلمزلر اول
كلام حقدر اكا انكار ايدرلر بونى تصكره دونوب اول دلايلى ذكر
ايلديكه اول خالقه تصديق واجب قيلور اعتقادى اولوب ادراك ايدرلر
تنكم بيوردى الله الذى رفع السموات بغير عمد ترونها ثم استوى
على العرش وسخر الشمس والقمر كل يجرى لاجل مسمى يدبر الامر

يفصل

يفصل الآيات لعلكم بلقاء ربكم توقنون يعنى الله تعالى اول الله در
كوكلرى براندى بوجه لكله واولو لغيلر شويله كه كوررسن صبح ديره كى
يوق ليكن انوك ديره كى حق تعالينك قدرتيدر كه برلرى كوكلرى دخى
طوتن اولدر چون كوكلرى برندى مستوى اولدى عرش اوزره حكميله
دخى آيلى كونشى مسخر قلدى آدم اوغلنلر ايچون كونش كوندوزن روشنلك
ويررآى كيجه ايله تاكه انلر اول شغله ايله مصالحلرين كوره لر ويولترين اكله
يلر بو آيله كون هر برى فلكلرنده سير ايدرلر اول اجل معلومه دكين
كه اندن اوته تجاوز قلمزلر هر برينك منزللرى واردركه كونده برمنزل
اندن طوغرلر وبرمنزلده طولنورلر تا منزللرينك غايتنه ارشجه دخى
قصلمقده واوزنقده درلر ودخى الله تعالى حاكم ايدر جميع امور عباده
فرشتهلر اندورلر رسولترينه وحيله دخى قرآن ايچنده علامتلر
بيان قيلور واحكاملرى تحقيق ايدر اولكه سزانى اكلبوب اول قيامت
كونونى تصديق ايده سزكه انده ربكزه ملاقى اولورسن ودخى بيوردى كه
وهو الذى مد الارض وجعل فيها رواسى وانهارا ومن كل الثمرات
جعل فيها زوجين اثنين يغشى الليل النهار ان فى ذلك لآيات
لقوم يتفكرون يعنى الله تعالى بيوردكم برى كعبه نك التنده دوشدى
صو اوزره اما شول چاقنورى هر طرفه چاقنوب ميل ايدردى بوجه يوجه

طاغلری یرادوب اول یرلری انوکله مخلوب محکم قلدی قرارطوتدردیکه
قوللری مصلحت بیجون که انوك اوزرنده وطن طوتوب برنچ کون عمرلری
مقداری تمام اولنجه ودخی اول طاغلرده واو والرده ابرمقلر اقندی
کمی طتلو وکمی اجی کمی استی وکمی صوق قوللری مصالحیجون ودخی انواع بیشلر
برندی هر برینك بردرلو شکلی وبردورلو لذت ویردیکی برنده کی برنده
یوق کمی طتلو وکمی اکشی هم یشی وارهم قروسی بعض وقت یاشی بتور بعض
وقت قوروسی وحیوانی دخی چفت چفت براندی هم ارککی وارهم دیشیسی
ودخی کیجه ایله کوندوزی برندی بربرینك اوزرینه غالب اولور تجانس
کوندوز وقتی کلدی روشنلغیله کیجه قراکوسی اوزره غالب اولور تجانس
کیجه کلسه کوندوز روشنلکی ضایع اولور بدرستی اشبو ذکر ایتدوکمز نسنه‌لر
برهانلر ودلیللر وارحق تعالینك برلکین اثبات قلمغه شول قومکه بو
صنایعه باقوب صانعك قدرتنی اکلمزلر دخی انك واحدلکی صفتنه
اقرار ایدلر ودخی بیوردی وَفِي الْأَرْضِ قِطَعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِنْ
أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ
بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ یعنی
حق تعالی بیوردیکه بز بونلری براندق انواعی اوزره بعض بروارکه انوك
طبراغی چورکدر نسنه بتمز بعض بروارکه طتلواری وبعض بروارکه طتلو

قوملو

قوملو وبعض بریمشق لطیف حال بوکه بربرینه اولمشق برینه نه اکرلرسه بتر
برنده بتمز کمی معمور کمی خراب کمی دوزکمی بایر ودخی بستانلر برنده‌ق که
اوزملر وانواع بیشلر بتوردك دخی اکنلرکه هر برنده دورلو دورلو
دانه‌لر بتوردك کمی بغدای کمی ارپه دخی بوکه بکزر ودخی خرما انجیلری
برندق کمی بایلمش بیمش کمی بربرده بیمش کمینك اوزده کنده بربو داغی
وارکمینك ایکی اوج اوزانوب کیمش وبو بیشلرك که بربرده بتر هر برینك
لونی وشکلی ولذتی مختلف بربرینه بکزمز وانجیلرینك شکللری دخی
مختلف وبیرقلرینك وچچکلرینك شکلی وقابی مختلف حال بودرکه برطیر
قدرن بتر وبر صوایله صواریلور واول صوواریلان صوبشل قرل صارو
دکل واول طیرق دخی برزنك اوزره وبیشلرینك طادی ولذتی
ورنکی مختلف اکر اول صوایله طیراغدن اولسه البته واجب اولوردیکه
بر بانجه ایچنده بتن بیشلرك طادی ورنکی براولیدی پس معلومدرکه
اول بتندن نه صویك خبری وارنه طیراغك امدی بوکمال اول لطیف
خبیر صنعی درکه قدرتیله بو اختلاف اوزره وجوده کتوردی تاکه عاقل
اولنلر اندن اکلیه اول صانع واحددرقادردرنه دیلرسه اشلر هیچ
هیچ براشده انوك عجزی یوقدر ودخی بیوردیکه وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ
أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ

وَاُولٰئِكَ الْاَغْلَالُ فِي اَعْنَاقِهِمْ وَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
يعنى يا محمد سن اول مكه اهلينك سنى تكذيب قلدقلرين والله تعالى كافر
اولدقلرين عجبلرسن دخى عجيب انلرك بو قولترى دركه ديرلر اشبو بن
طپراق اولوب چورودكدنصكره يعنى كيروبكى مخلوقمى اولورزبونه اولجق
نسنه ورديو بعثه انكار ايدرلر بونلر اولوردركه الله تعالينك وحدانيتنه انكار
ايدرلر اول كفرلرى جزاسى كوكدركه انلرك صاغ الترى بوينلرينه دمورلنه اود
عذابى اچنده كه انلر ابدى اصحاب نار دندرانده دائم اولسلر كركدر ودخى بيوردى كه
يَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلَاتُ وَاِنَّ رَبَّكَ
لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ابن عباس رض
روايت قيلوركه كافرلر كلوب استهزا ايله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سؤال
ايدرلركه بزه عذاب نه وقت كلور حق تعالى بوايتى ارسال ايدوب بيوردى كه يا محمد بو اهل
مكه تعجيل ايدب سندن صوردقلرى اول عذابى طلب ايدرلر عافيتدن وسلامتدن
اول ديدقلركه اول عذاب بونلره تعجيل اولنه اول عافيتلرى الدن فوت اولوب بونلر عذابه
انكار مى ايدرلر حال بودركه بو قريشدن اوكذين نجه لره بزم عقوبتلريمز ايرشوب
انتقاملريمز نجه قومى هلاك ايتمشز دربدرستى سنك ربك يا محمد مغفرت صاحبيدر
برلغرشونلريكه كفرلرندن وشركلرندن توبه قيلدقلرى ودخى تحقيق سنك ربكك عقا
بلرى وعذابلرى قتيدرشولره كه شرك وكفراوزره اولدقلر توبه قيلدقلرى ودخى بيوردى

وَيَقُولُ

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهِ اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ
قَوْمٍ هَادٍ يعنى بوكافرلر ورلركه نجون بو محمد اوزره برعلامت نشر اولمز اندرلدكه
اول انك نبوتنه وزسالتنه دليل اولدى حق تعالى بوردى يا محمد بدرستى سن بر
قورقدوجيسن وبو امته برخبر ايرشدورجيسين ايرشدركه هر قومك برعوت
قيجيسى وارضلالتدن هدايت بولنه دعوت قيلور اما هدايت ويرن بيزز كه
ديرسه وزوبرورز تحقيقكه اول هدايته اهل اولور ودخى بيوردى كه اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا تَغِيضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ يعنى حق تعالى عالمدر بيلورارميدر
قوميدر ودخى اول رحم ايچنده بتن ولدك خلقى تاميدرنا قصلدر السز مى كوزسن
مى ايا قسز مى اولسر ودخى ارحامدر مدتندن ارتق اكسك اولدوغن بيلور كه
قنغى ولد تام طغور زايده طوغر وقنغى سى اكسكدر ارتقده طوغر بوكلى انك قتنده
تقديراولنمشدركه زياده ونقصان اولمز بلكه الله تعالى بو قولترك سرلرين
بيلور واشكاره لرين بيلور اولمشى اولجغى بيلور اول الله عاليدر وبوجه در
ومنزهدر اندنكه انوك اهلى وولدى اولمه ياخود شريكى ونظيرى اولمه اول منزهدر
بوكلسندن ودخى بيوردى كه سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ اَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ
هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ
خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا

بِأَنفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ مِن دُونِهِ مِن وَالٍ يعنى
الله تعالى بيورشول كمسه كم عملن كزلو قيلمه وشولكم آشكاره قيلمه وشولكم كيجه قرا
قراكوسنده اشليه وشول كم كوندز روشلكنده اشليه كوك طاعت كوك معصيت
جملسى اكا برابر در اكا حتمى دكلدر و دخى انك صقلاجيلرى وار در اوكنده و
اردنده انى الله امر ايله صقلر لر اولتقدير اولنان نسنه ارشيجه قيانكه اول
تقدير اولنان اكا ايريشه اول صقلاجيلر ارادن جقوب انى اولتقدير ايله قورلر
و دخى حق تعالى بر قومه ويردوكى نعمتى الوب كرو محنته دوندرمز تاكه اول قوم
كندو نفسلرندن شكرى حالى قيوب كفره دوندرميجه و دخى حق تعالى بيوردى
هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ وَيُسَبِّحُ الرَّ
عْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن
يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ يعنى حق تعالى عظمتندن
خبر ويرب بيوردى كه اول الله در اولكم سزه كوك بورنده بلدرملرى كو
سترر يولده وسفرده بوريتلرى وكونلمه بته جك مصلحتلرى اولنلرى وقورقمقلق
يونندنكه يغمورلر انلره ضرر ايدر واولرنده مقيم اولنلرى ويغمور ايله بته جك حا
جتلرى اولنلرى اومدرمق يونندنكه حق تعالى انلره يغمردن فايده ويرر زيرا يغمور
بعضلره ضرر وبعضلره رحمت اولور كلى خلقه ضرر اولمز وكلى رحمت ومنفعت اولمز
و دخى اول الله در كه بو هواده آغير بولتلرى يغمور يوكلديلمه سوروب بر ولايته

ايرشدورن

ايرشدورن در كه دستور اولمايجه بر قطره بره دوشمز و دخى اول ملك رعد
حق تعالى تسبيح ايدر واكا حمد ايدر كه هيچ بر ساعت اندن سست اولمز و دخى فرشتلر
اكا تسبيح وحمد ايدرلر اندن قورقمجى اولدقلرندن و دخى اول الله در كه كوكدن دوتنسز
اودغدر روبو برادلمشدن كمه دبرسه اكا ايريشور كوبندر كه انلر الله تعالينك
وحدانيته سنده مجادله قيلورلر زيرا حق تعالينك عقابى قتيدر فوتى محكمدر كمى
دوترسه خلاص بولمز و دخى بيوردى كه لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ
لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ
بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ يعنى بو كلمه اخلاص كه لا اله الا الله
در بو اول الله كه در كه قولترى كندويه دعوت قيلورتاكه بو قولترانوك دعوتنه
اجابت قيلوب خلاص بولرلر شولنلر كه الله تعالى قيوب بنلرى صنمارى كندولره معبود
طوتنه لر حال بودر كه اول بنلرك طبنلره هيچ برنسنه ده منفعتى يوق انلر شول
غايت صوصيق آدم كبيدر كه صودن يكا اين اوزتمشدر دليل اول صويه جاغرر كه
اغزمه كل ديو اول انك اغزينه كلمك دكل واول صو سزلق اندن دفع اولمق دكل بو بر
مثلدر كه عرب اچنده سويلرلر شول كشى حقنده كه الينه كيرميك نسنه طلب ايدر حق
تعالى دخى انلرك عادتى اوزره كافرلر حالنه كوره مثال قلدى انلر دخى اول صنملره عبادت
ايدب خلاص طلب ايدرلر بو دخى انجلينده دخى بيوردى كه وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ يعنى حق تعالى حضرتنه سجد

قیلوب عبادت ایدر جمله کوکلر و یرلر خلقی کیسی اطاعتلر کیسی دیلر دلمز اما انلر که
مؤمنلر در اطاعت ایدب کندو رضالرینه حق تعالیه سجده قیلوب عبادت ایدرلر اما
انلر که کافرلر در دله مز سجده قیلورلر و اهل اخلاص اولنلر حق تعالیه طوعاً رضا ایله
سجده قیلورلر و انلر که نفاق اهلیدر کرهاً سجده قیلورلر اما بو معنی که دمشلر در بو
قول ضعیفدر شول جهتدن که حق تعالی سجده قلمغی عموم اوزره خبر ویرب بیوردیکه
بر ده کوکده هر کسنه کم وارد انکا سجده ایدرلر پس بو دلالت ایدر کم بر ده کوکده هیچ
بوقدر انکا سجده قلمز مخلوق اولیه حال بوکه بزکور و رز بونجه کافرلر که حق تعالیه
سجده قلمزلر کمی بوته وکمی کونه سجده قیلورلر پس اکر اول کافرلره سؤال انسلر
بویرلری کوکلری کیم یرتدی و بو جمله یرادلنه مالک کندر که کلی انکا مسخر و مطیعدر
کسه انکا غالب اولوب کندویه مسخر ایده مز جمله مخلوق انوك مقهوریدر ضروری
انلر جواب ویرب دیرلر که الله تعالیدر پس بو وجهله جمله انکا خاضعدر و انلرك
کولکه لری دخی حق تعالیه سجده ایدرلر که کلکه نوك سجودی دور انکدر دور انی
شمسله کون قنغی بکا که توجه قیلم کولکه انك مقابله سنده دور ایدر بر بوزنده سا
جدلرکی و دخی بیوردیکه قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوٰاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللّٰهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ
مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ
وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا
كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

یعنی

یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بو مکه اهلنه ایت کم بو یرلرك کوکلرك خالقی کمدر اکر سکا
کوزل جواب ویرلر سه حوش والا ویرمیه سی اولور سه سن ایتکل که برك کوکلك
خالقی اول براولن الله در و دخی ایتکم سز اول الله یی قوب نه معبوده طپر سز اندن
غیریه عبادت ایدر سز شول کسه لرکه انلر کندو نفسلرینه مالك دکلدر که بر فایده لو
نسنه کندولره حاصل قیلمز و برامز نسنه لری کندولردن منع ایده لر بونی دیسوب
قومدی دخی انلرك حالنه کوره مثال قوروب بیوردیکه ایت یا محمد که کوزسز اولوب
کورمیتلر ایله کورور اولنلر برابر میدر پس انلره برابر دکلدر امدی مؤمنله کافر
دخی برابر دکلدر و دخی اول جاهلترکم آخرت امرنی فکر ایتمیوب الله دن یکا
رغبت ایتمه لر برابر دکلدر اول عالملره که دائم فکری و سعی آخرت اوله توجهی
حق تعالیدن یکا اوله و دخی ایتکم روشنلکله ظلمات برابر دکلدر پس انجلیس که
کفر ایله ایمان دخی برابر دکلدر یعنی کافرلر اول پوتلرینی حق تعالیه شریك قیلورلر اول
پوتلرینی نه وجهله شریك ایدرلر که انلر دخی الله تعالی برتدوغی کبی نسنه می یراندلر که
حق تعالی برتدوغیله انلرك برتدوغی اراسنده شبهه واقع اولدی بلدلو اندن اوترو
می شریك قیلدلر چون حق تعالی اول پوتلر ایچون بو مثلی قوردی انلر جواب بولمیوب
سکوت ایتدلر پس حق تعالی بیوردیکم ایت یا محمد جمله مخلوقك خالقی الله تعالیدر کم
اول بر در انوك شریکی نظیری یوقدر قهاردر جمیع عناد ایدب انکار قلنلری
قهر ایله دنیاده هلاك ایدب آخرتده ابدی عذابه مبتلا قیلورلر بوندن صکره حق تعالی

حقله باطل اراسنده مثال قلدی زیرا عربلك عادتی بودرکه تجان برکلامی روشن بیلوب
اکلمق دلسه اکابر مثل قوراریسن حق تعالی دخی انلرك عادتی اوزره حقله باطلی بیان
ایچون مثل قوروب بیوردیکه اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا
فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا یعنی حق تعالی کوکدن یره صواندردی هر دره دن مقداری
قدر صو اقتدی یعنی اولو وبیوك اولن دره دن سل دخی اولو اقدی وکوچك دار
اولن دره دن صغدوغی قدر اقتردی پس اول سیل اقمقله اوزرینه کوپکلر جمع اولوب
کتوردی دره لرینك ایکی طرفنه بیقلدی مقصود بوندن مثلدرکه حق تعالی قرآنی بعضوه
یکزتدیکه کوکدن ایندردی وکوکلری اول دره لره یکزتدیکه نفس هوالری سیله
یکزتدی کوکلر ایچنده بربری اردنجه طورمیوب واقع اولور شول سل چاغلدوغی
کبی که دره لرده اقر اوزرنده کی کپوکی باطله یکزتمشدر پس هر کوکلك هواسی و
تمناسی نقدر ایسه انوك باطل افعالی واقوالی اولقدردر زیرا کوپکلك چوقلوغی
مقداری اولورنتکم اول سل بولدوغی خارحاشاکی جمع ایدرنتکم اول کپوکلك وزنی
مقداری یوق بوخلقلك قمنده امدی حق تعالی قمنده دخی اول باطلك مقداری یوق
باطل دین طوتوب باطله طیانلره ثواب اولمزنتکم اول کپوکه کسه اعتبار ایدوب بها
ویرمزلر نصکره النوله کشی مثل قوروب بیوردی وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ
ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا
الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ

اللَّهُ

اللَّهُ الْأَمْثَالَ یعنی حق تعالی سز النون وکمش یرندیکی انك اوزرینه اودیاقب سز دوز
سزکه اندن زینت دوزب کیه سز انوك دخی سز وب اچندن چرکی چرخالنمی قالور
وباخود اوکزده متاع دوزملك ایچون باقری وتوجی اوده قیوب سز دوز سز
انلرك دخی چرکلری وخبثلری چیقوب خالص قالمیجه جمع برمتاع دوزلمزکه اندن
برمنفعت اولمز واول کوپك ازیلور محو اولوب کیدر کمی اغچلر کوکنه باپشور وکمی
دره کنارلرنده ضایع اولوب اول صوصافی قلوب خلق انوکله منفعت طوتر لر امدی اول
صافی صویله نجه منفعت طوتیلور ایسه ایمان ویقینله دخی ایمان اهلی دنیاده وآخرتده اولیله
منفعت طوتر نتکم کپوك محو اولوب کیدر فائده طوتمز اول باطل دخی محو اولورکه اهل
باطل نه دنیاده ونه آخرتده ثواب بولیجق دکلدر پس حق تعالی حقیله باطله اشبو بجلین
مثالر قوروب حق ایله باطلی بیان قیلور وطریق حقی ظاهر قیلور حجت ودلیل اقامت
انکله امدی بو مثالری وحجتلری کمسه ایچوندر بیان قیلوب انی ذکر ایدوب بیوردی
لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ یعنی شونلرکم بو مثالری برفرکلا ممزدن اشیدوب فهم ایتدلر حقی
باطلدن فرق ایتدلر حقه رغبت وباطلی ترك ایدوب خالصلرنه دنیاده مطیع اولدلر
انلره عوض آخرتده جنت وباقی نعمتلر وارا اما انلرکم بو مثالری فهم ایتمکه اعتبار اتمدلر
حقدن اعراض ایدوب باطلی طوتدیلر خالصلرینه مطیع اولمدیلر یارن قیامت کونده اکر

جميع دنيا ملوكى انونلرى اولسه وبر اواقدر دخى زياده اولسه جملهسين ويرسه كه انوكله كندو
نفسنى عذابدن خلاص قيلمه اول انلردن قبول اولنمق دكلدر ونفسنى عذابدن خلاص ايده
جك دكل بلكه انلره قتى عقابلر وحسابلر وار كه هيچ حساب اولنمق براشى قالميه وبر كناهى
برلغيه ودونوب واره حق برلرى جهنم اولدكه نه يا وزقرار ايده جك بر دركه انده
كيرن ابدا راحتلق بولمق دكلدر وبوندنصكره بو مثالى دخى تورب بيوردى اَفَمَنْ يَعْلَمُ
اَنَّمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ يعنى حق
تعالى بيوردى كه يا محمد شول كسه كه ربكدن سكا اندوربن كلامى حق بيله واول مثالدى
اشبو دوب فهم ايده وحفظدن بكا رغبت قيلمه اول شول كسه لركبى مى اولور كه كوكلى كوزى
كور اولوب حقى كورمدى وقرانى حق بلمدى بونلر برابر دكل بس تحقيق بو قرانى انلر او
كونلرى الا انلركم عقل صاحبلريدر ودخى بيوردى كه اَلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا
يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا اَمَرَ اللّٰهُ بِهِ اَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ اُولٰئِكَ
لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ يعنى حق تعالى قران عظيم ايله اوكونلنن عقل اهلى كلردانلرى وصف
ايدوب بيوردى كه انلر شول كسلردركه حق تعالى ايله كندولرى اراسنده اولان عهده وفا
ايدوب برينه كتورلردخى اول ميثاق كوننده اولنان عهدكه الله تعالى بنى بيوتينه
وكندولريك قولوغنه اثبات ايدوب انوك عهدن طوتغله اظهار قلدى ودخى انلر

دركه حق تعالى ايريشوك ديو امر ايتدوكى يره اولشديرمله رحم ايتدلر قوم قبيله دن
كسلمديلر واهل علم واهل صلاح صحبتنده ودنياريغه وآخرتلريغه خير اولمق يرلره
واهل اولديلر شر لردن منقطع اولوب جميع انبيا يه ايمان كتورديلر دخى حق تعالى
دن قورقدلر نهايتدوكى تسنه لر ايراق اولدلر وقيامت كوننده قتى عذابدن
قورقب مالى جوق جمع اتدلر والله تعالينك رضاى شريفى اولدوغى يره انفاق
ايتدلر حق تعالى فرض قلدوغى طاعتلرى برينه كتورمكه صبر ايتدلر ومعصيتلردن
تحفظ جهد ايدوب حفظدن ايريشن بلالره صبر ايتدلر جزع قيلمدلر حق تعالينك
رضاى شريفن طلب ايدوب دخى وقتيله نمازلرين قيلوب اركانلرين وشرطلرين برينه
كتوردلر وانلره رزق ايدوب ويردوكمز مالدن كزلو واشكاره زكوتلرين
ويردلر ودخى انلره برمز كلام ديلنلره انى ايوسوز ايله منع ايتدلر ودلريله
برينك حقنه برامز سوز سويلمكه ترك ايتدلر انوك حقنه كوزل كلام سويلديلر
اشبو ذكر اولنان عاقللرك صفتلريدركه حق تعالى دعوتنه اجابت ايدوب
انكا مطيع اولدلر بس بونلرك دنيوب عاقبت وار حق برلرى كوزل مقامدر
دخى اول كوركلو مقامى دخى ذكر ايدوب بيوردى جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَائِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ
يعنى اول صفتلرين ذكر ايتدوكمز اولولاركه مهاجر وانصاردر ودخى

انلرکم حاکمرین انلره بکزندلرنا قیامته دکین انلرك آتالرندن واغلنلرندن
وعورتلرندن ویاخود انلردن غیری حلقدن برکمسه کم ایمانه کلوب الله تعالیه
مطیع اولدلر علق اخلاص ایله صلاح قلدلر بونلر کلیسی اول مقیم فنا سز جنتلره
کیردلر تحتلری اوزرنده ایدی سعادته اولنلر شول کرامتی حاصل قیلورلرکه
فرشتهلر هر قپودن کیروب انلره حق تعالیدن هدیه لرکتوروب سلام قیلورلر
درلرکه سلام اولسون سیزه که سلامت اوینه کیردیکز سلام قوشمق اغنه
کلدوکز انوکچونکم الله تعالیدن امرین سرینه کتورمکه صبر ایدوکز ونفس هوالرین
منع ایدوکز کشیلرك عاقبتی جنت اولق نه کوزل نسنه درچون حق تعالی
مطیعلرین حاکمرین ومعاملرین بیان قیلوب مخالفت قیلنلرك ذمی حاکمرین
بیان ایدوب بیوردی وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ
وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ
لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ یعنی شولرکم الله تعالیك عهدلرین
صیدلر وخلق ایله عهدلرین دخی مقلدیلر وحق تعالیك قولوغنه بیورن
ویرمیوب جبار صفت اولدلر اولی میثاق کوشنده محکم تاکید ایله حق تعالیك
وحدانیتنه اقرار اتمشیکن کرو انکار قلدلر حق تعالیك اوله شولی دیو
بیوردوغی یرلردن کسدلر قوم قبیله لرینه اوشمدلر وجمیع پیغمبرلره ایشانمدلر
لرویریوزنده فساد سعی ایتدلر الله تعالیدن غیریه عبادت قلدلر ویرلرین

ازدوب حقدن غیریه عبادت ایتدرمکه سعی ایتدلر انلر اولردرکه حق تعالی
اولره دنیاده لعنت قیلوب عذابله مبتلا قیلدی انلرك آخرواده حق یرلری
نه یاوز مقامدرکه جهنمدر ودخی بیوردیکه اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ
یعنی الله تعالیدر بعض قولرینه رزقی بول قیلر وبعضینه طار وقتی قیلور
اختیار انوکدرکه بایلر غنا وفقیر فقر اختیار قیلر زیرلکه حکمتی مطلقدر
هر برینك صلاحی نیله ایدوکن بیلور انکا کوره علاج ایدرکه دنیا فساده وارمیه
اما انلرکم عهدلرین سبوب انکار بولنده قدم بصدلر انلر بوحیات دنیایی
آخرت حیاتی اوزره اختیار قلدلر حال بودرکه بودنیا حیاتی دکلدر آخرت
قشنه الا شول سرچه دن دوزلش قب قیق کبیدر صندقدر نصکره بتون
اولق ممکنی دکلدر ودخی بیوردیکه وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ یعنی
بوکافرلردرلرکه نچون بو محمدك اوزرینه برعلامت اندرلیه اول ربندنکه
اول انك رسولغنه دلالت قیله پس حق تعالی بیوردرکه یا محمد ایت بدرستی الله
تعالی دیلرسه ضلالته براغور شول قولترنکه انلر هدایته رغبت قیله لر ودخی
کندو دینه ارشاد قیلور شول قولترکه شرکدن اعراض ایدوب حقدن یکانه رغبت
قیله لر پس هرکیمکه مطلوبی نه ایسه وندن طالب ایسه انکا ویریله ودخی بیوردیکی

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ يعنى حق تعالى
هدايت ويروب ثواب اوزره طوتر شونلريكه ايمان كتوردلر دخى كوكللرى
الله تعالى ذكرينه ساكن اولوب دولنب هيچ انوك واحد لغينه كوكللرنده
شك شبهه واقع اولمزدى بركسه اللهى ذكر ايدوب آندن جسه اكا كوكللرى
اطمانشبه لرى مرتفع اولور ودخى خبر دار اولكه الله تعالى ذكرينه ساكن اولان
شول كسنه كوكللريدركه انلر ايمان كتوردلر الله تعالينك بركنه ومحمد نك
رسالتنه وقرآنكه حق كلامدر اكا تصديق قلدلر اندن دخى عملى صالح قلدلر
جنت انلركدر دخى اول طوبى انجى اول جنت ايچنده كه هيچ بر كوشك اوسيه كه انك
بداغندن اكا كرمش اوله وانك ازدكى التندندر هر بيراغنك بيوكلوكى دنيا
مشرقندن مغربه دكين بوررودخى بوردكى كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ
بِالرَّحْمَٰنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ يعنى
يا محمد سنى بز رسول كوندردك بو امت ايچنده كه سندن ايلرو كچن
امتلره رسولر كوندردك تاكه سن اوقيوب انلرك اوزرينه خبر ويره سن
شول نسنه كه قرآندن سكا وحى ايدب اندردك كه اول رحمانه انكار ايدوب
تكذيب ايدرلر يعنى عبد الله ابن اميه اصحابيله دركه بز مسلمدن غيرى

رحمان

رحمان بلمزز الا رحمان انى بيلورز حق تعالى بوردى كه ايت يا محمد كه اول رحمان
بنم ربمدر واندن غيرى معبود يوقدر الا اولدر اعتماد قيلوب جمله ايشم اكا
تفويض قلدمكه دونكلكم اندن بكا دوندى بوردى كه وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ
بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا بو ايتنك
سبب نزولى بو ايدركم عبد الله بن اميه واندن غيرى مكه كافرلردن رسول
صلى الله تعالى عليه وسلمه ديدلركه اكر كرچك رسول ايسك اشبو مكه طاغلرندن
برينى يرندن قوپرسه ير اشبو كوره لم ياخود ايراق سفر يرى يقين ايدوب يرنكم
سليمان ايدى دوزكار ايلم ويا خود موتانى سويلت ايشده لم نكم عيسى دعا ايله
سويلندى پس اول وقت حق تعالى بو آيتى كريمه ارسال ايدوب بوردى كه اكر بو
قرآنله طاغلرى مكانندن قوپروب يورتمك است سلر ياخود بونكله يرلرى يوتى
صباح ويريلتى يول اكزو وقتده سفرى قطع اتمك ديلسلر يا اول قرآن ايله
اولو سولتمك استسه لر بو كتسى برينه كلمجون بونسنلرى محمده اينن قرآندن
ايلر واينن قرآن ايله اشلدك محمده اينن قرآنله دخى بكرك اشلرز اما اكر اول
ديدكلرينى دخى بر اشلمسى اولورسوز بونر هنوز ايمانه كلمز بلكه جمله اشلرى
الله راجعدر حكم اونكدر هركيم هدايت اعطى اوله اكا هدايت ويرر اولكه اهلى دكلدر
اكا ويرمز ودخى بوردى كه أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ
جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا

مِنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَأْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ يعنى حق تعالى
بيوردى كه اول ايمان كتورن مؤمنلر دخى اميدلرن كسمديلر مى شول كسه لرك
كلمك لكندن كه حق تعالى خبر ويردى كه انلر ايمانه كلمك دكللر اكر حق تعالى دلسيدى
يوخلقك جمله سنه هدايت ويرردى چون اولر هدايت اهلى اولمديلر انكچون
حق تعالى اولره هدايت ويرمدى پس يومكه كافرلرينه دائم ذليل اولمدن
برشدت بريلا ايرشور قتل سببيله مؤمنلر لشكرندن اول كفرلرى شتردن
يا خود سن يا محمد اصحابك جماعتيله انلرك دارلرى قرينه نزول ايدرسك
تا اكاد كين كه حق تعالينك وعده سى برينه كلمه مكه فتح اولمايجون تحقيق
حق تعالينك وعده سى حقدر كه رسولنه قلدى كه جمله اكا فتح ايده اثك وعده سنه
خلاف يوقدر بو آيت شريف اول وقت نازل اولدى رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم لشكريله سير ايدوب عرفاته كلدى اندن مكه ايكيوز آلتوكوندردى
تا كه مكه نك يقينده ايرشمشلردى و دخى حق تعالى بيوردى كه وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ
بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ
يعنى يا محمد بدرستى سندن ايلرو كلان رسولرى دخى استهزا قلديلر سنكم
سندن قومك سكا استهزا قلديلر اما انلرك اول استهزا لرندن نصكره بن
عقوبتى انلره تعجيل قيلوب برزمان مهلت ويردك اندنكه اول نكذيبلرندن
اوترو انلرى عذابه طوتوب هلاك ايلدك كورمدكمى سن يا محمد كم انلره بنم

عقوبتمنه اولديكه اكرچه رسول الله انلره عقوبت اولدوغن كورمشدى
لكن عون اولدوغين حقيقت اوزره بيلوردى حق تعالى بلدورر دوكيلم
اول كا مشاهده كبى ايدى و دخى بيوردى كه اَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ
بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ اَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا
عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَاقٍ يعنى حق تعالى بيوردى
شول كسه كه خالق الخلق اولمجيبى برادلمنك رزقى اوزرينه قائم اولمه انلرده
بلالرى دفع ايتمكه قدرتى يته برابر ميدر انوكلمه كه برذره اوزره قائم و
قادر اولمه بويله ايكن دخى اول كافرلر انى الله شريك قيلورلر بيلمك كه اول
رزقى ويرمكه قادر اولان معبوده عبادت قلمق كبى اولمز پس حق تعالى بيوردى
ايت يا محمد اول كافرلره ديك كه برآدملر خبر ويرك بر حق تعالى فلدقدر
دليلرى وحجتلرى بندر يا خود منفعتى بندر قدرتلرى نيه يتربونلر
دخى بيوركه بر تحقيق حجتلرى يوق بلكه اولمز نسنه در خبر ويرردلر حق
تعالى بيوردى بر ظاهر باطل نسنه در منفعتسز اولدوغن انلر دخى بيلورلر
لكن شول مكر كافرلرى نه اول كفرلرى حوش كوسترلدى اعراض
شيطانلر دين اسلامدن منع اولندى شولدركه حق تعالى مخذول و مطرود

قلاری دین اسلامدن انلره توفیق ویرمیه اکا دخی برکسه هادی اولمز
وانلری طریق ثوابه یوردمز پس انلره دنیاده دخی قتی عذابلر وار آخرت
عذابی خود بولردن قیتر قدر انده یونلره بر صفتیق تسندیوق بونلری الله
تعالی عذابندن مقلیه بونلر نصکره حق تعالی جنت صفتنی بیان بیوردی
مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ
وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ یعنی اول متقیلر
وعده اولنان جنتنك صفتی بودرکه انوك کوشکلری وایچلرینك بشلری
وکرو قلان نعمتلری کلی دائمدر منقطع اولمز واکسلمز وکولکه لری
دایمدر انده کونش یوق که کولکه سی زایل اوله پس اول جنت عوضندر شول
کمسه لره که شرکدن ومعاصیدن صاقندیلر وکافرلرك دوبنه وارجق یری
اول اوده عذابیدر جهنم ایچنده ودخی بیوردیکه وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ
يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا
أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ یعنی
حق تعالی بیوردی شول کمسه لره که بز توریت اندردك انلرکه ایمان کتوردلر
واولر خوش کوردوب وحسن ذکر اولدوغنه وسکا کتاب اندوکنه فرح
ایدرلر اما اول مکه اهل رحمان ذکر اولدوغنه دیرلرکه بز رحمان صاحب
یمامه مسیلمه کذابی بیلورز واهل کتابدن دخی برطایفه انکار قلدیلر

شول نسنه که انوظه کلدی وشیز بعضلری نسخ اولدی حکمی بوزلدی حق تعالی
بیوردیکه یا محمد ایت که بدرستی بن بیورلدمکه توحید اوزره قایم اولم واکا
شرك کتوریم وانك بیوروغی طوتم اکا مطیع اولم وبو خلقی دخی انی برمکه
وانك عبادتنه دعوت قیلم وبلده مکه عاقبت وارجق اخرته انوك حضرتیدر
تاکه اکا برغبت قلوب ایمانه کلمه لر اندن قورقه لر ودخی بیوردیکه وَكَذَلِكَ
أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد اول اهل
کتابه توریت اندوردوکز بن سکا دخی جبرائیل قرآنیله اندردك تاکه وارد
قرآنی سنك اوزریکه اوقیه که برآنی کلی کتاب اوزره حاکم قلدق دخی محکم قلدق
کمسنه انی تغییر وتبدیل قیلمه دخی عرب لغتی اوزره اندردك که انلره فهم ایتك
اسان اوله اکرسن یا محمد اول مکه قومنك دعوتنه اجابت ایدرسك سنی اوش
تالری دده لری دینلرینه دعوت قیلودیلر وکندولر قبله سنه عبادت قیلمه
یلرلر که بیت المقدس بونلر نصکره که سکا بلدوردلری که دین حق اسلامدر
وقبله کعبه درسکا برولی وبردوست یوق که الله تعالی عذابندن سنی صقلیوب
سکا منفعتی طوقه اکرچه بو خطاب پیغمبره درلیکن مراد بونلر اصحابدر تاکه
اشدوب دین اسلام اوزره ثابت ومحکم طوره لر اول کافرلر دعوتنه اوغیه لر
ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً

وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ يَمْحُو اللَّهُ
مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ بو آیه سبب نزول بو ایدیکم بو دیلر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عیب ایدوب سوزنش قیلدیلر دیلرکه اکر
بو کندو زعم ایدوکی کبی پیغمبر ایسه اول پیغمبرلك انی چوق عورتلر چقتلمکدن
منع ایدردی حق تعالی بو آیتی ارسال ایلیوب بیوردیکی تحقیق یا محمد بز سندن ایلرو
چوق رسولترکه کوندردك انلره دخی عورتلر چقتلندرکه وذریتلر ویردك
ودخی حق تعالی بیوردیکه بو قدر هیچ بر رسولکه اول قومنه بر علامت ظهوره کتوره
حق تعالی دستوری اولمیجه الا مکرکه اذن دستوراوله و بو قولترینك اجلترینك
هر برینه بر کتاب واردرکه یازلمشدر وقتی معلومدرکه نه اوزرینه زیاده اولور
ونه ناقص اولور الله تعالی نزدی دیلرسه انی محو ایدر ونه یی دیلرسه انی ثابت
قیلور کیم اصل کتاب انوك قتنده دوکه اول لوح محفوظدر جمیع نسنه انده یازلمشدر
بو آیت دخی سبب نزولی بو ایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حقتده کافرلر
دیلرکه بزسنی کورمزز یا محمد که سن بر نسنه یه مالك اولسن زیرا اوله حق
اولدی قلم بزدی فارغ اولدی حق تعالی بو نره نهدیر ایچون بو آیتی اندورب
بیوردیکه بر رستی بز اکر دیلرسوز امر قزدن نه یی دیلرسوز بکلرز و بو خلقك
رزقلرینی وانلره ایریشمك معصیتلردن نه یی دیلرسوز محو ایدرز و نه یی
دیلرسك ثابت قیلورز و دخی بعضیلردن دوکه حق تعالی کیمك دیلرسه کوکلندن

معرفتین محو ایدر یا نقص کیدرر کیمك دیلرسه ثابت قیلور یا عالم کیدر اصل کتاب
انوك قتنده دوکه لوح المحفوظدر اولمش و اولمیجق یاد اولمزدن اول کلی انده
یازلمشدر و دخی بیوردیکه وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اول سنی
تکذیب ایدنلره وعده قیلدوغمز عذابلردن ومعصیتلردن که دنیاده ایریشمك
درانلرك بعضیسنی انلره کوندروب سن حیاتده ایکن سکا کوستریز یا خود
سنی اولدوروب اخرته کوندروروز کوریه سن پس انلر ایمانه کلمکلرنه طمع
لغنم غل کم سنك اوزریکه واجب اولان عین اولدرکه بزم خبرمز انلره ایرشدوکی
سن باقی حسابلری وجزالری بزه واجبدرکه بریه کتوره وز اَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي
الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ یعنی حق تعالی بیوردیکی یا محمد کورمزلرمی بو مشرکلرکه بز بو یرلری نه سی
نقص ایده وز جوره طوقلرندن که باغلرن واکنلرن وکویلرن انلردن
آلوب محمده واصحابنه ویردك قوما انلری ایلمه یونلرمانورلرکه غالبلردر کورمزلرمی
که بنم مغلوب ونقص اولنورلر پس حق تعالی حاکمدرنته دیلرسه حکم ایدر اکر
خیر واکر شر که اول الله تعالی بزم قولتمزه حساب وقتنده حساب قیلق دلسه
بیرجك حساب ایدرکه بر نماز وقتی مقداری اولمیجق و دخی بیوردیکی وَقَدْ
مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ

حق عقبی الدار یعنی حق تعالی بیورر یا محمد یا اهل مکه سکا قلدقاری بولردن
الروکلن رسولاریمه دخی اشیدیلر الله تعالی انلرك مکرلرینك جزاسن برینه
کتوردی انبیالرینه نصرت قلدی و انلرك مکرن باطل قلدی پس الله
تعالی عالمدر بیورکه هر نفس خیردن و شردن نه کسب ایدر ایسه انی اوله بلور
اول کافرلرکه کیملر عاقبتی خیر اولوب جنته کیرورلر و کیملر شر اولوب
جهنم عذابنه مبتلا اولورلر و دخی بیوردیکه وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ
مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ یعنی
یا محمد اول کافرلر سکا دیرلرکه رسول دکلسن یعنی اول کعب ابن اشرف
و حی ابن اخطب و کبر و قلان یهودیلر و مکه اهلی سکا بو کلامی دیرلر سن
انلره ایتکم سزکله بنم ارامده الله تعالی طانق بترکه سز بو سوزی سویلدوکز
و دخی انلرکم اهل کتابدن ایمانه کلدلر عبد الله بن سلام کبی اصحابیله انلر دخی
بو انکار ایتکزه بنمله سزك اراکزده طانق بترانرکه رسول صفتنی کتابلرنده
بولمشلر بیورلر و دخی بو کافرلرکه حق رسول ایدی انلرن اوترو ایمانه کلدیلر

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ واکامتابعت قلدیلر وهی خمسون آیات مکیة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الر كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ
رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اشبو کتاب اول

قراندر

قراندرکه جبرائیل ایله سکا کوندردك وارو ب سنك اوزریکه اوقیه تاکه سن
بو خلقی انوکلم دعوت قیلوب ظلماندن چقروب نوره و روشنلکه کتوره سن
یعنی کفردن ایمانه کتوره سن حق تعالی کفره ظلمات دیو تسمیه قلدی و ایمانه نور
دیو تسمیه قلدی پس حق تعالی رسول صلی الله تعالی علیه وسلم اندن اوتورو بیوردیکه
بو خلقی دعوت قیل اول مولالری و خالقلری امرلرینه طریق اسلامه که اول عزیز
و حمیدك طریقیدر پس اول عزیز در غالبدر انتقام ایتمکله شولر و نکه
رسوله اجابت قلدیلر دخی حمیددر کوکلو احسانلر قیلور شولره کم انی برلکی
و رسوله مطیع اولدیلر بوندن نصکره بیوردیکه اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا
أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ یعنی اول الله در اولکم برلرده کوکلرده برادلش
مخلوق کلی انوك قوتیدر کسنك اکا اشتراکی یوقدر هلاکلك ویل
عذابی ایچنده اول کافرلرا یچوندرکه اکا شرك کتوروب وحدانیتنه
انکار قلدلر و دخی بو فانی دنیایی اول باقی آخرت اوزرینه اختیار قلدیلر
کوکلرینی انوك محبتیله طولدوردیلر کندولردن غیری دخی اسلامه
کرمکدن منع ایتدلر و اول باطله میل ایدلر طوغرو یولدن صابرلر بونلر
انلردرکه حقدن ایراق اولوب نجاتسز ضلالته دوشدیلر عاقبتلری همان

جهتدن عذابه مبتلا اولمقدن ردخی بوردیکه وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ یعنی حق تعالی بوردکه برجمیع برسول کوندرمدك الا اول قومك
دلیله کوندردك کروانلرك اچلرنده تاکه انلره طریق هدایتی اکدوریوره
انك سوزوفی اشیدوب فهم ایده لر اول حقی انلره بلدورور اما هدایت ویرمك
ویرمك حق تعالی قتده در نه که دینوسنده دین اسلامدن طریق ضلالته سوردی
چون کافر اهل اولیدر واما انلرکه اسلام اهلی اولمشلر انلره توفیق ویروب طریق
هدایته سوردکه اول عزیز در ملکی ایچنده وحکیمدر کیمنه هدایت ایله حکم ایدر ارادت
انکدر ردخی بوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ یعنی حق تعالی بوردیکه برموسی کوندردك عصایله دخی الی آق نور
اولمغله وددك کاکم قومکی ظلماندن چیقرسنکز یله نوره ودوشنلغه کور
یعنی ایمانه دعوت قل الله تعالینك عذابلریله انلری قورقوت که اولردر
ایله وکی امتده واقع اولدی تاکه انلردن حذر ایدوب ایمانه کلمکلر وفهم قیلری
دخی انلره بلدور اونکه رغبت ایدوب ایمانه کلمکلرنکم خبرده کلمشدر که حق تعالی
موسی پیغمبره بوردیکه یاموسی قوتلریمه سوددر موسی عم دیدیکه یاربّ سنی
قوتلرینکه نجه سوددر بن که دوکلی کوکلمکلر مفتاحی سنك الکده در حق تعالی

وحی

وحی ایدوب بوردیکه بنم انلره قلدوغم انعامله بنی انلره اکدر انوکله سوددر تحقیق
شول کشیکم اهل عاقلدر بوکچن امتلره قلدوقلرغ ایچنده بیوردکه اولو عبرتلر
وعلامتلر وادر درهر طارلغه صبر ایدیجیلره ونعمتلره شکر ایدیجیلره که فرض اولنور
طاقتلری یتدوکی قدر اداقلغه صبر ایده ودخی المنه کی نعمتك شکرین برینه
کتوره تاکه نعمتی دخی زیاده اوله وهم شاکرلرمرتبه سن بوله ودخی بوردیکی
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ
بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ یعنی چون موسی عم الله تعالی امرن برینه کتورمك ایچون
اول قومنه دیدیکم یاقومم اکوك اونمك الله تعالینك اولو نعمتلریکه سزه
عطا قلدی سزی فرعوندن وانك اندن قورتردی که سزه قتی یاور عذابلر
ایله بلالر قیلوردی طوغن اوغلوکوزك ارکلکن قوروب دیشلرن قورلوردی
وعورتلریکزی کندولره خدمتکار ایدیورلردی انلرك سزکله بویله قلدقلری
سزه ایتکزدن اولو بلا ایدی الله تعالی سزی اول بلالردن قورتردوغی سزه
ایتکزدن اولو نعمتدر بوندن صکره انلرك شکرن طلب ایتمك ایچون حق تعالی
بوردی وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ
عَذَابِي لَشَدِيدٌ وَقَالَ مُوسَى إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ
اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ یعنی حق تعالی بونعمتریني که بلدردی شکر ایدرسکز عزتم

حقی بن دخی اول نعمتلری زیاده قلم و اکر حق تعالیدن برلکدن انکار ایدوب اول
نعمتلرین شکرون ترک ایدرسکز تحقیق بیلوک که بنم عذابم اخرتده سزه قوی اولمشدر
اما ابو الیث ایدر روایتدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن هر کیمه کم الی نسنه
ازق اولدی اول الی نسنه دن محروم اولمز اول هر کیمه که طاعت اوزره اولوب
معصیتدن ایراق اولمغه صبر قلمق ویرلدی اول ثوابدن محروم اولمز و دخی هر کیمه که
استغفار ورلدی اول مغفرتدن محروم اولمز و هر کیمه که الله تعالی بولنه انفاق
ویرلدی انوک یرینه کروخلف اولنمقدن محروم اولمز بوکلی اولوقته دکه نیتی
اخلاص اوله و دخی موسی علیه السلام قومنه دیدیکه یا قوم اکر سز کلی کفر ویریوزنده دخی
کیم وار ایسه کلی سی الله تعالیدن نعمتنه کافر اولوب انوک برلکدن انکار ایده سی
اولور سکز حق تعالی سزک ایمانکزدن و طاعتکزدن دخی مستغنیدر احتیاجی
یوق کانه منفعت اولور نه ضرر و دخی اول حمیددر که انکا عبادت قیلنه مغفرت
و رحمت قیلور و دخی بیوردیکه الم یاتکم نبا الذین من قبلکم قوم نوح
وعاد وثمود والذین من بعدهم لا یعلمهم الا الله جاءتهم رسلهم
بالبینات فردوا ایدیهم فی افواههم وقالوا انا کفرنا بما ارسلتم
به وانا لفی شک مما تدعوننا الیه مریب یعنی حق تعالی بیوردیکه سزه قرآن
ایچنده خبر ویریلدی اول سزدن ایلرو کیلرک خبرلرندن که الله تعالی اولره
نتسی عذاب قلدی اول تکذیبلرندن اوتری و نوح قومی نته غرق اولدی عاد قومی

یلله

یلله نته هلاک ایلدی ثمود قومن صیحه ایله نته هلاک قلدی بو کلام تهدید و تخویفدر که
بونلر انلرک حالتلرندن کندو حالنه عبرت الور و دخی خبر ویردیکه انلر دنصکره
دخی حق تعالی نیچه لره عذاب ایلمشدر انلرک ساغشاریغی کسه بلمز الا الله بیوردی انلرک
و انلرک هر برینه رسولتری کلدی توحیده امر ایدوب شرکدن نهی ایلدی و انلر انی
رد ایدوب قبول ایتدیلر الوبنی اغزلرینه قوب اول رسولترینه دیدلرکم سکوت
ایدک بو کلامکزدن سزکدیلر سز بزم اوزرمزه عذاب نازل اولمز و دخی دیدیکه
بز سزک شول دعوت قلدوغکز نسنه اجابت ایدوب تصدیق ایدرز دکلوز تحقیق
شول نسنه که بزی بلترسز که موحد اولاوز انکا بزم کوکلمز مطمئن اولمز شکمز
وارد سزه اینانمازز و دخی حق تعالی بیوردیکه قالت رسلهم افی الله شک
فاطر السموات والارض یدعوکم لیغفر لکم من ذنوبکم ویؤخرکم
الی اجل مسمی قالوا ان انتم الا بشر مثلنا ترید ون ان تصدونا عما کان یعبد
اباؤنا فاتونا بسلطان مبین یعنی اول رسولتر انلره دیدیلرکم سز الله تعالیه
می شک ایدرسز که انوک وحدانیتنک علاماتری ظاهردر که کوکلرک یرلرک
خالقیدر و یرله کوک ارا سنده طلو عجایب مصنوعاتکه وارد رکلی برهان و دلیلدر
انوک وحدانیتنه امدی سزی اول دعوت قیلور که انوک وحدانیتنه اقرار
ایده سز اولدخی سزک کناهلریکزی عفو ایدوب برلغیه و عمریکزی تاخیر ایده
اول مقدر اولمش وقته دکین و دنیاده سزه عذاب کوندرب هلاک ایتمه اول

قومیلری دخی

رسولترینه جواب ویرب دیدلرکه سز دخی بزه بزجلین برآدم اوغلانی هیچ برشی
ایله سزك بزدن فضلکز زیاده یوق مقصودکز اولدرکه بزی شول اشلردن
دوه لرمزدن طبه کلدکلری معبوده طیمقدن منع ایده سز بزه سزه اناغزز اکر قوتکز
کرجکسکز بزه بز ظاهر حجت کوستره کوره لم بنه حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه
قالت لهم رسلهم ان نحن الا بشر مثلکم ولکن الله یمن علی من یشاء من
عباده وما کان لنا ان نأتیکم بسلطان الا باذن الله وعلی الله فلیتوکل المؤمنون
یعنی اول رسولترك سوزلرینه جواب ویرب دیدلرکه کرجکسز بزدخی سزجلین
برآدم اوغلانیوز لیکن الله تعالی قولرندن کمی دیلرسه فضلیله اختیار ایدوب
اکا نبوت ورسالت عطا قیلور قولترینه دعوت کوندرور اما شویلکه سز بزدن
ظاهر حجت استرسز بزه اول دواد کلدرکه بر علامت وبر نشان ظاهر قیلدوز
الا الله تعالینك دستوریله زیرا کلی امور انك قدرتی بدنده در مؤمنلره
واجب بودرکه اشلرن حق تعالیه تفویض ایدوب اعتماد لرن اکا قیلدرو کلی
اشلره کاتی اولدرودخی حق تعالی بیوردیکه وما لنا الا نتوکل علی الله وقد
هدانا سبلنا ولنصبرن علی ما اذیتمونا وعلی الله فلیتوکل المتوکلون
یعنی اول رسولترد یدلرنولری بزه کم الله تعالیه اعتماد ایدوب اشمز اکا تفویض
ایتمه وزکه طریق اسلامه بزه هدایت ویردی اولتوفیقله ودخی اول اکرام قیلدی
نبوت ورسالتم بس لادخی اولدیکه البته بزسزك زحمتکزه که سز بزه قیلرسز
بز اکا صبر ایدوب تحمل قیلم وزحق تعالیدن حکمین برینه کتوره وز متوکل اولنلره البته
واجبدرکه اشلرن الله تعالیه اصمه لیلر واکا اعتمادلرن محکم قیلدرو ایتارکل اکا دلالت
قیلورکه کرجك مؤمن اولان قنده برمنکر وبر فساد کوره سی اولورسه قورقیه انی نری ایده
حق تعالیه اعتماد ایدوب انلرن معاونت طلب قیلم که اول حق اوزره معاوندر ودخی
حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه وقال الذین کفروا لرسلهم لنخرجنکم من ارضنا
او لتعودن فی ملتنا فاوحی الیهم ربهم لنهلکن الظالمین ولنسکننکم
الارض من بعدهم ذلك لمن خاف مقامی وخاف وعید یعنی اول کافرلر
قومی رسولترینه دیدلرکه البته بزسزی اشبو اچیمزدن ومکاتمزدن سوره دز
چیقارورز یاخود کیرو بزم دینمزه کیروب وبزم ملتمزه دونه سزکه قویاوز پس
اشبو کلامی حق تعالی رسولنه خبر ویرکلی اکا تسلی وکوکلن اوتمقدرکه اشده اول
رسولترد دخی اول قومدینك اذالرینه تحمل صبر ایتدلر اولدخی انلرجلین اول منکرلرن
جفالرینه قلنوب بیوردی ایشه محکم طوره پس حق تعالی وحی ایلدی اول رسولترده
بیوردیکه صبر ایلك عزتم جلالم حقیچون بز اول کافرلری البته قهر ایدوب
هلاك ایده وز انلرك هلاکندن صکره انلرك مقاملرینه سزی ساکنلدروه وز پس
حق تعالی انلری هلاك ایلدی واول رسولترینی وانلره ایمان کتورنلری ایله اومقاملرده
خلف دیکوب برتلندردی ودخی حق تعالی بیوردیکه اشبو ثوابلر وبو منزلتلر
انلر کدرکه قیامت کونده برفراغ ایده طورمقدن قورقدیلر ودنیاده بزم وعیدمزدن

بز اکا

قورقب آخرت استعدادنه مشغول اولدلر بوندن نصکره حق تعالی بیوردیکه واستفتحوا
وخاب کل جبار عنید من ورائه جهنم ویسقی من ماء صدید یتجرعه
ولا یکاد یسیغه ویأتیه الموت من کل مکان وما هو بمیت ومن ورائه
عذاب غلیظ یعنی اول رسولر حق تعالیدن نصرت طلب ایتدلر اول قومدن
اوزرینه واول قومدن نصرت طلب قلدیلر بونکله که دیرلرای بزم چلیپمز اکر بو
رسولر بمز کوجکسه که عذاب کلوردیو خبر ویردلر اول عذابی بزه کوندرکوره لم پس
ایکی طایفه دخی نصرت طلب قلدلر اما الم جبار عنید دراول دوکلرنه زیانکار
اولدلرکه دیدکلری عذابی چکوب انلری هلاک ایتدی اول ایماندن تکبرلک ایدوب
توحیددن اعراض قلدقلریچون بوندن صکره اول کافرلرک عملرینه مثل
قوروب بیوردیکه مثل الذین کفروا بربهم اعمالهم کرماد اشتدت
به الریح فی عاصف لا یقدرون مما کسبوا علی شیء ذلک هو الضلال
البعید یعنی حق تعالی بیوردکه تکریلرینه انکار ایدن کافرلرک مثالی شول
کوله یکزرکه برقتی بل چیقارانی صاوروب هوایه توزاد رهیچ برانری قالماز
اول کافرلردخی نقدر خیر عملرکه ایدرلر حق تعالی انلرک ثوابلرین محو ایدر زیرا
عمل معتبر اولدوغی ایمان ایله درمون انلرده ایمان یوق عملرینک دخی اعتباری
یوق تنکم دکزموجی اوزره بنیادک اعتباری یوق هوکزا اولر آخرتده عملرنه
ثوابدن نسنه بولمیه لرکه اندن انلره منفعت اولا زیرا اول حقه انکار قلق خطایی

غطمدر

عظیمدرکه نهایتی یوق ودخی بیوردیکی الم تر ان الله خلق السموات والارض
بالحق ان یشأ یذهبکم ویأت بخلق جدید وما ذلک علی الله بعزیز یعنی ای محمد
سن بلمزمی سنکی الله تعالی بوکوکلری یرلری یرندی عدلله وحقی بیان قلمق ایچون
وحدانیتنه دلیل وبرهان اولدرانی برلیب کا طاعت قیلرایتمز ایدرکم اکر سز
الله عاصی اولوب مخالفت قلرسکز قادردرکه سزی اولدوره هلاک ایده سزلر
یرینه برخلقی دخی احداث ایده کتوره که انلر سزدن خیرلو اولدلر والله مطیع او
لیجلر اولدلرکه سزی هلاک وانلری کتورمک الله تعالی قدرتنده دشوار دکل
اسانذر بخزی یوق بوکلام الله تعالیدن تهدید درقولترینه که انلرک عذابندن
قورقوا وزره اولدلر امرینه مخالفت قیلوب امین اولمیه لر بوندن نصکره وبرزوا لله
جمیعا فقال الضعفاء للذین استکبروا انا کنا لکم تبعا فهل انتم مغنون
عنا من عذاب الله من شیء قالوا لو هدینا الله لهدیناکم سواء علینا
اجزعنا ام صبرنا ما لنا من محیص یعنی جمیع خلق سنده لرندن چیقوب پس اول ضعیفلر
اول مقتدالرینه واولولرینه دیه لرکم بزسزه مطیع اولدق هیچ شمدی سز بو
عذابدنکه حق تعالی بزه قادردر مقدارن سز کندوکزه اوزره کتوروب بزدن منع
ایدردکلسز اول اولولری ومقتدالری دیه لرکم اکر حق تعالی بزه توحیدایله اکرام
ایدوب هدایت ویرسه بزدخی انلرک دینلرنه سزی دلالت قیلدق پس بزنه عمل
اوزره اولدقسه سزی دخی انلرک اوزره دلالت ایدردک اول طواغی

اولوسی کبیسی بر برینه دیه لرکه کلاک بو عذابه بر زمان صبر ایده لم جزعی قوالم اولنکه
الله تعالی صبر مزه یا قوب ترحم قیله پس بر زمان صبر ایده لوحیح انده ترحم اولنمه
بوکز دیه لرکه کلاک جزع ایده لم بر زمان اولاکه الله تعالی جزعمزه یقوب ترحم قیله
بر زمان دخی جزع ایده لرکرو ترحم اولنمه اولوقت دیه لرکه بزم جزعمز وصبرمز
اوزرمزه برابر اولدی نه جزعله قورتلمق وار و بو عذابدن نه ضجه صبرله پس
امدی هلاکلکه اوغرادق ایرق بزه بوندن نجات وخلاص اولمز و دخی بیوردی
وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ
وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي
وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ حسن بصری رحمه الله علیه روایت قیلور
قیمت کونی اولسه جنت اهلی جنته قرار طوتسه ابلیس لعین طامو ایچنده
بر آتشدن منبر اوزرینه چیقوب ایده که یا طامو اهلی بدرستی الله تعالی سزه حق
وعده لر قیلدی قوی وار حساب ترازو و دخی صراط وار انزن اوته طامو وار
اوچاق وار مومن ومطیع اولان جنته کیرو وکافر ومنافق اولان طامویه
کیرورین دخی سزه بو وعده ویردمکه جنت یوق بعث حساب یوق سزه
حق تعالیه مخالف بلان وعده لر قیلدم سزک اوزرکزه بنم مالک لکم وسلطنتم
یوغیدیکم دیلر دیله مزقهر بله سزی بکا مطیع قیلدم یا خود بو وعده لرکه سزه

ویردم

ویردم انوک تحقیقنده بنم قطعی دلیلم وبرهانم یوغیدیکه اکا اتابوب بکا مطیع
اولیدیکز الا همان بر ترغیب ایتمک ایدیکه کوکلکزه بر قدم سز کندو اختیارکز
ایله بنم دعوتم اجابت قیلوب مطیع اولدوکز حق تعالی کوکلکزه بنم حق وعده لر
تلقین ایدردی وکوکلکزه نازل اولان کتابلر سزه تصریحله خبر ویردی انده
نجون اجابت قیلادیکز بن سزی اول دعوت قیلدوغجون بنی ملامت قیلمک وارمی
نفسکزی ملامت قیلک که حق تعالیدن کرجک وعده لرین قبول بنم یلان وعده
لریمه اجابت قیلدیکز نوکون بن سزه مدد ایرشب طامودن چقارمغه قدرتم
یتمز نه سزک بو یلدیکز ایشرکه بنی بو عذابدن خلاص قیله سز بدرستی بن
بری وبیزارم شول نسنه دنکه سز بنی الله تعالیه شریک قیلدیکز اجابت ایدوب
بدرستی اول بکا اجابت قیلان ظالملره وکافرلره عذاب واردایم که انقطاع
یوق پس امدی حق تعالی فضیلت کندو کلامنده شیطانک آخرتده سویله جک سوز
لرین بوزه بیان قیلدی تاکه انی اشیدوب شیطانک غرورنه الدنمه و دخی بیوردی
وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ یعنی حق تعالی امر ایله جنته داخل
اولدیلر خولرکم شولرکم حق تعالیدن وحدانیتنی تصدیق ایدوب کوکلو عملر قیلدیلر
وقتیله اوزرلرینه فرض اولنان طاعتلری کوکلو ادا قیلدیلر حق تعالی حرام قیلدوغی
نسنه لردن تجنب کندولرین صاقندیلر انلر اول کوردکلری انوک نشان بودرکه

انجی هر بیتك السنده ارمقلری اقوکی بال کی سد کی خمر کی صافی صوکبی سلسبیل
کی زنجبیل کی رحیق هر بیتك انواع لذتی وصفاسی وارکه بر برینه بکزمز بو
حالتده که انده مقیم اولنلر اولم وزوال اولمیه الله تعالیك دستور ویلم دخی بر برینه
تحیتلری انده سلام اوله هم الله قبلندن انده سلام وتحیت کلمه وبوندن نصکره
بیوردیکه الم تر کیف ضرب الله مثلا کلمة طیبة کشجرة طیبة اصلها
ثابت وفرعها فی السماء تؤتی اکلها کل حین باذن ربها ویضرب الله الامثال للناس لعلهم یتذکرون یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد نظر ایتمز
میسن که حق تعالی نه مثل قوروب بیان ایلدی اول کلمه اخلاص که لا اله
الا الله کلمیدر انده ارتق اکسك یوقدر لیکن انده مدار مکالك وارتوقیدن
طاعت اوزره هر وقتده پس اول کلمه طیبه که شول انجیلرك کرکلوسنه
بکزر که خرما انجیدر نکم انوك یمشندن حلاوتلو کرکلو یمش یوقدر کلامده
دخی کلمه اخلاصدن کرکلو کلام یوقدر اول انجك صفتن بیان قیلوب بیوردیکه انوك اوزدکی براینجه محکم وباشی کوکدن یکا بوجلش درکلمه اخلاص
دخی انجلین مؤمنلر کوکلنده محکم ثابتدر نجن اول کلمه اخلاصی مؤمن دیسه
اولدخی بوجلوب کوکه کوتریلور پس حق تعالی بونی مؤمنلره مثل قوردیکی معرفت
مؤمنلر کوکلنده ثابتدر اول انج ثابت اولدوغی کبی یعنی نکم خرما انجنك
هر وقتده منفعتی واردر اول کلمه توحیدك دخی دنیاده آخرتده مؤمنه دائمدر

اکسك

اکسك دکل پس حق تعالی بو مثلی قوردوب خلقه بیان ایلدی اولکه بولر معنی فکر
ایدوب اوکنسلر بونده تفکر بیوردیکه ومثل کلمة خبیثة کشجرة خبیثة
اجتثت من فوق الارض ما لها من قرار یعنی اول کلمه شرکك مثلی که خبیثدر
اول خبیث شول انجه بکزر که حنظله انجیدر انوك نه حلاوتی وار نه پاکلکی ونه کورکلو
رایحه سی وار پس الله تعالی شرك کورمك دخی انجلیندر نکم اول حنظلك کوکی
یر اوزره قوغش کبیدر براینجه محکم دکلدر بوق زیاده جه دوزکار اسیمك قیارد
ثباتی یوق پس اول کفر دخی انجلیندر بو ثباتسز نسنه در اعتباری یوق وانك
اهلینك دخی الله قتنده اعتباری یوق اوده یتمدن غیری ودخی بیوردیکی
یثبت الله الذین امنوا بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا وفی الاخرة
ویضل الله الظالمین ویفعل الله ما یشاء یعنی الله تعالی ایمان اهلینك
کوکلنده ودلنده اول کلمه توحیدی ثابت قیلور دولندوردنیاده شول
وقتکم حالة نزعه کلدکی وکوکلی محکم اولوب ذکر ایده ذکر کیده وآخرتده
بیوردوغی یعنی قبر ایچنده دخی سؤال وقتنده اول کلمه دلی اوزره ثابت اوله
انوکله جواب ویره پس عقلی اولنلر کوکلرکم هر حالده کلمه توحیدی اونتمه دلنده
کوکلنده اوله تاکه آخر وقتنده دخی حق تعالی دلنده ثابت قیلوب آخرتده ایمانله
کیده ودخی بیوردیکه الم تر الی الذین بدلوا نعمة الله کفرا واحلوا قومهم دار البوار جهنم یصلونها وبئس القرار وجعلوا لله اندادا لیضلوا

عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ يعنى حق تعالى بيورر يا محمد كور
مزمسن اول قومى كه حق تعالى نعمتنى نجه كفره بدل قلديلر الله تعالى انلرك
آج ايكن طيوردى وانلرى قورقودن ودبلنمكدن قورتردى كروكندو
ايچه بندن انلره رسول كوندردى اول نعمة انلركا فرا اولديلر شكرن برينه كفور
مديلر كروقلان قومدر دخى كه انلره تابعدر كلسنى هلاكلك مقامنه اندورب
دنياده مؤمنلر قلجى النده قتل ايله هلاك ايتديلر اخرقيامتده دخى دونوب
واره حق يولرى جهنم اولديكه انكا كريسر لردر واى اول جهنم بونلره قرار دوجى
بوردركه انده كيرن عذابدن خلاص بولمز پس الله تعالى رسولنه صلى الله تعالى عليه
وسلم بيوردكه ايت يا محمد باهل مكه كه برج كون بودنياده تمتع ايدوب ذلك
عاقبت دونب وارجق بريكز جهنمدر اودعذابيدر دخى بيوردكه قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ يعنى حق تعالى بيوردكه يا محمد
ايت اول بنم قولتريمه كه نمازقله لر وشرايطلن وارکانن برينه كتوره لر وقتلرن
فوت اتميه لر ودخى انلره ويردوكمز مالدن سرّله وبره لر شول فقيرلره كه انلر
كزوب خلقدن نسنه دلمز لر خلق انلرى باى صنور لر حال بوردركه انلر فقيرلردر
اما توقف ايدوب توكل قيوسنده اوتورمشلردر خلقه احتياج كوستر مزلردر دخى
انلركه مالدن آشكاوردلر انلره كم قيولرنه ديلوكلور لر آشكاره شول كون

كلمز

كلمزدن اول كه اول كونده المردن فدا قبول اولنماز دنيا طلوسى الدن نفسلرينه
فدا ويرسلر ودخى كروحرانيتده دلنيلر بيان ايدوب بيوردكى اللهُ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ
رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ
وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ
مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ
كَفَّارٌ يعنى سزك الهكز حقيقتا اول الله در كه كوكلرى يرندى وحاجت
وقتنده سزه كوكدن يغمورلر اندردى اول يغمورلر سببيله يردن سزه انواع
عشبلر بيوردى لونى وشكلى وطعمى برينه مخالف اما هر برنده برده ورلو منفعت
وبرنوع خاصيت قومشدردخى برنده بوق سزه غذا ورزق اولمغيچون ودخى
كيمسه لرى سزه مطيع قلديكه اكا بنه سز والله تعالى دستوريله صويورنده روان اوله
اول دكزمسا ذلرن انوكله قطع ايدوب حاجتلريكزى بوره سز ودخى اول ايرمقلرى
سزه مطيع قلدى نيره ديلر سكز اقده سز ودخى كونى وآيى سزه مسخر قلديكه كوندز
كنش روشنلغين عالم اوزره بحرا كه اول معيشت انوايلرين طلب قلق سزه
اسان اوله صوايچكزى برينه كتوره سز وكجه كنشى كيده روب جهانى ظلمات ايله
بوردناكه اوبكزده قرار ايدوب راحت اولوب اويوسز وآى ايدن دخى كيجه ده
نشر ايلدى تا انوكله يوكزايله سز پس اول كيمسى بوريلن امراوزده دائم مطيع اولوب

قلنکلرینه سیرابدرلر دخی الله تعالی بیوردکه سزه دیلدوکلری ویردی دخی شوله
نسنه لری ویردیکه سزانی بلزدیکز که دلیدیکز کندو رحمتیله سزه عطا قلدی
بو آیتده ذکر اولنان نعمتلرك تسخیر نعمتلریدر دخی غیری اکر سز اول سزه ویرلن
حق تعالینك نعمتلرینی صایق وشکرن برینه کتورمك دلسکز نه صیه بیورسز ونه
شکرن برینه کتوره بیورسز لیکن بو آدم اوغلنری کندو نفسلرینه غایت ظلم ایدیجیلر در
اللهم کافر اولمغله وانوك نعمتلرینك شکرن برینه کتورمك ایله ظاهرده وباطنده
ودخی بونده تفکره بیوردیکه وَاِذْ قَالَ اِبْرَاهِیْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا
وَّاجْنُبْنِیْ وَبَنِیَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ کَثِیْرًا مِّنَ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعَنِیْ فَاِنَّهٗ مِنِّیْ وَمَنْ عَصَانِیْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ یعنی یا محمد انی که ایدی
اول ابراهیم یا رب اشبو مکه شهرنی سن امین قلغل قومی قتل اولمقدن وما للری
غارت اولمقدن وجدامدن وبرصدن ودخی بنی واوغلنری بتی ابراق ایله اندکه سنی
قوب صنمره طبه ابراهیم عم بوخلقك ازمقلغن اول صنمره نسبت قلدی زیرا شیطان
انلرك ایچنه کیروب اول کافرلره سویلردی انلر صنور دیکه سویلین صنمدر ودخی
بیوردیکه شوتلرکم انانب ایمان کتوردیلر اول دینم اوزره بنمله دینم اعتمدر وشوکه
بکا مطیع اولمدیلر وسنی برلمدیلر غفور رحیم سن اکر توبه قلدیلر کر واسر کیوب برلعبه
یا خود سندن توفیق وهدایت ایرمیشه که انلر اسلامه کلدیلر ودخی بیوردیکه رَبَّنَا اِنِّیْ
اَسْکَنْتُ مِنْ ذُرِّیَّتِیْ بِوَادٍ غَیْرِ ذِیْ زَرْعٍ عِنْدَ بَیْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِیُقِیْمُوا الصَّلٰوةَ

فاجعل

فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِیْ اِلَیْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ
یَشْکُرُوْنَ یعنی ابراهیم دعا ایدوب دیدیکه ای ربمز بن ذریتمك بعضیسنی که
تولك اسمعیلدر کتوروب انده یورتلندردم بر دره ده که اول مکه بریدر انده نه
اکن وارده نه یش بو دعاء قلدیکه کتوردم بعض ذریتمی اول حرمتلو اوك قتنده قوندردم
دیلرمکی بوره قتال وشکاری حرام قلدیکه سن دخی جمیع برکمه بوکا احترامسز کرمیه
ودخی دیدیکه ای ربمز بن انلری بونده اونجون ساکنلندردم که سن انلره توفیق
ویرسن سکا کورکلو نماز قلدیلر که جمیع شر ایطی برنده اولا دخی بو خلقدن بعضیسنك
کوکلرن بریودن بکا مشتاق قلوب میل ایدر دخی بونلره یمشلر طاملتغی
رزق ایدیورسن تاکه بولرسنك نعمتکه شاکر اولوب شکر ایدرلر ودخی بیوردیکه رَبَّنَا
اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِیْ وَمَا نُعْلِنُ وَمَا یَخْفٰی عَلَی اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ فِی الْاَرْضِ وَلَا فِی
السَّمَاءِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ وَهَبَ لِیْ عَلَی الْکِبَرِ اِسْمٰعِیْلَ وَاِسْحٰقَ اِنَّ رَبِّیْ لَسَمِیْعُ
الدُّعَاءِ یعنی ابراهیم عم دیدیکه ای ربمز سن عالم سن بیورسنکه برفرا یجمزده
نه کزلودر بو هاجرك واسمعیلك محبتندن وفراقلری اوزندن اشکارمز
دخی بیورسنکه ساره قتنده بونلر ایچون صبر کوسترمه بونلری سکا اصرلدم که
حالتری سکا معلومدر یرده کوکده سکا خفی نسنه یوقدر ودخی دیدیکه بن حمد
کثیر قیلورین الله که بنم بیرلکم وقتنده بکا اسمعیل ایله اسحاقی بخشلری بدرستی
بنم ربم مجیب الدعادر اخلاص ایله دعا قلنلرك دعاسن اجابت ایدر دیمشلردر کم

حق طوغدوقی وقت ابراهیم عم یوز یکرمی یاشنده ایدی اسمعیل اسحقدن اون
اوچ یاش اولو ایدی ودخی ابراهیم دعا قلدی دیدی تنکم حق تعالی خبر ویروب بیوردی
رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ یعنی حق تعالی خبر ویرر که ابراهیم عم
دیدی یا رب بکا اکرام قیل قوت نماز قلمغلغه دخی ذریتیمی مکرم قیل انوکله کم
نماز لرینی کوکلوا دافعه لر تمامیق اوزره ای بزم ربم علمی قبول ایدوب دعامی
اجابت قیلو برای ربم بنی برلغه اتامی اتامی اتاسنه مغفرت طلب ایتدوکی وعده
برینه کلمه مك ایچون ایدی که انکا قلمشدی ودخی دیدی برلغه غل اول مؤمن
قولرنکی سکا تصدیق قیلمرشول کونده که حساب اولنه ودخی بوندن نصکره ظالملر
حالندن خبر ویروب بیوردی وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ
إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا
يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ
الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ
وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ یعنی حق تعالی
بیوردی سزاوبله ظن ایتمك که الله تعالی بوکافرلرك ایشلدکلری افعالندن غافلدر
بلکه انلرك نه قدر قدری ونه اشلدکلری بزه ظاهردر خفی دکلدر اکر دیلرسوزکه
دنیاده انلره عقوبتلرن برینه کتوره وز انکا قادردر عجز مزیق امابز انلری تاخیر

ایده رز

ایده رز شول کون ایچونکه کوزلرانده جرو قالور یعنی اول ظالملر قیامتکه اول طامو
اودوقی معاینه کوره لر قورقودن کوزلری جرو وقلب یومشاق قورقه لرکه یومدو
غمزلین اتش طوته دیو پس اول منادیلره اجابت قیله لر شول حالده غایت سرعت
ایدیجی اولا اما باشلرن یوقاروکتوره لر بیونلرن اوزاده لر نظرلری اول
کافرلرك کندولره دوا اولمیه کوزلری یومیه دیو رکلری دخی بریندن قیوب
بوغزلرینه کلمه دیقله واروب کرو برینه اوترمیه اول اودعذابی قورقوسندن
بو آیت حق تعالیدن مظلوملره تسلی در که صبر ایده لر واول ظالملری الله
اهمال لر بوندن نصکره حق تعالی رسولنه بیوردیکه قورقوت یا محمد اول مکه اهلنی شول
کونلکه انلره انده عذاب کلمه هیچ برخلاصه چاره بولمیه لر اولوقت دیه لر اول کافرلر که
کندولره ظلم ایتدیلر شرك کتورمکله که ای بزم ربمز بزه مهلت ویرکه دنیایه
ایلت کم اول سنك دعوتکه که طریق اسلامدر اجابت قیلوب رسولرکه متابعت
قیلم انلره مطیع اولم حق تعالی قبلندن انلره جواب ویریله که سز دکل میدیکز انلرکم
دنیاده اندلر ایچوب دیردیکز والله بز بو دنیادن زایل اولوب کیدیسز دکلوز
اکر اولورسوز دخی طیراق اولدوغمز دنصکره کروبکلنوب دیریلوب ادم اولجق
دکلوز شدی کوزوکزله مشاهده قلدوقدنصکره می انانیکز دنیاده وبرلن
خبرلری که انکار ایدردیکز ودخی حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه وَسَكَنْتُمْ فِي
مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ

یعنی حق تعالی بیورد که یا محمد قیامت کونده اول کرود نیایه کلمك استیمن کافرلره
دینیله که سز دنیاده یورتندیکز سرایلرنده وکوشکلرنده اول عاد وثمود قومنك
کذب ونفسلرینه ظلم ایلدیلر بزه شرك کتوروب کافر اولمغله واول رسولترینی
تکذیب قلمغله سزه بیان اولندی اشتدوکز بلدیکز که انده اول تکذیبلرنك
اوترونجه عقاب قیلوب هلاك ایلدك اوتکلم اوکنلمدیکز انلارك احوالترینه سزه
ضرب مثللر ایدوب خبر ویردك انلرك عبرت المدیکز واکر شمدی سزی کیرو
دنیایه الترسوز اول اوکنمردن سزه منفعت اولمق دکل بلکه کرو اول اولکی
باطل اشلریکزی دونه سز ودخی بیورد دیکه یا محمد نته اول کلان امتلر مکر وحیله لر
قلدیلر که نور اسلامی کندولرینك کفرلری ظلماتیله یوروبه لرنا که ظهوره کلیه
الله تعالی عالمدر انلرك نه قلدقلرینی دخی بیلور وانلرك انها لترینك جزاسی
انلرك قتنده در قیلور پس مکه کافرلری انلرجلین دارندوعده سنکجون مکر
ایدرلر که سنی اولدوره لر یا خود ایچیرندن چقاروب قوه لرنا امر دین زائل
اولوب سنوك حکمك کتوریله اکرچه انلر مکر ایتدیلر که طاغ انوکلم زائل اوله
طاغ خود مکاره لر مکریله یوندن زائل اولمق ممکن دکل پس بزدین اسلامی
اوله حکم قلدقدکه اول طاغ یکی ثابت اولوب قرار طوتمندر انلرك مکری الحق
تحن زائل قیلسر اما انلرك مکرلرینك جزاسی الله تعالی قتنده در یارن بولسر

ودخی

ودخی بیورد دیکه فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ ذُو
انْتِقَامٍ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمٰوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ یعنی
حق تعالی بیورد دیکه یا محمد الله تعالی اوله وعده قلمشدر که رسولترینه نصرت قیلوب
دین اسلامی ظهوره کتوره کلمه اخلاصی یوجلدوب کلمه کفری اشغه برغه پس
اوله ظن اتمك که حق تعالی رسولترینه قلدوغی وعده ده خلاف اوله بدرستی
الله تعالی غالبدر انتقام الور رسول کونده که بویولر برابرق بره تبدیل اوله که
آق کشدن اولا پاك آری انوك اوزرنده کناه اشلنمش اوله وکوکلر صورتی
دخی انونه دوندوریله ودخی بیوریکه وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي
الْأَصْفَادِ سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَى وُجُوهَهُمُ النَّارُ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ
نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ یعنی حق تعالی بیورد که یا محمد کوره سن
اول مشرکلری قیامت کونده زنجیرلرله وبویونلری دمورلرله درلمش
اولدلر هر بری انلردن وبر شیاطینلردن بله وکوکلکلری قطراندن یعنی
باشلرنده ایاقلرینه دکین قطراندن باندوره لر او دطوتیب بالکلیا نجون
بعضلرده که غایت قرمش بقردن واودیالکی انلرن یوزلرینی دخی
بوروبه یا خود قیلیه که انی کندولردن منع ایده میدلر تا برشع دیه لرندن
ایتلرینه دکین یالك اوله پس حق تعالی اول قیامت کونی قوپردوغی انلرن
اوترودرکم هر نفسی نه کسب ایتدیسه دنیاده انی بوله بدرستی حق تعالی

غَيْرَ الْأَرْضِ

حسابی تیز در تحقیقی حساب قیلنا که مؤمنلر برنماز وقتی مقدار نجه اولور وحی بیوردی

هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

یعنی اشبو خبرلر و بیانلر دخی الله تعالیدن بو جمیع آدم اوغلنه‌در تاکه اول
قرآنده حق تعالیدن عذابلرندن قورقه‌لر و معصیتلردن ایراق اولمه‌لر اگا شرک
کورمکی ترک ایده‌لر بلکه اول الله واحد در قولنه صادق قدر وعده لرنده
خلاف یوقدر مؤمنلره وعده قیلدقلرین هب برینه کوره وکافرلره وعده قیلدوغی
عذابرینه کلسه ودخی بو قرآن انکچون در که عقلی اولنلر اوکنه عمل قیلیارن قیامت
کوننده سعادت ابدی و دولت سرمدی بوله والله اعلم

سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ تِسْعُونَ وَتِسْعٌ

بسم الله الرحمن الرحیم

الٓرٰ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ یعنی حق تعالی بیوردی اول الٓرٰ
کوروبن اشیدوبن صبح برکوروتوراشیدو نورنسنه بنم کورمکلکمدن و
اشتمکلکمدن مخفی دکل اشبو شول کتاب آیتلریدر که اول قرآندر و اول قرآن
حلالی حرامی وجمیع احکامی بیان قیلجیدر کرک دینه وکرک دنیایه متعلق و
دخی بلدرجیدر که هدایت و برمشدر و دخی بیوردیکه رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ یعنی حق تعالی بیوردی که وقت اولدقیامت کوننده کافرلر آرزو قیلدر
دیه‌لر که ای کاشکه بزدخی دنیاده مسلمانلردن اولیدق بو اول وقت اولاکه کندولرك
اولیجه عذابلرن کوره‌لر و جنت ایچنده مؤمنلرك نعمتلرین کوره ودخی شول

وقتکه

وقتکه حق تعالی بیورده موحدلرك ایمان ایله کتمنلری طامودن چقاره‌لر وکافرلر
ابدی عذاب ایچنده قلدرطاهورلر اوزرلرینه یاپوله ومرلنه ارزو قیلوب دیرلر
کاشکی بزدخی اول موحدلرن اولیدق که شمدی چیقدق بونده قیلیدق ودخی
بیوردیکی ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ وَمَا أَهْلَكْنَا
مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ
یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد قویوکافرلری که دنیاده شول حیوانلر کبی یسونلر اچسونلر که
انلرك همتلری دنیاده قرنلری اولمشدر موعودلری آخرت دکل یارن حالدری
نه اولجهن بلمزلر اول اوزق لذیذنه لری انلری الله تعالیه مطیع اولوب طاعت
قلمقدن اعراض قلدرمشدر اولمری اونتدرمشدر تیز اولیه بلمه‌لرکه بونلر
قیامت کوننده نه عذابلرونه قتی بلدرنازل اولنسر بر هیچ برکوی و برشهر
اهلنی هلاك قلدق الا انلرك برمعینی اولمش وقتلری وار ایدی اکا تاخیر
قلدق چون معلوم وقتلری تمامنه ایره‌لنده هلاك ایلدك نه برساعت وقتدن
ایرو قلدق نه برساعت وقتدن تاخیر قلدق پس هیچ برکسه تمام اجلی
اولیجه اولمازتا برکوزیوب اجلنی قدرنه ایرو ونه کرو ودخی بیوردیکی
وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ یعنی بو مکه اهلی دیدلر رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلمه ای بکا قرآن انزل دیوطن ایدوب خبرورین تحقیق سن مجنونسن

نجون بزه فرشته ایوب خبر ویرمیه اکرسن رسول ایسك اکر بودید وکلك کوجکمه
سن کوندرلش پیغمبرسن وبزسکا ایتانیه‌سی اولورسوز بزه عذاب ایتریس حق تعالی
انلرك جوابلرندن بیوردیکه مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُنْظَرِينَ
إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ یعنی بزکوکدن برفرشته اندرمزز الا
وجهله اندوددرکه رسولترمزه خبرویره یاخود عذابله اندوددرکه ایوب برقومی
هلاك ایده یاخود براجلی یتشمش کشینك جانن قبض ایتمکچون اندوددرپس سن
بنی مرسل دکلسز کسزه فرشته ایوب وجهله خبرویره بلکه سزك اوزرکزه فرشته
اندرمزز الا عذابله اندوددرز شوبله که هیچ ایرق سزه نفس ویرمکه مجال اولماز
مهلت ویرلمز ودخی برقرانی اندردك محمد اوزره کروبزانی مقلبی یوز اندنکه
شیطان وسوسه قیلوب انی تبدیل وتغییر قلمقلریا ارتوره‌لریا اکسلره‌لر پس قرآن
بونسندن مقلنمغه سبب بولاولدیکه حق تعالی قرآنی لسان قلدی انی اوقیوب حفظ
ایدیجیلر چوق اولدی اندن اوترو تبدیل تغییر مجال اولمیوب محفوظ اولدی اما
ایرو کتابلری متکفل قلدی انی اوقیوب حفظ ایدیجیلر آز اولدی اول سببدن
تبدیلاته وتغییراته مجال اولدی که بعض احکامدی تحریف قلدیلر ودخی بیوردیکه
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ
سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ یعنی حق تعالی قلوب بیوردیکی یا محمد تحقیق سندن ایرو بزدخی

رسولر

رسولترکوندردك حق امتلرو قومدر ایچنده سنك امتکدن ایمرو انا صبح رسول
کلدی انلره که دعوت قلدی الا اول قومانی استهزایه الدیلر ومسخره طوتدیلر سنکم
سنی استهزایه الورلر اشبو قومك که مکه اهلیدر پس سول اکنیه ایلك نجه کچوریلور
بزدخی اول کافرلرك کوکلنه کفری ضلالتی اویله کچوردرز انلرك کفری وشرکی
معاینه سنده عقوبت اولمانجیون پس انلره اول تکذیب قلق غایت حلاوت ویردکه
انلره الله تعالی تصدیق ایدرلر نه قرآنی ورسولی بدرستی خبرویرلدیکه اولکلرك
سیرتلری وعذابی تکذیب ایتدکلریچون عاقبت عذاب کلوب انلری هلاك قلدی
ودخی بیوردیکه وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ
لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ یعنی اکربن بولنرك
اوزرینه کوکدن برقپو آچسوزکه اندن فرشتهلری انسانلر جنلرانی کورسلر
اول مکه کافرلری دیرلردیکه بزم کوزمز بغلندی بورندی بر سحر اندن جادو
لندق اندن دخی عبرت المیه‌لردی کرو انکار قلمه‌لردی سنکم آی ایکی پاره اولدغن
کوردیلر عبرت الوب ایمانه کلدیلر انکار قلدیلر ودخی بیوردی وَلَقَدْ جَعَلْنَا
فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ إِلَّا
مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ یعنی حق تعالی بیوردکه تحقیق بزکوکلره
یلدزلر یرتدق که انولکه کوکلری بزه بیب مزین قلدق شول کشه‌لرقویرکم اکا نظر
ایلدزلر یرتدق که انولکه کوکلری بزه بیب مزین قلدق شول کشه‌لرقویرکم اکا نظر
قیلوب عبرت الورلر ودخی اول کوکلری متعلدق اول یلدزلره هر شیطان ملعونکه

رحمتمزدن ایراق اولنوب مردود اولمشدر تاکه کوکلره چقمغه یول بولیوب
الامکریله اوغرلین چقوب خبر دکلیلر اولوقت دخی اول غایت اتی یلدیرمجی
یلدزك شعله سندن بر پاره اکا ایتلور قچن اول ایتله شعله سندن ایتدخطا
ایتمیوب اکا ایرشور یا قرکویندو دریاخود غفلتخلل ایرکودر بر دخی کوکه
چقوب استماع قلغه قدرتی چمز و دخی بیوردیکه وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا
فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ
وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ یعنی حق تعالی چون کوکدن خبر ویردی بوکز یرده کی
دلیل وحدانیتنی خبر ویرب بیوردی بز یوبرلری چکوب دوشدك صو اوزره
اندن اولك اوزرینه یوجه محکم طاغلر یصقویلدك تا چلقنوب حرکت قیلمه مکا
نده ثابت اولا بوخلق اولك اوزرنده مصالحلرین برینه کتوره و دخی بتوردك
بز اول طاغلر ایچنده هر نسنه یی اول ترازویله وزن اولنور یعنی شول معادنلرکه
یردن چقاردمور توج قلای التون کمش کبی حق تعالی قولتری مصالحی ایچون
یرادمشدر و دخی بتوردك اول یرایچنده هر نسنه که مقدر قلیشن دانه لر
وعشلرن انواع شکل اوزره مختلف لون وطعم اوزره مختلف برینه بکزمز
و دخی یرتدق سز کچون اول نسنه یکه سزه سبب معیشت اولا انواع اکنردن
وباغردن وبستانلردن بتن بتانلردکه هم سزه رزق اولا وهم حیوانلره که
سز اولرکله معیشت قیلوب منفعتلنورسز وانلرك رازقی سز دکلسز بلکه سزه

وانلره

وانلره دخی رزق ویرن رازق بزز و دخی بیوردیکه وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا
خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ یعنی هیچ نسنه یوقدر موجود اندن الا
انوك رزقلك خزینه لری مفتاحی برم قتمزده درکلنی بیلورز هر برینه رزقنی
ایرشدورر بز و دخی اول یغور خزینه سی برم قتمزده درکه قچن کرك اوله اندر
موزنلا اولچکله و وزن معلومیله کیرقطره اندن نه ارتق ونه اکسك اوله و دخی
بیوردیکه وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا
أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ یعنی تحقیق بز یلری کوندردك که یولنری صقوبا ایچنده کی یغور
لری یرلرینه دوکه و دخی کوکدن یغورلر اندردك سزی صواردق کولتر وحوضلر
ایدوب صوینی انك ایچنده جمع ایدیکز اکنلریکز وباغلریکز وطوارلریکز صوار دیکز
اکر بز ویرمسك سز مالك اولماز دیکز زیرا انك خزینه سی مفتاحی سزك الیکزده د
و دخی بیوردیکه وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ
وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ یعنی بویرلری
بهار فصلنده یغورلرله دیرکوروب زینتلرله مزین قیلان بزز وکوز فصلنده
اول زینتلری اولدورن بزز تاکه آدم اوغلنری متنبه اولوب اکلیه لرکه
کندولری دخی وارلقلرن الدن کیدرن بزز و دخی اول اولش قرویرلری
واتجلری تازه لندوروب انواع چچکلرایله نجه حیات ویرمکه قدرتمز بتر سه انلری
دخی اولدوروب طیراق قیلدوغمز دفعه کروه دیرلدوب حیات ویرمکه قادرز

كلى مالكلر برنه مملوكدر دعاقبت كلنى علاك ايدرن ملكى كلى برنه قالور سز بك
ايلر ولكرنه كمشلر يكرى دخى بيلورز وانلردن صونك قالنلر يكرى بيلورز
بدرستى سنك ربك يا محمد بو لرينك هب اولين وآخرين بيلور بريره حشر ايدوب
جمع ايدبسر درحكيدر هر برينه نجه ديلرسه حكم ايدر عليدر هر برينه نمك كرك
بيلور ودخى بوردكه وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ
وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ يعنى بز يرندق آدمى شول قرو بالجمدن
كم اودكور مشدر اما جان اوكلة اورسك آواز ويرب اوتر قرولوغندن ودخى
راجحى متغير بالجمدنكه نجه يلتر اوذرندن كوب يانردى ودخى جان قومنى
يراندق آدمدن اول جانكه اول جنبلرك اتاسيدركه جنى قومى اندن اوريوب
منتشر اولديلر پس اول جانى دوتنس اوددن يرتدكه اول جايلة كوك اتاسنده
كوكدن اشغه در ودخى بوردكه وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا
مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ
سَاجِدِينَ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّا
جِدِينَ يعنى يا محمد سنوك ربك چون اول بردى ابليس ايله ساكنلرن فرشته
دديكه بن تيز وقتده برآدم يراديسم قتوسى متغير اولمش اولان قرو بالجمدن
كه قرولغندن آواز ويروب اوتر چون بن اول آدمى تسويه قيلوب اعضالرينى
برلوير نجه دوزدم اندن نفخه روح يرادوب انوك ايچنه نفخ ايلدم كه حيات

بولوب طرو كلدى بز اول فرشته لره بيورديكه آدمه سجده قيلك مجموعى سجده يه واردلر
اول سجده آدمه تحيات ايدى وبزه عبادت ايدى لكن ابليس امتناع قلدى اول
سجده قيلنلر اولمدى كندوسى آدمه اوزرينه اولمدى تكبر ايلدى فرشته لره آدم
سجده قيلدى پس حق تعالى خطاب ايدوب بوردى قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ
السَّاجِدِينَ قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ
قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ حق تعالى
بوردكه يا ابليس نولدى سنكا كه فرشته لر ايله بله سجده قيلمدك ابليس لعين جواب
ويرب ددكه بن سجده ايدردكلين شول آدمه كه سن انى يرلجمندن يرندوك
حق تعالى بوردكه چون سن امره مطيع اولمدك حق جنتدن ودكرى يوزندن
وارد كرجزيره لرنده مقاملن سن بزم رحمتمزدن ايراق اولوب مردود
اولدك خذلان لعنت سنوك اوزريكه اولسون قيامته دكين چون ابليس
بوردوسورمك خطابى ايرشدى حق تعالىدن طول عمر ديلديكه بو آدم
اوغلنه عداوت بغليوب اغوا قيلهنكم حق تعالى خبر ويرب بوردى قَالَ
رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَ
قْتِ الْمَعْلُومِ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ
أَجْمَعِينَ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ يعنى ابليس لعين ددكه طرد ايدوب لعنت
قيلدك بارى بكا امان مهلت ويركه دردى اولم تا قيامته دكين حق تعالى بوردكه

وارسکا مرید اولسون اول یوم معلومه دکین که خلقی کلی انده کروقوپوسرن
چون ابلیس اولمکدن امان ویرلدی دیدیکه یا رب تکم سن بنی ادمدن اوترو
طریق هدایتدن چقاروب ضلالته بروردک عزتک حقیچون بن دخی اول
آدمک ذریتلرینه اغوا قلم بریورنده کی شهواتلری ولذتلری انده کوکلک
کوسترمکلکسن آزدوروب بکا اویدوره هدایتدن چقاروب ضلالته بره غم
الامکرشول قولرکی ازدرمیمکه سکا مخلص قولرکه عبادتلری سنکچوندر
ودخی بوردیکه قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ
لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ یعنی حق تعالی بوردیکه اشبو دین
اسلامه بنم طوغرو یولمدرکه انکا کیرن طوغرو رحمته اولشور پس اول یوله
هدایت ویرمک بنم المده درسنک الکده دکل که کلسن ضلالته برفه سن بدرستی
شول قولرمه که بن هدایت ویردم انلرسکا مطیع اولمازلرسن انلرکه جمله
ثمزسن سنک انلرک اوزرینه حکمک یوق الا شول کافرلرکه اطاعت سکا
متابعت ایدوب حکمکه منقاد اولورو وسوسکه اویالرسه بدرستی انلرک وعده
اولنمش یرلریکه دوزخ وارجق یرلری اولدی جهنمدرکه انوک بدی قپوسی
وارد روبری منزلدر هرقپوسندن برمنزله کرور وهرمنزلی انوک قسمت
اولنمشدرکه انده برطایفه یه عذاب اولنه کافرلردن کافرلره هرمنزلده بردورلو

عذاب

عذاب معلومه اولوب نصیب اولنمشدر اول طایفه ایچونکه انده کریسرلر چون
حق تعالی بو ایاتلری اول ابلیسه متابعت قلنلری منزلتریله ذکر ایلدی تهدید و
ترهیب ایچون بوندنصکره اول ابلیسه اویلنلرک مقاملرین ذکر ایدوب ترغیب
ایچون بوردیکه إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا
نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ یعنی انلرکه صاقنمش اولدیلر شیطانه مطیع اولمدیلر انلر
یاندن بستانلر ایچنده اولدیلر انوک کبی بستانلرکه ایچنده جنتلرده بویکا ولر آخر
محشر کونده دینیله که انده کرک اول جنتلره واول عذابلردن سلامت اولنوب
ودخی اولومدن وآفتردن امین اولوب ودخی بوردیکه وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ
یعنی بز اول جنت اهلنک ایچلرندن حسدلون کیدروب دنیاده بری بری
اراسنده ایدرلردی مجموعی قرداشلر اولدیلر بو حالنده که بربرینه قرشو مزین تختلر
اوزرینه اوتروب کلاوایده لر بری بریه زیارته واره لر وبوندنصکره بوردیکه
إِنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ یعنی حق تعالی بوردی
یا محمد خبر ویرنم قولرمه که بن توبه ایدنلری اسرکیوب یرلمایجین وتحقیق
عذابم دخی قتیدر والیمدرشونلرکه کفر اوزره اولدیلر شرکدن توبه قلمادیلر
پس بو آیت اکا دلالت ایدرکه مؤمن مادامکه دنیاده اوله کرک دائم رحمته
امیدطوتب عبادت قیلمه وعذابدن قورقب معصیتلردن ایراق اوله ودخی

نبئ عبادي

بوندنصكره بيوردى وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا
سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ يعنى
حق تعالى بيوردىكه يا محمد خبر ويرىونلره اول ابراهيم قونقلرندن جبرائيل ايله اول ايكى
فرشته اكا كوندردك وارديلر چون انوك اوزرينه كيردلر سلام ويردىلر
ابراهيم عم كوريجك سلاملرين الدى اما انلردن هيبت الوب قورقدى دىدى
يا قوم بزم كوكلمز سزدن قورقدى انلر ديديلركه قورقمغل بزسكا بشارتمه
كلمى شز سكا براوغل بشارت ايده رزكه عليم ربعنى اسحق عم ودخى بيوردىكه
قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا
تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ يعنى
ابراهيم عم دىدىكه بكا اوغلمى بشارت قيلورسز بوحالده كه بن پير اولمشم و
ضعيفم بونى بكا نيله بشارت ايدرسز انلر ديديلركه بزسكا كرچك اوغلنله
بشارت قيلورزكه قوليمز حقدر يلان دكل سن الله تعالىدن اميد كسيجيلردن
اولمغل كه حق تعالينك رحمتى واسعدر ابراهيم عم انى اشيدوب ديديكه
ربنك رحمتندن اميد قطع اتمز الا انلركم ضال وكمراه اولديلر كفر وشرك
يولنه كيروب طريق اسلامى يتر ديلر چون ابراهيم عم انلرى بلديكه حق تعالى
الچيلر يدر انلره صوردى شويله كم حق تعالى خبر ويرروب بيوردى قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ
أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ

اجمعين

اجمعين إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ يعنى ابراهيم عم اول فرشتهلره صور
دى كم حالكز ومصلحتكز نه درونه ايشه كلدوكز انلر ديديلركه تحقيق بزكوندرولدك
برقومه كم نجوملر ومشركلردر ابراهيم عم دىدىكه هلاكمى ايدرسز نه قومدر
انلر ديديلركه لوط قومىدر انلارى هلاك ايده رز يا لوط انلرك ايچنده درنجه هلاك
ايدرسز دىدى جبرائيل عم دىدىكى اول قومك كلسين هلاك ايده رز الا لوط عم
قرنلى واول برعورتلى كه مسلمدر وانلرى قورتاريرز الا اول لوطك برعورتلى كه
كافره در اكا هلاكلك بلمه مقدر دردخى بلمه هلاك اولنسه درچون جبرائيل عم بو
خبرى ابراهيم عم دىدى اندن قالقوب لوط قتنه كلدى نتكم حق تعالى خبر ويروب
بيوردى فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ
بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ يعنى چون اول
مرسللر لوط انلرى كوردى بلديكه نه قومدر اكا دهشت واقع اولوب دىدى
يا قومنه قومسز كه بن سزى بلمزم كوكلم سزدن اوركدى جبرائيل عم دىدىكه
نعرت ايده جك قومدر كلوز بلكه بزسكا كلدك شول عذابيله كه بو قومك اندن
شك ايدرلردى اول عذابه اعتماد اتمزلردى بزسنك قومكه عذابله كلدك
حقيقتا كه انلرى هلاك ايده وز بزسادقلردنوز فولمزده خلاف يوق اندن
جبرائيل عم لوط عم بيوردى نتكم حق تعالى خبر ويردى فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ
مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ

تؤمرون وقضينا اليه ذالك الامر ان دابر هؤلاء مقطوع مصبحين
وجاء اهل المدينة يستبشرون يعنى جبرائيل عم دوكه اهلك اولوكيجه
ايچنده سن سيرايله بونلردن اعراض ايت كندو اهلكدن بركسنه بونده قومه
كيدك سول بره كم سزه امر اولندى اندن وادرسزكه اول شهر صغره درحق تعالى
بيورر بزه وحى ايدوب اول ايشى اكا خبر ويردك ديدك يا لوط سن اهلكله جنوب
شام طرفنه مدينه واركه بو قوم كلى اصليله مباح وقتنده هلاك اولسرلر صوكلرنده
بركسه قالمق دكل پس اول لوط قومى اشتديلر لوط عليه السلام اوينه اركلكه كلدى
بريرنه مشتوليوب لوطك اوينه كلديلر مجموعه قلديلركه كيره لر اول فسادلرين ايده لر
لوط عم انلركله مجادله قيلوب منع ايلدى تنكم حق تعالى خبر ويروب بيوردى قال
ان هؤلاء ضيفى فلا تفضحون واتقوا الله ولا تخزون قالوا اولم ننهك
عن العالمين قال هؤلاء بناتى ان كنتم فاعلين يعنى لوط عم اول قومه ديدكه
يا قوم بو جماعت بنم قونقلرمدر بونلرك قنده بنى فضاحته قومك قورقوك
الله دن بنى بونلرك ايچنده ذليل قلمك انلردديلركه يا لوط بزسنى منع ايتمكى كه
اوكه كلن غريبادن كمسه قونقلوغه اليه سن نيچون بونلرى الديك لوط عم
ديدكه يا قوم اكر سز البته بو ايشى ايشلرسه بر سكز بو قزلريمى سزنكاحلنه سزين
حلال وجهله انلرى چقنلرك كه الله تعالى بو عورتلرى ارلرايچون برقشدر امر اولنه
دركه انلرى نكاحلنه سز انلراكا مطيع اولمديلر البته ديلديلركه كيره لر چون

جبرائيل عم بركز قاديله انلرك يوزلرين صبغه دى جمله سى كور اولديلر نكم هود
سوره سنده قيفندلرين عام خبر ويردك پس حق تعالى رسولنه ايچوب خبر ويردى
لعمرك انهم لفى سكرتهم يعمهون فاخذتهم الصيحة مشرقين فجعلنا عاليها
سافلها وامطرنا عليهم حجارة من سجيل ان فى ذالك لايات للمتوسمين
يعنى حق تعالى بيوردكه سنوك حياتك حقيچون يا محمد بدرستى بو اهل مكه اول
جهالتلرى وضلالتلرى ايچنده حصر اولوب حيرتده قالمشلردر بونچه عجايبلرى
اشيدوب هيچ برعبرت الوب اوكتلنمزلر بوندن نصكره كيرو اول لوط قومى قصه
سن خبر ويروب بيوردكه يعنى چون انلر اول فسادلرين ترك ايتديلر جبرائيل عم
كوندردك انلره صياح وقتنده واروب اول قلعه لرينى برلريله قوپرديلر اول
فرشتهلرله كتوروب كوكره يقين چيقردديلر اندن باشى اشغه ايدوب قوويردلر
كون طوغدوغى وقت جبرائيل بركز صيحه اوروب جمله سى هلاك اولديلر اوزر
لرينه طاش دخى يغدردق بدرستى اول لوط قومنك هلاك كلكندن نشانلر وعلامتلر
وار فكر ايدوب عبرت الجيلره وعقل ايله نظر ايدجيلره بدرستى اول لوط
شهرلرى بوسنك قومك يولنى اوزرنده اشكاره ظاهر اولديلر محو اولوب
كيتدى شامه واروب كلان كوردانى نچه عقوبتله هلاك ايلدك ندن اندن عبرت
المز تحقيق هلاكلكنه علامت وار عقلى اولنلرانى كوروب ايمانه كلهلر بوندن نصكره
بيوردى وان كان اصحاب الايكة لظالمين فانتقمنا منهم وانهما لبامام
مبين

كذب

وَلَقَدْ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ
يعنى تحقيق اول مدينه اهلى كه شعيبى يالانيوب انكار ايدبلر ظالملردن اولديلر بن
انلردن انتقام الوب عذابيله هلاك ايلدك بدرستى اول لوط قوميدر بو اصحاب
ايكه بونلرك اندن درك بولترى اوزرنده كيدركن كلوركن كوره دودرلر عجيدر كه
دخى برفكر ايدوب اعتبار قلمزلر و دخى اول صاحب حجر كه صالح قوميدر انلار
دخى صالحى تكذيب ايتديلر حال بودر كه انلره بزدوه ويردك علامت نشان صالح
رسول ايدوكنه تاكه انكا تصديق ايدوب ايمانه كلدلر انلر اندن اعراض ايدوب انكار
قلديلر ايمانه كلمديلر دخى جملسن منع ايتديلر و دخى بوردكه وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ
الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ يعنى اول ثمود قومى طاغلرى و قيالرى يونوب اولر ايدنورلردى تاكه
اوزرلرينه تعليه و عذاب دخى كلسى اولورسه انكا كيروب فورتولرلر حق تعالى انلره
عقاب ايدوب جبرئيل كوندرب كلوب بركز صيحه اوروب چاغردى صباح وقتنده
جملسن هلاك ايلدى هيچ انلره منفعت قلمدى و عذابدن قورتمدى اول كفر
لرى و شركلريكه كسب ايديلر يا اول صنملريكه انكا طيديلر و دخى بوردكه وَمَا
خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ
الصَّفْحَ الْجَمِيلَ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ يعنى حق تعالى بودر دى بزيرتمدبو يرلرى
كوكلرى الاحتيجون كه بو قولرا يكيسنه نظر قلمزلر اندن عبرت الوب بزم قدرتمزى

الكليه

الكليه لريله لر بزم كلامزى حقدر تحقيق البته قيامت كونى اوليسر انوك براغيت
كوره لوسن بونلردن يا محمد كوكلوكله اعراض ايله كه سندن هيچ جزع فزع كلميه
انلرى بزه قوكه سنك ربك خلاقدر جميع برادملشى وجوده كتورن اولدر و دخى
عليمدر ايمان كتورنى و كتورمينى دخى بيلور و قيامت نه وقت قوپاجاغن بيلور
و هر بر قوله نيجه جزا فلق كرك انى دخى بيلور بر لو بر نه انتقام قيلور و دخى بوردى
وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى
مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ
ابن عباس رض ايدر يعنى تحقيق بز سكا فاتحة الكتاب و بردك يا محمد يدى
آيت و دخى جميع قرآنى سكا ويردك اما اول فاتحه سوره سى قرشو نمازده او
قندقجه بله تكرار اولنور كرك فرض كرك تطوع حق تعالى بو سوره ايله رسول صلى
الله تعالى عليه وسلم منت ايدوب عطاسن ذكر ايدر نتكم قرآنه منت ايدر بو سوره
نك فضيلتن اظهار ايتمك ايچون و دخى بوردكى يا محمد چون بز سكا قرآن نعمتى
ويردك كه برحرفى دنيادن و دنيا اچنده كيدن بركدر پس سن رغبت نظرى
ايله كوزانوب تعمل سول كمسه لريكه مالترينه و زينتلريكه كه دنياده هر جنسدن
ويردك برنچه كون تمتع ايدرلر اول كفار قريش كه بادن جملسن برنده دوكوب
كيدرلر سكا ويردوكز علم و دين انلريك كلتسندن خير لودر كه دنياده و
آخرتده سندن ايرتز و دخى اول كافر قومى اوزره ايمانه كلمديكلريچون سن اولنوب

غفلت بیکل کم انلر مطبوع القلبدر ایمانزن انلره نسنه یوقدر اما انلرکه سکا ایمان
کوردیلرسن انلره عشق اولوب تواضع ایلکل لطفله دلکل ودخی بیوردی قل
اِنّی اَنَا النَّذیرُ الْمُبینُ کَما اَنْزَلْنا عَلَی الْمُقْتَسِمینَ الَّذینَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ
عِضینَ فَوَرَبِّکَ لَنَسْئَلَنَّهُمْ اَجْمَعینَ عَمّا کانُوا یَعْمَلُونَ یعنی ایت یا محمد اول مکه‌ده
کافرلرینه که بن سزك اوزریکزه ظاهر قرآنله قورقودوجیم بنم اوزریمه اند
رلدی سزکم تورت ایجل اندرلدی اول یهودیلر ونصارالر اوزرینه اوکتابلرین
تقسیم ایتدیلر وبعضسنه انا غدیلرسزکم مکه اهلی دخی قرآن حقنده مختلف قولتر
دیلر کمی شعر دردی کمی سحر دردی اول کچنلرك قصه‌لریدرکه دوزمشلر
اوقورلر بولتر آدملر تقسیم قودیلر کوزه دیرلردی طشره دن کلسه کلسه ایمانه
کلمك ایچون انی منع ایدوب قومیه لر پس حق تعالی بیوردیکه فَوَرَبِّکَ یعنی سنك ربك
عزتی حقیچون بزبونلرك کلسن البته هپ صوراو زکرکدرکه نه اشلدیلرسه
کفردن شرکدن تاکه اول کفرلرینك انده جزالرین قیلدون قیامت کونده ودخی
بیوردی فَاصْدَعْ بِما تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِکینَ اِنّا کَفَیْناکَ الْمُسْتَهْزِئینَ الَّذینَ
یَجْعَلُونَ مَعَ اللّهِ اِلهاً آخَرَ فَسَوْفَ یَعْلَمُونَ یعنی یا محمد امرك اظهار ایله شول سکا
بیورلن اوزره طوغرو وطوت کیت بوکافرلری قوورترك ایله تا اکاد کین که الله تعا
لینك امری ایرشه اولورکه ودخی حق تعالی اول استهزا قیلنلریکه بش طایفه در جمله‌سن
برکونده برکچه ده هلاك ایلدی پس اولوقت بو آیت اندیکه برکفایت ایدوب اول استهزاچی

انلرك

انلرك شرلرن سندن دفع ایلدك که انلر دیرلردی اول شرکلری بوندن
الله ایله بله برابر اله دخی وارنین اولکه بلدیلر انلرکه نه اشلدیلر بو کلام وعیددرکه
جمیع کافرلر بوندن منتبه اولوب اوکندلرو دخی بیوردیکه وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّکَ یَضیقُ
صَدْرُکَ بِما یَقُولُونَ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّکَ وَکُنْ مِنَ السّاجِدینَ وَاعْبُدْ رَبَّکَ
حَتّی یَأْتِیَکَ الْیَقینُ یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد تحقیق بزبیلورز سنك کوکلك
طاریلور اول کافرلرسنی تکذیب ایدوب انکار قلدقلرینه سن انلری قوغل ربکی
تنزیه ایدوب انوك امرینه مشغول اولوب عبادت ایله کل کوکلکی انلره مشغول
قلمغل سن نماز قیلیلردن ومسبحلردن اولغل اول کلمه اخلاص کلمه توحید
در محکم طوتغل تا اکاد کین که سکا اولم کلمه بوندن اوتوردی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم که حق تعالی بکا وحی ایدوب بیوردیکه بن سنی جمع ایدوب تاجرلردن
اولام لیکن بکا بیوردی که بن اکا حمد وثنا قلم مسبحلردن وساجدلردن
اولام پس کرکدرکه اکا قول اولنلر ومحمده امت اولنلر مولالری حکمنه مطیع
اولوب رسولرینه متابعت قیلرلر تاکه رسولدن شفاعت بولغه وحق تعالیدن
مرحمت اولغه مستحق اولدیلر وانوکله ابدی سعادته اولشوب کمال حاصل قیلدیلر

سورة النحل مائة وعشرون آیت

بسم الله الرحمن الرحیم

اَتی اَمْرُ اللّهِ ابن عباس رضی الله عنه بیوردی اولوقتکه اِقْتَرَبَ لِلنّاسِ حِسابُهُمْ
ودخی اِقْتَرَبَتِ السّاعَةُ ایندی نازل اولدی اول قریش کافرلری دیلر

یا محمد شویله ظن ایدرسنکه قیامت یقین کلدی هیچ بر انك اثرندن برنسنه کورمزسن
اولوقت حق تعالی امری کلدی یعنی قیامت کلدی عذاب وقتی یقین اولدی زیرا
هرنسنه که کلجك در حقیقتا همان اول کلمش کبیدر انکچون کلدی بیوردی پس
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بو آیت کلیجك بکزی متغیر اولوبن میجرادی یوزن
طرو کلدی شویله ظن ایلدیکه عذاب کلدی پس جبرائیل عم بونی اوقودیکه فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ
سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد عجله ایتمك اول قیامت
واقع اولمدی هنوز اما وقوعی یقیندر تنزیه ایدوب پاکلکله رنکی ولد دن
دخی شریکدن که اول یوجه در پاکدر شول صفتدنکه کافرلرانی وصف ایدرلر
واکا شرك کتوروب صنمری شریك قلدیلر حق تعالی منزهدر شریکدن واولاد
دن اول فرد واحد در قادر در نه دیلرسه قیلور معینه شریکه احتیاجی یوقدر
ودخی حق تعالی بیوردیکه يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ یعنی حق تعالی جبرائیلی دخی وجمله
اندودرکندوامریله قولقریندن شول کسندلرا وزرینه که انلری نبوتله ورسالتله
وقرانله اختیار قلدیکه انلرکا اصل ایدی تاکه انلر اول قرانله انذار ایدوب اول
کافرلری قورقودب انلره بلدوره لرکه الله تعالی واحددر ایکنجی سی یوقدر معبود
مطلقدر انکدن قورقك ودخی بیوردیکه خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا
يُشْرِكُونَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ یعنی حق تعالی کندوك

عظمتن قیاوب بیوردیکه سزی یراتدن خالق اولدرکه کوکلری ویرلری نیزی حقی
اظهار ایتمکچون که کندونك وحدانیتنه دلیل اولسه الله تعالی یوجه در انکه انوك
شریکی اولسه ودخی اول الله در اولکه آدم اوغلنرینی برقطره منیدن وجوده کتوردی
بوکلیسیله عجبدرکه اول انسان بزمله ظاهر خاصمات ایدر برفقدر تمزه انکار ایدر
یعنی اول ایوب بن خلف برچورومش سکوکی ایوب اوردی واذوب صاوردی دخی
دیکی یا محمد عجبدرکه زعم ایدوب دیرسنکه اشبو چورومش توز اولمش سکوکلرکه
دیریورآدم اولور بو بربعید نسنه در اولجق دکل اول ظالم حق تعالینك قدرتنه
انکار ایدوب دریدی ودخی حق تعالی فهمکز بن بیان بیوردی وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا
لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ
تَسْرَحُونَ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ یعنی الله تعالی سزکچون قون دوه صغیر بردی بوکندن سزی
اسیجی طوتجی طونلر اولور کوزل عبالر وصوفلر وچوقه لر وکلیلر کبی که کیرسز
واوزنده یاترسز ودخی انرك سودلرین صاغرسز وانلری بوغزلیوب انلرندن
یرسز ودریلرندن ایق قیلری ایدیورسز وَلَكُمْ فِيهَا یعنی سزیا آدم اوغلنری
اول انعامدن سزلره دخی کوزل نظرکاه واردرکه صباح وقتنده اوتلاغه کیدیجك
واخشام دونوب اوکلجك یاقوب انلردن لذت الورسز ودخی بیوردی وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ
دخی سزك یوکلرکزی ومتاعلرکزی کتوروب هرشهره که دیلرسز انکا ایریشور

سز انکا ایرشورد کل سز الابد نلر بکز بو ریوب چوق زحمتلر چکمکلر تحقیق سز انک بکز روف
ورحیمدر که سز انلر بو نعمتلرلر منتفعت طوتوب انلردن غیریه طیرسز اول سز عقوبتی تعجیل
ایدوب هلاک ایتمز شاید که فکر ایدوب انصاف کلسز اول شرکلکزی ایمانه مبدل قیلسز
ودخی بعض نعمتی دخی ذکر ایدوب بیوردی وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً
وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ
یعنی حق تعالی بیوردکه دخی الله تعالی سز کچون آتلر و قترلر و اشکرلر یاراتدیکه انلره بنه سز و
انلرکله دخی منتفع اولوب بنجه مقاصد بکزی برینه کتوره سز دخی انلری سزه زینت
ونظرکاه قلدیکه کیجه کوندز انلره نظر ایدوب اتوان سانعن اکلیه سز بلمسز اولمادر
مطلقدر واحددر افعالنده شریک ومعین یوقدر تا اکا انکاری کیدروب تصدیق
ایده سز واول نعمتلرین شکرین برینه کتوره سز هم نعمتکز دخی زیاده اوله وهم عذابدن
نجات بوله سز ابن عباس رضوان الله عنهما کریه کوردی بو ایتی شرعی دلیل کتوروب
اوتوردی دیدیکه بونلر بنمکچون یراتلدی دخی زینت ایچون اما اول کرو قلان انعام
هم بنمک ایچون هم زینت ایچون یراتلدی ودخی بیوردی هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَسَخَّرَ
لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ

يذكرون

يَذَّكَّرُونَ وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ حق تعالی بیوردی یعنی بوطاغلری بوجه بوجه بویله محکم تودوب انوکله
بصوب بخلدی تاکه میل ایتیوب قرار طوته وانوکله منتفع اولنه ودخی یریر
زنده سز کچون ابر مقلر اقدی وبولتر ایلدی که شهر شهرلره وکویلردن کویلره
واروب مقصودلرین برینه کتوره لرو دخی بوطاغلری اول بولتره علامت ونشان
قلدیکه کوندزده کمکه قولای اوله ودخی بیوردیکم وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ یعنی بلدزلری علامت قلدیکه اول بولتره
کیجه لرده انوکله هدایت بوله لر بولی آزوب کمراه اولمه لر پس حق تعالی بیوردی اشبو کلی
وصف اولنان نسنه لری یرتغه قادر اولان برابر میدر شول نسنه لرکه هیچ برنسنه
یرتغه قدرتی یتمز نولدیکه انوک عجایب صنعتلرینه نظر ایدوب اوکنلمز سز که
انی برلیوب کا عبادت قلمز سز ابروغن ترک ایدمز سز ودخی بیوردی وَإِنْ تَعُدُّوا
نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا
تُعْلِنُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه اکر سز دشکرکه حق تعالی سزه ویردوکی نعمتلری
صایه سز سیزک طاقتکز یتمیه که صایه بیله سز زیرا حق تعالی نعمتلری حساب اولنور
دکلدر سز انوک شکرنی قنده برینه کتوریسز سز لیکن الله تعالی غفوردر رحیمدر

توبه قبولوب کفرندن دونندره تقصیر ایتمکلرین عفو ایدوب برلغ الله تعالی عالمدر غیب
کوکلوکزدکی اسرارکزی بیلور ظاهر ایتکزده نه قلدوغیکزی دخی بیلور آشکاره وکزلو
انوک فتنه برابر درو دخی بوردیکه وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلَقُونَ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ یعنی شونلر
الله تعالی قیوب بنده عبادت ایدولرکه هیچ برنسنه یرتمه قدرتی یتمز حال بوردکه
انلردخی مخلوقدر یالنکز ایلر بونلورکی لشندن کمی انجدن برجماد درکه دوجاری
بوق جاتری بوق بلمزلرکه انلره نه وقت حیات ویرلسه کرکه انلردن حساب اوندکندو
دن انلری خبرلردرو دخی بوردیکه إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآ
خِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ یعنی حق تعالی کندو وحدانیتنی بیان ایدوب
بوردیکه سزلرک ربکز ربّ واحددر انکا طیلک که انک شریکی یوقدر اندن غیری
معبود کلی باطلدر پس شونلر کروقی عقلغه انکار ایدرلرو کوکلرینه حق تعالیک
وحدانیتنه منکرلر انلره معرفت حاصل اولمزدخی ایمانه کلمکدن کندولرینی اولو
لشوب تکبرلک ایدرلر حقا شکسز وشبه سز الله تعالی بیلور انلرک ظاهرلرنده و
باطنلرده کفردن ومکردن نه قیلورلر محمد حقنده واسلامه امرنده وبدرستی
حق تعالی سومز انلرکه اولو لشب ایماندن اعراض ایدرلر ودخی بوردیکه وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ

ومن

وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ سدی بدن نقل
اولنور ایدرلر قریش قومی بریره جمع اولدیلر دیدیلرکه بو محمد برطتلو دلو کشیدر
بحن برکشیلر کلاماتسه انوک فی الحال کوکلمن قیلر کندویه دوندوردر فکر ایدک نظر
قیلک شول اشرافکزدن برنچه کشیلر جماعتک مکه نک یولنری اوغرلرنه برکیچه یاخود
ایکی کیچه یکیب اوتورسونلر محمده کلنلری کیروو وندرسونلر کلمکدن منع ایتسونلر
پس انردن برجماعت جمعوب یولنی اغزلرنده اوتوردیلر بحن برقومک الجیسی کلوردی
اول محمدنه سویلر ایشیده لردی اول کلن انلری کوردوب اینوب قونردی کاخبر ویرب
نیلرین بلدوردلردی تاکه اول کلنلر بلدیلرکه بونلر شریف اصلنردن دیلان سویلمزلر
سوغروخبر ویردلر دیو اولردن خبر سوره لر پس اول کلن کشیلر رسول الله دن
خبر سوردلردی انلر دخی دیرلردیکه برنسنه خبر ویره لم محمددن پس حق تعالی بو
آیتی اندوب حاضرین کندو رسولنه بلدوردی بحن اول مکه نک بلره صورسلر
دیسلرکه دیکز اول محمد اوزرینه نه نسنه اندردی انلر خبر ویرب دیرلرکه اول
محمد کوکدن ایندوردلدی دیو خبر ویردوکی بلاندر شول ایلر وکچن لرنک بلا
وسوزلریدرکه خبر ویرر حق تعالی بوردرکه یا محمد بو کافرسکا وقرآنه انکار ایدوب
سوز سویلدکلری اندن اوترو درکه اول کناهلرینی قیامت کونندن تمام بلا نقصان
کتوروب ویره لردخی شونلرک کناهلرین کتوره لرکه انلری ایماندن منع ایلدی
جهتسز برهانسز انلرک کناهلری وباین دخی جکه لرنه باوزیوکدر بونلر کتوردیلر

عاقبت اولکلر هلاك اولورلر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر هر کیم
بر باوز عمل بنیاد قلسه اشلسه اول کندو اشلدوکینك کناهی و دخی انی کوروب
اکا متابعت قیلوب اشلیسلر انك کناهلری قدر اول عملی بنیاد ایدنك اوزرینه
بیله اولور پس انلردن بوکلامی ایشیدوب بعض الجی کیرودونردی اما بعض الجی که
حق تعالی طریق ثوابی تقدیر ایتمشدر فکر ایدوب دیر دیکه واروب اول کشی کورمدم
قیمه ندر بلمدم انده واروب نه خبر و بر سیزه دیوب کلوب مکه کیررردی مؤمنلره
صورردیکه محمد نجه کشیدر خبر اولوب اسلامه کلورلردی واروب اول قومنی دخی
طریق اسلامه دلالت قیلورلردی و دخی بیوردیکه قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى
اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ یعنی حق تعالی بیوردکه بدرستی بو یولی بکلیب خلقی محمد
کلمکدن منع ایدنلردن اوکدکلری دخی بو مکری وحیله قلدیلر اما حق تعالی
انلرك کیدنی ومکرنی باطل قلدی اول اولرینك بنیادنی حق تعالی قویروب سقفنی
انلرك اوزرینه یقوب هلاك ایلدی و دخی بیوردیکه ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ
وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ
الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ
فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی الله تعالی
انلری دنیاده عذاب قلدیغی قومه اول عذاب انلرك قملنه مکافات اولمیه آخرتده

دخی

دخی مورخیر قیلوب عذاب ایلیه دیه که قنی اول بکا شریك زعم ایدوب عبادت
قلدوغکز انوك سببیله بزه مخالفت قیلوب انلردن اوتروبزه مجادله قیلوب
توحیده انکار قلدیکز امدی کلسونلری سزی بوکون بزه عذابدن قوترسونلر
پس دیه لر اولرکم انلره علم ویرلدی ومعرفت نصیب اولدی فرشتهلردن یا مؤمنلر
دنکه بدرستی رسوایلق وخورلق وقتی عذاب بوکون اول کافرلرك اوزرینه
دیرکه ملائکه الموت اعوانیله انلرك اول خبیث ارواحلرین قبض ایلدیلر شول حالتده که
انلر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردی توحیده ورسالته انکار قلمغله پس چون عذابی
کوزلریله کوره لر منقاد ومطیع اولوب بیون وبن لو دیه لر که بز الله شریك کتو
ریجیلردن دکولز حق تعالی دیه بلکه سز الله شرك کتوردیکز حق تعالی شرك کتور
دوکیکزی دخی بیورا کا کوره سزه مکافات قیلور و دخی بیوردیکه فَادْخُلُوا
أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ یعنی پس اول جهنم خزینه
دارلری دیه لر انلر کرکدرکه اول جهنم قپولرندن اول عذابلره کیرك سز کجون
وعده اولنمشدر بو حالتده که اندن مقیم اولسز ابدا سز خلاص اولمیسز سزه یاوز
مقامدر اول جهنم شونلره که ایمانه کلمدن تکبرلك ایدوب اولوطوتدیلر لاجرم
لابدرکه بونك کبی مورتقدله عذابلره واقع اولورلر بوندن نصکره اول خلقی ایمانه
دعوت قیلنلر حقندن خبر ویرب بیوردیکه وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ
رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ

خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ بو آيتك سبب نزولى بو ايدى كم مكه نك عقبه لرنه كتشيلر
قوديلر بول بكجيلرى تاكه رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ايمانه كلمكه كلمنى منع ايدوب كيرو
دوندوره لر رسول الله كندو اصحابندن آدملر كوندردى قچن الجيلر كلسه اول
مشركلرانى دفع ايتسلر اول اصحاب رسول دخى انى چاغروب ديرلر ديكه اول
سزى منع ايدن قوم مشركلر درسزه يلان خبر ويرديلر بلكه اول محمد حق رسولدر
حلق حقدن يكا دعوت قيلور صله رحم بيورر ابو اشلرامر ايدوب باوز اشلردن
منع ايدوب وخيردن يكا دعوت ايدر دولر ايدى تنكم حق تعالى بو آيتى اندوب
بيورديكه قچن سويلنه شويله كم شركدن كفردن صقنوب تكريدن قورقديلر
سزك ربكزنه نسنه اندردى اونلر ديرلركه قرآن اندردى كه خيره دعوت
قيلوب بيورديكه حاصلدر شويله كم دنياده الله تعالى برلديلر آخرتده اول اولو
مرتبه لركم مثلى نظيرى بوقدر دخى اول قرآن خبر ويرركه دار آخرت خيراولدر
دنيادن زيرا اول باقيدر بوفانيدر باقى بكوكدرنه كوزل مقامدر اول مطيعلرك
ومتقيلرك مقامى كه دائمدر فانى وزوالى بوقدر پس اول متقيلرك مقامن
وصف ايدوب بيورديكه جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ
فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُو
لُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ يعنى اول مطيعلرك مقاملرى اول
قرارلو توب طوره حق برلرى جنتلردركه كاكيرورلر انوك كوشكلرينك آلتلرينك

النده

النده ايرمقلر اقوردخى حاصلدر انده اول جنتلر ايچنده هر نسنه كه آرزو ايدرلر
كوكلى دكلرندن حق تعالى متقيلره استيوبجلين ثوابلر ويرر الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمْ يعنى دخى
اول متقيلركه ملك الموت انلرك روحلرين قبض ايلدى بو حالنده كه شركدن و
كفردن ومعصيتلردن آيرلردر پس اول اوچماعك خزنه دارلرى ديه لر قيامت
كونده كه سلام اولسون سزك اوزرنكزه كه سلامتكلر سلام قوكشو لغنه ايردنكز
كرك اول جنته كه سلامتلق مقامدر شول عملك عوضى كه دنياده قلدنكز ايدى
دائم انده مخلد اولوب ابدى نعيم ايچنده اولوكز دخى بيورديكه هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ يعنى بو اهل مكه عنادلريله منتظردكلرمى انكاكه
ملك الموت كلوب انلرى قبض ايدوب روحلرينى عذابه تسليم ايده يا خود اول يومه
بده منتظرلردركه كندولره انده وعده اولنمشدركه مؤمنلرك قچلرى انده هلاك
اولمه يا قيامت كونده كوره لركه سنك ربك عذابى انده واقع اولدكه وعده اولنمشدر بولر
دن ايلروكى قومدخى رسولرينى شويله يالغلديلر الله تعالى انلرى هلاك ايلدى اول
هلاك اتمكلك حق تعالى طرفندن اولوب ظلم دكل ايدى بلكه انلر كندولره ظلم ايلديلر
خالقلرنه ومعبودلرينه انكار قلديلر بونجه آيات وبينات ظاهر اولوب انوك وحدا
نيتنه دلالت قيلوركن ودخى بونكجون بيوردى فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ يعنى ايرشدى انده اول قلدقلرينك جزالرى

طولشدی کذولره اوعذابی استعجال ایله لوب بزه عذاب کلمز دد کلر یحق ورسولنده
طعن ایدوب فنی بوعذاب دیدوکلرنه وقت کلور دید کلر یحق ودخی بیوردیکه
وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا
حَرَّمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ یعنی اول مکه کم شرک کتوروب توحیده انکار قلدیلر دد یلر استهزا بوندکه
اکر الله تعالی دلسیدی نه بزفه خود اتا لرمزاندن ارتق دخی برنسنه طیوب عبادت
قلمزدق لیکن بوبزم حالمز واتا لرمزك حالتری اویله دخی نشدر که اول ویله اوله ودخی
بز اول بحیره ایه وصائبه که حرام قلدق انوك دلکی وبویرو غی اولسه قلمزدق اول دیلری
انجون قلدق حق تعالی بیوردکه اول بونلردن ایرو کچنلر دخی سویله بلا نیوب افترا
قلدیلردی باطل تخیلنه عذرلر کتوردیلردی وعاقبت اول افترالری انلری هلاک
کلمکه ایرشدردی بز اول رسولنه یمز اوزره واجب قلدقکه اولره هدایت ویره لر
هدایت ویرمك ویرمك بزه قدر تمزده دراشبونك کبی کلامله قرآن ایچنده
کلور کلی تهدید ووعید درعوه اوزره اکرچه سببی حاصدر زیرا الله تعالی امر ورسولی
حکمنه مخالفت اوزره اولنلره وعید درکه اول مخالف کافر اولوب شرك وکفر ایله
مخالفت قلسون کرك مومن اولوب عصیان ایله مخالفت قلسون پس مومن اولنلره
کرکدرکه مخالفتدن حذر قیلوب موافقت یولنه کیره لر کتوره لر سبب نجات اوله
ودخی بیوردی وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

فمنهم

فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْ
ضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ یعنی یا محمد تحقیق بر هر بر امتده بر رسول
کوندردك نته سنی بومکه اهلنه کوندردك تاکه وارو ب انلره دیه لرکه کلمك الله
بریوك اکا مطیع اولك واکا عبادت قیلك بوضمارده وشیاطینه طیعقدن ایراق
اولك صاقنوك پس اول قومدن بعضیسی اول رسوله اجابت ایدوب مطیع اولدیلر
حق تعالی انلره کذرو دینی اوزره هدایت ویردی وبعضیسی اول رسوله اجابت قیلمدیلر
حق تعالی انلرك اوزرینه ضلالت وکمراهلغی واجب قلدیکه ایمانه رغبت قلمدیلر دخی حق
تعالی بیوردیکه یا محمد اول قومه که سیر ایدك بویر یوزنده یورك نظر ایلك اول سزدن
ایلروکی مکذبلرك وطنلرینی کورك عاقبتلری نجسی هلاك ایرشدی نته سی خراب
ویران اولدی اوله که اندن برعبرت الوب انصاف کلسه سز جوکه بو آیتلر نازل اولدی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك اوزرینه اوقدی انلر اشیدوب کروایمانه کلمدیلر
بونده نصکره حق تعالی بو آیتی اندروب بیوردیکه إِنْ تَحْرِصْ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد اکر سن حریص اولسك که
بونلر ایمانه کلمه لر بدرستی الله تعالی هدایت ویرمز شول کمسنه لره که انلره ضلالت مقدر
اولمش اوله حق تعالی عالمدر انلر اول ضلالته اهل یراد ملمشدر که انلرك ایله عذابه نازل
اوله لرکه هیچ بریکسه اولمیه که انلره معاون اولوب عذابلرینی اندن دفع ایده ودخی
بیوردیکه وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا عَلَيْهِ

حقا ولكن اكثر الناس لا يعلمون يعنى بوكافرلر الله اندا يجوب جهد يمين ايدر
لركه الله بو اولنلرى كروقوبرمز الله تعالى انلرك قولين بلانما غيجون بيوردى كه
بيلوك حق تعالى كندويه واجب قلمشدركه البته اولومدن نصكره انلرى كيروقوبارور
ليكن بوخلقك چوغى انى تصديق ايتمزلركه اولومدن نصكره كيروقوبسلر محشر برينه
جمع اولنيسلر سؤال حساب ايچون تنكم بيوردى ليبين لهم الذى يختلفون فيه
وليعلم الذين كفروا انهم كانوا كاذبين انما قولنا لشىء اذا اردناه ان
نقول له كن فيكون يعنى حق تعالى كيروبعث ايدوب قوبار دوغى بوكافرلرى اندن
اوترو دركم انلره وعده سى حق ايدوكنى بيان ايليه كه دنياده انلر اختلاف ايدرلردى
انكار ايدوب اينانمزلردى دخى تحقيق بلسونلر اول كافرلر سنلدن جقدقلرى وقتده
بونلر اول دنياده سويلدكلرى سوزلرنده والله تعالى شريك واهل اولاد اطلاق
ايتدكلرندن بلا نجيلر دالله تعالى متنزه دريوجه دراندكه انلر وصف ايتدلرحق
تعالى بيوردى بزه انلرى بعث ايتمك اساندركه بزنجى برشنى كلمك استدوك اول دير
اولو رهيچ نسنه ده بزه عجز مزبوق قادر مطلق بزز دخى بيوردى كه والذين هاجروا
فى الله من بعد ما ظلموا لنبوئنهم فى الدنيا حسنة ولاجر الاخرة
اكبر لو كانوا يعلمون الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلون يعنى انلركه مكه دن
مدينه هجرت ايتديلر الله ورسوله مطيع اولوب حق تعالى رضا ايچون انلره ظلم ايلدى
عذاب اولدوغندن نصكره عزتمز جلالمز حقيچون بن انلرى مدينه ده وطنلندرديم

مال وغنيمتلر انلرى عزيز قلام بو دنياده كى ثوابلردر اما اخرت عوضى جنتدر اول
افضلدر واعظمدر اكر انلرك ثوابلرى تصديقلرى واريسه امدى بونلر انلردركه
عذاب اوزره صبر ايدوب اعتمادلرين الله قلدلر وكندولرين آكا اعمادلديلر انلردن
غيريه اعتماد قلمديلر بونلر اول دورت كشيدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
كندكلرندن نصكره انلرى توتوب مكه ده عذاب قلديلر بريسى بلال وبرى عمار بن
ياسر وبرى صهيب بن سنان وبرى خباب بن الارت رضى الله تعالى عنهم ودخى
بيوردى وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحى اليهم فسئلوا اهل الذكر
ان كنتم لا تعلمون بالبينات والزبر وانزلنا اليك الذكر لتبين للنا
س ما نزل اليهم ولعلكم يتفكرون بو آيتك سبب نزولى بو ايدى كه رسول
صلى الله تعالى عليه وسلم چون كلوب اول قريش كافرلرين دعوت قلوب رسالتى
انلره ايرشدردى انلر انكار ايدوب ديديلركه الله تعالى ادمى اوغلندن رسول
كوندرمز اوكر اول بزه رسول كوندرمك ديلسه كندوقتندن بزه برفرشته رسول
كوندوردى پس حق تعالى انلرى تكذيب قلمغيچون بو آيت كريمه ارسال ايدوب
بيوردى كه بزسندن ايلروبا محمد هيچ بر رسول كوندرمدك سنجلين انلره وحى
كوندردك تنكم سكا اندردك اكر تصديق ايدرلرسه حوش والا انانمزلرسه
سويله انلره كه توريت انجيل اهلنه صوره لر اكر سز بونسنلردن خبردار دكلسكز كه
محمد حق رسولدر انلرك كتابلرى اچنده انوك نعتى ووصفى مذكوردر ديبورسكز كه

براول محمدی حق رسول قلدقده اکا وحی اندوره وزحلانی حرامی بیان قلغلر واول
واول ایلروکی رسولرکه کتابلرنده کی خبرلرنکم انده وحی قلدقایری ودخی یا محمد
برسنده اوزدیکه قرآن اندوردك تاکه سن بوخلقه بیان ایدوب بلدوره سن شول
احکامدرکه انلرك اوزرینه اندوردلری اولکه انی اشیدوب فکر ایده لر ومقصودی
اکلایوب ایمانه کلدلر بوندن نصکره تهدید ایدوب بیوردی أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا
السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ
یعنی امین می اولدلر شول قریشن کافرلرکه بته طوب بریوزنده فساد لر اشلرلر
اندکه الله تعالی انلری یره کچوره ندکه قارونی کچوردی یا اشغه یره دکین کیدره لر
یا خود انده صنماد قلری یردن عذاب کلوب جلسن هلاك ایلیه یا خود حق تعالی
انلری عذابله طوته تجارتلرنده سفر اوزره واروب کلورکن که بونلر حق تعالینك
عذابدین کندولردن منع انمکه یا وقع انمکه قادر دکلدر دریا خود اول عذاب
بونلره ازاز بری بری اردنجه اکسز اکسز هلاك ایده نجحق سزك ربکز رؤف
ورحیمدر تعجیل عقوبت قلمز تاخیر ایدر تاکه برانصاف کلوب ایمانه کلدلر ودخی
بیوردی أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ
فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ
عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ

مَا يُؤْمَرُونَ

مَا يُؤْمَرُونَ یعنی حق تعالی بیوردکه نظر ایدوب عبرت الملرلر می اول کافرلر شول
نسنه لرکه الله تعالی یرندی کون طوغدوغی وقت اول مخلوقنك کولکه لری
صاغدن صوله وصولدن صاغه نته رجوع ایدوب دوراید الله تعالیه مطیع
اولوب سجده ایدر کندوی صورتیکو ومکله اول کولکه بریردن بریره نقل
ایدوکی دوراینکله سجده قلدوغیدر ودخی بیوردیکه الله سجده قیلور یعنی
مطیع ومنقاد اولور هرنه که کوکلرواز فرشته لردن ودخی آیدن کوندن یلدزلر
دن ودخی بریوزنده واردابه لردن ودخی فرشته لردنکه بریوزنده در انلر
الله سجده قلمقدن اولولغلر اول رتبه لردن قورقرلرکه اوزرلرینه غالبدر
قهرایله وسلطنتله نکرانده بیوریلوری انی اشلرلرکوزاجوب بونجه نکره عاصی
اولمزلر روایتدر رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی حق تعالینك بدنجی کوکده
فرشتهلری واردکم یرادللدن بروسجده یه وارمشلردر تا قیامت دکین بوکلیمه
الله تعالی قورقوسندن اعضالری دیره مکده دراندنجن قیامت قوپه سجده لردن
باش قالدوروب دیه لرکه ای بزم مولا مزبزسکا عبادت ایتدك شویله که سکا لایق
اولدیغی اوتنسون بزادم اوغلنلری بیچاره لرکه بودکلو خضوع سز اخلاص سز
ازاجق عبادتکه الله تعالیه منتظر قلدلرکه بزبودکلو عبادت ایده رز دیو جمیع عمر
لرنده قلدقلری عبادت انلرك برسجده سی مقدارنجه بوقدر ودخی حق تعالی بیوردی
وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَٰهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ

وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ
بو آيتك سبب نزولى بو ايدركم مجوسيلردن برسى اله ايكيدر ديو وصف ايلدى
حق تعالى انلرك قولن ابطال ايدوب كندونك وحدانيتين اثبات قيلوب
بيوردى كه سز معبود ايكيدر ديوب وصف ايتمك وبو سوزى ترك ايدك كه بردر
شريكى يوقدر اول ضماره طيد قلرى باطلدر اول كلامدن ترك ايدك بنى بر الك
انكا مطيع اولك بندن غيرى كسنه معبود طوتمك تحقيق بيلك كه كوكلرده يرلرده
نه وار ايسه فرشتهلردن ويرده نه وار ايسه مخلوقدن جن وانس شياطين كلسى الله
تعالينك قولى ويردر الهيت وربوبيت خالص دائم انكدر وانك دينى طوتمق
واجبدر هيچ بركيمه جايز دكلدر كه اول دين اسلامدن غيريه ميل ايله بلكه فرضدر
هر قول كه انكا طاعت قيلمق هر نه كه اندن مقدر اولور انكا راضى اولمك كرك نفسه خوش
كلسون كرك خوش كلسون بوندن اوتروحق تعالى بيوردى سز الله دن غيريه محب
عبادت قيلمسز ولى قيوب ايرقدمى قورقمسز انكا طيك واندن قورقك ودخى بيوردى
وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ يعنى حق تعالى نعمتلرى
اكدوب بيوردكه شول نعمتلركه سزك ايكزده وار انكلمه كندوكزه نما حاصل ايدوب
دخى اول صحت بدن وسلامت اعضا نعمتلرى كلى سزه حق تعالىدن ديو دخى تحقيق سزه
فقر وبلا وشدت ايرشسه كيرو تضرع كزاندن يكاد روانكا التجا قيلور سزكه واقع
اولان زحمتى سزدن دفع ايده راحت مبدل قيله تحقيق بيورسزكه بلالرى دفع ايدجى

قادر

قادر اولدر ودخى بيوردكه ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ
لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ يعنى بن بو نعمتلرى قلدقدن نفعكز
اول دخى سزى اسركوب سزدن اول بلايى وشدتى دفع ايتسه كوره سن كه بر جماعت
سزدن ربلرينه شرك كتوروب ايروغه عبادت قيلورلر تا كه الله تعالى ويردوكى نعمتلره
كافر اولورلر پس حق تعالى تهديد قيلوب بيوردكه سويلك علم سز اول بقيه عمركزى
دخى هواى نفسكز تمتع ايدوب كچورك تيز زمانده بلسز كه سز كلمه آخرتده نه اشلنسز
وبوندن صكره بيوردكه وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ
عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ يعنى حق تعالى بيوردى بوكافرلر كندوزعلريله اول بتلره نه طيرلو
اول بزويردوكمز روزلردن نصيب قويديلر حال بودر كه اول بتلر هيچ برسندن
خبر وارد دكلدر ونه اصلى نه زيان دكرمك بيورلر بوكلسيله افترى قيلوب ديلركه
بونى بويله قلمغى بزه الله بيوردى والله عزتم وجلالم حقيچون اول افترى قيلدو
عمكز نسنه لردن البته صورلسز وانوك جزالرين بولسز سز ودخى بيوردكه
وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ يعنى دخى اول مكه كافرلرى
الله تعالىيه قزلر نسبت ايدرلر ديرلركه فرشتهلر الله نك قزلريدر وكندولره اركك
اوغلنلر نسبت ايدرلركه آرزولرى وديلدكلرى اولدر دخى حق تعالى منزه در وپاكدر
اول نسنه لردن كه انلر انى انوكله وصف ايدرلر حال بودركه اول قزلرله كندولره بشارت
قنسلر كريه كوروب كندولره خوش كلمز نكم بيوردى وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثَى

ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ يَتَوَارَى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ
عَلَى هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ يعنى بوكافرلر قچنكه بريسنك
قزى طوغسه اكا قرك طوغدى ديو مشتولسه ملول اولوب بكزى متغير اولوب
غصه قوزى يوزنه چوكوب قرر دراول غمى وغصه سى طاشندن ايچنه دخى تردد قيلوب
سرانت ايدر كوكلى طولى غصه اولور كوركه اول كندولره خوش كلين نسنه بريزه نسبت
ايدرلر حال بودر كه اول اكا بشارت اولنان نسنه نك غصه سنى خلقدن كزلر انكار
قلمرلر ليكن كوكلنده تدبير ايدرلر كه اول وجوده كلن قزى نجه ايده لر كه اصله خور اغلمه
يسلدى بوقسه ايلتوب كومه مى قويه ناكه عاردن قورتيله اكاه اول ايل يا محمد بوسلرك
قلدقلرى نه يا وز حكمدر كه كندولره خوش كلين قزى بزه نسبت قيلر الله تعالى منزه در
بوجه دربونلر وصف ايتدكلرندن ودخى بوردى لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يعنى واردر شول مشركلره كم آخرته
وكروقوعه انكار ايدرلر عاقبتلرى يا وز اولمق دخى انلره يا وز صفتلر واركه حقى
كورمكده واشتمكده وسويلمكده كوزسزلر وصاغرلر ودلسزلردر واول صفتلرى
دخى همان بو صفت اوزره دركه سويلر جماد درصحيح نسنه يه قدرتى يمز اما صفت
اعلى الله تعالى بنكدركه طانقلق وبريرزاندن غير معبود يوقدر الا معبود حقيقى
اولدر بردر شريكى يوقدر ريتدوخى صفتلردن منزه در عزيزدر ملك ايچنده
غالبدر حكيمدر امرنده حكم ايدركه اندن غيرى كسنه عبادت قيلمه لر اما بوكافرلر

انك

انك صفتلرينه انكار ايدوب اكا شرك اطلاق ايدرلر اول مخالفتلرى ايله كندولره ظلم
ايدرلر ودخى بوردى وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ
وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ يعنى اكر حق تعالى عقابلرى ايله بوخلقى طوتوب تعجيل قيلسه اول شركلرندن اوترو
صيح بريوزنده بردبره نورحيوان قويميدى جملسين هلاك قيلدى قدرتى برله
زيرا اكر اول كناهلرى جزاسندن اوترو بيورى منع ايدوب يا غدر مسمه بريوزنده
تباندن نسنه يمزدى مجموعى نفقه بولميوب هلاك اولورلردى ليكن بونلردن عذا
بى تاخير قيلوب اول وقتدك كه وعده اولنمشدر مدتى تمام اوله اولوقت عذاب
ايرشير اول وقتدن نه برساعت ايلرو ونه برساعت كيرو اولور حق تعالينك تقد
برى اويله مقدر اولمشدر عقلى اولنلر كركدركم دائم اندن قورقوده اولوب اكا
معصيت وكناه قلمقدن ايراق اوله ودخى بوردى وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ
وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَى لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ
مُفْرَطُونَ يعنى كندولره لايق كورميوب كريه كورديكلرى نسنه ايله حق تعالى
وصف ايدرلر اكا قولر اثبات ايدرلر اول خبيث عملرينه دخى ديلرينه اول افترا
لرى ويلان سوزلرى دروزوب سويلرلر اما حقا بودركه البته انلره اود
عذابى واردر ترك اولنسردكلردر ودخى حق تعالى قسم ايدوب بيوردى كه تالله
لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ

اليوم

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ يعنى حق تعالى كندو ذاتندا ايجوب بيوردى كه والله تحقيق بن
سندن ايلروكى امتلره رسولر كوندردك نتكم سنوك قومكه سنى كوندردك
اما شيطان اول ضلالتلرينى انلره كوزل كوستردى تاكه اكا طاعت ايدوب رسو
لرى بمزى يلانلديلر بوكون اول كوندركه شيطان بونلركه عذابده يلدقرين اولا
زيرا اولولرى اولدرانى دوست ايدنلر ايدى انلره انوكله عذاب اليم واردر
اكا اويدقرمجون ودخى بيوردى كه وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ
وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ
لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ
مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ وَأَوْحَى رَبُّكَ
إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ثُمَّ كُلِي مِنْ
كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ
أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ
ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا
بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

والله

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ يعنى حق
تعالى بيوردى يعنى بر الله دخى وارد ديو انوكله واروب اول باطل معبودلره طبرسز
سزه نه منفعت ايرشدرمكه قدرتلرى يتر نه مضرت كيدرمكه الله تعالى بنك وحدانيتنه
انكار ايدوب سزه نعمت ويرن منعمك نعمتلرينه كافر اولورسزكاه اولوك كه عاقبت
انوك جزاسى سيزه ايرشر ودخى بيوردى كه وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ يعنى رزقلرى اسبابدن هيچ برنسنه قدرتلرى يتمز
نه كوكدن يغور اندورى بيلورلر نه يردن نبات بتوره بيلورلر سزانلرك كبى عاجز
لرى الله شريكلك ايله وصف ايلمك كه الله دن غيرى بر الله دخى بوقدر وحق تعالى
عالمدر بيلور كندونك مثلى وشريكى بوقدر سز جاهلسز بلمدين افترا ايدرسز بونكه
حق تعالى ضرب مثل ايدوب بيوردى كه وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى
شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ يعنى حق تعالى بومثلى كافرلردن براذادسز قول نسنه
بيوروب بيان قيلورنه كه اول قول نسنه مالك اولمغه قدرتى يتمز وبرنسنه تصرف
ايتمكه كوجى يتمز كافرك دخى انجلين مالنى الله يولنه وانوك رضاسى اولدوغى يرلره
دخى خرج ايتمكه طاقتى يتمز زيرا اول كفر وشرك انوك التى بغلمشدر ايمان يولنه نسنه صرف

ایتدرمزنکه اول قولنك دخی بوینی مولاسنه واکا ملك اولمغیله بلخصوص در تصرفه قدرتی
یتمز حق تعالی بیوردی رسول کسه لره کم بز حلال رزق ویردك وایمان دخی عطا قلدق
انلر بزه یولمزده اول ویردوکمز مالدن کزلو انکا انفاق ایدرلر پس ایکسی بزه مطیع
اولوب امرمز برینه کتورمکده برابر میدردکلدر پس واجبدر اول ایمان اعلمکم الله
تعالیه حمد ایله تو بو انعامه اوزره که انده قلدی اما بونلرك بوغنك بو انعامدن حظلری
بوقدر که بیلرلر وشکرین برینه کتوره لر پس حق تعالی بو مثلدن بونی تنبه قلدیکه اول مو مثله
کافر ایکسی دخی مخلوقدر ایکسی دخی متحرك کندو نفسلرنده تصرف ایده بیلورلر بو یله
ایکن بری انفاقه قادر وبری عاجز امدی عاجزله قادرنکه مخلوقده برابر اولماز پس
اول مشرکلر معبود طوتدقلری که بر مخلوق جماددر وعاجزدر کندوده تصرف ایده من
دکلکه غیریه اولا اول تجی برابر اولور معبود حقدر که خالقدر قادردر دمالکدر پس
عقلی اولان کرکدر که انی برله اکا عبادت قیله بوندنصکره بر مثل دخی وصف ایلیوب بیورر
دیکه وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَاهُ
أَيْنَمَا يُوَجِّهْهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
یعنی الله تعالی ایکی کشینك حالنی مثل قوروب تشبه ایدر که ایکی کشینك بری دلسز اوله
سویلمکه قدرتی یتمیه کندونك وارلغی قوم قبیله سی اوزرینه ثقلت اوله زحمتی وبلاسی
انلرك اوزرینه اوله هیچ برماله ومنفعته وبار دمه قدرتی یتمیه هرنه یکاد ونسه انکا
کمسه میل ایتمه زیرا انلرن هیچ خیر کلمه شردن غیری اول کمسه برابر اولور دخی نول کمسه ایله

اول

اول سویلر اولا وخلقی طریق توحیده یلدرا وله پس بو ایکی برابر اولیلر اول ضم که دلسزدر
عاجزدر انکا طلبنلره زحمتدن غیری منفعتی یوق شرندن وفتنه سندن زیاده
برنسنه دن خیری یوق امدی اول تجی برابر اوله رب العالمین ایله که قرآن عظیم الشان
انوك کلامی قدیمی اوله بالجمله خیر وشره قادر اوله تا دیلر انسیه عجزی اولمیه وباخود رسول
رسول کم بزکوندردك که بو آدم اوغلنه بنی توحیده یلدردخی دین اسلامه اوزده درکه
حق دیندر اول برابر می اولیر شول کافرلرکه هرکز اندن خیر کلمه امدی عقلی اولنلر
بوندن اکلیوب اول ضمیرین دنیاده ضررندن غیری منفعتی یوق وآخرتده دخی سبب
هلاکدر ودخی بیوردی وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا
كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی برده کوکده هرنه وار ایسه که
قولنرانی مشاهده قلمز وانلردن مغیب ومحجوبدر انلردخی کلی الله تعالینك
ملکدر ومخلوقدر بوکلینك اوزره قادردر ودخی قیامتی قوروب موتی تری
درکورمك انوك قدرتنده شول کوز آچوب یومق کبیدر تیز رك واسانرقدر
زیرا حق تعالی دیلرسه قدرتی یتر هیچ برنسنه ده انوك عجزی یوقدر ودخی
صنع پاکندن بیان ایدوب بیوردی وَاللّٰهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ یعنی الله تعالیدر که
سزی اناکز قرنده بره دوب اندن چقروب دنیایه کتوردی هیچ عقلکز یوغیدیکه
برنسنه فرهم ایدیدکز حق تعالی سزه قولاغیله اشتمك وکوز ایله کورمك ویردی دخی کوکل

وعقل ویردی تاکه اشیدوب وکوریب هرنسنه کوکلکزله وعقاله فهم ایدوب خیری
وشری بلسن بوجمله سزه انعام واحسان ذراولدکه انصافه کلوب توحید بله انوك
شکرین برینه کتوره سز اول سببله نعمتکزدخی زیاده اوله الله تعالی وعده سبله حقدر
خلاف یوقدر ودخی بیوردی اَلَمْ یَرَوْا اِلَی الطَّیْرِ مُسَخَّرٰتٍ فِی جَوِّ السَّمَآءِ مَا یُمْسِکُهُنَّ
اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فِی ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یُّؤْمِنُوْنَ یعنی حق تعالی عبرتلرندن بیان ایدوب
بیوردکه رمزلری بوکافرلر اشبو اوچرفوشلریکه هواده مطیع ومنقاد اولوب قانات
اوروب اوچرلر اشغه دوشمزلر یومیوب قناتلرین بند ایدرلر وقت یعنی انلری دوشر
میوب هواده دوتن دکلدر الا الله تعالیدرکه قادردر بو عبرت حاصل اولمزلا
شول قومدکه انلرك الله تعالیه انکارلری یوقدر ودخی بیوردی وَاللّٰهُ جَعَلَ لَکُمْ مِّنْ
بُیُوْتِکُمْ سَکَنًا وَّجَعَلَ لَکُمْ مِّنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ بُیُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا یَوْمَ ظَعْنِکُمْ
وَیَوْمَ اِقَامَتِکُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَثَاثًا وَّمَتَاعًا اِلٰی حِیْنٍ
یعنی حق تعالی سزکچون اولری برتدی انده مکانلنه سز ویرلری مسخر قلدیکه انوك او
زرینه اولرینا ایده سز دخی سزه توفیق ویروب بلدردیکه اول اولری نجه یاقلق
کرك دخی سزکچون دوه نك وقیونك وصغرك دریلرندن وقیلمرندن سزه جادرلر
قیلوردیکه کوچوب قوندوغکزده کتورمه سی وبزه سی دوزمسی اسان اوله وانلرك
یوکلرندن سزه ال آلتی دوزدی حالی کلیم وکچه ودوشکلر کبی انوکله معیشت قلمسز
وعده تمام اولوب اولوقتی ایرشیجم ودخی نعمتلرندن بیان ایدوب بیوردیکه

وَاللّٰهُ

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَکُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا وَّجَعَلَ لَکُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَکْنَانًا وَّجَعَلَ لَکُمْ سَرَابِیْلَ
تَقِیْکُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِیْلَ تَقِیْکُمْ بَاْسَکُمْ کَذٰلِکَ یُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَیْکُمْ لَعَلَّکُمْ تُسْلِمُوْنَ
یعنی اول الله تعالی سزکچون انجیر یرادوب کولکه لرقلدی کولکه لنوب راحت بولسز
دخی داغلرایچنده سزکچون مغاره لریرادوب کولکه قلدی ایچنده ساکنلنسز ودخی
پنبقلر وکتانلر ویوکلر یرتدی بدنلریکزه طونلر ایدیوب جسمکزی حفظ ایدسز
دخی دمورلردن کولنکلر وآلتلر قیلوبردی انوکله دشمن ضررندن مغلوب قورتولسز
سز اول یرتدقلرین اشبو نجلین ذکر ایدوب اکدورر اوله که سز اول منعمی بلسزکه
سزك ربکزدرانی بولیوب عبادتکزی اخلاص اوزره ایده سز ودخی بیوردی
فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَیْکَ الْبَلٰغُ الْمُبِیْنُ یعنی یا محمد اکر بوکافرلر ایمانندن اعراض
ایدوب انکاری ترك ایتولرسه سزه اندن ضرر یوق سنوك اوزرکه واجب اولان
بزم خبرمزی ایرشدرمکدر وهدایت بولن طریق ضلالتدن تمییز ایدوب بیان
قلمقدر انجق انلرك حسابلری بزم اوزرمزدر ودخی بیوردی یَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ
اللّٰهِ ثُمَّ یُنْکِرُوْنَهَا وَاَکْثَرُهُمُ الْکٰفِرُوْنَ یعنی تحقیق بیلورلرکه کلی نعمتلرك
خالقی الله تعالیدر اما دونوب انکار ایدرلر دیرلرکه اول برنه معبودلریمز شفا
عتبله در ودخی بیلورلرکه محمد حق تعالینك رسولیدر اکا ایمان کتورمزلر واکر انلره
صور سلر بویرلری وکوکلری وجمیع موجوداتی کیم یرتدی دیرلرکه الله یرتدی بویله
بیورکن دونوب بند بعثه انکار ایدرلر بونلرك جمله سی حق تعالینك وحدانیتنه

انکار ایدوب کافر اولورلر ودخی بیوردی وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا
يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ یعنی ذکر ایله یا محمد خبر ویرشول کونیکیم
قویاریر زاننده پیغمبرلردن طنقلق هر امتدن اوزره کم رسالتی ایرشدوردوکنه
طنقلق ویره دستور ویرلیه اول کافرلره که دل آچوب کلام ایده لر بلاردخی
انلرك دنیایه کیروکلمکی طلب ایتمکلری انلردن قبول اولنمیه زیرا اول حالده
طلب محالدر انلردن اوترودنیا کیرو ایلجی دکلدر ودخی بیوردی وَإِذَا رَأَى
الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ یعنی چنکه اول کفرلریله
کندولره ظلم ایدنلر اولعذابی کوزلریله کورسه لر کندولره واقع اولدهر کز اولعذاب
انلردن تخفیف اولنمیه ودخی انلره برساعت امان ویرلیه که راحت اوله لر بلکه عذاب
انلرك اوزره دائم اوله ودخی بیوردی وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ
قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ
الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ یعنی یاردن قیامت کونده اول مشرکلر که شرك کتوروب
تکریه اورتق قاندقلری بتلرینی کوره لر دیه لر که ای برفر ردکار بزم سنی قویوب عبادت
قلدقلریمز اوشبو بتلردر که بزه بیوردیلر کم اللهی قویوب بزه عبادت ایدك واول
ربسلر بزم امر ایدردی بزه مطیع اولك بزنده طبرسوز سز دخی کاطیك دیرلردی
بزدخی انلره مطیع اولوب سنی قویوب بوصنملره طیدق اول بوتلر واول ربسلر دخی
بالجمله انلره شویله جواب ویرب دیه لر که سز بوسوزده یالانجیلر سز بزسز بونسنه

بیور

بیوردق که الله تعالی قویوب صنملره طیمز بلکه سزك کذب ونفسکز هوا سی بیلدی بونسنه
ودخی بیوردیکه وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ یعنی
اول قیامت کونده کلی اول معبود طوتدقلری واکا عبادت قلنلر دخی الله تعالیه
مطیع ومنقاد اولوب خاضع ومتواضع اولمر اول الله طوتدقلری کلی انلردن
اعراض ایدوب اولردخی اول الهلردن اعراض ایدوب دنیاده یالانلر دوزوب
سویلدکلری باطل اولوب محو اوله ودخی بیوردیکه الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ یعنی حق یولنی بیوردرشولنلرکم
برفر وحدانیتمزه انکار قلدیلر ودخی اسلامه کلمك دیلیه نی منع ایتدیلر قومه دیلرکم
اسلامه کلمه لر بزانلرك عذابلرینی زیاده قیله وز اول عذابلر اوزره که انلر دنیاده
اولولردی واول اونا قومانلره متابعت ایتمکلر ایدی ودخی بیوردی وَيَوْمَ
نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى
هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ
یعنی یا محمد دخی ذکر ایله اکذ رشول کونیکی هر امتك ایچنده کندولرا وزرینه برطانق
طورغوره وزکه انلر رسولرد رآد میدندر فرشته دن دکل وسنی دخی بو امت
اوزره طانق کتوریسرنکه بن حجتم بونلرك اوزرنه ارسال قلدم عذر قلدی دخی
سنك اوزریکه قرآن اندردك بیان بوندن کلی نسنه که وارد رامردن ونهیدن
اما بعضینك معنیسی ظاهر وبعضیسی مجملدر فکر ایدوب جقرمغه محتاجدر

زیرا هیچ برنسنه سؤال اولنمیه که انوك قرآنده بیانی اولمیه الا عاقللرك عقلی عاجز قالور
انی فکر ایدوب اکلمقده ودخی اول قرآن هادیدر ضلالتدن ثوابه ودخی رحمت
ونعمتدر عذابدن فورتریجیدر شول کمسه که ایمان کتوروب انوك حکملرینه عمل ایلدی
دخی مسلمانلره بشارتدر جنتده دخی بیوردی اِنَّ اللّٰهَ یَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِیْتَآ
ءِ ذِی الْقُرْبٰی وَیَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْکَرِ وَالْبَغْیِ یَعِظُکُمْ لَعَلَّکُمْ تَذَکَّرُوْنَ یعنی
تحقیق الله تعالی عدل ایله بیوردی که اول کلمه توحیددر زیرا کلمه شرك ظلمدر ودخی
احسانله بیوردی که الله تعالی قولرینه احسان قله صوجلرین عفو ایتمکله دخی اوزرینه فرض
اولنان طاعتلری کرکلو اوا قلغله دخی بیوردی صله رحم ایده لر قوم قبیله دن کسلمیه لر
ودخی حق تعالی نهی ایدوب زنادن وجمله معاصیدن ودخی منکردن منکر اولدرکه
شریعتده کرکلو اولمیه وسنتده جائز کورلمیه وانی اشلین اوزره اودایله وعده
اولنمشدر ودخی بغیدن منع ایلدی که اول کندوی یوجه کوروب تکبرلك اتمکدن
بدرستی حق تعالی بو آیتده اوچ نسنه بیوردی اشلنه واوچ نسنه دن منع ایلدی انی
ترك ایده لر ودخی بیوردی وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَیْمَانَ
بَعْدَ تَوْکِیْدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَیْکُمْ کَفِیْلًا اِنَّ اللّٰهَ یَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ یعنی سز
وفا قیلك شول عهدلریکزه که سزکله الله تعالی اراسنده دیر واول عهدلریکز بکه
نقض ایدوب کیروبوزمك تاکیدایدوب محکم قلدیکز بلکه الله تعالی عهده وفا
قلدوغیکزی بیلور وبوزدوغیکزی بیلور اکا کوره جزاسین قیلور ودخی عهد

صینره

صینره مثل قوروب بیوردی وَلَا تَکُوْنُوْا کَالَّتِیْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْکَاثًا
تَتَّخِذُوْنَ اَیْمَانَکُمْ دَخَلًا بَیْنَکُمْ اَنْ تَکُوْنَ اُمَّةٌ هِیَ اَرْبٰی مِنْ اُمَّةٍ اِنَّمَا یَبْلُوْکُمُ اللّٰهُ
بِهٖ وَلَیُبَیِّنَنَّ لَکُمْ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ مَا کُنْتُمْ فِیْهِ تَخْتَلِفُوْنَ یعنی سز عهد ایدوب کروصمکده
شول رابطه حقی کبی اولمك که عمر بن کعب قرینده که ایلکن محکم اکردکدن صکره دونرکرو
بوزر یعنی انوك عادتی بو ایدی پس حق تعالی بیوردی سزدخی عهد کزی محکم قلدوغکزدن صکره
انجین کروبوزمك که سزدخی اول عقلسز حقی عورته بکزمش اولور سز اراکزده اول
عهدلریکزی وعیلریکزی جمله وخیانت طوته سز بونکله که سزدن برطائفه غنی رك
اکثر رق اولسه برطائفه دن ابن عباس رضی الله عنه بو آیت کندو قبیله سی وهر اقبیله سی
حقنده نازل اولدی عاجز قالدیلر اراسنده قال واقع اولدی تا بوتلر قلدی هلاك
اولدی وبعضیسی اولدی التی آیه وعده ایدوب مصالحه قلدیلر تاکه کروطوارلر قوة
طوتب اصلاحه کلمه جوکه وعده دن بش آی کچدی قیس بن معدی کوروب بیوردیکه
انرکله قال ایده لر انلر دیلرکه وعده مزدن برآی دخی قلدی بو دخی تاخیر ایدوب
قودی کادك وعده تمام اولدوغندین انلر بونلر برکون کچمدن کلوب طوروب
بونلر سیر ایدوب انلردن بکا وارد دیلر بونلر دخی انلره وارد دخی وعده تمام اولدوغی
کون ایدی اول قیسی دوتب دیلدیلر قومینی بوزوب طغدیلر حق تعالی بو آیتی ارسال
ایدوب بیوردیکه یعنی سز الله عهد ایدوب اراکزه مکر وخدیعت قلان که برکز
برکزی الدایه سز بونکله برکزك طائفه سی برکزدن زیاده اوله اول چوقلوغکزه

بقوب عهد بکزه نقض ایتمك حق تعالی سزی ایلا قیوب اول چوقلو غیکزلنه تا که انوکله
سزدن عهده وفا قلق می ظاهر اولور بدر حتی الله تعالی قیامت کونده سزه بلدرسن
شول دنیاده اختلاف قلدقلریکزی و اول عهدلریکزی نقض ایتدکلریکزی هر
برنزن اوترو سزه مکافات و مجازات قیلسر شول وقت بلهسز که دین حق اسلامدر
اندن غیری دینلر کلی باطلدر و دخی بیوردیکه وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی
اکر حق تعالی دلسیدی کلکزی ملت اسلام اوزره قلیدی لیکن بعضکزی
محذول و ضال قیلور اندن اوترو که اول اسلامه لایق دکل و شولر که دین اسلامه
اهلدر انلره کندو ارادتیله خلعت ایمان عطا قیلور کندونك علم سابقی مقتضا
سنجه دخی حق تعالی تاکیدله اندایجوب بیوردر البته سزصورولسر سز شول نسنه
لردنکه اشلدوکز عهده وفا قلمدن و نقض ایتکدن تا که اول فعلکزه کوره مکافات
قلنسز و دخی بیوردیکه وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
یعنی سز عهدلریکزی اراکزده مکر و حیله قیلمك که انوکله بری بریکزی الدیه سز
کرو عهد نقض ایدوب بر بریکزه ضرر ایرکوره سز تا ایاغکز محکم بصدقدن نصکره
حق تعالی عهد بوزوجیلری بوکا تنبیه ایتمشدر که برکشی بریره ایاغن بصدق
غندن نصکره دوردکی ایکن سورچوب دوشه برزحمته اوغرایه پس عهدسیان

دخی

دخی طاعت یولندن سورچرعقوبتدر و شر اندن اوترو بیوردی حق تعالی که نقض
عهد ایلمك که انوك عقوبتی بولسر سز و انوك عذابنی طاتسر سز و دخی بیوردیکه
وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
یعنی حق تعالی بیوردکه الله تعالیدنك عهدی اوزرینه والله اندایجدوکیکزه اوزرینه
ازیرا بی قبول ایدوب دینکزی و آخرتکزی ضمانك که اول دنیانك جمله سی آخرته
نسبت برصورتده خیر نسنه در قیمتی یوقدر تحقیق بیلوك شول ثوابلرکه دایم باقیدر
سزکچون الله قتنده حاضر ایتمشدر سزه اول خیرلر اودر عهدکزی اوزره محکم طوتمق
و دخی بیوردیکه مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی شول نسنه که امور دنیادن وانك محبو
لاندن سزك قتکزده وارد دراول فنا اولیسر اما شول نسنه که الله تعالی قتنده در
سزکچون جنتنك ایچنده حاضر ایتمشدر اول باقیدر دایمدر اهل ایچون تحقیق بن
عوضلندوره وز اول باقی جنتلر شول کسه لریکه اندایچمکدن صبر ایده لر و حقه
اقرار قلدیلر انلرك اجرلرن بز انلره دنیاده قلدقلری کوزل عملدن دخی کرکلو
قلدوز پس بو ایکی آیتی اشتدیلر امرء القیس دوی شولکه بنم قتمده در اول فنا اولو
و اولکه صاحبم قتنده در اکا کرکلو عملدن یکرك عوضلر اولنه دخی باقی اولو
پس بن کندو حقمده زیانکار اولورمای رتبم اول عبدان دیکیکه امرء القیس
بنم بریمدن بر پاره برلوب کندو برینه قاندی بنم اوزریمه حکمدغالب اولدی سوزم

لکور عزه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه صبح بودعوانك اوزرینه شاهد
وارمیدر عبدان دیکه بلی وار لیکن اندن قورقوب دیمزلر پس رسول الله صلعم
هر القیس بیوردی اندن بحه اولدغی قالقوب اندن بحکه کلمش ایدی رسول الله برزمانده
ایروب اندن ویرمدی چون اوکسی رسول الله قتدن دوتمشلر ایدی اول وقت بو ایکی
آیت کریمه نزول ایدوب رسول الله انلری کتوروب بو آیتلری انلرك اوزرینه اوقدی امر الله
جواب ویرب دیدی عبدانك سوزی کلی حقدر بن انوك برنی قطع ایدوب الدم اما والله
بلمزمی مقدار دیوار سون برمدن نقدر دیلرسه السون براولقدر دخی زیاده السون
دیوب چون اول بوکلامی قلدی حق تعالی بو آیتی کریمه اندوب بیوردی مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی هرکسکه ارو عورتدن عمل صالح اشلسه بوحالتده که مؤمن
ومؤمنه اوله صبح برعمل ایمانسز مقبول دکل امدی کیمده کیم ایمان اوله انوك صالح عملری
قبول اولنور حق تعالی بیوردی عزم جلالم حقیچون انلری برحیوة طیبه برله درلاوز
دنیاده وآخرتده دنیاده انك حیاتی برمطاعتم ایچنده قیلاوز کسبنی حلالدن قلوب
عملنی صالح قیلوز وآخرتده دخی جنتم ایچنده ابدی قیلوز معیشت طیبه ایله
اول قلدقلری کوزل عملرك اجرن برزدخی کرکلو قیلوز سیئاتلرین عفو ایدوب
رحمت ومغفرت برله غنی قیلوز بوندن صکره بیوردی فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ
بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ

يتوكلون

يَتَوَكَّلُونَ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد چون قرآن اوقوق دیلسك کرك نماز ایچنده کرك
نمازدن طشره الله تعالیه استعاذه قیلوب صفتلر اول شیطان لعین دکه سکا وسوسه
قیلوب انوك معنیسن فهم ایتمکدن منع ایلیه زیرا تحقیق اول شیطانك باطل حجتلریله
غالب اولوب سوزن کچورمکله طاقتی یتمز شولرکم الله تعالیك وحدانیتنی انکر
تصدیق قلدیلر واشلرینی اکا تفویض قلدیلر ودخی بیوردی إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ
يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ یعنی اول شیطانك حجتلری غالب اولدوغی شر
لرك اوزرینه دوکم انی دوست طوتوب اکا مطیع اولدیلر الله تعالی حکمنه مطیع اولمغی
قودیلر زیرا هرکمسه وکه مطیع اولور انکی ورسولی سونلر قرآنیله وسنت ایله
عمل ایدرلر ودخی اول شیطان غالب اولمز الا شولرکم الله تعالی حضرتنه شریك قتوب
مشرکلردن اولدیلر ودخی بیوردیکه وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا
إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ابن عباس ایدر پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلم برآیت انسه برحکم اوزره که انوکله عمل ایتمك اصحابه زحمت کلسه برزمان حق تعالی
دیلدوکی قدر اول شدتلی عمل ایدرلردی اندن نصکره اول حکمی بوزردی انی نابت
قیلردی قولرنه شفقت ومرحمت بوندن قریش کافرلری دیرلردی والله
دکلدر بو محمدك انی الا اصحابنی مسخریه طوتمقدر که بوکون بردورلو بیوردی
یارن بردورلو بیوررقمنی نسنه که انکره قولای کلسه انکره انی اوکره درلر بونسنه
اوکرنمز اول محمد الا حوبطب عاس ودخی ابو فکیهه از اولوسی یار اوکردر زیرا

انمز ایکسی دخی اول کچنلرك قیدلرین وتاریخلرین زیاده بلجیلر دراما ایکسی دخی ایمانه
کلمشلر ایدی انمز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلوب امر دین اوکرنورلر ایدی وانلر
کتابلرین عرانی دلنجه اوقورلر ایدی پس اول کافرلر بو سوزی سویلدیلر حق تعالی بو آیتی
انزوب بیوردیکه قچن بز بر آیتی تبدیل ایدوب بر یرنه بر آیت دخی اندوره وز الله تعالی بکرك
بیور اول اندوردوکی آیتده قیفسی بوخلقه اصلحدر دراقی اندوردراما قریش کافرلری
دولر یا محمد بونسنه سنك دوزمکدر کندو کندکدن دوزرسن بونلر بلمزلرکه بو احکامی
تبدیل ایدوب سکا بیورن حق تعالیدر نجه دیلرسه حکم ایدر قوللرك صلاحنه نظر ایدوب
ودخی بیوردیکه قل نزله روح القدس من ربك بالحق لیثبت الذین آمنوا
وهدی وبشری للمسلمین یعنی ایت سن انمز یا محمد بو اول قرآندرکه جبریل
اندردی بنم اوزرمه اوقیوب بکا بلدردی ربك کلامندن وحیله حقی بیان
قلمغیچون تاکه اول ایمان اهلنك کوکلون اسلامه اوزره ثابت قیلوب محکم قیله ودخی
ضلالتدن هدایته یلتمی اوله ودخی مسلمانلره جنتله بشارت قیلمی اوله ودخی بیوردی
ولقد نعلم انهم یقولون انما یعلمه بشر لسان الذی یلحدون الیه اعجمی
وهذا لسان عربی مبین یعنی تحقیق بز بیلیورزکه اول قریش کافرلری دیرلرکه
اول محمد بونسنه لری اول جبیرله یساره اوکره در الله تعالی انمزی یالانیوب بیوردیکه
انمز سویلدکلری شول اعجمی دیلیدرکه انکا میل ایدوب زعم ایدرلرکه انی اوکردن اول عبرانی
بیدر انشو قرآن فودعرب دلنجه درظاهرکه کندو لغتلرین بیان ایدر ودخی بیوردی

ان الذ

ان الذین لا یؤمنون بآیات الله لا یهدیهم الله ولهم عذاب الیم یعنی تحقیق
شول کمسه لرکه قرآنی تصدیق ایتمزلر حق تعالی دخی انمزه هدایت توفیق ویرمز واهل ایمانلرك
قلوبنه زیاده ایمانه رغبتلری ازاولدیغیچون وآخرتده دخی انمزه عذاب الیم واردرکه
ابدی اندن نجات بولمزلر ودخی بیوردی انما یفتری الکذب الذین لا یؤمنون
بآیات الله اولئك هم الکاذبون یعنی تحقیق افترا ایدر قبلو رسولنلرکم الله تعالیك
آیتلرین کوردلرکه مقدور بشر دکلدر انکا تصدیق ایتمزلر اول یالانلر سویلمکلرك
زیاده اشتدیدر یالان سویلمکده ودخی بیوردیکه من کفر بالله من بعد ایمانه
الا من اکره وقلبه مطمئن بالایمان ولکن شرح بالکفر صدرا فعلیهم
غضب من الله ولهم عذاب عظیم یعنی هرکمسه کم الله تعالیك برلکنه تصدیق
قلدقدنصکره کوزانکار ایدوب کافر اولسه انك اوزرینه الله تعالیك غضبی
واردر الا مکرهکه انکا اولنسه کفر اوزره واول اکراهله کلمه کفری دلندن اجرا
ایده وکوکلی کروهان ایمان اوزره مطمئن اوله اعتقادی محکم اوله اندن ضرر
اولماز مقصود بونده عمار بن یاسر در اصحابیله برقچ کشی مکه اهلندن ایمانه کلدیلر
وجفدلر مدینه یه رسول قتنه کیدرلردی ناکاه قریش قومی دوبوب اردلرندن
ایریشوب طوتدیلر انمزه عذاب قلوب کرو کفر اوزره دعوت قیلدیلر انمز اکراهله
کلمه کفری سویلدیلر بو آیت انمزك حقلرنده نازل اولدی صکره قیوبردیلر چوب
رسول قتنه کلدیلر کوزلرندن یاش دوکوب حالترندن خبر ویردیلر رسول الله

صلی الله تعالی علیه وسلم اقوال کوزلری یلشین سلوب دیکه اولوقتکه کلمه کفری
سویلدک کوکلک نجه ایدی عمار دیدیکه همان بنم ایمان اوزره ایدی رسول الله بیوردیکه
چون انلر دوندیلر سن دخی کرو دون پس عمار کرو دوندی خالی اوزره مومن
اولدی اول اکراهدن انکا ضرر اولمادی لیکن اول کلمهٔ کفری شول کسنه هنر قیلورکه
اول کلام کفری کوکلی رضا سیله سویلیه انکا مطیع اوله عبد الله بن سعدی کبی که مرتد
اولدی کافر اولوب قرندی الله تعالی لیلک غضبی انلرک اوزره در آخرتده دخی انلره
عذابلر واردر بوندن نصکره بیوردیکه ذَالِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ یعنی بدرستی اول اولو عذابلر
شول کسنه لردرکه دنیا حیاتنی سوب آخرت اوزره اختیار قلدیلر آخرتی
انکار ایتدیلر لوکافر اولدیلر حق تعالی کافرلره هدایت توفیق ویرمز مادامکه کفری
ترک ایتمیه لر و دخی بیوردی اُولٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ یعنی شولدر انلردرکه حق تعالی کوکلارینه
مهر اورمشدر اول کفرلری مقابله سنده که هرکز انده ایمان نوری شعله ویرمز
تو تعدینه دکوزلرینه مهر اورمشدر کلام حقی ایشیدوب ومصنوعات الهیه نظر
ایدوب صانع اکلیه لر بولدیلر کلی غافلردندر که الله تعالی امرنی ترک ایتمشلردر
و دخی بیوردی لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ یعنی البته حقدرکه
انلر کلی آخرتده زیانکاردن اولدیلر هیچ برمراد لرینه ظفر بولمیه لر و دخی حق تعالی

بیور

بیوردیکه ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ
رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ابن عباس رضی الله عنه بیوردی بو آیت دخی عمار
بن یاسر حقنده و انک آنسی وانسی وبلال وصهیب وجنان حقنده نازل اولدیکه مشرک
کلر انلری طوب عذاب قلدقلرندن نصکره و وطن مکدن هجرت ایدوب مدینه
کلدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قتنجمع اولدیلر حق تعالی بو آیتی اندوب بیور
دیکه بدرستی سنک ربک یا محمد برلغجی درو اسرکیجیدر رسول کسنه لرکه عذابه مبتلا
اولدقدن نصکره هجرت قیلوب سنوک فتنه کلدیلر اندن سونکه جهاد ایتدیلر دینلری
اوزره صبر ایتدیلر و سونکه بلا طاعنه صبر ایتدیلر تحقیق سنک ربک یا محمد بو عذابدن
و هجرتدن نصکره انلرک کناهلرین برلغجه غفوردر و اسرکیجیدر رحمتلغله رحیمدر
و دخی بیوردی یَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ یعنی یا محمد ذکر ایله خبر ویرسول قیامت کونی که کلی نفس انده
حاضر اولوب هرکشی کندو نفسن خلاص قلمق ایچون مخاصمه قیلوب جدال قیله لر
کندو نفسلرین حذرایتن قوره لر نفسی نفسی دیو چاغره لر دخی برکسه نک نفسی
تیرسی قالمیه بر اول وقتدر که جهنم برکز کوکریوب بالکلنه هیچ برمقرب و فرشته و
مرسل اولمیه الا انلرک هیبتندن دیزلری اوزره چوکه لر هر بری دیه لرکه یا رب
کندو نفسمک نجاتن دیله ره پس هر نفسه کامل جزا اولنه اول اشدکلری عمل مقابله سندن
اوتروهیچ برینه جفا ظلم اولمیه و دخی بیوردیکه ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً

مطمئنة يأتيها رزقها رغدا من كل مكان فكفرت بأنعم الله فأذاقها الله
لباس الجوع والخوف بما كانوا يصنعون يعنى حق تعالى تمثيل ايدوب بيورر بكزر
اول مكه كه دوشمندن امينلر وانوك اهلى انده مقيم اولوب ساكنلرنده
ايريشور انده طعاملرى وعشلرى هر طرفدن بولنوغله اما اول مكه اهلى بيوب
طاغى اولوب نعمتلره كافر اولديلر شكرينى ترك ايديلر ورسولرينه انكار قلديلر
الله تعالى دخى اول فعللرى مقابله سنده انلره عقاب ايدوب بدى بيل اجلق حواله قلدى
واول اجلق وقحط انلرى شول لباس كبى قيلدى حالتلرى قياده يلحوز اولوب بكزرى
صورتلرى دخى رسولك تكرسى قورقوسى اوزرلرينه غالب اولدى راحت انلرين
مرتفع اولدى بوكلى انلره اول شدت كلدى فلك عقوبتى ايدى رسول الله بد دعا
قيلوب دعنى ايدنكم اى ربم يوسف اوزره خيرين يولين غلغل بولنره شول
يوسف زمانى كبى قولنى ويرا الله تعالى دعاسين اجابت ايدوب انلره قحطلق حواله
قلدى كلبلرى يمكه محتاج اولديلر يعنى اولديكه جملسى هلاك اولدلر ودخى بيورر
ديكه ولقد جاءهم رسول منهم فكذبوه فأخذهم العذاب وهم ظالمون
يعنى تحقيق انلره كلدى رسول بنه كلدى انلر انى تكذيب ايدوب ايناغديلر
پس انوك عقوبتى انلره اول اجلق عذابى ارشديكه انلر كندولره ظالم اولديلر كافر
اولغدلر پس چون انلر اجلقدن دير يوب اباسينايى رسول الله كوندريلردى دركه
يا رسول الله بو اورتاده دخى غلك ايدن مكه اهلنك ارنلريدر آره يرده بو معصونلرك

وبو

وبو عورتلرك صوچلرى ندركه بو بلايه مبتلا اولوب هلاك اولدلر پس رسول الله
امر ايديكه انلردن بكا طعام كتوره لر مدينه طرفندن طعام الديلر بوندن معلوم
اولديكه كافرلرك بيچاره لرينه احسان ايرشدرمك واراعش ودخى بيورديكه فكلوا
مما رزقكم الله حلالا طيبا واشكروا نعمة الله ان كنتم اياه تعبدون يعنى
حق تعالى بيورركه بيلك شول نسنه لردنكه الله تعالى سزه رزق ايدوب ويردى بو
حالتده كه حلال اولديغى شبه دن آدى اولديغى اول نعمتلرك شكرنى الله تعالى قبلك
اكرانى بر ايوب ساكا عبادت ايدرسكز وانوك رضاسين ديلرسكز زيرا انوك رضا
سى انده دركه انوك حلال قلدوغى حلال بيلوب انى طلب ايدوب وحرام قلدوغى
حرام بيلوب انى ترك ايده سز ودخى بيورديكه انما حرم عليكم الميتة والدم ولحم
الخنزير وما اهل لغير الله به فمن اضطر غير باغ ولا عاد فان الله غفور
رحيم يعنى بدرستى سزك اوزريكزه حرام اولنمدى الا مردار اولمش دخى
دخى خنزير انى دخى شول نسنه لركه اوزرينه نكرى آدى ذكر اولنمدين بوغزلنه
اما هر كمسه كه مضطر اولوب اولوب اولومه يقين اولسه حلالدن بولسه حرامدن
بولسه شول قدر يه كه اولمكدن قورتوله جق قدر حدن كچمه جاجتدن زياده يمه بدرستى
الله تعالى غفور در اولغدر يه دوكن عفو ايدوب برلغور دخى رحيمدر اسركرقولرينه
بولنك كبى لطفى چوقدر عدا اولنمز ودخى بيورديكه ولا تقولوا لما تصف ألسنتكم
الكذب هذا حلال وهذا حرام لتفتروا على الله الكذب ان الذين يفترون

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ يعنى سويلمك اى مكه
اهلى دلكزله وصف ايدوب شول نسنه لرى كه بن سزكچون مطلق حلال قلدمكه اشبو
اركك لره حلال در وعورتلره حرامدر ناكه بحيره وسايبه حرامدر ديه سز الله تعالى
اوزرينه افترا ايتوب يلان دوزه سز شولكم الله تعالى اوزرينه افترا قلار حرام قلدوغن
حلال وحلال قلدوغن حرام ديه لر انلر هركز عذابدن نجات بولمزلر بر تمتع كون بو دنياده
تمتع ايدوب دريلسر لر دراند نصكره آخرتده عذاب اليم اولور بو آيتده قاضيلره تنبيه
واردركه برهانسز كندولردن حكم ايتمه لر ودخى بوردى وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا
مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ يعنى
بز حرام قلدق شول كسنلر اوزره كه دين اسلامدن يهوديه ميل ايتديلر شول نسنه
لركه سكا قرآن ايچنده بيان قلدق انعام سوره سى غزدن اول اما بز انلره حيف
ايدوب حرام قلدق لكن انلر بزه افترا قلغه كندولره ظلم ايتدلر كه اول كناهلرى شول ملو
غندن ايدى انلرك حرام قلدق پس قرآنده حق تعالى جهتندن هيچ حيف وظلم بولمز
الا قولنه نه كلورسه كندو قبلندن كلور قصورى سببيله بولندن صكره كندو فضلين
ذكر ايدوب بوردى ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ يعنى حق تعالى خبر وبردركه
يا محمد سنوك ربك رحيمدر غفوردر شول جهالتله بر مزعملارى ايل اورسلر
اند نصكره توبه ايدوب عملارين كروا صلاح ايتسلر بدرستى سنك ربك اول كناهلرنه

توبه

توبه قلدقلرندن نصكره غفوركناهلرين برلغر ورحيمدر اسركوكر ورحمت قيلور فضيلة
بوندن نصكره بوردى إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
شَاكِرًا لِأَنْعُمِهِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ يعنى تحقيق ابراهيم امام اولدكه
انكا اقتدا اولنور دخى ربنه معطيلردن اولدى دخى ايرق دينلردن اعراض
ايدوب اسلام اوزره ميل ايدوب طوغر وطوردى اول مشركلرله دينلرى اوزره
بله اولمدى الله تعالينك نعمتلرى اوزره شكر ايدجى اولوبن كه انكا انعام قلدى خلق
ايچنده انى اورندبلوب كندونك رسالتنه اختيار قلدى وانكا هدايت قيلوب طوغرى
دين اوزره قايم طوتدى امدى حق تعالى ابراهيمى امته ديو ذكر ايلدى انكچونكم اول
بالكز ايمان كتوردى اولوقتده اندن غيرى بر مومن بوغيدى دخى جميع پيغمبرلر
جمع اولنان خير خصلتلر هب انده جمع اولمشدر ودخى بوردكه وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ يعنى اول ابراهيم اكرام ايدوب دنياده
كركلوغنا ويردك كه تحقيق قوملت سودبلر دخى انكا نبوت ويردك اسمعيل كبى
كركلو اوغل ويردك دخى تحقيق ابراهيم آخرتده انبيالرله جنتده ايچنده اولسر اول
شرف واكرام ويردوكمزدن اوتورو ودخى بوردكه ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ
اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يعنى اندن سكا وحى ايدوب
ديدك سندخى ابراهيم دينى اوزره اولغل انوك اوزره محكم طوتغل ميلك اسلام
اوزره اولكيرو قلان دينلردن اعراض ايدوب اول مشركلر دينى اوزره ميلك اولمكه

كلى اديان اسلامدن غيرى باطلدر ودخى بيوردى كه انما جعل السبت على الذين
اختلفوا فيه وان ربك ليحكم بينهم يوم القيمة فيما كانوا فيه يختلفون
يعنى شول كمسه لركه جمعه كونده اختلاف قلدلر اندره امر اولندى كه جمعه ارتسى اوتوره لر
عمله مشغول اولمه لر حق تعالى بيوردى كه يا محمد تحقيق سنك ربك حكم ايله بولنرك ارا
سنده قيامت كونده اول اختلاف قلدقلرى دينده حق اولنى بيان قلدى شويله معاينه كم
هيچ شبهه سى قالمه يه لر كه حق دين اسلامدر ودخى بيوردى كه ادع الى سبيل ربك
بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتى هى احسن ان ربك هو اعلم
بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين يعنى يا محمد دعوت ايله بو مكه قومنى
ربك دينه كه اسلامدر وانى برلبوب انكا مطيع اولمغه دعوتك اندره رسالتله و
قرآنله اولسون دخى قرآن ايچنده كى كوكلو اوكتمكله اولسون وبونلركله مجادله كه
ايلو رسن كوكلو دليلر وحجتلرله اولسون كه طبيعتلرى اندن نفرت قلمه تحقيق
سنك ربك زياده بلجيدركه دينده ضال وكمراه اولان كيمدر ودينده هدايت
اوزره اولان كيمدر بيورودخى بيوردى وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم
به ولئن صبرتم لهو خير للصابرين ابن عباس بيوردى بو آيتك سبب نزولى بو ايدى
شول وقتكه مشركلر حمزه اولدردلر احد غزاسنده الين ياغن واعضالرين طوغرا
ديلر اولوقت رسول الله بيوردى كه اكر حق تعالى بكا قدرت احسان ايدوب بونلرك اوزرينه
غالب اولورسم بر دخى ديلرن مثلى ايدوب اعضالرن طوغرا ياوز دكلكه اولورن

خوتبى

خوتبى بوآيتى اندوب بيوردى كه يا محمد اكر عقوبت ايتمك ديلرسكز شولقدر عقوبت
قيلك كه سزه قلدلر واكر صبر ايدوب انلر قلدوغن اغرسكز اول مثلى قيلوب اعضالرين
طوغره ميوب صبر ايدرسكز صبر ايدنلره اول صبر ثوابى دخى خير لودر ودخى بيوردى
واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن عليهم ولا تك فى ضيق مما يمكرون يعنى
پس سن صبر ايله يا محمد اول صبر اوزره ثابت دكلدر سنك صبرك الا الله تعالينك
الهامى وتوفيقيله كه سكا صبر اوزره توفيق ويردى وبو قريش كافرلرى اسلامه كلمكلرينه
سن غمه لنوب ملول اولمه كوكلنى طار طوتمه اول كافرلرك كلامندن اوترو كه سكا
استهزا قيلوب سويلرلر ودخى بيوردى ان الله مع الذين اتقوا والذين هم
محسنون يعنى بدرستى الله تعالى معيندر شول كمسه لره كه شركدن كفردن صاقندلر
باوزلرى ايدنلره احسان قلدلر انلرك فعالرنه مكافات قلمغى ترك ايدرلر امدى بو آيتك
حكمى عامدر قصاص قلمقدن وحق طلب ايتمكده غو ايدوب ترك ايتمك افضلدر يارن انده

سورة الاسرى مكية اجرعظيم اولمه مائة واحدى عشر آية

لاجزء خمس عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الذى اسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى الذى باركنا
حوله لنريه من آياتنا انه هو السميع البصير ابن عباس رضى الله عنه ايدر يعنى
عجبدر ديك اولور الله تعالى امر بنكه قولن سير ايدردى وبيوردى كه سن تنزيه ايدرك

اول اللهی که محمد قولنی تحقیق ایتدردی ابو طالب قولی اطمانی اوزنکه حرمده در اول
مسجد اقصایه که بر یوزنده مسجدلرك ایراغی اولدرکه انکا بارنه وارلرکا مسجد
ایلادیرلر بیت المقدسده شول مسجدکه بزانوك حولسنی مولرله واقواع عیش اغجلریله
مبارك قیلوب برکتنی بوق قلدق پس بزاول قولیمزی اندن اوتروسیر ایتدردك که
انکا بزه آیتلر یمزی کوسترو زاول آیتلر اول ایدیکه اول یوجه یرلرو کوکلر عجایبلرین انکا
کوسترمك درستی حق تعالی سیعدر اسندر اول اهل مکه تك معراجه انکار قلدقلرین دخی
علیمدر بیورانلرك مقالتی انس بن مالك رضی الله عنه بیوردی رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم بکا خبر ویردی معراج کیجه سندن انکا وامتنه الی وقت نماز فرض اولندی
کرو نقص اولنوب بش وقتنه اندی حق تعالی نزا قیلوب بیوردیکه یا محمد بنم سوزومز
تبدیل اولمازدر سکا اول بش وقت ایچون الی وقت ثواب ویره وزبی نقصان ودخی
بیوردی وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ
دُونِي وَكِيلًا یعنی موسینك امتی بیان قیلوب بیوردیکه بز موسایه توریت ویردك
جملسنی بردفعه دهی اندردك واول کتابلر بنی اسرائیله طریقی هدایتی بیان قلدق وانلره
بیوردیکه بندن غیری کمسه معبود طوتماك وبندن غیریه اعتماد قلماك که رب مطلق
سن بنم ودخی بیوردیکه ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا یعنی دخی
شول کمسه لرك ذریتلرینی انا لریکزك نوح ایله کیدیرلیکتوردك که سز انلرك صلبندن

ایدیکز

ایدیکز سزی اول نوح ایله عذاب غرق دن صقلدق اول نوح بزه غایت شکر لو قولمز
بیوردك زیرا نوح عدم عادتی بوایدیکم طعام یدوکده وصو ایچدکده وطون کیدکده
دخی قالقوب اوتوردقده هرحالده شکر ایدردی ودخی بیوردی وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي
إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا یعنی
توریتده بلدردك بنی اسرائیل بر یوزنده ایکی دفعه الله تعالیه عاصی اولوب فساد
اشلیسرلر الله اوزره جرأت ایدوب تکبرلك ایدیسرلر انلردخی ایکی دفعه مقهور
اولوب قتی هلاك اولیسرلر ودخی بیوردی فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا یعنی
پس چون ایکی وعده نك اولی کلدی ایرشدی بنی اسرائیل فساده دوشمه ایدی اول
فساد لری اول ایدیکه توریت حکمنه مخالفت قلدیلر حرامی اشلدیلر مرتکب اولدیلر شمدی
پیغمبر یعنی ذکریانی اغلجنده یحیوانه اولدردلر حق تعالی بیوردی مسلط قلدق سیزك
اوزریکزه قولقردن بر تکه بخت النصر دربابلدن غایت قوتلو وحرب اهلدر حقوب
شامه بنی اسرائیل اوزره بیت المقدسه اهلی اوزره غالب اولدی قرق بیك کشی یا الکز
توریت اوقیانلردن هلاك ایتدی کبر وقلانتی اسیر ایدوب کندو ولایتنه کتوردی
یتمش بیل بابلده اسیر اولدی تا انکا دکین که بخت النصر وفات قلدی پس همدانلدن
برکشی کم انکا کرس دیرلر ایدی چری چکوب بابله کلدی اهلی اوزره غالب اولوب اول
مملکتی الدی اندن ساکن اولوب بنی اسرائیلدن برقزی چغلنوب اول قزرجا ایتدی

ینه بنی اسرائیل وطنلرینه کوندردی بیت المقدسه کلدیلر برمان پیغمبرلرینه متابعت
حوش اولدیلر تکرار معاصیه وفساده مشغول اولدیلر پس حق تعالی روم پادشاهلرنده
برپادشاه اوزرلرینه مسلط قلدی انکا اسبسیانوس دیرلردی کلوب برج سیل
محاصره ایدوب اوتوزدکن وفات ایدوب اوغلی طرطوس یرینه پادشاه اولدی عاقبت
فتح ایدوب یوز سکسان بیک کشی دیه لدی بحی پیغمبری اولدردی یوز قرق بیک
کشی بنی اسرائیلدن اسیر ایدوب وبیت المقدسی یقوب خراب ایلدی تا رسول الله صلی
علیه وسلم زمانده مسلمانلرینه بنا قیلوب اعمار قلدیلر پس حق تعالی بو آیته بیان قلدی
بو حکایلردر وبوندنصکره بیوردی ثم رددنا لکم الکرة علیهم وامددناکم
باموال وبنین وجعلناکم اکثر نفیرا یعنی اندنصکره کروشفقت ایدوب انلرک
اوزرلرینه نصرت ویردک که دشمنی هلاک قلدیکز نسنه مدد ایرشوب حالکز
اوکلیلین اولدی نسلکز اوریوب مالکز چوغلدی سزک ساغوشکز سائرلردن
چوق قلدق دخی بیوردی ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اسأتم فلها
یعنی اکر سز یواحسانده یقوب الهی برلیوب انکا مطیع اولورسکز کندو نفسکزه احسان
ایتمش اولورسز انوک عوضلرین جنتده الورسز واکر احسانمزه التفات قیلیوب
الله تعالیه شرک کوره سی اولورسکز کروانوک عذابیری سزک نفسکز اوزره اولور
ودخی بیوردی فاذا جاء وعد الاخرة لیسوؤا وجوهکم ولیدخلوا المسجد کما
دخلوه اول مرة ولیتبروا ما علوا تتبیرا یعنی چون اول ایکنجی وعده کلدی که

بنی اسرا

بنی اسرائیل کروفساد ایلره دوشدیلر برکره برقول مسلط ایدوب کوندردک که اول
اسپسیانوس اوغلی طرطوس ایدی تنکم بیانی کچدی تا که کلوب سزک یوزوکزی قبیح
ایلیه دیلیوب یره برمحمله دخی اسیر ایدوب حقیر قلمایه ودخی بیت المقدسه کیره لر
تنکم اول دفعه کیردیلر دخی یقوب هلاک ایده لر سول نسنه که الدی ایرشوب غالب
اولره ودخی بیوردی عسی ربکم ان یرحمکم وان عدتم عدنا وجعلنا جهنم للکافرین
حصیرا یعنی اولکنابلردن بودخی خبر ویرلشدیکم یا بنی اسرائیل اولکه ربکزک واستغفارندن
صکره اسرکیوب ترحم قیلوب عفو ایدکدنصکره اول معصیته ومخالفته کرودونسی اولور
سکز بردخی عقوبت ایتمکله کرودونوز دنیاده واما آخرتده اول کافر اولنلره جهنمی
حبس ایلرز که ابد محبوس اولره ودخی بیوردی ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم
ویبشر المؤمنین یعنی تحقیق اشبو قرآن دلالت قیلور طوغرویولنه شول کلمه که صوابدر
وراست کلمه در که اول کلمه توحیدر متفق ویرمکدر که اول بردر اندن غیری معبود
یوقدر وکوندردوکی رسول الترکلی حقندا انلرک قولنه وفعلنه متابعت قیلوب عمل ایتمک
واجبدر واول قرآن دلالت قلدوغی طوغریدر واول قرآن بشارت قیلور مؤمنلره
ودخی بیوردی الذین یعملون الصالحات ان لهم اجرا کبیرا وان الذین لا یؤمنون
بالآخرة اعتدنا لهم عذابا الیما یعنی انلرکم که کلو عملر اشلرلر بدرستی جنت ایچنده
اولنوابلر وار در ودخی بنومشتولرلر شونده که ایمان کتورمدیلر آخرته انکار ایدرلر
انلره الله تعالی عذابی حاضر قلمشدر رقتی موجع ومؤلم در ودخی بیوردی ویدع الانسان

بالشر دعاءه بالخير وكان الانسان عجولا يعنى بو آدم اوغلنى كندو نفسى اوزره
واوغلى قرى اوزره لعنت وهلاكك ايله دعا ايلور شول رزق وعافيت ورحمت
ديلدوكى كبى كه اوده قبول اولنيدى هلاك اولوردى ومالى تلف اولوردى بو آدم
عجول اولمشدر كه صبرى يوقدر اكثر اهل تفسير دخى انوك اوزرينه دركم بو آدم اوغلنى
اوه جكدر خير دعا قلغده نجه اورسه بد دعا قلغه دخى اويله اوه جكدر خير دعا قبول
اولدوغى كبى بد دعا دخى قبول اولسه كلى هلاك اولنيدى اما كندو فضلندن كرم ايدوب
بد دعايى قبول ايتمز ودخى بوردى وجعلنا الليل والنهار آيتين فمحونا آية الليل
وجعلنا آية النهار مبصرة لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا عدد السنين
والحساب وكل شيء فصلناه تفصيلا يعنى حق تعالى بوردركه بز كونى وآيى ايكيسنى
ايكى علامت قلدقكه دلالت ايدر آكاكه خالقلرى بردر شريكى يوقدر كجه نك علا
متنى محو ايتدك كوندز علامتى شويله روشنلق اوزره ظاهر قلدق اول كوندز روشنلغى
ايچنده سعى ايدوب ديكزدن رزق طلبن ايده سز ومعاملهلر ايده كوره سز واول
كجه كوندز سيرا تمكله آيلرك وكونلرك وبيلرك حسابن بله سز طاعت وعبادت
وقدرن انوكله معلوم سز دخى جميع نسنلرى بز قرآن ايچنده بر بريان قلدق هر حالده
سز بر مشكل قالميه ودخى بوردى وكل انسان الزمناه طائره فى عنقه و
نخرج له يوم القيمة كتابا يلقيه منشورا اقرأ كتابك كفى بنفسك اليوم
عليك حسيبا ابن عباس رضى الله عنه بوردر هر كشينك خيرى وشرى اوزرينه

بزلمشدر

بزلمشدر اندن ايرلر بعضيلر ديدركه هر كشينك سعادتى وشقاوتى ورزقى واجلى
مكتوبدر اوزرينه بازلمشدر قيامت كونده چقاروب هر برينك الندن ويسرز
ودى سرز آكاكه اوقى اول كتابى بوكون كندو نفسكزه حساب قلمقده سن كفايت ايدر
زيرا كلى فعلك وقولك اكر خير واكر شر كلى مكتوبدر اوقيه ابن عباس رضى الله عنه ايدر شول
كشينك برانى صاغندن صاغ الندن ويريله ايچ يوزنده كناهلرى بازلمش وطشره يوزنده
ثوابلرى بازلمش اولر ايچ يوزندن كناهلرين اوقيه كوره كه بزلمش سن بونى وبونى
اشلدك وبونى سويلدك فلان كونده فلان ايده فلان كونده فلان ساعتده وفلان يرده
بوكلسنى اوقيه تمام آخرنه ايريشه بولاكه بزلمش بوكلسندن برلغمش سن دوندرطاهر كبى
نده كنى اوقيه اندن نصكره دوندرور اول حسناتن اوقيه اول ثوابلرى بازلمش كوره كوز
لرى سوينر يوزنك رنكى روشن اولوب سوينوب ديه كه يا قوم كلك بو بنمى اوقوك كورك
بكانه سعادت ويرلمش اما الكرم بتيلرى سولندن صول الدينه ويريله الندن حسناتلرى
ايچ يوزنده بازلمش سيئاتلرى طشره يوزنده بزلمش اولر خيرلرين اول اوقيه تمام آخرينه
دكين آخرنده بزلمش بوله كه اشبو حسناتكدن صحيح برى قبول اولمزى جمله رد اولندى
بو زوكه اورلدى بوكز ظاهرنده كين اوقيه كناهلريكى بازلمش كبيردن وصغيردن
تمام اوقيه شول نسنلرى بولاكه انى ملامته وملامتى براغوب بوزن قره قلم وكوز
لرين حقير قلديه كه اى كاشكى برات ويريلميدى بوندن نصكره حق تعالى بوردى من اهتدى
فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها ولا تزر وازرة وزر اخرى

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا
مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ایعنی هرکسه کم
حق تعالی امری اوزره اجتهاد ایدوب کندویه هدایت حاصل انسه حق تعالی توفیق ویرمکله
انوك اجری کندو نفسنه در وهرکم کندوی شویله اهمال ایدوب معطل قوسه طریق
حقده سعی ایتمسه کمراه اولوب ضلالته دوشسه بنه انك دخی ویالی کندو نفسنه در
هیچ برکسه نك کناهندن اوتروبرکسیه عذاب اولنمز الا هرکشی کندو کناهیله مبتلی
اولور ودخی برهیچ برکسیه عذاب قیلور دکیلوز تا اولا انکا رسول کوندروب
دلایلر بیان قلمایجه حال بودرکه بیلورز انوك اول حجتلرله مطیع اولمیاجاغن
اما قطع حجت ایچون ایدرز که یارن علت کتوروب دیمیه لرکه سن بزه بلدرمدك
اکر بلسیدك بزنکا عبادت قیلور دق دیه لر پس اول رسول کلوب حقی دلیل
وبرهان ایله بیان قلدقدنصکره انکا اجابت ایدوب مطیع اولورسه خوش نجات
بولورلر والا مطیع اولمیاجق اولورسه بزدخی انذنصکره عذاب اندوروب هلاك
ایلرز وبخن برشهر وبرکوی اهلنی هلاك قلق دیلسك انوك ایچنده جبارلر حوق
ایده رز امر ایده رز انلره که بزه مطیع اولمز انلر طاغی اولوب عاصی اولورلر اول
سببله عذاب انلره واجب اولور اول اهل قریه اصلیله هلاك ایده رز انکچون رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم بوردیکه بر قومك ایچنده تجنکی اهل صلاحدن اهل فساد غالب
اوله چوقلغله شوکتله ودخی بوردی وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ

برتك

بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا حق بوردیکه یعنی بزنجه قولری هلاك ایلدك نوحدن صکره
مطیع اولیوب مخالفت قلدقلری چون یا محمد بو قولرمز کناهلرین بلکه وسنك ربك علی کوتیب
قیلور جلدی نه اشلدوکن کوردونه سویلدوکن ایشدوردخی برغیری شاهد حاجت دکل
قادردرکی انلری عقوبتله دوتب اول کناهلرینه وکفرلرینه مجازات قیله بوکلام تهدید در اول
مکه اهلنه کم الله تعالینك عقوبتندن حذر ایدوب قورقه تا الله تعالیه مطیع اوله لر ودخی
بوردی مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ
يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ایعنی هرکسه کم الله تعالی فرض قلدوغی طاعتلری برنه کتوروب
انك عوضنی دنیادیلسه بزو بریرز انکا دنیاده اول دنیا متاعندن سولقدرکه بزدیلرز
ویریرز شول کمسه لره که انی بز هلاك ایتمك دیلرز اندن صکره جهنمی واجب قیلورز که کره
اول جهنمه اول عمل ملامت اولنوب حور حقیر کلی خیردن ایراق اولور انکچونکم حجت دنیاده
اعتبار قلدی آخرت اوزره ودخی بوردی وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ایعنی دخی شول مؤمنلرکه اوزرلرینه فرض اولنان
عملری ایشلوب انکا عوض آخرتی دیلدیلر واول آخرت عملنده سعی ایدوب دورشدیلر
شویلکه سعی ایتمك کرکدر بو حالده کم الله تعالیه ورسوله وقرآنه ولآخرته اعتقادلری محکم
اوله انوك کلی سعی ایدوب قلدقلری عملری مقبول در بز انوك آخرتده جمیع دلکلرین ویررز
چونکه مقصودانی ایدندیلر وسعیلرین انوکچون ایتدیلر ودخی بوردیکه كُلًّا نُمِدُّ هَٰؤُلَاءِ وَهَٰؤُلَاءِ
مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ایعنی بزبو ایکی طائفه دخی که مؤمن

ومطیعدر وفاجر عاصیدر ربك رزقندن یا محمد ویروز زیرا بو دنیا برمقامدرکه
کلی مخلوق بونده جمع اولنمشدر مؤمن کافر مطیع عاصی عالم جاهل کلی رزقه محتاجدر اهل
مقدر عام اولنجه اکچون دیدیکه حق تعالی یا محمد سنك ربکك رزقی دنیاده ممنوع دکلدر
ابو اولنده ویا وزه ایرشور اما آخرتده غنی رزقی مخصوصدر مؤمنلره کافرلردن ممنوعدر
درالمحرومدر ودخی بوردیکه انظر کیف فضلنا بعضهم علی بعض وللآخرة
اکبر درجات واکبر تفضیلا لا تجعل مع الله الها آخر فتقعد مذموما مخذولا
یعنی نظر ایلمکوریا محمد که بو دنیا اهلینك بعضیسی بعضیسی اوزرینه نه‌ی تفضیل
قلدق مالله وقانی عزتله اما آخرت فضیلتلری اعلا وارفعدر شونلردنکم دنیاده
تفضیل اولندی دخی مرتبه وثواب یونندن اولودر ودخی تکریه شریك کتورب انکله
بر دخی بی اورتق ایلمکه حور وحقیر ومغبون مردود اولوب اودعابی ایچنده ترك
اولونه سین ایدلنده قالدسین ودخی بوردی وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه و
بالوالدین احسانا اما یبلغن عندك الکبر احدهما او کلاهما فلا تقل لهما اف
ولا تنهرهما وقل لهما قولا کریما یعنی یا محمد سنك ربك اویله حکم ایلدیکه هیچ برکمسه
مطیع اولمیه لر معصیت اولجق نسنلرده اکر اناسی اناسی یا بکی پادشاهی دخی اولسه لر
طاعت همان الله کرکدرکه نه امر ایدرسه برینه کتوره لر انکا مخالفت قلمیه لر نفسدر نفسه
خوش دخی کلرسه ودخی امر ایلدیکه اتایه وانایه احسان ایرشدوره لر انلرك اوزرینه شفقتل
دوره لر انلره عاصی اولمیه لر واکر اول اتادن انادن بری سنك قتنده بیرلکه ضعیفلغه

ارشمسه

ارشمسه یا خود ایکیسی بله حیاتده اولوب قتکده بیر اولسه‌لر حاجتلرینه التفاتکه کتورمکه سکا
محتاج اولسه‌لر نکم اوغلان ایکن سن انلره محتاج ایدك انلر سنده اوشیوب نجه ارتدیلر
سن دخی انلرك اول حالتلرینی کوره‌کل وانلرك برسوزلرنه خاطرلرینی ملول قلمغل اکر
شول اف دیمکله دخی انجنسلرانی دیمکل انلرك خدمتنه مشغول اولوب خاطرلرینه
رعایت قلغل روایتدر رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم که بوردی اکر اول اتایه انایه
عاق اولوب عاصی اولمغه شول اف دیمکدن دخی اشغه برنسنه دخی وار ایمش سه انی
دخی حرام قیلدی پس اول اتایه انایه عاصی اولان وارسون نه عمل دیلرسه اشلسونکه
اول اجماغه کیرمز واتایه انایه احسان ایدن دخی نه عمل دیلرسه اشلسونکه اول طامعه
کیرمز ودخی بوردی واخفض لهما جناح الذل من الرحمة وقل رب ارحمهما کما
ربیانی صغیرا یعنی اول ایکیسنه قرشو ایری سوز سویلمکل سوزکی انلره یمشق ایلمکل انلری
اسریجی اولغل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بوردیکی بخن اتاك اتاك سنی ندا ایدوب
چاغرسلرسن نماز ایچنده ایکن چاغرن اتاك اولورسه نمازی بوزاکا جواب ویراکرکه
چاغرن اتاك ایسه نمازی تمام قیل اندن جواب ویرامدی رعایتی انکا کوره ایله ودخی
اول اتاك واناك حقنده دعا قیلغل که ای بنم ربم انلره ترحم قلمغی بنم کوکلمه قبلویر
تاکه بن انلری بویرلکاری ایچنده تربیت برله خدمت ایدم نکم انلر بنی اوغلنلغم حالنده
تربیت ایدوب بسلدیلر زحمتی چکدیلر ودخی بوردی ربکم اعلم بما فی نفوسکم ان
تکونوا صالحین فانه کان للاوابین غفورا یعنی سزك ربکز کوکلکزده نه کزلدوکلکز

بیورا کرکرجك کوکلدن سز انلره یار اولوب احسان ایدرسکز خوش اجر بکز عظیمدر
اکر یار اولمز سکز بو معصیت و مخالفتدر دونك بوحالدن توبه ایدك بدرستی الله تعالی
کناهلری ترك ایدوب طاعته دونلره غفوردر برلغز کناهدن پاك ایدر اوّاب
اکادیرکه اخشام ایله یتسوار اصنی احیا ایدوب نماز قیلمی اوله و بوندن صکره بیوردی
وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا یعنی سزه قرابتی
اولنك دخی حقن برینه کتورك صله رحم ایدك فقیرلرینه احسان ایرشدورك دخی
یولکزده استیوکلی اللری محروم قالمك دخی سزه قوتق اولسه اوج کونه دکین اکرام ایدك
اندن صکره مخیّر سز دیلرسکز ویرك دیلرسکز ویرمك و دخی ما الکزی حق تعالی رضاسی
اولمدوغی یرلره انفاق ایتمك که اول اسرافدر و دخی بیوردی اِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ
الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا یعنی بدرستی شول کسلرکه مالنی معصیت
اولجی یرلره خرج ایلیه اول شیطانلك معاونلریدرکه اکا قوت ایدیورلر مخالفت
قلمده شیطان خود ربنك نعمتلرینه کافردر اکا متابعت قیلوب امرنه اطاعت کتورن
قورقوارکه آخرته ایمانسز کیده و دخی بیوردی وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ
مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا یعنی اکرسن اول قرابتکلرن وغیریدن
اوتنوب و اللری اسرکیوب بونك برکادونسك الکده ویره جك نسنه اولمدوغیچون
منتظر اولوب که ربکدن سکا برزق ایریشه و کلجك مالین وار اوموسن کله اندن
ویره سن اولوقت انلردن اعراض ایتیوب لطفله سویله خوش اوله بوکون حاضر نسنه

یوقدر انشاالله سزك حقکزیلو رضایع اولمز دیه سن بو آیت کریمه حباب و بلال
و عمار حضرتلره نازل اولدی برکون کلوب رسول الله دن نسنه دیلدیلر ویرجك نسنه
بولمزدی اعراض ایدردی حیا سندن پس بو آیت کریمه نزول ایدوب حکمی عام اولدی و
دخی بیوردی وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ
مَلُومًا مَحْسُورًا یعنی یا محمد الکنی برفه بوملزده انفاق ایتمکده بخل ایدوب منع ایتمك شول
کسلرکی که اللری بوینلرینه دمرلنمش اوله الترین استعمال ایتمکه قدرتی یتمیه و دخی الترکنی
شویله بالکلیه آچق دوتمغل که الکده اولان واریکی جب ویرب دخی برکسه کلوب نسنه
دیلسه ویرجك بولمیه سن دخی شویله کندونفسکنی ملامت قیله سن فقیر و یرجك بولمیه دوغنه
تنکم شول بابا که الده اولان وارنی براوغلنه ویرب سائر اولادلری محروم قله
دیمشلردرکم بخیلك نه مرتبه قبیح نسنه درباك دین اشبو آیت شریفه نظر ایله کوردکه
حق تعالی ممسك و بخیل اولمدن منع ایلدی مکرّر براوغوردن ویرب تهی قالدوغنه
دخی عتاب قلدی خیر لوسی اورته طریقی طوته لر و دخی بیوردی اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا یعنی یا محمد تحقیق سنك ربك کیمه
دیلرسه رزقنی واسع قیلور شونلره کم اصلاحلری انده درو دخی طار قیلور شول قدر
کم صلاحلری انده درحکیم مطلق اولدر هر قولك دردنه علاج قیلور بعضیلرده کم
کافرلره دنیانی بول قیلور استدراج مکر ایچون انلرك هلاکنه سبب اوله و مؤمنلره
طار قیلور نظر و عنایت ایدوب که انلرك مکرنه دوشوب آخرت عقوبتنه مبتلی اولمیه لر

بعضیلر دیدیلر که بونك معنیسی اولدرکه یا مخی اکر ویرسه جك نسنك اولمزسه ملول اولمه
غصه ایتمه کل سنك قدرنك یتمز بو سالمزه ویرمکه که کلسن غنی قیلسن بای قلق وفقیر
قلق کلی ربك قتنده درکه دیلرسه قنی قیلور تحقیق اول بو قلرك احوالرین کوردیلور
هر برینك صلاحنه کوره علاج ایدرکه بسط ایدرکه تقتیر ایدر ودخی بوردیکه وَلَا
تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا
كَبِيرًا ایعنی حق تعالی نهی ایدوب بوردیکی سز اولغلکز قریکزدر دیو بسلدکدن قورقب دیلك که
سزه وانلره دخی رزق ویرن بز زیدرسی انلری اولدرمك ذنب عظیمدر وظلم
جسیمدر ودخی بوردیکه وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا یعنی
زنایه یقین وارمك تحقیق اول معصیت عظیمدر بوردیجك یولدرك کی شر یولدر
ودخی بوردی وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ
جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ایعنی اولدرمك
شول نفسیکی حق تعالی انی اولدرمکی حرام قلدی الا حقله دیلك که اول اوج نسنه‌دن
بری اولکه قصاص واجب اوله بری اولکه محصن اوله زنا قیله برجم ایده لر بری دخی اولکه
دینده دنوب مرتد اوله اولدوره لر اما شول کمسه که ظلم ایله دیه لشمه بز انك ولیسنه
اذن ویردك دلیل وحجتلر له دیلرسه اول قاتلی اولدوره دیلرسه عفو ایده دیلرسه
صلح اوزره مال الدودخی بوردیکه قتل اتمکده اسراف اتمه یعنی اولدوره‌نی حمیت و
غیرت ایدوب برکشیدن اوتروایکی کشی اولدرمه عفو ایتدکدنصکره یا دیت الرقد نصکره

ودخی

ودخی اول مقتولك ولیسی الله تعالی قتنده معاونت ونصرت اولنمشدرکه کتابده قصاص
امرنك اکا تفویض ایتمشدر دیلرسه استیفاء قصاص ایده دیلرسه عفو ایده دیلرسه مال
مال الدودخی بوردیکه وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا
بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ایعنی سز یتیم مالنه وارمك که قصد ایلکز انی اتلاف
ایتمك وظلم ایدوب یمك اولا الا کوزل نیت وحسن قصد ایله که تجارت ایدوب انك مالنی
ربحله اوتوره سز یا مضاربه ویره سز که انلرن اکا بر منفعت اولا تا عام کنوبنك خلقتی
وقوتی برینه کلیجه اول مقدار درلون سکز یاشه ایله ودخی عهدلریکزه وفا قیلك که سز
کندونفسکزه لازم قلدوکز الله تعالی ایله سزك اوزریکزه یا خود خلق ایله سزك اوزریکزه
یدرسی اول عهدی ایتدن اول عهد سؤال اولنورکه نجون نقض ایدوب وفا قلمدك
پس مؤمن اولان کرکدرکه عهده وفا قیله ودخی بوردی وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا
بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا اولچدیکزی تمام اولچوك نجون
برکشی ایچون اولچسکز اکا نسنه ویره سز ودخی ترازو کزی عدل اوزره طوتب طرتمکزکه
کمسه‌نك حقنه ویرمکده حیف ایتمه سز بیلك که سزه حق تعالی امرینی برینه کوروب وفا قلق
ونهی ایتدوکی نسنه‌دن ایراغ اولق خیرلودر وبونك عاقبتی خیره ایرلیشور وکرکلو
مرتبه لرحاصل قیلور ودخی بوردی وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ
وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ایعنی حق تعالی بوردی شول نسنه‌یه بلمز سن
بیلورن دمکل وکورمدوکك نسنه‌یه کوردم دیمکل واشتمدوکك نسنه‌یه اشتدم دیمکل که

بو اعضالرنی یارن جمله سؤال اولنسه هر برسی صاحبی اوزره شهادت ایدیرسه کرکدر کم
کشی بو حالدن حذر ایدوب یلدوکن سویله وقولغی اغوطمون طوتمه کوزلرین حرامه تقیه
کوکلیکه کیمه کمان ایدوب یوله دوردیو حکم ایلیه که دل سویلدوکندن سؤال اولنسه کرکدر
دخی بوردی وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا
كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا یعنی حق تعالی بوردیکی یریوزنده کبرله فخرله
یوروه که سن اول کبرکله یرلری یرتب اوته کچوره کلسن وانلک غایتنه اتریشوره کلسن یا نیوده
اول کبرکله یوجوب طاغلره برابر اولسره کلسن اما بو امرلری یرینه کتوروب یونتمیانلرن
اجتناب ایدنلرده که حق تعالی حضرتنه قرب بولوب ابدی سعادته ایریشرلر دخی بوردی
ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا
مَدْحُورًا یعنی اشبو سکا بیان اولنان امرلر ونهیلر شول نسنه‌دندر که یا محمد سنک ربک
قتنده لوح محفوظده یازلمشدر ربک لطفی سکا وحی ایدر اول حلالدن وحرامدن بلدرو
ورکه کشینک انما لدن واقع اولورانلری یلوب رعایت قلق حکمندندر پس دخی
یا محمد ایتکل که الله‌دن غیری برالهه وارامدی یونلک کبی آیتلرده خطاب کرچه رسول ایدر
انکا مراد امتدر اکرسن الله تعالیه برالهه دخی قوشه‌سن بره تیله‌سن جهنمه یوحالده که
خلق سنی ملامت قلارده وکلی خیردن ایراق اولرسن ودخی بوردی أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ
بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا یعنی حق تعالی مشرکلره
خطاب ایدوب بوردوسزک ربکز شول نسنه‌که اورندیلر اوغلانردن انی سزه اختیار

ایدوب

ایدوب انکه قزلردوسزانی کریه کوردکن انی کذوبه‌ی اختیار ایتدیکه دیرسز فرشتلری
دشیلره دانوک قزلریدر دیرسز تحقیق سز بیوک سوزلرسویلرسز که خالقکزه افترا قیلورسز
بیلوک که بونک عقوبتی دخی سزه زیاده اولو اولیسر اولو عذابلر ایچنده ودخی بوردیکه
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا یعنی تحقیق بز بیان
قلدق اشبو قرآنی اچنده کلی نسنه‌دنکه خلقک کافه‌سی وار عبرت نسنه‌لردن دخی
حکمتلردن وامثالدن واحکامون وجمله‌دن امردن ونهیدن ووعد وعیددن
تاکه انلر اولغزالدن منعظ اولوب اوکونه‌لر اول ضمنده عبادت قلمی ترک ایده‌لر توحید
طریقنه سلوک ایده‌لر ولیکن اول قرآن اچنده زیاده وعد ووعیدی ارتمدی انلرن
الا منفرلری ارتردی که ایمانلرن قچرلردی ودخی بوردی قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا
يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا یعنی ایت یا محمد اول مشرکلره کم اکر الله‌لر
دیرو کیکز کبی برالهه دخی وارمشسه اول ضمنده‌دن واول دیدوکز الهه‌لر طلب ایده
لردیکه عرش کریسنه قهر ایدیجی غالب اولاردی انوک ملکنی الذین یبتغون تنکم پادشاهه
برریغه قیلورلر پس کذوذاتی تنزیه ایدوب بوردیکی سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ
عُلُوًّا كَبِيرًا یعنی الله تعالی منزه‌در رسول نسنه‌دنکه اول ظالملر انکا افترا قیلوب شریکی
وار دیرلر انک کبی بوجه‌دن بوجه‌دن نهایتی یوقدر ودخی بوردی تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ
السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ
تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا یعنی یدی قات کوکلر ویرلر ودخی انلرک اچنده کی

نخو قلرکلی اول خالقلریه تسبیح ایدر ودخی هیچ نرسنه اولمیه که انکا حمد ایله تسبیح
ایتمیه شونلر دخی بیلمه یشلقی وارقورما مسلدر بدرستی حق تعالی حلیمدر که انوکله برالله دخی
وار دیلره عقوبتی تعجیل ایتمز غفوردر برانلر که کفر دن دونب ایمانه کلمه ودخی
بیوردیکه وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
مَسْتُورًا یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد چون سن قرآن اوقیغه شروع ایتسك اول آخرته
ایمان کتورمیوب انکار ایدنلره سنك اراکده حجاب قیلورز که انلرك کوکلینی منع ایدر انی
فهم ایدوب منتفع اولمقدن روایتدر سعید بن جبیردن رضی الله عنه اولوقتکه تبت سورهسی
انزل اولدی ابی لهب ایله عورتی حمالة الحطب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انی اوقودی ابی لهب
عورتی الله برطاش الوب کلدی رسول الله یانده اوریدی رسول الله ابوبکر ایله اوتوروب قرآن
اوقوردی اول عورت کیردی رسول الله یی کورمدی ابوبکره دیدیکه قنی اول صاحبك محمد که
بنم اوزرمه هجو ایتمش ابوبکر دیدی والله اول صاحبم شاعر دکلدر شعر ایتمز اول عورت
کیرو دونری سویلردیکه اکر بولیدم اشبو طاش ایله بن انی کوریدك نه قیلوردم پس ابوبکر
رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلمه دیدیکه یا رسول الله بو عورت سنی کورمدی
رسول الله بیوردی کورمدی زیرا برفرشته بنم انوك اراسنده حائل اولوب اندن ستر
ایدردی ودخی بیوردی وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا
یعنی دخی بز انلرك کوکلنری اوزره غطا قیلوب بوروردك تاکه انلر انی فهم ایدوب
ادراك ایدمیه لر اول غطا بیوردی دخی انلرك کفرلری وباطل عملاری بدرکه کوکلرینی حجاب

ایدوب

ایدوب قیلمشدر اول قرآنی ایشیدوب فهم ایتمزلردی دخی قولاقلری نه اغرلق وصاغرلق
برمدر فکه حق اسبه مزلر ودخی بیوردیکه وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا
عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا یعنی یا محمد چونکه سن قرآن ایچنده ربك وحدانیتین ذکر ایدسك انلر
قچن کیدوب اعراض ایدرلر اولوقتدیکه رسول الله انلری توحیده دعوت
ایدوب دیر ایدیکه لا اله الا الله محمد رسول الله دیك تاکه اول کلمه ایله عرب وعجم جمله سنه
مطیع اولمه انلر بو سوزی ایشیدوب نفرت قیلوب طاغیلورلردی مطیع اولمزلردی ودخی
بیوردی نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ
الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا یعنی حق تعالی بیوردیکه بز بیلورز که انلر
سنك قرآنکه قولاق طوتب ذکلك طلب ایتدکلرندن مراد لری ندر سنی دکلرلر دخی
بری بری اراسنده چوغلدی مومنلر دیرلر اول ظالملر که ولید بن مغیره دیر اصحابیله که
متابعت قلدیکز سیز الا برکشیدیکه سحر لغتنی دیدوکندن خبری یوق برنجه لری دخی
دیرکه بو شاعردر وبرنجه لری دخی دیرکه مجنوندر وبرنجه لری دخی دیرکه کاهندر
وبرنجه لری دیرکه ساحردر پس حق تعالی خبر ویرب بیوردی انظر کیف ضربوا لك الامثال
فضلوا فلا یستطیعون سبیلا یعنی یا محمد نظر ایله اول ظالملره که سنی نه دورلو
نسنه لر ایله وصف ایدرلر کمی مجنون کمی ساحر دیر دیرلر هر بری سوز لرنده خطا ایدوب
متحیر قالمشلردر وبرطارلغه دوشمشلردر که اول سوز لرندن چیقوب قورتلمق برلرنی
لرزیرا سوز لری برینی برینه تناقضدر موافق دکل کاه دیرلر ساحردر ساحردیمك

انلرك زياده كامل عالم دعك اولور وكاه مجنون دير لر مجنون دعك انلرك قتده زياده
جاهل دعك اولور پس بو ايكي كلام بري برينه تناقصدر اوزاده حيرتده قالوب طريق
حقه واصل اولمز لر ودخي بيوردي وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا يعني ديرلر كه بزم اتمز وسكوكمز چوروب توب طبراق اولدقدن نصكره كرو
آخرتده ديريلوب يكيدن آدمي اولورز بو قجن اولسه ديوب بعيد كوردلر دي
بوكز حق تعالى بيوردي قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا يعني ايت يا محمد بونكر لره كه اكر سز طاشدن
ودموردن اوسكز يا خود اوله سز شول مخلوقدنكه كوكلكز ده اندن اولو مخلوق بوق
كوكلمز ديرلركي وطاغلركي اكثر مفسرلر ديشلركه بو بيوردوغي اولومدر زيرا آدم
اوغلني كوكلنده اولومدن اولو نسنه يوقدركه كلي مخلوقي قهر ايدوب هلاك ايدر پس
معنسي دعك اولوركم اكر سز بعينه شول اولم دخي اولور سكز حق تعالى سزي البته اولدورر
واولدكدنصكره كرو دركوردنكم اول يوغيكن وار ايلدي چون انلره بو خبري ويره سن
انلر ديرلركم اكر بز طاشدن يا خود مرمردن اوله وز يا خود دمردن اوله وز
يا خود اولم اوله وز بزي كيرو قويروب ديري قيلان كيمدر سن ايت يا محمد كه شول كسه
ديرلدركه اول سزي يوغيكن برادوب وجوده كتوردي چون بونى ديه سن بز اولاكه
استهزا ايدوب بو كلام انلره ثقيل كلوب وبعيد كورنب باشلرن صالوب ديه لركه

ديدوكك نه وقت اولسركم بز اوله وز وچوروب توب طبراق اوله وز اندن كيرو قويه
وزسن ايت يا محمد كه اول اولمكلكز وكيرو قويمقلغكز دخي يقينيدر كرو ديه لر يا محمد
اول يقين ديدوكين نه وقتدر پس حق تعالى ايتدي جواب ويرب بيوردي يَوْمَ يَدْعُوكُمْ
فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا يعني ديريلوب كرو قويمقلغكز شول
كون ايچنده دوكه اسرافيل آخر صوري چالنجي سزي محشر يرينه دعوت قيلدر اول بيت المقدسده
صخره اوزرنده طوره اول صوري چاله اول صوردن چقان آواز بو اولاكه اي چرومش
سكوكلر واي طاغلمش دريلر چيقك سنلردن عرض حسابه كلوك اولوقت كلكز باش
قالدوروب طبراقدن چقه سز ارض محشره جمع اوله سز شويله قياس ايده سز كه اول سنله
ايچنده اكلنديكز الا بر سهل زمان زيرا انجمكه اول صور چالنز قبراهلندن عذاب قالقه
ايكنجي صور چالنده كه ايكسنك اراسي قرق يل اوله ار العقه انلره اول عذابي اونودار قويجق
شويله اوله سهل زمان كلنديلر وبوندنصكره بيوردي وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا
بو آيتنك سبب نزولي بو ايدي كم كافرلر مسلمانلري انجتديلر انلر دخي ديريلوب رسول
صلى الله تعالى عليه وسلمه كلديلر شكايت قلديلر حق تعالى بو آيتي اندوب بيوردي يا محمد بنم
مؤمن قولريم ايت كه انلري انجتدنلره كندولر اوسوزايله جواب ويرسونلر كلام خشنله
سويلمسونلر كه شيطان انلرك ارالرينه وسوسه قيلوب عداوت براغر كه انلرك امرني
فساده ويره بدرستي اول شيطان بو ادم اوغلنه اشكاره دشمندر ودخي بيوردي

ربكم اعلم بكم ان يشا يرحمكم او ان يشا يعذبكم وما ارسلناك عليهم وكيلا يعنى
سزك ربكز حالكزى بيلورم اول مشركلرك اذاسندن سزنه حال ايچنده سز اكر توبه
ديلرسزى اسركوب اول مكه اهلنك زحمتندن نجات ويروب قورتره واكر برقج كون
صبر ايده سز والا صبر ايتموب جزع ايدرسكز انلرى سزك اوزريكزه مسلط قيلوب
زحمتكزدخى زياده اولر يا محمد بزسنى انلرك اوزرينه مسلط كوندرمدك هدايت
ضلالت مشيتى سنك الكده دكل كه كيمه ديلرسك هدايت ويره سن وديلرسك ويره
ميه سن ودخى بوردى وربك اعلم بمن فى السموات والارض ولقد فضلنا بعض
النبيين على بعض واتينا داود زبورا يعنى يا محمد سنك ربك عالمدكى كلر ويرلر
اهلنى بيلور انلرك هر برنه صلاح كمره واداسى اولكرك بيلور هر كيمه كه ايمانه صلاح
اولر ايمانى اكا ويرر تحقيق بر مفضل قلدق بعض پيغمبرى بعضنك اوزرينه كيمين كلر
مفضل قلدق موسى كبى كيمين كندو مزه دوست قلدق ابراهيم كبى كيمين بوجه مكانه
كوتورمكله مفضل قلدق ادريس كبى كيمين كزيده اورندو ولدك حبيب ايدمكله اول محمد
كبى وداوده دخى زبور ويردك اول زبور يوز التى سوره در جلسى الله اوزرينه دعا در
تحميد وثنادر انده هيچ حلال حرام دخى فرايض وحد بيانى يوقدر ودخى بوردى كه
قل الذين زعمتم من دونه فلا يملكون كشف الضر عنكم ولا تحويلا ابن عباس
رضى الله عنه بوردى بنى جزاعه دن بر قوم اللهدن بركسيه عبادت قيلوردى صنمى
معبود طوتمشلردى حق تعالى يو آيتى رسولنه ارسال ايلدى بوردى كه ايت يا محمد اول

مشركلره كه اول قحط وقرالق كه انده ايرشدى كلبلردن بديلر مضطر اولوب سكا
يالوروب كلديلر كه دعا قيلسن اول اچلق دفع اولنه ايت واريك اول اللهدن غيرى
معبود ديو زعم ايدوب طيد وقلريكزه يالوارك كه اول بلايى سزدن دفع ايده لر يا خود
اول قحطلقى يوللوغه دوندوره لر انلردن سزه برمدد ايريشه بوندن براشادت واد
اول كشيه كه مومن ديو دعوى قيلوب اللهدن غيريدن برنسنه ايستدطوته اولدخى كندو
كبى عاجز اولدوغين بيلور كن دخى چوق معنى وار فكر ايدنلر بولور ودخى بوردى اولئك
الذين يدعون يبتغون الى ربهم الوسيلة ايهم اقرب ويرجون رحمته و
يخافون عذابه ان عذاب ربك كان محذورا ابن عباس رضى بوردى يعنى شولركه
اللهدن غيرى كسيه عبادت ايدرلر عيسا وعزيركبى وسائرلرى كونش بلدزلره كبى
بر طائفه وار ديكه بونلردن برينه معبود ديوب طيد لردى انلر كله ربلرينه سبب
طوتنب يقين اوتغلق طلب ايدرلر ديكه نظر ايدوب بونلردن حق تعالينه قنغيسى
يقينر قدر كه انى وسيله ايدينوب اكا عبادت قيلردى بو زمله عبادت ايدب جنت
اومرلردى وعذابدن قورقرلردى بدرستى سنك ربك عذابى يا محمد اولمه نسنه در
كركدر كه انده حذر اولنه ودخى بوردى وان من قرية الا نحن مهلكوها قبل
يوم القيمة او معذبوها عذابا شديدا كان ذلك فى الكتاب مسطورا يعنى
حق تعالى بوردكه هيچ بر شهر وبر كوى يوقدر الا بزانى قيامت كونى كلمزدن اول قومنى
هلاك ايدمجى يوز انواع بلالرله كيمين قحط السنه قتل اتمكله وزلزله ايله وصوبه غرق اتمكله

واشتر بنا عمله وانلرکه مومنلردر انلره کفارت ورفع و درجه اولور وانلرکه کافرلردر انلره
تعجیل عقوبت اولور زیاده عذاب ایله اول کفرلری مقابله سنده که انوک اوزرینه مصر اولدیلر دو
غدیلر و دخی بیوردی وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا
ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا یعنی اول قریش کافر
لری کلوب رسول الله دن علامت نبوت طلب ایتدیلر که انلره برنشان کوستره حق تعالی
بو آیتی اندوب بیوردیکی بزی هیچ برکسنه منع ایدر دیوق اندنکه دیلدکلری علامتی انکاره
قیلوز الا اول اولکیلرک ایلانیوب کروانیغدقلریکه بز دیلدکلری آیتی انلره ویرسه
کروانکار ایدوب ایمان کتورمزلر اول سببدن انلره عذاب کلور ابن عباس رضی روایت
ایدر مکه اهلی کلوب رسول الله دن معجزات دیلدیلر حق تعالیدن وحی کلدیکه یا محمد
اکر دیلرسک که بونلره تاخیر ایده لم اولاکه بونلردن برذریت کلوب اورندی قیلوز که
انلر موحد لردن اولورلر اکر دیلرسک اول سندکارین بونلره کوستره لم اما اکر اندنصکره
ایمان کتورمیوب انکار ایدرلرسه هلاک اولنلرنکم انلردن اول کبلر هلاک اولدیلر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انی اشدیجک دوی یا رب انی دیلرین سندکی تاخیر
ایده سن بونلر نصکره بو آیت کلدی تنکم بیان ایلدک بیوردی ثمود قومی دخی صالح
آیت استدیلر انلره معاینه بر دوه آیت ویردک آشکاره کوردیلر انکار ایدوب بلانمعلم
انوک سکرن قیروب اولدوردیلر بز دخی عذاب ویردک برفرستمز اولدرکه هیچ بر
قومه برآیت انزدورمزز الا انلره تهدید وتخویف اولنغیچون انوکله ایمانه کلمه لرسندن

امتناع

امتناع ایدوب کلمزلرسه انلره عذاب انزدورب هلاک ایده رز و دخی بیوردی وَإِذْ قُلْنَا لَكَ
إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ
الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا یعنی حق تعالی بیوردکه
یا محمد بزسکا دیدک که سنوک ربک علمله بو خلقک افعال اقوالن وکوکلرندن کچن
خطراتن احاطه قلشدر بیورجمله انوک قدرتی قبضه سنده مقهور ومسخر در کلسنه
قادر در قدرتی بتر و دخی اول کجه ده کی منی کوکلره سیر ایتدوردب شول تشنلریکه سکا
کوستردک کوزکله کوردک قلدق انی الا بو خلقه فتنه قلدقکه سن انی خبر ویرجک اول
ایمانی ضعیفلر کوردوب انکاره کلدیلر دخی اول شجرهٔ ملعونه که قرآن ایچنده ذکر
اولندی یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مشرکلری زقوم اغاجی یخشیله تخویف
ایدردی انلر دیرلردیکه بو محمد بزه خبر ویرر که اودایچنده اغاج وار اودایچنده تدسی
انج اولور که اودانجی بیرکوبندورر کیدر بونسنه انلره فتنه اولدی اولوقتکه شجرهٔ
زقوم آیتی کلدی کافرلر اشدوب بریته دیدیلر که شجرهٔ زقوم ندر دیدیلر که زقوم خرما
ایله سدکیکیدر دخی اول کیکله خرما انجمدن چقرپس حق تعالی بیوردکه بز انلری شجرهٔ
زقوم ذکر ایتکله قورقودرز که بز ایمانه کلمه لر انلر نوداوکله فتنه لنوب اول دنیا
ذقومنه قیاس ایدوب دخی طغیانلری وضلالتلرن زیاده قیلورلر اول کفر وعصیان
ایچنده متمادی اولورلر دخی بیوردیکه وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ

أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا يعنى حق تعالى بيورر كه چون
بز امر ايدوب فرشتهلره ديدك آدمه سجده قيلك جميع فرشتهلر سجده قيلدلر الا ابليس
امتناع ايدوب سجده اعتدى ديديكه بن سجده مى قيلاين بر كسيه كم سن انى طپراقدن يرتدك
ودخى ديديكه بارب خبر ويريكا اشبو بم اوزرمه تفضيل ايدوب مكرم قيلدغك اشبو
ميدر كه بوندن اوترو بنى لعنت قيلدك اكا اعزاز ايتدك اكر قيامته دكين بكا مهلت و
امان ويرسك ولومدن والله سنك عزتك حقى بن انوك ذريتى اوزرينه مستولى
اولم اغوا ايلم هر نجه ديلرسم انى شهوانى زنجيرلرله اصلادى كوكلارينه علاك ايدرم
الا از اولهلر دكه بندن نجات بولالر كه انبيا پيغمبرلر و مخلص قولترددر ودخى سنك
عصمتك ايچنده اولان قولترك دركاه جون اول لعين انداجوب بوكلامى سويلدى حق تعالى انك
جوابنده بيورديكه قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا
يعنى حق تعالى بيورر يا ملعون يورى وارنه اغوا ايدرسك ايت كم انلردن هر كم سكا
مطيع اولوب متابعت قيلسه بدرستى عذاب جهنم سنكدر انلرك كفيكزه كامل نصيب
اولمه كه بر ساعت انده راحت اولميه سز ودخى بيورديكه وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ
بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ
وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا يعنى حق تعالى بيورر وار يا ملعون نقدر ديلرسك
انلرى دعوت قيل وسوسه كلك اول ساز اولهله و تعنيلرله كوجك يتدوكى قدر جانش
دخى جيلدوك وكيدوك انلرك اوزرينه جمع ايلكل وشياطينلرك جمع ايدوب آنلر كله

وبيانكله انلرك اوزرينه بردخى طونوب يلتكل شونلركم انلردن وبيالردن الله عاصى
اولوب مخالفت قيلور كوك مؤمن كوك كافر كوكى شيطانك تابعلريدر ودخى بيورديكه
وَأَمْوَالِهِمْ كله مالهرنده واوغلهرنده وقولهرنده بله شريك اول نصيبداش اول دينارده دركم شريك
اولدوغى اولادركم هر طعامك اوزرينه حق تعالى اسم شريفى ذكر اولنمدين صونلر دخى ذكر
اولنمدين بوغزلنه يا حرامدن كسب اولنه بونلرده شيطانك شركتى وار واوغلهرده دخى
شركتى زنادن طوغه اولدى عبد الحارث وعبد الشمس وعبد العزى ديو اوقونه بونلر شياطين
اولريدر كه بتلر ايچندن سويلر ودخى بيورديكه سن انلرى قورو اميدله كندوكه اويدر قورو
اميد اولدركه شيطان انلره وعده ويردكم اوچق وطاموق انى كوجك صنورلر بلر لركه شيطان
انلره وعده قيلدوغى دكل الا باطل مغرور ايدى بجى سوزلردر ودخى بيورديكه إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ
لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا يعنى حق تعالى بيورر تحقيق بم مخلص قولترم وار كه سنك
انلرك اوزرينه سلطنتك يوق وحكمك يكمز الله تعالى انلرك اوزره حفيظ وناصردر دانشمند
الله تفويض قيلنلردر شيطانه مطيع اولمزلر ودخى كذولك انعامدن و وحدانيتده
دليلرينى بيان قيلور تاكه اكا مطيع اولوب شيطانه مطيع اولمه لر بيورديكه رَبُّكُمُ الَّذِي
يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا يعنى سزك ربكز اول الله در كه
كيمسى دكز يوزنده قوليغله سز كچون سير ايدر تاكه انكله سز ده رزق ايدوكى نسنه لرى سو
اوزرندن دخى طلب ايده سز كه تحقيق ربكز سزه رحمدر اسركر هر مصالحكزى برلويرنجه
دوزه امدى واجبدر كه سز دخى اكا هر وقتده مطيع اولوب عبادت قيله سز كه انوك شكرى

برینه کلمه ودخی بوردی وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ
إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا يعنی قچن دکز یوزنده سزه برشدت واقع
اولسه که غرقدن قورقسکز اولوقت اول اله طوتوب معبودلرکزه دعا قلمغه کز
هپ باطل اولور زیرا بیلورسز که عاجزلردر انلردن سزه منفعت یوقدر یوکز دعا
کزی اخلاص ایله حق تعالیه قیلورسز قچن حق تعالی سزی اسر کیوب اول قورقودن خلاص ایدوب
قوروه چقارسه بنه انلردن اعراض ایدرسز انکا دعا قیلوب تضرع قلمق ترک ایدوب صغاره
طیرسز یوکا قولوتنه یاوز کفران نعمه درخالقلرینک نعمتلرینه که انوک نعمتلرین برلر
ایروغه طیرلر ودخی تهدید ایدوب بوردی أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ
أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا یعنی سزامیمی اولورسز الله تعالینک
عقابندن که اکر انکا عاصی اولسی اولورسکز سزی قوروبر طرفنه خسف ایدوب یره
کچورر یاخود اوزریکزه طاش یغدروب هلاک ایده انلردن غیری سزه هیچ برکمسه مانع
اولیه که سزی اول عقوبتدن صقلیه ودخی بوردی أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ
تَبِيعًا یعنی بوردکه یاخود امیمی اولورسکز انکه کرو یردفعه سزی اول دکزه قویه
اوزریکزه فتیل حواله ایله دکزی اضطرابه کتوروب موجلر قوپاره اول کیمکزی غرق
ایدوب سزی هلاک ایله اول الله تعالینک نعمتلرینه کافر اولدوغیکز سببیله انلردن
غیری کمسه بولیه سزکه سزه ناصر اولوب برفرجقمزه طالب اولوب برزدن سزکچون انتقام

طلب ایده ودخی بوردی وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا یعنی حق تعالی بوردکه بز آدم
اوغلنلرینی مکرم قلدق کرو قلان حیوانلردن اوزره بونکله کم بولنده عقل ویردک جمیعی
مصالحلرینی انوکله تدبیر ایدرلر ودخی کرو قلان حیوانلردن اغرلیله
برلر آدم اوغلنلری الریله برلر ودخی بویلرینی طوغرو قیلوب کوزل صورت اوزره یرتدی
دلرینه سویلک ویردی ودخی بوردی بز بو آدم اوغلنلرینی قروده باش نسنه اوزرینه
کتوروز که انلردن دریدن یرادلمش آت وقتردوه لره بنوب مصالحلرینی کوررلر ودکزده
قروباش نسنه اوزرینه کتوروز که انلردن دریدن یرادلمش آت وقتردوه دربنوب مصالحلرینی
کوررلر ودکزده قروشنیله کتوروز که تحته دن برکیدرنه یره دیلرسه کیدر ودخی بونلره
حلال طعام برله رزقلندردق که اول یردن بتن دانه لرنک حاصیدر وعشلر وبالیاغ برله
وکرو قلان حیوانلرنک غداسنی صمان ودکنو اولر قلدق بز بونلری برلدر وغیر خلقنک
چوقلری اوزره مفضل ایتدک که جنلر وشیاطینلر دخی حیوانلرنک برهایلرینی بونلردن
آدم اوغلنلرینی مکرم قلدق بعض فرشته لردن دخی مکرم قلدق بزفرقتمزده قچنکه
هوای نفسه مخالفت ایدوب بزفرحکمزه مطیع اولرلر ودخی بوردی يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ
بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ
فَتِيلًا یعنی ذکر ایله باشلاول کونکه جمیعی خلقی انده دعوت ایدوز امامرله بعضلر
دیدیلرکه امامدن مراد کتابدر بعضلر دیدیلرکه دنیاده داعیلری هرکمسه کم اقتدا قلدیلر سه

ودخی بیوردی مَنْ كَانَ فِي هٰذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا یعنی هر کم
اشبو تمتعلردن کورسز اولوب انی کورمیه که اکا کلدن ایرشور واکا کم احسان ایدر بلمسه
اول آخرتده انوك جهتلرندن دخی کورسز اولور ودخی شونلرکم اشبو دنیاده کوکلی کوزی
کور اولوب حق تعالینك قدرتی انارین کورمدی واکلدی یاردن آخرتده دخی اول کورسز
اولسرکم طریق اعتذاری اکلیه که عذری قبول اوله یاخود دنیاده کافر اوله طریقی حقی کورمکده
آخرتده دخی اول کور اولور یولن خطا ایدوب وارمیه عذاب ایچنده قاله ودخی بیوردی
وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا لَاتَّخَذُوكَ
خَلِيلًا ابن عباس رضی الله عنه بیوررلر بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکه ثقیف قومندن رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم الجی کلوب دیدیلر بزسزك قوکنوکزسندن بردلك اتمکه کلدك رسول الله
بیوردی نه دیلرسز انلر دیدیلرکه سنکله اسلام اوزره بیعت قیلمق وزشول شرط اوزره کم
بزه اوچ نسنه راضی اولسن رسول الله بیوردی انلر ندر دیدیلر بری اولدر نمازده
رکوع سجود ایتمه وزبری دخی صنمارمزی الیمزله قرمیاوز وبری دخی بریله دکین صنمارمزله
تمتع ایدوب اکلنوز اما اکا طیمه وز رسول الله بیوردی دیرسزکه نمازده رکوع سجود
ایتمه سز خیر یوقدر انده که رکوع سجود اولمیه دلرهله خور لغدر انجق قبول ایتدك اشبو وز
واولکی بتلرکزی الکزله اوتمیه سز خود مسلم بزانی برکشیه بیوراوزکه اواده دخی اول
سوزوکزکه بتلرایله تمتع ایده سز بن سزه انی بیورمزم که انوکله بریله تمتع ایده سز انلر
دیلرکه یارسول الله بزانی سوردزکه عرب قومی کلی ایشیدوب بلرکه سز بن بونلنده ویردك

بزدن

بزدن غیریه ویرمدك رسول الله بر زسکوت ایتدی انوك سوزلرینی قطعی ردایتکی دخی
کورمدی که مبادا اسلامدن امتناع ایده لر دیو سکوت ایچنده ایکی بو آیت شریف نازل
اولوب حق تعالی بیوردی یا محمد بو قومه بیعین اولدیکه سنی قصد ایدوب سکا وحی ایدوکمز نسنه لردن
دوندوره لرکه قرآن ایچنده بیان قلدق تاکدوکدن برغیر اوزرینه برنسنه دوزوب سویلیه
سکه بز قرآنده سکا بیوردوق تاکه انوه حوش کلوب سنی کندولره دوست دوتمه لر ودخی
بیوردی وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا یعنی یا محمد اکر بز
سنی مثبوت قیلمق اوزره ثابت قیلمه وزکه سن برز انلردن یکا میل ایدیدك اول آرزولرینی
برنه کتوریدك ودخی بیوردی إِذًا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ
لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا یعنی اکرسن یا محمد انده اول دیدکلرین اشلیدك سکا دنیاده دیریلر
عذابنجه ایکی عذاب وسنلره اولولر عذابنجه ایکی عذاب اولنوردی زیرا پیغمبر درجی برقلر
مرتبه سندن اعلیدر هرکسك تقریبنه کوره زجر اولور ودخی بیوردی وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ
مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا بو آیتك سبب نزولی
بو ایدیکی حیی بن اخطب دخی انلرن غیری یهود بلر پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه کلمکه
انوك انده طوردوغی اثنیوب حسد قلدیلر رسول الله دیدیلر سندخی بیلورسنکه بو
مدینه پیغمبر مکانی دکلدر هیچ بر پیغمبر یونده قرار طوتمدی جمله پیغمبرلرك یری بلاد
شامدر ابراهیم اولادیله ارض مقدسه اولوردی اکرسندخی انلر جانبین پیغمبرلیك انلرك
مکانندن وار رسول الله اولسوز ایله یعقوب ذی الخلیفه واردی اوتوردی اصحابی قتنه

جمع اولنرسن اندن انتقال ایدوب بلاد شامه کیدر اولوقت حق تعالی بو آیتی ارسال ایلیوب بیورر
دیکه بدرستی یقین اولدیکه سنی برکندن حرکت ایتدردب بیقارلر مدینه دن شامه الدیلر اکر
چیقمسن مدینه دن کیده سن سندن صکره بوندن دخی کلمیه لر اول مدینه ده الا سهل وقت
اندن بوندن عذاب ایریشور هلاک اولدردون کیرو مدینه وار اندن سوزنه میل ایدوب
کتمه یزدن دستور اوسیتم و دخی بیوردی سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ
لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا یعنی برمرستمز استیورسندن ایلروکی رسولنر بخزاینده کی قومه کوندر
دک که بحق اول قوم رسوله عاصی اولوب متابعت قلمسلر اندری هلاک ایلدز اما رسولنری
اچلرنده ایکن اعزاز قیلنکه رسولنری چقه ایچلرندن کیده اندن صکره عذاب اولنورسن چون
برمرستمز بویله وضع اولندری یا محمد سن بیوردیرلر دخی تبدیل وتغییر بولمزسن عان کرو
دون اول سنتمز اولکی حال اوزره ثابت ومحکمدر بوندن صکره بیوردی اَقِمِ الصَّلٰوةَ
لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا یعنی حق
تعالی بیوردیکه یا محمد نمازی وقتیله اقامت ایدوب ادا ایتکل انوك اوزره دایم اولغل
کنش وسط سماده زایل اولدوغی وقت تا کیجه وقتی کرنجه بوندن مراد اولیله اکندری
نمازیدر واول غسق لیلدن مراد صکره ارتیدرك اخشمله یتسو نمازیدر وقرآن فجر بیوردوغی
ارته نمازیدر قرآن اوقتور وهر ایکی رکعتدن دخی اوقق فرمندر بدرستی اول صلوة فجر
مشهوددر یعنی اول کوندز فرشته لری ایله کیجه فرشته لری جمع اولوب حاضر اولنجق وقتدر که
کوندز فرشته سی کلور کیجه فرشته سی کیدر هنوز قومه ارته نمازین قیلورکن بحق سلام وریب

نمازدن

نمازدن فارغ اولسلر اول کیجه فرشته سی اول کیجه عالمن الوب کوکه کیدر اولکیدنلر دیرلر که
ای بزه زیر کلدك بولدن بوسنك قولتریکی سکا عبادت ایچون ایکی وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ
بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا یعنی یا محمد طوریکیده اوبقودن
صکره برزوقت ربکجون عبادت ایلمکم اول سکا زیاده خاص فضل اوله تاکه سنك ربك
سنی اولمقام محموده حشر ایلیه که اولمقام شفاعتدر ودخی اولوقتکم مدینه دن چقدری
کتمکجون حق تعالی بیوردیکی کیرو مدینه کیره اولوقتکه ایت یا محمد وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي
مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا یعنی ایت
یا محمد که بنم بو مدینه یه کرمکلکمی صدق اوزره کرمکلك قیلیور ومدینه دن مکه چقمقلغم
صدق اوزره چقمقلق قیلیور دخی بنم بو دینه کرمکلکم ثبات اوزره قیلیور وعز وشرف اسلامی
اظهار قلمق اوزره قیلیور واندن چیقوب کتمه کیرمکدن بنی صقلیور وقهر کیرمکلکمی
صدق اوزره قل وچقمقلغی دخی صدق اوزره قیلیور ودخی بنی کوکلومطاعتك وعبادتك
ایچنده صدق اوزره قیلیور ودخی بنی اول منهی ومنکر اشلردن صدق اوزره چقارغل
مناقدر کبی ایکی یوزلو اولندردن اولیم ودخی سنك قتکده بکا ظاهر حجتلر قیلیور که کوکلم
مخاصمه اوزره غالب کلم ودخی برمالك قوی بکا یولداش قلکه انوکله بکا ظفر ایریکور
قصد ایدنلری دفع ایده سن ودخی حق تعالی بیوردیکی وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا یعنی ایت یا محمد که حق کلدی اسلام قرآن ظاهر اولدی باطلده
اهل باطل که شرکدر اول اهل شرك ایله اکا قرار ودام بوقدر بدرستی باطل هر قنده که اولمه

هلاك اولجيدر ودخى حق تعالى بيوردى وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا يعنى دخى بز اندن دك قرآندن نازل ايتدكه
اول اعتقاد ايدنلره يولنى باوى قلان كوراولمشلره يول كوستروب كوزلى قيلجيدر وكوكلارنده
كى كفر وشرك زنجيرلرنى دخى دواد رصيرلر وزرينه اوقنسه صحت بوله ياخود زحمتى كلكز
اوله ودخى نعمت رحمتدر كه عذابدن قورتروب امين قيلورز شولدر كه انكا ايمان كتوروب
تصديق ايده لر اما بو قرآن ايتمكلكى زياده قلمز اولمشلره الا زيانلوق ومغبونلق ارتورر
زيرا اهل آيت كلدكجه انكار ايدرلر هر انكارلرى مقابله سنده زياده عقوبتله عذابلر حاصل
اولور بوندن زيانلو مغبونلق دخى نه اوله ودخى بوردكه وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا يعنى بز اول كافرلره بيزرز قلدقلرى
بول ايروب دنياده عذابلرين ومحنتلرين انمردن دفع ايلسوز ديه يلوارروب دعا قلمدن
اعراض ايدرلر تكبرلك وتعظيم ايدروب كندو طريقين طوتوب بن تقرب قلمدن وايمان
ايراق اولورلر واكر ديركارى طاراولوب بدنلرى سقيم ومرض اولسه دعا قيلورلر حتى
اجابت اولنمغى انمردن تاخير اولنسه اميدلرين قطع ايدرلر امدى مؤمنلره اويله كرمكز كه دعا
لرينك اجابتى تاخير اولندوغيچون اميدلرين كسوب دعالرين ترك ايتمسوب كيجه كوندوز
تضرع برله نيازكرك كه دعاء ترك ايتمه لر زيرا هر عانك اجابتنك وقتى وارانكا منتظر
اولوب حق تعالى اعتقادن محكم قيلدى ودخى بوردى قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ
بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا يعنى يا محمد ايتكه هر كشى كندو طبيعتنه وخلقتنه وكندو كندوسنه

اختيار

اختيار قيلوب لايق كوردوكى وجه اوزره عمل ايدر پس سزك ربكز بلجيدركه قنغيكز
دين يولنده ثوابلو دخى حق اوزره سزك قنغيكز در وباطل اوزره قنغيكز در يارين
فعلكزه كوره سزه جزا قيلجى اولدركك خير اوله كرك شر اوله وبوندن نصكره بوردى وَيَسْأَلُونَ
كَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا عبد الله ابن مسعود
رضى بوردى وقتلرده بركون بن رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ايله مدينه نك كشلكنده بوردم
اندن برحمايدانى وارايدى طوتوب دياندى بر يهودى جماعتى كلوب كيجدى اول يهودلر
بريرنه ديدلركه بوكا روحدن سوآل ايدك بعضيلرى ديدلركه صورماك يلكه اندن بر
سوزكله كه سزانى كره كوره سز خوش كلمه بعضيلر ديدلركه اندن سوآل ايدرز بيرى كلوب
ديدكه يا محمد روح نه نسنه در رسول الله سكوت قلدى بن ايتدم وحى اولندى چون اول
حال كتنى اولندى باشن قلدوب بوايتى اوقدى يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد سكا روحدن
سوآل ايدرلر سن ايتكه اول بنم ربمك امرندندر كه اول بيلور سزه اندن علم ويرلمدى
الا ازويرلدى ليكن بو سوآل اولنان روحده اختلاف چوق قلدى اما بكركى اولدر
انوك كيفيتن حق تعالى نه تفويض ايده لر ديه لركه اول نه جوهردر انى الله تعالى بيلور اهل
سنت وجماعه قولى دخى بودركه صحيح بركمسه انك نه لكنه مطلع اولمدى نه مقرب فرشته
لردن نه مرسل پيغمبرلردن ودخى بوردى وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ
ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا يعنى حق تعالى بوردركه يا محمد اكر بز ديلسوز شول روح
علمنى سزدن منع ايدوكز كبى اول سكا وحى ايتدوكز قرآنى كوكلكدن وصحفلردن محو ايدوب

كتوريرك بركسه بولسيدك كه سكا بوين اولديكه قرآني سكا كتوريدى ودخى بيوردى كه
إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا يعنى ليكن برانى محواتمكى دبلدك
ربك سكا رحمت قيلوب كوكلكده قرآني ثابت قلدى دخى مؤمنلر كوكلنده ثابت قلدى تاكى
انى اوقوب انوكله عمل ايده لر بدرستى الله تعالينك سنك اوزريكه اولو فضلى واردر كه سكا
نبوت ويردى واسلام روزى قيلوب قرآني سكا اندردى ودخى بيوردى قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ
الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهِيرًا اوايتك سبب نزولى بوايدكم كافرلر قرآنه دديلركه دبلر سوز بونجلين كلام بن
دخى دوزه، وزيرا بودكلدر الا اول اول كيمسنك سوزلريدركه بونلر اوكرنوب اوقورلر
حق تعالى انلرى تكذيب قلمايجون بوايتى اندورب بيوردى كه بت ياتمز اولكافرلره كه اكر
جميع انس وجن اتفاق ايدوب جمع اولسلر انوك اوزره كم بوقرآنه بكزر برنسنه كتوره لركه
نظمى نسقى بونجلين اولكلام معجز ومختصر اولاهر آيتك تحتنه بونجه معانى واسرار مندرج
اولا احكامدن وحدوددن دخى ايجنده قصصلر واخبارلركه ذكر اولنمشدر بوكلتسيله
تناقصدن خالى ويراد نشك واولجنى علمى كلى بونك ايجنده اولوريوكا بكزر نسنه كتوره
جك دكلدر زيرا بوقرآن معجز ومخلوق دكلدر حق تعالينك قديم صفتلرندندر اكر
انركلى بربرينه معاون اولوب جهد اتسلر اكا بكزر كتورمزلر ودخى بيوردى وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا يعنى تحقيق
بز بيان قلدق بوخلق ايجون اشبو قرآن ايجنده هر نوعدن حلال حرامكى وحدود

احكام

احكامكى وامر ونهى ووعد وعيدكى واعتبارات وتنبيهات كبى لابوكا قرلر انلرنك
انكار ايدوب متنبه اولمقدن امتناع قلديلر انى قبول ايتوب التفات قلديلر البته اول
انكار اوزره ثابت اولوب طوردىلر ودخى بيوردى وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا
مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا يعنى اول كافرلر ديلركه يا محمد بزسكا اقرار كتوروب كرجكلمزز
تا سن بزه بوبردن بيكار اقتيجه ودخى بيوردى أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا يعنى دخى اول كافرلر ديلركم ياخود سنك بربستانك
اولميجه كه ايچى خرما واوزم انجيرى اوله واول انجيرلر اراسنده اقرار مقدار اوله بزسكا اعلان
كتورمزز بونلر اولميجه حق تعالى بيوردى أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ
قَبِيلًا يعنى ديديلركه دعوى ايلدك اشبو كوكدن برپاره سن بزه اوزره طبق كبى
دوشوروب بزى اولوكله قبلمسن تكم زعم ايدرسن ياخود حق تعالى شويله معاينه كتوركه سنكلكن
طنطنه وبن لرسن پيغمبرسن ودخى بيوردى أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ
وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا
رَسُولًا يعنى دخى ديدلركه سنك اولمزدن براوك اولماجه ياسن كوزومز قرشوكه جماعجه
بزسكا ايمان كتوردوكلمز وحق ايدوكنه ايشانمزز تا بزه اوزره بركتاب اندرميجه كه انك
ايجنده انوك ايجنده يازلش اوله كم سزاكا متابعت ايدك ديو بزكندومز اوقيه وزكوره وز
اندن ايشانه وزحق تعالى بيوردكه يا محمد ايت بن نتزيه ايدرم اول رتبمى بودكه كم بكزر اشلمكدن
عاجز اولمقدنكه اول انى اشلمك دلسه اشلكه قادر دركيكن شوينكه اقتراح ايدوب انزميله دبلدر

انی برینه کوره مزین دکلم الا سز جبلین برادر اوغلانیم بوسز دیلدو وکلکز اولنسنلر دکل که
بشرلک اکا طاقتی یتمز پس حق تعالی رسولنه بلدورر دیکه انلرک مرادی بونسنلری دیدکلرینه
ایمانه کلمک دکل بلکه عناد ایلرینه در اکر مراد اولسه قرآن انلره معجزات یتردی وآیی کبی پاره
قلدق اشه رنکله ویرمقلرک اراسندن چشمه اقدق کوردیلر ایمانه رغبتلری اولسه
کفایت ایدردی ودخی بوردی وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا
أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا یعنی حق تعالی بوردرکه یا محمد بو اهل مکه نک ایمانه کلمکدن
امتناع قلدقلری انلره قرآن ومحمد کلوب طریق هدایت بیان اولدقدنصکره شوندن ارتق
حجتلری یوقکه الله تعالی رسولی بنی آدمدن کوندردی قتنده فرشتهلری وارایکن ودخی
بوردی قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَلَكًا رَسُولًا یعنی سن ایت یا محمد انلره کم اکر بو یریوزنده ساکنلوب مقیم اولوب یوریوب
فرشتهلر اولسه بز انلره کوره رسول فرشته کوندریدک امدی آدمیلره آدمی ایلرجون رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم انلرک اوزرینه بو آیتی اوقدی اول کافرلر دیدیلرکه پس کیم طاقتلق
ویردکه سن اول الله تعالینک رسولی سن حق تعالی بو آیتی انلره اوقدی قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا یعنی یا محمد ایتکه سز کلمه بنم ارمده بنم
رسولقمه طاقتی الله تعالی کافیدر بنم بدرستی حق تعالی قولمینک احوالرینه مطلعدر کوردر
بیورا کافی نسنه یوقدر ودخی بوردیکه وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ
تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا

مأويهم

مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا یعنی هرکیمه کم حق تعالی طوغری یول کوستره
اول طوغری طوتیجیدر وهرکیمه کم حق تعالی اکرا ایدوب اکا ویرمدی سن انلره برمعاون
بولمزسن حق تعالیدن غیری که انلری ضلالتدن هدایته کوره ودخی بز انلری قیامت کونده
یوزلری اوزره قوپاره وزبوحالده کم کورسز دلسز صاغر اولدیریوز لرینک اوزرینه بز انلری
جهنم سوره ودکه اول قرار طوتجی یرلری جهنم اولدهرکز که یانکلری ساکن اولدقجه بنه
طوشنقلرینی زیاده قلدیوز ودخی بوردی ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا
وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا یعنی اول عذابلر جهنم
ایچنده اول عذابلرینک عقوبتی وجزاسیدرکه ویردوکمز قرآنه ومحمده انکار ایدوب دیدیکه
یعنی اشبو بزم ایچمز سکوکمز بوروبوب طیراق اولدقدنصکره بنه یکی یرادیلوب طوروجی
کورزیونه اولجق نسنه دردیوب بعید کوروب انکار ایدرلردی پس حق تعالی بوردرکه
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ
لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا یعنی بونلره قرآنده خبر ویرلمدیمی
ودخی بلدیلرمیکه الله تعالی کوکلری ویرلری یرتری قادردرکه اولمدقدنصکره بنه اولکنی
یرادوب انلری آدم ایلیه امما انلره حق تعالی بروقت معین قلمشدرکه ایمانی اولنلر اوقت
لجهنه کمانلری یوق البته اولسه امما مشرکلر اکا ایمان کتورمکدن امتناع ایدرلر البته
قول کفرلری اوزره ثابت اولورلر ودخی بوردی قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ
رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا یعنی ایت یا محمد که اکر سن

بنم ربمك رزقی خزینه لرینك مفتاحنه مالك اولدیکز ایکز ایرمیدی بخل ایدوب انی دخی
برك طوتدیکز انفاق ایتمکدن امتناع ایدیدکز دروبشلك قورقوسندن که یوچاره آدم
اوغلی غایت ممسك وبخیلدر ودخی بوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
فَسْأَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَىٰ مَسْحُورًا یعنی حق
تعالی بوردیکه بز موسایه طقوز علامت ویردك غایت واضح حجتلر ایدی اول قومی
اوزرینه وانلری طوغروبوله قولاوز ایجلردی اول طقوز آیتدن ایکسی قرغله عمالری
اکسلمك ایدی قرالق برینه اهلنه وبش نقص اولمق شهر اهلنه واقع اولدی وبری دخی
طوفان وجکرکه وکوه وقربغه وصولری قان اولمقدر وبری دخی موسانك الی آق
نورکبی چقورکوستردوبری عصادرکه اژدرها اولور بولرك کلی تحقیقی سوره
اعرافده بیان اولندی ودخی حق تعالی بوردیا محمد سوال ایله بو بنی اسرائیلك مومنلرینه که
اهل کتابدر اشبو آیتدن سول وقتکه موسی عم انلره کلدی اول فرعون لعین دیدیکه لر
موسایه یا موسی بن شویله ظن ایدرکه سن سحر اوغلی سن عملك زائل اولمش مغلوب القلب
اولمش سن بس چون اویله دیدی موسی عم انکا ایتدی نکم من تحقیق خبر ویردم قال لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا
فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا یعنی موسی عم دیدیکه ای فرعون تحقیق سن بیلورسکه بو آیتلری
وبو علامتلری اندرمدی الا اول کوکلرك ویرلرین خالقی اندردی که علامتلردر
ظاهر انك وحدانیتنه وبنم رسالتمه اما سن بیلورکن عناد کدن انکار ایدرسین

تحقیق

تحقیق بن بیلورم ای فرعونکه سن ملعونسن هلاك اولمش سن ودخی بوردی که
فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا یعنی اول فرعون
دیلدیکه موسایی بنی اسرائیلله سوروب اول مصردن وفلسطیندن چقره کیده ره بن
انلری غرق ایلدك جمیعیله سنده کم وارسه بیله بریوزین انلردن حالی قالمق ودخی بوردیکه
وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا
یعنی اندنصکره حکم ایلدك اول بنی اسرائیله که اول فرعونلرك یوردندن سره ویردك و
رك انده ساکنلك بخی آخرت وعده سی کلدکه قیامت کونیدر کلیکز کافر مومن مطیع
عاصی جمع ایدوب دخی بوردیکه وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا یعنی محمد دخی بلکلکه بز جبرائیلی سکا حقله اندرك اول حقی بیان ایتمکیچون انکیچون
اول قرآندر ودخی بن سنی کوندردمك الا مومنلره بشارت قلمغیچون اوچماغله وکافر
لری قورقمغیچون طاموبیله ودخی بوردیکه وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ
عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا یعنی جبرائیل ایله قرآنی سکا تفریق ایدوب ایه ایه سوره سوره
اندردك تاکه سن انی بوخلق اوزره تانی وتاویل برله اوقیه سن بکرمی اوچ بیل ایچنده
انلرانی اشیدوب فهم ایده لر اکلیه لر وکوکلرنده حفظ ایدوب عقلیه لر ودخی بوردیکه
قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ
لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا یعنی
ایت یا محمد اول کافرلره کم کرکسه سز اول قرآنی تصدیق ایدك کوك اتمك الله تعالی

غیبده شریك ایمانکردن وتصدیقکردن انکار یکردن انکا ضرر یوق تصدیقکردن
انکا منفعت یوق بو ایکیسنك دخی ثمره سی سنده راجعدر بدرستی شونلرکم علم و
کتاب ویرلدی بو قرآندن اول اندن اهل کتاب مؤمنلردر جمله بو قرآن انلرك اوزرنه
اوقنسه انلر انی بیورلر حقدر یوزلرین یره قویوب الله سجده ایدرلر دیرلرکه ای بزم
ربمز بزمنی تنزیه ایدرز شول نسنه لردکه شانکه لایق دکلدر بدرستی بزم ربمزك وعده
لری تقدیر اولنمشدر البته اولجقدر ودخی بوردی ویخرون للاذقان یبکون
ویزیدهم خشوعا یعنی دخی یوزلری اوزره دوشوب اغلشرلر الله تعالی حضرتنه تو
ضعلرین ارتودرلر شول تبدیلکم حق تعالی فضل ایدوب رحمت قیلدی ودخی بوردیکه
قل ادعوا الله او ادعوا الرحمن ایا ما تدعوا فله الاسماء الحسنی ولا تجهر بصلا
تك ولا تخافت بها وابتغ بین ذلك سبیلا ابن عباس رضی الله عنه ایدر بر کیجه رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم سجده قلدی سجده سی ایچنده یا الله یا رحمن دیو نیاز ایدردی
ابوجهل لعین اشیدوب دیدی کورك بو محمدی که بزی الحلر یمزدن منع ایدرکن کندو
طورمش ایکی اله دعا قیلور حق تعالی بو آیتی اندوب بوردیکی ایت یا محمد سز کرك
الله دیو دعا قیلك کرك رحمان دیو هر قنغی آدیرله دعا قیلسز کرکلودر انوك کرکلو
ادلری ویوجه صفاتلری چوقدر ودخی بوردیکه یا محمد نماز کره قرانکی ایکنده جهریله
اوقمه وایکن کزلودخی اوقومه بلکی اول ایکیسنك اراسنده اقتصاد قلغل اورته طریق
طوتغل بونك فضیلتی بوایدیکم رسول الله مکه ایدی اصحابلر نماز قیلردی قچن اواز

کوتوب

کوتروب بکم اوقوسه مشرکلر اشیدوب قرآنه سوکرلردی انی ایچدرلردی واکر یاب
اوقمه اردنه غیر اشتمزلردی حق تعالی بو آیتی اندوب بوردی یا محمد اوقملغکی
ایکن قنغی ایلیه مشرکلر اشیدوب سنی ایچیره لر وایکن سرلده اوقمه اردیکده اصحابك اشیدر
ودخی حق تعالی بوردی وقل الحمد لله الذی لم یتخذ ولدا ولم یکن له شریك من الذل
وکبره تکبیرا بو آیتك سبب نزولی بوایدیکم چون اول کچن آیه اندیکه حق تعالی بوردی
کرکسه الله دیو دعا قیلوك کرك رحمان دیو قریش کافرلری دیدلرکه محمد شمدیه دکین
بر الهه دعا قیلوردی بوکون ایکی الهه دعا قیلور بری رحمان دیو اوقور بزاول
یامنك صاحبی کزابدن ارتق دخی رحمان یلمز الا انی بیورمزمکه محمد اکا دعا
قیلور حق تعالی بو آیتی اندوب بوردیکی ایت یا محمد بن حمد وثنا قیلمز اول الله که بکا بلدر
دی انوك واری بومقدرکه اندن کمسنه ملکنی میراث بیرمز دخی ملکنده شریك بوقدرکه
عظمتلی انوك اوزرینه غالب اولمه ودخی اکا ذلت واقع اولمز بر ضعیف وبر ناصر محتاج اولمه
کروانی عزتنه اولسون رفعه معاونت قیلمه ودخی تعظیم لغلم انی تعظیم اغلك واجدر دیمکدر
انوك شریکی واردر واولادی واردر اول منزه ومقدسدر اهل واولاددن وشریکدن
روایتدر ابراهیم بن حکمدن واولادخی اتاسندن خبر ویردیکه بر کشی رسول صلی الله
علیه وسلم قتنه کلدی دیدیکه یا رسول الله بنم چوق بورچوم واردر وغصه دخی
چوقدر هیچ بر فرح بولمزم رسول الله اکا بوردی وارنی اسرائیل سوره سنك آخرین
چوق اوقی واوچ کرتو کلت علی الحی الذی لا یموت دی حق تعالی بو رجکدن وغصه دن خلاص قیلور

سورة الكهف مائة وعشرون بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا قيما يعني حق تعالى بوردي
قولري اكا حمد ايله لرديه لوكه شكر واوصيت اول الله تعالينكدركه قولي ورسولي
محمد اوزرينه كتاب انزردي كه اول قرآندر انى مختلف ومتناقض اندرمديكه خلق انى
فهم ايتمكه خطالره وغلطلره واقع اولر بلكي انى استقامت اوزره وكذودن ايلمز
اين كتابده موافق اندردي وانلري كرچكلكي قلديكه حق تعالينك قديم كلامي بيدر مخلوق
دكلدر ودخي بوردي لينذر بأسا شديدا من لدنه ويبشر المؤمنين الذين يعملون
الصالحات ان لهم اجرا حسنا ماكثين فيه ابدا يعني بو قرآن اندراري انكچونكه
اول كافرلري انذار ايدوب قورقوده قتي عذابلرله الله تعالى قيدندن وانوك قتندن
ودخي بشارت ايدوب مشتوليه اول مؤمنلره كه كوزل عملر اشلديلركه انلرچون جنت
ايچنده كركلو نعيملر ومرتبه لر واركه انده مقيم اولالر ابدا وازلي جمعا قالغي اولمه ودخي بوردكه
وينذر الذين قالوا اتخذ الله ولدا ما لهم به من علم ولا لآبائهم كبرت كلمة
تخرج من افواههم ان يقولون الا كذبا يعني تخويف ايدوب قورقوده شونلركه
ديرلر مشركلردن ونصارادكه الله تعالينك اولادي وارحالي بوردكه بلدن بو سوزي
جاهلقلردن سويلرلر حجتسز دليلسز انالرندن اشيدوب كلوب تقليد ايدوب سويلرلر
وبو كلام اوزره اول انالرينك دخي حجتلري دليللري يوق انلر دخي جهلله سويلرلري
پس بو كلامي انلر سويلديلر الله تعالى وانداطلاق ايتديلر اولكلامدركه اغزلرندن چيقر

دكلدر

دكلدر اول سويلدكلري كلام الا كذب وافترادر حق تعالى بوجه دربيددركه انلر وصف
ايدرلر ودخي بوردي فلعلك باخع نفسك على آثارهم ان لم يؤمنوا بهذا الحديث
اسفا يعني حق تعالى تسلي قلوب رسوله بوردكه يا محمد اولاكه نفسكي هلاك ايدرسن انلرك
عملرينه بعوب كه بو قرآني تصديق ايدوب ايمان غزلو انلر حيات دنياية مغرور اولوب
آخرتي ترك ايتمشلردر ودخي بوردي انا جعلنا ما على الارض زينة لها لنبلوهم
ايهم احسن عملا يعني بدرستي بو يريوزنده نكه قلدق بونيا انلردن وانجارلردن و
برمقلردن وسائر نسنلردن جمله سن بو يريوزينه زينت قلدق تاكه ابتلي قلوز كوره وز
بو خلقك قنفيسي يزه توجه ايدوب عملني اخلاص ايدر دنيادن اعراض ايدر وقنفيسي
توجهن دنياية دونوب اول زينته الدانور ودخي بوردكي وانا لجاعلون ما عليها
صعيدا جرزا يعني بدرستي بز اول يريوزنده نه وارسه جمله سن قورودوب انى شويله
ايتيرزكه هركز انده برنبات چمز شويله حالي براولر دوبدز بوندن نكره خبر ويرب
بوردكه ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم كانوا من آياتنا عجبا يعني يا محمد
سن اويله مي صنورسنكه اول مغاره اهلي ورقيم اهلي بزم آيتلريمزدن برعجب نسنه درلر
عجب دكلدر بلكه بزم آيتلريمزدن بونلردن دخي عجيبرق برلر وكوكلر وطاغلر وكنز
لرنجا بيدركه هر برنده بونجه حكمتلر واردر اول رقيمده اختلاف قلديلركه نه نسنه در
اما اولكه مناسب وصحيح قولدر سعيد بن جبير رضي بوردكه رقيم برلوحدر قلايدن
انوك اوزرينه اصحاب كهفك آدلري واحوالري يازلمشدر اول مغاره نك اغزينه قوشر

تاکه بر زمان اول مغاره ظهوره کلدکده انلرك احوالنه مطلع اولمز روایتده
ابن عباسدن رضی قریش قومی جمع اولدیلر ابوجهل بن هشام دخی امیه و ابی بن خلف
و اوغلنری دخی اسود بن عبد المطلب و دخی بونلردن بش کشی بجوب مدینه یه یوردی
کوندردیلر که وارك انده سوال ایدك اشبو محمددن و انوك امرندن و صفتلرندن که بزم
ارامزده ظاهر اولدی کندوی مرسل پیغمبر دیو زعم ایدر بو محمد بر فقیر در بیعدد اتمیش
نسنه اوقه مشدر دیو پس اول بش کشی مدینه یه کلدیلر اول یهودیلرك عالملری قتنه
وارد یلر کوردیلرکم انلرك پیرامنی ایمش هب بیره جمع اولشلر کلدلر محمدك امرندن
صورد یلر و صفتلرندن بیان قلدیلر یهودیلرك عالملری انی اشیدوب دیدیلر بز انی
توریتده دیدوکمز صفتلر اوزره بولدق و اشبو زمان دخی انوك زمانیدر لیکن وارك
اکا اوچ نسنه دن سوال ایدك اکر ایکسندن خبر ویرب اوچنجی دن جواب ویرمیسه انك
حق پیغمبردر اکا متابعت ایدك بز بو اوچ نسنه مسله کذابه سوال ایدك هیچ
برن دخی بلمدی سز قیاس ایدرسز که محمد مسله دن تعلیم الوب اوکرنور امدی وارك
اصحاب کهفدن صورك دخی ذو القرنیندن صورك و انلرك قصه لری بویله در
دیو حکایت ایدیوردلر و بر دخی روحدن صورك اکر سن روح جوابنی ازدن
چوقدق نسنه دیه جك اولورسه بیوك کذابدر پس اول کلنلرك اشیدوب شاد
اولوب دوندیلر اول ملاعین قتنه کلدیلر که انلری کوندرمشلر ایدی انده خبر ویردیلر
انلر دخی اشیدوب فرح اولدلر جمع اولوب رسول الله قتنه کلدیلر پس ابوجهل لعین

دیکه یا محمد سکا اوچ نسنه دن سوال ایدرز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بوردی
صورك انلر سوال ایدیلر رسول الله بوردی بو کون وارك یارن سزه جواب ویروردی
انشاء الله دیمدی حق تعالی اون بش کون جبرائیلی کوندرمیوب جواب کلمدی قریش کافرلری
دیدیلر که محمدك زعمی بو ایدیکم ارته بزه جواب ویرمدی بو قدر کون اولدی دخی جواب کلمز
مکر انوك الهی انی ترك ایدوب دشمن طوتدی رسول صلی الله تعالی علیه وسلم غایت کوچ کلدی
طارلغندن تاکه جبرائیل والضحی سوره سنك اوندن کی ایکی آیتی اندردیکه حق تعالی ضحی و قتیله
کیمنك اول وقتده انی چوب بوردیکه یا محمد ربك سنی ترك ایتمدی و سنی دشمن دوتمدی
رسول الله جبرائیلی کوروب فرح بولدی دیدی یا جبرائیل بلورسنکه بو قوم بندن نه سوال قلدیلر
بویله اکذوب تیز کلوب خبر ویرمدك دیدیکه یا محمد بز کلوب کیده مرز تاکه ریکلدن دستور
اوشیغم کلدی و کمزه سبب سن انده جواب ویرمکه ایرتیه وعده قلدك انشاء الله دیمدك
پس برنسنه اشلمه دیمکل یا انشاء الله دیمیجه اندن نصکره اول اصحاب کهفك قصه سندن
حق رسوله خبر ویرب بوردیکه اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ
لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا یعنی چونکه اولنلری اول یکیتلر اول مغاره یه
واروب انده کندولره مکان ایدندیلر و دیلر که ای بزم ربمز سنك قتکدن بزه رحمت
و عنایت و عطا قیل اسلام اوزره بزی ثابت قیلوب بزه طارلغدن جمعه قولایلق ویر
اشمزی صواب اوزره قیلوب امدی بو ترك اول کهفه نه سبیله وارد قلمزه اختلاف
قلنمار دیو محمد بن اسحق ایدر انجیل اهلی اشبو نی فرشدوردیلر ایچمزده اولوخطالرو معتبر

اشلنورا ولدی بکاری دخی طاغی اولوب جمله سی ازدیلر حق تعالی قیوب بنه
طیدیلر اول ایطلری اوکنده قربانلر ایلدیلر انجق انلرك ایچنده بر مقدار کشی عیسی عم
متابعت قیلنلردن بقیه قورقالمش ایدی انلر الله تعالی برلیوب انکا عبادت قیلورلر
ایدی اچلرندن بو فسادی اشلین روم پادشاهلرندن برملك ایدیکه انکا دقیانوس
دیرلر ایدی بنه طیوب واوکنده قربان قیلوری کندویه مخالفت ایدنلری قتل ایدردی
وروم شهرلرندن برشهر و برقریه قومزدیکه الا انکا واروب خلقه عذاب ایدوب
زحمت ویردی انکا دیکن که بنه طیوب واوکنده قربان ایده لر واکر انمزلر ایسه
قتل ایدردی بو حال ایله اصحاب کهفك شهرینه کلدیکه اول شهره افسوس دیرلردی
چونکه کلوب قوندقده اول شهرده اولان ایمان اهلنه قتی دشوار اولدی کمی هرینکا
طاغلدی وکمی کزلندی دقیانوس امر ایلدی هرقنده ایمان اهلی وار ایسه دوشوب
قتله جمع ایده لر پس اول کافرعوانلری چیقوب اول شهرك اهلندن مکانلرنده
بولدقلرین دوشروب دقیانوس قتله کتوردیلر دقیانوس انلری مخیر قلدی
دیلین بنه طیوب اوکنده قربان ایدوب دینلمکدن خلاص اولنه ایمن دینلمکی اختیار
ایده بعضیسی دنیا حیاتن قبول ایدوب بنه طیوب قورتلدی وبعضیلری الله دن غیریه
طیمغی روا کورمیوب امتناع ایدوب حق تعالی یولنده شهید ایدرلردی وانلرین کیوب
شهرك هرطرفنه برجلره وقپولر اوزره امارلر دیکه خلقه اندن برهیبت واقع اوله
چونکه بونك کبی فتنه واقع اولدی اوکتلر اسلام اوزره ایدیلر انی کوروب زیاده

غضبه

غضبه دوشوب نمازه واوروجه وذکره جیچه مشغول اولدیلر انلر مکر کشی ایدی
ورومك اشرافلرندن ایدیلر حق تعالیه تضرع قیلوب ودلریادب بومؤمن قولرندن
بو فتنه وبلایی سن دفع ایله تاکه سکا اشکاره عبادت قیدلر پس بونلر برکون سجده اوزره
نیازده ایکن ناکاه اول عوانلر کلوب کوردیلر که سجده ایدوب نیاز ایدرلر دیلر که
نچون پادشاه قتنه وارمدیکز وانك دیوب وچیقوب دقیانوسه کلوب انلرك حالندن
خبر ویردیلر ودیدیلر که سن بیانده خی خلقی جمع ایدرسن بنه طیوب قربان ایتمکچون
اشبو یکتلر سنك اهلی بیتکدندر سنی مسخریه ایلوب دوستلق کوسترلر وسکا عاصی اولورلر
چون دقیانوس انی اشیدوب آدم کوندروب انلری کتوردوب کلدیلر کوزلری یاشلو
یوزلری نورلو دقیانوس انلره دیدیکه نه نسنه واقع اولدی سزه که بویرلر بوزنده طیدوغمز
الهلر عزه طیوب وقربان قلدیکز امدی الحمزه طیوب انکا قربان قلمغی اختیار ایدك
یاخود سزی قتل ایده رم پس اول یکتلرك اولولری مکسکینا ایدی دیدیکه بزم الهمز
اولدرکه برلر وکوکلر انوك عظمتیله طولدر بزلرندن غیریه عبادت قلمز بزم ذکر
تسبیحز خالص انکیچون انکا تضرع قیلوب دیلرز خیرلیله نجات روزی قیلسن سول
بت که دیرسن بزانکا طیر دکلور وارکوکلکده نه کچرسه انی اشیتیه پس کروقلانلری دخی
مکسلمینانه دیدیسه اویله دیدیلر چون دقیانوس انی اشیدوب بوردی نقدر اوزرلرنده
اولولق طولنی وار ایسه صویوب چقردیلر اندن انلره دیدیکه بن سزه تعجیل عقوبت ایتمزن
زیرا دخی تازه یکتلر سن شمدی قاچمزن سزه بر زمان مهلت ویرورمکه وارب عقلکزلر

تکرایده سز اولدکه اول ایشکزه پشمان اولوب بزدن یکا رغبت ایده سن و بیوردی چوروب
مرلت ویرب سوردیلر پس دقیانوس دخی اول شهردن قالقوب یقینده بر شهره دخی کتدی
چون اول یکتلر انوک کندوکن کوردیلر اول کلمزدن اول کتمک قیدن کوردیلر بر بر کلوب
دانشدیلر و اتالرینک اولرنده نه وار ایسه اوب بر معدادین کندولره ازق و قیمتین تصدق
ایدوب اول شهرده برطاغ وار ایدی اکا جبل پنجلوس دیرلردی انده بر مغاره وار ایدی
قصد ایتدیلر که اکا واروب انده حق تعالیه عبادت قیلمرلر و اتفاقی ایتدیلر واروب هر بری
اتالری اوندن نفقه اوب بعضیسن صدقه و بعضیسن کوردیلر اول مغاره دن یکا کندیلر
انلرک برکلب جکزلری وار ایدی اول دخی اویوب یله کندی دولرکم بوکلب غلبه قیلوب
برنی طوره بونی دفع ایده لم دیو اول کلبی قودیلر دونمدی بنه کلدی برنچه دفعه رد
ایتدیلر دونمدی عاجز قالدیلر حق تعالی اول کلبه دل ویروب سویلدی دیدیکه
بنی قود و غیکزمرا دیکز ندر بندن قورقمک بندخی سزجه حق تعالی سویجیلردن
ایم تحقیکه سز اویوسز باسانکز اولم چون اول کلامی اشیدیلر غیری مقید اولدیلر یله کتدی
ابن عباس رضی الله عنه ایدر انلردی یکت ایدی چون دقیانوسدن تجوب کیرلم کیدرکن بر جوبانه
اوغرادیلر اولدخی انلرک دینده کیروب یله متابعت قلدی و اول کلب اول جوبانک ایدی که
یله اویدی پس اول مغاره وارد یلر انده عبادته مشغول اولدیلر جان اشلری صوم صلوت
ذکر تسبیح ایدی الغرض اولان نفقه لرین جمع ایدوب ایچلرنده برکت وار ایدی ادی
یمکیخا ایدی غایت عاقل ایدی کتوروب اکا ویردیلر انی کندوده کتدادکدیلر نفقه انلک

انده اولدمصلحتی اول قیوره پس کندن طوتن چقروب دیلنجی مسکنلرطوتن کیوب اوغر
این شهر واروب طعام اوب وخبر موردیکه هیچ بولمردن کمسه اکا لرمی اندن دوتب اصحابی
قتله کوردی بر زمان بوحال اوزره انده اوردیلر تاکه اول دقیانوس شهره کلدی اول شهر
اصحابک اولوری نی جمع ایدوب بیوردیکه انده سجده قیلوب قربان ایلدیلر ایمان اهلی بنه قورقیب
دوشدیلر یمکیخا دخی شهره طعام المغه وارمش ایدی اول حالی کوروب طعام اوب اصحابی قتله
اطیو اشنوکلدی خبر ویردیکه اول جبارنه شهره کلدی و شهرک اولوری ایله بری دخی کوتب
استدیلر بونلر بونی اشیدوب قورقوایله باشلدن سجده قیلوب دعا قیلوب حق تعالیه یلوار دیلر که
اول ظالمک شرندن الله صقندلر اشلون الله تعالیه اقرار ایدیلر اندن یمکیخا دیدیکه ای بنم
قردشلرم باشکزی قالدرک برنچه لقمه افطار ایدک ایشیدکزی الله تفویض ایدک که اول
قادرکافیدر پس باشلدن قالدروب کوزلری یاشیله اوتوروب برنچه طعام افطار
قیلدلر کون دخی طولدی اوتوروب بر رسویلندیلر بر برنه علم متعلق نسنه لردن
سویلدیلر انلر سوزه مشغول لکن ناکاه حق تعالی انده اویقو حواله قلدی تنکم بوردی
قضربنا علی اذانهم فی الکهف سنین عددا یعنی بز انلرک اوزرینه اویقو حواله
قلدق قولقلرینک اشتمک لکن الدق تاکه اواز اشیدوب اویغنیلر اول مغاره ایچنده
انلری اویوتدق برنچه یللر له معدود دد رو اول کهفلری دخی مغاره قوسنک ایچ
باشنده قولون دوشیوب یاتوردی بونلر اول ایمانلری و یقینلری اوزره اویقو قالدیلر
ازرقلری صولری باشلری اوجنده طوروردی چون ارته سی کون اولدی دقیانوس انلری

طلب ایدوب استدی تقدرکم اراد ایلر بولدیلر دقیانوس دیدکه اول یکتلریک
کندکلری بنی قتی ملول قاری انلر قیاس ایتدیلرکم بن انلره غضب ایلدم انلر اکر توبه
ایتیوب بنم الهلرمه سجده قلسلر بن انلره دخی یکرک مرتبلر ویردم دیدکده شهرک
اولولری دیدیلرکم سکا لایق میدی انوک کبی عاصی وسرکشلره ترحم ایدوب سرکیرک
انلر وعده قیلوب مهلت ویردک انلر دونجک ایسه اولوقت دونزلردی اخره دونجوب
کندلر اول ظالم پوکلامی اشتدی غضبه کلوب آدم کوندردی اتالرینی کتوردی
اوغلاریکز باش چیکوب عاصی اولدی خبر ویرک نه یره کندلر انلر دخی دیدیلرکم بز
سکا عاصی دکیلوز اول سرکش قومدن اوتروبزی نه اولدوردسن بزم جمله مالمز
الوب طاغیلوب کندلر متجنوس طاغی ایچنده بلمزکم حالتری نه اولدی چون انلر بو
سوزی دیدلر دقیانوس انلری ازاد ایتدی پس فکر ایدوب اول یکتلری تبلیه حق تعالی
انوک کوکلنه اولهم برقدیکه امر ایلدی وارک انده اولان کهفک اغزنی برکدک دیدی
دقیانوسک متعودی اول ایدیکه اکر انلر انوک اچنده ایسه اچلق صوسزلق برله هلاک
اولسلر اما حق تعالیسک دیلکی بو ایدیکم انلرک مغاره لرینک اغزنی برکنه انلرک حالتنه
کسنه مطلع اولمیه اول کرامتلر انلری متعلیه شول مقدارکه دیلراند نصکره انلری کرو
چقروب کندولر دنصکره کلان قومه انلرک حالنی برعلامت قیلمه انلره بلدوره که ابتده
قیامت اولجقدر سیفلرنده بیتانلر کرود ریلمسز لردر تنکم انلر دیرلدی اندن عبرت
الوب متعظ اولمسلر پس دقیانوس امر ایلدی اول کهفک اغزنی برکدلر تاکه انلرانده هلاک

اولسلر

اولسلر کهف انلرک قبری اولسه اولهم قیاس ایتدیکه انلرانده صاغلردر وانلر وجود حق تعالی
روحلرین قبض ایتمشدی اویقوایچنده واول کلبلر دخی انلر جلین مغاره اغزنده قولوقی
یا صدانوب قبض اولنوب یتوردی صاغلرندن صولترینه وصولترندن صاغلرینه
دوندیریلوردی تاکه یانلری یردن چوروسون دیو اولوقتده انلرله بلکه بیکی مومن
وار ایدی ایمانلرین کزلولردی برینک آدی بندروس وبرینک آدی زوراش ایدی
بکیسی مشاوره ایتدیلر اول یکتلرک قفیه لرین وادلرین ونسبلرین ایکی قلایدن
لوح اوزره یزدلر وبرتقردن صندوغه قویدیلر واول صندوغی برینیاد ایچنه قو
دیلرکه اول یکتلرک حالنه قیامت کونی کلمزدن اول برمومن قوم مطلع اوله اول مغاره
ایچنده انی اوقیه بلکه انلرک خبرلری وحالتری تجاوز ایتمشدر پس اولهم ایتدیلر چونکه
دقیانوسک عمری آخره ایروب دنیادن کتدی قومندن دخی کمسه قالمدی کچدی
واندنصکره برچوق قرن دخی کچدی برپادشاه کیدوب برینه بری دخی کلدی تاکه کنک
عاقبتنده برصالح کشی پادشاه اولدی آدی بندروس ایدی التمش سنه پادشاهلق
ایتدی زمانده خلق بولک بولک اولوب بعضیلری الله تعالیه ایمان کتوروب آخرته تصدیق
ایتدیلر بعضیلری کافر اولوب قیامته انکار قلدلر بو نلرک اول فعللری پادشاهه قتی
مشکل اولدی تضرع برله اغلیوب دعا قلدی کوردیکه اهل باطل وارد قچه چوغالدی غالب
اولوب اشکاره سویلمکه باشلدیلر که حیوة انجق بو دنیا حیوتیدر قوبرسه دخی انجق
جانلر قوبرلو جسملر قوبزلردر پس بندروس بانکر قالدی بعض اولدیکه جمیع خلق

حوارتون دنیلرندن دوندورب اسلامدن باطله کتوره لرچون ملك صالح بوحالی
کوردی اوینه کیروب قوسین برکدوب التنه کول دوشنوب اکنه پلاس کیوب کیجه
کوندزانی کندویه عادت ایدندی حق تعالیه تضرع ایدوب نیاز ایتدیکه یارب بو قوملك
اختلافلرین کوردسنکه دینلرین نجه قوشدردیلر اخرتنه انکار ایدرلر بونلره برعلامت
اظهار ایله که اخرته ایمان کتوروب انکارلرین ترك ایده لر پس حق تعالی رحمیدن انلرك
حاجتن قبول ایلدی دیلدیکه اصحاب کهف ظاهر اوله و انلرك قصه لرن خلقه معلوم
ایدوب حجت قیله تا فهم ایدوب بلدلرکه تحقیق قیامت قوعلغی حقدر انده کمان یوقدر
ودخی اول صالح قوله که بندروسدر خمتن انلرك اوزرینه کامل قله خبرلری وقصه لری
نوربله لرو دیلکن برینه کتوره ودخی اول طاغلمش مؤمنلری برینه جمع ایله پس حق تعالی
اول شهر اهلندن برکشنك کوکلنه الهام ایلدی اولیاسیس دیرلردی تاکه وار اول
کهفك اغزنه غی بنیادی بیقه طاشین قالدوروب قیون اغلی بابوب مغاره نك اغزی
اچلدی حق تعالی انلرك کوکلنه برقورقو برا غوب ضوفدن کمه ایچره کیرمدی چون قیو
اچلدی اولغادر حق کریم اولولری دری قلیجدر انلرك دستورلیله اول یکیتلر قالقوب
مغاره اورته سنده اوتوردیلر سوروریله یوزلری نورلو ایدنلر کوزل بربرینه اویقودن
قالقمش کبی سلوم ویردیلر قیاس ایدرلر دیکه کیجه یاتوب صباح اولوب قالقدیلر ودخی
ایرتسی اوب نماز قلدلر هیچ یوزلرنده ویدنلرنده متغیر اولمش نسنه یوغیدی که بنه
لری اوله قیاس ایدرلر دیکه اول دقیانوس انلری اردجون نمازلرین قیلوب فارغ

اولمق

اولمق علیخایه دیدلرکه وار بنه برخبر کتورکه کجن کیجه دن برو بزه ایچون اول ظالم
قتده نه سویلدیلر و بربرینه صوردیلرکه اویقوده نقدر یتدق اوله دیدلر برکون یاخود
برکونك بعضیسن یتدق اوله پس دیدلر الله تعالی بیورکم نقدر یاتمش اوله وزهر بری
کوکلندن اولمظن ایتدیلرکه سهل وقت یاتمشلر دیر علیخا دیکه بوکون سزی شهرده
طلب ایدرلر اول دقیانوس دیلرکه سزی اول بتپرستلر قربان ایدوب اکا طیه سزیا خود سزی
اولدوره مکسلمیا انده دیدکه ای قردشلر بیلوك که اکرکه اولوب حق تعالیه ملاقی
اولدوسز زنهار ایمانکزی نصکره کرو کفره دونمك اکرچه اول نکری دشمنی سزی کفره
دعوت قیلورسه دخی پس علیخایه دیدلرکه وار شهرده برقولاق طوت کورکه دقیانوس
قتده بزه نه سویلدی لیکن لطفله خلقه دیرنکل که هیچ برکمسنه بلیه دخی طعام الوب
دونکل انجق کتوردوکك طعامدن بوکون زیاده کتورقتی آچ اولدق پس علیخا
قالقوب لباسن دکشوب اچه لرین الکی اچه لدیکه دقیانوس اچه سی ایدی اوزرنده
انلرك ضربی اورلش ایدی که بوکلوکی هنوز طوغمش دوه کوشکینك طبانی کبی ایدی
علیخا بونی چوب مغاره قپوسنه اوغرادی اول یقین بنیادی و اول چقمش طاشلری
کوروب عجبلدی مقید اولیوب کندی تاکه اوغراین کزیوبلردن شهر قپوسنه کلدی قور
قردیکه شهر خلقندن انی کوروب بله لرچون قپویه کلدی قپو اوزرینه نظر قلدی اسلام
علامتن کوردی عجبه قالدی و قورقدن صاقه صوله بقارق اول قپوی قپوب برغبری
قپویه دخی کندی شهری یاکلدی اوله دیو شبهه دوشدی قپوده دخی انجلین کوردی

وخلقی دخی کوردوکی قوم دکل غیر قوم ساکنلرنمش خیالنه اویله دوشدیکه کندونك عقلی
دکل خیرت واقع اولمشدر ودیر ایدیکه نه اولیدی بن بلیدم بونه حالدر دوکی کون خلق
ایچنده اسلدم علامتی کزلو ایدی بوکون اشکاره اولمش ایا بو حال بنم دوشمی اوله دیو پس
عباسنك انکن باشنه اورتوب شهره کیردی بازاره اورتسنده یوردی خلق الماسنده
ویرمسنده عیسی عم اندیله اندایچرلر قورقوسی دانجی زیاده اولدی تحیق عقلنه حلل ایرمش
اوله دیوارقه سنی شهر دیوارنه طیغوب دوردی ودیدیکه بونه حالدر بن بوشهردن
دون اکزو قتده چقدم بریوزنده عیسایی ذکر ایدر برآدم یوغیدی بوکون آیلو
خلق جمله عیسایی ذکر ایدرلر غالبا بو اول شهر دکلدر وانجق بن شهر بزه یقین یرده بر شهر
دخی اولدوغنی بلمزم دیو حیرتده ایکن بریکیت کوردی دیدی ای یکیت بو شهرك ادی
ندر اول یکیت دیدی افسوس دانی اشیدوب دیدی بکا حقدن نسنه ایرشمش اوله لا قوم
کلدیکه تیزجك حاجتم بتروب بوشهردن چقام عقلنی باشنه دوشوروب واروب
طعام متاثرین برنده یاشنده اولن اچدن ویردی بکا طعام ویردی اول کشی
الله الوب انوك ضربنه بقوب تعجب ایدوب باشنده اولن آدمه کوستردی اول دخی عجبلدی
برنده دخی کوستردی طکلنوبلر بربرنه دیدیلر که بو کشی دفینه بولمشدر بو ضرب یقین
زمان سکدی دکل یلنوك سرله سویلشدکلرین کوردی کندویی طوبدیلر صانوب
قورقه دوشدی وبربوك خلق دخی کلدیلر انلر دخی بلدی یلنجا دیدیکه لطف ایدوك انجم
دخی سزك اولسون بن کیدیم انلر دیدیلر که ای یکیت سن کمسن واحوالك ندر خبر ویر

تحیق

تحیق سن خزینه بولمش سن بزدن کزلرسن کل واره لم بزه دخی کوستر شریك اوله لم اکر
اکر سوزمز طوغرسنی سنی سلطانه کوتوروز اکذره کین الوروسنی قتل ایدر چون اول مورد
اشتدی دخی قورقیه دوشدی متحیر قالوب نه دیه جکنی بلدی کوردیلر عاجز قالدی
اوزرنده عباسنی الوب بریونه صاروب صوقدیلر اراسندن چکرك کتدیلر تا که جمله شهر
خلقی انی کوروب اوستنه اوشدیلر دورت یکادن یاقتوب بوخزینه بولمش وبو یکیت
بوشهردن دکل بلمزز نه کتیدور دیرلردی یلنجا اونره نه دیجکنی بلمز سکوت ایتدی الدیلر
انی اول شهرك کتخداسنه ایتدیلر اول کشی سالم آدم ایدی چون انی انده الدیلر یلنجا
صانوردیکه اول چیبارو قیانوسه الرلر قورقوسندن صاغه صوله بقردی خلق انی دلوکیچ
مستریه الشاردی اغیوب دیر ایدیکه قرد شلر بلم بنم ارامده فرقت دوشدی نولیدی انلر
دخی بلمزلردی بن نه اوغرادم یلنجا کوکلندن بو حسرتی چکردی پس انی اول صالح قتنه کتوردیلر
دیلر یلنجا چون انی کوردی بو کتوردکلری دقیانوس دکل عقلی باشنه کلدی کوکلی ساکن
اولدی اول انجه اول صالح کتیه ویردیلر نظر قلدی تعجب ایدوب دیدیکه ای یکیت
سن بو خزینه قتنه بولدك یلنجا دیدیکه بن خزینه بولمدم لیکن بو یرده اتالریمزدن
قلمش انجم درکه بو شهرده کچر سکه سی ضربی بودر اما بلمزم حال نه اولدیکه سزه جواب
ویرم دونوب دیدیکه سن کیمك نسلی سن وسنی کیم بیلور یلنجا دیدیکه بن شویله بیلورمکه
بوشهر اهلندن ایم دیدیلر اتالك کیمدر یلنجا اتاسن وقورقوسنی اشلرندن خبر ویردی صوردیلر
انی بیلور بر کمسه یوق دیدیلر سن بریلانجی کشی سن بزه طوغرو جواب ویر یلنجا متحیر قالدی

نه دیجکن یلیوب باشن اشغه ایدوب طوردی کمی ایدر بو دلو در کمی ایدر دلو
دکلدر انجق کندوی دلو لکه اوردی الکردن قورتلق ایچون اول صالح غضب صغیلم
انکا نظر ایدوب دردی اویله ظن ایدر سنکه بر سنی صالیورم بوز سوزوکه اعتماد ایده وز
بوانا سی ملای ایمش دیه وز بوالکده اولان ایچه نک سکه سنک تاریخی اوچیوز بیلدن
زیاده سن خودیکت سن قیاس ایتمکه بزی بلان سوز ایله الدایه سن بزی سخریه طوته سن
کوردسنکه صاحبی متعالی اغرمش بر بیر کشی اولدوغندن امدی دوردت بانکی احاطه
ایدن خلق جمله سی بنم امرم اوزره در وکلی خزینه بنم الده در بو سکه دن بزده بر انجه
ویرالون بوق امدی اقتضا ایدیکه سکا ایزا ایده وز که اول بولدوغک مالی اقرار ایده سن
چون یلیخا انی اشیدوب دردکه بن سزدن برشنه سؤال ایده یم بکا اندن خبر ویرسز
بن دخی حالدن سزه خبر ویرم دیدلر که صور طوغرو خبر ویره لم یلیخا دیکه بکا
خبر ویرک دقیانوسک حالی نجه اولدی اول صالح دیدیکه بز شمدی بر یوز نده بر پادشاه
اشتمز که انک ادی دقیانوس اوله اول پادشاه ایمش اونکی عصرده کلوب و هلاک
اولوب کتمش اندنصکره بونجه قرن کچوب کتدیلر یلیخا دیکه امدی بن سزه حالمدن
خبر ویریرم انجق برکشی بوق که انی بیلوب بنم سوزم تصدیق ایده بو حال اوزره سنجه
انجق بنم حکایتم اولدرکه بر تخ کیجه یکتلر ایدک پادشاهمز اول دقیانوس ایدی بزه
امر ایدیکه بتلره طیبه وز و اول صنم اوکنده قربان ایده وز اکر اتمزسک بزی قتل ایده چون
بز اندن قاچوب وارد قجیل مغاره سنه اولان کهفه کروب کزلندک کاه کاه یمنوب

شهره کلوب انی ایچون طعام الوب کیدر هر بنه بن دونکی کون ایکندو وقتنده ایتکه
شهره کلدم طعام الوب وارم اول کهف ایچنده بولدم اشوم ایله اول طعامدن یدک
و اول ظالمک قورقوسیله یاتوب اویودق و بو کون اویاندق و اول بولدم اشبو عمی ایده
الیقوبوب اشبو شهره طعام المغه کلدم و دقیانوس بزی آرمی کوردم دیو تفحص ایتدرمکه
واروب قوردشلریمه احوالی بلدورم اشبو درکه بنم احوالم کوردسز و بنمله کلک بنم قوردشلرم
اندن سزه کوستریم چون اول صالح یلیخانک بو سوزن اشتدی دیدیکه یا قوم اکاه اولک
بو ایش حق تعالیدن ایتدردن بر علامت ظهور ایتمشدر که بو کیت اندن اشکاره اوله کلک
وارم اول قوردشلرین دخی بزه کوستریسن دیو اول صالح اتلنوب و اول شهرک
اعلا و ادنا سیله اول کهفه کتدیلر که واروب انلری دخی کوره لر و کهفده اولن قوردشلری
دخی کوردیلر که یلیخا اکلندی هر زمان کلدوکی وقت اولدی کلدی اول ظالم دقیانوس
طوتدی دیو قورقوایله اوتوردکن ناکاه آدم غلبه سی اوازن اشتدیلر دقیانوسک
آدملری بونلری طوتمق ایچون کلوردیو قیاس ایدوب قالقوب نماز قیلوب بر بر بنه
وداعلشدلر و یلیخا اندن سوله شورکن اول صالح وادملری مغاره قپوسنه کلدلر
یلیخا بونلردن اول اغیو قوردشلری باننه کردی انلر دخی اغلشدلر و حالندن خبر
ویردیلر یلیخا احوال نجه اولدوغن بر بر خبر ویردی بونلر بلدیلر که حق تعالی امر ایله اوچیوز
دخی طوزیل اویومغه کچورمشلر بنه حق تعالی انلری اویاروب اول اخرته و بعثه انکار
ایدنلره دلیل و حجت اوله تاکه اندن عبرت الوب بیلسن بلدلرکم قیامت قوپنغلغی حقدر

اندن اول صالح یلیخانك اردنجه کردیلر کوردیلر اول یقلمش بنانك ایچنده بر تورن
طوررا وزرندن کمشدن مهر لوشهر اهلینك اولولری جمع اولوب انلرك قتنده
صندوقی اچلدی ایچنده قلایدن ایکی لوح بولندی اوزرنده یازلمش که بدرستی
مکسلمینا وتمشلیخا ویملیخا ومرطنوس وکشوطنوس وبیرونوس ودینوموس
وبطنوس بونلر سکز یکیتلر دریادشاهلری دقیانوس که برجبار ظالم ایدی انلرن
قچوب اشبو کهفه کردیلر چون اول ظالم بیوردی بوکهفك اغزین طاشله محکم بنیاد
ایدوب بیدیلر انلر ایچنده قالدیلر بزدخی انلرك ادلرین واحوالین یازوب صندوغه
بوندره قودق تاکه بوندن نصکره برکمسه بونلره مطلع اولورسه بونی اوقیوب بونلرك حالین
اکلیه لر چون بولوحلری اوقودیلر تعجب ایدوب حق تعالیه حمد وثنا قلدیلر که انلره
بو آیتی وعلامتی کوستردی بلدیلر که تحقیق بعث وارد دیس انلر اوزیله تهلیل
وحمد ایدوب اول یکیتلر یاتمه کردیلر کهفك اودنه سنده اوتوررلر یوزلری نورلو
جمع طوتلری چرو قمش ایدوس اصحابیله اکرام ایدوب یوزیره قودیلر الله تعالیه حمد وثنا
قلدیلر اوترب بربریله کلامه مشغول اولدیلر دقیانوس ایله حکایه نجه اولدوغن خبر
ویردیلر اندن اول ساعت اول صالح پادشاهلرینه خبر کوندردیلر دیلردیلر که ای ملك
زنهار اکلنه کلوب کوره سن حق تعالی سنك ملکك ایچنده نه علامت ظاهر قلدیکه اول
جمع خلقه انکارین ترك ایدوب تصدیق ایده لر کل کورکه بو یکیتلر اوجیوزیلدن زیاده
درکه حق تعالی روحلرین قبض ایتمش ایکن کروبعث ایلدی چون بو خبر پادشاه ایرشدی

درحال غصه سی کوتورلدی دیدیکه حمد ایده رین سکا ای بزلر کوکلر اهلنك معبودی
سکا عبادت ایدوب نسیح ایده رکه بنم اوزرمه حقی احسان قلدك وعنایت ورحمت
ایلدك پس پادشاه قالقوب یقین واردی اول صالح شهر قومیله استقبال ایدوب قوشوراق
دیلر کرینه کلدیلر چون اول یکیتلر پادشاهی کوردیلر شاد اولوب حق تعالیه سجده قلدیلر
وپادشاه کلوب یانلرنه طوروب انلر کلمه معانقه قیلوب کورشدیلر دخی اغلدی انلرین
اوزرنده اوطورمشلر ایدی حق تعالیه حمد وثنا ایدرلردی انلر پادشاهه ایتدیلر سنك
اماننکی الله تعالیه اصرلدق حق تعالینك رحمتی وسلامی سنك اوزرکه اولسون حق
تعالی سنی دخی جمیع املاکنی حفظ واماننی ایچنده طوتسون پس بونلر بورسه دعا قلدیلر
پادشاه یانلرنه دوررکن انلرنه برلرینه باتدیلر اویقویه واروب جانلرین حقه تسلیم
ایتدیلر زیرا دنیاده رزقلری دوکمش ایدی حق تعالی روحلرین قبض ایلدی اول ملك
بیوردی هر برینه التونلرن تابوت دوزه لر پس اول کیجه دوشنده کوردیکه اول یکیتلر
کلدیلر دیدیلر ای ملك برالتون کومش ایچون کلدك طبراق ایچون برادلدق برنی شویله
کذر حالمز اوزره قوغل بوکهف ایچنده تبراق اوزرنده تاکه حق تعالی بزی طبراق اوزرندن
قوپاره پس بیوردی ساج انجمدن تابوتلر ایدوب انلرك ایچنه قیوب چقوب کتدیلر پس
اول ملك بیوردی اول کهفك اغزنده بر مسجد بنا قلدیلر انده عبادت اولنه چون تفصیلیله
قصه لرن بیان قلدق بوکزانی بیان ایده لم که حق تعالی کلامنده اجمالیله ذکر ایتیوب بیوردی
فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا یعنی بز اولرك اوزرینه اویقو حواله

قلدق قولمقلرینك اشتمكلكلرین الدق تاكه اوازاشیدوب اویقیلر اول مغاره ایچنده انلری
اویوندق برقچ یللرکه معدود در ودخی بیوردی ثم بعثناهم لنعلم ای الحزبین
احصی لما لبثوا امدا یعنی چون اول یکتلر جبل منجلوسه کلدیلر اول کهفه کیروب
هر بری منزلین یورت ایدندیلرکه اول کهف جبرمردیرلر حق تعالیه نیاز ایدوب دیدلر
ای ربمز سنك قتکده بزه دین اوزره هدایت روزی قلغل وبزه رزقیمزی بزه ارشدر
وسنك رضاك اولجی نسنه‌لری بزه میسر قیلوب دلالت قیلوب بزه بو مقامدن خیر ایله
جمقلق روزی قیلوب چون انلر بو دعایی ایتدیلر انلرك اوزرینه بزاویقو حواله قلدق
هر بری مکانلو مکانده یاتدیلر واویوه یاتدیلر قولمقلرندن اواز اشتمکی منع ایلدك اواز
اشیدوب اویاغمه لر برقچ ساغشلو ییل انلری انده اویندق اندنصکره بنه اویرب قالدردق
تاکه اول علمزه کرلو اولنی اشکاره قیلوز کوروز اول مومنلر طایفه‌لری یك معتقد یلر
انلرك یاوی قیلنوب کهف ایچنده اکلندکلرنکه اویقولرینك غایتی نقدر مدت اولدی
یوقه اول کافرلر طایفه‌سی می اوکات معتقد یلر انلر کلر معلوم اوله ودخی بیوردیکه نحن
نقص علیك نبأهم بالحق انهم فتیة امنوا بربهم وزدناهم هدی
وربطنا علی قلوبهم اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض لن ندعو
من دونه الها لقد قلنا اذا شططا یعنی یا محمد بزسنك اوزرکه اوقویلم
اول اصحاب کهفك خبرلرینك حقیقتنی بدرستی انلر برقچ یکتلر ایدیکه کندوخالقلرنه
ایمان کتوردیلر بزدخی انلرك بصیرتلرن وهدایتلرن زیاده قلدق کوکلرینه صبر عقدنی

محکم

محکم بعلدق ایمان نوریله کوکلرین قوی قلدق تاکه اول قومه‌لرندن کورکلو معینشه‌لرین
ایرلغه صبر ایتدیلر دیلرین الوب طاغه وکهفه قاچدیلر تاکه اول جبار ظالم دقیانوس
اندن اکراه ایدوب بنه طمعه دعوت قیلیه واولوقتکه اول ظالم انلری کوکنه کتوروب
طورغردی دیدیکه کلك صنم طیلك قربان ایلك انلر دیلرکه بزم رب‌مز اولدرکه یرلرو
کوکلر اعلنك ربیدر بزاندن غیریه الهه دیو طیمز زاکر بزاندن غیریه الهه دیو عبادت
قیلسی اولور سوز پس ظلم وجور ایتکه کندو نفسمز حددن کچمش اولور زودخی بیوردیکه
هؤلاء قومنا اتخذوا من دونه الهة لولا یاتون علیهم بسلطان بین فمن
اظلم ممن افتری علی الله کذبا یعنی حق تعالی خبر ویرر کم اول یکتلر دیلرکه اشبو بزم
شهریمز اهلی الله تعالیدن غیری بوصفلری اله طوتندلر طیرلر لرنچون برظاهر دلیل
کتورمزلر انك اوزرینه کم اول بیتلری عبادت قلغه وانلری معبود طوتقلغه لایق
اولدکم اوله شولردن ظالم که الله تعالی اوزرینه افتری قیلوب ویلان دوزب اول
بیتلرینی انك شریك زعم ایده‌لر یا خود انك اولد اطلاق ایده‌لر ودخی بیوردیکه واذ
اعتزلتموهم وما یعبدون الا الله فاووا الی الکهف ینشر لکم ربکم من
رحمته ویهیئ لکم من امرکم مرفقا یعنی بوندنصکره اول یکتلر بربرینه دیدیلرکه اکر
سز بو قومکزدن ودخی الله‌دن غیری بت معبود ایدنوب طیدقلرندن بوز
دوندوروب ایرلق استرسکز همان عبادتکز الله ایچون اولانجی بولرك ایچندن
چیقوك وارك طاغه برکهفه کیروب انده انك عبادتنه مشغول اولك تاکه حق تعالی

سزه رحمتی بسط ایدیوره سزه رزق فکر کلکلی اسان قیلوره رز و منفعت یوندن و
دفعی بوردیکه وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت
تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ
فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا یعنی یا محمد کوریدک که قچن کنش
طلوع ایده انرک کهفندن کرک یمین طرفیدن میل ایدر انده طوقنمز و قچنکم غروب ایده
سول طرفندن کروانری ترک ایدوب انده طوقنمزدی انلر اول کهفک کیک
برنده یاتمشلردی هوا صووغی و نسیم لی انده طقنورلردی پس اول کون طوقندوغی
وهوا وریح و نسیم طوقندوغی حق تعالینک عجایب صنعتندن و دلایل قدرتندن
ایدیکه انرک لونی متغیر اولمیه بدنلرنه خلل ایرمیه شول کهفده کم حق تعالی توفیق
ویردی هدایت یولنه اولر توفیق بولدی اهل هدایتدن اولدی وهرکیم که ضلالتله
حکم ایدی اول کمراه وضال اولدی ایرق سن اکا برمعین بولمزسکه اکا توفیق ویره
طریق توحیده ارشاد قلهمان اول ضلالت ایچنده قالور و دفعی بوردی وَتَحْسَبُهُمْ
أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ
ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ
رُعْبًا یعنی یا محمد اکرسن کورسک انلری اویله صانیدک کم اویانقلر در حال بوکم
انلر اویودرلر اما کوزلری اچق نفس ویردرلر ولیکن سویلمزلر قوشوتیزلر بیریانه
دوزلریتی بر جیرالی کوندرور زهریله انلری صاغنی صولنه وصولنی صاغنه دونورورلر

تاکه

تاکه بیرانلری انی بیوب بوردیکه و اول کلبلری دفعی کرهنک قوسی ایچ یوزنده قولرن
اوزادوب یتشدی انلر جلین اولدفعی اویقوده ایدی یا محمد اکرسن انلرک اوزرینه
کرمکلکه هجوم ایتسک قلبک طیطلوقورقو اولوبن انلردن دونب قچوب کیدیدک
انلرک هیبتندن وکلبلرینک رنکی قیلان رنکی کبی نقطه نقطه آغ ایله قره ایدی ودفعی
بوردی وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا
لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ
هَٰذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنظُرْ أَيُّهَا أَزْكَىٰ طَعَامًا فَلْيَأْتِكُم بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ
وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ
فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا یعنی حق تعالی بوردکه بز اول یکتلری شول یتدقلری
حال اوزره کروا ویروب طوغردق تاکه بربرندن سورو شوب سویلشدیلر اول
اولولرکه مکسلمینا ایدی انده صوردیکه یا اویقوده نقدر اویومش اولسز انلر
دیدلرکه بر کون اکلمنش اولسز نظر ایتدیلر کوردیلرکه کون زوالدن ایرلمش کرو
دیدلرکه یا خودکونک بعضیسن اویومش اولسز بونلرانی صورشدوغی اندن اوترو
ایدیکم حس ایتدلرکم زیاده چوق اویودیلر اوزرلرنده تج وقت نمازیکدی اولسه
دیوانی بلک ایچون ایدی تاکه انی قضا ایده لر پس چون کوره لرینه نظر ایدوب کور
دیلرکه قلاری و درنقلری اوزامش حددن کچمش دیدلرکه سزدن بر یکز اعلمدرکم
نقدر یتدکز اختلافی قوک اقچه کزایله اشبو علیفانی شهره کوندرک واروب طعام

طلب ایلسون فکی طعام که حلال اولدن الوب سزه قوة قدر کتورسنکه یوب ایلفکز
دفع اولوب عبادته قوت بولسز اما یولده وادوب کلورکن یا شهر ایچنده جهد اتسوت
کندوی ستر ایدوب کزلیه وقصله لطفله دیرنه تاکه کندوی کسیه بلدرمیه ومکانمزدن دوشمیه
زیرا اکر انلر سزی ومکانکزی بلجک اولورلرسه جفا ایدوب طاشله رجم ایدرلر اکر انلره
مطیع اولیه سز یا خود کندو کفرلرنه دوندورورلر اکر مطیع اولورسکز ابدنصکره ابدًا
فلاح بولسی دکلسز ودخی حق تعالی بیوردکم وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ
بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا یعنی
حق تعالی بیوردکه اول پادشاهی انلرك اوزره مطلع قیلوب انلرك حالتلرنی اظهار ایلدك
تا بلورلرکه حق تعالینك اولومدنصکره کرو قیامتك وعده قلدوغی حقدر البته قیامت
قوپسر دریعنی اول ملك بندروسیس قومی بعضه اختلاف قیلدلر بعضلری دیدلرکه کرو
اولومدنصکره قیامتك حقدر شول اولدوکی حال اوزره که روحیله جسدیله اولدی بعضلری
انکار قیلدلر قیامتك یوقدر دیدلر واکر قیامتدن دخی جانلر قیامتده تیرلدیله قیامتده دیدلر حق تعالی
اول اصحاب کهفی کرو بعث ایلدی تیرلدیله جانلریله حقیقت انلره کشف اولدیکه کرو قیامتك
حقدر انده شك وکمان یوقدر ودخی انلرك ایچنده منازعه اولندی نصاری ایله مؤمنلر
مجموعت قیلدیلر نصاری دیدلرکه بونلر بزدن ویزم نسیمزدندر بزبونلرك اوزرینه
کنیسه بیاوز مؤمنلر دیدلرکه بونلر بزم ملتمزدندر بزبونلرك اوزرینه مسجد بیاوز انلرك

حالتی

حالتی الله تعالی یکرك بلجیدرکه انلر اهل اسلامدندر پس اولوکم حجتلرك امرنده غالب
کلدلر سه مسلمانلر دی زیرا اول بعثه انکار ایدنلر دخی انلرك حالتنه مطلع اولوب انکاری
ترك ایتدیلر مؤمنلر اولدلر دیدلرکم البته بزبونلرك اوزرینه مسجد بنیاد قیلورز پس
انلر غالب اولوب کلوب مسجد بنیاد قیلدلر ودخی بیوردیکه سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ
كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ
كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ یعنی حق تعالی رسولنه خبر ویردیکه یا محمد
اکر اول اهل بحران برنسنه اوزره اختلاف ایدوب سکا صوردلرسه سندخی اولره صورکه
اختلاف ایدرلر قصه بودرکه بحران اهلندن سیدو عاقب اصحابلرلرجع اولوب رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلدلر اول سیدیعقوبه دن ایدی وعاقب نسطوریه دن ایدی
رسول الله انلره صوردیکه اصحاب کهفك عددی نقدردر سید اصحابیله دیدلر اوچدر
دوردنجی کلبدر واول عاقب اصحابیله دیدلر بشدر التنجی کلبلریدر ظنلریله بلدن خبر ویردیلر
وسلمانلر جماعتی دیدلر انلر بدیدر سکزنجی کلبلریدر حق تعالی بیوردی یا محمد ایت انلرك عددی
لرینی بنم رتم یکرك بلجیدر بونلر انلری بلمز الا ازکشی بیوردی ابن عباس رضی الله تعالی عنه
ایدرکم اول ازبیلنلردن بری دخی بنم که بیوردم انلرك ساغنلری بدیدر وادلرینی
دخی ذکر ایلدی اولولری مکسلمینا ومحلیخا وموطونس وبینوس وسارینوس
وذونواس وکیشططنوس که چوبانلر وکلبلرینك ادی قطمیردر ودخی حق تعالی
بیوردکم فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا یعنی حق تعالی

بیورور یا محمد مجادله قلغل اول اصحاب کهفك صاغشندن الاشو لقدر که قرآن بیان
قلنشدر وسکا بلدردوکمز انلرك خبرندن کفایت قیلور بولنرك هیچ برینه اول
اصحاب کهفدن خبر صورمغل و دد کلرینه انا فعل و دخی بیوردی وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ
إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ
أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا یعنی دخی شول نسنه که سن انی اشیه
جکسن قطعی انی ارته اشلرین دیمکل الا استثنا ایدوبن دیکل که انشا الله تحقیقکه
اول استثنا اتمکی اونوده سن سکره ربکی اکوب کرو استثنا قلغل بوشول وقتدکم
استثنا ایتمیندن اولیه واما ایتمیندن استثنا فقهلر اتفاق قلنشلردرکه اولشو کرك
والا بر مقدار ارالغده فصل واقع اولسه استثنا صحیح اولمز هر کشی اشندن وعده
سنده انشیوبله لیده یا انشایم دیو قطعی حکم ایلیه انشا الله دیه تاکه اشلرینه دخی
کنهکار اولیه وبوندن نصکره دخی بیوردی ایت یا محمد اول سندن نبوته دلالت ایتدیکم
اولکم بنم ربم ویره بکا اول نبوته دلالت وعلامت اولنی نسنلردن شول نسنه که
اول رشد وصواب بولندن دخی اقرب رق اوله و دخی بیوردی وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ
ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا یعنی یقینق اوله بو اصحاب کهف قصه سنده که
اوجیوز یل دخی طقوز یل اول مغاره لری ایچنده یاتوب کلندلر بو کلامی اشیدیجك
نصاراد دیلرکه بو اوجیوز یل دوکن بیلورز اما بو زیاده طقوز دیدوکن بلمزز که
کونلر میدر ایلر میدر حق تعالی بیوردیکه قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ

السموات

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ
أَحَدًا یعنی ای محمد الله تعالی بیوردیکه انلرانده نقدر اکلندلر بر لرك کوکلرك غیبنی بلك
الله تعالی قتنده در بر لرك کوکلرایچنده ذرات حرکات ایتدوکن بیلور کاتمی دکل نه کوزل
کوروجیدر ونه کوزل اشدیجیدر الله تعالی بو قدرك اعمالرین واقوالرین دخی ودخی
بوقدر بو قریش کافرلرینه برمانع که انلری الله تعالی عذابندن منع ایلیه شول نسنه که
الله اولسنی مراد ایلدی ایتده اول برینه کلمه کرك انولك حکمنه هیچ برنسنه شریك اولمز
انولك حکمنك صدرن قیلانی دفع ایلیه حاکم مطلق اولدرنه که اولدیلر اول اولور انولك
ارادتن برکه دفع ایده مزسن هر عاقل اولن کشیه واجب بودرکه کندو ارادتن قویه
حق تعالی ارادتنه مطیع اوله تسلیم کیروب اکا انابت قیله نه که اندن کلور اصی وزیان
خیر وشر بلا ورا حت صبر ایدوب شکر ایلیه تاکه صابرلر وشاکرلرین ثوابن بولوب
الله تعالینك مقام قربنه واصل اوله دنیاده واخرتده مرادی حاصل اوله و دخی بیوردی
وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا
یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اوقغل اول مکه اهلی اوزرینه اول نسنه که سنك
اوزرکه اندرلدی ربك کتابندنکه قرآندر هرنکه اول خبر ویرر حقدر انده وعده
اولنان نسنلر ایتده اولسرانده خلاف بوقدر انی تبدیل وتغییر ایدیجی بوقدرنه
زیاده اولور ونه نقص اولور اکرسن دلسك کم اول قرآندن خبر ویرمکده زیاده
ویا نقص ایده سن بلکل که انولك عذابندن قچاجق وصغناجق یر بولسردکلسن بو آیتی

کرچه حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیوردی ویلکن بوندن مراد بو امتک عالملریدر که
اهل کتاب کبی بونلردخی قرآنی وانوک احکامنی هوای نفسه اویوب متاع دنیایه رغبت
ایدوب تبدیل ایتدیلر تنکم یهودی ونصارا کتابلرینک بعض احکامنی تغییر قلدیلر متاع دنیا
ایچون پس کوکدر مؤمن که اشتدوکن حق تعالی کلامی نجه اشتدیسه اولیله خیر ودین دنیایه
رغبت ایتمه ولا حق تعالی عذابنه مبتلا اولور صفتلر حق یولنده خی بیوردی واصبر نفسک
مع الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه ولا تعد عیناک عنهم
تریدزینة الحیوة الدنیا ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذکرنا واتبع هویه وکان
امره فرطا ابن عباس رضی روایت ایدر بو آیت سلمان وصهیب وعمار وخبات و
عامر رضی یونلرک امثالی فقیر صحابلر حقنده نازل اولدی شول وقتکم رسول الله قتده
اولوب حصیر اوردی نکاه عیینه بن حصین رسول الله اوزرینه کلدی دیر سکیله
دور قوب سلمانی حصیر اوزرندن سوره سوره قوروب چقاردی سلمانک اوزرنده
بولکدن عباسی وار ایدی ودرشی ایدی بدنی شول تکه کبی قوقردی انی کوروب عیینه
رسول الله دیدیکه یا محمد اشبونلرک کریه قوقولری سنی ایچمزمی والله بنی ایچمزی زیرا
بنی بیور سنکه شریف قومز بزم یونلرک اوزرینه نسب وحسب یوندن وغنا یوندن
شرفمز وار بزمغه قیسه سنک سیدلریوز اکر مسلمان اولورسق خلقک چوغی بزمله ایمانه
کلورلر امدی بلکل که بزم ایمانه کلدوکمز بو فقیرلغی فقرا قومدر که بزیونلرکله قریشوب
اولورمغه عار ایده دزدیلر سنکه بزسنکا ایمان کتوره وز یونلری قتدن سورکیدر

یاخود

یاخود یونلرکله بزم ارامزده نوبت قلمکه برکون بجنس بزم اولیه یونلرکلیه وبرکون نوبت
انلرک اولیه بزکلیه وز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کوکلنه انلرک ایمانه رغبت ایدوب
میلی دوشدوکنه مراد ایدیلر که نوبت قیلمق حق تعالی بو ایتی ارسال ایلیوب بیوردیکه یا محمد
کذر نفسکی حبس ایلیه بیله اولور رسول قومله که انلر نکریلرنه کیجه کوندز دایم عبادت
ایدرلر وانوک رضاسن طلب ایدوب نضرت علم دعا قیلورلر مراد لری اول متاع دنیا
دکل نظر کیکز یونلردن اوته تجاوز ایتدرمکل که یونلری قیوب اول اهل دنیا ایلیله اولور
سن انلرک زینتنه نظر ایده سن انلرک زینتنه بقا غلمه اول قتده غنی لری حور وحقیر کورمکله
اول عیینه سوزنه وانوک اصحابی سوزنه مطیع اولمغل که بز انوک کوکلنی بزی اکمکدن
غافل قادرکم انلر قرآنه متابعت قلمغی ترک ایدوب هواسنه متابعت ایدوب عبا
دت اصنامی اختیار قلدی بزم عبادتمز اوزرینه انوک عاقبتلری ضایع اولوب هلاک
ونداملت اولدیکه عمرینک اوقاتن بطالتله کچردی خسران ایچنده پس بو آیتدن مومنک
نصیبی بودر که اهل فقری حور کورمیه انده اعزاز وحرمت ایدوب اکر صحبتی انلرایله
قیله که حیات قلب انده حاصل اولور واغنیا صحبتندن احتراز قیله که اولمکی انلرک
زینتلرینه نظر قلمقدن اولور زیرا رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انلرک موتادن میبوردی
ونهی دخی قلمقدر که انلرکله مصاحب اولیه لر رضی بیوردی وقل الحق من ربکم فمن
شاء فلیؤمن ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا احاط بهم سرادقها
وان یستغیثوا یغاثوا بماء کالمهل یشوی الوجوه بئس الشراب وساءت مرتفقا

يعنى حق تعالى بيوررايت ايمجد اولمسه لره كم بزانلرك كوكلارين بزم ذكرمزدن غافل
قلدق كه اشبو نسنكم كم بن سزه كتوردم قرآندن وكلمهٔ توحيددن كه لا اله الا الله
كلمه سيدر كه حقدن بن سزى حقه دعوت قيلورمكه ربكزدن كلمشدر كه توفيق وضلالت
وهدايت وضلالت كلى انوك النده در بنم المده دكل هركم ديلرسه بو قرآنه ايمان كتورب
لا اله الا الله ديسون نجات بولسون وكم ديلرسه هواسنه وشهواتنه تابع اولوب انكا
انكار قلسون براول كافر اولوب انكار ايدنلر كه ظالملردر براودهاقه ارقه كه انوك
سرادقى انلرى قيلمر رسول الله بيوردى كه نارك سرادقى اولدركه دورت قاتك ديوارى در
هر ديوارك اوزونى قرق يلق بولدر طاموا بجنه كه اول كافرلرى طوتوب ايچنه اوب قيلمر
ودخى اول طاموا ودى نه ياوز اكلنجك بردركه اندن مصاحبى شيطان ايله كافرلردر
ودخى بيوردى اِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ
عَمَلًا يعنى حق تعالى بيوررتحقيق اول ناردن قورتولنلر انلردركم بزم وحدانيتمزه تصديق
ايدوب اقرار ايديلر وكوكلارندن كمانلرين ترك ايدوب اعتقادلرين محكم قلديلر
واندن صكره اول ايمان مقتضاسنجه سائر اعضالرله كوكلك عملى اشلديلركه الله تعالى اولم
بدرستى براول كوكلك عمل قلنلرك اجرنى ضايع ايتمزز دار بقاده انكا عوضلر قيلورز
اول اجرنه اولسه در بيان ايدوب بيوردى أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا

يعنى

يعنى حق تعالى بيوردى كه ايمانلرين محكم قيلوب كوكلك عمل قلنلره حاصلدر شول جنتلركه
اندن دور مقلقلرى دائم زوالى يوق اول بستانلرك وكوشكلرينك وانجدرينك النده
ايرمقلر اوزكى بال كمى سدكى خرمكى صوودخى اجماق اعلى برنه لر اجماق ايچنده التوندن
بزكلر كيمكله ودخى بشل سندسدن واستبرقدن طونلر كيلر ودخى تكيه لر تكيه لر نوب
اوطوره لر اول برغش تختلر اوزره كه اوزرنده مجالسلر وپرده لر اولنه كوزل عوضلردر
اول اجماق ايچنده بو ذكر اولنانلر ودخى نه كوكلك مقامدر اول جنت كه اندن بولدا اشترى
اولبا ايله انبيادر وخذمتكارلرى غلمان ولدلندر پس عقلى اولنلر كركدر كه دائم سعى
كتا ايدوب طامودن خلاص بولا فيجون قيلمر ودخى دنيايه رغبت قيلمز ايله قلمان تمثيل
ايدوب بيوردى وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا
وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَرًا وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ
مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ابو ايتك سبب نزولى بو ايدركم مكه ده بنى مخزوم قبيله سندن
ايكى قردش وار ايدى برى مؤمن ادى ابو سلمه ايدى برى كافر ايدى ادى اسود
ايدى حق تعالى بو ايكسنى تشبيه قلدى اول ايكى قردشه كه بنى اسرائيلده وار ايدى برى
مؤمن ايدى ادى عليا ايدى كافر ايدى ادى قطروس بو ايكينك قصه لرى بودركه معمر
عطائى خراسانيدن روايتدر بونلر ايكى قردش ايدى اتالرندن سكز بيك التون ميراث
يديلر دوردر بيك التون اولشديلر اول كافر قردشى واروب بيك التونه برباغ

باغچه متون الذی اول مؤمن قردشی الله نیاز ایدوب دیدی ای ربم اول قردشم باغ باغچه
متون الذی بن دیلرم سندنکه اوچاق بچه لرندن متون الم دیوب الله یولنه بیلک التون
صدقه ایلدی پس اول کافر قردشی بنه بیلک التونه اولرینا قلدی اول مؤمن قردشی
دیدی ای ربم بن دیلرین سندن آخرت اولری الم دیوب بنه بیلک التون متوبولنه تصدق
ایتدی اوکافر قردشی بنه بیلک التون خرج ایدوب اولندی مؤمن قردش دخی نیاز ایدوب
دیدی ربم بن جنتده چقلمق دیلرم دیوب تکرار بیلک التون متوبولنه صدقه ایلدی
فی الجمله اول کافر اندن اولان دنیایه خرج ایلدی مؤمن قردشی آخرته بقایه دولت
ایچنه خرج ایلدی اندن سنه سی قالیوب فقیر اولدی برکون دیدی واریم اول کافر
قردشمدن اولاکه بکا بر احسان ایتسه دیو یولی اوزرنده اوتوردی اول قردشی میلی
وحشملی کلوب کچرکن اباق اوزره قالوب اندن بکا یوردی اول کافر کا نظر ایدوب
دیدیکه سن قردشم وکلسن دیدی بلی دیدی نه حالدر یو مؤمن دیدیکه بکا فقیرلق واقع
اولدی سکا کلدم بکا بر احسان ایله سن دیدی اول کافر دیدی مالک نیلدک سنک دخی
الکزه بنم قدر مالک وار ایدی مؤمن قردشی نیلدوکن خبر ویردی اول کافر اشبو دوب
سن صدقه ایدیجیلردن ایمش سن یوری سکا برسنه ویرمز دیدی حق تعالی اول ایکی نک
حالنی مثل قوب رسولی جیتیه یوردیکه بو فقیر لر ایله مؤمنلر اوزرینه صورت قوروب
خبر ویرب دیدی یا محمد مثل ایدیوریوزده اول ایکی کشینک خبرلرنکه ایکیدن برینه کیم
اول کافره ایکی بستان ویردک چوره لری دیوارلی انوک کبی بستانکه چوره طولیو

اطرافی خرما اغجی ایدی انوک یانده اوزم چیوقلری ایدی چوره سی باغ ایدی اول باغ ارا
سنده اچق برلر وار ایدیکه انا نصلر اکردی مزرعه قلشدی ایکیسنه بیوردی حق تعالی بر انک
چوره سنی قیلدق خرما ایله دخی اوزم چیوقلریله و اول خرما ایله اوزم چیوقلری اره سی اکنلک
قلدقکه هیچ اندن برحالی ویران نوغیدی و اول ایکی بستانک هر بریسی تمام عشرین و
حاصلرن ویردیلرکه اندن هیچ برکیمک یوغیدی و اول ایکی بستانک اراسنده ایر مقدار
قلدی اول بستانک صاحبنه حق تعالی حاصل اولدی انی کوروب اول کافر قردشی مؤمنه
فخر ایدوب و انا عتاب برله طعنله جواب ایدوب دیدیکه بنم مالم چوقدر وجماعتم دخی سندن
عزیزدر سن الکزه اولان مالکی عبث یره خرج ایدوب اشده محتاج اولدک کلدک
بندن احسان اومرسن پس حق تعالی دخی انیرن خبرن ویرب بیوردی وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَ
هُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا اَظُنُّ اَنْ تَبِيدَ هٰذِهِ اَبَدًا وَمَا اَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً
وَلَئِنْ رُدِدْتُ اِلٰى رَبِّي لَاَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا یعنی اول کافر اول مؤمن
قردشنک ایکی الوب اول بستانه کردی انا فخر وعجب ایدوب یمشلرن جکرندرب
بر بر انا کوستردی حال بودرکه اول کفر وشرک برله کندو نفسنه ظالم ایدی خبری
یوق اندن ظالم کم اولدکه بر سوزنه کندویه عذاب ایدی حاصل قیله پس اول کافر کندو
حالنه عجب ایدوب اول بچه ایله مؤمن قردشنه فخر ایلدی اول مؤمن انا دیدیکه نه فخر ایدرسن
برنسنه کم انوک عاقبتی فنادر کل حق تعالیه ایمان کتور قیامت کونده انکار ایتمه کم یارن
سکا بوندن دخی یکرک بستانلر ویریله کم انوک زوالی اولیه اول کافر باغچه سنه وحسنه

مغرور اولوب اولمه ظن ایلدیکه اول فنا اولسه دکلدر مؤمن قردشنه جواب ویرب دیدکه
بن ظن ایتمزم بستانم هلاك اولمه دخی ظن ایتمزم که قیامت قوپه اگر قوپه سی اولوب بو اولدر
کوره دیلوب دیدوکلری کبی اولسه بنه بن اول ربم قتنده دونب وارم آخرتده دخی تحقیق والله
بن ربم قتنده دنیاده بولدوغدن یکرك وارجق منزل ومقام بولم اولمه زعم ایلدیکه دنیاده
دنیاده مرتبه بولن آخرتده دخی بولور بلدیکی بو برباطل امیددر منفعتی یوق اندن نصکره
اول مؤمن قردشی اکا جواب ویردی نتکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی وَقَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ
رَجُلًا لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا یعنی اول مؤمن قردشی اکا وعظ و
نصیحت قیلوب دیدکه یعنی سن کافرمی اولورسن انکارمی ایدرسك الله تعالینك وحدانیتنه وقدرتنه کم سنك اول اتاك که حضرت آدمدانی طپراقدن یرتدی
اندن توانوله ذریتندن سنی برقطره مردار نطفدن یرتدی سنك قامتکی و
اعضالریکی برلوبرنجه اعتدال اوزره دوزدیکی سکا هر وجهله منفعت قیلمه اسباب
معیشتکه معاون اولمه اکرسن اکا انکار ایدرسك بن اکا انکار ایتمزم اقرار ایدوب
تصدیق ایلدیکه الله بردر بنم ربم اولدر هیچ کمسه یه بن اکا ملکنده شریك قتمزم
انوك نظیری ومثلی یوقدر ودخی حق تعالی بیوردی وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ
اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا یعنی اول مؤمن قردش
اول کافره دیدکه نیچون اول بستانکه کریجك دیمزسنکه نه نسنه که الله تعالی دیلر اولور

بن

بن بو مالی ومدکی صقلغه قادر دکلم دخی برضروری مالمدن دفع ایتمکه قدرتم یتمز
الا الله تعالی معاونتیله وانوك قوت ویرمسیله اکرسن بنی مال جهتندن واهل
اولاد یوندن کندوکدن اشغه کوروب بنم اوزریمه انوکله اولونوب تکبر ایدر
سك عجب دکل ودخی حق تعالی بیوردی فَعَسَى رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْ
سِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا یعنی اول مؤمن قردش اول کافر قردشنه دیدکه ای
قردشم اکرسن مالده واهل اولادده تکبر ایلوب بنم اوزریمه فخر ایدرسك اولمه کم بنم ربمه
آخرتده بکا سنك بستانکدن دخی یکرك بستانلر ویره وسنك بستانك اوزرینه
کوکدن برآفت اندوروب اودخی اولوب انی کلی یاقه وهلاك ایدوب دیدکه خالی یرکبی
اولمه صیرنجی که اوزرنده ایکلر طیانتر اصلا بریشار راوت اولمه یا خود اقرار ماغن
غور ایدوب بیرن کچوره که هیچ برکمسنك ایرق الی اکا ایرمیه سنك دخی انی طلب ایدره
بولمغه طاقتك یتمیه محروم قلاسن بس حق تعالی انوك هلاکندن خبر ویرب بیوردیکی
وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَى مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ
يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا یعنی حق تعالی اول کافرك بستانه کوکدن اودخی اوله قلدی
جمله سین کویندردی سویله که هیچ اثری قلدی اول ایچندن افزایر مغی غور ایدوب بیرن
کچوردی چون صباح اولدقده اول کافر کلوب اول حالی کوردی حسرت وندامت برله
الن النه اوردی والینك ارقه سن وایچن کاه برکاکاه برکاکا دوندوروب حسرتله بوب

بنا ردی اول مال ایچونکه اکا خرج ایلدی و اول باغچه نك دیوارلری دوردت طرفدن
یقلوب و ایچری اختریوب شویله یقلشدیکه بر وجهله عمارت قلمغی قادر کل ایدی امدی
انك دنیاده حالی اول کمسه‌ی سیندرن و نعمت شکرن بریه کتورمدوکندن بویله اولدی
یارن قیامت کونده دخی ندامت و حسرت ایچن باشنه اورب دیه‌کله‌ای واه تولیدی
دنیاده بن زعم کمسه‌ی شریك قیلمایدم و انك وحدانیتنه تصدیق ایدیدم ایکی جهاندن
زیانکار اولمزدم دیو پس حق تعالی بیوردیکه وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا یعنی اول
کافرك لشکری و قوه قبیله‌سی ویردیجیلری یوقدر حق تعالیدن عذابی اندن منع ایده
انی قورتارلر کندوندن دخی قدرتی یوقدر اول عذابدن امتناع ایده یا اول اندن قوه
اولوب کیدنی کرو حاصل قیله پس قیامت کونده حکم و سلطنت حق تعالیه مخصوصدر که
مخصوص حاکمدر انده عاجز و محکوم اولوب حیرتده قالیسرلر کندو نفسلری خلاصه نه چاره
قیلمقلری بلمیلر پس حق تعالی افضلدر ثواب و عوض ویرمکده یوندن طاعت و عبادت ایلمه
و دخی حق تعالیه عبادت قلنك عبادتی خیرلودر ایروغه عبادت قلندن زیرا پادشاهه
خدمت قلنلر بر سبکبار خدمت قلنلر حالی قنده برابر اولمه عقلی اولن کرکدرکه بو دنیانك
عز و جاهی فانیدر بقاسی یوقدر انونچون حق تعالی بو ایکی قردش حالنی تمثیل ایدوب قوللرینه
بو دنیانك خسارتی و حقارتی بیان ایدوب تنبه قلدیکه باقی ملکی طلب قلمز بوندن نصکره تاکید ایچون
بو دنیانی برنسنه ایله دخی ضرب مثل قوب رسولنه خطاب ایدوب بیوردی وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ

الحیوة

الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا یعنی ای محمد اول قومکه ضرب مثل قوب بو دنیانك حالندن
خبر ویرکه کاه مغرور اولوب حقدن اعراض ایدرلر اینکم بو دنیانك حسنی و زینتی شوکه بکزرکه
کوکدن یوریغور یغه اول یغور یوریده سکر اولمز کوکنه قاریشوب درلو درلو اوتلر بیتورر و
انواع چیچکلر چیقلوب صحرا و باغ و باغچه زینت دوطوب منور اولوب ناکاه بر آفت سماوی ایرشوب
تازه نکن صاروالنه دکشدوروب قورتدی و اوانوب دوکلدی اولمه اولدیکه روزکارانی کول
کبی هوایه صاوروب اثری قالدی پس بو دنیا دخی اولمه در دنیا اهلی دخی دنیاده دورلو دورلو
تجملات دوزب انوکله مغرور ایکن ناکاه اولم یغماجیسی ایرشوب دوزنلرین پراکنده قیلوب
کلی فنایه ویرب طیراغه دوشوردی پس حق تعالی قادردر هر نه‌ده دیلرسه کرو یوق قیلور و قدرتی
یتر و یوندن نصکره حق تعالی مال و اولاد ایله فخر ایدنلر ایچون بو آیت کریمه ایله وعظ و نصیحت قیلوب
بیوردی اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَخَيْرٌ أَمَلًا یعنی حق تعالی بیوردی بو مال ایله اوغل قردی جمله‌سی بو دنیا حیاتنك زینتدر آخرت ایچون
زواده دکل سکا کمسنه‌ی مغرور قیلوب عاقبتی فنا اولور رسول محتشم کبی مال و اولاد دخی
انجلین الدایجیلر دعاقبتی فنا اولوب غرور دن ارتق فائده‌سی یوقدر ندامتدن غیری
حاصلی یوق اما اولکی باقی قالوب آخرتده منفعت ایدر سعادتنه ایرشور و اول باقیات الصالحات
اولدر یعنی بش وقت نماز در رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه کلامدن یکرمی دورتدر
یعنی سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر و دخی روایتدر بر کون رسول الله اصحاب

او زرینه چتری بوردیکه یا اصحابم قلقانلر بکزی حاضر ایدک دیدیلر یا رسول الله دخی
می کلدی رسول الله بوردی یوق انجق طاموا بیجون حاضرلاک انردن دلر طاموا و زرینه
قلقان ندر رسول الله بوردی انوک قلقانی اشبو دورت کلمه در سبحان الله والحمد لله ولا اله
الا الله والله اکبر هر کیم بو کلمه لری جوق اوقیه طامو عذابندن نجات بوله حسن بصری رحمه الله
ایدر هر کیم بو دورت کلمه یی اوقیه دورت کتابی اوقومشجه ثواب بوله دخی حق تعالی اکا ایکیوز
پیغمبر ثوابنجه ثواب و حسنات عطا قیله زیرا بو دورت کلمه اول دورت ملائکه نک تسبیحلری در
اول دورت فرشته جبرائیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل در امید در که بونی ذکر اول ملائکه
دخی شفاعتجی اوله لر و بعضیلر دلر باقیات الصالحات بوردوغی قرلر در زیرا رسول الله
بوردی من کان له ابنتان او ثلاث کان معی فی الجنة یعنی هر کیمک که ایکی یا خود اوچ
قزی اولسه ملول اولیوب حق تعالی حکمنه راضی اولسه انلری خوش طوتر اولسه اول اوچاقده
بنمله بله اولور و دخی بوردی من کان له ابنة فکان فی عون الله ونصرته ومغفرته
یعنی هر کیمک که بر قزی اولسه انی خوش طوتسه الله تعالی اکا معاون و ناصر اولور و دخی انی
بر لغز و دخی بوردیکه هر کیمک اوچ قزی اولسه خوش طوتسا ملول اولمیه اکا اوچ روضه در جنت
اوچ روضه ویریله هر روضه لرینک بو کلوکی دنیادن و اجنه کیدن بیوک اوله و دخی بوردیکه
بر قزی تربیت قیلوب دیله بسلک بیک تطوع حج ایتمکدن و عمره قلمقدن و بیک جنازه قلمقدن
یکرک اوله امدی هر کیمک قزجغزی اولسه سن اکا یردم ایدک او دنجی نسنه دیلرسه ویرک
و انی اسرکوب ترحم ایلک حق تعالی سنه دخی ترحم قیله و دخی بعض اهل تفسیر بوردیلر که هر

طاعت که انوک ثوابی باقی اوله اول باقیات الصالحات اولدر دخی جمیع انواع عبادت
که وارد در نوافلدن نجه که احلاصلر اوله بونلر جمله سی بکرلمکدر ربک فتنه اول زینت
دنیادنکه غرور در پس حق تعالی دنیانی مال اولاد ایله ذم ایدوب قناعت ایلدی اولکه
یا قدر و اخرتده منفعتلو در انی ذکر ایلدی آخرتی اغیار در دلرکه یا رسول الله بو
باقیات الصالحات نمه سی نه وقت حاصل اولور و دنیایه الدانمرک نه امتی نه وقت ظاهر
اولور حق تعالی انده جواب یوبتدن بو انی ارسال ایلیوب بوردی وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى
الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَنْ لَنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا یعنی اول دنیا اهلینک اوغلم
قره الدانوب مغرور اولوب آخرت سعادتلرینی ترک ایدنلرک مغبونلقلری و باقیات الصا
لحات جمیع ایدنلرک ثمره سی اول کونده حاصل اولور که بز بو طغلری یرندن قوپرب سیر
ایدورز نتکم بونلر هواده سیر ایدرلر کوره سن اول طاغلر انده نی یرلرهب ظاهر
اوله نقدر کیج وادیسه طشره کلمه یرانج و یر بنیاد و یر بوجه یر قالمیه دیدوز اوله و نقدر اموات
وار ایسه که یر انده یلورسز قالمندرهب ظهوره کلمه انلرک جمله سین بر موقف بره جمع ایده وز
عرض حسابجون که انلردن هیچ برن ترک ایتمیه وز اندن انلرک جمله سی با محمد سنک ربک
حضرتنه عرض اولنلر حسابجون و اول حساب وقتنده دینلدکه اول کمسه لره دنیاده مغرور اولوب
زینت الدانوب کوکلمزن اکاد ولندوردب آخرتی انکاد قلدیلر کریا قوم اول دنیا کفر و اهل اولا
دیکز که انده مغرور اولوب فنایه کوکل ویرب آخرت دولتنی ترک ایدکز که شمدی بز قتیمز کلمکز

اول اونکی حالکز کبی که کلدیکز ایدی عریان نه مال ونه اولاد وارکه لزن سزه منفعت
اولدیغن سزه مثال قوروب کتابم ایچنده خبر ویرمدمی که دنیا فانیدر ومال اولاد حیاتک
زینتیدر دیو اکا الذین که صوکی نزامتدر دخی دیمدمی که سزه باقیات الصالحات خیردر
دروخیر اولمیجی نسنه اولدر سزاکا التفات قلدیکز امدی کرک که بوکز سعادت کیمکدر
شقاوت کیمکدر بلکه سزدنیاده اولمغروره قلسدیکز که دیردیکز برفه الفوز اول
دیدکلری وعده که قیامت کونیدر یوقدر برنسنی بوعرض کاه جمع ایده جکمزه ایما کزن
یوغیدی ایدی اول عملریکز دفترلرن اوقوک کورک دنیاده اموال افعالکزنه ایدی

پس حق تعالی خبر وبرب بوردی وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا يعنی اول عملری برابرلریکه هرکشینک واهر دخی قیامت
حضورنده قونلمه هرکشی کلوب کندو دفترین الوب حضور حقده اوقیه جقدر اول مجرملر
منافقلر وعاصیلر برابرلرینک ایچنده کنظر ایدوب کورلر که کیزلو واشکاره هرنه که اعمالیلر
ونه سویلدیلر قوانده بازلمشکه هیچ بری اکسلک دکل انی کوروب غایت قورقجی اولوبن
دیه لرکه وای بزه هلاکلکمزه نه اولیدی بزه بویله اعتراض کناهلر یزدن هیچ برینی ترک
ایتمیوب بونده جمع ایدوب بازمش ثابت قلنش شویلکه بتسمه کولدکلری دخی بازلمش که جزا ولنه
زیرا سنک ربک یا محمد هیچ برکسیه حیف وظلم ایتمز بلکه عدل یوندن یا عفو ایدوب یا راغب
فضل یوندن ارادت اوکدرنجه دیلرسه ایلرکسه انک فضلنه مانع دکل یوندن فضلکزه حق تعالی امرنه

مطیع

قیلدی ایفا حقنی محمد خان مادر محمد ایلیوب حیا سبیل

ایتمکن اوزره ایکن اوم المؤمنین نی سبیلده جودین سلسبیل

آرزوی حسن شرا ایلیوب کتدی اول صدیقه زهرا علیل

اوزاه صوکره نوح حسنی ایلدی ضیرتنه اجرایه وکیل

ضیر جاریسی شه شوکتماب یاپدیلر یوسف آلتف اکا اجر جزیل

دوبیه بوآب حیاتی ولغو حضری اسکندرینه ایلردیل

آب جنت اولیغنده شبه یوق وارمز جنده صفای زنجبیل

ایلمش خاصیت اکسیروش قطره سی سوی شفاساز علیل

عین رحمت آوری سوی فاتحه سو بسو بحدکه ابنای سبیل

دادر سلطان عالم ضیرنه یاد اولوب شاه ایلیوب جلیل

آشدی مقیاس قلوبدن سوزلرک جوشه کلدکه عنقا مانند نیل

اجر جنت سویلسون تاریخنی والله سلطانه کوثر در سبیل

۱۲۷۷

وانلرك مشاورتيله برعدد شول كسنلركم اغوا ايلدى خلقى ازدوب ضلالته برعجيب دين نلرى كندوسى
معاون طوتمق بوندن مقصودى بونه ايشلره توبيخ ايدوب انلرك اله طوتدقلرى نلك عجزنى اظهار
ايدوب بوردى ويوم يقول نادوا شركائى الذين زعمتم فدعوهم فلم يستجيبوا لهم
وجعلنا بينهم موبقا ورأى المجرمون النار فظنوا انهم مواقعوها ولم يجدوا
عنها مصرفا يعنى حق تعالى قيامت كونده ديه اولمشركلره كم اصنامه ديدى الله شريك قلدقلر
قنى اول زعم ايدوبن بكا شريك قلدوغكز معبودلريكزى چاغرك كلسونلر بوكون سزى
بو عذابدن قورتارسونلر پس بونلر دخى وارووب انلردن مدد طلب ايده لر انلر مركز بونلره
اجابت قيلمه لركه نصرت ايده لر بز اول مشركلره وانلره طوار استده برآستدن دوزكم كه جحيم
ديرلر اولنوك ايچنده اودا يعنى قرا يلكى كناره سى طيقلو يلانلر دركه قره قتره بكزرلر انى حايل قلدوك
هلاك ايدجكدر بريرنه اولشويلر انلردن مدد ديولوب محروم قالديلر پس اول مشركلر يا قوب
ايراقدن هر طرفده اول اودى كوره لركه انلرى قيلمشدر يقين بلركه انلار اودا ايچنه واقع اولنلر
دركم هيچ برطرفدن انلرا چوب نجاته چاره يوق اولدقدن حيرت بيله اول مشركلركم اودعذا
يندن اولنك الى زياده اوله ودخى حق تعالى نصيحت يوندن وعظ قيلوبن قوللرينه عمومه يوندن
بوردى ولقد صرفنا فى هذا القرآن للناس من كل مثل وكان الانسان اكثر شىء
جدلا يعنى برتحقيق بيان قلدق بوآدم اوغلنرينه اشبو قرآن ايچنده برتوعله اوكتمك وتنبيه
صورتلر ومثالر قوى مثله تاكم انوكله اوكتلوب طريق حقه رجوع ايده لر ليكن بوآدم اوغلنى
ارتوعرق اولدى هر نسنه دن جدل يوندن كه حقى اشيدوب مطيع اولمز لر بلكه باطل ايله جدال

ايدرلر

ايدرلر تكم حق تعالى بوردى وما منع الناس ان يؤمنوا اذ جاءهم الهدى ويستغفروا ربهم
الا ان تأتيهم سنة الاولين او يأتيهم العذاب قبلا يعنى بو مشركلره منع ايتمز ايمانه كلكدن
بونلره قرآن ورسول كلوب دين اسلامى بيان قيلدقدن نصكره ودخى بونلرى استغفار قيلدقدن
منع ايتمز الا اول عذابكم الله تعالى بونلره ايتمكى انى تعذيب قيلسه دا اشكرك بنكم بزم شتمز اولكى
اشلره اولدى كه كمى طوفانله وكمى طاش يا غدر معلم وكمى برخسف ايدوب وكمى صورتلرين
مسخ ايدوب هلاك ايلدك بونلر دخى انى اومرلر ويا خود انى اومرلركه قرشولرنده انلرى قتلجه
قتل عزانى كلدكم بالكلمه اصلا بريله هلاك اولمزيا اسير اولوب نوع عذاب ايچنده مبتلا اولمرلر ودخى
بوردى وما نرسل المرسلين الا مبشرين ومنذرين ويجادل الذين كفروا بالباطل ليدحضوا
به الحق واتخذوا آياتى وما انذروا هزوا يعنى بز هيچ برمرسل پيغمبر كوندمزدر
الا مطيع اولنلره بشارتجى كوندروردز جنت ولقايله ومنكرلره قورقودوجى كوندروردز
ما موده اودعذابيله اما بوكافرلر مجادله ومخاصمه قيلورلر باطل حجتلرله تاكه انوكله حقى زايل
ايدوب كيده لر بو دين اسلامى وقرآنى ابطال ايده لر بوندن اوتروبزم كلامزه اول رسولك
وارووب انذار ايدوب قورقدوغى نسنه لرى استهزا ايله لووب تسخير قيلديلركه هيچ اندن اثر
برتاثير حاصل اولمدى ظالمردن اولديلر تكم حق تعالى بوردى ومن اظلم ممن ذكر بآيات
ربه فاعرض عنها ونسى ما قدمت يداه انا جعلنا على قلوبهم اكنة ان يفقهوه و
فى آذانهم وقرا وان تدعهم الى الهدى فلن يهتدوا اذا ابدا يعنى كيم اولدر ظالمدن
قنى ظالم وكافركه ربنك كلامى ايله وعظ ونصيحت اولدقده اول اندن اعراض ايدوب

ترك ايده ايمان كتوريميه اول ايلرو اشلدوكى عصيانلرى اوزره اكوب برانصافه كليه بدرستى
بن انلرك كوكلنرنى پرده لرك قيلدق انلرك فهم ايدميه لرو قولقلرينه دخى صاغرلق ويردك
سن انلرى هدايتدن يكا دعوت قيلورسك ايدى انلر هدايت بولوب اسلامه كلمزلر زيرا
حق تعالينك علم سابقنده اولمه مقدر اولمشدر كه انلر ايمانه كلميه رلر وكل ودخى بيوردى وربك
الغفور ذو الرحمة لو يؤاخذهم بما كسبوا لعجل لهم العذاب بل لهم موعد لن
يجدوا من دونه موئلا يعنى ايا محمد سنك ربك مغفرتى چوقدر غفور در برلغزشول
كسه لريكه بونى اوزره يكا طوتدلر اخلاصيله دخى رحمت ايتدى واسركه عذابنى تاخير ايلر اكشوزن
انلرى عذابله طوتمز اكر حق تعالى انلرى عذابله دوتسه ايدى اول كفرلرندن اوتو وعقوبتى تعجيل
قلسيدى اول كسب ايتدكلرى ايچون دنياده عذابلرين تعجيل ايدوب كلى هلاك ايديدى بلكه
بونده حق تعالى وعده كاه قلمشدر كه قچن اولوعده تمام وعدا اولنان عذاب انلره ايرشه هركز
اندن قاچوب برصفنا جق يرلريله ودخى بيوردى وتلك القرى اهلكناهم لما ظلموا و
جعلنا لمهلكهم موعدا يعنى اول قريه اهليكم برانلاوى هلاك ايلدك يعنى نوح وعاد
قومى دخى ثمود ولوط قومى دخى يونلردن غيرى كه وارد رچون انلر كافر اولوب اول كفرلرى
اوزره ثابت اولديلر بزدخى هلاك قلنامجون بروقت معين تقدير قلدق قچن اولوقت معلوم
حصول ايده برانلرى اصلا ايله هلاك ايده رز كه هيچ برى نجات بولميه رلر دكلدر يونلردن صكره حق تعالى
موسى پيغمبر ايله حضرعم حكايتلرندن خبر ويرب بيوردى واذ قال موسى لفتيه لا ابرح
حتى ابلغ مجمع البحرين او امضى حقبا فلما بلغا مجمع بينهما حوتهما فاتخذ سبيله فى البحر

سربا

سربا بوحكايه نك سبب ظهورى بويله دكه ابى بن كعب رضى الله عنه ايدر اشتدم رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم بيوردى موسى پيغمبر عم بركون بنى اسرائيل اچنده طوروب وعظ ونصيحت قلدى بركشى
طوروكلوب اندن سوال ايلدى دوى يا كليم الله خلقك زياده عالمى كيمدر موسى عم دوى بنم
چون كندوعلمى ايله عجب ايلدى وبعد دكه الله اعلمدر پس حق تعالى عتاب برله اكا وحى ايدوب دوكه يا موسى
مجمع البحرينده بنم بر قولم وارركه اول بندن اعلمدر موسى عم انى ايشيدوب دوى يا رب نجم اولدكرين
اول قولكى كورم حق تعالى بيوردى كه يا موسى اكر ديلرسك كه انى بوله سن وارغل بر قودوطوز لو بالق
الق انى برزنبيل قوغل كه دوزايدنه سن اندن انى طلب ايده هر برده اول بالق قوتوق اولوب سكا هاجت
انى وبورغونلق واقع اولمه اول قولومز اندن بوله سن پس موسى عم اول بالقى الوب زنبيل قويدى مجمع
البحرين سفرين قلدى كندوننك شاكردى يوشع بن نون بله سفره زنبيلين واز غنى كتوروب
بله كندى تاكه دكز كنارنده برقته قنده كلوب اوتوردىلر شكم حق تعالى بيوردى چون موسى اول
شاكردنه يعنى يوشعه دوكه بن ايشده طورمزم كزه دكز تا مجمع البحرينه ايرشجه يعنى طنوردكز
ايله اجى دكز قرغدوغى يره وارمايجه كه فارس دكزيله روم دكزيدر يا خود دخى اندن كچوب
يلتر سيرقما ايجه تاكه اول قولى بولم چون موسى عم ايله يوشع ايرشديلر اول ايكى دكز جمع اولدوغى
يره اول دكز كنارنده اول بالقدن برينى بيدلر اول دكز كنارنده برسنكار وار ايدى يوشع
واردى ديلديكه اندن ايدست الم پس ايدست الوركن اول طوزلو بالغك اوزرينه صودن
صاچلدى اوصو بالق حيات ايدى اول بالق دريلوب وصچرايوب اول دكزه دوشدى وقويرو غيله
سويى ايكى يارو ب مواجه كيروب كندى شويله كه بر قودوق اولوب دورى صوكلوب قاوشمدى

یوشع انی کوروب تعجبه قالدی دیلدیکه موسی عم اویانجی اکا خبر ویره اوندی خبر ویرمدی
کندیلر یاوزنداسی کون اولدی تنکم حق تعالی خبر ویرب بیورر فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا
لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ
وَمَا أَنْسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا یعنی اول موسا
ایله یوشع چون اول مجمع البحرین دن اوته کچوب کندیلر ارتسی قوشلق وقتی اولدی اوتوردیلر
موسی عم یوشعه دیدیکه قنی اول طعامی کتوریه ملکه بزم اشبو سفرمزکه دوندن بروقلدق بزه
زحمت تعب اولدی زحمت دیدوکی اولدرکه حق تعالی موسی عم اچلق حوالیه قلدی تاکه اول بالغی
خاطره کتوروب انوک حکایه سنی ایشدوب کیرو مجمع البحرینه دونه لر مطلوبلری انده ایدی
زیرا حق تعالی اکا بیورمش ایدیکم صرقره که اول بالغی یاوقیله سن بزم اول قولیغزانده دریس موسی عم
بالغی استدی یوشعه دیدیکه تعجب ایتش واقع اولدی سکا خبر ویرمیم چونکه اول قیه قنه کلدک
قوندق سن اویودک بن اول دکزکنارنده ایدستاوکن اول ماء حیاتدن اول ایلغه صاچلدی
دیریلوب صچرایوب صویه دوشوب کندی کندوکی یرکلوب بریره قاوشمایوب شویله قووق
اولوب دوردی بن سکا خبر ویرمکه اونتدم انی بکا اونتدیرمدی الا الشیطان اونتدردی
حق تعالی موسی دن خبر ویرب بیوردی قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصًا فَوَجَدَا
عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا یعنی موسی عم دیدیکه بز
طلب ایدوکمز کشی خودا اول مکانده دیکه بالق صویه کندی پس موسی عم یوشع ایله کیرو ازلرینه
دوندیلر کلوب بنه اول قیه ایرشدیلر که بالق انده صویه کتمش ایدی یوشع اول بالق کندوکی یری

موسی

موسی عم کوستردی که قووق اولوب طوردی موسی تعجب قلدی ونظر ایلدی اول قیه قنده
برکشی کوردی طورمش نماز قیلور اوزرنده یوکزن کوکلک ویوکزن جبه کیمش چون نماز دن فارغ
اولوب سلام ویردی موسی عم ایلر وکلوب اکا سلام ویردی اول خی دیدیکه علیکم السلام
بنی اسرائیل پیغمبری موسی عم دیدیکه بنی سکا کم خبر ویردی اول خی دیدیکه بنم مکانم سکا خبر ویرن
سنی دخی بکا اول خبر ویردی تنکم حق تعالی خبر ویرب دیدیکه موسی ایله یوشع عم ایکسی بولدیلر
اول اراده بزم قوالیمزدن بر قولومزکه بزم اکا کندوقتمزدن علم ویرمیشوز یعنی پیغمبرلق ویردک
دخی اولخی نسنلری بیلدرمک اکا بلددک پس موسی عم اکا دیدیکه حق تعالی خبر ویروب بیورر
قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَى أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا
وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا یعنی موسی عم حضر عم دیدیکه بن کلدم سکا متابعت قلم
تاکه سن اول سکا بلدوریلن خلقدن بکا بلدورسن حضر عم اکا دیدیکه سکا علم سویلمکده قوت
اچنده کی اثر سنک بنی اسرائیل ایله بونجه شغلک وار بکا قنده متابعت قیلسن موسی عم دیدیکه
بکا بونسنه حق تعالی امر ایلدیکه کلدم انی ایشدیجک حضر عم دیدیکه سنک طاقتک یتمیه که بنم اشم
صبر ایدسن زیرا سن بندن اشلرکورسنکه ظاهر منکر وباطن حکمت اوله انبیالره وصالحلره جایز
دکل که منکراتی کوروب صبر ایدلر انی تغییر ایتملر پس کرو حضر عم موسینک صبر ایتدرمکه بیان
ایدوب دیدیکه سن نته صبر ایدرسن اول امر اوزرینه که انوک علمی سکا حاصل اولمامشدر واینتدر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی بوحضر پادشاهلردن برپادشاهک اوغلیدر اتاسی دیدیکه
انی برینه خلیفه قویه اول راضی اولمدی دی بلیان بن منکان ایدی حضر انوک لغبی در انکچون حضر

دیلر که هر قنجی براقی یره اوتورسه السندن وچور سنده بنسل چنلر بوب حرکتنه
کلورسن اول اتا سندن قاچوب دکزجی بولرنه دوشوب عبادته مشغول اولدی
تبوق مقامنه یتوشدی چون موسی عم حضردن اول کلامی اشتدیکه بنمله صبر ایده مزسن
دیدی موسی عم اکا ویردوکی جوابی حق تعالی بیورر قال سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا
أَعْصِي لَكَ أَمْرًا قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا
یعنی موسی عم حضره دیدیکه انشاء الله سن بنی صبر ایدیجیلردن بولاسن که بن سنك امرکده
سکا عاصی اولمیم حضر عم کرو اکا دیدیکه اکر سن بکا مصاحب اولورسك هر نسنه که بندن
کورسن اندن بکا سورمغل اکر سکا اول منکر دخی کلورسه تا بنی سکا خبر ویرمیجه پس موسی
عهد حضرله قلدی اول اراده بوشی دونه دوب بنی اسرائیله کوندردی کندو حضرله
قالدی ودخی حق تعالی بیورر فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا
لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا یعنی موسی
ایله حضر عم دکز کنارینه دونه لر بر کمی استرلر دیکه بنه لردی ناکاه بر کمی بولدیلر اول
کمی قومی انلر کوردوب دیدلر که بونلر اوغرلردر کیدن چیقنك دیدیلر اول کمی صاحبی انلره دیدیکه
بونلر اوغرلر دکلدر ولیکن بن بونلره انبیا صفتنی کوردم دیدوب اجرتنی کیه الوب کتوردیلر
چون موسی ایله حضر عم کیه بندیلر فی حضر عم بر بالته الوب اول کیه نك دبندن برنجه قیرقوب
دالن ایلدی موسی عم انی کوروب منکر کلدی حضره دیدیکه سن بو کمی دالنی نیچون کلی
غرق ایده سن نجیق سن قتی اولومنکر ایش اشلدك حضر عم انی اشیدوب دوی سکا دیمدیمی
سنك

سنك بنمله اومغه طاقتك یتمز صبر ایده مزسك موسی عم بر مقدار ایراق اوتردی وکوکلندن کچور
دی بنم نه اشیم کوك ایدی که بنی اسرائیل ایچنده اوتروب کیجه کوندز توریت اوقوب حکمنی انلره خبر ویرر
کن انلر اشیدوب قبول ایدرکن کلوب بونك بکی کتیه متابعت قیلدیمکه خلقه ظلم ایدیجیدر هلاك قیلغله
چون موسی عم بو اندیشه قیلدی حضر عم اکا دیدیکه یا موسی هیچ بیورمسنکه کوکلکده نه اندیشه
قیلدك موسی عم دیدیکه نه قیلدم حضر عم دیدی ایشدك که بن بنی اسرائیل ایچنده کیجه کوندز کتاب
اوقوردم بنی اسرائیله خبر ویردم انلر بندن انی قبول ایدوب عمل ایدرلردی بن انلری ترك ایتدم
کلدم بر کشیه مصاحب اولدمکه خلقه ظلم ایدر موسی عم چون بو جوابی اشیدوب بلدیکه علم باطندن
اکا نسنه ویرلمشدر عذرینه دیدوب دیدی تکم حق تعالی خبر ویرر قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ
وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً
بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا یعنی موسی عم دیدیکه یا حضر بکا عتاب قلغل شول نسنه دن
اوتروکم اونودوب سنوقلمه عهدی ترك ایلدم بنی یواشده طار تغلمه طوتغل بسرله معامله قلغل
پس حضر عم انوك عذرینه قبول ایدوب کیدن چیقدیلر تا که بر بولك اوشغلنه اوغرا
دیلر که اوینار لردی حضر عم کلوب انلردن بر اوغلانی طوتدیکه اول اوغلان غایت یوزی
روشن ایدی هنوز بنوغه ایرمش ایدی بصوب بچاغله بوغزلدی زیرا موسی عم بر نفس زکیه
اولدردکی دیدوکی دلالت ایدر که هنوز نابالغ ایدی وانوك آدی جیور ایدی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی اول کهر یله طبع اولنشدی اکر صالح قالیدی کفر ایچنده طاغی اولوب اتاسی
وانای قتی محنته وشدته اوغرادیدی پس موسی عم انی کوردیکه حضر عم اوغلانی اولدردی

دیکه تحقیق سن منکرلرنی اشلدك که برکا هسز اوغلانی دیلدك اندن برکسه اولدرمك
صادر اولمدیکه انی قصاص ایدوب اولدوریدك چون حضرتم انی اشیدوب دیدی تنکم
حق تعالی خبر ویرب بیوردی قال الم اقل لك انك لن تستطیع معی صبرا قال ان سألتك
عن شیء بعدها فلا تصاحبنی قد بلغت من لدنی عذرا فانطلقا حتی اذا اتیا
اهل قریة استطعما اهلها فابوا ان یضیفوهما فوجدا فیها جدارا یرید ان
ینقض فاقامه قال لو شئت لاتخذت علیه اجرا قال هذا فراق بینی وبینك
سأنبئك بتأویل ما لم تستطع علیه صبرا ایدی چون موسی عم ینه صبر ایتمیوب انکار قلدی
حضرتم دیدیکه سکا بن دیمدمی کم سنك بلمه یولداشی اولمغه طاقتك یتمز صبر ایده مرسن
موسی عم ینه عذر ایدوب دیدیکه اکر بو دفعه دنصکره بن سندن برشیء سوال ایدرسم غیری
یملمه مصاحب اولمغل هم قبلمدن سکا عذرم تمام اولدی پس حضرتم ینه اول عذرك
دخی قبول ایدوب کندیلر برقریه کلدیلر قریه لری آچقدی اول کوی اهلندن طعام طلب
ایتدیلر اول قوم امتناع ایدوب قونقلوغه المدیلر پس حضرتلره موسی عم انده بر دیوار بولدیلر
اکیلوب یقلمغه میل ایتمش ایدی موسی عم یردم ایدوب اول دیواری یاپدیلر پس موسی عم
دیدی نولدی بونك اجرتن السق طعام المغورق حضرتم اول کلامی اشتدی دیدیکه
سنوك اشبو انکارك سبب فراقدر سنوکله بنم ارامده که کذر ونتسکه سن حکم ایلدك اما
تیز اولکه بن سکا خبر ویره تاویلندن شول نسنه لرکه سن انی کوروب صبر ایتمکه طاقت
کتورمدك تاکه ایرمدین انوك علی سکا حاصل اولنکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی

اما

اما السفینة فکانت لمساکین یعملون فی البحر فاردت ان اعیبها وکان وراءهم
ملك یأخذ کل سفینة غصبا کیب ایدر اول کمی اون مسکینك ایدیکه دوکلی
قوشلر ایدیلر اما بشی کتورمه ایدی وبشی اول اوکمی اجرتله الوب اشلر لردی نه حال
اولورسه محله می نفقه ایدرلردی حضرتم دیدی بن اول کمی یه دلدم برعیب ایرشدرم
تاکه عیبلو اوله زیرا انلرك اندن برکافر پادشاه وار ایدی ظالم ایدی اوغرابن کمی آلوردی
انی دلدم تاکه اول ظالم عیبلو دیو الیه اول مسکینلرك کیدیکه معیشتلرینه سبب طلبا
یع اولوب شویله درماندن قالمیلر ودخی دیدی تنکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی واما الغلام
فکان ابواه مؤمنین فخشینا ان یرهقهما طغیانا وکفرا فاردنا ان یبدلهما خیرا
منه زکوة واقرب رحما یعنی حضرتم دیدی اول اوغلن که قتل ایلدم انوك اتاسی انسی
مؤمنلر ایدی کندوکا فرایدی حق تعالی بیوردی بزبیلوردك که اول اتاسنی وانانی کفر تکلیف
ایدوب طارلغندن ریدی واثم ومعاصی یوله انلرك اوزرینه سرکشلك ایدیسر دی اندن
قورقوب بزانی هلاك قلدق دیلدك که اول اتاسنه اندن یکرك برکسه ویره وزکه اول
صالحلردن اوله وغایت مرحم وشفقت ایدجی اوله صله رحم ایدجی اوله واتاسنه اتاسنه
احسان ایرشدوردجی اوله جعفر بن محمد اتاسندن اویله روایت قیلور که حق تعالی اول
اون اوغلانك اتاسنه اتاسنه براولاد احسان ایتدیکه اندن بتمش پیغمبر وجوده کلدی
ودخی بیوردی واما الجدار فکان لغلامین یتیمین فی المدینة وکان تحته کنز لهما
وکان ابوهما صالحا فاراد ربك ان یبلغا اشدهما ویستخرجا کنزهما رحمة من ربك

وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا يعنى اول ديوارى دخى كه
اصلاح ايتدك ايكى يتيم اوغلانكدر شهر ايچنده برينك ادى اصرم وبرينك ادى صريم ايدى اول
ديوار انلرك اول ايچلرك كنزلرى واريدى انلرك آتالرى صالحلردن ايدى حق تعالى ديلديكه اول
كنجلرى ديوار انلره تعلق ايتمكه اكا دكين انلره بوغه ايرشيب تصرف مالك اولملر اول كنزى جعفر
مغه طلب ايدرلر تاكه انلره سبب معيشت اولا بوكلمى سنك ربكدن رحمت وعنايتدركه قيلدم
بونلرى بن كندوارادعلمه اشلمزن بلكه حق تعالى حكيمه اول سنك صبر ايتمكه طاقتك يتمدوكى اشلرك
تفسيرى وبيانى بودركه سكا بلدرده مركبدن روايتدر ايدر رسول صلى الله عليه وسلم
عادتى بوايدى كه هر دعاك ابتداسنده حق تعالينك رحمتى بزم اوزرمزه اولسون دخى
قرنداشم موسى عم اوزرينه توليدى اول دخى زياده صبر ايدى قرداشم دخى عم ناكه حق تعالى اول
ايكينك خبرندن بزه دخى چوق بيان قيلدى پس چونكم موسى عم ديلديكه دونوب كيده خضر
عم ديديكه بكا وصيت قلديكه بو جلكدن صدر قبل دخى حاجتك اولدوغى يرلره وارمدن
صنعتن دخى بر عجايب كورمدين نه كوكسه كوكله دخى بركسه خطا سيله وكناهيله عيب اتمكل
باعراض اوغلى وار ايمدى سكا بو ديلين نه ايسه بزنه كتورمكه مشغول اول چون بو فقيه حق
تعالى بيان قلدى بونك ايچنده بونچه وعظ ونصايح وتنبيهات درج ايلديكه عقلى اولنلر اكى فهم
ايدوب انوكله متنبه اولالر بوكه كشى علمه عمليله عجب اتمه ايتده بركندودن اعلم دخى بولنور وبر
دخى بوكه مريد باشاكردشخندن يا اوستادندن بر فعل كورسه ظاهرده اول اكا منكر كلورسه انكار
كوزيله بقيه ويردخى بوكه بركشى نقدرا لو وجاه اشى اولورسه دخى كندودن اعلم بولنجى كوركدركه

عار

عار اتيوب اندن علم الفقه مشغول اولمه وبردخى بوكه هر اشده صبر ايدجى اولمه ودخى
بونك كبى فايده لر بونده مندرج اولمشدر فكر ايلين اكا بونده تفكر حق تعالى ذو القرنين
قصه سين دخى ذكر ايدى بيوردى وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ
مِنْهُ ذِكْرًا يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلمه سوآل ايتديلر بوذو القرنين قصه
سندن خبر صورنلره اينكم تيزاولمه كه بن سزك اوزريكزه انوك قصه سندن خبر ترم
بلكه سزا بو الفضل ايدر حضرت على رضه صورديلركه ذو القرنين پيغمبر ميدى بوخسه
پادشاه ميدى بيوردىلركه اول پيغمبر وپادشاه دخى دكل ايدى امّا اول بر قول ايدىكه حق
تعالى سوردى حق تعالى دخى انى سوردى دخى حق تعالى دينى علاقلمه سعى ايلدى دخى اكا
معاونت قيلوب نصرت ويردى واوى اسكندر ايدى رومليردن فيلسوف اوغلى
ديرلر ايدى پس حق تعالى اندن خبر ويرب بيوردى إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا فَأَتْبَعَ سَبَبًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ
فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا يعنى حق تعالى بيوردى بز اول اسكندره بر يورنى
عطا قيلوب كلسنه مالك قلدق دخى هر نسنه نك اصلنى اسبابنى اكا بلدردوك على
رسم بيوردرحق تعالى بلودى اكا مسخر قلدى كتوروكيدردى وباقى اسبابلره دخى يردم
ايدردى دخى نورى اكا بسط ايدبيوردى كچه دخى ديلسه ايدنلق اولوردى حق تعالى جمله
احتياج اولدوغى نسنه لرى عب اكا ويردك كه پادشاهلر انوكله شهرلر اولمغه ودشمنلرين
محاربه يرلرى قهر ايلمكه سببدر پس حق تعالى بيوردى قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا تُعَذِّبَ وَإِمَّا

أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ
عَذَابًا نُكْرًا وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَى وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا
ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا يعنى حق تعالى بيورر اول ذو القرنينك كوكلنه الهام ايدوب بيوردقكه اكر
بو قوم سكا مطيع اولوب اسلامه كلمز لرسه بونلره عذاب ايدوب دبلرميسن يوخسه بونلرى عفو
ايدوب صوجلرين بغشلرميسن ذو القرنين دويكه اما شول كسه كم كندويه ظلم ايدوب كافر
اولدى ايمانه كلمدى نيز اولكه بزانى عذابلم هلاك ايده وز اندنصكره رد اولنه آخرته ربى
حضرتى كا عذاب ايلكه اول اود عذابيدر قتل عذابيدر بكزمز زيرا بونده اولور تورتيلو اما
شونلركه ايمانه كلوب عمل صالح اخلمه لرا كا ايو عوضلر وارركه اول جنتدر اول اعمال صالحه و ايمان
مقابلنده دخى كا كوزل سوزلر سويليوز هر اشيمزه انلرى عدالله و احسانلم طوتمه وز
چون ذو القرنين اول قومله بونجلين معامله قلدى اندن دونب كرو يول طوتب كندى
مشرق طرفنه تنكم حق تعالى بيورر حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَى قَوْمٍ
لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا
يعنى اول ذو القرنين سير ايدوب كلدى اول مكانه ايرشديكه كون اندن طوغر كوردى
اول كنش بر قوم اوزره دوغركه اول قومه كون اراسنده حجاب و پرده يوق نه اولرى
وار كه ايچنه كيرلر نه طونلرى وار كه كيه لر و نه طاغ و نه اغج وار كه انى پرده ايدسه لر
كون حقيقتى انلرى كوديه وحرارتيله يقيا زيرا اول مكانلرى برمكاندركه انده بنياد
قرار طوتمز دخى طون بياق برشى بتمز جمله عريانلردر بيرايچنده اينلر البشردر كون

طوغوب

طوغوب انلرك اوزرينه برمقدار يوقاردو قالغيجه اول ايندره كيروب ساكن اولورلر اندنصكره
چوب اسباب معيشتلرينه مشغول اولورلر پس ذو القرنين تنكم مغربده غى قومه حكم ايدوكى
انجلين بو مشرقده غى قومه دخى حكم ايدى بز انوك وچريسنك نه ايده جكن و اول طايفه نك
نجه حكم ايده جكين و نه دوزلم و آنلم اندن ايده جكن جمله سن علم زله احاطه قلمش ايدك بيلورك
اولدخى اولنقدر اوزره حكم ايدى اندن دخى دونوب يولنه كيردى سير ايدوب كندى
تنكم حق تعالى بيورر حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ
يَفْقَهُونَ قَوْلًا يعنى ذو القرنين چون كلوب اول ايكى طاغك اراسنه ايرشديكه شمدى
انده سد بغلنمشدر اول سد اوكنده بر قوم بولديكه انلر كمسنك سوزن انكلمزلردى
انجق بر ترجمان بولديلركه ذو القرنين سوزين انلر كلوب اول ترجمان ايله حالتين عرض
ايلديلر تنكم حق تعالى بيورر قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي
الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَى أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ
رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّى
إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ
عَلَيْهِ قِطْرًا فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا يعنى اول
قوم ترجمانلم دديلركه يا ذا القرنين بدرستى بو يأجوجله مأجوج بر يوزنده فساد ايدجيلردر
چوب برفرباش تازه حاصلار عزيزلر و قوزوسن كتودورلر و اهل اولاد مزى اولادو
بونلردن قتى زحمتده بوزصبح الكدن كلمه ميكم بزسكا مالمزدن خرج و بره وزست

انلر کلمه برقرار امزده برسدایده سنکه انلره عاجز ومانع اولمه بز انلرك شرلرندن قورقولم
پس یاجوج ومأجوج اصل لغتده اجمه ندراجج دیو اود قوغنه دیرلر بونلری اود قوغنه تشبیه
قلدقلری چوقه قوغندن اوترو در صحاك ایدر بونلر ترکلاندن برجماعتدر بوترکلر انلردخی انلرك
نسلکرندن برجماعتدر انلرك اجندن یعقوب آوه کتمشلر ایدی ذو القرنین اول سدی چکدکده
انلر طشره قالدیلر اونلر ترك اولنوب قالدقلری ایچون انلره ترك دیدیلر ابن عباس ایدر بو آدم اوغلنی
جملهسی تعداد ایسه انلردخی اون اوتدرد انلردن برسی اولمزتاکه سلیمندن بیك ارکك و غلام
دوغیجق انلردخی آدم نسلندن یافث اوغلنلرندندر تا دنیا خراب اولنجه دنیاده کوزلردخی برپورنده
برادلش جانورلردن نه بولورلر ایسه برلر وارد قجه ارتلرلر شك یوقدر که یقین زمانده انلرکلمه سی
یوزی طولا انلر برپورنده غالب اولوب فساد ایلمه طولدوره لر ایدی قلق ذو القرنینه دیلرکه
بزکاماندن نقدر خرج دیلرسك ویره لم شول شرطله که انلرکلمه برقرار امزده برسد ایده سن
کلوب بن شرلری طوتیم ذو القرنین دیدیکه حق تعالی بکا اولقدر اقتدار ویردی سزك مالکزه
احتیاجم یوقدر وارك سز طاشدر دمورلرنا قولرجا حاضر ایدك بن وارو اول قومی برکورهیم
بلیم نه قومدر سوردی اول قومك بلادلری اورتاسنه کلدی کوردی قاملری بوبزم بزمزك
غایت اوزونی انلرك غایت قصه سنك بلمه انجق ایریشور طرنا قلری برتجیلر طرنا غی کبی ویرتجیلر
آزولری کبی اوزولری واو بدنلری باشدن ایاغه حیوانلرکبی قلیلو ایدی انوکلمه موقدن اسچقدن
قوروبونلر هر برینك ایکی یوك قولقلری وارکه برین دوشنور برین اورتونور حیوانلرکبی جمع
اولورلر نه پرده اولورسه قریشورلر چون ذو القرنین انلری کوروب کیرودنب اول ایکی طاغ

اراسنه کلدی فکر ایلیوب اول سدك بنیادن قیاس ایدی بیوردی قازدیلر تاکه صو چقدی چون
نقدر اوستادلر وار صرجه ایدی دوبلرکه بزدمور پاره کوردك کوردیلر انلردن اودون
کوردیلر بری بری اوزرینه یغدیلر برقت اودون برقت دمور دوشدیلر تا اکادیکن که اول ایکی
طاغ بورقونه برابر اولدی بعده انکا اود اوردیلر یانوب دمورلری قزل اودکبی ایلدی پس
ذو القرنین امر ایدی ارشی بترکوردیلر اول دمورلره طاش اوزرینه دوکدیلر انده دمورلره یاقر
قیناوی دوندی شویلکه بریول قره بریول قزل اولدی دملکه امکان بوغیدی الی ارش اول سدك
انی وایکیوز ارش اوزونی کلی ایدی ویوصی دخی اولقدر ایدی بوقار ویعقوب آغنزلردی
ال تونه حق نسنه یوغیدی و دخی حق تعالی بیوردی وَقَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي
جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا یعنی ذو القرنین اشبو سدکم بن بیدم حق تعالینك نعمار
ندن برنعمتدر که انوکلمه صالح قولرینی شر لو قولرینك فساددن صقلر اما نجکه قیامت یوم
انلرك چقاجق وقتی کلسه اول سدی حق تعالی پاره پاره قیلوب بره برابر ایده کلوب چقه لر شولکه
حق تعالی مقدر قلشدر هب برینه کلمه و دخی حق تعالی بیوردی وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ
فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا الَّذِينَ
كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا یعنی حق تعالی بیوردی
اولوقتکم بزم وعده مزنامه اوله اول سدی فتح ایده وز قویاروز اول یاجوج ماجوج
قومنی که یعقوب بربرینه قریشالر شول حالر بربرینه قریشوب بوغلوب موج اورر دقلرین
زیرا انلرك دخی چقمقلری قیامتك یقنلغی علامتیدر انلردن صورچالنه پس بو جمیع خلق بربره

جمع ایدوب کم جن وانس بر یرده قریشوب شویله مدهوش اولوب حیران اولوب از دحامدن دکز
کبی موج اورالر اندن جهنمی اشکاره قیلوب کتوره لر کافرلر مون عیان کوزلریله مشاهده قیلوب
کوره لر اندکم کوزلرندن پرده وحجاب واریدی طریق توحیدی اکلمز لردی ایماندن قرآندن
اعراض ایدوب بو دلائل مصنوعاته یعنی عداوت یولن اکلمز لردی ورسولدن کلام حقی
اشتمکه وانی قبول ایتمکه قصور وعقلارن قادر اولمز لردی وعداوتلری قتلقدن اطاعت ایتمز لر
دی ودخی حق تعالی بیوردی افحسب الذین کفروا ان یتخذوا عبادی من دونی اولیاء انا
اعتدنا جهنم للکافرین نزلا یعنی بو لمی ظن ایدر بو کافرلر که بندن غیری بو قولری
دوست ایدینلر ودخی انلره اولردن منفعت اولمه بلکه اول معبود دیو دعوی قیلدقلریکه
عیسی ع م یا فرشتهلر ودریا اول پیغمبردر که عبادتلرندن انلری خبردار اولرکلی بولمز دن
بیزارلر ودرغایت دشمن طوتدقلری اولور دکه انلره افترا قیلوب معبود طوتمز لر تحقیق بن
اول کافرلر ایچون جهنمی منزل وقرارکاه یراندق وانولک عذابیدن اولره نزول حاضر لادق
شول قونوق اوکنه کلجک حاضر طعام کبی ودخی بیوردی قل هل ننبئکم بالاخسرین اعمالا
الذین ضل سعیهم فی الحیوة الدنیا وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا اولئک
الذین کفروا بایات ربهم ولقائه فحبطت اعمالهم فلا نقیم لهم یوم القیمة
وزنا ذلک جزاؤهم جهنم بما کفروا واتخذوا ایاتی ورسلی هزوا یعنی ایتمه محمد
اول کافرلرکه خبرویرن بنی سزه شول کسلردنکم نفسلرینه زحمت چکدورب عمل بولنه سعی
ایتدیلر اومرلریکه اندن انلره ثواب ودرجات اولمه بلکه انلره عقاب حاصل اولدی شول بازرکان

کبی

کبی که متاع الدی خیر ایدر دیو زیان ایلدی پس اول عملاری حبط اولوب حسنت بولادوغی
اندن اوتروده دکم بونلرنی عملرینه موافق جزا عذاب جهنمدر کافر اولوب بنم رسولریمی استهزا
ایدیلر وارسال ایتدوکم قرآنه انکار قیلدیلر ودخی بیوردی ان الذین امنوا وعملوا الصالحات
کانت لهم جنات الفردوس نزلا خالدین فیها لا یبغون عنها حولا یعنی تحقیق شولرکم
ایمان کتوردیلر ودخی عمل صالح اشلدیلر حاصلدر اولره جنات فردوس منزلی بولندن دخی
دخی نزول بولندکه وارد قچمه دخی زیاده اولوب ترقی ایدر اول اهل جنتنک اندن مختار اولمس
بو حالدن بیرم اندن غیریه دونب رغبت ایتمیلر ودخی برمقامه انتقال ایتمکی دلیلر ودخی بیوردی
قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی ولو جئنا
بمثله مددا بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم حق تعالی بیون بو ایتی اندردیکه وما اوتیتم من
العلم الا قلیلا یعنی ویرلدی سزه علمدن الا ازدیرلدی یهودیلر کلوب دیدیلرکه یا محمد
بزه توریت ویرلدی که هرنسنه نک علمی انوک ایچنده در پس حق تعالی بو ایتی اندورب بیوردیکه
یا محمد اکر دکز مرکب اولسه علم طوریوب یازسه اول دکز دوکنیدی هنوز ربنک علمی وحکمی
دولنیدی اکر بو اولقدر دخی مرکب یرادیدق ویو ایتده دخی بیوردیکه قل انما انا بشر مثلکم
یوحی الی انما الهکم اله واحد فمن کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک
بعبادة ربه احدا یعنی ایت یا محمد که بدرستی بن دخی سزجه بن آدم اوغلانیم الا بو قدر وار
کم بن مخصوص اولندم وحیله الله تعالی بکا اکرام ایلدی وحی ایدوب بلدردیکه تحقیق سزنک
الهکز الله واحد در شریکی یوقدر هرکمسه که دیدار الهه ملاقی اوله یا خود اندن نکاه ارمقده

قورقسی اولمه اول کمسه عمل صالح ایشلسون عمل خاص الله ایچون قلسون وهیچ بر کمسه ربنك
عبادتنه شریك قلمسون زیادن عبادتنی پاك قلسون بونون اوتروسی رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم بوردیکه بنم صمرك اوزریکزه زیاده قورقدوغم شرك اصغردر دیدیلر یا رسول الله
شرك اصغر نه دیمکدر بوردی شرك اصغر ریادر پس عقلی اولان کرکدر که عملین اخلاصله قیلسه
ریایی خلقی کیدره دیلرسه الله تعالی قتلاره دولت ابدی سعادت سرمدیه یتشه

سورة مریم تسعون وثمانیة

بسم الله الرحمن الرحیم

کهیعص ذکر رحمة ربك عبده زکریا اذ نادی ربه نداء خفیا ابن عباس رضی
بوردیبو اسمدر الله تعالی اولرندن قتاده ایدر قرآن عظیم اولرندن براددر بعضیلر دیدیلر
بو قسمدر حق تعالی بونکله قسم ایتمشدر وهبی سعید بن جبیردن روایتدر که ابن عباسدن
روایت ایدر کهیعص هر بر حرفی بر اسمه اشارتدر کاف کافیدن وها هادی ویا رحیمدن
وع علیمدن وص صادقدن پس معنیسی بوددر که حق تعالی کافیدر خلقك امورن ضبط ایتمکه
وهادیدر طوغری یوله اشارت وارشاد ایتمکه رحیمدر اسیر کرتوبه قلغلی کناهلر عفو ایدر
وعالمدر احتیاجلرین بیلور محتاجك وقتیله مصالحلرین برینه کتورر وهبی وعده اولنان
صادقدر امرن برینه کتورر وفا قیلور وعده قلدقلرین انلره ویرر وهبی بوردیکه یا محمد
سنك ربك ذکریا قولنی ذکر ایدوب کتوروغی کندونك رحمتیله درشول وقتکه ربنه
سرّله محرابده دعا قیلدی دون ایچنده قوم دوعسون دیوب وهبی حق تعالی بوردیکی

قال رب انی وهن العظم منی واشتعل الرأس شیبا ولم اکن بدعائك رب شقیا

وانی

وانی خفت الموالی من ورائی وکانت امرأتی عاقرا فهب لی من لدنك ولیا یرثنی
ویرث من آل یعقوب واجعله رب رضیا یعنی ذکریا نبیا ایدوب دیدیکه یا رب بن
ضعیف اولدوم سکا کلمز انجلدی دیشلرم دوکلدی باشم قلی اغردی قره ساچم قرمزی
شمدیه دك سکا دعا قیلمقده بنی نا امید قلمدك بکا اجابت قلمق عادت قلدك سن بنی ایماندن عورت
قلدك بن اجابت قلدم ایمانی ترك ایدوب شقی اولمدم وتحقیق بن قورقرم بو ورثه لرمدن که او
لردکه نصکره بنم مالم ونیتم ویعقوب آلندن دخی جورتن ونیتن میراث بیه لر عورتم
دخی عاقر اولوب طوغرمدن قالدی دیلرسن سنك قتکده بکا براوغل عطا قیله سنکه بنم مالم
ونیتم وال یعقوبك دخی اول میراثن بیه تاکه بودین انبیا ضایع اولمیه ودخی قاغل اول
اوغلانی احسان اهلندنکه سنك قتکده مرضی اوله ظاهری باطنی استقامت اوزره اوله ودخی
حق تعالی بوردی یا زکریا انا نبشرك بغلام اسمه یحیی لم نجعل له من قبل سمیا قال
رب انی یکون لی غلام وکانت امرأتی عاقرا وقد بلغت من الکبر عتیا قال کذلك
قال ربك هو علی هین وقد خلقتك من قبل ولم تك شیئا یعنی حق تعالی بوردی روحی ایدوب
بوردیکه ای زکریا بز سنك دعاکی قبول ایدوب سکا بشارت قیلورز سزه اوغلانلمکه انوك
آدی یحیی دراندن اول آدی کمسه ویرمدك انوك مثلنی دنیایه کتورمدك که هرکز اول
بنه عاصی اولمدی ومعصیت دخی قصد قلمدی زکریا انی اشیدوب دیدکه یا رب اوغلن بکا
نیردن اولور که بنم عورتم اوغلاندن قالدی وبن دخی پیر لکدن تنم قوردی ات قالمدی دخی
سکو کلمز انجلدی حق تعالی بوردیکه کرچکسن اویله در اما سنك ربکه اساندر که قرو انجی

بنزدوب اندن بمش ویره قادر در قدرتنده عجزی یوق بزسنی یرندن یحیی دن اول که
سنی حج برمذکورنسنه دکل ایکن پس انی یرتعفه تنه قادر اولمیه وز زکریا عم انی ایشدوب
علامت طلب قلدی تنکم حق تعالی بیورر قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ
ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا یعنی
زکریا دیکه یارب بکا بر علامت نشان فلغل که انوکله عورتم حامله اولدوغنی بلم حق تعالی
بیوردیکه سکا بر علامت اول اولاکه اوچ کون بوخلقله کلام قلمغه مجالك اولمیه بو حالنده که
صاغ سلامت اولوب صحیح نسنه ده برزحمت ویا بردل طوتلق اولمیه اما بری ذکر اتمکه دلسك
دیلك روان اولمیه پس زکریا محرابندن چیقوب قومی اوزرینه کلدی کوردیکه اول قوم محراب
اردنده منتظر اولوب طوررلردی که نوتنکم زکریا چقه نماز قلمه لرچون زکریا چقدی کوردیلر
بکزی متغیر حبشکی کبی دکل دیلوکه سکا نولدی یا زکریا حالك بویله متغیر در انلره کلام
سویلیوردی یر یوزنه یزدی انلره اشارت قیلوب کوستردی کوردیلر یازمش که صباح و قشده
ویکیجه وقتنده الله تعالی ایچون نماز قیلك وانوك نیازنه مشغول اولك زیرا کندودخی اول ایکی
ایکی وقتده چیقوب انوکله نماز قیلوردی پس چون عورتی محلی وقتی کلدی دلی کلامدن
منع اولندی انلره اشارت بیوردی انلر نفسکره چونکی عورتی حامله اولوب یحیی وجوده کلدی
ایرتسوب بیت المقدسده عابدلرله عبادتنه مشغول اولدی اکا دخی حق تعالیدن وحی نازل
اولدی تنکم حق تعالی خبر ویروب بیوردی یَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا وَحَنَانًا
مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ

وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا یعنی حق تعالی بیوردیکه چون بز زکریا یه یحیایی عطا قلدق بیوردق
اول یحیایه که ای یحیی طوتغل اول توراتی جدله وانوکله عمله مشغول اول وخل دخی بزاکا حکم ویردك
اوغلندخی حالنده ابن عباس رضی الله عنه ایدر اوچ یاشنده ایکن حق تعالی اکا نبوت ویردی اول
کتابك معنسنی فهم ایتمکی ویردی ودخی حق تعالی بیوردی بزاکا رحمت وشفقت قلدق بزم قتمزده
دخی ترحم ایلدك فولقرعز اوزره که انلری مولالری طاعتنه دعوت قیله ودخی اکا عمل صالح ویردك
اخلاصله که اول متقیلردن ایدی صدق واخلاصله الله عبادت قیلوردی وانوك تعویسندن
بری ایدیکه هرکز کناه اشلمدی وکناه اشلمکه دخی قصد قلدی اناسنه اناسنه لطف ایدوب احسان
قیلدی متکبر عاصی دکل ایدی سلامتلك اولسون اول یحیایه طوغدوغی کونی واولدوکی
کونی دخی قیردوغی کون که دیریلوب طیرلقدن باش قالدوره بوندن نصکره حق تعالی مریم قصه سین
ذکر ایدوب بیوردی وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا فَاتَّخَذَتْ
مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ
مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ذکر ایله خبر ویر قرآن ایچنده مریم قصه سنکه
قومندن عزلت ایدوب اوندن منفرد قلدن یکا واردی قیش کونیدی قنی صوغدی غسل ایتمك
ارتوب دیلردیکه غسل ایدیدی قومندن یکا پرده طوتوب صونوب عریان اولدی غسل ایتمك
ایچون ساچی چوزه دوردکن حق تعالی بیوردی بزاول حالنده جبرائیلی کوندردك یانك یوزلو
یکت صورتنده یوزی نورلی ساچی قورقی جمیع اعضالری تمام کمال چون مریم جبرئیلی کوردی که
کلوب اندن یکا قصد ایلدی ایرقدن اکا چاغروب دیدیکه صغنورن سندن اول الله تعالیه

اکر تکریدن قورقو لردن ایسك بکا باوز قصدیله کلمکل بس حق تعالی جبرایل جوا
بندن خبر ویریب بیوردی قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا قَالَتْ
أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ
هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا یعنی حق تعالی
بیوردی که جبرایل مریمه دیدیکه بن ربك الجسیم سکا کلدم بر اوغلان بخشلیمکه اول
اوغلان صالح اولور کناهلردن طاهر اولور مریم انی اشیدوب دیدی بکا اوغلان
نردن اولاکه هیچ بر ارکك ادم بکا یاپشمدی بن خود بر کسه ایله فجور و زنا قیلمدم بن بو
ایکیدن بریم جبرایل دیدیکه کرچکسن یا مریم لیکن سنك ربك بیوردکه بو ایش بکا آسان
آما سز اوغلان برادم وانی بو جمله خلقه سلامت دلالت قیلم کمال قدرتم اوزره ودخی
انی رحمت نعمت قیلم شوندرکه انی حق رسول بیلوب نیم وحدانیتمه اقرار ایدوب کرکلو اعتقاد
قیلمق بو بر حکمدرکه ازلدن حکم اولنوب فارغ اولمشدرکه اولسه کرك تبدیل وتغییر
اولنمز ودخی بیوردیکه فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ
النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي
قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا
یعنی جبرایل عم مریمك کوکلکی یماسندن اوفردی یلی واردوب انی ایرشدی فی الحال
مریم عیسی یه حامله اولدی چونکه حملی ظاهر اولدی قومندن قاچوب بر دریه واردی
ارغرق که بیت لحم دیرلردی تاکه اول قومرانی آنا سز اوغلان طوغردك دیو سرزنش

قلمیه

قلمیه لر اما اول حامله اولوب طوغردوغی مدتده اختلاف قیلدیلر ابن عباس ایدر بر ساعتده حامله اولدی وهم اول ساعتده طوغردی اولوقتده مریم اون بش یاشنده قز ایدی هنوز دخی ایکی عذر کورمش ایدی چونکه انی اوغلان بروسی ایرشدی طوردوب برقومش خرما انجی دیدکلاریکه بر صحراده بتمشدی قتی قیش کونی ایدی خرمانك بیراغی دخی یوغیدیکه انی کندویه صغنجق ایدیه بر دلیه اوغلان بروسی اجنسندن اول خرما اوزدکنه برك یاپشدی دیدیکه ای کاشکه بن بو حالده واقع اولمزدن اول اولیدم اونودیلیدم چون اولیه دیدی جبرایل اول انجیلی اردنده الی یاپشدن طوردی ندا قیلوب دیدیکه یا مریم غمه انتقل که حق تعالی سنوك حکمك النده بر ارمق یرتدی اکر سن انی دیرسك اقر طوردر سنك طوردر ودخی دنلدی مریمه که یا مریم اول خرما اوزدکنی چکوب دیردی ویرکل تاکه اندن سنك اوزریکه تازه ایرشمش خرمالر دوکیله زیرا عیسی طوغدوغی وقت اول قرواغی بنردی پیرقلندی بشلنوب تازه خرما ویردی ودخی حق تعالی بیوردی فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا یعنی یا مریم اول دوکون خرمادن یکل واول بیکاردن اچکل وکوکلکی خوش طوتغل وکوزلریکی سوندرکل اول اوغلان عیسا طوغمغله اکر بو بشردن بر کمسه کورسك که سکا بو اوغلنکدن سوآل ایدر ایتکل که بن نذر ایلدم رحمان رحمان رضا سیچون بو کون بر کسه ایله کلام قیلیوب صایم اولم وبعضیلر دیدیلر که سویلمکه حق تعالی امر ایلدی انی صکره امساك ایدوب دیدیکه ادم اوغلانه سویلمزن زیرا فرشته ایله سویلشوردی ودخی

حق تعالی خبر ویرب بوردی فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا
يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا
كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا يعنی اول مریم اوغلی عیسایی کتوروب قومنه کلدی طو
غروغلین یولاه کلورکن عیسی سویلدی دیدی یا انا بشارت اولسون سکا که بن الله قولیم
وانوك مسیحیم که اوشتری ویرولری الله مسح ایدوب صفاسم اوشتردیر بوردیر ویرلر صالح
اولور بس چون مریم اعلی اوزرینه کردی عیسی عم النداء بله ایدی انوك اعلی بیتی صالحلردن انی
کوروب غصه یه یلر اغشدیلر دیدیلر که یا مریم تحقیق سن اولومنکر نسنه ایلدك واولوقت
ایچنده برصالح عابد کشی وار ایدی مقدسلردن ایدی آدی هارون ایدی تاکه اول ایچنده
کیروقلین خلقدن غیری قرق بیك هارون آدلو کشی انوك جنازسن قلدیلر بومك قومی آکا
تشبه ایروب دیدلر که یا هارون قرقدرشی برسنی صلاحده اول هارونه بکزردرك بونه اشلیکه
سن اشلدك آناك عمرن شرلو کشی دکلدی زنا ایدجی دکلدی وآناك دخی زانیه دکلدی سن
کیمه بکزدك بوسکاندن اولدی مریم چون انلردن بوکلامی اشتدی اول قومنه کندو جواب ویر
مدی اشارت قلدیکه بو اوغلانه صورك تاکه سنه جواب ویرسون انلر دیدیلر که انوك
بشکره سویلدوکی انلره حجت اولمز دخی دیدیلر که بزنه سویلیلم برکسیدکه اولدخی هنوز بشکره
یاتور اوغلاندن بونك کبی نسنه دوه بولنسن دخی بوکلسیله طوروب بزی مسخره یه طوتوب
بشکره کی اوغلانه حواله قلسن ودخی حق تعالی خبر ویروب بوردی قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ
الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ

حيًّا

حَيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا يعنی عیسی عم چون انوك کلامیرن اشتدی سوداب طوردکی دوردی
بونردن بکا اقبال قلاری هنوز قرق کونلك ایدی صاغ الی شهادت برمقیله اشارت قیلوب
دیدی تحقیق بن الله قولیم اولا عبودیتنه اقرار قلدیکه اشده لرتاکه اکا کمسه معبود لق تعویسن
قیله لر دخی دیدیکه حق تعالی بکا کتاب ویردی بنی رسول قلدی یعنی رسول قیلوب کتاب ویرسه در
اوبنی تحقیق دن خبر ویردیکه لوحده یازلشدی حق تعالی انا مبارك قلدی بنی مبارك قدم
قلاری هر قنغی جهتده که توجه ایدرم شفاعتم طوقونور که نکری قولرینی الله دن بکا وانی برلکه دعوت
ایدرم بکا ایمانلرك عاقبتلری خیر اولور وبکا دخی امر ایدیکه نماز قلم ومالم اولورسه زکاتن
ویرم وخیر افعالری چوغلدرم مادامکه دنیاده صاغ اولم ودخی بنی انا عم احسان ایرشدوروجی
قلاری نی کندویه عاصی اولوب تکبر ایدنلردن قلدی وبنم اوزرمه سلامتلق ویردی طوغدوغم
وقتنکه بکا شیطان الی ایرشمدی واولم وقتنده دخی سلامتلك ویردی شرکدن وبنه قویدوغم
وقتن سلامتلق قلاری احوال قیامتدن چون عیسی انلره بوکلامی قلدی بلدیرکم مریم اول ترهمدن
بریدر بس اندنصکره عیسی نه سکوت ایدب سویلدی تا سویلکاك وقتنه دخی اولنجه ودخی حق تعالی
بیوردی ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ
سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ يعنی اول مریم اوغلی عیسی دیدیکی که بن الله قولیم اول کلام هندرکه اشیدنلره کان دوشوب
شك ایدرلر بعضیلر دیدیلر که عیسی ابن الله در وکی دخی دیدیلر که عیسی الله در وبرنجه لر دیدیلر که

اول ساحردر وکاذبدر بس حق انلرك قولارين رد ايدوب بيوردیکه الله تعالیك شانندن
دکلدر ولد طوغمقه اول پاك ومنزهدر ولد اتخاذ قلمقدن قادردر نه کرکسه برادیر
تجنکه دیلسه برنسنه ایجاد ایده اکا اول دیر اولور اکا هر نسنه ایجاد اتمك اساندر
ودخی بنم ربم تحقیق سزك ربکزدر بو باطل معبودلر یکزی ترك ایدك اول معبود حقه
طپکزکه خالق مطلق اولدر اشبو سزه بیان قلدم وغم طغرو بولدرکه سزی الله واصل قیلور
تجنکه اخلاصله اولم ودخی بیوردی فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ یعنی اول نصارا جماعتك اورتالرنده اختلاف واقع اولدی اوچ طوبك
اولدیلر عیسی امرنی هر بری بردور لو کلام قلدیلر نتکم ذکر اولندی بری منصوریه
وبری ملکانیه وبری ماریعقوبیه در بس حق تعالی بونلره وعید قیلوب دیدیکه ویل
اچنده هلاکلك شول کمسه لره که کافر اولدیلر اول اولوجع کونده که قیامت کونیدر اول
کونده که اشیدیجی وکوروجی بونلر اولور اما اول اشتمکك وکورمکك انلره اصلا منفعتی
اولمیه اول کونده انلر بزم حضورمزده کلالر لیکن بو ظالملر بو کون بونده اشکاره خطا
اچنده در لر خبر لری یوق ودخی بیوردی وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ
وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ
یعنی قورقت بونلری ایجمدا اول حسرت ارتوروجی کوندنکه حکمدن فارغ اولنه اهل جنت
جنته واهل نار ناره کیره اولم کتوریلوب برقوچ صورتنده طاموایله اوجاق ارا سنده

بعزلته

بعزلته اجاق اعلی بقا ایله جنتده مخلد قالمه طاموا اعلی عذابله جهنمده باقی قله بونلر غفلت اچنده
قالمشلردرکه اکا ایمان کتورمزلر اما بزغافت بویوزنده ساکن اولنلرك جمله سن اولدرب
هلاك ایده رز باقی بوزکه یزه قتا عارض اولمز پس دنیا مدکین کوکلی میراث بزبرزو
انلرك کلمکلکی بزدن یکادر تاکه اول عملرینه کوره بنه انلره جزا قیلور زخیر ایسه خیر شر
ایسه شر اکر ایمان کتورسه ودخی بیوردیکه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا
یعنی ایجمدشویله خبر ویر اول قرآن اچنده که براهیم قیفته سندنکه اول بزم صدیقمز ورسولمزدر
تصدیق کادرلر که جمیع الله دن نازل اولان حکملره محکمدر تصدیق ایدب انی عمله کتوره
ودخی بیوردی وَإِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ
شَيْئًا یعنی براهیم اتاسی آزره دیدیکه یا اتا نچون مطیع اولوب طپرسن برنسنه که اول
اوا اشتمز نسنه کورمز سنی بربلادن قورتوب منفعت ایرکورمکه چاره ایده مز ودخی
بیوردی يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا
یعنی براهیم عم دیدیکه یا اتا تحقیق بکا الله ملکی ومعرفتی ویرلدیکه اول سکا ویرلمدی
کل بکا متابعت قیل بنم دینمی قبول قل تاکه سنی طغرو یوله دلالت قیلم نجات بولوب قور
تولسن ودخی بیوردی يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ
عَصِيًّا یعنی براهیم عم دیدیکه یا اتا کل مطیع اولمه شیطانه تحقیق شیطان الله
عاصی اولوب مخالفت قیلمشدر ودخی بیوردیکه يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ
مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا یعنی براهیم عم دیدی ای اتا حقیقته بیلورم

بکا اوغی ترک ایدرسنی یدرستی بن قورقرمکه سکا عذاب ایرشه حق تعالیدن واول
شیطانه اود عذابنده یلدقرین اولهسن چون آزر اوغلی ابراهیمدن یوجوا ایری اشتدی کا جواب
ویروب دیدی نکم حق تعالی خبر ویرر قَالَ أَرَاغِبٌ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ
وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا یعنی آزر ابراهیم دیدی یا ابراهیم نیم معبودمدن یوزمی دوندردنی اگر سن
سکوت ایدوب اول معبودیمزه سوکدوکلکی وعیب ایتدوکلکی ترک ایتمسن تحقیق سنی طاشلم اولدرو
رورم ویا وزسوزلرویروب سنی قمدن ایراق ایدرم ایرق بندن ایراغ اول سلامت ایکن سکا
یرزیان ایرشمدین چون آزر بوکلامی قادری ابراهیم دخی کا جواب ویردی نکم حق تعالی خبر ویروب
یوردی قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا یعنی ابراهیم دیدیکه یا آتا
وار سلامت اول بندکه کفر کلمه اوترود بلمدنی تیز اولاکه سنکچون اللهدن توبه دیلیم انکلم
مغفرتنه ایرشه سن که اول ربم بکا احسان ایدیجیدر دعا ایدیم اجابت ایدر ودخی حق تعالی یوردی
وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَى أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا یعنی
بن سزدن عزلت ایدوب ایرادم دخی اندکه سز معبود ایدینوب طپرسز اللهدن غیریه بن ربمه
عبادت قلمه شقی اولیم نکم سز اول صنملره طپنمکه شقی اولورسز ودخی یوردی فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ
وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا یعنی چون ابراهیم
آلمردن واول طپدقلرندن عزلت قیلوب ایرادی ایرادم دخی دخی بوایدیکم کوندن هراجرت
ایدوب ارض مقدسه کلدی حق تعالی یوردی اول هجرتدن نصکره بز اول ابراهیم اسحق ویعقوبی
بغشادق انلرکلم کا انس طوتدردق که وحشتدن قورتاردی انلرک جمله سنی پیغمبر قیلدق

ووهبنا

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا یعنی دخی بز انلره مال واهل اولاد
عطا قلدق وکتاب ونبوت ویردک وانلری یوصه قیلوب جمیع اهل ادیان ارا سنده انلرکچون کوزل
ثنا قیلدق وقلدق که کلکی انلره محبت قیلوب ثنا ایدرلر ودخی یوردی وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ
إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا وَوَ
هَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا یعنی ذکر ایله یا محمد خبر ویر قرآندن اول موسایی که
اللهه عبادت قلمقده زیاده مخلصدر ایدی ریادن پاک ایدی ودخی بزم رسولمز وپیغمبریمز ایدی
بز کاندن قادق طورک صاغ طرفندن شول وقتکه مدینه دن مصره توجه قلدی انده اتش کوردی
اول اود طرفنه وطلبنه کلدی انده نداا اولنوب دنلدیکه بن اول اللهمن که عالملرک پروردکاریم
بز اول موسایی قریب قیلوب کا کلام اشتدردک ودخی قردشی هرونی کا ایله قوشدق چون
دعا قیلوب دیدیکه قردشم هرونی بکا یولداش قیل اجابت ایتدک هارونه دخی نبوت ویروب کا ایله
قوشدق ودخی یوردی وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا
نَبِيًّا وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا یعنی یا محمد ذکر ایله قرآندن
اول اسمعیلی که ابراهیم اولیدر پیغمبرلرک دده سی که اولوعده لرنده صادقدر هیچ بر وعده قلمز
دی الا کا وفا ایدردی ودخی اول جرهم قومنه رسول ایدی پیغمبر ایدیکه حق تعالیدن خبر ویر
دی ودخی قومنه یوردیکه نماز قیلان وزکات ویرک یعنی شول فریضه لردنکه برم اوزرینه
فرض اولنمش ایدی کا یوردردیکه برینه کتوروب ادا ایدرلر اول اسمعیل ربنک قتنده مرضی
قلدی وانلرک طاعتنه قائم اولمشدی ودخی یوردیکه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ

صِدِّيقًا نَبِيًّا وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا یعنی حق بیوردیکه یا محمد ذکر ایله قرآندن خبر ویرا اول
ادریسی که اول برم صدیق و نبی ایدی دخی پیغمبر ایدی یزرفع ایدوب دنیاده یوجه
مرتبه ویردك اندنصکره کوکه کتوروب جنته قویدق اول نوحك دده سیدر ادی اخنوخدی
کتابدی چوق درس قیلدی و عیجون ادریس دیدلر وهم اول خیاط ایدی اول طون کین اول ایدی
اندن اول دوه کیرلردی و دخی اول قلم خط یزن اول ایدی و اول سلاح کیوب کافرمقا
تله ایدن اول ایدی و علمی حسابه اول نظر ایدن اول ایدی و دخی حق تعالی بیوردی اُولَٰئِكَ الَّذِينَ
أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا یعنی
بودکر اولنلر نرکیمسی انعام درکم الله تعالی بونلرك اوزرینه انعام قیلمشدر اول پیغمبر دکه آدم
ذریتی درادریس نوح کبی دخی اول نوح ایله کیدیلر بلکه کتوردوکمزلرك ذریتلرندنکه ابراهیم در
ذیرا اول نوح اوغلی سام ذریتندندر و دخی اول ابراهیم ذریتندنکه موسی و هرون در و دخی
ذکریا و یحیی و عیسا در علیهم السلام بوجمله سی اندردرکم بزطریق سداده ارشاد قیلدوب اورندك
تحمی بونلرك اوزرینه حق تعالیدن نازل اولان آیتلری اوقنسه انی اشتسلر یوزلرین یره قویوب
کوزلری یاش دوکه کلر الله سجده قیلورلردی کما تعظیم اثبات ایدوب کندو نفسلرنده تواضع
عبودیت اظهار ایدرلردی هرنه امر اولسه منقاد اولوب انی یرینه کتوردلردی پس بونلردنصکره
کلنلری ذکر ایدوب بیوردی فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ
فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا

يظلمون

يُظْلَمُونَ شَيْئًا یعنی بودکر اولنلر ایچون پیغمبرلردنصکره برلوینه یاوز قوم خلف اولدیلر بو امتدنکه
نمازی ترك ایدوب قیلمدیلر یا قود وقتنده قیلوب تاخیر ایتدیلر وقتی ضایع قیلدیلر کندو وقتنده
اویلدیلر واخشم وقتنده اکندوبی قیلورلر شهوانلرینه متابعت قیلوب انواع معاصیلره مشغول
اولوب خیر ایچون زنا قیلدیلر دنیانی آخرت اوزرینه اختیار قیلوب بربرلرینه منازعه و مخاصمه قیلدیلر
بازار ایچنده سوقنده بربرینك عرضینی یغدیلر نیز اولاکم بونلر غیا نامه دوشدیلر و انوك عذابنه
ملاقی اولدیلر ابن عباس ایدر غیا بردده در جهنم ایچنده بریقودر جهنم انوك اسمی سندن الله استعاذه
قیلوب و انوك ایچنده دخی بریقو وار دکا بیصه دیرلر انوك عمقی غایت یراقدر شول وقتکه جهنم اوده
ساکن اولدیلر اوقودن بیاره یالان چیقوب جهنمی نکرا ایتدیلر اول طامو اهلینك بدنلرندن سزدوب
آقان نجاستلر واریغلر انوك ایچنه آقوب یغرامدی بوجهدن حاضر اولمشدر زنا ایتمه مصر اولدیلر و خمر ایچمکده
و ربا یتمکده و ناپاک ایتمکده عاصی اولمشدر و یالان شهادت ایدنلر و مظلومه ظلم ایدنلر الا کمکه
انلر توبه قیلدیلر شرکدن کفردن نفاقدن و بونك کبی معصیتدن قاچوب و اعتقادلرینی محکم
قیلوب عمل صالح اشلدیلر بونلردرکم جنته کیرورلر هیچ بوشنده بونلر ظلم و حیف اولمز و دخی بیوردی
جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا
لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا
مَنْ كَانَ تَقِيًّا یعنی اول جنتلردر اولکم دار اقامتدر اندنصکره دخی برمکانه انتقال بولمز
انی رحمن فضل و رحمتیله قویرمز وعده قیلمشدر عالم غیبده که بونلر انی مشاهده قیلمشلر در الله
قیلا فسز انك وعده سی قولره کلیدرکم انلر اولیا و صلحادر بخش بونلر جنته کیرسلر شاهری بودرکم

بونلر اول جنت برشت ایچنده فاحش وباطل کلامدن واثم اولجق سوزلری اشتمیلر
بلکه بونلره سلامت وفرح اولجق کلامدن اشتدوره لر ودخی سوزلری بربرینه سلام
وفرشتهلر انلره کلوب سلام قیلورلر وحق تعالیدن دخی انلره سلام ایرشور وبونلر کیجه
کیجه کوندز دیوز کرایدوکی حقیقی دکلدر زیرا جنت ایچنده ظلمات اولمزکه انوقتلر کیجه اولمه دایم
نور وضیا اوزره درپس مراد بودرکم اول کونک طرفینی مقداری کیجه کیجه انلره انواع رزقلر
ارشور بو اول جنتلردرکم بز مومن قولرمزه ویرورز وانده قوندوروروز وکافرلر صون
برتدوغمز جنتلری دخی که اکر ایمانه کلسلر انده کیرسلر کرک ایدی انلر دخی مومنلره
میراث بیرلمکی متقی قولردن اولور وما نتنزل الا بامر ربک له ما بین ایدینا
وما خلفنا وما بین ذلک وما کان ربک نسیا رب السموات والارض وما
بینهما فاعبده واصطبر لعبادته هل تعلم له سمیا بو آیتک سبب نزولی
بو ایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جبرائیل علیه السلام دیدیکه یا جبرائیل
نه سنه منع ایدرسنی که بزه زیارته کلمکلکی دخی زیاده قلمزسن او وقت بو آیت نازل
اولدی رسول الله سؤالنه جواب اولمق ایچون یعنی بز نمزل الا سنک ربکک امریله
ایندرز بزم الیمزده نسنه یوقدر امر آخرته ثواب وعقاب نه اولیسر ودخی ارامزده امر
دنیادن نه اولیسر وبو وقتدن تا قیامته دکین نه اولیسر جمله سنک علمی حق تعالی
قتنده در بزم هیچ برنسنه قدرتمز یوقدر الا انوک حکمیله درسنی ربک ترک ایدر
دکل دخی سنی دشمن طوتر دکل شکم کافرلر اویله زعم ایدرلر اما بولرک کوکلرک بوزدرکاری

ویرلم

ویرلم کوک اراسنک خالقی ومالکی اولدر انکا مطیع اولوب عبادت قیل انوک امرنه بری
اوزرنه صبر ایلمه دکر ایلمه کورکم صبح بکدش وانوک ادبنه بکوز برکسنک ادی وارمیدر اینکی
انکا نعوذ بالله قیل برنفس انسز اولمه تا کیجه بی ایشیکه کفایت اولنه ودخی بیوردی ویقول
الانسان ایذا ما مت لسوف اخرج حیا اولا یذکر الانسان انا خلقناه من
قبل ولم یک شیئا فوربک لنحشرنهم والشیاطین ثم لنحضرنهم حول جهنم
جثیا یعنی اول ابی بن خلف بعث انکار ایدوب دیرکه بن اولدکدنصکره بنه دیریلوب بردن
کروی جمع وهیچ انی فکر ایدوب اکثری برانی بوندن اول هیچ یوغیکن برادوب وار قادرک
عظمی بوندن دخی بوندن استدلال ایله اولدکدنصکره کرو برادلغی حق تعالی کندو ذاتنه قسم
ایدوب بیوردیکه سنک ربک عزتی حقی یا محمد البته بز بونلری حشر ایدوب اول معاد
کونده جمع ایدرز شیطانلری دخی بلمه یعنی هرکافرلمه برین معاز نجیره دیزه لر اوزره
طامویه اتارز ودخی بز بونلری جهنمک چوره سنده دیزلری اوزرینه چوکروب حاضر
قیلرز بوندنصکره بیوردیکه ثم لننزعن من کل شیعة ایهم علی الرحمن عتیا
ثم لنحن اعلم بالذین هم اولی بها صلیا وان منکم الا واردها کان علی
ربک حتما مقضیا ثم ننجی الذین اتقوا ونذر الظالمین فیها جثیا یعنی
اندنصکره البته بونلردن هیچ برسرزشنه لیکه رحمن اوزره که غایت کفرلمه وفجورلمه
جرات ایدوب حد دن کچمشدر تا که اول ناره کیرمکده انلری مقدم طوتاوز نتکم دنیاده
انلر کفر طریقنده مقدم ملریدی عذابه کیرمکده دخی کرکدر که مقدم اولور ودخی بز کرک

بیلورزکه بونلرك اوده کیرمکده قنغیسی اولیدر و دخی وَاللّٰهِ یوقدر برکمسه سزدنکه
جهنمه وارداولیم واکا اوغرامیه کم بونسنه سنك ربك عندنده البته حکم اولنوب واجب
اولشدر اوسه کوکدر لیکن اول ورود دنصکره کروبجات و برب قورتریلرشولرنکه کفرین
صقندلر مخالفت بولندن مساعدت بولنه کیردیلر پس بو آیت دلالت قیلورکه ورودن
مراد دخولدر چون جمله سی کافرلره حق تعالی متقیلری اندن قورتردنکم بوردی بزترك ایدوب
قویه وزنار ایچنده اهل ظلمه که اول بعنه انکار قادیر شولردن اوزره چوکجی اولین غایت
ازدحامدن امارسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم بوردیکه طامودن چقارشول کمسه کم
لا اله الا الله دیمش اولمه وکوکلندن ذره قدر خیر اوله و دخی بوردیکه وَاِذَا تُتْلٰی عَلَیْهِمْ
اٰیٰتُنَا بَیِّنٰتٍ قَالَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْٓا اَیُّ الْفَرِیْقَیْنِ خَیْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِیًّا
وَکَمْ اَهْلَکْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِئْیًا یعنی چون بزم ایشلریمز اوقنه الرك
اوزرینه که روشن آیتلردر ایدرلر اول کافرلرکه نصر بن حارثدر و دخی قریشدن انوك
اصحابلریدر شولرکم ایمان کتورمشلردر رسولك اصحابندنکه فقرادر طونلری یالو مینتلری
ارپه اتمکی کوده لوینی کون اتی بی متغیر قلمش اول مشرکلر ایسه عظمالرین صاچلرین طورلر
باشلرینه باغ دوتریلر و کوزل طونلر کیرلر و دخی مؤمنلره دیرلرکه بوایکی طایفه دن قنغیسی
یکرکدر منزل و مرتبه بونندن یا خود مسکن و مقام بونندن قنغیسی کوزکلو اوله دنیاده حالکز
شولمه و آخرتده دخی حالی اولمه اولیسر قچن بزملر برابر اولوسر سز حق تعالی انلره جواب ایدیلمه بوردیکه
ای نجه قرنلری بونلردن ایرو هلاك ایلدك که انلر دخی بونلردن کوزل ایدی متاع و اموال

بونندن

بونندن دخی منظر بونندن و انواع نعمتلره طیوب قتمق بونندنکه اثرلری اوزرلرنده ظاهر
ایدی نکم فقرا اهلك احبا جهری ظاهر اولور و دخی بوردیکه قُلْ مَنْ کَانَ فِی الضَّلٰلَةِ
فَلْیَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا حَتّٰٓی اِذَا رَاَوْا مَا یُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ فَسَیَعْلَمُوْنَ
مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّکَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا یعنی حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بوردیکه ایا محمد
هرکمسه که ضلالت اچنده اوله حق تعالی انی قوراول طغیان اچنده وکهرنده امهال ایدر تا انکا دکین که
اول وعده اولنان کونی کوزلریله کوره لر یا دنیاده قلیچ الندن قتل اولنه لر یا اسیر اولوب غارت
قلنه لر یا خود قیامت کونی اوده عذابنه کرفتار اولمه اولوقت بلورکه مکان بونندن کم شر اولور
و یاره جهری اولق بونندن کیم ضعیفدر انلر میدر یوخسه مؤمنلر میدر زیرا انلر طامودن قالسر
ایدی عذاب ایچنده و مؤمنلر جنتده اولسر لر راحت و عیشنی بوردی وَیَزِیْدُ اللّٰهُ الَّذِیْنَ اهْتَدَوْا
هُدًی وَالْبٰقِیٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَیْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَیْرٌ مَّرَدًّا یعنی الله تعالی هدایت طلب
ایدنلره هدایتلرین زیاده قیلور و ایمانلرین و یقینلرین ارتور و رسول صالح عملارکه ثوابی باقی
قالور ذکرلر تسبیحلر و نمازلر و اوجهرکی سنك ربك قتنده اول یکرکدر ثواب بونندن و عاقبتی
خیر راجحدر و دخی بوردی اَفَرَاَیْتَ الَّذِیْ کَفَرَ بِاٰیٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَیَنَّ مَالًا وَّوَلَدًا
اَطَّلَعَ الْغَیْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا کَلَّا سَنَکْتُبُ مَا یَقُوْلُ وَنَمُدُّ لَهٗ مِنَ
الْعَذَابِ مَدًّا وَّنَرِثُهٗ مَا یَقُوْلُ وَیَاْتِیْنَا فَرْدًا یعنی ایا محمد کورمزمسن اول کافرکه بزم
ایتمزه انکار ایلدی سبب قصه بودرکه خبّاب ایدرین دمرجی ایدی اول عاص بن وایل
ایچون اش اشلدی انوك اوزرنده و افرحتم جمع اولدی وارمکه انی طلب ایدر اول عاص

بکا دد بدیکه والله بن اول حقی سکا ویرمز نا که محمده انکار ایدوب کافر اولمیجه بن
ایتدم والله بن اول کلامی دیمزین امّا اولوقتکه سن اولسن وکبر ودیریلمسن اولوقت
حقم الم اول عاص ددیکه بن اولدکدنصکره کیرو می دیریلورن بلی دیدم اول دیدیکه
چون اولمه دراندم بنم چوق مالم واوغلم قرنم وار اولوقت سکا ادا ایدیم بس حق تعالی
بو آیتی اندوب بوردیکه یا محمد اول عاص کم بزم آیلریمزه انکار ایدر یعنی رسولمزه کافر
اولور دیرکه بکا اندن مالمز واوغلمز وقرلمز ویرلسه اول لوح محفوظده مطلع اولدی
یا عالم غیب کا ظاهر می اولدی که اول ایله جنتده می اولیسر یوخسه اول کلمه توحیدی دلنه
کتوروب الله ایله انوک اراسنده عهد می حاصل اولدیکه بونی سویلر حقا که بونی اشلدی
امّا تیز اولا که بز انوک نه سویلدوکن یازب صقلیه وز آخرتده انوکله مجازات ومکافات
قیلوز وعذاب اوزره عذاب زیاده قیلوب مدت عذابی کا طویل ایده وز اول دیدکی
اوغلمی قرنمی ومالمی کلی هلاک ایدوب بزدن یکا راجع قیلوز وملکنی ابطال ایدوب فنا ایده
وره وز قیامتده بزه شریکجه یالکز کلمه ودخی بوردیکه وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا یعنی اول قریش
مشرکلری الهی قوب اندن غیری اصنامه طرفی الله طوتندیلر کا عبادت قیلورلر تا که
یارن بولنلر انلر شفیع اولوبن انلردن عذابی منع ایده لر اول اولمه دکلکم انلر زعم ایدرلر
بلکه یارن اول اصنامه انلرک عبادتنه انکار ایدرلر وانلردن بیزار اولمز وانلرک اوزرینه
دشمن اولمه لر انلری بلا نیوب لعنت قیلمه لر ودخی بوردیکه اَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ

عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا یعنی کورمزمسن یا محمد
بزنجه مسلط قلدق شیاطینلری اول کافرلر اوزرینه که تحریک ایدوب طاعتدن معصیته یاپرلر
وایمانلرن شرکه وکفره دعوت قیلورلرسن تعجیل قیلوب یا محمد بونلرک عقوبتن دیلکلکه بزبو
نلرن آیلرین ویالرین بلکه نفسلرینه قارشو عذاب ایدب صیاوز تا کادکنکه اول عذاب
مدتی تمام اولمه بز انلره وعده اولنان عذابلری یرینه کتوره وز ودخی بوردی یَوْمَ نَحْشُرُ
الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا
مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا یعنی ذکر ایله خبر ویر یا محمد بونلره شول
کونکه انلر جمع اولنسر شول کمسه لرکه دنیاده الله دن قورقرلردی طاعتلمه اول رحمانده
یکا جماعت اولنان نبوتلرله کلمه لر ودخی حق تعالی بوردکه بز شول خرکلکی مجرملری وکافر
لری سوروز جهنمدن یکا یاتوسز شویلکه صوسز لقدن بونلری کسله وصحیح بر شفاعت
ایدیجیلر شفاعت قلغه مالک اولمه لر الا شول کمسه شفاعت قیلمه لرکه انلرک الله تعالی قتنده
عهدلری وار کلمه توحید اتمکله یعنی شفاعت مؤمنلر ایچون اولور مجرملرکا قرلرحقنده اولمز
زیرا یهود ونصاری زعم ایدوب دیرلرکه فرشته لر تکرینک قزلریدر وشونلرکم دیرلرکه تکرینک
اولادی وار حق تعالی عالیدر منزه در اندنکه انلر وصف ایدرلر انلرک قولترین رد ایدوب
بوردیکه تحقیق سز عظیم منکر نسنه ده بلکه کتوردیکز الله تعالی بوندن بریدر ودخی بوردی
تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا أَنْ دَعَوْا
لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا يعنى
يقين اولودكه كوكلر پاره پاره اوله ويرليوريله وطاغلر اونه دوكله انرك اول كلامندكه حق
تعالى اهل واولاد اطلاق ايدرلر وفرشته دخى غضبه كلوب جهنم يا كتوب انرك اول سوزن
لوندن پس حق تعالى انرك اول قوتيرن رد ايدب بيوردكه لايق دكلدر الله تعالى كه كندويه
ولد طوتق يا خود انى نوكله وصف ايلك دكلدر بوكلى كوكلرده ويرلوده برادلن الا جميع حق
تعالينك قوتيدركه انوك حكمنه مطيع ومنقاد دريدر حتى الله تعالى بو انرك نفسلرينى وكوكلرينى
جمله سنك عذابيدب سيديكه هيچ برنسنه اكا خفى دكلدر بوكلى قيامت كونندن حق تعالى حضرتنه
تنها يالكز كلسرلركه هيچ دنياده برنسنه بله لرندن اوميه ودخى ايمان اهلنى ذكر ايدوب بيوردكه
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَٰنُ وُدًّا فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ
بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ
أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا يعنى انركم ايمان كتوروب صالح عمل ايشلدلرنى اوله كه حق تعالى انرك كوكلنه
محبت برغه اللهى سوه لر وحق تعالى انرى دخى خلقه سودوره دخى بيوردكه يا محمد بزبو قرآنى
سكا كلكز ايلوب ويردك كه سنك دلكجه اندن دوندك تا انوك ايچنده كى وعده لوله مؤمن
قوتلرين بشارت قيلدسن كه كندولرين شركدن كفردن صقلديلر ودخى وعيد لوله قورقلدسن
اول قومكه دينن اعراض ايدب سنوكله مخاصمه قيلورلر حتى قول تيوب باطلى ايلرو طوترلر
ايت يا محمد انده كم اى بونجه بونلردن ايلرو قرنلرى بزهلاك ايدوب فنايه ويردك هيچ بونلردن
شمدى بركمسه كوره بيورمسن يا برحاله انلردن برآواز حق اشيده بيورمسن نه اوايلر هيچ بر اثرلرى

سورة طه

قلدى بونلرك دخى عاقبتلرى شويله اوليسه در تلتون وخمسه آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

طه مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ إِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشَىٰ تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ
الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى الرَّحْمَٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ وَإِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى اللَّهُ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ كلمى ايدر اولوقتكه رسول صلى الله عليه وسلم حضرتنه وحى كلدى مكه
اولندر ايا غن ديكوب عبادته اجتهاد قلديكه مبارك قدملرى شششدى حق تعالى بو ايتى
اندروب بونكلبنى تخفيف قيلوب بيوردكه يا محمد بزبو قرآنى اندن اوتر وسنوك اوزريكه اندر
مدك كه سن انوكله كندو نفسكه زحمت برغه سن الا اندن اوتر عالمزدك وعظ ونصيحت
اولنوكم القهون قورقوجيلردر بو قرآن منزلدر الله تعالدنكه برلرى وكوكلرى برندى
بوجه دروانوك اولرينك برنجى رحماندركه اول رحمان عرش اوزره مستويدر وحكمى اندن
سفر قدر اما كندواندن بوجه درتكم برلردن كوكلردن بوجه دراللهه تعالينك برلرده
كوكلرده نه واريسه وبونلرك اراسنده دخى نه واريسه كلى خاص ملكيدر هيچ بركمسنك انده
اشتراكى يوقدر تا تحت الثراية دكين واندن دخى اوته نه واريسه كلى انوكدر دخى حق تعالى
كندوسنى بيان ايدب تهديد واندار قلمق ايچون بيوردكه يا محمد سن كوك قولكى جهرايت
كوك ايتمه تحقيق الله تعالى كوكلوكه دوشنى بيوردخى يادن نه دوشنجه كدرانى دخى بيوركه اكا
خفى نسنه يوقدر دخى كندو ذاتنى برلوب بيوردكه الله تعالى اول الله در اندن غيرى معبود

حق بیوردی الا اولدرکه انوك کرکلو اولری وارد دیوندر نصکره موسی عم قصه سندن شرح
ایروب بیوردیکه وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَىٰ
إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى یعنی یا محمد تحقیق سکا کلدی
بلکه کلدی اشتدك بلدك شول وقتکه موسی عم شعیبدن دستور دادیکه مدینه دن
دوتب کرو مصره واره اناسی وقرنداشی قتنه اولنه شعیب اکا دستور ویردی موسی اهلیله
وما ایله جقدی مدینه دن مصره توجه قلدی قیش کونلری یول ایله یورومکه قورقردی
یولسز یرلردن کیدردیکه شاه پادشاه لرندن حذر ایدردی اهلی صغیر حامله ایدی مدتی
تمام اولمشدی پس بریه دوتیب کیدردی بلمزدیکه یولی نره یه وارر کیده رك طور طاغنك
غربدن یکا صاغ طرفنه یوردی برکیجه یولن ازندی زیاده قره کولیدی هم قار یاغردی قدر
چقمق چاقدی اودجقدی اندن چقماغی برقدی طوردیکه اود طلب ایده نظر قلدی کوردی
ایراندن یولك صول طرفندن طوردن یکا اود کوردی اهلنه دیکه سز بونده اکلنك
بن اود کوردم واروب سزه برپاره شعله کتورم یا خود اود قتنه برکسه بولکم بزی یوله
دلالت قیله موسی عم چونکه اود قتنه یقین کلدی کوردیکه برتازه یپراق اولوغ بشل اغاجه
سندن بو قاروسنه دکین آق نور اود طوتمش غایت روشن لیکن اود شعله سنه بکزمزکه
هیچ اغجك رنکین تغییر قتز اما اهل تفسیر دیلرکه موسی عم کوردوکی نار دکلدی نور
ایدی لیکن چون موسی اود ماندی نار لفظیله ذکر اولندی پس موسی عم انی کوروب اود

صندی

صندی قرو جه اوجوغرلردوشوردیکه واره اندن اود الدچون اندن یکا یورکه اود الا
اول اود اندن ایراق اولور چقن موسی ایراق کتسه اول اود اکا یقین اولوردی موسی عم متحیر
اولوب قالدی حال ندر بلمزدی قولاغنه فرشتهلرك تسبیحی اوازی اشیدیلوردی پس حق تعالی
دن موسی اوزرینه سکینه ووقار القا اولندیکه سکون ایدوب حیارله طوردی ندا اولندیکه
یا موسی بن سنك ربکم وهب ایدرچون انجدن موسایه ندا ایرشدی اولم صانیکم اول
ندا انوك دورت طرفندن بلم قیلدی کلوردی موسی عم اکا ندا قیلن کمدوکین بلدی تیرلك
جواب ویرب دیدیکه بن اوازکی اشیدرم لیکن مکانکی کورمزم کمه قتنه سن نه یردن ندا ایلورسن
حق تعالیدن کروندا ایرشدیکه بن سنك فوقکدم وسنکلیم وایکی قلمشم سنك جانك
کوزکه یقین اولدم وغندن دخی بن سکا یقینم موسی بلدیکه بو صفت الله تعالی صفتیدر وبوندا
اندن کمانی دفع اولدی شك زایل اولدی ندا کلدی یا موسی نعلینلرك چقار سبب
بو ایدیکه اول نعلینلری دبا غلمق اشك کوشندن ایدی پس موسی عم نعلینلرین چقا
روب اول وادئ مقدسدن اشیر واندی زیرا حق تعالی اکا بیوردیکه یا موسی تحقیق وادئ
مقدسده سنك اول طوی دریلوا اول دره نك آدیدرکه دکرمی قیو وضعنه در ودخی ندا
قیلوب بیوردیکه وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي
وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ
فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ یعنی حق تعالی موسایه بیوردیکه
بن سنی کزیده قلدم رسالتجون قولاق طوت اشیت شول نسنه که سکا وحی اولنور تحقیق

بلکه بن اول الهنکه بندن غیری معبود حق یوقدر الا بنم عبادتکی بکا قیل بندن غیریه
قیلمه ودخی نمازه اقامت ایدوب شروع ایلمکم بنی ذکر ایده سن وبنمله مناجات قیلوب غیری
اونده سن ودخی بلکم حقیقتا قیامت کلیسر درکم بن انی کزلتشم کمسیه بلدرمشم بلکه یقین
اولدیکه بن انی کندو نفسمدن دخی کزلیم دکلکه غیریله بلدورم زیرا انی کزلمکده فوق حق
وحذر قلدرمق وارکه چون واقع اولیسر معلوم دکل کرکدرکم کشی دائم انوك یراغنده
اولوب اندن حذر قیلمه جق بر وقت غافل اولیم پس اول قیامت کلکی انوکچون درکم هر نفس
عملی مقابلیه سنده جزا اولنه اکر خیر اکر شر اولمه پس یا موسی سنی اول قیامته ایمان کتورمکدن
منع ایلمسون شول کمسه کم انوك اول قیامته ایماندری یوقدر کندو هوالری مراده اویشمش
واکر سن دخی انی جلیق هوایی نفسه اویوب انکار ایدرسك هلاك اولورسك ودخی بور
دیکه وما تلك بیمینك یا موسی قال هی عصای اتوکأ علیها واهش بها علی غنمی ولی
فیها مآرب اخری یعنی یا موسی بو صاغ الکده کی نه نسنه در دیو صورمقدن حکمت بو ایدیکه
انی مطلع ایده اول عصا اوزرینه کم انی بیلانه دوندوریسر واکا بلدورمکم اول اولو معجزلدر
تاکه اکثر کافرلر ایجنده واقع اولیجق قورقیه پس موسی عم جواب ویردیکه بو الده کی عصامدر
اول عصانك باشی ایکی یوداغ ایدی چوکان کبی کلتش ایدی انی یاسنده دیسلری وار ایدی
آدی نبعه ایدی موسی عم دیدیکه بن انکا طیانرم قچنکه یوروتم وقچنکه بریردن سکردسم
عصا دایه رم ودخی انوکله ایچون قیونلریمه یپراق سلکم بر لر ودخی قیونلریمی انوکله سورمدم
دخی بنم اول عصام ایله هوق حاجتم برینه کلور دخی قویه صاقوردری قوغه کبی اولوب صوصوردی

دخی

دخی بیلانی عقرب اولدوردی واشیده دیکردی بیر قلنوردی کلکه ایدردی وخاطری
عشی دیلمه بر صنجردی فی الحال بتوب یمش ویردی وقت اولوردی انوکله سویلشوردی وصو
حاجتی اولسه انوکله یره اوردی اول یردن صو چیقردی وقراکو کجه ده یره دیکردی چراق کبی
شعله ویردی وقچن بر دشمن ظهور ایتسه انکله محاربه قیلوردی ودخی بوردی قال القها
یا موسی فالقها فاذا هی حیة تسعی قال خذها ولا تخف سنعیدها سیرتها الاولی
یعنی دیدیکه یا موسی یرق الکدن عصایی اندن اتدی کوردیکه غایت اولو وصاروبلان
اولدی قرنی اوزرینه سعی ایدوب تیز تیز یوروردی اول ایکی یرانغی چکانغی اولدی اول چوکان
بوتوایله یلمسی اولدی وایکی کوزلری اودکبی یاندی اولو قالده اوغر ایوب یرلقه کبی بودی
آزوسیله اولو انجیری دیشندن کسوب بیقردی دشلرندن قنی وازاشیدیوردی چون
موسی عم عصایی بو صیت اوزره کوردی دونوب قاچدی قچرکن حق تعالی کوب اوندی
طرو واردی ندا اولندیکه یا موسی دون کیرو بر وکه کل پس موسی عم زیاده قورقوایله
دوندی حق تعالی بیوردیکه طوت انی یا موسی صاغ الکله قورقمه کم تیز انی اوکی سیرته دو
ندوره وزموسانك اکنده کی جادن بر کوکلکی وار ایدی کوکلك یکنی الندطولا دیکه
انی طوته بر فرشته کلدیکه یا موسی خبر ویرکاکم اکر حق تعالی کاکا دستور ویرسه اول
قورقدوغنی یرینه کتوره اول کوکلك انی منع ایده بیلوری موسی دیدیکه منع اتمزولیکن بن
ضعیفم وضعیف نسنه دن بر دشمنم انی چوب ایله ویوردی اول یلانی چکه سندن دو
ندی جان اوکی کبی یانی عصا اولدی ودخی بوردیکه وضم یدك الی جناحك تخرج

بيضاء من غير سوء آية أخرى لنريك من آياتنا الكبرى يعني ندا اولنديكه يا
موسى الكي قولتوغكه قوالك جمله سنك اق نورا اولوبن كه انده برعلت عيب اولميه
تا سكا برا اولو علامت نبوت دخي كوستروز ابن عباس رضا ايدر موسى عم الني يقا
سندن ايچرو قولتوغي النه قودي الى آق نورا اولدي كنش كبي قراكوكيه منور قيلور
پس موسى عم بو علامتلري معاينه قلدي رسالتي تعيين اولدي حق تعالى انكا امر ايدوب
بوردي كه اذهب الى فرعون انه طغى يعني يا موسى بوري فرعونه وارانى برمه قتمق
دعوت قيل كلمه توحيد ايله كه تحقيق اول عصيانده وسركشلكده حددن تجاوز
قلدي موسى عم انى اشيدوب دوري تكم حق تعالى خبر ويرب بوردي قال رب اشرح
لي صدري ويسر لي امري واحلل عقدة من لساني يفقهوا قولي يعني موسى ايتدي
يا رب بنم صدرمى حق ايچون كيك ايديور يعني بنم صدرمى قوي قيل كه سندن غيري
قورقيم زيرا فرعونك شوكتندن ولشكري چوقلوغندن قورقب طارلمشدي كندي
يالكز ايدي دخي دعا قيلوب دديكه بكا بيوردوغك امري بنم اوزريمه اسان قيلوبكه
فرعونه رسالتك ايرشدوروب دخي ديلمك باغني ششوركه اشيدلر سوزومي فهم ايدب
اكلمه لر دخي حق تعالى بوردي واجعل لي وزيرا من اهلي هرون اخي اشدد به ازري
واشركه في امري كي نسبحك كثيرا ونذكرك كثيرا انك كنت بنا بصيرا يعني
دخي موسى عم ايتديكه بنم اهلمدن قوردم هارونى قيلوبكه بولشده بكا معاون اولمه زيرا
اول بندن نصيحدر انوكله بنم ارقم قوي قيلوب تبليغ رسالتده انى بنمله شريك قيلوبكل

تاكه

تاكه سكا چوق نماز لر قيلوب ويردوكك نعمتلر مقابله سنده حمد وثنا قيلوبكه تحقيق
سن بزم امرمزده عالمسن هر امر المزى كوررسن پس حق تعالى بوردي كه قال قد اوتيت
سؤلك يا موسى ولقد منا عليك مرة اخرى اذ اوحينا الى امك ما يوحى ان
اقذفيه في التابوت فاقذفيه في اليم فليلقه اليم بالساحل ياخذه عدو
لي وعدو له والقيت عليك محبة مني ولتصنع على عيني اذ تمشي اختك
فتقول هل ادلكم على من يكفله فرجعناك الى امك كي تقر عينها ولا تحزن
وقتلت نفسا فنجيناك من الغم وفتناك فتونا يعني حق تعالى قيلوب بوردي كه تحقيق
جميع دلكلرك سكا ويرلدي اى موسى بزم عطامز وانعامزمدى ويرلدي
بلكه بوندن اول عطالرمز سكا ايرشمشدي وقتاكه سن دنيايه كلدك انالك قورقو
ديكه سكا فرعوندن ضرر يتشه بزانوك كوكلنه سويله الهام قلدقكه قورقمغل انى بر
صندوغه قويغل اول صندوغي نيل ايرمغنه برقمغل تاكه اول نيل صوبى انى سوره ايله كنارنه
چقاره انى كوروب اول بزم دشمنمز وانك دشمنى الا انى اوزنده تربيت قيله پس موسى نك
اناسى انمش بنوغله انى صندوغه قويوب يا رقلرين واغزين بركندى نيله برقدى اول
نيلدن بريناق اولوا برماغ ايديكه ايريوب فرعونك سرايى باندن كچردى اول صندوق
اولطرفه كندى فرعون عورتى آسيه بله اول صوكنارنده اوتورمشلر ايدى كوردلر صو
بوزندن برصندوق كلور فرعون قولتريني بوردي كه انى چقروب قتنه الدلر صندوغى
اچدلر كوردلر بو ايچنده براوغلان حسنى صوب اچوق يوزلو فرعون كوروب محبتى دوشدى

وفرقه دشك مرهم وارب اولوقده سندن خبر الق استردی کوردیکه کسم طلب
ایدرلوکه سنی امر ایلیوب بانکه کتوره هر قنغی عورتکه کتوردیلر انوك کوکسنی سکا عرض
ایدیلر قبول ایتمدك اندن اوترو که سنی کوراکار رجوع ایدوروز پس فرقه دشك انی
کورب انده دیکین سزی دلالت قیلیم بر دایه کم اول انی کوزل تربیت برله امر وره دیلر
ایله بر دخی انی موش طوتاوز واردی مریم انا سنی الوب کلدی بر سنی کروانا ك دزینه
رجوع ایتدردك تاکه انا ك کوزلری سنی کورمکله سونب خوش اوله و دخی سن اول قبطی
اولدردك بر سنی اول قتل غصه سندن قورتردق صوچوقی عقوایدب بر لعدق وسنی انوغم
نسنلرله ابتلا قیلوب کوردك وکلی سنه دن سنی خلاص قیلوب پاك ایلدك وسنی شعیب
قتنه مدینه کوندردك اون یل انوك قوتن کودب معنوایی سکا جفلکندردك سکز یل
دخی انده طوریب اهل واولاد حاصل اولدی اندن نصکره بر تقدیر ایدب وعده قلدوغمز
تمام اولیجق کلدك بر سنی اختیار قلدق کندو وصیمز ایچون رسالت ویردك تاکه بر
اولادغمز وحجتمز اوزره منصرف اوله سن وبر فرحجتلر بزی قولدغمز اورتاسنده اقامت ایدرسن
بن سنی بنم طرفمدن حجت قلدمکه سنوکله انده خطاب قیلورم تکلم بوردی قَلَبِثْتَ سِنِينَ
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا مُوسَى وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ
بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي اذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا
لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى یعنی حق تعالی امر ایلدیکه یا موسی وادرسن دخی قرد شك
هارونه بنم حجتم ودلالتلرمله که سکا بلدردم زنهار سست ضعیف اولمکه بنم وحیم

ایرشدر

ایرشدرمکده وادوبن انکا ایری وقتی سویله بلکه انکا ایکیکز دخی عشق سویلك مدارا
ایله دیرلك اولاکه اول سزك اوکوتیرکزنه اوکلدیا خود ایچنه برقورقو وشوب یزدن
انکا یوله بوسوزده تنبه وارانده کم امر معروف ونهی منکر قیلورلر کلدرکه سوزلری نصیحت
قلدقلری کشیه لطفله اوله صنعتله اولیه فرعون کبی کافره حق تعالی موسی وهارون کبی پیغمبر
لرینی کوندردی انکا عشق سویلك دیو امرایلدی ودخی بوردیکه قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ
يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى یعنی موسی ایله هارون
دیدیلرکه ای بزم رب بزم بدستی بزقورقوزکه اول فرعون بزه اوزیمزه قتل عقوبتیله یا خود شر
ایرشدرمکله افراط ایدوب حدندن تجاوز ایدر حق تعالی بوردیکه قورقمك بن سزکله یم
دعاکزی اشیدرلجابت قیلورم اول سزنجه قصد ایدرسه بن کوریرم انی سزدن منع ایدرم
صبح قورقمك که بن سزدن غافل دکلم ودخی بوردی فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ
فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى
مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى یعنی موسی ایله هارون
دیدیلرکه فرعونه دیدلرکم تحقیق بزه سنك ربك دن الچوز بزی سندن یکا کوندردیکه
سنکله قومی دعوت قیلوز انوك قولوغنه تاکه سن انوك برلکنه اقرار ایدب تصدیق ایدرسن
وبزه انا سن ودخی اول بنی اسرائیلکه حبس ایدوب قتی زحمتلو اشلرده اشلتدرسز انلری قوتورب
بزه اولشوره سن واندن اول عذابی کتوره سن تحقیق بز کتاب حق تعالیدن انوك برلکنه
دلالت ایدر آیتیله کلدك فرعون دیدیکه اول ایت ندر موسی عم انی جیبنه صوقوب کرو

چهاردی شویله کنش کبی شعله ویردی ودخی دوکه سلامتلق اول کمسه اوزرینه دوکه
هدایت بولنه کیروب حقه متابعت قلدی تحقیق بنه وحی اولندی الله تعالیدن که بدرستی عذاب
اولنور الاشولرکم انکه الله تعالیدن اعراض ایدوب حقی بلدلر انکا انعام ایلرمیون بولر انکا
اول کلامی دکوردیلر فرعون انکه جواب ویردوکن حق تعالی خبر ویروب بوردی قَالَ فَمَنْ
رَبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ یعنی فرعون سؤال
ایدوب دوکه یا موسی سزی بکا کوندورن ربکز کیمدر موسی عم جواب ویروب دوکه ربمز
بزم اولدرکه هر مخلوقه نه صورت اوزره یرادب کرو انوك صلاحی نیله ایدوکن انکا بلدرن
دلالت قلدی عیسی اجسی وجفیله جمع اولوب نسل واولاد اولجغن نه سبیله اولسه
بلدردی ال ویردی طوتمغیچون قولق ویردی اشتمك ایچون کوز ویردی کورمکیچون دل
ویردی سویلمك ایچون وآدم اوغلنه دیشلر یرتدی چقلندردی هر مصالحلرین انکه
بلدردیکه سبب معیشت نده اوله کرو قلان حیوانلره دخی کرو جنسلرنده دیشلری یرتدی
انکه دخی جمع اولوب نسللری اوریه هر بری مصالحده اوله ودخی حق تعالی بوردیکه
قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا
يَنْسَى یعنی فرعون کروصورده بوزدن ایلروکچن امتلرك حالی نه اولدی شول
نسیله که برنی شمدی انکا دعوت قیلورسن بدرستی اولر دخی کلی قیامته انکار ایدوب
بتلره طپنلردی موسی عم دوکه انلرك عملری بنم ربم قتنده مکتوب دفترلرده اولندر
انوکله مجازات اولنلر موسی عم بونك علمنی حق تعالیه ردایدوب اول بیلور دیدوکی عنوان

انکا نوریت انعام شدی که انکا علم حاصل اولیدی توریت انکا فرعون هلاکندن نصکره
اندردی ودخی دوکه بنم ربم انلرك عملرندن هیچ برنی ترك اتمز بلکه مؤمنلرك انتقا
منی کافرلردن الیوروب عملرینه جزا قیلور ودخی حق تعالی بوردی الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ
نَبَاتٍ شَتَّىٰ یعنی موسی عم دخی دوکه بنم ربم اولدرکم یریوزن سزه دونك کبی دو
شدی وانك ایچنده سزه یولر قلدیکه هر نه مکانه دیلرسکز وارب ساکنلر سن دخی
کوکدن سزه صولر اندردیکه انوکله دانه لر واوتلر واغاجلر ویمشلر بتوره که سزه غذا اولنه
چون موسی کلامی تمام اولدی حق تعالی بوردیکه بز اول یغموری انکچون اندردك که بز
یرتدن انواع اوتلر بتوروزکه هیچ بری برنه بکزمیه نه صورتده ونه ماهیتده ودخی بوردیکه
كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَىٰ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا
نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ حق تعالی بوردیکه بز اول انواع اوتلری یرادوب
دورلو رنکلر اوزرینه مراتبدك که سزانده بیك وحیوانلرکزی صالیورك اوتلاسونلر
بدرستی بو ذکر اولنان نسنلرده نشانلر وعلامتلر واردر حق تعالیدن وارلغنه وبرلکنه
عقلی اولوب حرامدن اجتناب ایدنلره ودخی بلوك کم برنسنی اول یردن یرانده واد
قلدق بوندن نصکره اولدوب کیروسنی اول برایچنه دفن ایدیسرز وقیامت کونده بر
دخی یردن کروچقارسرز ودخی بوردیکه وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ
یعنی تحقیق بز اول فرعونه کلی موسایه ویردوکمز معجزاتلری جمله کوستردك اول کلیسنی

یلانلوب اویله زعم ایتدیکه سحر دیر فرعون وحدانیتمزه اقرار اتمکدن امتناع قلدی ایمانه
کلدی ودخی بیوردی قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ فَلَنَأْتِيَنَّكَ
بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى
یعنی فرعون موسایه دیدیکه یا موسی سن کلدکمی که بزی بو مصردن چیقره سن سحر کله سن
بزه غالب اولوب بو ملکی کندوکه دوندوره سن ایشته کوریک کم بزدخی سن کتوردوکک کبی
سحرلر کتوره وزیکی سنوکله برقرار امزده بر وقت معین قبل که اول وعده دن تجاوز ایتمیوز
هم مسافتی ایراق اولمیه ایکی طرفدن کلن قومه دخی مسافتی برابر اوله ودخی بیوردی قَالَ
مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى یعنی موسی عم دیدیکه سزکله برقرار امزده وعده
اول عید کونی اولسونکه جمله کثرانده زینت ملوب جمع اولورسز تاکه اول ضحی وقتنده خلق جمع
اوله لرکوندک روشنلغی وقتیدر شبهه ارادن کیده ودخی بیوردی فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ
ثُمَّ أَتَىٰ یعنی فرعون دونب واردی اول مکاره لردن وساحرلردن جمع ایدب چون اول
وعده لری کونی کلدی موسی عم انده حاضر اولدی اول جمع اولوب کلن سحره لر بعضیلر دیدیلر
کم بتمش ایکی جاز وایدی بعضیلر دیدیلر ایکی بیک ایدی هر بریندک بیلری وعصالری وار
ایدیکه سحر ایله بیلان کوستردیلردی ودخی بیوردی قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ یعنی موسی عم انده دیدیکه
وای هلاکلک سزه یا سحره لر الله تعالی اوزرینه افترا ایدب یلان دوزمک که سزه
عذاب اندروب اصلکزی هلاک ایلیه شویلکه هیچ سز دنصکره برخلف قالمیه بدرستی

نومید

نومید اولدی ولکن ایرشدی شول کمسه کم الله تعالیه افترا قیلوب یلان دوزدی ودخی
بیوردی فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ
أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا
وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ یعنی اول سحره فرعون بری بریندک اراسنده مشاورت قیلوب
مناظره قیلیلر سرله سویشدیلر دیدیلر که اکر موسی برفراوزیمزه غالب کلورسه کرکدرکه بزاکا متابعت قیلوز واول جازولرک بعضیلری بریندن دیدیلر که بلی موسایله هارون ایکیسی دخی
ساحرلردر استرلر که سحرله بریلرکزدن چیقاروب ملکمزکزه مالک اوله لر وسزی قومکزدن
ودینکزدنکه طوغرو دیندرایده لرکدولر دوندوره لر پس جمله کیدلریکزی جمع ایدب کلمک
قصدنه کلکز اتفاقله جمع اولدیلر که صکره لر اکثرده اختلاف واقع اولمیه انلردن اول وعده برینه
جمع اولوب صف دوتنکه صیتیله کوروته سز بدرستی فلاح اول اولورکم غالب اوله قوت بوله
ودخی بیوردی قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ قَالَ بَلْ أَلْقُوا
فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ یعنی اول ساحرلر دیدیلر
یا موسی عصاکی اول سنمی برغرسن یوخسه اول عصالریمزی برمی برغه لم دیدی بلکه سز اولا
برتسکزکز پس اول ساحرلر کلی بیلرین وعصالرین برقدیلر امابرانجی وقتن خلقک
کوزلرین بعلدیلر انلردن برقدیلر پس انلرک سحرلری موسایه اویله خیال اولندیکه حرکته کلوب
سعی ایدیلر موسی دخی انده حاضر اولن قومه دخی اویله ظن ایدیلر که بریوزی طلو بیلان
اولدی هر طرفدن برمیل قدر بریلان طوتدی حرکتله سعی ایدیلر دیدی ودخی بیوردی

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ
تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى يعنى موسى انى
كوردى دروننه قورقو واقع زيرا طبع بشريتدن انوك كبى نسنه دن نفرت ايدر پس حق تعالى
بوردى كه دبدك قورقمغل اى موسى كه حقيقت نصرت وظفر سنكدر غالب سن سن برق اول
عصانى صاغلكدن تاكه انرك انما انرنى هب بوده بدستى شول نسنه كه انرانى اشديلر جمله
ساحرلر مكر ايدر ساحرلر خود فلاح بولمز هرنه يرده كلورسه ودخى بوردى فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ
سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى يعنى چون موسى عم عصاسن برقدى ناكاه
براولو اژدرها اولوب ساحرلرك قوسحرلرين يوتدى كه هيچ اثرى قالمدى ساحرلر چون
اول حالى كوردلر بلديلركه موسانك امرى حقدر كندولرك باطلدر فى الحال جملهسى انده
اخلاصلى سجده وارب دولوكه بز ايمان كتوردك تصديق ايتدك موسا ايله هارون نكرسنه
حق تعالى خبر ويرب بوردى قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
السِّحْرَ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ
وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى يعنى فرعون انى كوروب دديكه سز اول موسايه
ايمانى كتوردكزبن سزه دستور ويرمدين تحقيق موسى سزك ريسكزدر كه سزه سحر
اوكرتدى عزتم حقيچون البته بندخى سزك الريكزى ايلريكزى خلافندن كسم واول
بدقلرينز اسم كوره سزكه ايمانه كلدوكزچون سزه بنم عذابم قتى اولميز يوخسه ايمانى ترك
ايتدوكزچون اول موسى نكرسى عذابى قتيم قدر چون فرعون اول كلامى قلدى انلر

دخى جواب ويردلر نكم حق تعالى خبر ويرب بوردى قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ
الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا إِنَّا
آمَنَّا بِرَبِّنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى يعنى ساحرلر
دده لركم يا فرعون بزسنى اختيار قلمزسنز دلالت اوزره كم بزه ظاهر اولديكم موسا
تك انى نور اولمق ايدى وعصاسى اژدر اولمدى تاكه كلى بزه سحرلر عمرى يوتدى اكر موسا
تك دخى اشى سحر اوليدى بزه بو ايلر عمر وعصالر عمر قدر كتدى دخى دولر يا فرعون
بزسنى اختيار قلمزنا الله تعالى اوزرينكم بزى برندى وارسن نه ديلرسك انلكه سنوك
حكمك عمان بودنياده دنيز زمانده حكمك بوزيلورسن فقا اولورسن بز تحقيق ربمز ايمان
كتوردك تاكه بزه خطالرمزى يرلقيب عفو ايلمه غيرسن بزه اوزرينه اكراه ايدوب بو سحرى
اشلديردكنسن الله تعالى بكه كدرسندن ثواب ويرمكه وانوك عقابى باقيدر سنوك عقا
بكدن سنوك عقابك دوكتور انوك عقابك نهايتى يوقدر ودخى بوردى إِنَّهُ مَنْ
يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى يعنى هركم دنيادن آخرته
كتسه شركله بدرستى انوك ماواسى جهنمدر عذاب ايچنده نه اولوركه اولمزلدن قورتله
راحت اولنور حيات حاصل اولوركه اندن برمنفعت اوله پس مؤمنلر حالندن خبر ويروب
بوردى كه وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى
جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى
يعنى دخى هر كم آخرته كتسه بو حالده كه مؤمن اوله عمل صالح دخى ايشلمش اوله مرتبه عاليه

انلر کندو اولجنات عدن ایچنده کی انوك کوشکلرینك التندن ایرمقلر اقرانك اعلی
انده مخلدکم زوالی وفناسی یوقدر یوکلی عوضدر شول کمسه‌لره کم کناهدن وشرکدن
کندولرین پاك قلدی ولقد اوحینا الی موسی ان اسر بعبادی فاضرب
لهم طریقا فی البحر یبسا لا تخاف دركا ولا تخشی یعنی حق تعالی بیوردی تحقیق بز وحی
ایلدك بیوردق موسایه کم قوللریمی ال کیجه ده سیر ایله مصردن بلادندن اول بیله وار
عصاکله اورتا اندن قوروبول اچلسون کم کیجه لر قورقمغل یا موسی اندنکه فرعون سنوك
اردکدن ایریشه ضرر ایرکوره واندن دخی قورقمغل کم اوکوکده دکزسنی غرق ایله موسی عم
حق تعالی دستور ویله قومنی الوب کیجه ده چون سیر ایلدی پس فرعون موسی کندوکن اشیدوب
لشکرنه امر ایدوب اردلرندن ایرشدرنکم حق تعالی بیوردی فاتبعهم فرعون بجنوده
فغشیهم من الیم ما غشیهم واضل فرعون قومه وما هدی یعنی فرعون دخی
قومیله سیر ایدوب اردلرندن ایرشدی موسی عم عصایله برکزینلی اوردی اون ایکی
یول اچلدی صوطاغ کبی اولوب طوردی ارالقلری قوروبول اولدی موسی قومیله سلامت
کچدیلر اردنجه فرعون ایرشدی قومیله کوردیلر صویارلمش یول اولمش اولدی اوغرادیکه
کچدی تمام قومیله چونکه صویه کیردیلر هیچ برکمسه طشره قالمدی حق تعالی بیوردیکه اول طوران
صوانرك اوزرینه یقلوب انلری قیلدی غرق اولوب هلاك ایلدی موسی قومیله نجات
بولوب قورتلدی چونکه انلر هدایت اوزره ایدی اما فرعون قومنی ضلالته برقدی
طریق هدایته ایرشادقلدی اصلیله هلاك اولدی ودخی بیوردی یا بنی اسرائیل قد انجیناکم

من عدوکم ووعدناکم جانب الطور الایمن ونزلنا علیکم المن والسلوی
یعنی حق تعالی نقدرین عذاب ایدوب بیوردیکه ای بنی اسرائیل تحقیق برسزی دشمنکزدن نجات
ویرب قورتردق واول طورك صاغ طرفندن سزه وعده لرقلدق ودخی تیدایچنده سزك
اوزرکزه کرکنکین بلدرجین یغدردق سزه کم اول پاك حلالدر ودخی بیوردی کلوا
من طیبات ما رزقناکم ولا تطغوا فیه فیحل علیکم غضبی ومن یحلل علیه غضبی
فقد هوی یعنی اول پاك حلال ویردکمز رزقدن یيك اول نعمتی بیوب قوتکزی معصیته
خرج ایتمك وانی دنیه قیلوب قورودب دوشرمك کم بنم نعمتم کافر اولمسز وانوکله بنم
غضبم سزه واجب اولمه هرکیمه کم واجب اولمه بدرستی اول هلاك اولدی جهنم اوجدی
ودخی بیوردی وانی لغفار لمن تاب وامن وعمل صالحا ثم اهتدی یعنی حق تعالی
بیوردکه تحقیق بن غفاردین برلغاردین شول کمسه‌یه کم شرکی ترك ایدوب ایمانه کلمه بنم برلکمی
تصدیق ایده فرض قلدوغم طاعتلری کوکلوا ایده وانوك اوزرینه دائم اولمه تا اولنجه
دکین وعلی اصلاحه کلجك علمه مشغول اولوب اوکونه اهل سنت وجماعت طریقی اوزرینه
دائم اولمه ودخی بیوردی وما اعجلك عن قومك یا موسی قال هم اولاء علی اثری و
عجلت الیك رب لترضی قال فانا قد فتنا قومك من بعدك واضلهم السامری
سبب نیدر بوایدیکم موسی عم حق تعالی دستور ویله قومندن یتمش کشی اختیار ایدوب
طوره کلمکدی تاکه تورتی الوب اول قوم ایچنه کتوره لر انوك ایچنده کی حکمه عمل ایدلر
چون موسی عم سیر ایدوب قومیله طوره وارد یلر موسی عم انلری قیوب اول تعجیل ایله طوره

واردی حق تعالیه شوقی غالب اولدوغندن واول قومه بیوردیکه اردنجه متابعت قلوب
طوره کلرلر حق تعالی موسی یه خطاب ایدوب بیوردیکه یا موسی نه نسنه سنی تعجیل ایتدردیکه
قومکی قودك ایلرو کلدك موسی عم دیدیکه یا رب انلر دخی کلی اردنجه یتیشدرلر دیدی کلورلر
بن تعجیل ایدوب ایلرو کلدوکم انلر کوندکه بکا سندن زیاده رضا حاصل اولا حق تعالی بیوردیکه
یا موسی بزسنك اول خلقکدن قرق شکله قیوب کتدوکك قومکه التوز بیك کشیدی مبتلا
قلدق اون ایکی بیك ارتغی هب بوزغویه طپدلرسندن نصکره سامری انلری از دردی دعوت
ایدوب بوزغویه طپدردی ودخی بیوردی فرجع موسی الی قومه غضبان اسفا قال یا
قوم الم یعدکم ربکم وعدا حسنا افطال علیکم العهد ام اردتم ان یحل علیکم
غضب من ربکم فاخلفتم موعدی یعنی سبب قیه بولدیکم چون موسی عم انی اشدب
دوندی غضبله اول قومنه کلدی دیدی یا قوم سزه ربکز کوزل کرجك وعده قلدیمی که
توریت اندوره سزانی قیوب واشیدوب عمل ایدن سزبس اولوعده اوزرینه کتدمکه سزه
کتاب کتورمزین قنکزدن ایرلدی مدت چوغلدی واوزدمی که بوفتنه یه کرفتار اولدیکز
یوخسه انی می دیلدیکزکه برایش ایشلدیسز اول سبب اوله که انوکله حق تعالیدن غضبه نه
مستحق اولدیسز نه اولدی سزنه کم بنم وعده مه مخالفت قلدوکز پس انلرین جوابن حق تعالی
خبر ویرب بیوردی قالوا ما اخلفنا موعدك بملكنا ولكنا حملنا اوزارا من
زينة القوم فقذفناها فكذلك القى السامري فاخرج لهم عجلا جسدا له خوار
یعنی اول قومی موسایه جواب ویرب دولرکه بزسنك وعده کز اختیارمزدن قدرتمزله خلاف

اعمدك

اعمدك بلکه بزدن بکا تکلیف اولنوب اول فرعون قومنك زینتلرن بزه کتوردیلر سبب
قیه بولدیکم بنی اسرائیل قومی کیدلرا ولجق واردیلر عورتلری فرعون قومنك عورتلرینك
زینتلرن عاریته الدیلر دوکونه کیدردیلر چون انلر غرق اولدیلر اول زینت غنیمت قالدی
اولوقت مال غنیمت انلره حلال دکلدی که کیه لردخی اول سامری انلره دیکه وارك برچوق
قرك اول مال غنیمتی کاتیرغك موسی کلنجه پس اولقوم دولرکه یا موسی بزاول مالی حفر ایدوب
کاتیرتدق اول سامری دخی کندوده اولن زینتی برتدی ابن عباس رض ایدرها رون
امر ایلدیکه اودیا تدیلر اول مالی جمله اوده برتدلر سامری دخی برتدی اندنصکره جبریل
انی ایغی اشدن اوتی طپراق عمامه سنده کزلو ایدی چاردی اول مال اوزرینه دوکدی
انوك ایچندن اول قومه بر بوزغو چیقردیکه اواز اورب چاغردی بعضیلر دولرکه هارون
کلدی اوغرادی کوردی دیدیکه یا سامری بونه نسنه درکه دوزرسن سامری دیدی
بو برنسنه درکه اتسی وزبانی یوق بیچون دعا قیل یا هارون هارون دیدیکه ای ریم بنوك
مرادی کوکلنده نه ایسه بوکا احسان ایله پس سامری اول بوزاغویی دوکوب تمام ایدوب
واول طپراغی انوك اغزندن ایچرو برغوب واول بوزاغویه دیکه برکز چاغر پس
هارون دعا سیله اول بوزاغو اواز ایدوب مولدی حقیقتده بو برفتنه ایدیکه حق تعالی بنی
اسرائیل انوکله ابتلا قلدی ودخی حق تعالی بیوردی فقالوا هذا الهكم واله موسى فنسى افلا
يرون الا يرجع اليهم قولا ولا يملك لهم ضرا ولا نفعا یعنی پس بنی اسرائیل ایدی
موسایه که سامری بزه دیدی یا قوم اشبو سزك الهکز ومعبودیکز درو موسانك دخی معبودی

بوردکه بونده قودی کندی یولنی ازدب خطا ایتدی واردی استیو کندی حق تعالی بوردکه
کورمزمی اولمقمکه بوزاغو جواب ویرمزیا خود انده فائده وزیان دکورمك اندن کلمز
برجماد در اول نجن معبود اولیسر ودخی حق تعالی بوردی وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ
قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَٰنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي یعنی موسی
دونب کلمزدن اول هارون دیدیکه یا قوم تحقیق سز مبتلی اولدیکز فتنه دونیدیکز او
بوزاغو ایله که اول اله دکلدر بدرستی سزك ربکز اول الله در که رحمن در انی قوك بنم دینم
دینمه متابعت قیلك که حق تعالی یه عبادت قیلك بکا مطیع اولك اول بوزاغو عبادتنی ترك
ایلك که اول یا طلدر ودخی بوردیکه قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا
مُوسَىٰ یعنی اول قوم دولرکه بزالیده کا عبادت قلمقدن زایل اولمزز انوك عبادتنه قائم
اولورز تا اکا دکین که موسی دونوب بزه کلمه چون انلر هارونه مطیع اولدیلر هارون دخی
انلردن عزلت ایدب اول اون لکی بیك قومه ایچنه وارب که انلر بوزاغویه چمدیلر ایدی چون
موسی عم دونب کلدی اول قومه اویقو ورقص اورب شادلق ایتمك اوازه سی اشتدی اول
بوزاغونك چورمیانده اول ایله سنده اولان یتمش کشیدر دوکه اشبو اوازه لر اول قنده اوازه
سیدر که بو قومه واقع اولدی ودخی حق تعالی بوردی قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ
ضَلُّوا أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي یعنی موسی عم کلوب قرنداشی هارونك صاغ ایلدما
چندن وصول ایله صاغلندن دونب دیدیکه یا هارون چون کوردك کم بو قوم ازدیلر
بنم اردمجه کلوب بونلرك ضلالتلرین بکا خبر ویرمدك یا نجون بونلرله مقاتله ایتمدك بیلورسکه

اکرین

اکرین بونده اولسم کورمکه بونلر شرك کتورر لر البته بن بونلرکله مقاتله ایدردم کوکلری اوزره
اکوس انلری قوب کتسك کندوکك انلره زجر اولوردی پس حق تعالی هارون جوابن بوردی
قَالَ يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ
تَرْقُبْ قَوْلِي یعنی هارون دیدی ای انم اوغلی بنم صقلم ساچم طوتمه که بدرستی بن انلرك فعلنه
انکار ایتمکه قورقدم که بنی اسرائیل کیلی بولك اولوب مقاتله ایده لر وسنك اردنجه وارمقدن
قورقدمکه بونلر بولك بولك اولمز وبرین هلاك ایده لر پس سن دیه سنکه نچون بنم وصیتم
طوتوب انلری مغلوب طورمدك قودك کندك موسی عم چون بو کلامی اشتدی قردشنی
قوب سامریه عتاب ایتمکه باشلدی نکم حق تعالی بوردی قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ قَالَ بَصُرْتُ
بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي
یعنی موسی عم دونب سامریه عتاب ایدب دیدیکه یا سامری مرادك بو اشده نه ایدیکه بونی بویله
اشلدك سامری دیدیکه بن کوردم جبرائیلی که بونلر کوردیلر بن انی بلدم بونلر بلدیلر اولوقتکه
جبرائیل یونده بنوب فرعون قومنك اردنجه دلیل اولوب نیله کیروب غرق اولدیلر اولوقت
جبرائیلك انی ایتی اندن برقچه طپراق الدم انی اول بوزاغونك اغزنه برقدم اواز ویرب موندی
بونم نفسم انی بکا خوش کوستردی که اشلدم اندن بونسنه ظاهر اولدی ودخی حق تعالی بوردیکه
قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ
إِلَىٰ إِلَٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا یعنی موسی عم
سامریه دیدیکه وار امدی شمدنکرو نقدر که دیری اوله سن ایرق برکیده قرشیمسن وکمسه سکا قرشیمه

دخی نسنه‌کیم قرشیه پس موسی عم امر ایلدی بنی اسرایل ایچنده که هیچ برکسه آنکا قرشیه ویقینی وارمیه
پس سامری اندنصکره بر یرده دوشب وحشیارله قرشوب بایم اولدی ودخی موسی عم آنکا دیکه
یا سامری سنوك وعده اولنمش وقتك وادکه انوك ایچنده عذاب اولنمسن که البته سن انده
غایب اولنسن قیامت کونده آنکا اوغرایسن شویله کامل هیچ برنقصان اولمیه ودخی نظر قیل
اول نسنه‌یه کم سن انی زعم ایدرسن معبود دیو طورمشسن دائم اولوب آنکا عبادت ایدرسن
حق تعالی عزتی حقی یرانی البته آتشه یاقوب کولن دکره صاور سوزکرك که انری قیله روا
یتدرکه موسی عم اول بوزاغوبی بوغزادی اندن قان اقدی اندنصکره قرمش اکه ایله اکلوب
برده قادی اندنصکره دکره صاوردی دخی اول قومه دیکه حق تعالی خبر ویرب بوردی انما
الهکم الله الذی لا اله الا هو وسع کل شیء علما یعنی یا قوم تحقیق سزك الهکز
اول الله‌در که اندن اوتری معبود یوقدر الا اولدرکه انوك علمی کلی نسنه‌دن بولمدسیچ
برمعلوماتده آنکا مخفی نسنه یوقدر بونده حکمه حق تعالی رسوله مخاطب ایدوب بوردیکه
کذلك نقص علیك من انباء ما قد سبق وقد اتیناك من لدنا ذکرا یعنی یا محمد
برسنك اوزریکه حکایت قیلوب سندن ایلرو کچنلرك قصه‌لرین اشبو بجلین خبر ویردك
بونکله که برفترتدن سکا قرآن اندردك تاکه قومك بوکلامله‌ری اشیدوب عبرت آلمق
امرجلین عناد ایدوب حقه منکر اولمیه‌لرکه هلاك اولمه‌لر ودخی بوردی من اعرض عنه
فانه یحمل یوم القیمة وزرا خالدین فیه وساء لهم یوم القیمة حملا یعنی هرکیم
اول قرآنی اشتدکدنصکره انوك حکمندن اعراض ایتسه آنکا ایمان کتوریوب انوکله عمل قیلمغی

ترك

ترك ایتسه بدرستی قیامت کونده کلمه ارقسنده اغر کناه یوکیله کوتاکلمه اودعذابنده
بوحالده که انوك ایچنده مخلد اولمه وای نه یاوز یوکدر اول یوك کم بولمه‌لر کوتوردلرکه قرآنه
انکار ایدب انده سبب اولدر عذاب جهنمده دائم قالمغه ودخی بوردی یوم ینفخ فی
الصور ونحشر المجرمین زرقا یتخافتون بینهم ان لبثتم الا عشرا یعنی بولمه‌لر شرك
یوکیله جهنم عذابنه شول کونده مبتلا اولالرکه اول کونده صور چالنه دخی برمغز کلری
طیرا قدن قالمدور بجمع ایده وزاول حالده که کوزلری چوقراولوب یوزلری قره اوله بر
برینك اراسنده سرله سویلشوب که برقردیناده اکلمدوغمز دکلدر الا اون کیجه‌در ودخی بوبو
دی نحن اعلم بما یقولون اذ یقول امثلهم طریقة ان لبثتم الا یوما یعنی حق تعالی بوردی
بزبیوردکه بوسرله بربرلرینه سویلشه‌لر والمرك ایچنده که غافلری وزیاده سوز بلجیلری
درلرکه اکلمدك اول ایکی سورچالنده دخی اراسنده الا برکون ایچی زیرا انده قیامتده اول
کونك شدتلرین وخطرلرین کوریجك دنیاده اول ایکی سوراراسنده کوردکلری راحت
کوزلرینه ازکورینه بونصکره بوردی ویسئلونك عن الجبال فقل ینسفها ربی نسفا
فیذرها قاعا صفصفا لا ترى فیها عوجا ولا امتا یعنی تصیف قیله سندن برکشی کلوب
رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه دیه‌رکه قیامت کونده بوطاغلرنجه اولیسر حق تعالی بوانی ازاله
ایدوب بوردیکه یا محمد سندن صورلرکه بوطاغلرنجه اولیسر سن خبر ویرایتکم بنم ربم بوطا
غلری اصلیله بری برندن قوپریسر کلی هباء منثور قلمز اول طاغلرك یرلرین شویله دوبدز
طاینجی برقویسر که هیچ انده نبات اولمیه وبرچوقریوبا برپوجه بیرکورلمیه ودخی بوردیکه

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا
يعنى اولكونده كه جميع خلقى حق تعالى حضرتنده دعوت قيلنك صوتنه متابعت قيلوب ارض محشرده
جمع اولمه يعنى اسرافيل صورى اغزينه قويوب چاله اندن براواز چيقوب ايده كه اى چورمش سكوكلر
واى پاره لنمش دريلر واى طاغلمش اتلر طوروب اول حضرت رحمانه كلك واكا عرض اولنك
اول اوازى اشيدوب جميع خلقى باشلرين طيراقدن قالدوروب حق تعالى حضرتنه عرض كاهه
جمع اولمه لرشويله كه هيچ بركمسه انوك دعوتنه اكريلك ايدوب دخى برنسنه يه ميل ايده ميه نه
صاغنه كيده يله ونه صولنه اكا متابعت قيلمز اوسنوب صوعلمه جمله قورقوده اولوب اوازلرى
ساكن وكندولرذليل وحقير اولمه عان شول محشردن يكا اوروده كلرينك ايقدرى اوازى
اشيدلمه ودخى بوردكه يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُ
قَوْلًا يعنى اول قيامت كونده هيچ بركمسينك بركمسيه شفاعتى فايده قيلمز دخل الا اول كمسيه كه
حق تعالى دن دستور اولمه اكا شفاعت اولنه وحق تعالى دخى انوك قولندن راضى اولمش اولمه كه
دلندن كلمه توحيد كلمش مؤمنلردن اولمه پس بو آيت دلالت قيلور كه مؤمنلردن غيريه
هركز شفاعت اولنمز اولنورسه دخى قبول اولنمز ودخى بوردى يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا يعنى حق تعالى بيلور عالمده اول دعوته متابعت قيلوب
چاغرجيلر حضورنه كلنلرك كندولردن ايلرونه عمل كوندردكلرى دخى بيلور صوكلرنده
دنياده خلف قويوب كندكلرين اما اول خلايق دخى اوكلرنده صوكلرنده نه اشلديلر نه قو
ديلر انى احاطه ايدوب بلمز لر ودخى بوردى وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ

حمل

حَمَلَ ظُلْمًا يعنى قيامت كونده نجه يوزلر كندولرن ذلته براغوب اكا سجده ايلمه لر كه حق
وقيومدر تحقيق زيانكار شول كمسه كه الله شرك كتوردى ودخى بوردكه وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ
الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا يعنى دخى اولكم عمل صالح اشلدى بوحالده كه
مؤمن اولدى حق تعالينك وحدانيتنه صدقلم اعتقاد قلدى قورقسون اندنكه كناهلرى
زياده اولنه ياحسناتلرندن نقص اولنه يا بركمسنك كناهى يوكى انوك اوزرينه اوريله ياخود
اشلدوكى عمل ايچون عقاب اولنه حق تعالى ذره قدر بركمسه ظلم ايلمز بلكه كناهكاره جزا قيلور
عدالله ياخود عفو ايدوب بغشلر فضيلم اما حسناتلرينك برنه اون ثواب ويرر بلكه زياده
قيلور عطا سيله ودخى بوردكه وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ
الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا يعنى حق تعالى بوردتكم اشبو سوره بيان
ايلدك انجيلين بوقرآنى سكا عرب دلى اوزره اندردك دوندوروده دوندوروده وانوك
ايچنده وعيدلرى ذكر ايلدك تا اولاكه انلر اشيدوب قورقلر شركدن اجتناب ايدوب
ايمانه كلالر ياخود اول قرآن بولدى يكى يكى عبرتلر ونصيحتلر ايرشدوره انلرانى اشيدوب عبرتلر
الركندولردن ايلروكى امتلرك عقابلرندن فكر ايدوب اوكندلرودخى بوردى فَتَعَالَى
اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا
پس حق تعالى بوجه اولودر اندنكه ملحدلر ومشركلر انوك وعنده سويلرلر ودخى بوردكى يا محمد
قيلكم جبرائيل كلوب سكا قرآن اندروب وحى قلسه پس انك قرائتنه تعجيل اتمكل تا جبرئيل وحيندن
فارغ اولمنجه انى اصحابكه خبر ويرمكل يا انلرك اوزرينه اولا قيلوب يزدرمغل اومكل بلكه

بلکه ایت ای بنم ربم بنم علمی بو قرآنده وانك معناسنده زیاده قیلور بوندن نصکره آدم پیغمبر قصه
سندن خبر ویرب بیوردی وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى یعنی حق تعالی بیوردکه تحقیق بن
آدمه وصی عهدك ایلدك واکا بیوردم وصیت قلدنکه اول انجیرن یمه بوسنك قومکدن
اوکدن یا انجیرنم عهدم صدلر ایمانه کلمکی ترك ایتدلرنکم بولر عهد صدلر آدم وصی
عهدی صقلدی امری اونتدی زیرا اول اونما غلمه اشلدن نسنه ایچون وصی عتاب اولنور
دی هنوز اول مرفوع دکلدی بزانی نهی اولنان نسنه دن سیر ایدیجی بولمدق و امر اولنان
نسنه دن عاجز بولمدق اول فعل اوزره انوك نفسنی ذلیل کوردك که اول اکا حسد ایدن
دشمنی ابلیسه مطیع اولدی که فرشتلرهه دیدك اکا سجده قیلك جمیع سجده قلدیلر الا
ابلیس ایتدی و وصی بیوردیکه فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا
وَلَا تَضْحَى یعنی بو آدمه دوك که یا آدم تحقیق اشبو ابلیس سکا و سنوك جفتکه حوایه وصی
دشمندر دیما قنکم سز ایکیکزی چیقاردن جنتدن مسون تاکه سنك معیشتك کدّ بمیشله
و عرق جبینله اکمك یمك و اوکودمك و یوغورمك زحمتنه اوغرایاسن شمدی
سکا بو جنتده ایچنده حاصل اولمشدر که هیچ اجقیسن وصی صوسزلق واقع اولمیه وصی کون
اسیسی یوقدر سنی انجیره جنت اصلی کولکه لرده دائم راحتده اولورسن و وصی بیوردیکه
فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلَى

یعنی

یعنی پس شیطان آدمه وسوسه قیلوب دیدیکه یا آدم دلالت قیلیمی سنی براغ اوزرکه اکر
سن انك یمشدن یمه سن جنتده مخلد اولوب هرکز جمیع سن وصی بو ملکده باقی اولمه سن که
هرکز سکا فنا و هلاك اولمق عارض اولمیه و وصی بیوردیکه فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا
وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى یعنی آدم ایله
حوا شیطان کلامنه رغبت قیلوب اول انجیردن یدیلرهماندمکه اول لقمه بوغزلرنده ایچرو
کیدی کندوزنده اولان حله و یاشلرندن تاجلر کوزلدی عریان قالوب عورتلری اچلدی
بوکز بشلدیلر اول ایکیسی اوچق انجیرندن یپراق دیلرلردیکه الوب کندولرین ستر ایدرلر
انجیر یوقر و قلقوب یپراق ویرمزلردی پس آدم ربی سنه مخالفت قیلوب عاصی اولدی
خطا قیلوب اشیجون اشی اشلدیلر حق تعالی نهی ایتدوکی نسنه یبوب انوکله جنتده مخلد اولق
اولق دیلدیلر اول مراده ایرشیب نومید قالدی اشی شاده و ارب عزتدن ذلته و راحتدن
زحمته اوغرادی و وصی حق تعالی بیوردی ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى یعنی اندنصکره
حق تعالی آدمی کزواختیار ایدب اوردیلدی و انی عفو ایدب توبه دن یکا هدایت ویردی
و وصی بیوردی قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى
فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى یعنی حق تعالی آدمله حوایه بیوردیکه اینوکز اوچمودن
یره بو حالده که بعضکز بعضکزه دشمن اولکه تاکه بنم قتمده سزه هدایت ایرشه طریق حقه ثابت
اولمه سز هرکمسه که بن اندردکم قرآنی اوقیه انوك ایچنده که متابعت قیلمه حق تعالی اکا ضلالتدن
هدایت ویره قیامت کونده انی یاوز حسابدن صقلیه و وصی بیوردیکه وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي

فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ
بَصِيرًا يعنى هر كمه كم بم اندردكم قرآنه عمل قلمقدن اعراض ايتسه اكا ايمان كتوروب متابعت
قلمسه بدرستى اكا قتى طار درلك حاصل اولور وشول حال اوزره عذاب اولنور وقيامت
كونده اوداجنده اعمى زقوم ضريع دخى غسلين اوله دخى برانى كوزمز قوپاروز اولوقدره دينه كه
اى نم ربم بنى نيچون كوزمز قوپردك كه بن دنياده كوزلى ايدم حق تعالى انوك جوابنده دينه نتكم
بوردى قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى يعنى حق تعالى اكا بويوردى كه
اويله دركه سن ديرسن اما بون بزم آيتمز سكا كلدى سن انى ترك ايدوب اكا متابعت قلمقدن
اعراض ايلدك بوكون اوداجنده سنى دوكلى خبردن ترك اتمكدخى انجلينور ودخى بويوردى كه
وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى
يعنى نه كه قرآندن ايدنه عذاب قيلورز انجلين شركى ترك ايدوب ايمانه كلميه دخى جزا
قيلورز وربنك آيتلرينى تصديق اتميه دخى عقوبت قيلورز بدرستى آخرت عذابى
دائم رقدر وقيمقدر شول عذابدكه برانده دنياده يا قبرده قيلورز ودخى بويوردى كه
أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى يعنى حق تعالى بويوردى اول اندوردوكمز قرآنى بولرمبيان قيلوب
بلدورمديكه بونلردن اول نجه قرنلرى هلاك ايلدك بونلر شدى سفر ايدوب انلرك
منزلرينه ومكانلرينه بوردرلركه نجه خراب وبياب اولمشدر تحقيق اشبو نلرك احوالرن
مشاهده قلمقدن عقلى اولنلره اولونشانلردركه عبرت الوب اوكتلمه حقه عناد قلمغى ترك

ايده

ايده ودخى بويوردى كه وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى يعنى حق تعالى
بويوردى كه اكر اول حكم سابق دكلمه كه ربكدن عذنده واراده سنده سبقت ايتمشدر بونلر كچون
عذاب تاخير اولنمزه وقيامت كونى انلرك عذابلرينه اجل اولدوغى دكلمه اولعذاب بونلره دخى
لازم اولدى نكم كچن قومنلرده كافرلره لازم ودخى بويوردى فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَى يعنى حق تعالى بويوردى كه يا محمد كركدر كه سن كافرلرك اذاللرينه ودبدكلرى كلامه برتحمل كون
صبر ايده سن تا اكا دكلكه اجل تمام اولا وعذابلرى وقتى كلمسن انلرى بزه اصرار اغل سن الله
تعالى رضا بيجون نماز قيل واكا حمد وثنا قيل كون طوغمزدن اول كه اول اوته نمازيدر دخى كون
طوغمزدن اوكدكه اكندونمازيدر ودخى كيجه ساعتلرنده كه اخشمله يتسونمازيدر ودخى كونك
اطرافنده كه اوله نمازيدر اوله وقتنه اطراف ديوذكر ايلديكه زوال وقتنده كونك نصفى طرفى
غروبه مايلدر ونصفى طرفى شرقدن يكادر اكر بو فريضه لرى ذكر اولنان اوقاتلرا بجنده
ادا قلمسى اولورسك اولدكلونى ايلر ويريله كه سن انلردن راضى اولمسن ودخى قيامت كونى
سكا اولقدر شفاعت ويريله كه راضى اولمسن ودخى بويوردى وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى
مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ
وَأَبْقَى بوايتك سبب نزولى بوايدكم ابو رافع ايدر رسول الله صلى الله عليه وسلم قتنده برقونق
كلدى پس رسول الله بنى بر يهوديه كوندردكه وارب اندن اون صتون الم باخود اودونج
ويره رجب آينه دكين كلدم رسولك خبرين اكا دكوردم اول يهودى دديكه والله بن اكا اوتى

زمتارین نه اودیخ ویریرن تاکه رهین الما بیخ کلدم رسول الله خبرین دکوردم بیوردیلر
والله اکر اول اونی بکا صاتسه یا اودیخ ویرسه بن انی اکا اودردم بدرستی بن کوکلمده
ویرلوده ایستم امدی واربنم زرهمی اکا رهینی تو اولوقت بو ایت نازل اولوب حق تعالی
بیوردیکه یا محمد کوزلرکی مدایدب نظر قلمغل شول نسنه یه انی کافرلره ویردک انواع جنسدن
انوکله تمتع ایدرلر اول دنیا زینتیدر بقاسی یوقدر زیرا انی انده انوکچون ویردک که
انوکله انلری فتنه یه اغوز قوشیر انلرک نعمتلرن زیاده ایتدکجه انلرک دخی بزه کفر و طغیانلری
ارتر طغیانلری ارتدقجه بزدن ایرقلغلر و عذابلرینک قتلغلری زیاده اولور سنک
ربک سکا جنتده ویردوکی رزقلری خیرلودر و باقیدر اندنکه انده دنیاده ویردکی
هرکم اولیله ظن ایتسه که الله تعالینک نعمتی عمان شول بیکنده و ایچکنده و کیکنده در
انوک اللهی بلکه علی ازدر و معرفتی یوقدر و دخی بیوردیکه وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَوٰةِ
وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْئَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ یعنی حق تعالی
بیوردیکه یا محمد بیورا اهلکا که نماز قلسونلر اول نماز اوزره صبر ایلک و اول نمازی
منکر و باوز اشلردن نهی ایدب صقلیو ویرسن سکا تکلیف ایدب بیورمدکه بزم خلقمز
دن برکیسه رزق ویره سن تاکدو نفسکه رزق ویره سن سکا دخی جمیع خلقه دخی
رزق ویرن رزاق بزز بلکه سکا تکلیف قلدوغمز عملدر سن انی یرینه کتورکه عاقبتی
کورکلو اولوب الله تعالی قتنده محمود اولق اهل تقوی ایچون در و دخی بیوردی وَقَالُوا
لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ یعنی اول

کافرلر

کافرلر دیدیلرکم نیچون بو محمد بزه ربی سندن برایت کتورمزکه دیلرسه بزی کذوبه متا
بعت قلدوره حال بوددرکم رسول الله انده نیچه ایتلر کتورکتوردی انلر اکا التفات قیلیوب
انکار قلدیلر پس حق تعالی بیوردیکه انده دلیل و برهان کلدی نیچه ایچنده دخی توریت
ایچنده بولندردن غیر کتابلرده که اول کچن امتلرک خبرلری بیان اولندی انلر دخی
اقتراح برله ایتلر استدیلر چونکه اول ایتلر انده کلدی انلر کو ایمان کتورمدیلر کور
مزلرمی که بز انلره نجسی عذابلرن تعجیل ایدب هلاک ایلدک بولندر دخی ایمانه کلسلر
دکل اول دیدکلری ایتلر بولره اینسی دخی اولورسه و دخی بیوردی وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ
بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ
قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَىٰ یعنی حق تعالی بیوردی اکر بز بولندری هلاک ایتسوز عذابله رسول
کوندرمدن و قرآن اندرمدن دیه لردیکه ای بزم ربمز نیچون بزه رسول کوندرمدکه
بزی دعوت قلیدی یا بزه نیچون بر کتاب اندرمدکم بزسنک اول ایتلریکه متابعت
قلیدق اندن اوکدن بزی عذابله خور و رسوای قلدک پس حق تعالی بیوردیکه قُلْ كُلٌّ
مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ یعنی
ایت یا محمد که سیزک جمله کزمنتظردر که نیچه خلاص بوله دیلک امدی منتظر اولک
طورک تیز اوله که بلیه سن نیچه که حق تعالی امری ایرتیه قیامت قوپه طوغرو اهلی کیمدر
و ضلالت اهلی کیمدر اولوقت معلوم اوله محقق بلیه سزکه نجات اهلی سیزمیسز یوخسه بز
میوز صدق الله العظیم و بلغ رسوله الکریم و نحن علی ذلک من الشاهدین

سورة الانبياء مائة واثنتي عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة معرضون ما يأتيهم من ذكر من ربهم
محدث الا استمعوه وهم يلعبون بو آيت بعثه انكار ايدنلر حقنده نازل اولمشدر
حق تعالى بيوردكه بو خلقك محاسبه لرى وقتى يقين كلديكه قيامت كونيدر دخى بونلر غفلت
اچنده انوك براغندن اعراض ايدوب فارغ اولمشلر هيچ بونلره مويلرى طرفدن يكى يكى
برى برى اردنجه وعظ ونصايح كلمه قواندن الا بونلر انى اشيدرلر اويونه طوتوجى اولوب
هركز كا اعتبار ايدوب انوكله متعظ اولمزلر دخى بيوردكه لاهية قلوبهم واسروا
النجوى الذين ظلموا هل هذا الا بشر مثلكم افتأتون السحر وانتم تبصرون يعنى
بونلرك كوركلولرى اندن غافل وحق تعالى ذكرندن اعراض ايتمكلر بوكلسيله اول ظالملر
بربرلرينه سرلرينى سويلشوب ديرلركم انبو محمد دكلدر الا بزجه بن آدمدر اوغلنى درنجون بزه بن
فرشتهدن رسول كلميدى بشردن كلدى حقيقت سز بزونى بيلوب دوردكى سحردر
كوردكن بو سحرى قبولمى ايدرسن حق تعالى جوابنده بيوردكه قال ربى يعلم القول في السماء
والارض وهو السميع العليم يعنى حق تعالى بيوردكه ايت يا محمد قريش كافرلرينه كم بنم ربم بيلور
هرنه سوزكم سويلنه كرك كوكلرده كرك يرلرده هيچ برشنه انوك اوزرينه خفى دكلدر اول
اول سميعدرنه ديرلرسه اشيدوعليمدرنه اشلرلرسه بيلور ودخى بيوردكه بل قالوا اضغاث
احلام بل افتريه بل هو شاعر فليأتنا بآية كما ارسل الاولون يعنى بلكه اول مشركلر
دن بعضيسى ديرلركه اول قرآن سوز قريشق دوشلر كبيدر اصلى يوق بعضيسى ديرلركم اول

محمد شاعردر اول كتوروب خبر ويردوكى شعردر بعضيسى ديرلركم اول بريلان سوزدركه
محمد كندودن دوزمشدر اكر محمد كرچكسه بزه آيت وحجت كتورسون نته كم اندن اول كونديلن
رسولر كتورديلر بس حق تعالى انوك جوابنده بيوردكه ما آمنت قبلهم من قرية اهلكناها
افهم يؤمنون يعنى هيچ بركوى وبرشهر اهلى ايمان كتورمديلر بونلردن اول اول كلن
ايتدوكم اندوكلدى بز اول قومى هلاك ايلدك تكذيبلردن اوترو امدى نجن اول ايتدكلر
بونلره كلسه بونلر انا ايمان مى كتورلر بلكه بونلر دخى اندن جلبن انكار ايدرلر اكر اول دكلدى
ايت كلمسى دخى اولورسه ودخى بيوردى وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحي اليهم فسئلوا اهل
الذكر ان كنتم لا تعلمون يعنى چون كافرلردن دلركم بو محمد بزجه بن برآدم اوغلانيدر
حق تعالى انوك جوابنده بيوردكه يا محمد هيچ برسندن ايلرو برسول كوندرمدك الا انلر
دخى بشردن ارلر ايدكه بز انوه فرشته ايله وحى اندردك سويلكل اول منكرلره كه صورت
كورك انجيل وتوريت اهلنك عالملرينه كه انلر انكار ايتمكلر سزه خبر ويرلركه اول كلن رسولر
دخى كلى بشردن ايدى هيچ برى ملايكه دن دكلدى انلر حقيقت بنى بيلورلر اكر سز بلمزسكز
اكرچه انلر دخى محمدك نبوتنه انكار ايدرلر ليكن بشردن كلدوكنه رسولك انكارلرى
يوقدر ودخى بيوردى وما جعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام وما كانوا خالدين
يعنى بز اول رسولرى برتمدق الاجسددن وبرجسد يوقدركه اول طعام يمه باخود
دنياده مخلد اوله ودخى بيوردكه ثم صدقناهم الوعد فانجيناهم ومن نشاء واهلكنا
المسرفين يعنى بز اول رسولره دشمنلرينى هلاك ايده وزديوقلدوغز وعده كرچكلدك

وشمارین هلاك ایلدك انلری قورتردق وفی اول مؤمنلریکه انلره متابعت قلدیلر
وفی هلاك ایلدك اول مشرکلریکه یلان ایله کندونی نصارنه اسراف ایتدیلر وفی بیوردیکه
لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً
وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا قریش قبیله سی تحقیق بن
اندردك سزه برکتابکه انوك ایچنده سزه ذکر اولنمشدر شول نسنه که امر دینده سزك
اکا احتیاجکز واردر هیچ برانی ایشیدوب فهم ایلمز سز که انلرکافر اولان ظالم اولمشلر
ایدی انلری هلاك ایتدوکمز دنصکره برقوم وفی برندق انلرك یرینه خلف قلدق وفی
بیوردیکه فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا
أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه چون انلر نظر ایدوب برنه
عذابمزی کوردیلر ناکاه عجله ایدوب قچمق اردنجه اولدیلر دینلدی انلره کم قچمك کیرو
دونك شول نسنه یه که انوکله تنعم ایدوب متوفر اولدیکز وفی اول مسکنکزه وارك اولاکه
سز سؤال اولنوسز سز اول دینکزدن وفی اول پیغمبرلریکزی قتل ایتدوکمزدن برابر
نازل اولدی اهل حضور حقده که اول یمنده برقریه درکه انوك اهلی کلی عربدر حق تعالی
برپیغمبر کوندردیکه انلری الله تعالیدن یکا دعوت قیلدی پس انی اول قوم بلا ایلدیلر وفی
دیه لدیلر حق تعالی بخت النصری انلرك اوزرینه مسلط قلدی تاکه انلرك بعضیسن دیه
لدی وبعضیسن اسیر ایلدی چوکه بولرك ایچنده قتل ظاهر اولدی پشمان اولوب تحذیر
منهزم اولدیلر قوشتیلر استهزا ایتدیلر انلره دیدیلر کم قچمك کیرو دونك مسکنلریکزه

اولاد

اولاد بکزه وما اکزه وارك اولدکه سزك ما انکزدن کیه دیلرسکز ویره سزکیمدن دیلرسکز
منع ایده سزی زیرا سز اهل اموال واهل نعمت سز بوکلامی انلره استهزا وجهله دیرلر ایدی
چون بخت النصر انلره کلوب قلج بوریتدی کوکدن ندا قلجی نزاقلدیکه یا پیغمبردیه لیجه جزا
کزی بولدوکز فی پس انی کوروب کناهلرینه اقرار ایتدیلر بروقتده که اصلا انلره منفعتی یوق
وفی بیوردیکه قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ
حَصِيدًا خَامِدِينَ یعنی دیدیلر اول کافرلرکه ای وای برزه هلاکلکمزه که تحقیق بز ظالملردن
اولدق چون حقه انکار ایدوب رسولین اولدوردیکز صوردی وفی ای وای دمکلری کسلدی
ایدی برانلری قلج ایله بچدیلر ول نکم شول اوراغلر نخل بجیوب دوکیلور بزدی انلری جانسز
کوده قیوب یره دوکدك وفی بیوردی وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ
یعنی بوکوکلری ویرلری عبث وباطل یره برتدق یاخود بواکینك اراسنده نه وار
بلکه بونلری برتقده بونجه حکمت واسرار وار بلز انی الا انلرکم حق تعالی انلره بلدردیکه عا
زلر وصادقلردر وفی بیوردیکه لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ
یعنی اکر بزدلسوزکه کندومزه اهل طوتنایدق کندوقتمزدنی حوریلردن طوتنایدق ویر
یوزنده سزك قتکزدنیلردن طوتنمایدق اکر بزبوایشی اشلر اولیدق بویله قیلوردق
ولیکن برفرشاغزه لایق دکلدرکه اهل واولاد طوتایدق بزبوکلیسندن ومنزهزهنوز
وفی بیوردیکه بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ
مِمَّا تَصِفُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه ترك ایله بوسوزیکه انلردیدیلر اول یلاندر وفی باطلدر

بلکه بر حقی باطل اورزه مسلط قیلور ذاتیله کمری محوایده ارزدخی انلرك باطل سوزلرنکه
بنزه ولد اطلاق ایدرلر بزانی کندوکلا قرایله نفی ایدر دیکه حقدر اول حق انی هلاك ایدوب
محو ایدر دیکه هیچ اثری قالمز پس انلرك باطل کلامری اوزره وعید قیلوب بیوردیکه هلاکلك
سزه یاقرینکا فرلری شوندن اوترو که سز الله تعالی وصف ایلدیکز بر صفتله که اول انوك
شانه لایق دکل اول منزهدر اهل و اولاددن ودخی بیوردیکه وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ یعنی جمیع برده کوکده نه وار ایسه کلی انوك مملوکیدر وقولیدر وانوك ملکیدر
کسنك اکا اشتراکی یوقدر دخی ملایکه لرك انوك قربنده در اکا عبادت قلمقدن عار ایتمزلر
دخی یوریوب عاجز اولمزلر کیجه ده کوندزده انی تنزیه و تقدیس ایدوب اریلرله ضعیف اولوب
ملول اولمزلر ودخی بیوردی أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ یعنی بونلر اله
می طوتدیلر اول اطاشدن انجونکه بونلر یرندن دیرتاکه بونلر اولشدی دیرکوره لر بونلر
معبود لغه لایق دکلر معبود لغه لایق اولدرکه دیرکورمکه ریوقدن وارقلمقه وانواع
نعمتلر انعام ایرشدرمکه قادر اوله ودخی بیوردی لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ یعنی اکر
بیورده کوکده الله دن غیری بر معبود دخی اولسه یرلوکلر قوفاده واردی اچنده
اولنلر قوهلاك اولوردی زیرا بر ملکده ایکی حاکم اولسه اتفاق ممکن اولمز مخالفت اوزره
اولور برینك دلکن منع ایدجی اولور و بو منع ایدشمك سببیله ملك ضبط اولنمز خرابه وارر

پس

پس بو یرلوکلر قایم اولوب بو افلاك اولکی وضع اوزره دوراید وکی تغییر اولمز
دلالت قیلور که مالك وحاکم وخالق ومدبری بر در شریکی یوقدر تنه دیلرسه قادردر
پس الله تعالی قولری اوزره وملکی اچنده نجه دیلرسه حکم ایدر وکندوندن ونه دیلرسه اشلر و
کندن سوآل اولنمز دکل زیرا جمله نك خالقی ومالکی اولدر اما بو خلقی عرافه الدندن صو
رلمز در زیرا بونلر قولدر در مولی لرینك حکمی النده مسخردر ودخی بیوردیکه أَمِ اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ یعنی حق تعالی توبیخ ایدوب اول کافرلر حقنده بیوردیکه یعنی
بونلر الله دن غیری دخی اله می وتندلرکه اندن ارتق معبود حق بودر اکر دیرلرسه
براله دخی واردر ایت یا محمد انلره که قنی کتورك حجتکزی ودلیلکزی کوره لم انبو قرآنکه
اندر لدی بونك اچنده در خبری شول کسنه لرك که جمله وبنم دینم اوزره در وبندن ایلرو
کچنلرك خبری دخی اچنده در که انلرك کله دنیاده نه اشلندی وآخرتده نه اشلنسر ودخی
اینکه بکا قرآن اندی وبندن ایلرو کیلده توریت وانجیل وزبور وصحایف اندی کلوك اول
قرآنه واولکی کتابلره نظر ایدك که هیچ بریده وارمدر بیلورمیسز که الله تعالی ولد طوتدی
انلر دخی بیلورلر که حق تعالی اندن بریدر بلکه بو عناد قلدقلری اندندر که بونلرك اکثری
حقی بلزلکه اوریب انکار ایدرلر که بونلر حقدن اعراض ایدیجیلردر ودخی بیوردیکی وَمَا
أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ یعنی
حق تعالی بیوردیکه بلکل یا محمد کم برسندن ایدوهیچ بر رسول کوندرمدك الا اندن بکا

وحی ایلدك بونكله كه ایت اول قومه كه بلدرك بندن ارتق معبود یوقدر الا بنی برسوبلر
وبكا عبادت قلسونلر ودخی بیوردیكه وقالوا اتخذ الرحمن ولدا سبحانه بل عباد مكرمون
لا یسبقونه بالقول وهم بامره یعملون یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم ولا یشفعون
الا لمن ارتضی وهم من خشیته مشفقون بو ایت بنی خزاعه قبیله نازل اولدیكه دیدلر
فرشتهلر كه تنك قزلریدر حق تعالی انلرك قولنین رد ایدوب وكندو ذاتنی تنزیه ایدوب
بیوردیكه بوكافرلر دیدلركه الله تعالی فرشته ولد طوتندی حق تعالی بوجه درمنه قصد اندیكه
كمسه كندویه ولد طوتونه بلكه فرشتهلر الله تعالینك اكرام اولنمش قولریدركه سوزده
اندن تقدم ایتمزلر مولاری نه بیوردیسه انی سویلرلر ونه دیرسه انی اشلرلر انلرك امرندن هیچ
بر قولنده وفعلنده اصلا مخالفت قلمزلر حق تعالی انلرك اشلدكلرین بیوردی یعلم كه انلر
بیلور وانلر برادلرندن ایلرونه اولدوغن ویرادلدقدن نصكره دخی نه اولیسه انی بیلور
اول فرشتهلر ورسولك شفاعت قلمزلر الا اشول كمسه لره كه كلمه توحید ایدب الهی كندو
لردن راضی قلدلر وبو فرشتهلر كلی انلرك جلالندن قورقوبجه در انلرك عقابندن
امین اولمزلر ودخی بیوردیكه ومن یقل منهم انی اله من دونه فذلك نجزیه
جهنم كذلك نجزی الظالمین یعنی هركمسه كه ایتسه بن معبودن الله غیری اول كمسه
اولدركه بزكا جهنمده جزا قیلورز یا كزاكا دكل بلكه هر ظالمه انجیلین جزا قیلوزكه اول
كندوی معبود قیلوب خلقی كندو طاعتنه دعوت قلدی ودخی انلركه بزی قیوب ایروغی
معبود طوتنب كا عبادت قلدی نكم بیوردی اولم یر الذین كفروا ان السموات

والارض

والارض كانتا رتقا ففتقناهما وجعلنا من الماء كل شیء حی افلا یؤمنون یعنی
قوتیچی بیوردیكم بلزلری اول كافرلر بوكلر ویرلر ایكسی بربرینه بتشوكدی برانی ایردق
دخی بزبرندق هرنسنه صودن اكا حیات ویردك زیرا كلی نسنه نك حیاتی بیله دركه كوكدن
ایتر اكر بنا ندر واكر اتجاردر وبعضنك خلقی صویله در بونلرك اكا ایمانلری یوقیدر ودخی
بیوردی وجعلنا فی الارض رواسی ان تمید بهم وجعلنا فیها فجاجا سبلا لعلهم یهتدون
یعنی یرنی بربوزنده یوجه یوجه محكم طاغلر یرتدق یرلری اونكله محلدق تا حركت ایدب بونلرك
معیشتنه ضرر ایرشمیه ودخی یربوزنده وطاغلر اراسنده انلره یولر ایلدك تاكه انلر مقصودلرینه
ایرمكه اونكله رشد بولرلر ودخی بیوردیكه وجعلنا السماء سقفا محفوظا وهم عن ایاتها معرضون
یعنی دخی بزبوكلری سقف یرتدق كه صقلنمشدر اندنكه اشغه دوشه وشیاطینلدن دخی
محفوظدركه شهابله اوردوقلر اكا چقمغه یول بولمزلر حال بودركه بوكافرلر كوكده برادنی ایتمزلر دیكه
یلدزدر وای ایله كوندز دخی بونلردن غیری نسنه لركه وار اعراض ایتمزلر دیمیه برفكر
ایتمزلركه اندن عبرت الهرلر اونكله استدلال ایدب حق تعالی وارلغن وقدرتن ویرلكن اكلیه لرلر
دخی بیوردیكه هو الذی خلق اللیل والنهار والشمس والقمر كل فی فلك یسبحون یعنی الله
اول الله در اولكم كجه یی كوندوزی یرتدی وای ایله كنشی یرتدیكه عمر بری كندو فلكنده سرعتله
سیر ایدر شول یوزوجی صوره یوزربكی بونلركلی دلیلدر حق تعالینك وحدانیتنه ودخی یا محمد
بوكافرلر دیرلركه بزه واجب بو اولدیكه محمدنكو بزمحمدك اولمكنه كوز طوتوب منتظر اولهوزتاكه
اول اولمه بزاندن قورقولوز ودخی بیوردیكه وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد افان مت فهم الخالدون

يعنى يا محمد هيچ برسندن ايلر وبرادمه دنياده بقا ويرمدك كه اول اولمدن خلاص بولمه
بونلر اولمكى زعم ايدرلر كه سن اولمه سن انلر باقى اولمه اول اولمكى طوعيه برهيچ برنفس برتعدقكه
اولمدن خلاص بولمه تكم بيوردى كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً
وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ يعنى البته هر كلى نفس بو اولمكى طتمه كرك دخى بز بونلرك كلستى ابتلا قيلورز
بلا ومحنتله وبولتق نعمتيله دخى صاغلق وصيرو لغله وبايلق ودرويشلكله وسود وكفر نسنه له
ابتلا بوستدن تاكوره وزكه اول سود وكفر نسنه لرده شكر يكز نه اولور واول خوش كلمينلره
صبر كز نه اولور كه عاقبت دونب كلجك بريكز بزدن يكا دراكر شاكر مايراوله سز اجرن بولور
سزواكر كافر اولوب صبر وشكرى ترك ايده سز جزاسن بولورسز ودخى بيوردكه وَإِذَا رَآكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ
هُمْ كَافِرُونَ بوايت ابوجهل لعين حقنده نازل اولدى كه رسول صلى الله عليه وسلم قتدن كچوب
كيدركن كاشا استهزا قيلوب كولدى ديكه اشبو الهلريكزى ديله كتوروب عيب ايدن اشبو
حيدر دخى قچا بولنى كوندوب بيوردكه يا محمد قچن اول كافرلر سنى كورسه لر طوغرلر الا تسخير
ايدب كولمكله ديرلر اشبو حيدر اولكم سزك الهلريكزى عيبله ذكر ايدر وانده طعن ايدر
حال بوكه كافرلر الله تعالى يه اطاعت قلمزن وانى ذكر ايلكدن اعراض ايدرلر ودخى بيوردى
خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ يعنى بو آدم اوغلنى سرا
دلمندر عجلدن يعنى آدم عم اولوقتكه برادلدى جان بوستدن كيروب دماغنه واردى
كوزن اچدى اوچاغنى يمشلرينه نظر قلدى چون جان قرنه اندى فى الحال طعام آرزو قلدى

هنوز ايانغه برنمدين تعجل قلديكه طوره يمشلردن يكا يوروه ودخى بيوردى وَيَقُولُونَ مَتَىٰ
هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ يعنى كافرلردن بعضيلرى ديرلر ديكه يا محمد اكر كرچكسك
دكل كه بزه اوزريمزه طاشى يغدرسون حق تعالى بيوردى ديكه بنزاولكم سزه وعد قلدوغمز عذابلرى
كوستره وزوقى اولمزدن اول اول عذابى طلب ايتمك بس اولعذاب بدركوننده حق تعالى انده
بوكوردكم جلدى قبح الله علاك ايلوب بشلرى اشغه قويه برقديلر ودخى بعض كافرلر
استعجال ايدب قيامتى طلب ايدرلر ايدى ديرلر ديكه اول وعده اولنان قيامت كوتى نه وقت
اولنسه درغيرو براكر بوقوكزده كرچكسكز ودخى بيوردى لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ
لَا يَكُفُّونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ يعنى حق تعالى
بيوردى ديكه اكر بلدردى بوكافرلر نول وقتكه يوزلرنده اود يالكى وارقلرنده زبانى جوقلرنى
منع ايتمكه طاقتلرى يتميه واولعذابلرى انلردن برلكه نصرت ايدب قورتره جاره سى اولميه
انلر هركز اول كونلرى اوزره قائم اولميلردى وتعجل ايدب عذاب ديلميه لردى وقيامت بنم وقتزده
ديو صورميلردى ودخى بيوردى بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ يعنى بلكه اول اوب صورده قلرى قيامت كوتى انلره اكوزدن خبرلرى
يوغيكن كلسر وانلرى حيرتده براغوب متحير قلسر نوبلكه انى كندولردن رد ايتمكه طاقتلرى
يتميه وانلره ايرق امان دخى ويرلميه كه قصورلرنه تدارك ايده لر وايمانه كلسى اولورلر
ايمانلرى دخى معتبر اولميه ودخى بيوردى وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ
سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ يعنى يا محمد سن بوكافرلرك استهزا سنه ملول اولمغل

سندن اوتکی رسولرغه دخی استهزا ایه قیلدیلر ایرندی استهزا قیلنده کرو استهزا ایدن
جزا سی ودخی بیوردیکه قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَٰنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
مُعْرِضُونَ أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ
مِنَّا يُصْحَبُونَ يعنی ایت یا محمد انلره که سیزی کیجه کوندز صقلیه کیمدر اول رحمتدن عذابندن
سیزی کیجه منع ایدیسر وکم قورتریسر بلکه انلر قرآندن وانوک مواعظندن اعراض اعتبار در
انوکله متعظ اولمزلر که قورتولمق یوقمی یونلرک برندن غیری دخی الهلری وار میدر بونلری
برمعذابمزدن منع ایلیه اول معبودلرینه قاری برکسلردر که کندولرینی منع ایدیب قورتر
مغه طاقتلری حق وبرمزدن انلره هیچ خیر اولیسر دکلدر ودخی بیوردیکه بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ
وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا
أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ يعنی حق تعالی بیوردیکه بلکم برلره چوق نعمت ویردک که انوکله تمتع
قیلدیلر عمردن دخی مهلت ویردک کندولره دخی انا لرینه تاکه مدت عمرلرک اوزرینه
طویل اولدی انوکله مغرور اولوب ضلال اولدیلر کورمزلرمی یونلرکم بزیر بوزیندن اطرافلرینی
نقص ایدوز کافرلر مشرکلر اطرافلرین نقص ایدوب مومنلر اطرافلرین زیاده قیلدوز
پس یونلرمی غالب اولیسلر یزم اوزرینه بوخسه بزمی غالب اولیسز کرکدر که بزه رسولری
ظهور کتوروب انوکله از آز بومشرکلر دیانتی فتح ایدوب اسلامه کتوروز ودخی بیوردیکه
قُلْ إِنَّمَا أُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنْذَرُونَ يعنی ایت یا محمد اول
کافرلرکم بدرستی بن سیزی انذار ایدیب قورقودرین شول وحیله که بکا انزال اولنورکم اول

قراندن

قراندن اما اولرکم صاغرلرد راول دعوتی اشتمزلرکم حقدر نجه که انذار اولنه لر اندن
اعراض ایدرلر اشیدوب فکر ایدب اعتبار قیلمزلر ودخی بیوردیکه وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ
عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ يعنی حق تعالی بیوردی اکر انلره یا محمد
سنوک ربکک عذابندن براز نصیب ایرشیدی تحقیق انلر دیه لردیکه وای بزمرحلا کلکزه
بدرستی بز ظالملردن اولدقلکم حق تعالیه شرک کتوردوکی کندو نفسلرینه ویللر دعا قیله
لردی ندامت ایلیه باشلردن دوکه لردی اول شرکله اقرار قیلدوغندن نصکره ودخی بیوردی
وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ يعنی حق تعالی بیوردیکه قورسیز قیامت کونده
عدل ترازوسن تاکه هیچ برنسنه انلره ذره مقداری ضعیف وظلم اولمیه ثوابلرندن نقص اولوب
کناهلرندن زیاده اولمیه اکر برخردل دانه سی وزنی قدر اولورسه بز اول ترازویی حاضر
کتوریسز تا انوکله مجازات قیلوز بز کافیوز قولرغه حساب ایدیجیلر یتی عذابمکه ودخی
بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ
رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ
مُنْكِرُونَ يعنی حق تعالی بیوردیکه تحقیق بز موسایه هرونه توریت ویردک که حقله باطلی فرق
ایدجیدر ودخی ضیادر که طریق نجاتی روشن قیلور ودخی اول توریت وعظ تذکیردر
شول متقیلره چون که کورمدین نکریلرندن قورقدیلر دخی قیامت کونی واقع اولمزدن
وانوک اهوالرندن وعقبه لرندن قورقرلر که سلامت قورتولمزلر که بز اقع

اولور میوز پس اشبو قرآن دخی ذکر در و موعظه در سونره که بونکله متعظ اولا لر دخی
مبارکدر انده کم بو فی مبارك کو دوب انکله خیر طلب ایلرای مکه اهلی سز بونك کبی کتابه
انکار می ایدرسز که انکا متابعت قلق دلیل ساوتدر و اندن اعراض ایتمك دلیل شقاوتدر دخی
بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه تحقیق بز
ابراهیمه طریق هدایتی و علامی میسر قیلوردق اولوقتکه مفارقت دن یعقوب یلدزلره و آیه
کنشه نظر قیلوب سویلدی پس بو طریق هدایت انکا ویردیکه موسا ایله هرون اندن ایرو ایدی
وهم کندونك بلوغتندن اوکدن ایدی حضور حالت صباوه ایدی زیرا بز بیوردك صلاحه
وهدایته اول ابراهیم ایدی و نبوته لایقدی و دخی بیوردی إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ
التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ یعنی ابراهیم عم اتاسنه
وقومنه دیکه بو صور و اصنامه نه در که سز انلرك عبادتنه قایم اولوب طورمشسز انلر
انکا جواب ویرب دیلر که اتالریمز و دلریمز مثلیله بولدق بولنه عبادت قیلورلردی بز دخی
انلره اقتدا ایدوب بولنه عبادت ایله رز و دخی بیوردی قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ یعنی ابراهیم عم دیدی انلره کم
سز دخی اتالریکز دخی ظاهر خطا و ضلالت اچنده ایمشسز که بونلره عبادت ایله
قیلورمشسز اول قومنه دیدلر که یا ابراهیم اشبو سوزکه سن بزه سویلرسن جدلمی و حقیقتلمی
می سویلرسن یوقسه اوینمی ایدیوب می سویلرسن ابراهیم عم دیدی تنکم حق تعالی خبر ویروب بیوردی
قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

یعنی

یعنی ابراهیم عم دیدیکه هرگز لعبلی سویلرمن بلکه جد سویلرمکه سزك ربکز کوکلرك یرلرك
ربی دیکه انلری یرتدی بندخی اشبو نسنه لر اوزره طانقمکه الدخی اولدر و انکا عبادت
لایقدر اندن غیری عبادته مستحق بولندر و دخی بیوردی وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ
بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ سدی
ایدر اولقومك بیلده برجمع اولمق کونلری واردی انی عید طوتمنلر ایدی عادتلری بو ایدکم
قچن عید اولندن دونلر کلوب اول ضملری قتنه کیروب انکا سجده ایدرلردی اندن
اولرینه کیدرلردی چون بیرامدری کونی اولدی ابراهیمك اتاسی آذر دیدیکه یا ابراهیم
کلوب بزمله عید منه چقمسك بزم دینمز دخی سکا کلیدی ابراهیم اتاسی سوزن رد اتمدك
ایچون برزیرسیله واردی دخی کندوی صیرویه اورب یول اوزرینه دوشدی یاندی
خوش دکلم بوردیو مزمردی پس اول قومانی براغوب کیدیلر اردلرنده خلقك ضعیفلری
قالمق کیدرلر ایدی ابراهیم عم انلره ندا قیلوب دیدیکه الله تعالی عظمتی حقی اول ضملری بکزه
بندخی نه مکر ایدم اندن بعضیسی انوك اول سوزن اشتدلر ایدی ابراهیم عم اندن
قالغوب ضملر اوینه واردی انلری اولوا ایچنده ایدی اولك قوسنه قرشو اولوب انلری طرد
دی بر برندن کوچك تا ایکی طرفندن قویه کلنجه کوردی که اولقومدر لو طعام ملوم ایدی
اول بیلری اوکونه قومنلر شویله طوردردی یعنی اول طعام ضملرك نظرنده برکتو اوله بونلر کبی
دونب کلجك یه لرچون ابراهیم بونلره واوکنده اولان طعامه نظر قلدی استهزا یوسندن انلره
دیدیکه نیچون یمزسز اندن جواب کلمدی دیدیکه نولدی سز سویلرسز دیوب باشلدی بونلری

بلنه ایله پاره پاره قلدی همان اولوبتی قودی وبالقاء اول بتك بوینه اصوب صابنی
الله بغلو قودی جمله اول بتلر بتمش ایکیت ایدی کمی الوندن کمی کسندن کمی اغجرن ایدی
ودخی حق تعالی بوردی قَالُوا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
هٰذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ یعنی ابراهیم علیه السلامی کتوردب صوردیلرکه
یا ابراهیم اشبو الهلریمزی بو اشی سنی اشلدك ابراهیم عم اقامت حجت قلیجون دیدیلرکه
بو اشی بونلره اشلدی الا اول اولولری اشلدی غیرت اوزره که عبادتکزده بو کوچکلری
انوکله شریك قلدیکز صورك بونلره اکر سویلرلرسه سزه خبر ویرلرکم بونی بونلره کم اشلدی
حق تعالی خبر ویرب بوردی فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ثُمَّ نُكِسُوا
عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ یعنی انی اشیدب نفکره واردیلر کوکللر
فکر ایدب عقللر نظر قلدلرودلرکه بزکورمزز بو ابراهیمك سوزونی الا حقدر بدرستی
سز حقیقتا ظالملرسز سویلز کسلره عبادت قیلورسز والهکز حاضردوردکن انلر صورمز
سز طوروب بوکیده صوررسز حق تعالی اولا بو کلامی حقی انلرك دلرینه اجرا قلدی دونب
اول اثر شقاوت ایرشدی بنه اول کفرلرینه دوندلردیلرکه یا ابراهیم بیلورسنکه بونلر
سویلرلر بونلردن احوالی نیصوره لم ابراهیم جواب ویرب دیدی تکم حق تعالی بوردی
قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ أُفٍّ لَكُمْ
وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ یعنی ابراهیم عم انلره حجت ایدب
دیدیکه ای قوم انکلرسز بس مطلبرسز الله تعالی قیوب برنسنه یه که هرکز عبادتکزدن

اوترو

اوترو سزه برمنفعتی ایرشمز واکا عبادت قلمغی ترك ایدرسکز سزه برزیان ایرشدرمك
الندن کلز ای مردار ویرلق سزه کم حق تعالی قیوب باطل فایده سی وزیانی یوق نسنه یه عبادت
قیلورسز عقلکز یوقمی کم بونی فکر ایدب انکلیسز اول حقه طلبه سزکه جمله منفعت سزه اندن
وبلا ومحنت دخی کلورسه اندن مخالفتکز مقابله سنده ودخی حق تعالی بوردی قَالُوا حَرِّقُوهُ
وَانْصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ یعنی ابراهیم چون بو محتاجلره بونلری الزام قلدی
بونلر جواب بنده عاجز قالوب دولرکه سز بونی اوده یقك الهلریکزه انوکله نصرت ایدك
اکر الهکزه نصرت قیلیلردن سکز چون نمرود لعین بو کلامی اشتدی قومنك اشرافلری دخی
بونك اوزرینه فکرلرینی جمع ایتدیلرکه ابراهیمی اوده یقلر پس ابراهیمی طوتوب براوده
حبس ایتدلرکز یا اولو برکوره قیون اغلی کبی بر بنیاد بیدیلر انوك اچنه ایری اودنلر
جمع ایلدلر برای اودون جمع اولندی صکره انوك دورت طرفندن آتش ایتدلر شویله که اود
اودیله کلنیا ندی طوتوشوب یالکلری هوایه آلدی اودنامریدی کون یاندی اوترشدی
کمسه انوك قتنه وارمغه مجال بولمزدی متحیر قالدیلر ابلیس لعین کلوب منجنیق تعلیم ایتدی
دوزدیلر اندن نصکره قصد ایتدیلر ابراهیمی کتوروب اول بنیاد اوزره قویه لرپس الین ایاقین
بغلیوب منجنیق کنسنه قودیلر انی کوروب برکوك اهلی زاویلق قلدلر انساندن غیریسی دیدیلرکه
ای بزم رب تمز سنوك خلیلك انشه ایتورحال بودرکه بیر یوزنده اندن غیری سکا عبادت
ایدر یوق دستور ویرسنکه انکا نصرت قیلم حق تعالی بوردیکه اول بنم خلیلیدر اندن غیری
خلیلم یوق وبن انوك معبودیم انوك دخی بندن غیری معبودی یوق اکر ابراهیم سزدن

مدد دلیوب دیلك قیلدی اولورسه دستور دروارك اگا یردمرایلك واگر بندن
غیریدن معاونت قلمزسه بن انی بیلورمرانوك دوستی بنم انی جمله قوك سزارادن چقوك
پس دیلدیلر که ابراهیمی اوده آتالوصوخزینه لرینه موکل اولان فرشته کلاری دیدیکه یا ابراهیم
اگر دیلرسك یردن صوقیو ویرب آتشی سوندورمردخی بل خزینه لرینه موکل اولان فرشته کلاری
دیدی یا ابراهیم اگر دیلرسك بلمه امر ایدیم اول اودی توزکبی هوایه صاورسن انده ابراهیم
دیدیکه بنم سزدن بگا حاجتم یوق الله تعالی بگا کافیدر بن ایشم اگا تفویض ایتشم که کرکلو وکیل
اولدرچون انی منجینقه اوده اندیلر هواده کیدرکن جبرائیل عم کلدی دیدی یا ابراهیم
حاجتك وارمی ابراهیم دیدی حاجتم وار اما سکا دکل جبرائیل دیدی امدی دیکدن دیلیه ابراهیم
دیدی اول بنم حالم بلدوکی حق تعالی بگا کافیدرچون ابراهیم جلادن امیدی قطع ایدب حق تعالیه
توجه قلدی حق تعالیدن عنایت کلی ایرشدی تنکم بوردی قُلْنَا یَا نَارُ کُونِی بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَی
إِبْرَاهِیمَ وَأَرَادُوا بِهِ کَیْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِینَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بن آتشه خطاب
ایدب بیوردم که ای اود صوق اول وسلامت اول ابراهیم اوزره ابن عباس رضی الله عنه دیدی اگر
حق تعالی صوق اول دیوب سلامت دیمسه ابراهیم انوك صوغندن هلاك اولوردی کعب ایدر ابراهیمك
الی ایاغی باغلندن غیری دخی نسنه سی یاغمدی سدی امدر فرشتهلر ابراهیمك ایکی بازوسندن
طوتوب براوزرینه اوطوردیلر فی الحال انده بر بیکار چقدی چوره باتنده کلالر و انواع چیچکلر
اچلدی بدی کون انده قلدی حق تعالی جبرائیلی کوندردی اوچق حریر لرندن بر کوکلك ویرب
حالیجه کتوردی ابراهیم عم کیوردی وحالیجه الله دوشدی ابراهیمله اوترب مصاحبت

ایدب

ایدب کلدی جبرائیل عم دیدیکه یا ابراهیم سنك ربك بیوردکه سن بلمزسن یا ابراهیم که اود
بنم دوستم صورد کورمز ابراهیم دیدیکه هیچ بنم عمرم کونلرندن کوزل کون کورمدم که بن
اود اچنده ایدم پس نمرود لعین صورایندن نظر ایدب ابراهیم اوزره مطلع اولدی کوردیکم
ابراهیم بر روضه اچنده اوتوردیوره یانی اود طونشب اودنری یاقوتدا قیوب دیدیکه یا
ابراهیم نه اولو معبودك وارمیشکه قدرتی سنوکله اود اراسنده حائل قلمش سنی یوحالم کتورمش
کوردم یا ابراهیم قدرتك یتر میکه اودن چقمسن ابراهیم دیدی بلی چقرم نمرود دیدیکه هیچ
قورقمسن اگر اول اود اچنده دوراسی اولورسك سکا زیان دکوره ابراهیم دیدیکه یوق
نمرود دیدی طورامدی اودن چق ابراهیم عم یوردیوب اودن طشره چقدی نمرود
دیدیکه یا ابراهیم یانکزه اوطوردن کیدرکوردم سنوکله اوتوردی ابراهیم دیدی جبرائیل
ایدیکه کلدی بگا مونس اولدی نمرود دیدی اوقدرکه سنوك ربکزه کوردم دیلرسکه
انوکچون قربان ایلیم سکا بوکرامتی قلدی وغیچون واندن اوترو که سن اندن غیریه عبادت
قلمدن امتناع قلدك الا اگا عبادت ایلدك وانی براقدك بدرستی بن انکچون دورت
بیك صغیر قربان ایدیم ابراهیم عم دیدی مادامکه سن شول دینك وکفرك اچنده اوله سن
حق تعالی انی سندن قبول ایتمز تا که کفری شرکی ترك ایدب بنم دینمه کلمیجك نمرود دیدیکه بنم اگا
قدرتم یتمزکه ملکمی ترك ایلیم اما کرك که اول دیدوکمی بوغزلیم پس نمرود قربانلری بوغزلدی
اندن نصکره ابراهیم زحمت ویرمکدن امتناع قلدی پس حق تعالی خبر ویردیکه اول نمرود قو
میله دیلدیلرکه ابراهیم کید ایدب برضرر ایرشوره لوبز اندن تعالی سعی ترین باطل قلوب خسران

ایچنده قویدقلری نمرود قلدقلری خرجلر عبث اولوب بزانلر سوری سکلک لشکرین حواله
قلدقلری انلرک بدنلری قانلرین ایچدیلر واندن برسی دخی نمرودک دماغنه کیروب
هلاک ایلدی ودخی بوردیکه وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ
یعنی حق تعالی خبر ویروب بوردیکه بز اول ابراهیمی ودخی لوطی قوتردق واول عراق انلری
مبارکه کتورک که شامدر انوک برکتی کثیردر پیغمبرلرک اکثری انده کوندوردلدی کعب
ایدر مبارک دیو انکچون تسمیه قلدیکه صبح برطلوعیوقدر الا انوک اصلی اول صخره المقدسه
در که قدسده درس نمرود قومی ابراهیمدن اول کرامتی کوردیلر خیلی کثیلر ایمانه کلدیلر
لوط دخی اولوقت ایمانه کلدیکه ابراهیمک قردشی اولغیدر ودخی ساره که عمتیسی قیزیدر اولدخی
ایمانه کلدی پس ابراهیم عراقدن یعقوب حجرت قلدی رتبدن بکا لوطلر ساره دخی بلده دینه
الوب قیاردیکه براهیمن یرده رتبنک عبادتنه مشغول اولاتاکه کلوب حرایه قوندی حق تعالی
دیلدوکی قدر انده طوردی بعده حجرت ایدب مصره واردی مصردن شامه واردی
فلسطین یرنده سبعه قوندیکه شامک برتیه سیدر لوط کلوب مؤتفکه قوندیکه سبعدن
برکونلک ایراقدر حق تعالی لوطی مؤتفکه قومنه رسول کوندردی ودخی بوردیکه وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ یعنی حق تعالی بوردیکه بز اول
ابراهیم فضلمزله اسحاقی عطا قلدق واسحاقه یعقوبی عطا قلدقکه ابراهیمک اوغلی
اوغلیدر بونلرک کلسنی بز صالحلردن قلدق ودخی بوردیکه وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ
بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا

عابدین

عابدین یعنی دخی بز انلری مقتدا قلدقکه خلقی بزم امرمزله بزدن یکا دعوت قلدرلر هدایت
یولنی انده کوستره لر ودخی بز انلره وحی قلدقکه شرایطله عمل ایدب افعال خیرات اشلیلر دخی
نماز قیلوب زکوة ویرلر کلسی بزی برلیجی اولوب عبادت قلدرلر ودخی بوردیکه وَلُوطًا
آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ
سَوْءٍ فَاسِقِينَ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ حق تعالی بوردیکه یا محمد
دخی ذکر ایله خبر ویر قومکه اول لوطی که بز انکا نبوت ویردک که خصوصات قومی ادا اشلره
حقنده فصل ایله ودخی انکا علم ویردک که انوکله عمل ایله ودخی قوتردق بز انی سدوم قومنه
مندکه خبیث وفاسد اشلره مشغول اولشلردی ارکک ارککله دبورلرندن جمع اولورلر
دی دخی دورلو فساد اشلرلردی هیچ برمنکرات یوغیدیکه انلر اشلیلردی انلرقنی یاوز
فاسد قوم ایدی انوک شرندن لوطی قوتردق انی بز فرصتقردریاسنه قیدق بدرستی
اول صالحلردن ایدی ودخی بوردی وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ یعنی یا محمد ذکر ایله اول نوحی دخی که ابراهیمدن ولوطدن اول
ندا قیلوب دیدیکه یارب بو قومدن دیتاد قومه هلاک ایله که ضال اولوب قنی فساده وار
دیلر بز انک دعاسنی قبول ایدب انی واهلنی دخی اول اولوغضدن قوتردق انکا زجر
ایدب دوکرلردی ونه دیرسه سوزونی یلانلردی ودخی بوردی وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ یعنی دخی بز انکا معاونت قیلوب
اول قومنک شرندن خلاص قلدقکه انلر بزم آیتلریمزی یلانلدیلر تحقیق انلر دخی قنی شرلو قومدی

برانده طوفان حوالیسنده قیوب کلتسن غرق ایلدك بو سوك قومك دخی یا محمد بو حالدن متنبه
اولوب غافل اولمسون تا که بزه عاصی اولنلره عاد غزبوله جاری اولمشدر و دخی بیوردی وَدَاوُدَ
وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ فَفَهَّمْنَا
هَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَا
عِلِينَ یعنی سبب قضیه بر ایدیکم ایکی کشی کلوب داود عم اوزرینه کیردیلر بریسی اکنجی ایدی
بری قیون صاحبی ایدی اول قیون صاحبنك قیونی برکیجه بوشنوب اکن صاحبنك تراسنه
کیروب حاصلین جمله بیدیلر دوب اول ایکیسنك اراسنده اولیله حکم ایلدیکه قیونی الوب اکن
صاحبنه ویردی زیان اولدوقیچون ایکسی دخی چیقوب کیدکن سلیمان عم اوغرادیلر سلیمان
انلره معوردیکه اراکنزده حکم نجه اولندی انلر دخی خبر ویردیلر سلیمان عم دیدیکه اکر بو نلرك
امرنده حاکم اولیدم ایرتسی حکم ایدردم دیدی دوب وارديلر اول سوزی داوده خبر
ویردیلر داود عم سلیمانی چیغروب دیدیکه سن نه حکم ایدردك اراده غی انا لو او غلق
قیچیون کوکلدکم بکا خبر ویره سن سلیمان عم دیدیکه یا انا اول قیونی اکن صاحبنه ویرردم
دیمکه انوك سودیله و قوز و سیله و بوکیله منفعتلنه اول قیون انی اکن صاحبنك اولندقجه
یندی تخم صاحبی کیدی تا اول اکن بندوکی مقدار اولنجه که اول اکندن یندی اول اکنی
اولوقت صاحبنه امر ایلوب قیونی دخی صاحبنه ویریدر داود عم انی اشیدب دیدیکه حکم
اولدرکه سن حکم ایلدك اول حکم اوزره امر ایلدی سلیمان عم بو حکمی قلاوغی وقتنی اوف
باشنده ایدی حق تعالی بوندن اوتر بیوردیکه داود ایله سلیمان چونکه حکم ایلدیلر اول اکن

حقنده که

حقنده که بر قومك قیونی کیجه ده اوتلیب نسنه قومدی بز اول ایکیسنك حکمنه دخی مطلعدق
اما بز سلیمانه الهام ایدب اول قضیه یه نجه حکم ایتمك کرك ایدوکنی بلدوردك انوکله حکم ایلدی
بز داوده و سلیمانه دخی حکم و عدل ویردك و داوده طاغلری دخی مسخر قلدق و قوشلری
دخی مجنکم داود نبی تسبیح ایدردی طاغلر و قوشلر دخی انوکله بیله تسبیح ایدرلر ایدی داود
عم طاغلرك و انجلرك تسبیحن اشیدوب فهم ایدردی بو کلمنی اشیدین بز کم انکا عطا
قلدق و دخی بیوردیکه وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَا
كِرُونَ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ
شَيْءٍ عَالِمِينَ وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا
لَهُ حَافِظِينَ یعنی بز بلدردك داوده ذرع صنعتنکه سنه لباس اولیله که سز تا انکله
کندوکزی دشمن سلاحندن صقلیه سز بنم بو نعمتمه شاکر دکلسز بو خطابدر داوده اهل
بیتیله بعضلرنه و لرکم بو مکه اهلنه خطابدر یعنی سز بنم رسولمه مطیع اولمقلق نعمتمه شکر
ایدجی دکلسز پس بو دمرون خلقه ایدب کوکلك دوزمك جنك ایچون اندن واقع اولدی
و دخی بیوردیکه بز سلیمانه مسخر قلدق بریلی که قتی ایچی دراتوك امریله جاری اولور اول یر
دن بکا که بز انی مبارك قلدق یعنی شامدن بکا قتکه سلیمان انکا حکم ایدیدی تحتنی هواده
کتوروب اصحابیله نیرن دیلیه کیدردی اندن دونب یه شامده منزلنه کلوردی بز بو کلمندن
علمزه هیچ بر نسنه یوقدر که بزه عسیر اولمه و دخی بز سلیمانه شیاطینی دخی مسخر
قلدق شول کسلریکه انکچون دکزه طالب قیرندن انکا جواهر چقاردیلر اندن زیاده دخی

انکچون مصالحه بورد یلو ویرانلرك اوزرینه حافظ ایرمقلار زنا که انلر سلمانك حکمدن
چیقه لر وانلك امرن فساده ویرمیه لر و دخی بوردیکه وَاَیُّوبَ اِذْ نَادٰی رَبَّهٗ اَنِّی مَسَّنِیَ
الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِیْنَ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَکَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَاٰتَیْنٰهُ اَهْلَهٗ وَ
مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِکْرٰی لِلْعٰبِدِیْنَ یعنی یا محمد ذکر ایله خبر ویر اول ایوبی که ربنه
تضرع قیلوب دیدیکه یا رب وجع ضرر ایرشدی بکا سنك عبادنکدن قالدیر ارحم الراحمین
سین ضعیفلری سن اسرکرسن برانك دعاسنی قبول ایلدك اول ضرر وجعی اندن دفع ایلدك
بوردوق انکا کم اباغك بیرن اورچون یاغن بیرن قمدی اندن بیکار چوب دوان اولدی
بوردوق انکا که اندن غسل ایلدی ظاهر اعضالرنده که دردلری واغریلری کتدی طوب
اندن قرق آیم بیر یورودی بوردوق انکا که اباغك بیرن برکز دخی قو چون قمدی بیکار
دخی چمدی که معنی غایت صوغدی اول صودن ایچ دیو امر ایتدك ایچدی اچنده نقدر علت
وارسه آرتدی کامل صحت حاصل اولدی حسنی تمام بریه کلدی واول اهلك اولن اهل
واولادنی احیا ایدب انکا کیرو بردك وامولن دخی کیرو بردك وبر اولمقدر دخی
وبردك عکرمه رضی ایدر ایوبه دیلدیکم یا ایوب اول سنك اهلك آخرتده سکا واصل اولسر
اکر دیلرسك دنیاده سکا کرو تعجیل ایده لم دیلرسك آخرتده واصل اولسن اما دنیاده
اولمقدر سکا بنه اهل ومال ویره لم ایوب عم بو قولی اختیار قلدیکه اول اهلی آخرتده اوله
دنیاده اولمقدر اهل ومال ویریله حق تعالی بوردوغیکه بزانکا اهلن ویردك اول آخرتده
غنه اشارتدر واولمقدر دخی ویردك دیدوکی دنیاده ویرلنه اشارتدر پس حق تعالی

بوردیکه

بوردیکه بو قلی ویردوکز ایوبه نعمتمز در و دخی وعظ ونصیحت وعبرتدر اول عابدلره کم بیعبرت
اهلیدر و دخی بوردیکه وَاِسْمٰعِیْلَ وَاِدْرِیْسَ وَذَا الْکِفْلِ کُلٌّ مِنَ الصّٰبِرِیْنَ وَاَدْخَلْنٰهُمْ
فِیْ رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِنَ الصّٰلِحِیْنَ یعنی یا محمد ذکر ایله خبر ویر اول اسماعیلی که ابراهیم
اوغلیدر وادریس دخی وذو الکفل که بونلر کلی الله تعالی امرنه صابر لردر اما ذو الکفلده
اختلاف قلنمشدر دکه کیمدر عطا ایدر که بنی اسرائیل پیغمبرلرندن بر پیغمبردر حق تعالی وحی
ایدب بوردیکه وعدك یعنی اولدی سنی قبض ایدیسز بو ملکی وخلافتکی بنی اسرائیلدن
برکیمه عرض ایله هر کیمسه کم سکا بیون دوته کیمه لرده سست اولیوب نماز قلمغه وکوندز اورج
دوته خلق ایچنده حکم ایلیه تا قیمه ملکی خلافتی انکا اصرله پس اول پیغمبر حق تعالی امرنه خلقی جمع
ایدوب بو امری عرض ایلدی بر کیمسه طرو کلوب اول پیغمبر غی یرینه کتورمکه کفیل اولدی هر
عهده وفا قیلوب یرینه کتوردی حق انکا نبوت ویردی ذو الکفل دیو انکا تسمیه اولدی
پس حق تعالی بوردیکه بز اول اسمعیلی وادریسی وذو الکفلی کلسن دخی منزله ادخال ایدك
دنیاده نبوت انعام قلدق آخرتده جنت ایچنده اولمرینه لر عطا قلدق انچونکه انلر کلی
صالحلردندر و دخی بوردی وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ
عَلَیْهِ فَنَادٰی فِی الظُّلُمٰتِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحٰنَكَ اِنِّیْ کُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ یعنی
یا محمد ذکر ایله خبر ویر اول صاحب حوت که یونسدر چونکه قیلوب کندی اویدن قاچدی
بر مرتبه کاوده تعجیل کرو منع اتمکه عروة بن الزبیر وسعید بن جبیر بوردیلر که یونس عم
قومنی ربنه غضب ایدوب کندی شول وقت ایدیکه سن چیق که بن بو قومکه عذاب کوندروم

یونس کندی حق تعالی اولقومه عذاب کوندردی اول قوم عذابی کوروب ایمانه کلدیلر
حق تعالی اولعذابی انلردن دفع ایلدی یونس اشتدیکه اول قومه عذاب کلدی بلدیکه سبب نه
اولدی وعده خلاف اولدی بن یلان اولدم انلرك اچنده دیو اوتندوقندن ورمغه
کریه کوب دوندی غضبلنکندی کلوب کمیه کیردی امدی حق تعالی بیورر که یونس اویله ظن
ایتدیکه بنکا عقوبتله حکم ایلمزز پس حق تعالی انی دکزده بالغه یوتدردی قرق کون برروایتده
یدی کون برروایتده اوچ کون وبعضلر دیدلرکه اول بالق یدی قت بیرك النده دکین اندی
یونس بالق قرنده ربنه توبه قلدی کندو نفسنه ملامت قیلوب حق تعالی تنزیه ایدوب دیدیکه معبود
حق یوقدر الاسنسن قوعبیدن ونقصدن منزه وپاك سن بدرستی بن سنکا مخالفت قیلوب
ظالملردن اولدم اول کیجه قره کوسنده وبالق قرنی قرکوسنده ندا قیلوب ایدردی لا اله الا
انت سبحانك انی کنت من الظالمین حق تعالی اول بالغه وحی ایلدیکه طوتغل یونسی عمشق
لغدانوك انی برغمه وسکوکلرینی اواقمه اول بالق انی یوتدی چون دکزدینه ایرشدی یونس
انده برحرکت وبرصوت اشتدی کوکلندن دیدیکه اشبونه اولا حق تعالی انکا وحی ایلدی بو
دکزده کی حیوانلرك تسبحاریدر یونس عم دخی انی اشیدیب بالق قرنده حق تعالیه تسبیح قلدی
فرشتهلر انوك تسبیحنی اشتدلردلرکه ای پروردکار تنزاوازی اشیدوردز انجق بربلور سز مکاندن
حق تعالی بیوردیکه اول بنم قولم یونسدرکه بنکا عاصی اولدی بن انی بالق قرنده حبس ایلدم
فرشتهلردلرکه الهی اول صالح قولکدرکه کیجه ده کوندزده انوك سندن یکا صالح عملاری
چقردی حق تعالی بیوردی بلی فرشتهلر انکا شفاعت قیلوب دیلك ایلدیلر حق تعالی قبول ایدوب

اول

اول بالغه بیوردیکه انی قرنندن دکزکنارنه بردی ودخی حق تعالی بیوردیکه فاستجبنا
له ونجیناه من الغم وکذلك ننجی المؤمنین یعنی بزانوك دعاسنی قبول ایدب انکا نجات
ویردك ظلماندن قورتردق بن ایمان کتورن مؤمنلری دخی قورتردرز نجنکه دعا قبول
بزدن مدد دلسز بوندنصکره بیوردیکه وزکریا اذ نادی ربه رب لا تذرنی فردا
وانت خیر الوارثین فاستجبنا له ووهبنا له یحیی واصلحنا له زوجه انهم کانوا
یسارعون فی الخیرات ویدعوننا رغبا ورهبا وکانوا لنا خاشعین یعنی دخی زکریا
ایله یا محمد اول زکریایی که ربنه دعا قیلوب دیدیکه ای ربم بنی شویله یالکز قومغل که صوکمده
بر ولد قیلیه بنکا بر وارث روزی قیلکه بندن نبوت میراث ایله که سن باقیسن جمله ملکلری
سن میراث بیرسن زیرا دوکلی ملکلر فانیه واردر لرمان انتی سنسن کروکلی سکا قالور بزانك
دعاسن قبول ایدب یحیایی انکا اوغل ایتدك عورتی عقیم ایکن اصلاح ایدب اوغلان طوغرتدق
ویرامز خلقلرین دخی اصلاح ایدب اوچلقه مبدل قلدق پس پیغمبرلرکه بو سوره ده
ذکر اولندیلر تحقیق بونلر جمله سی خیراته مسارعت قیلیردی وخیراتلری اشکاره تاخیر قیلمزدی
بزه عبادت قیلوب رهبت وطمع ایدوب عذابلردن قورقی اولوب امرمزه تسلیم اولوب تواضع
قیلیردی ودخی بیوردی والتی احصنت فرجها فنفخنا فیها من روحنا وجعلناها
وابنها آیة للعالمین یعنی اول عمران قزی مریم که فرجنی حرامدن صقلدی بزانکا جبرائیلی
کوندردك واروب کوکلکی یقاسندن اوفردی اول اوفمکله بزانك رحمنده عیسایی احداث
ایدب وجوده کتوردك انوك نفسنی بزدوح کبی قلدق خستلره اورسه صاغ اولورلردی

اولولره اورسه دری اولور لردی پس بزمرتبی واغلمی جمیع عالملره دلالت ونشان قلدق
بزه کمال قدرتمزه که انا سزانا وقتنا وغلان وجوده کوزمکه قادر وقدرتمزیتر عجز فرقدر
ودخی بوردیکه ان هذه امتکم امة واحدة وانا ربکم فاعبدون وتقطعوا امرهم
بینهم کل الینا راجعون یعنی بدرستی اشبو ملتکز ودینکز دین واحددرکه اسلامدر
وبودین اسلامه باطل قلمقدر کلی دینلری دین حق انجق بودرسزک جملکزک ربی وخالقی بنم
بنی براک وبکا عبادت ایلک بونلر دینلرنده اختلاف ایدب امرلرنی پراکنده قلدیلر بولمک
بولمک اولبن عربری باطل دین طوتدلر بربرینه لعنت ایدوب بربرندن بیزارلک کتورلر بلز
لرمیکه بونلرک کلی دونب کلجک برلری بزدن یکادرنه که قلدلر نهایتنه موافق جزا ایدرسز
ودخی بوردیکه فمن یعمل من الصالحات وهو مؤمن فلا کفران لسعیه وانا له کا
تبون یعنی هرکمسه کم صالح عملر اشلسه بوحالده کم اول مؤمن اولسه انک ایدوکی سعیه نه
جبلرز انکار اولنوب ماجور ومثاب اولور اولومرتبه حاصل ایدرکه بزانک قلدوغی عملی
برب صقلیجی یوزجه بری ضایع اولمز اکر ذره قدر دخی اولورسه ودخی بوردیکه وحرام
علی قریة اهلکناها انهم لا یرجعون یعنی دخی حرامدر اول قریه اهلنه کم بزانلری
هلاک ایتمکه حکم ایلدک که انلرک عملری قبول اولنمز اندن اوترو که بونلر شرکلرندن
وکفرلرندن توبه قیلوب رجوع اتمزلر ودخی بوردیکه حتی اذا فتحت یاجوج وماجوج
وهم من کل حدب ینسلون یعنی بوکافرلر کمزلرندن دونمزلر تاکه دکنکه اول سد
ذو القرنین فتح اولنه یاجوج وماجوجدن قجوب اول کافرلر بوجه بردن سرعتله شول

قورد

قوردقیونی کوروب بلدوکلرین ودخی بوردیکه واقترب الوعد الحق فاذا هی شاخصة
ابصار الذین کفروا یا ویلنا قد کنا فی غفلة من هذا بل کنا ظالمین یعنی اول وعده
حق یعنی کلمشدرکه قیامت قوپمقدر فجنکه اول قیامقا کورسن اول کافرلری شول حالنده کم
کوزلری شاخص اولمه یعنی اول کونک هولندن کوزلری چرب اچق اولمه بومقوله قورقلرکه
ناکاه بونلرکورمدین برطرفدن عذاب بونلری طوته اول کونی کوروب دیلرکه ای وای بزم
حالمزه کم بزاشبو کوندن غافل اولدق بلکه ظالملردن اولدقکه عبادتمزی غیره محتلم
قلدق ودخی بوردیکه انکم وما تعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها وارد
دون یعنی اول کافرلره دینلکه تحقیق سز واول صنملر کزکه حق تعالیدن قیوب انلره طیرو کفر
کلمکز جهنم طاشغی اودونی سزکه انکا کیرسزوانده ابد اولیسز ودخی بوردیکه لو کان
هؤلاء آلهة ما وردوها وکل فیها خالدون یعنی اکر اشبو صنملر حقیقت معبود اولسه
انده طیلرکوک ایدی انشه کیرمیه لردی حال بودرکه اول طیلر وطیدقلری دخی کلی اول
اوده مخلد اولسه لردر ودخی بوردیکه لهم فیها زفیر وهم فیها لا یسمعون یعنی بونلرک
اول اودایچنده تفسیرینه فتی شدت واقع اولمق واردرکه جمع برنسنه اول عذاب اچنده اشیتمزلر
یعنی اول کسلر بقیسر لرعاقبت چوقلرواندکه باقی قیلسر لرکم چوقلر هربرینی اوددن برتا
بوته قویه لر اوددن اکسر لره اول اوداچنه اتالر شویلکه اندهیچ برکمسه کورمیه لر واشیتمیه
شویله زعم ایده هربریکه کندودن غیری هیچ برکمسه عذابنه دکل ودخی بوردی ان الذین
سبقت لهم منا الحسنی اولئک عنها مبعدون لا یسمعون حسیسها وهم

فِيمَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ يعنى تحقيق انلر كه برلرى غمزده انلره سعادت سبقت
ايدب كلمه توحيد دلنه كلدى وكوكلنه تصديق قادى جنت ايچون كوكلوراق ايلدى
انلر اول آتشدن ايراق اولمشلردر هركز اول اودك حركتى واوازه سنى اشتمه لرى شول
وقتكه جنت اچنده منزلرينه قونه لر اول نصارى ارز وايدب اومدوغى نسنلرده مخلد اولمه لر
ودخى بوردى كه لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي
كُنْتُمْ تُوعَدُونَ يعنى اول حسنى سبقت ايدب اهل جنت اولنلرى اول اولو فزع غصه سى
برقيمه كه صور چلنمقدر زيرا اولو قزه بركون اهلى فزعه واقع اولسه لر ودخى براولو فزع
اولدركه اولى بوقزيله بودخى هذا اولدكم يا اوچنجى اهلى جنتده مخلد سز اولم بوق يا طامو
اهلى جهنمده ابدى مخلد سز اولم بوق اولوقت جهنمك قپاقلرن براغلر اغرنى مهربله لرى كه
ابدا اچلمسى بوق وكمه اندن قورتلوب خلاص بولق بوق پس اولوقت فرشته لر اوچنجى اهلنه
قرشو كلوب ديه لركه اشبو سزك كونكزكه بولنك ايچون وعده لنوب طوردرسز ودخى بوردى كه
يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعْدًا
عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ يعنى حق تعالى بوردى فزع اكبر اول كوندركم كوكلرى دوره وز
شول كاغذ دوردركى يازلمش مكتوبى پس بو خلق نكم وجوده كتوردك انالرى دخى
عريان هيچ برنسنه سز برهنه اوزرينه برهنه اوريجى واجب اولمشدركه ابتدا برانلرى اعاده
ايدب طيرقدن قوپاره وز وايتدكارى عملارك مكافاتن قيلوردز اكر از واكر موقدر
ودخى بوردى كه وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

يعنى

يعنى تحقيق بز سطرايدب يازدق زبوراچنده يازدوغمز نصكره كه اچاق برلرين ميراث
يوب بوردق انجق دكل الا بنم صالح قولرم بوردلنسز لركه امت محمد درمراد بو برلردن
ابن عباس ايدر اول كافرلر برلريدركه مسلمانلر فتح ايدب الورلر بوردلنوب اولطوردلر
بو برحكمدركه الله تعالى دن دلالت قيلوردين اسلام ظاهر اولوب اهل اسلامك عزتلرى
زياده اولغه ودخى بوردى كه اِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ يعنى بدرستى اشبو
قرآنده كفى حاجتنه ومقاصدنه اولنجق نسنه واركه انكا كفايت ايده اكر قرآنه متابعت
ايدب انكله عمل ايدرسه ودخى بو قرآنده جميع نسنه كفايت قيلنجق وارشول قومه كه انلر مومنلر
دور الله تعالى عبادت قيلورلر امت محمد نكه نماز اوچ اهلى اولمه ودخى بوردى كه وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ حق تعالى بوردى يعنى بالكل كم يا محمد كه برنسنى كوندرمدك الا جميع
عالم اهلنه رحمت كوندردك ابن عباس رضى الله عنه ايدر رحمتدر خاص مومنلره دخى رحمتدر
عام ايمان كتورنلره هم دنياده رحمتدر هم اخرتده وايمان كتورميانلره دخى دنياده انجلين
رحمتدر حق تعالى اندن عذابى تاخير ايدب مسخ اولنق كبى ويرين كجمك كبى وجمله اهليله هلاك
اولنق بولندن رفع ايدى بعضيسى هلاك اولورسه بعضيسى برنده خلف اولمه اندن منه
نسلى اوريه تا قيامته دكين حق تعالى قولنى اكسك اولميه ودخى بوردى كه قُلْ إِنَّمَا يُوحَى إِلَيَّ
أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ يعنى حق تعالى بوردى كه ايت يا محمد بدرستى
بكا اولم وحى اولنديكه تحقيق سزك ربكز ومعبودكز الله واحددر انك شريكى يوقدر
سزكا منقاد اولوب حكمنه تسليم اولمزميسز بلكه واجبدر سزه كه انكا مطيع اولوب اني برلرسز

وهر وقتده عباد نكرى كاقيله سز ودخى بيوردى كه فان تولوا فقل آذنتكم على سواء وان
ادرى اقريب ام بعيد ما توعدون انه يعلم الجهر من القول ويعلم ما تكتمون يعنى
اكر انلر يوسز مطيع اولميوب اعراض ايدرلرسه سن ايتكه بن سزه بلدوردم كه سز كلمه بزم ارامز
ده ضرب اولنمز شويله كه ارامزده هيچ مطيع اولميه شونك كبى بلدرمك كه انى بلكه سز دخى بزدخى
برابر زنبيله دكل كه اول سز كلمه حرب ايتمكى بالكز بن بلم سز بلمه سز دخى انكز دن اوزدكزه واوزدز
بلكه بزدخى سز دخى اول حربى بلكه برابر زنا كه ايكى طرفدن اول حرب ايچون يراق اولنه بيلرلر
اولوحده اولنان قيامت كونى يقيندر يوقه ايراق ودخى بيوردى كه وان ادرى لعله فتنة
لكم ومتاع الى حين يعنى بن بلمزن اولاكه اولعذاب سزدن تاخير سز ابتلا اولنه تاكه بو
فعلكزى ظهوره كلمه حال بوردكم اول ايتزه دن نه كلجكن بيوردى سز شديدكى حالكزه مغرور اولمالك
كه بو برنج كون تمتعدر ايدرسز تا مدة عمر باشه ايريشه اندن صكره كورسز كه حال نته
اولور چون بونلر حكمه مطيع ومنقاد اولمديلر نتكم حق تعالى بيوردى قال رب احكم بالحق
وربنا الرحمن المستعان على ما تصفون يعنى يارب حكم ايله بونلر ديدم اراده ارسال عذا
بلكم سنك عذابنك كلمكى بونلره حقدر اندن اوترو كه بونلر سندن كلن حقى تكذيب ايتديلر
وبكا انامدلر برفرز تمز امر كيجه دخى مستعاندر كه عنايت اندن طلب اولنور بو ظاهرى
قهر اتمكيچون شول كلام اوزره كه الله تعالى وصف ايدرلر كذب باطل ايله كه هركز انك شانه

سورة الحج سبعون وثمانية لا يقرأ وكل بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الناس اتقوا ربكم ان زلزلة الساعة شيء عظيم يوم ترونها تذهل

كل مرضعة عما ارضعت وتضع كل ذات حمل حملها وترى الناس سكارى وما
هم بسكارى ولكن عذاب الله شديد يعنى حق تعالى بيوردى جميع قولرينى اول هول قيا
متله حذر قلدوب بيوردى كه اى ادم اوغلنلرى قورقنك حذر ايلك ربكزك عقوبتلرندن
كاه مطيع اولك تحقيق قيامت كونك زلزله سى كه اولونسه در زيرا اول زلزله دن
كركدركم برلر جميع حركت كلمه بريوزنده يعلدق بر عمارت قالميه طاغلر يرندن توب پاره پاره
اولمه اول كونده كه سن اول زلزله واول قيامت قيدوغن مشاهده قيلسن كورسنكه اوغلن
امزدن عورتلر اوغلنجقلرين ترك ايدوب بره غلار وهر يوكلو عورتلر اول هيبتدن يوكن
بره غملرو بوطلقى كوره سنكه حق تعالى قورقوسندن كلى سرخوشلر كبى عقللرن يا وقلمركندورين
بلميه لر بودكل كه خمر ايچوب سرخوش اولمرر وايتدركه بو آيت بنى مصطلق غزاسنده نازل اولدى
كيجه ايله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ندا ايدوب جاغرديكه جميع خلق بورسنده جمع اولديلر بو
بو ايتدى اوزرلرنه اوقدى هيچ اول كيجه اغلدقلرى كبى خلقك چوق اغلشدقلرين كمسه كور
مدى چون صباح اولدى آتلرين اكرلرين المديلر چادرلرين قورمدلر هيچ چوملك قيوب
آش پشورمدلر كمى اغلمقده كمى غصه يه طالب تفكرده اوترب قالمشلردى رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم انلره دديكه يا اصحاب هيچ بيلورميسز كه اولكون نجه سى كوندر ديلر الله تعالى
بيلور وانك رسولى بيلور بيوردى اولكوندر اولكم حق تعالى آدمه بيوريسر كه طوريا آدم
يو اوغلنلر كندن طامويه كوندوريله جكن سيچ كوندر آدم عم ديه كه يارب بونلرك جمله
نقدرين بيقرين حق تعالى بيوردى كه هر بيكدن طقوز يوز طقسان طقوزن طامويه كوندر

برین اوچاغه کوندر یوقه‌ن آنده کلوب اول مسلمانلر جمله اغلشدیلر دولرکه یا رسول الله
پس انده کم نجات بولور رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بشارت اولسون سزه دینکز
اوزره ظفر وظهورك بدرستی سزکله ایکی مخلوق وارکه انلر هیچ بر قومه ایجنده اولسه‌لر الا
انلر جمله دن چوق اولدلرکه انلر یاجوج ماجوجدر بوندن نصکره رسول الله بیوردیکه تحقیق
اومرمکه اهلی جنتك ثلثی سزاولسه‌سز اصحاب انی اشیدوب تکبیر ایتدیلر وحق تعالیه حمد
وثنا قلدیلر اندنصکره رسول الله بیوردیکه اومرمکه اهلی جنتك نصفی سزاولسه‌سز دخی حمد
ایتدیلر دخی بیوردی اهل جنتك ثلثانی سزاولسه‌سز بدرستی جنت اهلی یوزیکرمی صف
اولیسر سکسان صفی بنم امتمدن اولسر دکلدر بنم امتم کافرلر ایجنده الا نول قرصزك
ارته سنده اولان آق بك کبی دخی بیوردی بنم امتمدن یتمش بك کشی حسابسز سوا آنس
جنته کیرور عمر رضی بیوردی یا رسول الله همان یتمش بك کشی می کیرر رسول الله بیوردی
اول یتمش بك کشینك هر بیرلرینه یتمش کشی دخی بیله کیرر بیوله دیجك عکاشه طرو کلوب دردی
یا رسول الله دعا قیل که بنده دخی انلردن اولم رسول الله بیوردی سن دخی انلردنسن
ودخی حق تعالی بیوردیکه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ
مَرِيدٍ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ بو
ایت نضر بن حارث حقنده نازل اولدیکه اول جدل اهلدر ایدردیکه فرشته‌لر الله
تعالینك قزلریدر وقرآن ایدر وکچلرك دوزمه حکایتلریدر وقیامت یوقدر حورب
طیراق اولنده کیرودیر لر بونك کبی هرزه‌لر سویلیوب مجادله قیلوردی پس حق تعالی بیوردیکه

بوآدم اوغلنه‌زدن کیم واردکم الله تعالی حقنده بلدن جهلله منازعه قیلوب انترا ایدرلر
متابعت قیلور هر شیطان مریده کم سرکش اولوبن شرّ اوزره دایم مستمر اولمشدر اویله
حکم اولوب تقدیر اولنمشدر اول شیطان اوزره هرکمه که انی دوست طوتوب کاه متابعت
قیلسه بدرستی اول شیطان کرك کم انی ضال ایدوب ازدیره دلیل اولوب انی اول عذاب
سعیر یلنه پس اول بعضه منکر اولنده حجت والزام ایدب بیوردیکه يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ
كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ
إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَنْ
يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ یعنی حق تعالی بیوردی
ای آدم اوغلنلری اکر سزاول اولوبدر ایلوب کروقیمه شك وکمان ایدرسکز براکا نظر
ایدك سزك اناکز آدمی بر طپراقدن یرتدق که جمله نسلك اصلی اولدر اندن انوك دردنی
طپراقدن نطفه‌دن یرتدق که بر طله دوردر اناصلبندن سیزب جنوب اناردخی دوشر
اندن اول نطفه‌یی بر پاره اویشمش قانه دوندردك بعد اول قانی دخی بر پاره جینمش
اته دوندردك وبعضیسی مصور وبعضیسی دخی هنوز یرادلدق یعنی اعضالری
بر لوبرنجه مصور اولنوب دخی جان نفخ اولنمدق تاکه قدرتمزسنه اظهار ایدب بیان
قیلوز اول اول یرتقله قدرتمزله استدلال ایده سز اول اولدکه نصکره کروبر تمضه

دخی قورتمزوار ودخی اول نطفه‌ی بزارحام ایچنده قرار طوتدوره وزد ادوکمز قدرتنا اجل
مسمی تمام اولنجه اندن سزی اناکز قوتندن چقاریب طفل حالنده دنیایه کتوره وزاندن سز
کمال بلوغیه ایریشوب قوت کسب ایده سز اما سزدن بعضکز اول مرتبه‌ده رجاله ایرمدن وفات
ایدرسز وبعضکز نیشابوب شول ضعفه ایریشرکه عقلی متغیر اولوب بلدوکن اونیدرسه
دیدوکن بلز اولور ودخی کوردسن شول یرلریکه قورومشدر هرکز سوب اوت یوق
تمنکه یرانک اوزرینه یغور یغدوروز بر حرکته کلوب انواع اوتلر بیتورور زیاده اولوب
آز آز شویله کوزلر کوریجک انی سویندورکه کلتر سرور اولور انوک هر موسمنک حسنندن
ودخی بیوردیکه ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی
بوکلی علامتلر ونشانلر اندن اوتروردرکه تابلر تحقیق الله تعالی حقدر وانوک قدرتی یتر که
اولولری دیری قیلور ودخی اول دوکلی نسنه‌یه قادردر بحثری یوق نه دیلرسه انلرمانعی
یوقدر ودخی بیوردیکه وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ
ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
عَذَابَ الْحَرِيقِ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ یعنی تحقیق اول
قیامت کلسه‌در وانوک کلمکنده شک وکمان یوق واول کونده حق تعالی سینلرده یتانلری کرو
قبارسز اما نضر بن حارث بلدرین جهالتله حق تعالی حقنده مجادله ومنازعه قیلور بر بیان
حجتی یوق وبر کتابده یوقدرکه انوکله حقی باطلی بلدورب بیان قیلمکه وشک ایتوب تکبر ایدر

تفرلدو

تفرلدو وحی نسنه‌یه عناد ایدب اعراض ایدرناکه حق تعالی بولندن خلقی ضال ایدب آزدوره دین
اسلامدن منع ایلیه حاصلدر انکا بو فعلنک جزاسی حور وحقیر اولوب دنیاده تکلم بدر عزا بسنده
قلج النده هلاک اولدی انوکله دخی قومز قیامت کونی بر انکا طاتدوروز اول یانجی عذا
یلری ودخی دیلورانکا کم اشبو عذابلر کلمکه سکا شول نسندن اوترودرکه اوکوکجه سنلرن
ایلرودروب دوشوروب کوندردک بدرستی حق تعالی قولرینه ظلم ایدجی دکلدرکه کناهسز
کسه عذاب قیلمه ودخی بیوردیکه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ
اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ
هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ
الْبَعِيدُ يَدْعُو لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ بو ایتنک سبب نزولی
بو ایدیکم عربدن بر قوم هجرت ایدب برینه کردن مدینه‌یه کلدلر تحمل الکردن برسی صحت بولسه و
قصر اقلری کوزل تایلر دوغرسه وعورتی اوکلک دوغرسه دخی مالی چوغلسه ایدردیکی بودین
کوزل دیندر بوکا کرلدن بر وجوق خیرلره ایرشدم دیوب کوکلی انوک اوزرینه طوتلب مطمئن
اولوردی واکر انکا خستلق واقع اولسه عورتی قزلو غرسه قصر اقلری طایلرین دوشورسه
ومالی ازاولسه ایدردیکی بن بودینه کیرلدن بر وجه برخیر ایرشمدم شردن غیری بشمان اولوب
دیندن کیرودوتردی پس حق تعالی بو ایتی اندوب بیوردیکه بو قومدن کسلر وارکم الله عبادت
ایدرلر برطرف اوزره وبرطرفی شک اوزره که ثباتی یوق اکر انکا بر خیر ایرشسه که بدنی صاغ
صاغ ومعیشتی بول ونفسی دلکی برینه کلمه اودین اوزره مطمئن اولوب کوکلی دولنور واکر انک

بدنه بر بلا و زحمت ایرشسه و معیشتی طار اولوب مالی از اولسه کرو اول دیندن دونوب
اعراض ایدر اولکی کفرنه رجوع ایدر دنیاده دخی زیانکار اولور که اومدوغی الله کیرمز
و آخرتده دخی زیانکار اولور که دین الدن کیدوب عذابده مخلد اولور وارب عبادت قیلور
الهدن غیری برکمسه کم طلمایاسی اولورسه انکا ضرر ایرشدرمک الندن کلمز بس بونک
کبی نسنیه عبادت قلمق قتی ضلالتدر و خیردن قتی بعیدر و لقدر که طریق ارشادی قوری
طریق ضلالته دوشدی عبادت قیلور برنسنیه که انوک عبادتنک ضرری انکا یقیندر فایده
سندن اصلا فایده اولمق دکلدر نه باوز معبود دراولکم انکا طیلور و نه باوز مصاحبلر
در انلرکه انلرکلمه قرشور و دخی بیوردیکه اِنَّ اللّٰهَ یُدْخِلُ الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ اِنَّ اللّٰهَ یَفْعَلُ مَا یُرِیدُ مَنْ کَانَ یَظُنُّ أَنْ لَنْ یَنْصُرَهُ
اللّٰهُ فِی الدُّنْیَا وَالْآخِرَةِ فَلْیَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَی السَّمَاءِ ثُمَّ لْیَقْطَعْ فَلْیَنْظُرْ هَلْ یُذْهِبَنَّ
کَیْدُهُ مَا یَغِیظُ یعنی بدرستی الله تعالی قویرشول کسلریکه ایمان کتوردیلر دخی عمل صالح
اشلدیلر اول جنتلره که انلرک کوشکلری و انجیلری الندن ایرمقلر اقرسن انکار قلغل که
الله تعالی قادر دورنه دیلرسه اشلر هرکمسه اولیله ظن ایدرسه کم حق تعالی رسولنه نصرت و معا
ونت قلمز دنیاده وارسون اوینک سقفندن برایپ بغلیوب اوزتسون اوچنی بوینونه
طوقوب بوغنسون تا اولنجیه دکین الندن اول ایپی بوغازندن کسسون نظر ایلیسون
کورسنکه اول کندی حیله سی انوک قهقلغن دفع ایدب کیدرمی روایت اولندیکه بو آیت
اسد له اطفان قومی حقنده نازل اولدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انری ایمانه دعوت

قلدیلر

قلدیلر انلرکلمه یهودیلر اراسنده اندلشمقلری و اراییدی که رسول الله ایله عداوت قیلدیلر بس
اول قومدولرکه بز اسلامه کلک ممکن دکلدر زیرا بز قورقرز که اسلامه کلاوکمز دنصکره
مجزه تکریسی نصرت قیلوب بزدم اتیمه و انوک اینی ایلر و کلیه یهود ایلیم بزه ارامزده اولان
اندیمز دخی ضمنی اوله اول یهودیلر بزه طعام ویرمیلر و کندولره قرشدرمیلر بزه اشیمز
دشوار اولور بس حق تعالی بو ایتی اندوب جواب بیان قلدی و دخی بیوردیکه وَکَذٰلِکَ
أَنْزَلْنَاهُ آیَاتٍ بَیِّنَاتٍ وَأَنَّ اللّٰهَ یَهْدِی مَنْ یُرِیدُ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز شول اول
اندوردکمز ایتلر کبی کرو آیتلر اندردک که حقی روشن قیلوب واضح ایدجی آیتلردرکه طریق
حقی بیان قیلور تحقیق الله تعالی اول ایتلرنه کیمه دیلرسه هدایت ویرور و کیمی دیلرسه ضلالت
اچنده قوردی بیوردیکه اِنَّ الَّذِینَ آمَنُوا وَالَّذِینَ هَادُوا وَالصَّابِئِینَ وَالنَّصَا
رَی وَالْمَجُوسَ وَالَّذِینَ أَشْرَکُوا اِنَّ اللّٰهَ یَفْصِلُ بَیْنَهُمْ یَوْمَ الْقِیَامَةِ اِنَّ اللّٰهَ عَلَی کُلِّ
شَیْءٍ شَهِیدٌ یعنی بدرستی شونلرکم ایمان کتوردیلر و انلرکه یهودی اولدیلر و بلدزلره
طوجیلر و بونه طوجیلر و اوده طوجیلر اولدیلر و دخی انلرکم مشرکلر اولوب حق تعالیه شریک
اطلاق قلدیلر اصنامدرینه معبود دیو طیلدیلر هربری کندو دینلرنده ادعا قیلدیلرکم حق بزم
دینمزدر غیری دین باطلدر بدرستی حق تعالی قیامت کونده حکم ایدب قطع ایلیه بو اهل
ادیان اراسنده ظهوره کتوره کم دین حق اسلامدرنکم دنیاده خبر ویرب کلام قدیمنده
بیان قلدی بدرستی حق تعالی هرنسنه نک اوزرینه حاضردر طانمزرکه حق کیمکدر و باطل
کیمکدر بیلور هربرینه جزا قیلور و دخی بیوردیکه اَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ یَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِی السَّمَاوَاتِ

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ
النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ
مَا يَشَاءُ يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد سن بلمزمسنكه تحقيق الله تعالى سجده قيلور كوكلر ويرلر
اعلى دخى آى كون ويلدزلر وطاغلر وانجيلر ودخى بريوزنده ديره تن دايه لر جملسى سجده
قيلوب تسبيح ايدرلر واكا مطيع ومسخر اولمشلردر اكرچه بونده اختلاف قلمشلردر اما اهل سنت
مذهبنه موافق كوركلو قول بودركه بو ذكر اولنان كلمسى حق تعالى يه مطيع ومسخر درو خلقك حق
دخى مسجدركه مؤمنلر وعابدلردر وبو خلقدن دخى چوقلر واركه انلرك اوزرينه عذاب واجب
اولمشدر اما شكسز كه انلر كافرلردر پس اول كمسه لريكه حق تعالى اهانت ايدب ذلته برقمشدر بركمسه
يوقدر كه انى كرامته ايرشدورب عزيز قيله پس ارادت حق تعالينكدر كمى ديلرسه عزيز قيلور
كمى ديلرسه حوار قيلور سعادت شقاوت اولكدر اندن غيرينك اندن نصرتى يوقدر ودخى
بيوردى كه هذان خصمان اختصموا فى ربهم فالذين كفروا قطعت لهم ثياب من
نار يصب من فوق رؤسهم الحميم يصهر به ما فى بطونهم والجلود ولهم مقامع
من حديد كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غم اعيدوا فيها وذوقوا عذاب الحريق
يعنى حق تعالى بيوردى كه اهل كتابله مؤمنلر مخاصمه قيلدلر يعنى يهود ونصارا مؤمنلره دديلر كه بز
الله قتنده قريب ومرتبه بولمغه سزدن بكركزيز بر سزدن ايلرو كلدك وبز كتابمز سيزك
كتابكزدن اولدر مؤمنلر دخى ددلر كه سزدن بز حقلو رغم الله قتنده كرامت بولمغه كه بز محمد
صلى الله تعالى عليه وسلم ايمان كتوردك دخى جميع الله تعالى اندوردوكى كتابه ايمان كتوردك سز

دخى

دخى بيوردى كه بز فرد رسولز حقدر اما حسد كوزدن انكار ايدب كافر اولورسز پس مؤمنلرك مولك
لرى حقنده خصومتدر بو ايديكم كافرلر مؤمنلرك حق تعالى بوايكى خصمك عاقبتدر نه اولدر
بيان ايدب بيوردى الم كه كافر اولديلر انلره اودون طونلر كيدوريلم سعد بن جبير ايدركه
ارمش بقردن طونلر اوله وباشلرينك اوزرنده قيزمولر كبى دوكه لركه غايت اسى اولدوغجون
اكا حميم ديرلر اول حميم ايله اجلرنده نه وار ايسه حب ايله دوكلمه دخى ديلرى اوزرلرندن ازله
دوشه انلك خوارلندن وينه تكرار دوتب فى الحال اونكى كبى اوله عذاب دخى كروكرار اولنه
وزيانلرك التنده دمردن چوقلر واركه اكا مقمع ديرلر غايت اسى اولدوغندن ثول قول
اودكيدر انوكلمه طامو اعلنك باشنه اورقى عنقله ديروه كلمندر كه اكر اول چوقلرك بريسى
بوريوزنه قوسلر جميع يرادلمش دريوب انى يرندن قالدوره ميلردى ودخى بيوردى ان الله
يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجرى من تحتها الانهار يحلون فيها
من اساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير يعنى بدرستى الله تعالى قوبرنول كمسه
لريكه ايمان كتوردب صالح عمل اشلر اول جنتلركه انلك كوشكلرى وانجيلرى التندن ارمغلر
اقردخى جاق اعلى بزنلر قولدرنده التون بلزكلوله ولولودن وطونلرى دخى جنت اهلنك
ابرشم اولدكه دنياده كيمك ارلره حرام اولمشدى تنكم رسول الله بيوردى هركمسه كه دنياده
حرير كيدى آخرتده حلله كيمز اكر اجماغه كيرسه ودخى حق تعالى بيوردى وهدوا الى الطيب
من القول وهدوا الى صراط الحميد يعنى بومنلره هدايت اولنديلر ودلالت قلنديلر
اول سوزلرك كوزلنه كه كلمه توحيد در سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر

ديمكدر

وقرآنی اوقومقدر ودخی انده هدایت ویرلدی دین اسلامه پس بو هدایت ویرلمك دکلدر
مؤمنلره الا اول جهتدن که انوك جمله افعالی محمود در ودخی بوردیکه اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ
يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ یعنی تحقیق اندرکم کافر اولدیلر اندر بو سوره‌نك
طریق اسلامدن منع ایدرلر و اسلامه کلمك استیلری اغوا ایدب کیرو ویرمزلر و مسجد
حرامی طواف ایتمکدن ودخی منع ایدرلر بز مسجد حرامی بو خلقه قبله قلدق تاکه عبادتلرینی اندن
یکانوجه اولوب قبله‌لر وانی کذولره معبد طوتنلر اول مسجدی تعظیم ایدب حرمت اتمکله انده
مقیم اولنلر ایله طشره‌دن کلنلر دخی برابردر و قبله ایدب نماز قلمقلر دخی برابردر و دخی هر کمسنك
اوانی اولدیلر که اول مکره ظلم ایدب الهه شرك کتوره الهه‌دن غیریه عبادت قیله وفعلندن
قولندن عرحرامی ونهی اولنمش سوزلری واشلری اشیله واون اولیه وانجق کمسه وبی جرم
کمسه‌یه ظلم ایله یا خود اولدوره بز انکا قیامت کونده عذاب الیم یرلم عذاب قیلورز که قتی اجیدر
ودخی بوردیکه وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا
وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ یعنی حق تعالی بوردیکه چون بز وطنلندردق
ابراهیمی کعبه‌یه بز بیتك مکانته دولندردق دیو ذکر ایلدوکی طوفان وقتنده
کعبه‌یه کوکه کوترلمشدی بنا سی بوزمز اولمشدی چون حق تعالی ابراهیم کعبه‌یه کرو بنا قیله
دیو امر ایلدی نه یرده بنا قلاجغن بلدی کلبی ایدر حق تعالی کعبه‌یه کلوکی قدر برباره بولت

کوندر

کوندردی کلوب اول کعبه‌یه بر تك اوزرینه طوردی اول بولتك باشی واریدی ابراهیم
علیه السلام سویلیوب دیدیکه اشبو نیم مقدار مجم کعبه‌یه بنا قل ابراهیم عم اولمقدار بنا قلدی پس
حق تعالی بوردیکه بز ابراهیمی مکه‌ده دولندردق امر ایدك کعبه‌یه بنا قلدی حرمه ایدب ابراهیم
ذبیحك که حج برنسنه ایله بزه شرك کتورمه بز امر مطلوبك اویمزی پاك ایت شونلر ایچونکه طواف
ایدرلر وانلر ایچونکه انده مقیم اولورلر وانده رکوع سجود ایدب نماز قیلورلر ودخی بو خلق ایچنده
ندا ایتوب بو حجك فرضیتنی بلدور ابراهیم عم دیدیکه یا رب نیم وارم بو دکلو خلقه ایرشمز
حق تعالی بوردیکه سندن چیقوب ندا قلمق وبزدن انی جمله ایرشدرمك پس ابراهیم عم کلوب
اول مقام اوزرینه طوردی اول مقام بو جنوب کتورلدی شویلکه بر بوجه طاغ کبی اولدی ابراهیم
عم ایکی برمقنی ایکی قولاغی ایچنه قیوب بو تنی صاغ وصولنه دونب چاغردی دیدیکه یا ادم واولادی
بیوك کم سزك ربکز بر اوبنیاد قلدی سزك اوزرکزه اکا حج اتمکی فرض قلدی اجابت
ایدب ربکز حکمنی یرینه کتورك پس ابراهیمك اول دعوتنه اجابت ایدب لبیك اللهم لبیك
دیو جواب ویردیلر شونلرکم مجمه ایرجکلردرکی انا ایلمندن کمی انا اجدن اول جواب ویرنلر
یمن اهلندن اولادی شمدی اکثر حج ایدنلر انلردندر اندنصکره حق تعالی بوردیکه یا ابراهیم
سن ندا قیلوب اعلام ایت بز سنك ندانی انده کلجك قومه اشدوره وذکلر لرسکا کمی بارلق
کمی اریجی دوه اوزرنده یول چکوب ارقمش کلدر هر ایراق یولردن اول فرضنی ادا قیلوب حق تعالی
امر یرینه کتورمکچون ودخی بوردیکه لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي
أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ

الفقير

یعنی بیته کلنلر کندولرك منفعتلریه حاضر اولالرکه اول عفوایله مغفرت در دخی دنیا
امرلرن تجارتدن و حق تعالی رضاسی اولدوغی اشلردر دخی حق تعالیدن ادلرینی ذکر
ایلدوکی اول ایام معلومات اچنده که عشر ذی الحجه در دخی یومنحرله اوچ کون ایام تشریقدر
اول بهیمه اوزره شکر ایدوب ذکر ایدوکه قوربانلر در و وه دن صغیردن قیوندن پس
حق تعالی اول قربان ایدنلره بیوردیکه قوربانلر یکزدن بیك که سن مباح قلدم و دخی طعام
لندرك فقیرلری و محتاجلریکه نسنلری یوقدر وقتی احتیاجلری وارد در و دخی بیوردیکه
ثم لیقضوا تفثهم ولیوفوا نذورهم ولیطوفوا بالبیت العتیق یعنی اندن صکره
احرامدن چقوب کره نسنلردن زائل ایدوب کیدرسزلر صاچلرن یوله مکله وشاربلرین
الدرمغله قوتلقلرین ارتغله طرفقلرین کسمکله وطونلرین کیمکله دخی اول نذرلرکه ایام حجده
برینه کلجکدر اول نذرلرینه دخی وفا قیلوب برینه کتورسونلر دخی اول بیت قدیمی طواف
ایتسونلر و دخی بیوردیکه ذلك ومن یعظم حرمات الله فهو خیر له عند ربه و ا
حلت لکم الانعام الا ما یتلی علیکم فاجتنبوا الرجس من الاوثان واجتنبوا
قول الزور حنفاء لله غیر مشرکین به ومن یشرك بالله فکانما خر من السما
فتخطفه الطیر او تهوی به الریح فی مکان سحیق یعنی اشبو ذکر اولنور کلی اعمال
حجدر هرکمسه که بو اعمال حجده اشلمکی حرام اولنان اشلری ترك ایتسه بو ایام حجده تعظیم
قلسه و مناسك حجی برینه کتورسه یارن قیامت کونندن الله تعالی قتنده انکا خیر اولور
و دخی سزه حلال اولندی اول دوه دن صغیردن و قیوندن بیك که بو قرلرسزلا

شول نسنه که انوك عیسی سزه حرام اولندی کتابلم که مبینه در و قاندر و خنزیر ایتدر و اوده
یاغش و صوم بوغلمش یاقیادن اوچوب اولمش اوده بوغزلنوب و دخی وقت اوزرینه الله دن غیری
ادی ذکر اولمش اولدیغی بونلر جمله نجسدر اجتناب ایدك که سبب هذا بدر قیامت کونده و دخی
اجتناب ایدك اول نسنه طیمقدن دخی یلان بهتان سوزلردنکه بونلر شرکه برابردر بو حالده
اخلاص اهلندن اولسز حجکز حق تعالی رضا سیچون اولمه مشرکلردن اولیه سز هر کیمسه که الله
تعالیه شرك کتوردی کانه اول کمسه کوکدن اشغیره دوشدی دوشرکی برقوش انی
قیوب اوب کتدی و ارب هلاك ایلدی یاخود انی یل اوب اتوب برایر قمکانه برقدی
یعنی هرکمسه که الله شرك کتوره اوحقدن اولخلقی شول برادلق کیدرکه کوکدن یره دوشدی
انی قوش قپدی یا یل صاوب الدی یا قیلیه برقدی هیچ برحالده اول کیمسه کوکه چقمق نجه بعید
ایسه مشرك دخی نجاتدن هلاکی بعیدر جهنمك قعرنه دوشمکله و دخی بیوردیکه ذلك و
من یعظم شعائر الله فانها من تقوی القلوب لکم فیها منافع الی اجل مسمی ثم
محلها الی البیت العتیق یعنی اول نسنه که ذکر اولندی اول رجسدن و یلان سوزدن
و بتلاندن یغلقن و شعائر الله تعظیم ایتمك دلالتدر کوکل قورقسندن ابن عباس رض
ایدر شعائر الله اول قوربانلردر و هدیلردرکه سوره کیدرلر و انك اوزرینه علامت قیلورلر
هدیه ایدوکی معلوم اولسن ایچون در و انك تعظیمی اولدرکه هدی کوزل اولسه خوراولسه
و سوز اولسه ارق اولسه و دخی بیوردیکه سزك هدیکزك اعتزدن اولك بونجه منفعتلر وارکه
سوین صغیر سز و یوکن کسر سز وارقنه بنر سز اکا دلکه انی هدی ایچون سوره سز چونکه

عدیه ایچون سور دوکز سره اول منفعتلر بزن بری سره مباح اولمز دخی بوردیکه وَلِكُلِّ
أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِلَٰهُكُمْ
إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ يعنی
حق تعالی بوردی هر مؤمنلر جماعتیچونکه سزدن ایلرو کچدیلر بز قربان بوغزلیجق بر قلدقکه
انده قان اقیده لر اندن اوترو که الله تعالینك آدینی ذکر ایده لر اول انلره رزق ایتدی
دکمز اوزرینه بهیمة الانعام دیو انکچون دیکه بهایمدن دخی نسنه وارکه اول انعام
دن دکلدر آت قاطر اشك کبی زیرا بونلر قربانچون بوغزلنق روا دکلدر پس اول قربانکه بو
غزلرسز انك اوزرینه تسمیه ایدك حق تعالینك ادنی که بر درلو اکا مطیع اولوب امرینه منقاد
اولك دخی بوردیکه یا محمد بشارت قیل شول کسلره کم الله تعالینك عظمتنی چوب تواضع
ایدیجیلر درو کوکلری حق تعالیه دولمشلر در الله تعالیدن قورقوب رقیق القلب اولوب
اخلاصله عمل ایدیجیلر در تحکیم الله تعالی اکلمه کوکلرینه قورقو دوشر دخی دنیاده نقدرکه
انلره بلا و مصیبت ایرشه انلر اکا صبر ایدیجیلر در دخی وقتیله نماز لرینی ادا قلیجیلر در
دخی برانلره رزق ایتدوکمز نقدردن برمرتبه انفاق ایدیجیلر در پس مؤمن عاقل اولن
کرکدرکه بو صفتلری کندویه حاصل قیله تاکه بو بشارت تحتنده اولدخی یله داخل اولهدخی
بوردیکه وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا
صَوَافَّ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا

هَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ یعنی حق تعالی بوردیکه اول دوه لری وصغیرلری دخی قربانلری
بودینك علامتندن قلدقکه انلری قربان ایچون سوریجك اورکشوب تاکه قانچرنی
اقاعدی ایدوکی معلوم اوله کسه بنیه وبوك اورمیه سزنکچون اول هدیه دنیاده منفعت
وار و آخرتده اجر ثواب وار اول هدیه لرکز اوزرینه الله تعالی ادنی ذکر ایلك خول وقتکه
نحر ایده سزبری بری یانه صف ایدوب طورغوردوسز اوچرایاق اوزرینه وصول انلری
دزلرنده بغلو اوله دخی طوردرکن کوکلرندن بوغزلیه سز خالص الله تعالی ایچوکه انك شریکی
یوقدر دخی نحر اولندقدنصکره انلرك یانلری اوزرینه دوشه و دخی مباحدرکه انلرن یه سز
دخی شول کسلرکه اهل قناعتدر اوینه اوتورمشدر چوب کسه دن نسنه دیلمز حق تعالی ویر
دوکز رافق اولنلر دانی دخی طماعلنمزلرك و دخی انلرکم کندولرینه حاضر اولوب کوزی
کورماسه دیلنولنری دخی طماعلنمزلرك اشبو وصف ایتدوکمز این سره اول ایدنلری مسخر
قلدقکه اوروطوردرکن نحر ایدرسز بزدن سره اول نعمتدر تاکه انك شکرینی یرینه کتوره سز
کمزان نعمت اولیه سز و دخی بوردیکه لَنْ يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَٰكِنْ يَنَالُهُ
التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ یعنی دخی
بلدسزکه اول قربانلرك حق تعالیه نه انلری ونه قنلری ایرشور مراد قربانلردن انلری قانلری
دکل بلکه مراد سزك کوکلوکزده کی تقویکزدر اخلاصله نیتکزدر الله سزدن واصل اولان
اول دورکه هر فعلکزدن مراد الله تعالی رضاسی اوله انجق اشبو نجلین ذکر اولندیکه حق تعالی
اول ایدنلری مسخر قلدی تاکه سزدخی الله تعظیم ایدوب اولیه سز انك اوزره که سزه معالم

دیکزی وحجتلر اوکا نبی ارشاد ایدب تربیه لردی امدی خبر ویرمشتو له محسنلرکم جاله
موحد اولوب مولالرینك بینی کوزل طواف وجمیع شرایطنه رعایت قیلوب احسن وجهله ادا قیلدیلر
ودخی بوردیکه ان الله یدافع عن الذین امنوا ان الله لا یحب کل خوان کفور یعنی تحقیق
الله تعالی کافرلرك شرلرن مؤمنلردن دفع ایدر وانلری منع ایدر مؤمنلره ضرر ایرشدوره
مزز بر اخی تعالی هر خاینی ونعمتنه کافر اولنلری سومز که الله تعالیه خاین اولوب کا شرك
قیلوب اصنامه تقرب حاصل ایتکون قربانلر ایدرلر وانلك اوزرینه الله دن غیرینك ادین
ذکر ایدرلر بو فعلی قیلنلر کلی خاینلر وکفورلردر که الله قتنده دشمن دوتلمشلردر واهل تفسیر دیمشلر
درکه مکه مشرکلری اصحاب رسولی انجدرلردی دائم زحمت ایدب بوردیکه صبر ایدك صورت
بکا بونلرکه قتال امر اولندی تا اکا دکنکه رسول صلی الله تعالی علیه وسلم هجرت ایدب مدینه یه واردی
حق تعالی بو آیتی اندوب قتاله دستور ویرب بوردیکه اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا
وان الله علی نصرهم لقدیر یعنی دستور اولندی اول مؤمنلره که کافرلرله قتال ایدوب
نزده بولورلرسه اولدورلر اندن اوتروکم انلر مؤمنلره ظلم ایلدیلر انجدمکه حددن تجاوز
قیلدیلر بدرستی الله تعالی مؤمنلره نصرت قلمغه قادردر عجزی یوقدر ودخی بوردیکه الذین
اخرجوا من دیارهم بغیر حق الا ان یقولوا ربنا الله ولولا دفع الله الناس
بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبیع وصلوات ومساجد یذکر فیها اسم الله کثیرا
ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز یعنی انلرکم بوردلرندن ودیارلرندن سوریوب چیقدیلر کندولرنی سوچاری اولوب چیقدیلر الا خوندن اوتروکه

ددلر بزم ربمز اولله در که بردا اکر حق تعالی بو بعضی قوملرك شرلرن کرو بعضی قوملرنك
دفع اتمسه انلرك اورب جهاد قلمغله یا انلرك اوزرینه حدود واقامت احکام نجه رهبانلرك
صومعه لری یعنی تعبدی ونجه نصارانك ونجه یهودك کنیسه لری ونجه امت محمدك مسجدلری یعنی قلوب
خراب اولیدیکه انلرك اچنده عبادت اولنوب اولنمه اولدی نه ذکر اولنور نه عبادت ایدیجی
قالوردی نه عبادت ایده جك یرلر قالوردی بدرستی حق تعالی نصرت قیلور رسول کیمسه که
الله تعالیك دینه ورسوله یردم قیلور زیرا حق تعالی قویدر غالبدر کمی دیلرسه قوه تیله قهر
ایدب هلاك ایدر ودخی بوردیکه الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلوة واتوا
الزکوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر ولله عاقبة الامور یعنی حق تعالی بوردیکی
بز نصرت ایده دوستلرمزکم مؤمنلردر دشمنلری کافرلر اوزرینه وانلری اولرك هلاك
ایدب مؤمنلری کافرلر یورتلرینه قرار طوتوب دولندوریرز تاکه مؤمنلر نماز قلدیلر وجمیع حقوق
صلاتی رعایت ایده لر ومال حقن رعایت ایدب زکوة ویره لر ودخی بریرینه امر معروف ایدوب یاوز
اشلردن یغنلر زیرا بیورلرکه جمیع اشلرك عاقبتی وجمیع خلقك دونب وارجی برلری
الله دن یکا در الله ملکندن غیری ملکلر کلی باطلدر جمیع امور حکم انکدرکه اراده هیچ منازعه
ومدعی یوقدر ودخی رسولنك خاطرین تسلی قیلوب بوردیکه وان یکذبوك فقد کذبت
قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابراهیم وقوم لوط واصحاب مدین وکذب
موسی فامللت للکافرین ثم اخذتهم فکیف کان نکیر یعنی یا محمد اکر بوکافرلر سنی
تکذیب ایدب یلانلرسه کوکلکی ملول طوتمغل که بونلردن اول کلن دخی بو عادت اوزره ایدی

نوح قومی نوحی عاد قومی عادی هود قومی هودی ثمود قومی صالحی وایکه قومی لوطی ومدین قومی
شعیبی فرعون قومی موسیٔ تکذیب ایدب بلا تمدید بندهی مهلت ویرب اول کافرلرینک عذا
بلرینی تأخیر ایتدم اکا دکمکه وعده تام اولدی عاقبت انلری عقوبتلر طوتوب هلاک ایلدم و
انلرک اول باطل فعللرینه کوره عذاب کوندرمکله ودخی بوردیکه وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَا
هَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ یعنی حق تعالی
بوردیکه ای نجه کویلری وشهرلری بزخراب ایدب هلاک ایلدک بوحالده که انلر ظالم
ایدی اولرینک سقفی یعقوب خراب ایلدک اهلدک براثرلری بورمز ودخی بوردیکی
أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا
فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ یعنی ای محمد بومکه کافرلری
صحیح بویریوزنده سیر ایدب یورومزلرمی که نظر ایده لر کورلر ایدی واستماع ردن رسولرین
بلا بلیندرجه ایلمزلرمی نه اولدی بنالری نه یعقلری اسز قالدی اولردن ایلر وکجن قولاقلر
خبر ویرد وکن کوکلرینه فهم ایده لر با خود قولاقلرینه اشیدوب اندن عبرت الور تحقیق انلرک
ظاهر کوزلری کوردکل اما باطن کوکل کوزلری کور اولمشدر زیرا دین امرنده زیان ایدجی
بوظاهر کوزکورمک دکل باطن کوزکور اولمقدر که حقی کورمز اول کورلکله باطن ظلما
تندن مهلکه دوشب هلاک اولور ودخی بوردیکه وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ
يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ روایت قصه بن
حارث حضرتنه نازل اولدیکه رسول الله حضرتنه کلوب ایدردی اکر اشبو دیدوکک کرچکسه

بزه

بزه اوزرمزه کوکدن طاش یغدرغل حق تعالی خبر ویرب بوردیکه یا محمد سندن استعجال
ایدب عذاب دیلرلر حق تعالی خود برنده وعده قلدوغی عذابلره مخالفت قلمز وکل البته اول
انلره کلمز دراول وعده اولدوغی بورکونده جمله سنی مؤمنلرک قلبلری التنده هلاک ایلرب
قویه برقدر ردی حقارتلم اما آخرتده واقع اولان عذابلره وارکه انلرک نهایتی یوق زیرا عمر
کوفی انلرک بودنیاده بیک یلی مقداری اولمه یعنی اول کافرلرکم اول عذابلری کونوی تعجیل
ایدب استرلر بلمزلرکم انلرک برکونلرک شدتی وعذابلرک ثقلتی بودنیاده سز عد ایدوککز بیک
یلی قدر دردخی بز انلره مهلت ویرب عذابلرینی تأخیر قلدوغمز کرک بیک سبل اولسون بزه قتمزده
برابردر اکرچه انلره طویل کلور زیرا بز قادرز هرنه وقتکه عقابلره طوتمق دیلمه وزکه قوت اولمز ودخی
بوردیکه وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ یعنی ای نجه
قریه لرنه مهلت ویرب تأخیر قلدوقکه انلرک اهلی ظالم ارلشمردی اندن دونب کیرو عقاب ایله
طوتدوق هلاک ایلدک که جمله نک عاقبت دونب کلمک بزلری بزدن بکادر ودخی بوردیکه
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ یعنی ای محمد اول مکه کافرلرینه کم ای کشیلر تحقیق
بن سزه من تعالیدن انکاره قورقودوجین انلرک خبرن سیزه ایرشدوریرم ودخی بوردیکی
فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ یعنی شول کمسلرکم ایمان
کتوردیلر وصالح عملر اشلدیلر جنت اچنده انلرکدر بر اغتفلق وکوکلو رزق ودخی بوردوکی
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ یعنی دخی انلرکم بزم ایاتلریمزی
ابطال قلمق ایچون سعی ایدرلر کندوزعملرنجه ظن ایدرلر که بزی عاجز قالدیرورلر خلق کیرودیری

قلمزدیکه هیچ بعث ارلیه نشور اولمیا و ان ارلیه همان شویله اولنی طیراق اوله کیده بو
بودنیاده اشلنن اشلر ایوسی یاوزی عبث اولمیکه هیهاتکه بویله اولسه دکل بونلرکه بو
زعمی ایدرلر لرجمله سی اصحاب جحیمدر ابدی عذاب ایچنده مقیم اولسرلر ودخی بوردی وَمَا أَرْسَلْنَا
مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا
يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ
بعید ابن عباس رض بیوردیلر بو ایتك سبب نزولی بوردکم چون رسول الله کوردی قومنی که
حقدن کوردوکنه اعراض ایدیلر مطیع اولمدلر اول نسنه اکا قتی کوچ کلدی کوکلندن دیدکه
الله تعالی اکا برنسنه ویره کم اول نسنه سبب اوله کنه ایمه قومی اسنده یقلنق حاصل اولمغه غایت
انرك ایمانه کلدوکه حریص اولدوغیچون برکون رسول قریش قومیله برمجلسده اوطوروردی
حق تعالی والنجم سوره سن انزل ردی رسول الله اول قومه اوزره اوقوردی دخی بوردیکه أَفَرَأَيْتُمُ
اللَّاتَ وَالْعُزَّى وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى یعنی شیطان انوك دلی اوزره جاری قلدیکه
انر تمنی ایدب کوکلندن کچردوکی نسنه انك دلنه یوردی دیکه تِلْكَ الْغَرَانِيقُ
الْعُلَى وَإِنَّ شَفَاعَتَهُنَّ لَتُرْتَجَى چون قریش بوکلامی اشتدیلر فرح اولوب شاد اولدیلر
رسول الله اوقدی کچدی سوره اخرنه ایلدی سوره نك آخرنده سجده ایلدی [illegible]
جمله سجده ایلدیلر اول مسجد اچنده کم وار ایسه مؤمندن کافردن جمله سجده قلدیلر امیه
ولید مغیره وسعید بن عاص انر غایت پیر ایدیلر سجده قلمغه ایکلدیلر بطحادن اوچیلیه

طیراق

طیراق الوب النلرینه کتوردیلر سجده قلدیلر طوب قریش اول فرح اوزره طاغلدیلر
دیدلرکه محمد بوکون بزم معبودلریمزدن الله قتده بزه شفاعتجیلر چون محمد بزم معبودلریمزه
اول شفاعتدن نصیب ذکر ایلدی بزدخی محمدنکر و انوکله بوزچون رسول الله اول
کیم خلوت اولدی جبرائیل عم اکا دیکه یا محمد بلدك بو خلق اوزره برنسنه اوقدك که انی
بن سکا حق تعالیدن کتوردم رسول الله انی اشیدوب ملول اولدی قتی قورقدی دشدی که
حق تعالیدن نه حکم نازل اوله دیو چون حق تعالی جنده تسلی قیلوب کوکلنی خوش قلمغیچون
بو ایتری اندوب بیوردیکه یا محمد هیچ بر سندن ایلدو بر رسول کوندرمك که اکا الهام
اولمش اوله الا هر بری کوکلندن برنسنه تمنی قیلوب آرزو قلدیکه اول اکا بیورلمش دکلدی
شیطان انوك اول مرادی کوکلنه القا ایدیوردی پس حق تعالی شیطان القا قلدوغی
نسنه یکه باطل ایدب کیده دب انوك یرینه کنه وایاتنی محکم ایدب ثابت قیلوردی حق
علیمدر بیلورکم شیطان نه القا قیلور و حکیمدر حکمتیله قوتریتی نجه دیلرسه ایتلا قیلور تاکه
شیطان القا قلدوغی نسنه فتنه و محنت قیلمه خوندلر کچونکم کوکلرینده شك و نفاق وار
ودخی انده کم کوکلری قتی اولوب حتی قبول قلمغدن ایراق اولمشدر که اولمش کلردر تحقیق
بو مشرکلر قتی خلاف ایچنده درکه هرکز وفاق بولمز دخی بوردیکه وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ
الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ یعنی حق تعالی بونی اندن اوتری قلدیکه اول توحید قرآن
ویریلن قوتلرکه نقول ایتدکم الله تعالی محکم قلوب اول حقدر سنك ربك قتده نازل اولمغدر

انجا اعتقاد لرنه وتصديقلرينى كركلو ايدى ديه لوكه اول الله بندكوكالرى انزن نكا
ساكن ايلوب دولنه تردولوى قالمه زيرا الله تعالى ارشاد ايدر انلركه ايمانلرينى ديقينلرينى
انكا حكم قلديلر طريق اسلام اوزرينه ثوبت ثابت اولوب هيچ ترلولرى قلمه ودخى بيوردى كه
وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ يعنى انلركه
كافرلر دردائم شكده وكماندن زائل اولمز لرشول نسنه ده كه شيطان انى رسول
دلنه القا قلدى سهولت ديرلركه نه اولدى بوحقده كه بزم الهلر بزى خيرلكه اكشكن شمدى
يشمان اولوب كيرو دونزى بولدى اول نسنك اوزره دائم اولورلر تا انكا دكنكه اكسزدن
اولم كلمه وقيامت قوپه يا خود انده اولكون كلمه كه انوك ايچنده انده هيچ خيرلكه غايت
قتى كون اولكه فرشتهلر انى كلمه قتال ايدوب صلاك ايده لر مقصود بدر كونيدر كه مضا
ديد قريش كلى انده ديلنديلر عذاب جهنمده واصل اولديلر تخليد برله وبيوردى كه
اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ
النَّعِيمِ يعنى حق تعالى بيوردى جميع حكم سلطنت قيامت كونده الله تعالينكدر شريكى
يوقدر ومنازعى يوقدر كه انوكله ملكده نزاع قيله پس اول ملكى واحد بوخلق اراسنده
حكم ايده پس انلركم ايمان كتوردى عمل صالح اشلدى لر جنات ايچنده ايدى تنعمده اولدركه
انوك نعمتى دوكنوردكلر ودخى بيوردى كه وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ
اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ يعنى انلركم كافرلر اولدلر وبزم آيتلريمزى

يلا

يلانلدلر انلر طاموا چنده قتى خورلغله عذابلر واردر ودخى انلركم حق تعالى يولنده
وطنلرينى ترك ايدوب كيدوب لر الله رضاسين حاصل قلمغيچون انزن اول حال اچنده
دينلرى يا خود اولمه لر الله كذويه واجب قلديكه البته انى كركلو رزقله رزقلنديره كه
خير الرازقين اولدر رزق حسنه ديكاكا ديرلركه هركز منقطع اولميه دكلدر اول الا
اوچاق نعمتلر بيدر ودخى بيوردى كه لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ
يعنى انلرى برمكانه قويه كه انلر اول مكانه راضى اولمه لر انزن اوترو كه عونه ارزو ايدرلر
انده بولمه لر صحيح امكسوز پس حق تعالى عليمدر انلرك نيتنى بيلور حليمدر انلردن عقوبتى
رفع ايدوب رحمت قيلور ودخى بيوردى كه ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ
عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ يعنى يا محمد اول امر دراولكم انى سنك رتبك
سنك اوزريكه حكايه ايدوب خبر ويردك هركمسه كه اول مشركلرله مقاتله قلدى سنكم اول مشركلر
انده كله قلدى اول ظالملرك ظلمنه كوره جزا قلدلر سنكم اول ظالملر انده قلدى انزن زياده
اول مشركلر زياده ظلم ايدوبن مسلمانلرى منزلرندن چقاردلر الله تعالى وعده قلديكم
البته اول ظلم اولنان مسلمانلره نصرت ايدوبن كه الله تعالى مسلمانلرك يا خود لرين
عفو ايدوب كناهلرين برلنجيدر الله تعالى قادردر قدرتى يتمه ديلرسه اشلر ودخى
بيوردى كه ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ يعنى اول الله تعالى قدرتندن برى بودركه كيجه وكوندوزه

قوبارکونی اوزن ایدرو کوندزی کیجه یه قوبارکیجه‌یی اوزن ایدر کوندزی قصه ایدر دخی
حق تعالی سیعدر اول مشرکلرك کلامن اشیدر انلره مکافاتن قیلور وبصیردر مؤمنلرك
حالن کوردکه کافرلر انلره نجه بغی ایدر انلره نصرت قیلور پس حق تعالی مؤمنلره نصرت قیلوب
کافرلره هزیمت اولدوغی اندن اوترودرکه بدرستی مؤمنلرك دینی حضرت معبودك حقه
طیبر لر اول کافرلر انلری قیوب غیریه طپدقلری باطلدر قدره که حق ظهوره کلن باطل
اولور بدرستی الله تعالی یوجه‌دراندکه کافرلر انوك شانندن سویلرلر ودخی
عظیم وکبیردر کلی محتوقدن وانك اوصافی وصف اولمقدن ودخی بیوردیکه الم
تر ان الله انزل من السماء ماء فتصبح الارض مخضرة ان الله لطیف خبیر
له ما فی السموات وما فی الارض وان الله لهو الغنی الحمید یعنی حق تعالی بیوردیکه
نظر ایلمزمیسن یا محمد که تحقیق الله تعالی کوکدن صولر یاغدروب بریوزی انوکله یشل اولور
انواع اوتلر بتوب الوان زواهرله مزین اولور حق تعالی لطیفدرکه قوللرینه یردن نباتلر
ودانه لر بتوروب واغاجلری دخی انواع ثمرات برله قوللرینه رزق ویرر ودخی جمله نك کوکلندن
کلدن نه کچدوکن بیوردیکه یغور برزتاخیر اولنه کچرك یغا انوك کبی اولوبادشاهلر
وعظیم سلطانلر کبی جمیع کوکلر ویرلر اجنده نه وارسه انوك ملکیدر ومملوکیدرکه کندو
غنی ومنزهدر بو قوللرندن نه بولنرك اولمغله انوك سلطنتی اوترنه اولمغله اکسیلور
مرجع اضافتده اول حمیددر ومحمودر ودخی بیوردیکه الم تر ان الله سخر لکم ما
فی الارض والفلك تجری فی البحر بامره ویمسك السماء ان تقع علی الارض

الا

الا باذنه ان الله بالناس لرؤف رحیم یعنی دخی بلرمسن کورمزمسن یا محمد که
بدرستی الله تعالی بریوزنه نه وارسه سزه مسخر ومنقاد قلدیکه انوکله منفعتلنورسزودخی
اجنده کمی مسخر قلدی انوك امرله اوزرنده یوردانوکله دخی نجه مقاصدلر بریش سزویو
کوکلری اوزریکزده قدرتی برله قطعلر توترکه بریوزنه دوشمیه سز الشنده هلاك اولمیه سز
الا انوك دستوریله دوشوب هلاك اولسر اولوکه قیامت کونی اوله بنی آدم قلیه تحقیق
الله تعالی بوخلقه رؤف ورحیمدر اسرکو وقتی ایرشمدن هلاك انمزودخی بیوردیکه وهو الذی
احیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ان الانسان لکفور یعنی اول الله‌در اولکم سزی صحیح
یوغیکن وارقلدی هر بریکزه براجل معین تقدیر قلدی تا اول منقطع اولنجه دنیاده حیات
بولسر ثم اول مدت اجل تمام اولسر سزی کیرو اولدروب تراب الشنده فنا قیلور اندنصکره
اول بعث کونده کرو اعاده قیلوب سزی وجوده کتوروب حیات ابدی ویرر اهل ایمان نعمت
اجنده واهل کفر نار ومحنت اجنده اما بو آدم اوغلنری حق تعالیدن قهملرینه کافر اولوب
تکبر برینه کورمزلر ودخی بیوردیکه لکل امة جعلنا منسکا هم ناسکوه فلا ینازعنك
فی الامر وادع الی ربك انك لعلی هدی مستقیم وان جادلوك فقل الله اعلم
بما تعملون یعنی حق تعالی بیوردی هر امته برشریعت قلدیکه انلر انوکله عمل ایدرلر ودخی
هر برینه برمعین موضع قربان قلدیکه انده قربانلرن بوغزلیلر وکوکلرا لفت طوته حق مکان
قلدیکه انوکله الفت طوته لر انلر انوکله امر ربایجه منازعه قیلمزلر روایت هرمز بن زیاد
وبشر بن سفیان حقنده نازل اولدیکه اصحاب رسوله دیدیلرکه سز کندوالکزله بوغزلیوب

اولدوردکز اتنی برسز الله اولدوردکی بز سز بس حق تعالی بوایتی اندرب بوردیکه
یا محمد قرسن بونلرکه منازعه قلمه‌دان انری رنجکدن یکا ایمانه دعوت ایله‌کم تحقیق سن
حضرو هدایت طریقنده سنکه انده اعوجاج یوقدر واکر انلر سنوکله مجادله قلمه‌لر انده ایتکه الله
تعالی بلجیردر که سزک نه اشلدوکنکزی و دخی بوردیکه الله یحکم بینکم یوم القیمة فیما کنتم فیه
تختلفون یعنی حق تعالی سزک اراکزده حکم ایلیه قیامت کونده حقده بول نسنه‌که دنیاده اختلاف
قلدیکز اولوقت حق انده ظاهر اولیه بلمزکه حق دین قنقیسدر وباطل قنقیدر اما اول ایلکده
هرکز منفعت اولمز دکلدر و دخی بوردیکه الم تعلم ان الله یعلم ما فی السماء والارض
ان ذلک فی کتاب ان ذلک علی الله یسیر ویعبدون من دون الله ما لم ینزل به سلطانا
وما لیس لهم به علم وما للظالمین من نصیر یعنی حق تعالی بوردیکه یا رسول بلمزمسن یا محمد که
تحقیق الله تعالی کوکلر اچنده نه وارسه بیلور زیرا بو کلی لوح محفوظده مکتوبدر که انلر خارج
نسنه یوقدر و بو کلی بلک دخی تعالیه اسانذر مشکل دکل بس بو کافرلرک نه قلدوغنی اول بلمزمیکه
انلرنه طبوب عبادت قلدیلر الله‌دن برنسنه‌که اول حق ایدوکنه برحجت وبرهان اندرلدی
وانلر دخی انی حق ایدوکن یا باطل ایدوکن بلوب اشلمزلر بلکه جهلله اشلرلر هرنه کم اشلرلر اکر
بلدردی اشلرلردی اما چون انلرک بطلانی انده بلدردی انلر انده امتناع قلدیلر ظاهر
اولدیلر که شرک وکفر اوزره قایم بولوردلر بس اول مشرکلره هیچ برمانع یوقدر کیم
اندن برنه عذاب ایرمزدن قورتسن و دخی بوردی واذا تتلی علیهم ایاتنا بینات تعرف فی
وجوه الذین کفروا المنکر یکادون یسطون بالذین یتلون علیهم ایاتنا قل افانبئکم

بشر

بشر من ذلکم النار وعدها الذین کفروا وبئس المصیر یعنی قنکم بنه ایلیه‌ایدم که حق تعالی
بیان ایدجیدر انلرک اوزرلرنه وقتنه اول انکار ایدرلرندن واول کلامه‌که اوزرلرنه اوقنور
یوزلرنده عبوس ظاهر اولور یعنی اولورکم اندن یکا شرله اول اوزرلرنه ایلیه‌ایدم که
محمد واصحابیله انده عنف ایدب قتی قاقدوقلرندن دیرلرکه برضرر ایرشدوره‌لر ایت یا
محمد انلره کم بن سزه خبر ویرمی برنسنه‌که اول سزه دخی خوش کلمیدر دخی شرلو رکدر اول قرآنی
نی اشیدوب خوش کلمدوکندن دیرلر اول نذر رسول الله خبر ویردیکم اول اودرکه انی حق
تعالی کافرلره وعده قلمشدر یا وزدوزب وارجق یرده‌در کافرلرک ایدی خلاص اولمز قمنکه کفر
وشرک اوزره اولوب بونلرکه بوردیکه یا ایها الناس ضرب مثل فاستمعوا له ان
الذین تدعون من دون الله لن یخلقوا ذبابا ولو اجتمعوا له وان یسلبهم الذ
باب شیئا لا یستنقذوه منه ضعف الطالب والمطلوب یعنی حق تعالی بوردیکه ای
کافرلر اول بتلرکزه تشبه محاولندیکه سزانی بزه شریک قلدوکز واکا طیر سز امدی
براشیدک اول معبود ایدیوب طیدوغکز ضعیفلرک حالنکه تحقیق اول طیدوغکز الله
عبادتی قوب که اکر جمله سی جمع اولوب دریلسی اولورسه برسککی یرتق اقرندن کلیه ابن
عباس ایدر کافرلر بتلرینی زعفرانله طیب ایدب اوزرلرینه سورردلردی حق تعالی اندن خبر
ویردیکه اول طیدوغکز بتلرکز اوزرنده‌کی زعفران طیبندن اکر برسکک کلوب تونسه
اول طیبندن کندوینه نسنه چکوب الماغیچون اول ضعیفلرکز اول سککی کندولردن منع ایتمکه
قدرتلری یتمز بس شول نسنه‌که برسکک انک اوزرینه قوب اول اوزرنده‌کی کندویه چکوب

الا انی منعم قادر اولیه مجمن اول معبود لغه لایق اولمه حال بوردکه اول قوب نسنه جکلکه طالب
اولن دخی بر ضعیف مسکنک واول اوزرینه قولن دخی بر ضعیف که سکلکه کوجی یتمز دخی ظالمارکه
مقداری خویله اولنی کندولره معبود طوتنه اول معبود قادری قویه که جمیع مخلوقات خالقی اولدر
ودخی بوردیکه ما قدروا الله حق قدره الله لقوی عزیز یعنی بو کافرلر الله تعالی یی تعظیم
ایتدیلر شویله که کرکدی دخی بلدیلر شویله که بلمك کرکدی تاکه شریك قلدلر برکشه که بر سکلکی منع
ایتمکه قوتی یتمز بونسنه انلردن قنی ظلمدر انصاف دکلدر تحقیق الله تعالی خود قوی قادردر
کلی مخلوق اوزره قهرله غالبدر ودخی بوردیکه الله یصطفی من الملائکة رسلا ومن
الناس ان الله سمیع بصیر یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم والی الله ترجع الامور
یعنی اول الله در اولکم فرشتهلردن دخی اختیار قیلور کندویه رسالت برلکه قولنه رسول
کوندوره جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل کبی ودخی بونلردن مقرب ملکلر واو
آدمدن دخی اختیار قیلور که قولنه رسول کوندوره ابراهیم وموسی وعیسی علیهم السلام
ومحمد صلی الله تعالی علیه وسلم کبی ودخی بونلردن غیری مرسولاردر وانبیالوکه وار الله تعالی
سعدر انلرك قولن اشیدر وبصیردر رسولاردن کمی اختیار قلدوغنی بیلور ورسالتکم لایق
ایدوکن بیلور ودخی بونلرنه اشیدوکن بیلور ونه اشلیه جکلرین بیلور ودخی حال حیاتلرنده
دنیاده حالرین ونه ایدوکن بیلور واولدکدنصکره حالتری نه اولاجغن بیلور جمیع اشلرك
عاقبتی کاراجع اولور اول بیلورنه اولسردر ودخی بوردیکه یا ایها الذین آمنوا ارکعوا
واسجدوا واعبدوا ربکم وافعلوا الخیر لعلکم تفلحون یعنی ای ایمان کتورنلر معبودکزه

عبادت

عبادت ایتوب نماز قیلك اول نماز اچنده رکوع وسجود ایدك ربکزه دخی انواع خیراتی
اشلك صله رحم ایدك وکوزل خلقکزیله احسانلر ایلك تاکه سعادت بولوب جنته یول
بوله سز ومقاصد اخروی سزه کلی حاصل اوله ودخی بوردیکه وجاهدوا فی الله حق جهاد
ه هو اجتبیکم وما جعل علیکم فی الدین من حرج ملة ابیکم ابراهیم هو سمیکم
المسلمین من قبل وفی هذا لیکون الرسول شهیدا علیکم وتکونوا شهداء علی الناس
فاقیموا الصلوة وآتوا الزکوة واعتصموا بالله هو مولیکم فنعم المولی ونعم النصیر
یعنی حق تعالی بوردیکه دین یولنده جهاد ایدوب انوك دشمنلرینه قلج اورك کرجك نیتیله وار
کوجکزی اول یوله صرف ایلمك مطیع اولك الفیه عاصی اولمك غرابی نفسی دخی ترك ایتمك
اولو غزا اولدرسه بر ملامت ایدجیلر ملامتندن قورقمك اول الفهدر که سزی دین
اسلام ایچون اختیار قیلوب اورندلری هیچ سزك اوزرکزه خرج قومدی وکنی اسلامی
واسع قلدی زیرا هیچ بر مومن برنسنه ایله مبتلا اولیه بوکناهلردن حق تعالی یی واکا اول کناهلردن
خلاص اولجق نسنه قومشدر کندوی توبه ایله کندوی انواع کفارتله هیچ دین اسلامده برکناه
یوقدر که قول الله عذابدن خلاص اولجق یول بولیه ودخی ضرورت وقتلرنده سزده نمازی
قصر ایتمك کبی واورجن یمك کبی صو بولمه تیمم قلمق کبی حالت مخصوصه میتیه یمك کبی قیامه کوجی
یتمزسه اوترو کن قلمق کبی بس سز متابعت قیلك اتاکز ابراهیم متنکم اولدخی ملة محمد دخلی
الله تعالی هنوز قرآن انزدن اول ایدوایتی کتابلرده سزك ادیکزی اسلامیه تسمیه قلمشدر
بو کتابلر اچنده دخی بله که قرآندر تاکه رسول الله قیامت کونده سزك اوزرکزه طانق اوله که

خره تبلیغ رسالت قلدی سزدخی کروقلان خلق اوزرینه طاقت اولمزکه رسول انمز تبلیغ رسالت
قلدی بش وقت نمازی اقامت ایدک ومالکزدن زکوة ویرک اعتماد کزی الله محکم تیلک
انکا توکل ایدب دینی طوتک الله تعالی دخی هر ضرر ایدیجیلردن صقلیه دین اسلام اوزره
سزی ثابت قلمه کتاب وسنت اوزره عمل قلمغی سینه اسان قیله که اول سزیلک ناصر کزدر دوستلو
کز وصقلیجیکزدرنه کوکلو مولیدر اول انکا قول اولوب خدمت ایدنلره ونه کوزل ناصردر
اول انکا نیاز ایدب یلوارب نصرت استیلر که لطفی عامدر خلق ایدوکی اوزرینه

سورة المؤمنين مائة وثمانية عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون والذين هم عن اللغو معرضون
والذين هم للزكوة فاعلون یعنی حق تعالی بوردیکه تحقیق نجات بولوب بقا اونده سعادته ایرشدی
مؤمنلر که الله تعالی تصدیق ویقینلری محکم قلدیلر ونمازلری اچنده خشوع قلدیلر تضرع قلوب
نشانلری حق تعالی اوکنده ذلیل قلدیلر کوزلرینی انغه طوتوب اوازلرینی الجملغه چیقاردیلر صاغلرینه
وصولرینه التفات قلدیلر الله تعالیدن غیریدن قصدلرینی دوندردیلر مقصودانی ایدیلر
همتلرینی وکوکلرینی اوقدقری قرآندن وذکردن وتسبیحلرک معناسنه صرف ایدیلر انی فهم
ایدیلر ودخی مؤمنلر نجات بولدیلر که شرکدن معاصیدن وهر باطل نسنلردن که شرعه
موافق دکل اندن اعراض ایدب ترک ایدلر کرک فعلندن اولسون کرک قولدن اولسون
ودخی انلر نجات بولدیلر که اوزدلرینه فرض اولان زکوتی طیب قلبله فقرایه ادا قلدیلر وصالح
عملرین اوکلم زیاده قلدیلر ودخی بوردیکه والذين هم لفروجهم حافظون الا على

ازواجهم او ما ملكت ايمانهم فانهم غير ملومين فمن ابتغى وراء ذلك فاولئك
هم العادون یعنی حق تعالی بوردیکه دخی انلر نجات بولوب فورتدلرکه فوجلرینی حرامدن
صقلدیلر زنادن قصد ایتدیلر الا ایچی حلالی وکذولرنک ملکی اولن جاریه لرندن صقنمدیلر انلر
استمناع قلدیلر بونلر کلمه تنع قلمزه انلر ملامت اولنمزلر شول وقتکه امر شرع اوزره اوله حق تعالی
اذن ویردوکی یردن اوله یعنی قبلندن جمع اوله دبورندن اولیه دخی حالت حیضده ونفاسنده
اولیه که بونلر حرامدر وبونی اشیتدکمز مذمومدر شرعا ملامت اولنورلر وبو ملک یمینیله
جاریه ده استمتاع قلق ارلرخنده مخصوصدر که حلالدر اما عورتلرخنده بو حلال دکلکه کذرو
ملکی اولن قولیله استمناع ایده هرکم کذرو حلالندن وملکی جاریه سندن زیاده طلب ایتسه
انلر ظالملردر حلالندن حرامه تجاوز ایدب حدود الله‌ی بوزمش اولورلر بو ایته دلیل وار
بونک اوزرینه کم کشی ایله منی سن دوکمک دخی حرامدر علما قولی بونک اوزرینه در ابن
جریج ایدر عطایه صوردم بونسندن اولجواب ویردیکه مکروهدر بنم سمعم اولیه ایرشدیکه
قیامت کونده برقوم حشر اولنه که الترى حاملر اولنه شویله ظن ایدرینکه اول الترلیه منیلرین
دوکدورلر سعید بن جبیر ایدر الله تعالی برامته عذاب قلسه اندن اوترو کم ذکرلرین اونیارلر
لوری پس کذرو به نجات طلب ایدن مؤمن کرکدرکم بو حدودلری صقلیه وبو فعللرنه مبتلا
اولیه ودخی بوردیکه والذين هم لامانتهم وعهدهم راعون یعنی حق تعالی عذاندن
نجات بولنمزدن دخی برسی اولدرکم امانتده امین اوله امانت قوین حقنده خیانت ایتمه اما
نتن کوزکلر اوایده دخی برسی اولدرکم کمسیله عقد عهد ایتسه انک اوزرینه وفا قیله عهدن

عذر ایتمیه کرک کندو ایله الله اراسنده کرک بر مؤمن قول اراسنده اولسون اول مؤمن دخی کرک یاد
کرک بش اولسون اولکم کندو ایله الله اراسنده اما نتی صقلمق رسول فریضه لرکم کندونک اوزرینه
انی صقلمق واجبدر اولکم قول ایله قول اراسنده درود یمکدر دهرنه جنسدن کرکسه اولسون
بوندی صقلمق و امینلک واجبدر کشینک اهلی و اولادی و خدمتکارلری اولوک قتنده اما
نذر و اعضالری کشی اکا اما نذر کرکدرکم حرام قیلمقدن و حرام سوز لردن صقلیه دیکر
نجات بوله و دخی بوردی وَالَّذِينَ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ یعنی
دخی نجات بولمقدن بری دخی اندردکم نمازلرینی صقلمقه دایم اولوله و قلبرینه دعایت
ایدوب کرکلو اداقلر پس بو نمازی ذکر ایتمکی تکرار قیلدی تاکه بیان اولنه که نماز صقلمق وا
جبدر پس اندرکم بو ذکر اولنان صفتلرله موصوف اولدلر اندردکم نجات بولوب جنت
ایچنده بلا هو اعلیلک مقامرینی اندر میراث برلر زیرا رسول الله بورمندرکم سزدن هیچ بر کشی
یوقدر الا انک ایکی منزلی وار دربری جنتده و بری نارده شول کشیکم کفر بله اولسه انوک
جنتده کی مقامی مؤمنلره میراث برلر و دخی بوردیکم الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ یعنی دخی بولمقدرکم فردوسی میراث برلر انک ایچنده مخلد اولوبن که ایرق اولمک
چقمق یوقدر و دخی بوردیکه وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ
نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ یعنی حق تعالی بوردیکم تحقیق بر یرانده آدمی یاراتدق و انک بلندن
منی منسل ایدوب بو اوغلنرینی یرتدق ابن عباس ایدر سلاله اول صودرکه آدمک بلندن
صیزر چقر آنه رحمه دوشوب اندن اوغلان وجوده کلورکه اکا نطفه دیرلر پس حق تعالی

ایدر

ایدر بن اول نطفه یه اتا صلبندن چقرب انا رحمنده متمکن قیلوب قرار طوتدردق تا کادکنکه
مدت تمام اولنه و دخی بوردیکه ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً
فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ
اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ یعنی اندن اول نطفه یه پاره پاره اوبوشمش قانه دوندروک اول
قانی اتاجنده سکوکلو یرتدق هر برینک اراسنده کی نطفه علقه اولدی و علقه مضغه اولدی
تمام فرق کون کچدی اول سکوکلری اتله بروک اندنصکره بر دور لو برتعلق دخی قیلدکه
اکا جان اوردق حرکتنه کتوردک اندن چقرب یول ویردک دنیایه کتوردک انا کوکسندن
سد امزردک اندن اوزمغه قوت ویردک و ایاغنه قوت ویرب یوردک انواع طعامرله
انی بسلدک و انواع شربتلر و طتلو صولرله انی قندردق تا بالغ اولوب عقل کسب ایلدی
حریرلوده و شهرلوده نه موجودی و ارایسه سعی ایدب برینه کتوردی بوکلی بزم قدرتمز
و احسانمزدرکه اکا ایرشدی چون حق تعالینک برکتری اکا ایرشدی اکا واجب اولدیکه
تعظیم اولنه و ثنا قیلنه که اول زایل اولمدی و لحق دخی دخل اول آخر یا قیدرجلانی و عظمتی
برله پس صانعلرک کرکلوسی اولدر صنعی بی غرضدر معلول دخل و دخی بوردیکه ثُمَّ إِنَّكُم
بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ یعنی بوجمله دنصکره کروسز اولو
سزسز یراق الندن چورب معدوم اولسزسز اندنصکره قیامت کونده کروقوپرسز اول
حیاتکزده واقع اولن احوالردن سؤال اولنسزسز و اکا موافق جزا اولنسزسز دخی
بزم حکمتز و قدرتمزسزی بو وصف اوزره یرتمقده دخل کم ذکر ایلدک بلکه بزم کمال قدرتمز

نده دنکم بیوردی وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ یعنی کم
سوزدن دخی اولو مخلوقه نظر ایدب کورلك ظهر ایدب عبرت الانکم برترقه سزلك اوزه
دیکره بدی قات کوکلری بری بری اوزرینه بزیونك کبی عظمتلو مخلوقی برادب دائم قدرتلرك
صنعتلرنه بریوزنه یقلیم بوندن غافل دکولز پس بو آدم اوغلنلرندن نته غافل اوله وز زیرا
برانلری صلح برادب قیوریمدك که نه دیلولر ایده لرو بونلره بزون امروزهی اولنیه بو
اورتاده بزدن دیوبیت وانلردن عبودیت ظاهر اولیه بر کوکلری برادب انولك انجاره
برافلاکی دوزدك آیی وکونی ویلدزلری فلکلرده سیر ایتدوریب کاه طلوع کاه غروب
ایتدردك جملهسی بوقولر مصالحی ایچون ودخی بوردیکه وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَسْكَنَّاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ یعنی اول کوکلردن بغورلر بقدر
سولقدرکه بیوردز انلرك سبب معیشتنه کفایت قدر پس اول صولرك بعضسنی یوبرلر اوزره
یعنی ایدب وکوتریدب صقلدق وبعضسنی یبرلره سکدوریب برالتنده جمع ایلدك تاکه اول
بغورلر منقطع اولدوغی وقتی انلری یوطرلرندن قیوریره وزجیتمه آقه انوکلمه منفعت
طوتالر بزاکا قادردرکه انلری موسز هلاك ایدیدك ابن عباس رضی الله عنه ایدر رسول الله
خبر ویردیکم حق تعالی اوچمدن بش ایرمق اقدی بری جیحون بری سیحون بری دجله
بری فرات بری نیل بوجملهسی اوچاق بیکارلرینك بریکاریدر درجه لرینك زیاده اشغی
درجه سندن جبرائیلك ایکی قنادی اوزرنه اقرطغلر ایچنده امانت قوملندرکه انی براوزرینه
اقیده بوخلقه بوندن منفعت اوله قچنکه یاجوج ومأجوج وقتی اوله حق تعالی جبرائیلی کوندره

کلوب بردن قرانی کوتوره ودوکلی علمی کوتوره وکعبه نك رکنندن حجر اسودی کوتوره ومقام
ابراهیم وموسی نك اوتن اچنده کیله کوتوره بو براعلی جلسی دینه خیرین ودنیا خیرین دخی
یاوی قیله صفنور زبرالله تعالیه بوحالتده مطلع اولمزدن ودخی بوردیکی فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ
بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ یعنی حق تعالی بوردیکه
اندردوکمز سویله بستانلر بتوردك بریوزنه که انك اچنده حرما انجلری واوزم انجلری
واردخی اچنده سز چوق بیشلر واردکه کمین یازن وکمن قیشن برسز ودخی بوردیکه وَشَجَرَةً
تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْآكِلِينَ دخی سزکچون انجلر بتوردك طور
سیناده چقردق یعنی زیتونلر بتر اول مبارك طاغدن زیرا سینا نبط دلنجه مبارك
دیمك اولور یعنی اول انجلردن باغ بعضی بنرکه زیتوندر باغ انك اچنده بیله بتردخی بیجیره
قتی اول انجلردن بتدیکه اتمکه سکیجدر زیتون یاغیدر اما بو زیتونی طور طاغنه تخصیص
ایدب انکچون ذکر ایلدیکه اول انج طوفاندن صکره بتدی طوردره زیتون انجی انلری ودخی
بوردیکه وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ یعنی بدرستی سزه بو انعامدرده چوق
علامتلر واردکه اندن برسی اولدرکم برسزی صوارپرز انلرك طرلرندن دخی سد ایلمکدر
ایچلرندن چقرودخی سزه انلردن چوق دورلو منفعتلر واردکه اندن بیرسز وقوریرز
انلرك اوزرلرینه بنرسز ویوك اوردرسز دخی دکزده کمیلر اوزرینه بنوب کابولك اوزرسز
هر اطرافه مقاصدلریکزه واردرسز بونلرده نجه عبرت واردرکه عقلی اولن ادارك ایدوب

حق تعالینك وحدانیتین اکلر بیلور اقرار ایدر نوح عم قصه سندن خبر ویرب بیوردیکه
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه تحقیق بز نوحی رسول کوندردك اول قومنه وارب دیدیکه یا قوم
برلك اول الهیکم سزی وارقلدی اندن غیری سزك معبودیکز یوقدر قورقمز میسز انوك
عقوبتندن که سزه ایرشه چون اندن غیریه طابر سز ودخی بیوردیکه فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ
لَمَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ یعنی اول قومك بخی لریك دنیا انری
قتیه براغوب الدامشدی دد لرکم یا قوم سیز کا اویماك که اولدخی دکلدر الا سزجلین
برادمر اوغلاندر دیلر که سزك اوزریکزه برشرف وفضیلت زیاده قیله سز متبوع اوله سز
برخلیکزی ترك ایدب کا متابعت قیله سز اکر الله دلسیدیکه کندودن غیریه عبادت
اولنمه کرك ایدی وحی ایرشدرمك ایچون برفرشته اندوریدی اول دعوت قلیدی بو
سنده که نوح سویلر وبزی اونقله دعوت قیلور هیچ بونی بزاونکی اتالرمزدن اشتمدك که
آدمدن رسول اوله کرك ایدیکم ملك کلیدی ودخی حق تعالی بیوردی إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ یعنی نوح قومی دردر
دکلدر نوح الاده دلو در جنونی وار قوك بونی کوزلمتوب منتظر اولك شول وقتدك
که اکا اولم ایرشه اوله اندن قورتیلوب راحت اوله سز چونکه کوردی نوح انلر بونی تکذیب
ایدوب زحمت ویرب اعتبار قلمزلر دیکه چون بونلر بنی یلانلدیلر وسنی برلمزلر بکا نصرت

قیل

قیل بونلری هلاك قلغله ودخی بیوردی فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَ
وَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ
إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ
یعنی حق تعالی بیوردی بز نوحك دعاسن قبول ایدب کا بیوردقکه یا نوح کمی دوزکل بزم امر
مزله بزم نظرمزده ودخی بلکل که قچن عذابمز وقتی کلسه کرکدرکم سنوك تنورك قیناب
اچندن صوچقه اولوقت هیر اولسدن ایکشر ایکشر ارکك اولدیشیلوکیه قویغل وسنك
اهلکی دخی بو قویغل الا شول کسه کم اکا حکم ازلده هلاکلك سبقت اتشدر اول که کیرمز
کرك اهلکدن کرك غیریدن بکا دیلك ایدب دیمکل شول کسلر حقنده کم حکم ازلده غرق
اولنمقلغه تقدیر اولنمشدر البته انلر هلاك اولسلر کرك ودخی بیوردیکم فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ
وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي
مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ یعنی حق تعالی
بیوردیکه یا نوح قچن سن اول یانکده مومنلرله قرار طوب تمام کیده اوتورسکز بزم نعمتمز
اوزره شکر ایدب اینکه شکر اول الله کم بزه نجات ویرب بو کافر قومندن قورتردی
ودخی ایتکم ای رب اندرکل بنی برمنزله کم اول یکا اوینم تا بعم مبارك اوله کیده نزول اتمکده
مبارکلك نجات اوله وکیدن یعقوب نزول قلدقده مبارك اوله اول اوج اوغلندن تکرار
نسل اوریوب دنیا بنی آدمله طولو اوله الهی قوندور وجیلرك خیر لوسی سنسن بلدرسی بو نوح
اوغلی وکمی امرن وانك قومنی هلاك اتمکلکی ذکر اتمکده نشاندر دلیلدر وار حق تعالینك

قدرتی اوزره که انکا اطاعت قیلمیلری هلاک ایدوب اطاعت قیلنلر نجات ویرر ودخی
بیوردی تحقیق بز اول نوحی انزه کوندردک وعظ ونصیحت قیلدوغمز کلدر الا ایتلا بوندن
کوروز انزه عذاب کلمزدن اول نه معامله قیلورلر تاکه اول دعوتمز انزه تحقیق اولمه انکا اجابت
قیلمدقلری سبب عقوبت اولمه بوندن صکره بیوردی ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ
فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه بز اول نوح قومنی هلاک ایدوکمزدن صکره انلرک یرینه بر قوم دخی
خلف قلدوقکه عاد قومیدر انلرک ایچندن انزه هودی رسول کوندردک که وارب
دعوت قیلوب دیکه یا قوم کلکز برلک اول الهیکم سیزک اندن غیری معبودیکز یوقدر
انوک عذابندن قورقمیسزکه انکا عبادتی ترک ایتکله ناکاه سزه واقع اولمه نتکم سزدن
ایلمدوکی قومه واقع اولدی پس حق تعالی بیوردیکه وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ
مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ یعنی شول قومک باشلری ومنعملریکه کافرلر
خرتنه ایمانلری یوق که بز انلری بو حیات دنیاده غنی قیلوب نعمتلرینی واسع قلدق جمع
اولوب کندولردن اشغی قومه نصیحت ویرب دیدلرکم یا قوم سز دینکزی ترک ایدوب هود
سوزنه الدنمک که دکلدر اولدخی الا سز جلین برادمز اوغلنیدر سزنه برسکز اولدخی
اندن بیوسزنه ایچرسکز اولدخی اندن ایچرسز انک فضیلتی یوقدر سیزک اوزرینکزه که
انکا مطیع اولمه سز ودخی حق تعالی بیوردی وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ

أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ
یعنی کافرلرک زیاده طاغیلری یا قیلرمه دیدلرکم اکر سز اول بز جلین آدمه
مطیع اولوب دینکزی ترک ایدرسکز تحقیق سز زیانکارلردن اولورسز که مغبون قالورسز
یعنی هود سزه وعید قیلوب قورقودرایدرکم قبر سز اولمه سکز چوروب سکوکلریکز پارچه
اولمه بندر یلوب سیلنریکزدن جیر سز هونه فعلکه قلدوکز خیر شر ازدن چوقدن جزا سز
کوریسز اول نسنکم سزه وعده اولنور اول اولجق نسنه دکلدر ودخی بیوردیکه اِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ
لَهُ بِمُؤْمِنِينَ یعنی حق تعالی بیوردی اول کافرلر دیدیلرکم بز حیا عزومز غزدکلدر الا
اشبو دنیاده در انجکه بز اولورسوز بز مریمز اوغلنلر عمزدیری قالورده وران دنیا بوتک
اوزرینه در بز هیچ بر عمز اولدکدنصکره کیرو قوبسر دکلدر پس دکلدر بو هود الا بر کشی دکه
نه سوبلرسه الله اوزرینه افترا ایدر بز انوک کلامنی کرچکلر دیکلوز چون هود عم انلرک
بو کلامی اشندی کوردیکه صلاح کلمکه قابل دکلرنتکم حق تعالی بیوردی قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا
كَذَّبُونِ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً
فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ یعنی هود عم کوردیکه اولقومی حقه عناد ایدوب مطیع اولمزلر دعا
قیلوب دیدیکه یا رب بکا نصرت قیل بو قوم اوزرینه که بنی تکذیبلدیلر سکا اطاعت قیلمدیلر
حق تعالی بیوردیکه یا هود تیز زمانده بونلر سنی تکذیبلدکلری اوزرینه ثابت اولدقلرینه پشیمان
اولورلر اما فایده قلیه پس حق تعالی چوق وقت کچدین جبرئیلی ایلدی کلوب اول قوم اوزرینه

بر صحراوره چاغرده اول قومك جمله یوركلری یاریلوب هلاك اولدیلر حق تعالی بوردی بز انلری
هلاك قلدق بریوزنده قوریلوب ایقلر النده اوونب كتدیلر تكم بریوزنده بتن اولدلر قوروور
اوانوب كبدرس هلاكلك اولقومكم حق تعالیدن برلكده وقادر لغنه انكار ایدوب ظالملردن
اولدیلر وسنكی عذاب اولدلر ودخی بوردیكه ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ مَا تَسْبِقُ
مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَى كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا
كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ
یعنی حق تعالی بوردیكم اول قومدخی هلاك ایدوكمز نصكره خلف قلدق برقچ قوم انلرك
یرینه اما هیچ بر قومك هلاكلكندن اجلری یتمدن سبقت ایتمدی واجلری یتدكدنصكره
دخی بر ساعت تاخیر اولنمدی بز وعده مز ایله یتوب یرینه كلدی اما چون اول قومدن
كوندرلك انلرك ایچنه دخی بری بری ارد نجه رسولر كوندردك كه انلری دعوت قلدیلر
بعضلری اول رسولردن بری اول قومه كه كلدی دعوت قلدی اول قومدن تكذیبلری مطیع
اولمدی بز دخی اول قومدن بری بری ارد نجه عذاب كوندردك هلاك ایلدك وانلرك
هلاكلرین انلردن نصكره كلنلره حكایت وقصص قیلوردك تاكه انی اشیدب متنبه اولنلر
وبوحالدن عبرت الوب كندولر اول فعللردن ایراق اولمرو الا هلاكلك اول
قومكم بونسنلری اشیدوب ایمانه كلیلر والله تعالیه ورسولنه مطیع اولیلر ودخی
بوردیكه ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ یعنی حق تعالی بوردی انلردن نصكره بز موسایه

قرنداشی

قرنداشی هارونی ظاهر حجتلرله كه عصا اژدر اولمقدر والی اق نور اولمقدر كوندردك
اول فرعونه اول قندخی اعیانلریله واردوب انلری دعوت قلدیلر طریق اسلامه فرعون قو
میله استكبار ایدوب تكبر اكله ایمانه كلمكدن اعراض قلدیلر زیرا انلر متكبر وقهار ظالیم
قومدر ودخی بوردیكه وَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ فَكَذَّ
بُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ یعنی اول
فرعون قومیله دیدیلركم بز ایمان كتوروب اكی آدم جلیلین بشر اولدیلر بوكلسیله
اول اكسینك قومی قیلیجی بزم ایله اینانمز اولدیلر پس انلر موسی ایله
هارونی یالانلدیلر انوكله هلاك اولوب غرق بولدیلركم تحقیق بز كتاب شبه سز
موسایه توریت انزال قلدك اول قومه كه انی اتباعت قیلوب هدایت بولنلر
انلر النمات قیلوب غرق واردیلر ودخی بوردیكه وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا
إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا
إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ یعنی حق تعالی بوردیكه بز اول مریم ایله اوغلی عیسایی بز مقدر تخمینمزله
قلدقمكه بكركن عیسایی انلدن وجوده كتوردك ایكیسنی بر مكان مرتفعه وبر شریف موضعه
اولشدردق كه اول قدسدر اول بر سكز میل سایر بر لردن كوكه یقنر قدر یوجه لكدن و
دوزیردر واسعكه انده ساكن لسنلر قرار طوتالر وانده اقوصولر وارودخی بز بوردق
جمیع رسولر بزم بونكله كه ای بزم رسولر بزم شول حلال نعمتلردن بیلك كه شبهسز اولنلر
كوزل عملر ایشلك وشول شریعتكه سزه ویرادی انوك اوزره محكم طورك كه بن سیزك

اشارو كيكزى بيلورم اكرچه بو خطاب رسولاره در اما حكمى جميع امت اوزره عامدر كرك
بونكله متبه اولوب سعيى حلال اوزره قيله كه على خالص اولمه زيرا بو سوزك مفهومى بودركه
حاصل اولمز اكر عمل كوزل اولمز عمل كوزل اولمه مقبول اولمز ودخى بيوردى كه وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ
أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ يعنى تحقيق اشبو سيرك ملتكز وشريعتكز كه سز انوك اوزره سز بو ملة
واحده دركه اسلامدر ودخى سزدن ايلروكى مرسللره نه بيوردقسه سزه دخى انى بيوردق
بو جملهسى بر بيوردقدر تحقيق ربكز بنم عبادتمدن قورقك امرمه مخالفت قلمه سعى
ايتك موافقت بولنه كيرك انلر حكمى ترك ايدوب دينلرينى اراللرندن تفريق ايتدلر بولك
بولك اولوبلر كمى يهودى وكمى نصارا وكمى مجوسى اولدى پس هر بولك كندوكى دينده
مسرور اولوب خوش كوردى صندكه نجات انده در ودخى بيوردى كه فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ
حَتَّىٰ حِينٍ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ
بَل لَّا يَشْعُرُونَ يعنى قوغل باجدسن انلرى كمزلرى ضلالتلرى ايچنده تا انلرك كه انلره
اولم ايرشه اولوقت بلركم حال نه در بو خسه انلر اولمى صنورلركه بز انلره انواع مال برله
مدد ايرشب اوغلانلرين قزلرين دنياده چوق ايتدوكمزدن انلرك عملارى بزم قتمزده خشنود
لودر ودخى اول عملارينك عوضى دنياده بز انلره تعجيل ايدوب مال واسباب ارتوريرز
انلرك بونسندن خبرلرى يوق بلكه بز انلره مالى واولادى ويردوكمز استدراجدر
قتدوكه ازاز انلرى عذاب الهه ايركورر بوندن نصكره آخرته مسارعت قلنلرى خبر ويرب

بيوردى

بيوردى إِنَّ الَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ وَالَّذِينَ هُم بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ يعنى تحقيق شولركم مؤمنلردر دنياده الله
تعالىدن قورده ايكن كناهلرن صنورركن انوك عقوبتندن قورقجيلردر زيرا مؤمنك
منك صفتى بودركم كوزل عملارى اشلردخى قورقردخى منافق صفتى بودركم ياوز عملارى اشلر
دخى اين اولور ودخى انلركم رب لرندن كلن آيتلرى كرچك ايچيلردر كافرلرن ترك ايدرلر
خالقلرينه ومولىلرينه كافر اولوب شرك اتمزلر ودخى بيوردى كه وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا
وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ
لَهَا سَابِقُونَ يعنى دخى انلركم ويرلر شول زكوتلرين وصدقهلرندن وسائر عملارندن
دخى انلرلر وانى كم انلر بر هنوز دخى كوكلارى قورقايجنده دركه اول طاعت بونلردن
قبول اولنمه وبونلرى عذابدن قورتريه كيرورد اولوب بوزلرينه اوريله شولوقتكم بونلر
ربلرندن بكا راجع اولمز زيرا دونب واجعى برلرى انلردن بكا ايدوكنه اعتقادلرى محكمدر
خطاسى يوقدر وبونك كبى قالمزدركه كوزل عملارى اشلمكه اوشرلراندن اوتوردركم صونقلرندن
بونلره سعادت سبقت اتمشدركه بونلر جمله قومدن خيراتله اوكوردرلر ودخى بيوردى وَلَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ يعنى حق تعالى
بيوردى كه هيچ برنفسه بر تكليف ايدب طاقتى يتمدوكى نسنه بيورمزز كيمك كم قيامله نماز
قلمغه كوجى يتمزسه اوتوردركن قيلسون انكا دخى كوجى يتمزسه يتوركن قيلسون وانوك كيم اورج
طوتمغه كوجى يتميه يسون صكره بنه قوه تى يتجك قضا اتسون بلسوكم بر قتمزده كتاب وار كه

خبری حقدر نکم بیان قیلور کرچکدر بعضلارد و لرکم اول قولارك بشیدرکه حقظه
قوشتهری بزارلر قیامت کونده هرکس نه اشلدیسه اول بر اتاری خبر ورسه کرچ بو قولاردن
بریه ظلم اولسه دخل تو یلکه هیچ حسنا تردن ذره قدر نقص اولیه وکنا عاملردن ذره قدر
زیاده اولیه ودخی بیوردیکه بل قلوبهم فی غمرة من هذا ولهم اعمال من دون ذلك
هم لها عاملون حتی اذا اخذنا مترفیهم بالعذاب اذا هم یجأرون لا تجأروا
الیوم انکم منا لا تنصرون یعنی بوکافرلرك کوکلاری بو قرآن خبرندن غفلت
وجهالت اچنده قالمشدر بونلرك خبیث عملاری وارکه دائم خطا ومعاصی اچنده اولورلرکه
انلرك اوزرینه حکم اولنمشدر انلرك عملاری مؤمنلر عملی کبی دکلدرکه حق تعالیدن قورقو
اوزره عمل قیلر بونلرك اعمالاری وارکه الیوم انی اشلیوب تاره کیرسلرکز زیرا انلره دخی
تعاون سبقت ایتمشدر نکم مؤمنلره سعادت سبقت ایتدی تا اکا دکنکه اول اعمال خبائث
انلر اشلرلرکه بر انلرك اجلرنده اول بایردن واولورلردن عذابله طوتزکه بدر کونده
قلع الله هلاك اولمدر تعالك ایدر اولعذاب دیدوکی اجلق عذابیدرکه رسول الله بیوردیکه
ای دیتم عطا یولنی مصر اوزرینه سن سدایلکل بونلرك اوزرینه یوسف زمانی کبی قحط
مسلط ایلکل حق تعالی رسولنك دعاسین اجابت ایدب انلره قحط حواله قلدی شویلکه نه وقت
اولوب کچلری وبولدقاری چیمنلری یدیلر تا اکادك ایرشدیکه تضرع ایدب مدد دیلب
فریاد قیلدلر حق تعالی بیوردیکه جزع وتضرع قیلوب بوکونه زاریلق قیلماك که سن بزدن
نصرت بولمزسن اول تضرع کزنده سزه منفعت اولمز ودخی بیوردیکه قد کانت آیاتی

تتلی

تتلی علیکم فکنتم علی اعقابکم تنکصون مستکبرین به سامرا تهجرون افلم یدبروا
القول ام جاءهم ما لم یأت آباءهم الاولین ام لم یعرفوا رسولهم فهم له
منکرون ام یقولون به جنة بل جاءهم بالحق واکثرهم للحق کارهون یعنی
حق تعالی بیوردیکه تحقیق بنم آیتلرم اندکجه سیزك اوزرکزه اوقوردی سز انی اشیدوب
قچیجی قچی کروکیدردیکز استکبار ایدب انی قولاغکزه قومیردیکز کیجه اولیجق انی بر
بریکز اراسنده حکایت ایدیوب سویلردیکز اکا ایمانه کلمکدن اعراض ایدردیکزمی اولدی
قرآن حقنده افترا ایدب قبیح سوزلر سویلردیکز تولدی بونلره کم قرآن ویردوکه
خبرلردن بر تدبیر تفکر قلمزلرکه انك حقیقتنی انکله لر بلورکم اول قرآن کلمی محمدك صدقنه
دلالت قیلور یوخسه بونلره برنسنه کلدیکه بونلردن اولکی اتالرینه کلمشدرکه بونلر اکا
انکار ایدرلر حال بوددرکه بونلره پیغمبر رسول کوندردیکه اولکی اتالرینه دخی اویله کوندردك
یا خود بونلر اول محمدکه رسولدر کوچکدن ایچلرنده قویدی وانك اصلی نسبنی وصدقنی
وامینلکنی وعهده وفا قیلدوغنی بلدیلر میکه بونلر اکا انکار ایدرلر یا خود انلر دیرلر میکم
بونك جنونی وار حال بوددرکه اویله دکل بلکه محمد بونلره صدقله حقنی بیان ایلیوکلدی وبر
کلامله کلدیکم انك حسن صحتی ظاهردر دخی دکل عقلی اولن بیلور لیکن بونلرك چوغی
حقی کریه کوردرلرکه کندو طبیعتلرینه موافق دکل ودخی بیوردیکه ولو اتبع الحق اهوا
ءهم لفسدت السموات والارض ومن فیهن بل اتیناهم بذکرهم فهم
عن ذکرهم معرضون ام تسألهم خرجا فخراج ربك خیر وهو خیر الرازقین

حق تعالی بیوردیکه الله تعالی انلرك ویلکلرینه متابعت قلسه نه اشلر لرسه انلرك مراد ویجه
قلسه کندویه شریك طوتسه واولاد شیمه قلسه تنکم انلر ودلر یرکوك جمیع فساده واریدی
یرلرکوك اراسنده نه واریسه خرابه واریدی بلکه بز انلره کتوردك بوقرآنی که انلرك فخری
وشرفی انوك اچنده در اما بونلر کندو شرفلرندن اعراض ایدرلر بوخسه محمد بونلردن
اول کتوردوکی اسلام اوزره حقی استراجرت محی طلب ایدرسول نسنکه الله تعالی محمده ویرور
رزقدن وثوابدن اول خیرلو رقدرکه رزق ویریجیلرك خیرلوسی اولدرودخی بیوردی
وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ
لَنَاكِبُونَ یعنی بدرستی سن یا محمد بونلری طوغرو یوله دعوت ایدرسنکه اول طریق اسلام
اول یوله کیرن نجات بولور اما تحقیق انلرکم آخرته انکار ایدب ایمان کتورمزلر اول طریق
حقدن نجا وتایب باطله میل ایدیجیلر عاقبت هلاك اولورلر ایدنجات بولمز ودخی بیوردی
وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا
عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ یعنی اکر بز بونلری ترحم قیلوب اسرکیوب بونلره واقع
اولان قحط وبلایی کیدرسك بونلرك سرکشلك ایدوب طغیانلری اوزره متمادی اولوب
تحیر اچنده قلا لدرینی ترك ایمیاردی تحقیق بز بونلری عذابله طوتدقکه قحط مسلط قیلدق
انلر وبلرینه هیچ بر تواضع ایدب تضرع ایتمدلر بلکه تمردلری اوزره قرار طوتب کچدیلر تا
اکاد کنکه بز انلره قتیرق عذاب قپوسین فتح ایلدك که بدرکوندز انلری قیلج السنه قریلیه

هلاك

هلاك ایلدك حتی اولدقلری قیوبه برقدر که انلر دوکلی خیردن دنیاده آخرتده نومید اولدیلر
سبب مکابره ایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دولوکه یا محمد سنوکله بزم ارامزده
قرابت حقیچون سکا وجاودلك ایله دزشوندن اوتروکم سن خیر ویرب دیدك که بن جمیع
عالمه رحمت کوندردم ادم امدی بونچه انلر قیلج السنه دیلنه لرونچه اوغلنلردخی اچلغله هلاك
اولورلر دعا قلدقه حق تعالی بویلاری برزدن کشف ایده پس رسول الله دعا قلدی اول بلا انلرك
اوزرندن دفع اولدی بو آیتی انده انزوب خبر ویردی بوندنصکره بیوردیکه وَهُوَ الَّذِي
أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ یعنی اول الله در اولکم
سزه اشیدر قولقلر وکوزلر ویرادی دخی کوکلر برتا که اشیدب وکوروب واشیدب
کوردوکنکز نسنلری کوکلکز فکر ایدب حق تعالیدن برلکنی اکلیه سز واشتمك وکورمك
نعمتنك شکرینی برینه کتوره سز والله رضاسینی حاصل ایده سز اما سیرك بونعمتلره شکر
ایتمك لکن آز وصحیح شکرین برینه کتورمزسز ودخی بیوردیکه وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ یعنی دخی اول الله در اولکم سزی یریوزنده یرادوب وارقلدی عا
قبت کیدیوب ایدب طیراق ایدیسز اندنصکره کیرو دیرکوروب کندو حضرتنه جمع ایدیرکه
اولدوردن دخی دیرکودن اولدرو بوکیجه کوندز مختلف اولوب کاه اوزن کاه قصه
اولدوخی انوك تدبیریله درمدتر اولدرجیح بر نظر قیلوب تعقل اتمزمیسز که بوندن
عبرت الوب الله تعالیدن وحدانیتن وقدرتن اکلیوب ایمانه کلسز اولمزدن اوك

تاکه نجات بولسز ودخی بیوردیکه بل قالوا مثل ما قال الاولون قالوا ائذا متنا وکنا
ترابا وعظاما ائنا لمبعوثون لقد وعدنا نحن وآباؤنا هذا من قبل ان هذا
الا اساطیر الاولین یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بوکافرلر ویردوکمز اعضالرنعتنه
کافر اولدلر شکرین ترک ایدلر بلکه بونلر دخی اولکیلر تکذیب ایتدکلری کبی تکذیب ایتدلر
دولرکه بز اولدوکمز دنصکره سکوکلر عزیز بوب طیراق اولدقدنصکره بزکر وحشر اولنوب
کیروی قوپاردیوب ایتدکلری بو نسنه دکه اولمقلغی بعیددر زیرا بزه وعد اولنان بردن ایرو اتالرمزه
دخی جمله سنه وعد اولندی اما هیچ براثری یلمزدی دکلدر بوالا اول کچمشلرک حکایتلریدرکه
یازیلوب سویلنور هیچ برحقیقتی یلمز بس حق تعالی بیوردیکه قل لمن الارض ومن فیها ان کنتم
تعلمون سیقولون لله قل افلا تذکرون یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد مکه اهلنه صور
ایتکه بویرلر اونوک اچنده کی خلق کیمکدر اکر انلرک خالقن بیلورسکز خبر ویرک بس
لابد درکه انلر اقرار ایدیب دیه لرکه بو کلی الله تعالینکدر جمیع انوک مخلوقی وملکیدر
نجنکه بکا اقرار ایده لر ایت انده که نه اولدی سیزه کم بونی خاطرکزه براغوب دمزکه اشبو
یرلری واچنده کی عجایب مخلوقاتی هیچ بونجکی برنعمه قادر اولن اولدکدنصکره بزی
کزویری قلمغه قادر دکلمی ودخی بیوردیکه قل من رب السموات السبع ورب
العرش العظیم سیقولون لله قل افلا تتقون یعنی یا محمد ایت اول قومکه کم بو
یری قات کوکلرک وبو عظمتلو اولو عرشک ربی ومولاسی کیمدر ایده کرو اقرار
ایدیب دیه لرکم بونلرک دخی حالقی الله در جمله انک ملکیدر چون اویله اقرار ایده لر سن

ایتکم

ایتکم چون سز اندن قورقب انوک برلکنه اقرار ایتمزسز دخی بیوردیکه قل من بیده ملکوت
کل شیء وهو یجیر ولا یجار علیه ان کنتم تعلمون سیقولون لله قل فانی تسحرون
بل اتیناهم بالحق وانهم لکاذبون یعنی ایت یا محمد که کیمدر اولکم بوکلی ملک انک
قدرتی النده در کمی دیلرسه امین ایدیب بلالری اندن دفع ایدن اولدر دیکه بلا ایرکور
ملک دیلسه یا خود انی قورقولره برقسم کمسه اندن اول بلالری دفع ایتمکه وانی قورقولر
دن امین قلمغه قدرتی یتمیه اکر بونی حقیقت بیلورسکز خبر ویرک انلر ایتده دیرلرکه بو
حکم سلطنت کلی الله تعالینکدر پس کروسن ایتکم چون بونی حقیقت بیلورسز که انکدر
نجون بوحق نسنه سزه باطل تصور اولنورکه انی برلکدن اعراض ایدرسز بلکه بز انده
کرچکله ویردک بدرستی انلر بزه شریک دعوی قلدقلرنده بلا تیمار در ودخی بیوردی
ما اتخذ الله من ولد وما کان معه من اله اذا لذهب کل اله بما خلق
ولعلا بعضهم علی بعض سبحان الله عما یصفون عالم الغیب والشهادة
فتعالی عما یشرکون یعنی الله تعالی هیچ اولد طوتمدی وانکله هیچ برکمسه دخی
ملکنده شریک بولمدی واکر شریک اولیدی هر اله کندو برندوغی اوزره حکم
ایدیدی دانی اولمیدیکه برغیر اله انوک برندوغی اوزره غالب اولوب حکم ایلیه
وانعام لسانی کندو برندوغنه مخصوص قلیدی واندوغی برینک اوزرینه غالب اولمق
طلب ایدیب بری کندودن عاجز قلق دلیدی تکم دنیا پادشاهلری اولورلر پس الله تعالی
منزه در اول نسنه دنکه کافرلر وصف ایدرلر ودخی اول عالم غیبده وعالم شهادتده اولان اوزره

بیلور

انکا برنسنه خبر دکلدر و دخی اول بوجه در باکدر اولور دراندکه اول شرکله وصف اولنه و دخی بیورمکله
قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيَكَ
مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ یعنی حق
تعالی بیورر دیکم ایتکل یا محمد که ای بنم ربم بو ظالم قومه‌ری هلاک ایتکل بنی دخی ایچلرنده هلاک
ایتکل بدرستی یا محمد بوندن وعده اولنان عذابلری سکا کوستر مکلکه قادرز لیکن اندن
کوردوکک سوچلری عفو ایدب اندن اعراض قیلمق اغله صبر ایلکل که اندن اول شرکله وصف
ایدب بلاینلر قلرینی بیلورز چون حق تعالی رسولنی صبر ایدب عفو ایتکه بیوردوغی قال آیتی کلزدن
اول ایدی چون آیت قال کلدی بو حکم منسوخ اولدی و دخی بیورر دیکه وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ
مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ یعنی یا محمد دخی ایت که ای ربم
سفغورن سکا عصمت دلیوین اول شیطانلک وسوسه‌لرندن اغوایله معاصیه رغبت
قلدوردغندن و دخی صغغورن سکا اندکه شیطان بنم امرلریمه حاضر اوله و دخی اندن
سکا وسوسه قیله بنم امرمه حلل ایرکوره و دخی حق تعالی بیوردیکه حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ
بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد قوغل اول بعثه انکار ایدری
انکا دکلکم قچن اندن برنه اولم ایرشه وارجق مکانلرین کوزلریله مشاهده ایدوب کوره
دخی قتی ایدب دیه‌لرکه ای بنم ربم بنی کیرو دنیایه دوندور اولاکه اول ترک ایدب ضایع
قلدوغم کلمه توحیدی ایدم انوکله سکا مطیع اولوب طاعت قیلم دونب کیرو دنیایه کلمک

ارزو قلدوغی اندن اوترو دکلکم قومه قبیله‌سنه کلمه یا دنیا جمع ایدب نفس هوالرین
برینه کتوره بلکه الله تعالیه مطیع اولوب طاعت قیلیجون اوله ایدی بنم قرداشم الله تعالی
رحمت قیلسون اول مومنکم اول کافر عذابنی کوزیله کوروب ارزو قلدوغی طاعتی شدری
الذه فرصت واریکن برینه کتوره کندودخی حسرته واقع اولیه زیرا حق تعالی بونی بیان قلدوغی
مومنلرنی تنبیه اولسن ایچون دیر که اولوقتی اکوب شدری عملدن غافل اولیه تکم بیوردی فَإِذَا
نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ یعنی قچنکم صور چالنه اندن
اراسنده برینه نسبله فخر ایدشمک قوسی اولیه تکم دنیاده فخر ایدب دیرلردی سن کیم بن کیم
بنم اصلم نسبم فلاندر سنک اصلک نسبک فلاندر و دخی برینک حالندن صورشق قوسی
قالیه تکم دنیاده صورو شرلردی بوندن نصکره بیوردی فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ
تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ یعنی حق تعالی بیوردی هر کمسنک کم ترازو
سنده ثوابی آغر کلسر فلاح بولوب قورتولن اندن اولور و هر کمسنک انک ترازوسنده ثوابی
ییتی کلمه اندن اولکم کندو ضلرینه زیانکار اولوب جهنمده مخلد اوله‌لر اود یالکی
دورت یانلرنی یوزلرینه اوروب کویندوره اندن اول اود اچنده کالح اوله‌لر یعنی اود
یشوروب یوقوردو دخی چاق باشنک اورتاسنده دکین ایریشه والت دودخی صرقوب
کوکنه دک اینه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه بر کافرنک اود اچنده اولوغی بدری
کوننک بول قدر اوله و بر دشی احد طاغنجه اوله طوددقلری کوبکلری قدر اوله کوزلری

چنور اولوب غایت مکروه وزشت اوله کورنلر نفرت ایدوب قچم لرو دخی بیوردیکه الم تکن
آیاتی تتلی علیکم فکنتم بها تکذبون قالوا ربنا غلبت علینا شقوتنا وکنا قوما ضالین
یعنی حق تعالی بیوردیغم اندورد وکم قرآنك آیتلری سیزك اوزیکزه دنیاده اوقنمیدی وانکلم
سیزی قورقمزلمیدی سزاشیدوب بلدیکز بوحالی اکر دیکز انلردیه لرکم ای پروردکار تمز بزمزاول
شقاوتمز غالب اولدیکه یازلغندی بزه هدایت یولنه وارمدق ازغین قومندن اولدقکه
هدایت یولندن ازدیلر کمراه اولدلرای پروردکار تمز بزه بو اوددن چقارکیرودنیایه ایت
اکر بزکیرو سنك سومدوکك اشلره شروع ایدرسوز تحقیق بز ظالمدن اولوزکه کندو
نفسمزه ظلم ایلدلر پس حق تعالی انلری کلب ردّ ایدرکبی ردّ ایدوب دیه که ایراق اولك اود
ایچنده بکا انی سویلمك که سزدن اول عذاب کیدن بن انی سزدن دفع ایدمی دکوم پس
اول بیچاره لرك امیدی قطع اولنه فرع قیوسی انده باپلمه جان اول نار اهلنك دخی آخر
کلامی اولدکه اندنکره دخی کلام ایتمیه انجی شول خمار اکرمسی وکلبلر اولومسی کبی اواز
لری چیقه سوزلری فهم اولنمه عبدالله بن عباس ایدر جهنم اهلی طاموخر بنداری مالکه قرق بیل
بوادب دیلرکه یا مالك دیلم ربکدن که بزه اولومه حکم ایلیه باری اولوب عذابدن قورد
تولدوز مالك انده جواب ویرمیه قرق بیل کچدکدنکره بو جواب اوله که دیه تحقیق سز
بونده اکلنیجیلرسز مخلدسزکه چقمغه مجال یوقدر چون مالکدن امیدلری کسلمه حق تعالیه
جاغرینلر دیه لرتکم حق تعالی خبر ویروب بیوردی ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون قال اخسئوا فیها ولا تکلمون یعنی اول طاموهلی دیه لرای پروردکار تمز بزی بو عذابدن

چیقر

چیقر اکر بز اولکی حالیمزه دونسی اولورسوز تحقیق ظالمدن اولورز حق تعالی انده ایکی کرّه دنیا
عمری قدر بیل قویه جواب ویرمیه اندنکره جوابی بو اوله کم بوده بندن ایراق اولك اود
سویلمك که ایرق سزه اندن چقملق یوق پس امیدلری قطع اوله بریرینه قرشو طوروب کلب
کبی اولوشالر طاموکینکلری اوستلرینه مهرلنه ایدی اجلیه ودخی بیوردیکه انه کان فریق من
عبادی یقولون ربنا آمنا فاغفر لنا وارحمنا وانت خیر الراحمین یعنی حق تعالی بیوردیغم
قولمزدن برجماعت وارکه انلر کوجك مؤمنلردیکا یلوادب دیرلرکه ای پروردکار تمز بزکا
ایمان کتوردك سن بزه کناهلریمزی یرلغیوب بزه رحمت ایلکه اسرکیجیلرك خیرلوسی سنسن
ودخی بیورفاتخذتموهم سخریا حتی انسوکم ذکری وکنتم منهم تضحکون یعنی سزاول
قولمزی استهزایه الدیکز وسخریه طوتدیکز تاکه بن دخی سزه بنی اکلتمغی اونتدوردم اول
استهزایه مشغول اولوب انلری تسخیر ایتدوکز کوریجك کولوشوردیکز مقابل اندر بو آیت
بلال وعمار وخبات وصهیب وسلمان دخی اصحابك درویشلری حقنده نازل اولدیکه
قریش کافرلری انلری استهزایه الوب کولرلردی ودخی حق تعالی بیوردیکه انی جزیتهم
الیوم بما صبروا انهم الفائزون یعنی حق تعالی بیوردیکه بن قیامت کونده اول قولمزیم اولو
ثوابلر وعوضلر ویرسن انلرك زحمتنه صبر ایتدکلریچون ودنیاده اول کافرلرك استهزا
لرینه تحمل قلدقلریچون بدرستی فوز ونجات ودرجات بولنی انلردر وایدی سعادتلر
اندر ودخی بیوردیکه قال کم لبثتم فی الارض عدد سنین قالوا لبثنا یوما او بعض
یوم فسئل العادین یعنی حق تعالی قیامت کونده کافرلره دیسوکه دیلك ای کافرلرکه دنیاده

بیر التمره نقدر باتو کوتریلر ما غشیله اول کافرلر دیه لرکه بزیوده بایرکوتن ویا بر کونلرک
اکثرینی یا تمش اولوز قیامت کونلرک دهشتندن نقدر باتدقلرین اونوده لر فرشتهلر صورتنده
کیم عملرینه دوتر لر صغیر دو دخی بیوردیکه قال ان لبثتم الا قلیلا لو انکم کنتم تعلمون
یعنی حق تعالی بیوره کم اکلمدکز اول یرده الا از کلندیکز زیرا آخرته نسبت دنیا کونلری قلیلدر
نقدر اولورسه متناهیدر آخره وارد توکنور اما آخرت کونلرینک نهایتی یوقدر دوکنمز
پس آخرت کونلرینه نسبت سزک یاتدوغیکز قلیل اولور اکر بیلورسکز دخی بیوردی افحسبتم
انما خلقناکم عبثا وانکم الینا ترجعون یعنی اویلمی صنورسزکه بزسزی عبث لعب و باطل
اوزره یرتدقکه سزک یرادلرو غیکزده بر حکمت اولمیه تاکه سز عبث اشلره اولوب لعبلره
مشغول اولهسز نحو اصلمز بر عملکیکه فعلکزه ثواب اولمه نه عقاب اولمه تحقیق سز عباد تحون
یرادلدیکز اصلمز یرادلدیکز اویلمی صنورسزکه کوبرزدن یکادونب کلجک دکلسز بلکه الیتده
کلسرسز اول قلدوغیکز عملرین جزالرین بولیرسز دخی بیوردیکه فتعالی الله الملک الحق
لا اله الا هو رب العرش الکریم یعنی حق تعالی بیوردیکه یوجه در اول الهک حق یا واحد
اول وصف ایتدکلرندن منزه در اندن ارتق معبود یوقدر الا معبود حق اولدرکه اول
کوزل عرشک ربیدر و یوجه تحقیق مالکیدر و دخی بیوردیکه ومن یدع مع الله الها
آخر لا برهان له به فانما حسابه عند ربه انه لا یفلح الکافرون یعنی دخی
هرکسکه الله تعالی برالهه دخی وارد دیو دعوی قلسه بو دعوی اوزره هیچ برحجت و دلیل
اولمیه بدرستی انوک جزاسی اول فعلندن اوترو قیامت کونده الله تعالی قتنده درنجه

دیلرسه

دیلرسه فعلنه کوره انکا جزا ایله که تحقیق کافرلر صرکز فلاح بولمیق دکلدر و سعادته ایرجک
کلدر اول انکا اولرندن اوترو دخی بیوردیکه وقل رب اغفر وارحم وانت خیر الراحمین
یعنی ای نبی دیکه سن یا محمد ایتکم ای بنم ربم بکا و بنم امتمه که بکا متابعت قلدیلر مغفرت
قل رحمت ایله تحقیق خیر الراحمین سن سین و اسرکیجی سن سین صدق الله العظیم

سورة النور ستون واربع آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

سورة انزلناها وفرضناها وانزلنا فیها آیات بینات لعلکم تذکرون یعنی حق تعالی
بیوردیکم اشبو سوره یی اندردک و بونک اچنده احکام واجب قلدق انکله عمل ایتکی سیزه
و سیزدن نصکره کلنلره تا قیام ساعته دکین لازم قلدق و دخی سوره اچنده بر واضح و روشن
آیتلر اندردک حلالی حرامی بیان ایدیجی آیتلر اولدکه سیزانی آنتمکله متعظ اولوب اوکنلمه سز دخی
بجانکز بولنکله سز و دخی بیوردیکه الزانیة والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة
جلدة ولا تاخذکم بهما رأفة فی دین الله ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر
ولیشهد عذابهما طائفة من المؤمنین یعنی حق تعالی بیوردیکه قحبه زنا ایدن اره
عورت ایکیسی دخی احرادن اولسلر و یا العلرون عاقلردن و بکرلردن اولسلر
دخی محصن اولسلر هر بریه یوز قامچی اورک و بر یل وطنلرندن سورب غربته اواره قیلک
اکر علمالک اتفاقی بو حکم اوزره در دخی اول ایکیسنه کوکلکزدن رأفت و شفقت ایتمک که
الله تعالی حکمنی ضایع ایده سز بجزدن دخی شفقتلو قوتیرسز حق تعالیدر که برادوب وار
قلدی و رزق و برب تربیت ایلدی اما هر صوجلرینه دنیاده برحد قویکم انکله آخرت

عفو بیتدن قورقوده سز انلری سهل عفو بیتدن امر کوب منع ایتمك که آخرتده زیاده عقو
بته اوغرامیوز اگر سیز ان الله و آخرته ایمانکز وار ایسه کوك کم بو امرده شفقت ایتیوب
الله حکمنی برینه کتوریسز اما حق تعالی بوردیکه اول ایکی زانیلرك حدلرینی اقامت ایده
وقتی کوك که مؤمنلردن بر طائفه انده حاضر اولهلر بردن دوردهدکین ایکی زا
نیلرك طائفه سنك عددی اولقدر در مقصود بونده اولدرکم اول محدود لره حجا
لت حاصل اوله انده حاضر اولنده اول ایشدن انزجار اوله ودخی بوردیکه الزانی لا
ینکح الا زانیة او مشرکة والزانیة لا ینکحها الا زان او مشرك وحرم ذلك
علی المؤمنین یعنی قول کسه کم زانی اوله اول نکاحلنمسون الا کروزانیه وزانیه عورت
چطلنمسون که بونلری چفتلنمك مؤمنلر اوزرینه حرام اولدی بو ایشك معنیسنده علما
اختلاف قلمشلر در بعضلر دیدلر که مهاجرلر چون مدینه کلدیلر انلرك اچنده درویشلر
واردیکه انلری بوغیدی قومی قبیله لری بوغیدی ومدینه ده فاحشه عورتلر واردیکه
کندولرینی اجرته ویرب زنا ایدرلردی ومدینه اهلینك زیاده بایلری اولوقده انلردن
مسلمانلرك درویشلری رغبت ایتدیلرکه نکاحلنرنا اول عورتلر انلرنك کی مالنردن
انده نفقه ایده لر کلوب چفتلنیه رسول الله دن دستور دیلدیلر اولوقت بو آیت نزول ایتدی
انلرك نکاحنی مؤمنلره حرام قلدی کم چفتلنیلر زیرا بو عورتلر مشرکلر ایدی بو
روایت ابن عباسدن مرویدر اما سعید بن مسیب ایدر دخی بر جماعت صحابه دن دیدلر که
بو ایشك حکمی منسوخدر زیرا ابتدای اسلامده زانیه عورتلر نکاحلنمق حرامدی بو آیتله

اما وانکحوا الایامی آیتیله منسوخ اولدی اول زانیه عورتلر دخی مسلمانلردن ایامی
حکمنه داخل اولدی نکاحلری جایز اولدی ودخی حق تعالی بوردیکه والذین یرمون
المحصنات ثم لم یاتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة ولا تقبلوا لهم
شهادة ابدا واولئك هم الفاسقون الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلحوا
فان الله غفور رحیم یعنی قول کسلرکه زنایلیموکه لر اول عورتلره که مسلم اوله ومحصنه اوله
یعنی عاقله وبالغه اوله وحره اوله ودخی زنادن بری اوله عفیفه اوله اندنصکره دورت طانق
بولمیه که انلر زنانه طانقلر ویرب اثبات قلدیلر انکا کسان اچ حد قذف اورك اندنصکره
ابدا هرکز طانقلر ویردوکی قبول ایتمك که انلر فاسقلردر الا کمکه انلر حد دنصکره کروتوبه
ایدب صلاح اوزره اوله بدرستی الله تعالی غفور ورحیمدر اسرکر عفو ایدر
ودخی بوردیکه والذین یرمون ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم فشهادة
احدهم اربع شهادات بالله انه لمن الصادقین والخامسة ان لعنة الله علیه
ان کان من الکاذبین ویدرؤا عنها العذاب ان تشهد اربع شهادات
بالله انه لمن الکاذبین والخامسة ان غضب الله علیها ان کان من الصا دقین
یعنی سونلرکم کندو عورتلرینه زنایلیم قذف ایتسلر اول دیدکلری سوزی اثبات قلمق طا
نقلری اولمیه کندولردن غیری انلردن برینك شهادتی دورت طانق اوله ابن عباس
ایله مقاتل ایدرلر قول وقتکم بو ایشدن ایدوکجن ایت نازل اولدی رسول الله انی جمعه کون
منبر اوزرنده اوقودی عاصم بن عدی طوقلری دیدیکه حق تعالی بنم جانم سکا فدا اولسون

یا رسول الله اگر بزدن بریمز برکشه عورتیله کورسه کلوب کورد و کین خبر ویرسه سکسان
اوچ حد بیرده فی مسلمانلر انوك ادنی فاسق قوللرایدا شهادتنی دخی رد ایدرلر بزه اول
وقتده طاقتم نه اوله اگر بزوارب طانوق طلب ایده لم دیرسك اول کشی خود بزکلیچ حاجتی
بوردیکدر بو عاصم انك عمسی اوغلی واریدی آدی عویمر ایدی انك برعورتی واریدی ادی
خوله ایدی قیس قزی ایدی پس اول عویمر عاصمه کلدی دیدیکه یا ابن عمی بدرستی شریك بن
سحمانی عورتم خوله نك قزنی اوزرنده کوردم عاصم انی اشدب دیدیکه انا لله وانا الیه
راجعون دخی برجمعه ده عاصم رسول الله کلدی دیدیکه یا رسول الله نه عجب تبرجك
اعلم ایجنده مبتلا اولدق اول کچن جمعه ده سنه صورد وغم مسئله پس عویمر قضیه سن خبر
ویردی عویمری وشریکی وعاصمك اوغلنی بن جمله سن رسول الله حضورنه کوردی
دیدیکه یا عویمر الله دن قورق اول عورتك حقنده که عمك قزیدر بهتان ایدب اکا زنا
ایله قذف ایتمکل عویمر دیدی یا رسول الله بن الله ایچون بیلرمکه شریکی انك قزنی اوزره
کوردم اوش دورت ایدرکه بن انکله جمع اولمدم اول بندن غیری حامله در پس
رسول الله خوله یه جاغروب دیدیکه یا خوله قورق الله دن خبر ویرمه الا تشونی خبر ویرکه
اشلدك اول عورت دیدیکه یا رسول الله بدرستی عویمر غیرتلو کشیدر بنی اول کوردی عمی
اوغلی شریکله کیجه نصفنده اویقوسز یوغیدی انوکله سویلشردك اول غیرتی انی اکا ایلتدیکم
یوندن کچی کلام سویلدی رسول الله دونب شریکه دیدیکه سن نه دیرسن اولدخی دیدیکه بنم
سوزم دخی اولدرکه خوله سویلدی پس اول ساعت حق تعالی بو آیتی اندردی رسول الله

بوردی

بوردی ندا قلدیلرکه خلق جامد جمع اولدلر اصحابلر اوچ اولوب اکزو نمازین قیلدقدن صکره
رسول الله بوردیکه قالق یا عویمر ایتکم طانلق ویردم الله حقیچونکه خوله زانیه در بوسوزنده
صادقدرنم ایکنجی ایتکم بن طلاق ویردم الله حقیچونکه بن شریکی انك قزنی اوزرنده کوردم
بوسوزده بن کرچکم اوچنجی دخی ایتکم بن طلاق ویردم الله حقیچونکه انك حملی بندن کلدر
بن بوسوزده کرچکمدرنم دوردنجی دخی دیدردی بن طلاق ویردم الله حقیچونکه دورت
ایدر بن انکله جمع اولمدم بوسوزنده بن صادقدرنم بشنجی دیدردی الله تعالی لعنتی بن عویمر
اوزرنه اولسون اگر بوسوزلرمده بلا ایچیردن ایسم بوندن صکره رسول الله خوله یه دیدیکم
قالق سن دخی ایتکم بن طلاق ویردم الله حقیچونکه بن زانیه دکلم عویمر بوسوزنده بلا ایچیردندر
ایکنجی دیدردیکم بن طلاق ویردم الله حقیچونکه اول شریکی بنم قزنم اوزرنده کوردمدی اوچنجی
دیدردیکم بن طلاق ویردم الله حقیچونکه بو بنم حملم عویمردندر اول بلا ایچیردندر دوردنجی
دیدردیکم بن طلاق ویردم الله حقیچونکه عویمر بنی هرکز فاحشه اوزره کوردمدی بشنجی دیدر
دیکم الله تعالیدن غضبی بن خوله نك اوزرنه اولسون اگر عویمر کرچکدرسه ایسه چون بو رسم
ایکی طرفدن طلاق نمازی اولدی رسول الله ایکسنك اره سنده تفریق ایدب آیردی صکره
دیدیکه خوله نك طوغردوغن کوزه دك اگر صوریتین اولوب قره لغه مائل اولورسه اول
اوغلان شریکلدر اق اولورسه انجکاری یوغورق اوله شریکك دکلدر ابن عباس رضی
ایدر خوله طوغردی شویله کم شریکه زیاده بکزردی بو ایتده حکم بودرکه برکشی قچن عورتنه
قذف ایتسه اجنبی عورته قذف ایتمکده نه حکم واجب ایسه انده دخی اول واجبدر اگر محصنه

اولورسه

حدا وله ومحصنه اولمزسه تعزیر اوله ودخی حق تعالی بیوردیکه وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ یعنی حق تعالی بندك فضلی سیرك اوزرینه اولمیدی دنیاده عقو
بنی تعجیل قلیدی لیکن سیرك فضلکزی ستر ایدوب لعانلم حدی سیردن منع ایلدی که
لعان اوقشوب ایریلسه حد سزدن انوکله ساقط اولور بدرستی الله تعالی رحمتلی کرو
دونجیدر شول کمسه که معصیتلردن کیرو دونجیدر ودخی حکیمدر حکم ایدر انکره کم
لعانلردن تجویب امتناع ایده ودخی بیوردیکه اِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ
لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ
وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم رسول
الله تعالی علیه وسلم عادتی بو ایدیکم قچن سفره کتمك دلسه خاتونلری اراسنده قرعه
براغوردی قنغیسنك نصیبه چقسه انی الوب بلم کیدردی عایشه رضی الله عنها ایدر بر غزا
وقتنده اراموزده قرعه برغوب نصیبمه چقدی اول سفره بن رسول الله ایله چقدم بو قضیه
حجاب ایتی اندن اول کدکه نصکره ایدی بن دوه اوزرنده هودج ایچنده کتوریلوردم اول
حال اوزره کتدك تاکه رسول الله اول غزادن کیرو دونوب مدینه ایکی فرسخ قالدی دستور
اولدیکم اول کیجه کوچه لرین دخی قالقوب قضای حاجت قلمغه برمقدار چیقدم
چون ایشم تمام اولدی کیرو مرکبمه یتشدم الم کوکسمه اوردم بو غم اوزلشی که
عقیقدن ایدی کیروانی اراغه کتدم انی بولنجه کلدم اول جماعت که بنی کوچوردلر دی
کلوب هودجمی دوه اوزرینه یوکلدیلر بنی ایچنده صاندیلر بن کچی ایدم بدنم خفیف ایدی

هود

هودجمی کتوروب اوردیلر فرق ایتدیلر ایچنده اولمدوغم دوه یدوب کتدیلر بن دخی قوناق
یرنده کلدم کمسه یوق اول منزلی مبارك کوردم اوتوردم دوه مکه نیز اوله بنی انده بولیوب
دونوب استیوکلدر ناکاه اویقو غالب اولدی اویودم صفوان بن معطل چریك ارکنده
قلش ایدی بنم منزلمه ایردی کوردیکه براویوراده وار اول بنی حجاب ایتی کلمزدن اول
کورمیشدی کوردیکه دیدیکم انا لله وانا الیه راجعون انوك اوازندن اویندم بو زوجی
پرده ایله بوردم والله اول بکا برکلمه سویلمدی دوه سین چوکردی دوه ایکی دزی اوزره
ایکن اندن بکا وارمدم دوه یه بندم یدوب بنی الدی کتدی کلوب چوبه ایرشدك اوله وقتی
انر فوغلردی اولوقت هلاك اولدی شول کمسه که اولولغی انی بهتانه یلدی عبد الله ابی
حاضر ایدی عروه ایدر بکا خبر ویردیکم عبد الله بونی ظاهر قلدی یا ایدی انوك قصده
بوکلامی سویلوردی اول قولق دوتب انی دیکلردی چقوب خلق اراسنده غمازلق ایدردی
عایشه رضی الله عنها ایدر چونکه مدینه کلدك برآیه یتین خسته اولدم بنم خبرم یوق اول بهتان
کلامی خلق ایچره یایلمش بونده خود برشه یوغیدیکه انوکله کمانه دوشیدم اول خسته لغم ایچنده
رسول الله عیشه ایتدوکی لطفی ایدردی همان کلوب اوزرمه کیروب سلام ویردی بنم سین
دیوب سوردی وکیرو دونردی اول نسنه بنی کمانه براغردی تماسی ندر بلمزدم چونکه
صوغش اولدم اقر مسطلح مناسندن بکا چقدمکه برنه قضای حاجت ایده جك یرمز اول
ایدی کیجه لرده چقردق ایرته سی کیجه دکین وارمزدق بو اولوقت ایدیکم صفوز اویمزه یتین
برده کتف تماسنك چونکه کتدم اقر مسطلح که ابن مطلب قرنی ایدی انا سی صخر بن عامر

قری ایدی ابی بکرك خاله سیدی اولغلی مسطحدك اثاثك بن عباد اولغلی جونکم کیرو
دونب ام مسطحه اوندن بکا کلوردك ناکاه ام مسطحك چادری ایاغنه
دولشوب سورجدی دیدیکم مسطح هلاك اولسون بن ایتدم که نه یاوز سوز
سویلدك برکسه کم بدر ده شهید اوله سن انکا سوکرسن دیدیکه یا عایشه اشتدکمی
اول نه دیدی بن ایتدم نه دیدی ام مسطح بکا اول برهان دوز نترك خبرین
ویردی انی اشتدم خسته لغم زیاده اولدی چون اویه کیردم رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم دخی کلوب اویه کیردی دیدی نه سین دیدمکه بکا دستور ویرکه اتم انم اویه
اویه وارم مقصودم اول ایدیکه وارب انلردن خبرك تحقیقنی بلم رسول الله دستور
ویردی وارب انامه دیدمکه یا انا بو خلق نه سویلشورلر انا مه دیدی قوجغنمی
قوبو سوزی سنی دشوار لغه برقه سین برکشینك که قتنده بریوزی نورلوجه عورتی
اوله واری انی سوه انك اوزرینه برفج قومسی اولسه اولمزین ایتدم سبحان الله یعنی
خلق انی دیله آلوب سویلرلرمی اول کیجه ایرتیه دك اغلدمکه کوزمه اویقو کلدی صباح
اولدی دخی اغلردم رسول الله اول صباح حضرت علی ایله اسامه بی کتوردی
دیلدیکه انلره سؤال ایله وطانشه که اهلندن ایرلق کیفیتنی نیجه اوله چون رسول الله
قتنه کلدیلر رسول الله سؤال ایلدی اسامه حضرتلری دیدیکه یا رسول الله بزسنك
اهلکدن خیردن زیاده نسنه بلمزز اما علی رضی دیدی یا رسول الله حق تعالی سنك
اوزرینکه طارلق قاری اندن غیری دخی نسنه لر چوق اول جاریه چاغرکتور سوروشکاکز حکمی

خبر

خبر ویره جاریه دیدیکم اول الله حقیچون که سنی حق رسول کوندردی انك اوزرنده
برفعل کورمدم انی تحقیر ایدم اما شو لقدر وار که دخی تازه درکی یاشلو لرقتنده
خمیر یوغرلر اهلی انکا درکم بو خمیر کوزت اویقو غالب اولور اول اوده بسلنن قویونی
کلور خمیری بیر رسول الله چون انی اشتدی وارب منبره چقدی اصحاب جمع اولدیلر
منبرده ایکن عبد الله ابی ابیه عذر دیلك برله دیدیکم یا مسلمانلر جماعتی کیم قبول
ایدر بنم عذرمی برکشیدن اوترو که بنم اهلمی انجندوکی خبری بکا ایرشدی والله بن
اهلمدن خیردن ارتق نسنه بلمزم بو خلق برکیمه تهمت ایدب سویلرلر که بن اندن خیردن
زیاده نسنه کورمدم رودخی اول بنم اهلم اوزرینه بنسز کیمزدی انی اشیدوب سعد بن
معاذ طروکلدی دیدیکه یا رسول الله سنك عذرکی بن قبول ایدم سنی ملامت قلان اکر
اوس قبیله سندن ایسه بن انك بوینن اوره بن واکر خزرج قبیله سندن ایسه برفرقدا شلرمز
دن ایسه بیوریه نه کم بیوررسن انی اشیلیم پس خزرجدن برکشی طروکلدی اول سعد
بن عباد ایدی خزرج قبیله سنك اولو سیدی اولوقتدك صلاحیتلی مشهور ایدی اما
اولوقت حمیت جاهلیت انی یتدیکم اول سعد بن معاذه دیدیکه یا سعد الله تعالی بقاسی
حقیچون یلان سویلرسن اولدرمك الکدن کلمز اکر سنك جماعتکدن دخی اولورسه
سنك کوکلك انی اولدرمکی خوش کورمیه انی اشیدب اسید بن حضیر که سعد بن معاذك
عمیسی اوغلیدی طروکلدی اول سعد بن عباده دیدیکه الله تعالی بقاسی حقیچون سن یلان
سن البته برانی اولدورورز بدرستی سن منافقسن که طوردك منافقلر ایچون

مجادله قیلورسن بوکلامیله انکی قبیله اراسنده خصومت قویدی اوسه خزرج قرشدی
قصد ایتدیلرکه بریرلریله مقاتله ایده لر رسول الله هنوز منبر اوزرنده ایدی انده
سویلیوب ساکن قلدی سکوت ایتدیلر عایشه رضا ایدی اول کون دخی بن اغلامغله
کچوردم کوزومه اویقو کلمدی کوزومه یاشی دکمدی دخی برکون برکیجه اتم انم یانده
اغلدمکه یاشم دکمدی کوزمه اویقو کورمدی شویله ظن ایدردمکه بو اغلمق بنم جکرم
طوغریه اولوقت ایچنده کی بن اغلمغده ایدم آنام آنام قتنده اوتورمشلردی انصاردن
برعورت کلوب ایچری کیرمک دستوردیلدی کاه دستور ویردم کیردی بنمله بله
اغلادی بزبو اغلمقله اوتوردکن ناکاه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلوب اوزرمه
کیردی سلام ویرب اوتوردی اولوقتدن بروکه اول سوز سویلنوردی بنم قتمده
اوتورمزدی برای اولمش ایدیکه وحی کلمز اولمشدیکه بنم امرمده برشیئه اینوب برآیتی
بلدوریدی رسول الله مدح ایدب بیوردیکه یا عایشه تحقیق حقکده بکا اشبو نک
کبی خبرلر ایرشدی اکرسن بو ایشدن پاک ایسانک تیز اولاکه سنوک پاکلکک خبر
ویرب معلوم قیله اکرسندن برکناه صدور قلدیسه توبه ایدب استغفار قیلغل که تحقیق
قول کناهکار اولسه کناهنه اقرار ایدب توبه قیلسه حق تعالی انک توبه سینی قبول ایدوب
عفو ایدر عایشه ایدر چون رسول الله دن بو سوزی اشتدم و سوزینی تمام ایلدی
بنم کوزم یاشی کسلدی برقطره اغلمز اولدی آنامه دیدمکه رسول الله سن جواب ویر
آنام دیدی والله بن بلمزمکه نه جواب ویرم آنامه دیدم سن جواب ویر اولدخی اویله دیدی

بن

بن ایتدمکه بن هنوز کوجک یاشلویم قرآندن چوق نسنه اوقومدم بدرستی والله بن
بیلورمکه سیزک ایشتدوککز سوزلرکوکلوکزده قرار طوتدی سزانکه جکلدیکز اکر
اکر شمدی بن دیرسم بو اشدن بن بریم انا غرسز و اغلمدوکم نسنه ایشلدم دیرسم الله تعالی
بیلورکه بن انی اشلمدم و اندن بریم بلان سویلش اولورم والله دکلدر سیزکلبنم مثلم
الا یوسف عم آنای یعقوب عم کبیدکه دیدی فصبر جمیل والله المستعان علی
ما تصفون بوکلامی دیوب دونوب دوشکومه کیروب یاتدم بیلورمکه حق سبحانه
وتعالی بنی بیلورکه اول اشدن بریم و امیدم وار ایدیکه الله تعالی بنم بو اشده پاک ایدوکمی
بلدورور لیکن انی اومزدمکه بنم امرمده آیتلر اندوره کلام قدیمده اوقنه زیرا بن
اولمقدار ده کورمزدم بنی که آکا لایق اولم اما دیردمکه حق تعالی رسولنه دوشنده بنم
پاکلکم بلدورور والله هنوز رسول الله یرندن قالقمدن و اهل بیتدن دخی برکیمسه
چقوب کتمدن آکا وحی انزال اولنیکه وحی ثقیلی ظاهر اولوب قیش کونیدی دراولدی
انجو کبی اشدن بکا قلرینه اتدی رسول الله سوردی رحاصل اولدی بشاشلنه تبسم
قیلوب باشلدی دیدیکم یا عایشه آکاه اول حق تعالی سنی بری قلدی ایلدی اول سوزدنکه
سنوک حقکده دیرلر عایشه بحمد ایدرکه انام بکا دیدیکه یا عایشه قالق رسول الله
مبارک الین اوپ بن دیدمکه والله بن طوریب آکا وارمم بنم حمدم و منتم الله عظیم
الشانه درکه بنی بری قلدی پس حق تعالی اون ایت بری بری اردنجه عایشنک برآندن
بیان قلدی بیوردی سونلرکم افکله کلدیلر بنی چوقدن بوزدنوریب کذولردن بلرقلان

کی شرلو سنی دوزب سویادی زیرا عایشه انك کبی شرفده وکندوینی متعلقده ایدیکه
اکا شاه الرفیق لابن ایدی اویله لکن انوك حقنده یرامز سوز سویلمك بلانلرك زیاده
اقبحیدر پس بلان دوزب سویلین برجماعت ایدی که برسی عبدالله ابن ابی ودخی
مسطح ابن اثاثه وحسان بن ثابت وحمنه بن جحش طلحه عورتی ونلردن غیری پس
حق تعالی عایشه وانا سنه انا سنه ورسولنه خطاب ایدوب بیوردیکه اول جماعت سزانی
حقکزده اوك ایدب افتری دوزدکلری ایله ضمانك که شر اوله بلکه اول سنه خیر در
الله سیزه اندن اجرلر حاصل قیلور سزك بو اشدن برانکزی ظاهر قیلور اما اول
جماعتکم بلان دوزدیلر اول دزدکلری کناهدن هر برنه فعلنه کوره جزا بولسرلر
شولقدر که اول کناهه مصر اولدیلر ودخی شول کمسکم تکبرلکی اکا بلندیکی افترایه
بشلادی اکا اخرتده اودایجنده اولو عذاب وارکه نهایتی یوقدر ودخی بیوردیکه لولا
اذ سمعتموه ظن المؤمنون والمؤمنات بانفسهم خیرا وقالوا هذا افك
مبین یعنی پس نیجون انی اشتدوکز اول مومنلر ومومنه عورتلر واول قرد شکز
واهل دینکز حقنده خیر ظن ایتمدیکز دیمدیکز کم اشبو بلان افتریدر ویوسوزی
سویلیلر نیجون اول کلام اوزرینه ظنی کتورمدیلر چون انلر طانی کتورمدیلر کلی
الله حکمی اچنده کاذبلردر که عایشه حقنده افتری قلدیلر نتکم حق تعالی کلامنده بیوردی
لولا جاؤا علیه باربعة شهداء فاذ لم یاتوا بالشهداء فاولئك عند الله هم
الکاذبون یعنی نیجون انك اوزره دورت طانی کتورمدلر پس اولوقت چون طانی کتور

کتور

کتورمدیلر نکزی قتنده بلانجیلر در ودخی بیوردیکه ولولا فضل الله علیکم ورحمته
فی الدنیا والاخرة لمسکم فیما افضتم فیه عذاب عظیم اذ تلقونه بالسنتکم
وتقولون بافواهکم ما لیس لکم به علم وتحسبونه هینا وهو عند الله عظیم
ولولا اذ سمعتموه قلتم ما یکون لنا ان نتکلم بهذا سبحانك هذا بهتان
عظیم یعنی حق تعالی بیوردیکه اکر سیزك اوزریکزه الله تعالیك فضلی ورحمتی اولمسه دنیاده
اخرتده نیجه اول شروع ایتدوکز نهاندن اوتروکز اخرتده سیزی اولو عذابلر طوتیدی
هرکز انقطاع اولمیدی بو آیت اندوکی وقت رسول الله اول افتری قلنلرکه دورت
کمسنه ایدی ذکر اولندی بونلره حد اوردی دنیا عقوبتی انوکله بریتدکلری پس حق تعالی
خبر ویردیکم چون سز اول بلان سوزلری بریکز انك اغزندن آلوب سویلرسز انوك
حقیقتندن خبرکز یوق اویله ظن ایدرسکز که اول سویلدوکز بر سهلم نسنه در کناه
اولمز حال بوددر که اول حق تعالی قتنده زیاده اولو نسنه در اولمقده نیجون اولوقده افترایی
اشتدوکز دیمدیکز که اشبو عایشه امزنده زیاده اولو بهتاندر احتیاط قلمدیکز ودخی
حق تعالی بیوردیکه یعظکم الله ان تعودوا لمثله ابدا ان کنتم مؤمنین ویبین
الله لکم الایات والله علیم حکیم ان الذین یحبون تشیع الفاحشة فی الذین امنوا
لهم عذاب الیم فی الدنیا والاخرة والله یعلم وانتم لا تعلمون ولولا
فضل الله علیکم ورحمته وان الله رؤف رحیم یعنی حق تعالی سیزی نهی ایدر
وحرام قیلور سیزك اوزریکزه که ایرق انوك کبی کناهه شروع ایتمه سز ابدا اکر کوکلکز

یحبون

مؤمنلر دنسکز الله تعالی سیزه بیان قیلوب بو امرلرینی ونهیلرینی ایتدرلر تاکه امرلرینی
عمل کتوروب نواهیلرندن اجتناب قیلمسزکه الله تعالی عیبدر عایشه نک وصفوانک
دخی امرلرینی بیورو وحکیمدر انلرک براءتنه حکم ایلر بدرستی انلرکم سورلر دنیاده فاحشه
زنالر ایمان اهلی اچنده ظاهر اولسه انلره دنیاده وآخرتده عذاب الیم وار دنیاده عذابی
حد اورمقدر وآخرتده عذابی اوده بیقدر الله تعالی بیورکه اول منافقلر یلاندر وعایشه
اول نسندن بریدر بونلر اول سوزلرله حق تعالی غضبنه وسخطنه طلمشلردر اتباعنه انی
یلمزسزکه اکر حق تعالینک سیزک اوزریکزه فضلی ورحمتی دکلمش سه عقوبتی سزه تعجیل ایدر
دی لیکن حق تعالی رؤف رحیمدر قولرینه شفقت ایدب اسرکر تعجیل عقوبت ایتمز تاکه بر
اشیدب متعظ اولوب انصاف کلمه لر طریق نجاته سلوک ایده لر ودخی بیوردی یا ایها
الذین آمنوا لا تتبعوا خطوات الشیطان ومن یتبع خطوات الشیطان فانه
یأمر بالفحشاء والمنکر ولولا فضل الله علیکم ورحمته ما زکی منکم من احد
ابدا ولکن الله یزکی من یشاء والله سمیع علیم یعنی حق تعالی بیوردی ای انلرکم ایمان
کتوردیلر سز شیطان یولنه متابعت قلمک وانک اغواسنه اویماک هر کمسنه که انک اغوا
سنه اویوب انک متابعت قلدی حقیقت بلسونکه اول شیطان بیورمز یعنی بعلرینه الا اشنوا
انما الیکه الله قتنده اول قبایحدن ومنکراتدندر انوکلمه حق تعالینک سخطنه مستحق اولور
دنیاده آخرتده اکر سیزک اوزریکزه الله تعالینک فضلی ورحمتی اولمیدی سیزدن هیچ
بریکز ابدا انکا عدن پاک اولوب صلاح اوزره اولمیدی لیکن حق تعالی کمی دیلرسه قولرندن

رحمت

رحمت ومغفرت برله پاک ایدب طاهر قیلور که اول سعیدر قولرندن نه دیدوکن ونه
اشلدوکن بیورانکا کوره مکافات ومجازات قیلور ودخی بیوردی ولا یأتل اولوا
الفضل منکم والسعة ان یؤتوا اولی القربی والمساکین والمهاجرین فی
سبیل الله ولیعفوا ولیصفحوا الا تحبون ان یغفر الله لکم والله غفور
رحیم بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم اول مسطح که عایشه حقنده افترا قیلدی درویش
ایدی ابوبکرک خاله سی اوغلی ایدی نفقه سین ابوبکر ویردی چون اندن اول فعل صادر
اولدی ابوبکر یمین ایتدیکه انکا نفقه ویرمیه حق تعالی بو ایتی انزل ایدب بیوردیکه اندایجوب
قسم ایتسون سزدن انلرکم فضل وعطا ایتدرغنا سی ووسعتی وار انلرک اوزره کم کندو
قریبنه ومسکینه ودخی مهاجرلره الله یولنه نسنه ویرمیه بلکه انلردن عفو ایدب تجاوز
قلسونلر عایشه امرنده قلد قلدی سوز ایچون عقوبت قلمسونلر سیز انی سومز مسیزکه
حق تعالی سیزی برلغیب کناهلریکزی ستر ایلیه که الله تعالی غفور رحیمدر اسرکر بر لغو
چون رسول الله بو ایتی شریفی ابوبکر اوزره اوقدی ابوبکر دیدیکی سوره الله تعالی
برلغیه پس نه مسطحه نفقه سین ویردی واندا جدیکم برق نفقه سین قطع ایتمه بو آیت
دلالت قیلورکم کشی غرض قسانیدن اوترو کسدن تقیوب احسانی قطع ایتمیه
بو علامت اخلاص درودخی بیوردیکه ان الذین یرمون المحصنات الغافلات المؤ
منات لعنوا فی الدنیا والآخرة ولهم عذاب عظیم یوم تشهد علیهم السنتهم
وایدیهم وارجلهم بما کانوا یعملون یومئذ یوفیهم الله دینهم الحق ویعلمون ان الله

الله دینهم

هو الحق للذين يعنى انلركم زنا سبب ايدرلر اول مؤمنه عورتلريكه كندولرى صفلرنده
وفواحشدن غافللردر انلرك كبى ايش انلرك خاطرلرندن دخى كچمز تنكه عايشه نك كچمز
دى انلر دنياده آخرتده دخى عذاب اولنورلر ورحمتدن ابراق اولنورلر مقاتل وسعيد بن
جبير وابن عباس رضى الله عنهم بيوردىلركه بو عقوبت خاصدر عايشه حضنده افترى
ايدنلره ودخى رسول الله نك جميع اهل بيتى حضنده سويلينلره اما جمله مؤمنات حضنده
عام دكل پس بو عقوبت واجب اولور افترى اهلنه شول كوندركم اغرلرنه صبر اولمزدن
اول دلترى كندو فعللرنه طنقلق ويره واترى ايتمكرى طنقلق ويره كه هر برى دنياده
نه عمل ايشلدلر پس قيامت كونده الله تعالى انده واجب اولان حسابدرينى وجزالرينى
عدل اوزره كامل قيلوبره حيف وظلم اولميه بدلركه الله تعالى دنياده وعده قلدوغى
نسنلرى حقيقت بيان قيلوب بريه كتورو جيدر انلرك وعده سنده خلاف يوقدر
ودخى بيوردى الخبيثات للخبيثين والخبيثون للخبيثات والطيبات للطيبين
والطيبون للطيبات اولئك مبرؤن مما يقولون لهم مغفرة ورزق كريم
يعنى اكثر مفسرلر بويله ذكر ايتمشلردركم سوزلرك خبيثى سويلمز الا انلركم اولردن
عورتلردن كندولر خبيث اولالر زيرا خبيثدن خبيث كلور پاك آرى سوزلر كلمز
الا انلرك عورتلرك پاكلرندن كلور بو ذمرا عمكدر انلركم عايشه حضنده افترى
قلديلر ومدح ثنا قلمدر انلرك حضنده كم عايشه ايدى پاك قلديلر كندو پاكلر ايدى
وسوزلرى دخى پاك اولدى انلركم خبيثلر ايدى سوزلرى دخى خبيث اولدى پس اول

عايشه اول ذكر اولنان كلامدن بريلردر انلردن اوترو انلره حاصل اولديكه حق تعالى
اولرى عفو ايلدى دخى جنت اچنده دوكمز نعمتلر انلره رزايلدى ودخى بيوردىكه
يا ايها الذين امنوا لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم حتى تستانسوا وتسلموا على
اهلها ذلكم خير لكم لعلكم تذكرون فان لم تجدوا فيها احدا فلا تدخلوها
حتى يؤذن لكم وان قيل لكم ارجعوا فارجعوا هو ازكى لكم والله بما تعملون عليم
بوتى تعالى ايمان اهلنه بيوردىكم اى ايمان كتورنلر كندو اويكزدن غيرى كمسنك
اوينه كيرمك تا دستور ديلميجه واول اول اولنك اهلنه سلام ويرميجه بيلوك كم سيزه
اشبو نسنلر خير لودر انى طوب علم كتورك اولكم بو نكله اوكتوب نجات بوله سز
اما بونده اختلاف قلديلركم اول سلام ويرب اندن دستور مى ديلمه لر يا خود اول
دستور ديلوب اندن سلامى ويره لر اصح قول اولدركه حق تعالى بيوردى اول دستور
ويره لر ديه لركم كريمى اوچ كرتكرار ايده دستور اولورسه كيره اولمزسه كيرميه اول
سلام اعلامدر ايكنجى طانشدر اوچنجى كيرود وغكدر ودخى تعالى بيوردى اكر اوده
كمسه بوليه سى اولورسنك كه دستور ويره كيرمكلكم كيرود ونك واكر كمسه
اولوب سيزه ديرلرسه كم دونك قوده دورميوب كيرود ونك اول كيرود ونده وكمز
سيزه كوركلو كدر ملاحظه قدر قوده ملازم اولوب طورمقدن واكر قوپالو
اولورسه يا روغندن اچرو تقيه زيرا رسول صلى الله عليه وسلم بيورمشدركم اكر بر كمسه
قوك يا روغندن سندن دستورسز نظر ايدب حالكه مطلع اولسه كمان ايدوب طاشله

اورب کوزین چقرسنك سکا کناه اولمز پس حق تعالی عایشه‌یه دستور ایلمه کیردوکك دخی
دستورسز کیرو وکاك بیلورکا موافق جزاسن قیلورسن بو دستور اندی دیدیلرکم یا
رسول الله پس اول اولرکم مکه ایله مدینه‌ارا سنده دریول اوزرنده اولرکم اچلرنده کمسه
ساکنلرنی اولمزمی اوله حق تعالی بو آیتی اندرب بیوردی لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا
بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ یعنی حق تعالی
بیوردی سزك اوزرکزه کناه یوقدر اکر کیره سز دستورسز شول اولرکم اندهکمسه ساکن
اولمیه وسیزلر منفعت ایچون یاطش اوله شول اولرکم اندهخان دیرلر منزلرده یول
ایلیجون تاکه اندهکیجاره کندوایتجاقیله‌لر استیدن موقدن صقنه‌لر حق تعالی بیلور شول
نسنه‌که سزانی اظهار ایده سزیاخود کوکلوکزده انی کزلیه سز هیچ برنسنه‌کا خفی دکلدر
وبوندن نصکره بیوردی قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ
ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکم یا محمد ایمان
کتورن مؤمن ارلره کم کوزلرینی یومسونلر شول نسنه‌لردنکم کا نظر ایلمکی حرام قلدق
ودخی فرجلرینی صقلسونلر شول نسنه‌دنکم بزانلره حرام قلدق ابو العالیه بیوردی
قرانده هربرده کم فرج صقلغه بیورلسه‌دا اندن مراد زنا ایتمکدر اما بو ایتده امر اولنان
ستر ایدوب کوستر ممکدر پس اول کوزی حرامدن یومق وفرجی صقلیوب کمسه کوستر
ممك بونلره خیر اولور قدر دخی دینلرنده زیاده آریلقدر وعملری زیاده اولمقدر الله
تعالی خبیردر بیوردکه بونلرنه اشلرنی باهیره‌دن روایتدر رسول الله بیوردیکم یا علی

لا

لا تتبع النظرة فإنك الأولى وليس لك الآخرة الحديث یعنی یا علی قچن بر
اجنبیه عورت کورمك ناکاه اکا نظرك طوقنسه دونب تکرار نظر قلمغل اول
اولکی نظردن سکا عتاب اولمز اما صکره‌دخی نظردن سکا ضرر وار اندن سوك
اولنوب عتاب اولنورسك ابی سعید خدریدن دخی روایتدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیکم هیچ برادر برادرك عورتنه نظر قلمسون وهیچ بر عورت برعورتك
کوکندن اشغه دیزینه دکین نظر اتمسون وایکی اریا لینجی برده وشکه کیرمسون لرتاکه
بوندن برضاد مودی اوله ودخی حق تعالی بیوردی وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ
أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ
آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي
إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ
غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ
النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى
اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ یعنی حق تعالی اولره خطاب قلدق
ودنصکره تاکید حکمیجون مؤمنه عورتلره دخی خطاب ایدوب بیوردیکه یا محمد ایت
اول ایمان کتورن عورتلره که انلردخی کوزلرینی زیاده‌دن صقلسونلر وستر ایدوب
اورتنسونلر که کمسه‌نك نظری اکا ایرشمه‌یه آشونلره کوزدوکلارکه حق دستوروبیرمشدر

انلره کزوکله تنکم بو آیتده ذکر اولنوب حق تعالی بیوردی ایت یا محمد اول مؤمنه
عورتلره کم بزکلرینی آشکاره قلسونلر محرملرندن غیریه مراد بو زینتدن او
لدرکم کزلوبزك اوله ایمده خلخال کبی وبیلزك کبی قولتده کوپه کبی روا
دکل عورته بو زینتلرین برینی ارلره آشکا ایتمك واجنبی ارلره دخی روا
روادکلدرکه یاد عورتلرك اول بزکلری برینه نظر قیلمالر الا شول آشکاره
زینت که حق تعالی استثنا قلدی آکا بقرسه حاجت وقتنده کناه اولمیه ودخی
مقنعلرینه لرینی کوکس اوزرینه برقسونلر بوینلری وکوکسلری کورنجیه و
صاچلری وکوپه لری اورتمه دخی اول کزلو زینتلرینی آشکا قلسونلرکه غازده
انی حق روادکل دخی یاد ارلره کوسترمك روادکل تنکم ذکر اولنمزی الا بو
کزلو بزکلری برلرین ارلرینه کوستره لر یاکذو اتالری قتنده یاقردشلری
قتنده یا ارلرینك اوغلنلری قتنده که ایرق عورتلرندر ویاکذو ارلرینك
قردشلرینك اوغلنلری قتنده یاقز قردشلرینك اوغلنلری قتنده بوکلیسنه
روادرکه اول کزلو بزکلرینك اوزرینه نظر ایده لر اما بونلر دخی کوبکدن
آشغه دیرالتدك بحق روادکلدر لیکن ارنه حلالدرکه جمیع اعضاسنه
نظر ایده اما بو قدر روارکه فرج داخله سنه بحق آکا دخی مکروهدر حرام دکل
دخی بیوردیکه عورتلر عورتلره دخی بحق روادکل کوبکدن دیرینه دکین
بوینلرینی کزوب دخی مسلمان عورتلره دراکر کافره عورت اولسه مسلمان عورته

وارمیدرکه کندوبی اچوب آکا کوسترمه بونده علمانك اختلافی واردر عمر رضی
ابی عبیده یه کاغذ یازوب کوندردیکه اهل کتاب عورتلرینی مسلمانلر عورتلرینه
بله حمامه کیرمکدن منع ایلیه ودخی حق تعالی بیوردیکه بونلرك اولرك اول کزلو بزکلرینی
برینه دخی مطلع اولمیه الا انلرکه کندوما الریمه صون الغش قوالری اوله بعضیلر
دیدلرکه اول قول دخی یاد ارکیلرد آکا بحق روادکل الا یوزنه وایکی آیه سی اچنه
ودخی حق تعالی بیوردیکم بونلرك بزکلری برینه مطلع اولمیه الا شول قومکه طامعلرك
بیوب ایچمندن انلره دخی نصیب ایرشه انلردن غیری دخی مقصودلری یوق
بونلرك عورتلردن بکا هتلری وحاجتلری یوق ودخی حق تعالی بیوردی مطلع
اولمیه بونلره الا شول طفل اوغلنجلرکه حد شهوته ایرشمیه کوبکدن بوقری انلره نجه
ایسه کوبکدن اشغه سی دخی اولمه درو دخی بیوردیکه عورتلر یوروده کلری وقتی
ایاقلرینی یره ققوب یوروسونلرکه خلخالرینك آوازه سی اشیدیلمه ارلره فتنه
اوله ودخی بیوردیکه ای مؤمنلر جمیعکز توبه قیلك شول تقصیرلرکه بو حکمده
واقع اولمشدر الله تعالیدن بویروغن احکامنی برینه کتورمکه ملازم اولك بو
ادبلرکه ذکر اولنمزی انی رعایت قیلك تاکه قورتلمشلردن اوله سز ودخی بیوردی

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ
يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ یعنی حق تعالی بیوردیکم ای مؤمنلر
اولنورك سیزدن اول ارلریکه عورتی یوق واول عورتلریکه ارلری یوقدر

قوله یکزدن وجاریه لریکزدن شونلر یکم صلاح اوزره اولدلر انلری دخی
جمعلندرك اکر فقیر اولورلرسه حق تعالی فضیله انلری غنی قیلمق اول ایکنك دخی
جمع ایدب انلری اهل قناعتدن قیلمق که الله تعالی نك خزینه سی بولندر قولرینك احیا
جنی بیلور وقیلمق رزقلرین انلره ایرشدورر بو ایت دلالت قیلور که هر کمسه کم دینی
مغلوب کندوی حرامدن صقنمغا عجون اولنسه اکر درویش ایسه حق تعالی انی غنی
قیلور ودخی بیوردیکه وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ
إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَآتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا
فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَنْ يُكْرِههُنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ یعنی حق تعالی
بیوردیکه کندویه پرهیز وصقنمق طلب ایتسون حرامدن وزنادن شول
کمسه کم نکاحه کوجی یتمز مهر ونفقه طاقتی یوق تا اکا دکنکه الله تعالی
کندو فضلندن انلره وسعت ویرب نکاحه کوجلری یته ودخی شول مملوکلر که سز
دنکم ایکز انلره در قچن طلب ایتسلر انلری مکاتب قیلك اکر بیلورسکز
بیلنك سبب نزولی بو ایدیکم خویطب بن غنانك برقولی وار ایدی طلب قیلدی
مولی سندن که انی قیلمق اول متع ایدی رانی اولمدی حق تعالی برایتی اندردی خویطب
اول قولی بوز التونه مکاتب قیلدی اول یوزدن بکرمیسن کرواکا بغشلدی

باقیسن

باقیسن اوددی بدر حنین غنا سنده دیه لندی حق تعالی شرط قلدیکه اکر بولرده
خیر بیلورسکز مکاتب قیلك اول خیر دیو کنده اختلاف چوقدر عمر دیکه اول
کسب اوزره قوتی یتمکدر ودخی حق تعالی بیوردیکم ویرك انلره الله تعالی نك مالندن کم
سیزه ویردی ودخی بیوردیکه سز جاریه لریکزه اکراه ایتمك زنا اوزره قحبلکه انلر عفت
دینسلر اول اشدن بو ایت دخی عبد الله بن ابی سلول حقنده نازل اولدی اول مناصد
دن ایدی انك ایکی جاریه سی وار ایدی انلره زنا اوزره اکراه ایدردی اوزرلرینه نفقه
وضع ایتمشدی هر کون اوردی حالت جاهلیتده یوسنده اسلام لردی جاریه لرین
اوجرته ویرورلردی چون اسلام ظهور کلدی انی باطل قلدی اول جاریه لردن بری
برالتون کتوردی بریسی بر برده کتوردی عبد الله انلره دیکه وارك دخی زنا ایدرك
اول جاریه لرددلرکم والله بزایرق بونی اشلمزز که اسلامه کلدك حرام اولدی
دوردیلر ایکسی دخی رسول الله شکایت قیلدلر حق تعالی برایتی اندرب بیوردیکه سز
جاریه لریکزه زنا اوزره اکراه ایتمك قحبلکم انلر اول اشدن تعفف دیلیلر سیز
البته اکراه ایدب انوکله حیات دنیا متاعن دیلیسز انلرك کسبن الدسز طوغان
اولادلرین صاتسز که زنادن حاصل اولور هر کمسکم بونده اکراه ایتسه زنا اوزره
الله تعالی غفور رحیم در اول اکراهدن نصکره اشلدکی کناهدن اول اکراه اولنان
جاریه لردن عفو ایدر اما کناهی وعذابی اکراه ایدن اوزرینه اولور ودخی حق تعالی

بیوردیکه وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ یعنی تحقیق برسزه اندردك انوك کبی ایتلرکه حلالی حرامی
بیان ایدیجیدرکه سز اندن متنبه اولهسز اکلیهسزکه اول رسولترین تکذیب ایدنلره
نه رحمه عقاب اولنوی سز دخی اندن حذر ایدهسز بو ایتلر وعظ و نصیحتدر شول
مؤمنلره کم تکذیبدن قورقیاعانه کلدلر شرکدن وکفردن متقیلردر و دخی بیوردیکه
اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي
زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ
يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ابن عباس رض بیوردیکه معنای آیت بودرکه الله تعالی بیرکوك اهلنه هدایت
ویریجیدرکه بونلرکلی انوك نورلرحق یوله هدایت بولدلر و دخی انوك هدایت ویرمکلیه
ضلالت حیرتدن نجات بولدلر و دخی حق تعالی نورینك مثلی مؤمنك قلبنده که انکله
هدایت بولدیکه اول قرآندر دخی محمد مصطفی در شول درجه یکزرکه انوك ایچنده
چراغ واردیعنی شول چراغ کبیدرکه درجه ایچنده اول چراغ ضوء دخی قندیل ایچنده
اول قندیل دخی کانه شول غایت پاکلیکدن یلدز کبیدرکه قتی نور اولدر بونی دره نسبت
قلدی کوکب دری دوی صفات حسنی کوکلو اولدوغیچون اکرچه یلدزك روشنلغی
ارتمقدر دردن لیکن اول کوکب دری تفصیل اولنورکه وقلان دانه اوزره و دخی

کوکبه

کوکبه تشبه قلدی ایه کونشه تشبه قلمدی اندن اوترکه آیه کونشه دونلق نوری کمك
واقع اولور یلدزه واقع اولمز و دخی بیوردیکه اول قندیلی یاندوره لر بر زیتونکه
اول شجره مبارکه در یعنی اولورکه انوك زیتی اول زجاجدن شعله ویره اکرچه اکا
دخی اود دوغدی پس بر زیتونه شجره مبارکه دیدی برکتی چوق اولدوغیچون و منفعتی
چول اولدوغیچون زیرا بو زیتوندن چراق یناررو شنلغی ایرق یاغندن زیاده در و هر
دخی قدر هم یمشدر یاغنی کم کرکسه چقارر حرینده کلشدر تا صورتجه شفادر
و دخی بیوردیکه اول زیت شرقی دکل غربی دکلدر یعنی یا اکر شرقی دکلکه کون مغربه
دونجك اکا دوقنیه و یا اکر غربی دکلکه کنش صباح طوغیجق اکا طوقنیه بلکه کون ایله
مصاحبدر طوغرقده طولنزده کون اکا طولنور هم شرقیدر هم غربیدر ایکی طرفدن
نصیب الور حسن بصری ایدر اول دنیا انجمزدن دکل اکر دنیا انجمزدن اولیدی
بو بیرمشدرکه الله تعالی تمثیل ایدرکندو نورنه یعنی یقین اولورکه انوك زیتی شعله
ویرر دخی اکا اود دوقمدن غایت مناسبدر چون اود نور نورا وزره اولدی
اود نوری دلیلده و بر زیت نوری قندیلده و بر قندیل نوری صرجه نك صفاسنده
علما اختلاف قلدیلر بو تمثیلك معنسنده بعضیلر دیلر بو تمثیل محمد نورنه واقع اولمشدر
مشکات انوك صدریدر زجاجه انوك کوکلیدر مصباح انك ایچنده پیغمبرلك
نوریدرکه یاندرلمشدر اول مبارك انجمرنکه نبوت انجمر یقین اولدرکم محمد
انوك نوری و انوك رسولی ایرورکی خلقه ظاهر اولهکوریجك دخی هنوز بن

رسولم دیو

خبر ویرمدن نتکم اول زیت ویرردی هنوز او دقوغدین شرقی غربی دکل دوغی
یعنی اول محمد یهودی ونصرانی دکل زیرا یهود مغربه نصاری مشرقه قبلرا اول بر
مبارك انجیرن یاندورلمشدر که ابراهیم نسلندن وجوده کلوبدر نور نور اوزره
بری ابراهیم عم کوکلنك نوری بری محمد جسمنك نوری ودخی حق تعالی هدایت
ویرورکیمه دیلرسه کندو نورنه که اول دین اسلامدر وبصیرت نوریدر دخی قرآن
نوریدر حق تعالی عقللری خلقه بیان ایدر فهماره قریب اولوب کلمقلغی اسان او
لدوغی چون تاکه بونکله اکلیه لرکه اورسولك شرقی ومرتبه سی واکا متابعت قیلن
مؤمنلرك یقینی زیاده اولمه وکافرلرك زغبتی اعانه قوبه ودخی بوردیکی فی
بُیُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ
رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ
الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ یعنی اول مصباح
یاندوردی شول اولرایچنده که انلرك بنیادی رفع اولنمشدر اکا تعظیم اولنما
غیچونکه انده باطل وهرزه سوزلر سویلنمه وانك کتابی اوقنه ودخی نماز قیلنه
انده کیجه لرده وکوندزلرده بو اولرده وکی مسجدلردر نتکم بر بوزنده مسجدلر
الله تعالینك اولریدر نور ویررکوك اهلی انلرك نورین کوررنتکم براهلی کوکده
یلدزلر نورن کوررودخی حق تعالی بوردیکه اول اولرده انلرواردکه انلری تجارت
اتمك غافل قلمز الله ذکر ایتمکدن بو تجارتی مخصوص قلدی بونده ذکر اتمکه زیرا

بوانسا

بو انسانی نمازدن وباقی طاعتدن مشغول قیلوب فوت ایتدرمکدر تجارتدن
اولونسنه یوقدر اما بو ذکر ایتدوکی تجارتدن مراد مستون المقدر اکرچه لفظ
تجارت الغه صاحبنه اکسنه لم شامل در زیرا تجارت ذکر ایتدکدنصکره بیع دخی
ذکر ایدی معلوم قلدیکه اول تجارتدن مراد شرادر وبیع انلری غافل قلمز مسجدلره
حاضر کلمکدن نمازلری اقامت قلمانیچون وقتیله زیرا نماز وقتدن تاخیر ایدن نما
زی اقامت ایتمش اولمز سالم ایدر که ابن عمر سوق ایچنده اوتوررردی اذان اوقنردی
خلق دکانلرین قپاوب مسجده کیردلر هر واوغلی دیکه بوایت بونلرك حقنده نازل
اولدی ودخی بوردیکه اول ارلری الله تعالی فرض اولمش زکوتی ادا قلمقدن وکوزل
عمل قلمقدن غافل قلمز شول کوندن قورقرکه کوکلتر وکوزلر اول کونده منقلب اولور
شول حالدنکه دنیاده انك اوزرنده اولدی شکلدن کمزلر کوزلرك پرده سی دفع
اولوب وکوزلری دوورت یکا منقلب اولور قورقسندکه عجبا قتغی طرفدن برنی
عذاب طوته دیو وبرانلر عمزنه یردن کلمه صاغدغی صولدغی بوردیدوکمزکون اول
قیامت کوندر ودخی بوردی لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ یعنی بو ارلر اقامت صلوة واداء زکوته
مشغول اولدقلری اندن اوترو دکه الله تعالی انلری عو صلندور سوال ایتدکلری
عملرك کوزه لیلم وباوز عملرلر جزا الندرمیه ودخی فضلیله بونلرك عو
ضارینی زیاده قیلوبره که الله کیمی دیلرسه رزقلندور حساب سز بونده نصکره بوردیکه

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا
جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ● أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ
سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَنْ
لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ يعنی شونلرکم کافر اولدلر انلرك عملاری
بنك مثالی قیامت کونده شول دنیاده کی سراب کبیدرکه صباح وقتنده اولور
یازده اسی حرارتندن بخار یردن قالقر صوکبی کوریلور صوصمش کشی انی کوروب
صوصوب قرح اولور تاکه اول سراب یرینه کلور هیچ نسنه بولمز کافرلر دخی انجلین
صوصولرکه عملاریندن انلره منفعت اولمه جقدر ملك الموت انکا کلمه که اول فعلنك
جزاسن انکا عام یرینه کتوره که الله تعالی بنك حسابی سریعدر کوز اجوب یومنج حساب
ایدر و بردور لودخی مثل قوردب بیوردیکه اول کافرلرك عملاریك مثلاری شول
قره کونلرکبیدر اولودرك دکز ایچنده که موج انی قپلمش اوله اول موج اوزره
بر موج دخی اوله انوك اوزرنده قره کوسی دخی قپلمش اوله ظلمات ظلمات اوزره بر
بلوط ظلماتی و بر موج ظلماتی و بر دخی دکز ظلماتی بو ظلماتلردن مراد کافرلرك
عملاریدر دکزدکی انلرك کوکلاریدر موجلری بری بری اوزره اول جهل و حسد و تکبر
کوکلارینی قپلمشدر اول بولت قره کوسی یوقردن اول مهر طبعدرکه کوکلاری اوزره
اورلمشدر بونلردخی بش قره کونلق اوزرینه دونکم مومن بش نور اوزرینه در نورلری

قره کو

قره کونلق کوردکلری قره کونلق چقدقلری قره کونلق قیامت کونده وارجق یرلری قره کونلق
یعنی اول قره کونلقدن نظر ایدن کشی شویله دیرکم اکر الینی چقارب نظر ایلسه نور
شول کسه کم حق تعالی نور ویرمدی انکا نوردن نصیب یوق یعنی کسه کم حق تعالی هدایت
ویرمدی و دین انکا نصیب قلمدی انکا ایمان ویرلمز و دخی بیوردیکه الم تر ان الله
یسبح له من فی السموات والارض والطیر صافات کل قد علم صلوته وتسبیحه
والله علیم بما یفعلون ولله ملك السموات والارض والی الله المصیر یعنی کور
مومن یا محمد الله تعالی انکا تسبیح و عبادت قیلور شول کسلرکه کوکلرده در و دخی
انلرکم یرده در قوشلردخی قنتلرین آچوب هوا یوزنده انکا تسبیح ایدرلر و بو نماز
قیلیجلر و تسبیح اوقیوجولر کلسی کذرونك نمازن بیلور و تسبیحی بیلورکه نماز آدم اولغلر
بیلکدر و تسبیح سائر مخلوقلردر الله تعالی دخی بونلرك نه اشلدکلرین بیلور انکا خفی نسنه
یوقدر زیرا اوکوکلر ملکی کلی خاص الله تعالینکدر قونلك دوب واره جق یری اندن
بکادر و دخی بیوردی الم تر ان الله یزجی سحابا ثم یؤلف بینه ثم یجعله رکاما
فاری الودق یخرج من خلاله وینزل من السماء من جبال فیها من برد فیصیب
به من یشاء ویصرفه عن من یشاء یکاد سنا برقه یذهب بالابصار یقلب الله
اللیل والنهار ان فی ذلك لعبرة لاولی الابصار یعنی کور مومن یا محمد تحقیق
الله تعالی بولتری تتی سورر نه یره دیلرسه اندن اول پاره پاره طغلمش بولتری بریره دو
شوروب نه یره جمع ایدر بری بری اوزره قتی قتی طاغ کبی ایدر دخی کوررسن انوك آراسنده

یغورلری چقرو دخی اول کوکدن اندر رشول طغلر مقداری طلولردن بعضلر
دولرکم اندر اول طاغلردن اول طلوطاغلر یدرا یرشدور اول طلودن
کچه دیلرسه انوك اکنی وباغارن هلاك ایدر وکچه دیلرسه منع ایدر اکارلان
ایرکور مزیتین اولورکه اول بولندن جهان برقاق روشنلغی کوزلرنورین
الدغایت ضیاسندن ودخی حق تعالی بوکچه لری کوندزلری دندوب برکیدور
برین کتورر تحقیق بوذکر اولنان نسنلرده دلالتلر ونشانلر وارکه عبرت الدیلر
بلمه لر بدرستی که حق تعالی بردرقاد دورنه دلرسه اشلر عجزی بوقدر بونسنلری
انلر اکلرکه عقل اشلیدر واهل بصیرتلر بونلر نصکره بوردی والله خلق
کل دابة من ماء فمنهم من یمشی علی بطنه ومنهم من یمشی علی رجلین
ومنهم من یمشی علی اربع یخلق الله ما یشاء ان الله علی کل شیء قدیر یعنی
حق تعالی یردی هر دابه صودنکه نطفه درمراد بوندن هرحیواندرکه دیناده
مشاهده اولنور فرشتهلر بحندن ارتق زیرا بزانلری مشاهده قلمز ودخی
اول یرادلن دابه نك بعضی قرنی اوزره یوردیلان کبی وبرنجه لری ایکی ایاق
اوزره یوردآدم وقوشلر کبی وبرنجه لری دوردت ایاق اوزره یوردیهایم وسباع
کبی بدرستی الله تعالی بنه کرکسه قادردر اشلرها جزدکلدر ودخی بوردی
لقد انزلنا آیات بینات والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم ویقولون
آمنا بالله وبالرسول واطعنا ثم یتولی فریق منهم من بعد ذلك

وما

وما اولئك بالمؤمنین یعنی تحقیق بز اندردك اول آیتلر بکه بیان ایدجیدر حقی
باطلی حلالی حرامی وانی جمله اشدرلر بیورلر اما بعضیسی هدایت بولوب ایمانه کلور
زیرا حق تعالی کچه دیلرسه هدایت ویرر طوغرویولنه کتورر اما بعضیلری دیرلرکه بز
الله ورسوله ایمان کتوردك مطیع اولدق بوندنصکره برجماعت کروحق تعالی
طاعتندن اعراض ایدرلر حق تعالی حکمندن غیری حکم دعوی ایدرلر انلر کلی مؤمنلردن
دکلدر بوایتك سبب نزولی ابن بشر حقنده که منافقدر انوکلمه بن یهودی ارا سنده
بریر دعوامی وار ایدی اول یهودی دیدیکه بودعوامزه محمد حکمی دکلمی اول منافق
دیدی کعب بن اشرف حکمی دکلمی محمد برفراوذرعه حیف ایدیدی حق تعالی بوآیتی اندرب
بوردی واذا دعوا الی الله ورسوله لیحکم بینهم اذا فریق منهم معرضون
وان یکن لهم الحق یأتوا الیه مذعنین افی قلوبهم مرض ام ارتابوا ام
یخافون ان یحیف الله علیهم ورسوله بل اولئك هم الظالمون یعنی تحقیق
انلر دعوت اولنسلر الله تعالیدن ورسولدن بکا تاکه رسول انلرك ارا سنده الله
حکیمده حکم ایدکوره ناکاه برجماعت بونلردن اعراض ایدرلر بکری حکمندن بحق لرا کر
بلسلرکه حق کندولرکدر رسول حکمنه مطیع اولوب کلورلر زیرا بیلورلرکه حق کندو
ترکدر اعتماد ایدرلر اکر کندو اوزرنده برکسنه نك حقی اولسه بحکم ایدرسه کندولر
غیری اوزرینه اولیه حکم ایدر حق تعالی بیورر بونلرك کوکلنده مرض نفاقی وار دریاخود
بونلر شکی ایدرلرکه انلری وار دریاخود قورقرلرمی کم الله تعالی ورسولی بونلره

حیف ایدوب ظلم ایدرلر بو کلام قوینج درکه انلری ذم ایدر یعنی بیلورلرکه رسول امینی
بونده حیف ایتمکه بونده ظالملردرکه کندو نفسلرینه ظلم ایدرلر حقدن اعراض
ایتمکله ودخی بوردیکه انما کان قول المؤمنین اذا دعوا الی الله ورسوله لیحکم
بینهم ان یقولوا سمعنا واطعنا واولئک هم المفلحون ومن یطع الله و
رسوله ویخش الله ویتقه فاولئک هم الفائزون یعنی حق تعالی بوردی
بدرستی کرچک مؤمن اولنلرک حالی وقولی قچن دعوت اولنسلر الله‌دن کتاب
بندن یکا دخی انک رسولندن یکا که انلرک اراسنده حکم ایلیه اویله کرکدرکه دیه‌لر
اشتدک قبول ایتدک واول دعوته مطیع اولدق کا اجابت ایتمکه بویله دیلردن فلاح
بولوب سعادته ایریشنلر پس هرکیم حق تعالیه وانک رسولنه مطیع اولدی هر حالده
کرک سرور وکرک بلا وزحمت حالنده دخی حق تعالیدن قورقر سرور وحالنده بیلوب حقه
مخالف اشلمز حکم شرعه مطیع اولور وزحمت بلا حالنده صبر دن کچوب صبری ترک
ایدوب شکایت دلین اچمز جزعلر ایدوب حطالره دوشمز کندو حالنی ضبط ایدوب
صقلاری بونلردرکه ابدی نجات بولوب مراد حاصل قلدلر ودخی بوردی واقسموا
بالله جهد ایمانهم لئن امرتهم لیخرجن قل لا تقسموا طاعة معروفة ان
الله خبیر بما تعملون قل اطیعوا الله واطیعوا الرسول فان تولوا فانما علیه ما
حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه تهتدوا وما علی الرسول الا البلاغ المبین یعنی
منافقلر ایچون رسول الله دیدیلرکه هرقنده کم سن اولسه سن بزدخی سنکله اولورز

چقرسن

چقرسن بیله چقارز طورورسک بیله طورورز اکر غزایه بیورسک واریرز حق تعالی دخی
بوانی انلرک رب بوردیکی یا محمد بونلر منافقلرانلر ایچون دیرلرکه اکر بو امری ایدرسک چقمق
سنکله بیله چقه‌لر دیکل بونلرکه انلر ایچون سیزدن بو اطاعت بیلنوب معلوم اولمشدرکه
دللر اطاعت قیلورسز قلبلرکله بو امردرکه بلمشدر بو حقیقت بلاندرکه سویلرسز اما
اسلام وقتنده علنکز ظاهر اولورکه انلرک خلافی اشلرسز کز کلو طاعت اولدرکه خالص
نیتلر اوله افضلدر انلرنکم دللر اوله قلبلر اکا موافق اولیه تحقیق حق تعالی سیزک کوکلوکزده کی
دخی وخی سرلریکزی بیلورنه اشلرسزایت امدی انلره ایت یا محمد الله تعالیه مطیع اول
وانک رسولنه مطیع اول اکر اولورلرسه نجات بولمه‌لر واکر حق تعالی طاعتدن اعراض
ایدرلرسه تحقیق اول رسول اوزرینه واجب اولن اولدرکه انکا امر اولندیکه بزدن خبر
ایرشدوره ودخی سیزک اوزریکزه واجب اولدرکه تکلیف اولنوب امر اولندرغیکز اول
اول رسالتی قبول ایدوب اجابت ایدسز انکا مطیع اولسه‌سز اکر اول رسوله مطیع اولورسکز
هدایت بولورسز سعادته ایرسز رسوله واجب دکل الا شولکه بزدن سیزه تبلیغ رسالت
قیله اما حساب برفراوز ریمزه دیرسیزکله که قلدوغیکز افعالک جزاسین بوله‌سز ودخی
بوردیکه وعد الله الذین آمنوا منکم وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما
استخلف الذین من قبلهم ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیبدلنهم من
بعد خوفهم امنا یعبدوننی لا یشرکون بی شیئا ومن کفر بعد ذلک فاولئک
هم الفاسقون یعنی حق تعالی وعد قلدی سیزدن قبول کتوره‌لر کم ایمان کتوردیلر وصالح

عمل اشلدیلر اندا یجوب کندوزاتنه قسم قلدیکه البته عربلك عجملك کافرلرینك برلرین بورتلرین
مؤمنلره میراث وانلری هلاك ایدوب مو[illegible]ی برلرینه خلف دیکه انلرك ملکلرین وسیا
ستلرین وانده ساکن اولنلری سوروب کیده تکم بونلردن اول بنی اسرائیلك احیالرین هلاك
ایدوب مصرده وشامده انلرك یورتلرین موسایه تابع اولنلره میراث قلدی وانلرك برینه خلف
دکلدی دخی حق تعالی قسم قلدیکه بو ایمان اهلین انلرك بلادلرینه قرار طوتوب یورتلرین بول ایدوب
دینلرینی غالب قیلیجمع دینلر اوزرینه ودخی اندا یجدیکی بونلرك حالنی تغییر ایده قورقولرینی
امینلکه دونروره ودخی حق تعالی بیورر بو جمله بن مؤمنلره وعده قلدم اندن اوترو که انلر
بکا شرك ایتمیه لر اول عالیه ایدر بو ایت وحی اولدقدن صکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اون بیل مکده اکلندی وانده امر اولندیکه کافرلرك زحمتنه صبر ایده اما کیم کوندز قورقوندن
امین اولمزلردی هیچ بریسی نه کوندز سلاحین اوزرلرندن کیدرلر دی نه کیدرلردی بس حق تعالی
بو ایتی اندوب وعده سنده وفا قلدی دینی اظهار ایلدی اولیالرینه نصرت قلدی دشمندی
اوزره قورقوبی قویوب انلردن دفع ایدب امین قلدی امر ایلدی مدینه هجرت قیله لر ودخی
بیوردیکه کافرلرله قتال ایده لر ودخی بیوردیکه هرکمسه که بونلر نصکره بنم تعلیمیمه کافر
اولوب امر وطوتمامغله شکرین برینه کتورمیه لر انلر الله عاصی اولوب امرندن چیقش اولورلر
اهل تفسیر دیمشلرکه اول بو بعثه کافر اولوب بو نعمت حقلرینه انکار ایدنلر انلر اولدیکم عثمانی
قتل ایدب برافرلق اشلدلر حق تعالی حالارین تغییر قلدی امینلکه برینی قورقوبه دونروب ارا
لرنده قتال واقع اولدی الفت واخوت سوردی ودخی حق تعالی بیوردیکه واقیموا الصلوة

واتوا

واتوا الزکوة واطیعوا الرسول لعلکم ترحمون لا تحسبن الذین کفروا معجزین فی الارض
ومأواهم النار ولبئس المصیر یعنی حق تعالی بیوردیکه چون بزسز بو نعمتلرله انعام قلدق
سیز دخی انوك شکرین برینه کتورمکچون نماز قیلك ومالکزدن زکوة ویریك که سزه فرض
اولمشدر ودخی رسوله مطیع اولك نه کم بیوردی طوتك واندن نهی ایتدی صاقنك اوله که
امید طوتدوغکز رحمته اولشوب سعادت بولدسز ودخی ایجمدا ویله صفاکه بوکافرلر بر بورنده
برنی عاجز قیلمزلر عقاعجز انده ایرشمه فوت اولوب قورتولمزلر عاقبت انلرك قرارکاهلری
اول اودر که اول نه باوزدونوب وارجق یردرکه مقام ایدیدر صوکنده خلاص ممکن دکل
ودخی بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا لیستأذنکم الذین ملکت ایمانکم والذین لم یبلغوا
الحلم منکم ثلث مرات من قبل صلوة الفجر وحین تضعون ثیابکم من الظهیرة ومن
بعد صلوة العشاء ثلث عورات لیس علیکم ولا علیهم جناح بعدهن طوافون
علیکم بعضکم علی بعض کذلك یبین الله لکم الآیات والله علیم حکیم یعنی حق تعالی
بیوردی ای نرکم ایمان کتوردیلر دستوردیلسونلر اوزرکزه کیرمکه شونلرکم قولرکز
وجاریه لرکز دخی شونلرکم عورت حالنه مطلع اولوب انلرکله صحبت قلق حالن بیلورلر
لیکن دخی بلوغیت حاصل اولمامشدر اذن ایله لردن ودخی دستوردلسونلر اوچ وقت
ایچنده برارته نمازندن اوکدن وبر اویله دن اول وقتده که حرارتدن طونکز چقاروب
قویه سز حلوت اوله سز قوشلق اویقوسنه واره سز وبر دخی بتسونلر نصکره بو اوچ وقتده
دستوره محصوص قلدی اندن اوترو که بونلر حلوت اوله جق ساعتلردر وطونلرین صویونوب

راحت اولمق وقتلرده وقت اولمه که برحاله مشغول اولمه که کسه کا مطلع اولمه اوغلی خوش
کورمیه اجنبیدن وکرک قولتردن اولسون هر وقتده دستور دلیه لر کسه نک اوزرینه
دستورسز کیرمیه لر اول اوچ وقتده که انده طونکز قوب کشف عورت ایدرسز اما اول اوچ
وقتده نصکره خدمتکارلر اکر دستورسز اوزرینکزه کیره لرسزه وانلره کناه یوق زیرا انلر
سیزک اوزرینکزه کیرمجیلر چیقمیلر درخدمتی یرینه کتورمجیلر درودخی بعضکز بعضکز
اوزرینه کیرمجی چیقمجی اول اوچ ساعتده خدمتکارلر دستورسز کیرمیوب دستور دیلسونلر
باقی کلی اوقاتده سیزبری بریکزدن دستور دیلک که حق تعالی سیزه بورسه ایتارله حکملر
بیان قیلورکم طوتاسز زیرا اول علیمدر سیزه نه نسنه صلاحدر انی بیلور وحکیمدر سیزه خیرلو
لری حکم ایدر مقاتل ایدر بو آیت مرشد قری اسما حضرتده ناذل اولدی که بر بلوغه ایرشمش قولی
وار ایدی کلوب بر وقتده انک اوزرینه کیردیکه اول فی حوش کورمدی طروب رسول الله
قتنه کلدی دیدیکه یا رسول الله بزم خدمتکارلریمز واوغلنلریمز بزم اوزریمزه کیرورلر
بو حالده که بزاول وقتده انلرک اوزریمزه کیردکلرین حوش کورمزز رسول الله برز توقف
قیلدی حق تعالی بو آیتی انزورب بو احکامی بیان قیلدی ودخی بیوردیکه وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ
الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ یعنی چون سیزدن اول اطفالکیم حرلر درمقام احتلامه ایرشوب بالغ اولسه ودخی
هر وقتده سیزدن دستور دیلسونلر سیزدن اول اول رجالکز دستور دیلردی اشبو
نجلین حق تعالی دلالتیني واحکامنی سیزه بیان قیلورکه اول علیمدر قولتریک امورین

بیلور

بیلور حکیمدر بونده کرکن تدبیر ایدر سعدین مسبب ایدر برکسه وار ایدیکه اناسی اوزره
کرمکه دستور دیردی بوایت انوک حقنده ناذل اولدی خذیفه صوردیلرکه کشی اناسی
اوزره کیرمکه دستور دیلک لاذمی بلی کرکدر دیدی اکر دستورسز کیرسک وقت اوله
انزن حوش کلیجک نسنه یه مطلع اولسن خاطری قلمسزن اناحتی یکدر ودخی بیوردیکه
وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
یعنی شول عورتلرکم اوغلندن قیزدن وعذر کورمکدن قلمشدر یاشلری چوقلوغندن
ارطرقزن امیدلری کسلمشدر انده حاجت قالمامشدر انلرک کیاره کناه یوقدر
بعضی طونلرینی ارلرقتده کیرروب اوتره لر پرده کبی یاخود چارشف کبی که طونلری
اوزرندن اوستلرینه اورلر ودخی شول اورتوکه درنجکلری اوزرینه اورترلر بونلری
کیرورسلر کناه اولمز اما باشلری صارغی سن کیدرمک دواد کلدر واول کیدرد وکلری
دخی انزن اوترواولمه که زینتلری اشکاره ایده لر اکر انلر استعفاف ایدوب رعایت قیلور
ایسه که اول چارشفلرین وقنالرین ارلرقتده کوسترمیه لر انلر اول خیر اولدر الله تعالی
حیمدر قولتریک کلامنی هرنه وجهله اولورسه ایشدورر ودخی علیمدر حالترین بیلور
بونده نصکره بیوردی لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ
حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا

مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ
بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ابن عباس ابدر رضي شول وقتكم حق تعالى بوايتي اندوريكه يا ايها
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ يعني اي انلركم ايمان كتوره يارما انلر بكرى
اراكزده اراكزده امور باطله بيلن پس مسلمانلر دخي خسته لرله وكتوروم وكوزسز لرله دخي
اغسقلرله طعام يمكدن اجتناب قلدلر دد لركه ما انلرك افعلي طعامدر حق تعالى برنى كه
ايلدى على باطلله يمكدن كوزسز لرا وكلرنده كه طعامك اوسى قنده ايدوكن كوزسز لركه اندن
مراد لرينى برينه كتوره لر واغسق اولنلر اوطور مقوله تمام دولنوب اوتوره مزلركم طعام اوسنه
اذدحام ايدوب مراد لرينى برينه كتوره لر وخسته خود ضعيف اولور طعامه ال صوقمق مزاوزن
تمام استيفا قلمز بر بدوكز باطل اولور حق تعالى بوايتي اندوريب بيان قلديكه سيزك اوزركزه
حرج يوقدركه كوزسز لرله واغسقلر وخسته ايله طعام يمكدن ودخي سيزه كناه يوق كندو
اويكزده يمكدن كرك عيالكز مالى اولسون كرك عورتكز مالى اولسون زيرا عورت اوى دخي
كندو اوى كبيدر ودخي اتالركز اونده ودخي عمولركز اونده ودخي عمه لركز اونده ودايي
اونده وتيزه لركز اونده يمكده حرج يوقدر ودخي شول كمسه لر اولونده كه انلرك مفتاحلرينه
سيز مالك اولمسز ابن عباس رضي ايدر بونده مراد كشيك كندو وكيلدر دكه اني حاصلي
اوزره وكيل دكشدر انوك يمشندن وصوندن يرسه قايرمز اما كتوريه ودخي حق تعالى
بورسيزه كناه يوقدر اكر ايشبو بدكاريمز اولوره سيزكوردوكز وقتي طعامله بزدن

برسكز

برسكز انوانده حاضر دخي اولمزسه اما اول شرطله كه اندن زواده كتوريه عكرمه ابدر
انصاردن برقوم بالكز طعام يمزلردى الامكر قوق كلبدى انوكله برلردى حق تعالى انلره رخصت
اولما غجونكه كاه بالكز كاه جمع اولوب بيه لربرايتي اندوريوب بيوردى كه سيزه خرج يوقدر
بجه ديلر سكز يه سزكرك جمع اولوب بيلن كرك متفرق اولوب بيلن اما نجكه انلره كيره سن
بعضيكز بعضيكزه سلام ويرك يعني كشي كندو اوينه كيرسه كرك اهلنه واوى جماعتكيم
وارايسه انلره سلام ويره ابن عباس رضي ايدر اكر كيردوكي اوده كمسه اولمسه ديه كه السلام
علينا وعلى عباد الله الصالحين ودخي بعضيلر ديلركه قجن مسجده كيرسك ديكل
سلام بزه اوزرينه اولسون ودخي الله تعالى صالح قولاري اوزرينه اولسون انوك كبي
سلام حق تعالى قتنده كه بركتي كثيره اوله واجر عظيم اوله پس حق تعالى سيزه اشبو نجلاري حكمله
بيان قيلور آيتلرله تا اوله كه اشبو دوب فهم ايدوب اكليه سز ويوكله عمل ايدوب نجات بوله
ودخي بوريوردكه اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى
أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
لَهُمُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يعني بدرستي حقيقت مؤمنلر انلردركم الله ورسوله
ايمان كتوردي لر وقجنكم انلر رسول ايله بيله اولسلر برامر اوزره كه اندن جمع اولمق لازم
غزا مشتوره تي كبي يا جمعه يا بيرام نمازنده يا جماعتله صلوة مفروضه قلمغه يا بر مصلحت ايچون
جمع اولسلر طاغيلوب كتمزلر تا اول جمع اولدقلري اشي تمام قلميجه ورسولدن دستور

دلميجه

بدرستی شونلرکم سندن دستور دلسنلر انلر درکم الله و رسوله ایمان کتوردیلر پس چون
انلر بعض اشلرینه دستور دلسلر انلردن قنغیسنه دیلرسک دستور ویرکه دونوب اول
اشلرین قوره لر و انلرایچون حق تعالیدن مغفرت دیلکل که حق تعالی غفور و رحیمدر یا یعنی
دخی رحمت قیلوب امرکز اهل علم و دلرهر انکم مسلمانلرانده اما ملجع اولهلر کرکدرکم
مخالفت قیلهلر و انی قیوب کتمهلر الا انک دستوریله کیدهلر پس چون دستور دیلسلر بعضی
در دیلرسه دستور ویرمه دیلرسه ویرمیه و دخی حق تعالی بیوردکه لا تجعلوا دعاء الرسول
بینکم کدعاء بعضکم بعضا قد یعلم الله الذین یتسللون منکم لواذا فلیحذر الذین
یخالفون عن امره ان تصیبهم فتنة او یصیبهم عذاب الیم الا ان لله ما فی
السموات والارض قد یعلم ما انتم علیه ویوم یرجعون الیه فینبئهم بما عملوا
والله بکل شیء علیم یعنی حق تعالی بیوردی رسولک دعاسنی سز اوزکزه شول بعضکز بعضکزه
دعا قلدوغی کبی صنمک انوک عاسندن حذر ایدک انی قاتمک که انوک دعاسی عذابه
واجب ایدیجیدر اما مجاهد الله قتاده دیدیلرکم بونک معنسی اولدرکم سز رسولی کندو آدیله
محمد دیو چاغرمک بر بریکزه چاغردوغیکز کبی انی اولوک و اکا تعظیم ایدک یا نبی الله یا رسول
الله دیک انی دخی تواضعله دیک بدرستی حق تعالی بیورر سیزدن شونلرکه کندولری ستر
ایدوب بر بریکه صغرر کیدرلر اوغرایب رسول کورمسون دیو ابن عباس رضی الله عنه ایدر منافقلر
جمعه کون مسجده اوتوروب رسولک خطبه سین دکلمک غایت ثقیل کلوردی بر بریکه
پرده اولوب مسجددن اوغرایب چقار کیدرلردی پس حق تعالی بو آیتی اندوب بیوردیکه الله تعالی

سیزک

سیزک نه قدر وغیکز بیورر و انکا مجازات قیلور پس حذر ایدیک منافقلر که رسولک امرینه
مخالفت قیلوب اعراض ایدرلر دستور سز اندن دونب کیدرلر تاکه اکزدن انده دنیاده بر
فتنه ایرشمیه کناه اولک که تحقیق الله تعالیدن خاص ملکیدر سزنی اعسز شول نسنه لرکه کوکلرده
لر ایچنده ده در و دخی انوک قولنی بیلور حقیقت بیورر سیزکم نه نسنه اوزرینه سز ایماندن تفاوت
شول کونده که باش طیرادرن قالدوب اندن یکاده نه سز اولوقت سیزه اول خبر خیردن
شردن نه اشدر و کز حق تعالی علیمدر دوکلی نسنه بیلور انکا برنسنه خفی دکلدر اعلم بالصواب

سورة الفرقان سبعون وسبع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

تبارك الذي نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا ابن عباس رضی الله عنه ایدر کثیر
کثیر اولدی و عظمتی کبیر اولدی اول الله که اندردی بو قرآنی اول قولی محمد اوزره
تاکه جمیع عالم اهلنه جنه و انسه اولقرآن دخی محمد قورقوجی اولهلر و بوندن نصکره بیوردیکه
الذي له ملك السموات والارض ولم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في الملك وخلق كل
شيء فقدره تقديرا یعنی اولقرآن اندردی اول الله که بو بیرلرو کوکلر ملکی انوکدر و انک
شریکی یوق ملکنده دخی کندویه ولد طوتمادی اهل و اولاد دخی منزهدر کلی مخلوقی اول
بریدی خالق مخلوق نه که صلاحی وار انک اوزرینه مقدر اولوب تقدیر ایدی هر بر نسنک
اجلنی و رزقنی شول قدرکه دیلدی مقدر قلدی بر لوبر نجه دوزدی که هیچ نقص و خللی
یوق پس کلی مقدرات جاری اولوب وجوده کلدی یا دلدی وفق ارادت اوزره اول خالق
قدرتیله تفاوتسز و دخی بیوردیکه واتخذوا من دونه آلهة لا يخلقون شيئا

وهم يخلقون ولا يملكون لانفسهم ضرا ولا نفعا ولا يملكون موتا ولا حيوة
ولا نشورا يعنى اول بتلر طبنلر الهى قوب كندولره اندن غيرى براله طوتندبلركه اصنامدر
هيچ برنسنه برنفعه قادر دكلبلكه كندولردخى مخلوقدر وانكا مالك دكللركه كندولردن برلاينى
دفع ايده لر يا برمنفعت الحق نسنه كندولره حاصل قيله لر ودخى قدرتلرى يغز اولدرمكه ودرى قيلغه
واولدنصكره بعث ايدوب كيروقوبرمغه هيچ برنسنه اصلا قدرتلرى يغز ودخى بوردكه وقال
الذين كفروا ان هذا الا افك افتراه واعانه عليه قوم اخرون فقد جاؤا ظلما
وزورا وقالوا اساطير الاولين اكتتبها فهى تملى عليه بكرة واصيلا يعنى ايتدلر
اول كافرلركه نضر بن حارثدر اصحابيله كم دكلدر اشبو قرآن الايلان سوزدركم محمد كندو
دن دوزدر واول يهود جبر ويسار وعداس دخى انى دوزمكه محمد معاون اولدلر بودكلرى
مكه ده اولورلردى اهل كتابدن ايدى اول مشركلر زعم ايتديلركه محمد انلردن اوكرنوب بعضى خبر
ويردر حق تعالى بيوردى حقيقت اول كافرلر ظلم وافترا ايله كلديلركه حق تعالى كلامنى يلانه نسبت قيلدلر
ودخى اول نضر اصحابيله دلركه اشبو قرآن الانلردن دكلدر بلكه اول كبارك قصه لريدركه
سطر اولنوب يازلمشدر رستم واسفنديار كبى محمد انى يازدروب اول جبر ويسار وعداسدن
تعليم الور اول حكايتلرى انوك اوزرينه اوقور محمد انى اشبو وب صقلر كيجه ده كوندزده تاكه
چيقوب انوكله خبر ويره خلقى الدايه كندويه اويدوره حق تعالى انوك سوزلرينى رد ايدوب بيوردكه
قل انزله الذى يعلم السر فى السموات والارض انه كان غفورا رحيما وقالوا ما لهذا
الرسول ياكل الطعام ويمشى فى الاسواق لولا انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا

او

او يلقى اليه كنز او تكون له جنة ياكل منها وقال الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا
يعنى حق تعالى بيوردكه يا محمد ايت اول كافرلركم قرآنى اندردى اول الله حكم برلرده كوكلرده قمو
اسرارى وغيبلرى بيلور ودخى غفوردر اكا دوشمنلرى يرلغو وحميد رضيعلرى اسركردخى
اول كافرلر دلركم نولدى بو محمده كم بن رسولم دروبر جلين اولدخى طعام يروصوقلر يوريب
معيشت طلب ايدرلركم بزايله دوزيسنه جايز اولدكه اول پيغمبر بلغه برده اوزرينه تعاصل
قيله كلوب رسول صلى الله عليه وسلم دده لردكه يا محمد سن ملك دكلسن زيرا طعام يرسن
فرشته طعام يمز وصوقلرده كدرسن كندوكى خورطوترسن بوكافرنه كه دلرهب فاسد در
زيرا انوك طعام يدوكى اندن اوترو ايدركه بشردى بشر اولان البته طعام يسه كرك
وصوقده يورودوكى تواضعدن اوترو ايدركه تواضع انوك صفتى ايدى هيچ بولمزدن برسى
پيغمبر بلغه منافى دكل اندر حسد لرندن سويلردى دخى دلركم نجون انوكله برفرشته
كلميدى كه انوك رسولنغى خلق ايچنده كرچكليدى انوكله بيله اولدخى نذير اولوب دعوت
قيلدى يا خود نجون كنا بركنج ويرلدى كه كوكدن انكا القا اولنيدى اول اندن خرج ايدوب
طعب معيشتده اويليدى يا خود نجون انوك بر بستانى اولدركه اندن بيليدى كمسنه محتاج
اويليدى پس بو ظالملر ايمان كتورمزلره ديرلردكه سز متابعت قلمزسز الا بر كشيه كه اول كندو
نفسنده الدغشدر حقدن بوزدوندرمشدر ودخى حق تعالى بيوردكه انظر كيف ضربوا
لك الامثال فضلوا فلا يستطيعون سبيلا تبارك الذى ان شاء جعل لك خيرا
من ذلك جنات تجرى من تحتها الانهار ويجعل لك قصورا يعنى حق تعالى بيوردنظر ايله

کوریا محمد بو کافرلر که سکا نیجه ضرب مثل ایدرلر درلر که محتاجدر مسجود در و بونلرن غیری
دخی سنك حقکده در لرحق بولدن کمراه اولوب ضال اولدلر هدایت بولنه بو رومکه قدرتلری یتمز که
ضلالت بولدن چقه بلو سنوك ربکك برکتی کثیردر و عظیمدر که عظمتله موصوفدر دیلرسه سکا
اول دیدکلری بستاندن و کنزدن دخی بکرك قیلوبره که اول بستانلر جنت ایچنده در کوشکلر بنك
و اغجارنك اندن ایرمقلر اقرود دخی سکا انده بوجه اولور و کوشکلر قیلوبره تنکم ابو امامه روایت قیلور
رسول الله دن بیوردیکه رتم بکا عرض ایدیکه بطحا بی مکه یه نجعون الون ایلیه بن دیدم یا رب بن
انی دیلمزن لیکن انی دیلرمکه برکون طوق اولم شکر ایدب شاکر لردن اولم برکون آج اولم
صابر لردن اولوب صبر ایدرم پس انکا امت اولنك دخی دنیاده حقی بو اولکم انکا اقتدا سی کرجك اولم
و دخی بیوردیکه بل کذبوا بالساعة واعتدنا لمن کذب بالساعة سعیرا اذا رأتهم من
مکان بعید سمعوا لها تغیظا و زفیرا و اذا القوا منها مکانا ضیقا مقرنین دعوا
هنالك ثبورا لا تدعوا الیوم ثبورا واحدا وادعوا ثبورا کثیرا یعنی یا محمد بو کافرلرك انکا
دلری یالکز سکا دکل بلکه بونلر قیامه دخی انکار ایدرلر دیرلر که اولمز نصکره بعث بوقدر اول
بعث و حشره انکار ایدنلره بز دخی سعیر طاموسین حاضر لیشز که اودلری یالکلنشدر نیجه که
اول اوسعیر انلری کوره بر ایراق مکاندنکه مقداری یوز یلق یول اوله اول کافرلر انك حشمه
کلوب یکلنوب قیناو دخی اواز نی اشیدوب لرز و ایتدر رسول الله دن بیوردی هر کیم بنم اوزریمه
قصد ایله یلان سویلدی یر قلدی اول مکانی جهنمك ایکی کوزی ارا سنده دیلرکه یا رسول الله
انك ایکی کوزی وار بیوردیلر بلی اشیدیکز میکه حق تعالی بیوردی اذا رأتهم من مکان بعید سمعوا

بن

بن عمر ایدر جهنم یانکلنوب کوکریه براوازدیره که انوك عیبندن نه بر مقرب ملك نه بر مرسل
پیغمبر قاله الا یوزلری اوزره دوشه پس اول کافرلر تنکه براغله اول نار جهنم اول مکانلری
انده شویله طار اوله که تنکم شول سکز دموری سکز ایچنده طار اولدوغی کبی بو حالده که انلری
بونلرنه دمورلنمش اوله شیاطینلر له زنجیر بیله دوزیلوب قوشلمش اوله اولوقتن کندوزه ویل
هلاکلکه دعا قیلدلر اول کسه که طامورده حلقه کبه اودن ابلیس اولسر اول حلقه ایکی قاشی
اوزرنه سوروبه ذریتی دخی ارنجیله اوله ابلیس چاغرر کم وای بنم هلاکلکمه بو فریاد ایله تا که
کلوب اودا اوزره مطلع اولدر اودی کوریجك فریادلری هلاکلك دیلکدن دخی قتی اوله
اولوقت انده ندا اوله که سیز کذب و کثره هلاکلك دعاسین برکز دیلك چوق دیلك که سیزك
هلاکلکوزك نهایتی یوقدر و دخی بیوردی قل اذلك خیر ام جنة الخلد التی وعد المتقون
کانت لهم جزاء و مصیرا لهم فیها ما یشاؤن خالدین کان علی ربك وعدا مسئولا
یعنی ایتیا محمد اول کافرلره که اشبو وصف اولنان طامو عذابدر و انوك اهلینك حالدر
می خیر لودر یوقسه اول جنت که خلد در متقیلر یچون و شرکدن کفردن تنافقدن بری
اولنلر یچون حاضر لنمشدر اول جنت انواع نعمتلر له انلر یچون عوضدر و انلرك دونوب
وارجق مکانلری اولدر و انده جنت ایچنده نه ارزو ایدب دیلرسه هب حاصلدر بو
حالده که انلر مخلد در اندن کیرو چقمق یوقدر و بونسنه یا محمد سنك ربکدن وعدیله
دیلنوب طلب اولنمشدر یعنی بو دیدوکمز اولدر کم مومنلر دنیاده طاعت قیلوب حق تعالی
اول طاعتلره وعده قیلدوغی نسنلریکه رسولی انده خبر ویرمشدر انی ربلرندن دیلدیلری

دنیاده بونکله که ربنا آتنا ما وعدتنا علی رسلک یعنی ای بزم ربمز ویرکل بزه شول نسنلر که
بزه وعده قلدک رسولرینک دلندن انی بزه خبر ویردک پس حق تعالی اول مومنلره جنتده اول
خلدی ویردوکی اولوعده سی اوزره درکه طاعتجون قلدیدی دخی اول مومنلر اول طاعتی
برینه کتوردی انی الله تعالیدن دیلدکاری ایچون ویردی وبرنجیلر دیلر که مسئول دویلدکی
اولدرکم انی فرشتهلر دیلدیلر الله دن مومنلر ایچون ودخی بیوردی ویوم یحشرهم وما یعبدون
من دون الله فیقول ءانتم اضللتم عبادی هؤلاء ام هم ضلوا السبیل قالوا سبحانک
ما کان ینبغی لنا ان نتخذ من دونک من اولیاء ولکن متعتهم وآباءهم حتی نسوا
الذکر وکانوا قوما بورا یعنی خول کونکم اول کافرلری بعث ایدوب حضرتنه جمع ایلیه اول طلب
قلدری تلرینی بلکه کوره که الهی قوب کافرلردی اول بیلمه صوروب ایده که بنم اشبو قولریمی
سزمی ازدردیکز که بنی قوب سیزه طلبدیلر یوخسه انلر کندولکله یولترین ازتدیلر اول بیلر الهی
تنزیه ایدوب دیه لرکه ای بزم شریکدن منزه پادشاهمز بیزه اولیه کرکمز ایدیکه برنسنی قوب سنک
دشمنلریکی دوست طوتیدق یا بزانمی بیورمدکه کلاک بیزه طیبک حال بوردکه بزم معبودمز
سنسن لیکن سن بونلره وآتالرینه دنیاده طول عمر ویردک وبدنلرینه صحت ومال نعمت ورب
تمتع ایتدرک بونلر کافر اولوب سنوک ذکرکی ترک ایتدلر اول اندورکلک قرانیله او
کتلوب ایمانه کلمکدن غافل اولوب اعراض ایتدیلر شقاوت وخذلان اوزره مصر اولوب
هلاک اولمش قومدردن اولدیلر اشبو فساده ویردیلر حق تعالی بیوردیکه فقد کذبوکم
بما تقولون فما تستطیعون صرفا ولا نصرا ومن یظلم منکم نذقه عذابا کبیرا حق تعالی

اول

اول کافرلره خطاب ایدوب بیوردیکه ای کافرلر بخچین معبودلریکز سیزی یالندیلر
سیزدن برسزکه بونلر بزم معبودلریمز درامدی بوکون اول کوندرکه نه معبودلریکزک
کوچی یتر که سزدن عذابی منع ایدوب نصرت ایده لرونه سیزک کوچکز یتر که کندوکزه
نصرت ایدوب نفسلریکزی عذابدن قورتره سز هیچ بونسنده چاره کزیوق هرکیم کم
شرک کتوره سزدن نفسینه ظلم ایدری لاندمدرکم بزبوکون اکا اولوعذابی طتدوره وزکه
صبر اندن خلاص ونجات بولنمه ودخی بیوردیکه وما ارسلنا قبلک من المرسلین الا
انهم لیاکلون الطعام ویمشون فی الاسواق وجعلنا بعضکم لبعض فتنة
اتصبرون وکان ربک بصیرا یعنی اول کافرلر رسول الله طعنه ایدوب دیدیلرکه بو رسولدم
دروبزجلین طعام یرو بازارصوقاقلرنده بزجلین کزرمی تعالی بوآیتی انلرک کلامنه جواب
ایدردی هم رسوله تسلی قیلوب بیوردیکه یا محمد سندن اول بیلر وبزهیچ بر رسول کوندرمدک
الا انلر جملهسی طعام یرلردی وصوقاقلرده یورلردی بزم سنمز اولیه جاری اولمشدرکه بز
سیزک بعضکزی بعضکزه فتنه قلدق یا بلری درویشلره فتنه قلدقکه کوردلر دیرلرکه انلره
بزده ایکمز برخالقدن قوتلر بوزبزه نیچون انلره ویردوکی کبی ویرمدی وصاغلری خسته لره
فتنه قلدق دیرلرکه انلر دایم صحت اوزره بزدایم زحمت ایچنده نیچون بزه صحت ویرمدی مقاتل
ایدر بوآیت ابوجهل ودخی ولید وعاص ونضر بن حارث حقلرینده نازل اولدی شولوقتکه کوردیلر
ابوذر وابن مسعود وعمار وبلال وصهیب وعامر فریتلریله اسلامه کلدیلر ابوجهل اصحابیله
دیدیلرکه نظر ایدک کورک بزم ایچمزده که حقیر اولنلر وازاد اولنلر قوتلر بزدرکه وار دیلر محمده

متابعت قلدلر بزعارتدین بوشو قرلر واداب کا اسلامه کلوب اول حسیسلرله برابر می اولدم
بوسببله ایمانه کلدون امتناع ایدرلردی پس حق تعالی ایمانه کلان فقیرلره تسلی ایدوب بوردیکه
سزبوکافرلردن اشتدکلرنکزه وانلرك ذا الرخه وایمان ایچنده غنا کثره ودنیاده فقر نکزه
صبر ایدرمیسزکه سیزك ربکز بصیردر کورور سیزدن قنعکز جزع ایدرکا کوره نعمکزه
موافق جزا قیلور بونون اوترو رسول الله بوردیکه قحن سیزدن بریکز نظر قلسه شول کیسه که
کندوك اوزره مالله تفضیل اولنشدر یا جسمی برله اول افی قوسون کندودن ادنی لره نظر
ایتسون کندو حالنه شکر ایتسون بوندن نصکره بوردیکه وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا يَوْمَ
يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَحْجُورًا وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا
مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا یعنی حق تعالی بوردیکه شول کسه لرکم کرو بعث اولمقدن
قورقمزلر وحضرتمزه کلمکلرین اوقومزلر دیرلر نچون بزم اوزرمزه فرشتهلر ایندیکه اول محمد
کرچکلکن بن طفلق ویره لردی یا خود نچون اول ربمزی بزکورمیدك که اول محمدك کرچك
لکن بره کندو خبر ویریدی پس حقیقت بوکافرلر کندو نفسلرینی غایت تعظیمده طوتدلر که
بونك کبی موز سویلدلر بونلر بو طغیانلری ایچنده قنی حدده کچدلر که الله لرن کورمك استدلر
تاکه ایمان کتوره لر امدی اولدکلری کونده که قبض فرشته سیله عذاب فرشتهلرن انلر کوره لر
انده اولوقتده جنتلره بشارت اولنیه نتکم مؤمنلره بشارت اولنور رحمت ومغفرتله وابدی
جنت ایله بلکه اولوقتده اول کافرلره ملایکه لر دیه لرکه حرامدر حرام اولنمشدر کافرلره جنتده

کر

کرمکلکه بشارت اولنمز الا انده کم لا اله الا الله دیدلر مقاتل ایدر بو اولوقتده دوکم قحن کافرلر
مزار قبرلرن قالقسلر فرشتهلر انده دیرلرکم حرامدر حرام اولنمشدر سیزه بشارت اولنمقدن
پس حق تعالی بوردیر بز قصد ایدرز اول کندولردن ایدوکلن عملارینی که هباء منثورا یعنی دوزاندن
اوترو کم انی الله اشلدلر دی اما اول لفظ هباده اختلاف قیلدلر هبانه در علی کرم الله وجهه
بوردی هبا شولدرکه باجه دن کنش دوشنجك نورکبی کورونور اما ال الله طوتمز وکولکلن
کورنمز منثور اولدرکه طاغلمش وصاچلمشدر ابن عباس ایدر هبا اولدرکه بیل انی طیراندن
راغج جوروکندن صاورودی بوردیکه اَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ
مَقِيلًا وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَٰنِ
وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا یعنی حق تعالی بوردکه جنت اهلی قیامت کونده خیر اولور قرار
مشرکلردن وکافرلردن مقامدرنده فرار طوتمق بوندن وراحتلق بوندن مقیل دیو قوتلق
وقتده بتوب اویوبحق بن دیرلر اما مقصود بونده راحتدر یعنی دیمك اولورکه قیامت کونی نجیه
مؤمنلر اوزره الاشولدرکه صباحدن قوشلق وقتی قدرکه اول قیلوله وقتدر جنتده راحت
اوله وکافرلرك مقیلی یعنی قشلقلری جهنم ایچنده اوله خبرده کلمشدرکه قیامت کونی مؤمنلر
اوزره قصر اولنکه شول اکزو وقتدن کون طولندن وقتی مقدار رودخی حق تعالی بوردی قیامت
کونی اول کوندرکم دنیا کوکی ایکی یارلیه شول بوط یاریورکبی بولنتر کبی کتورولیه کیره اول
دنیا کوکی فرشتهلری بیره اندوریله انلرك بوقتنی براهلندن چوق اوله اندن ایکنجی کوك یارلیه
وانك اهلی وقتی اندوریله که انلر اونکی کوك اهلیله بوجمع براهلندن جنتیدن وانسون ارتق

اوله

اندنصکره اوچنجی تابدنجی کوکه دکین یاریوب اهلی اندرشویله که هرکوکك اهلی کندودن اشغه کوکلرك
کلی سنك اهلندن ویرلر اهلندن ارتق اوله اندنصکره کروبیلر وعرشی کوتورن فرشته لر دخی
ایدنلرکه بونلرك ساغنشی انجق الله تعالی پس اول کونده حقیقتا ملك الله تعالیکدر هیچ
دخی بوملکده الله دن غیری کسه حکمی یوقدر امر حکم انده حق تعالیکدر واول کون کافرلر
اوزره قنی دشوار اولور بوسوز ایدر کم مؤمنلر اوزره دشوار ایلیه صدیقنده روایت ایدر کم
اول قیامت کونی انسان اولنه مؤمنلر اوزره تا بر فرض اولنمش نمازی دینار قلدوغی مقدار
ودخی بیوردیکه ویوم یعض الظالم علی یدیه یقول یا لیتنی اتخذت مع الرسول سبیلا
یا ویلتا لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا لقد اضلنی عن الذکر بعد اذ جاءنی وکان الشیطان
للانسان خذولا بوایت عقبه بن معیط حقنده نازل اولدی که انك عادتی بولیدیکه هرقنجی
سفردن کلسه طعام پیشوریب قومنك اولوسنی جمع ایدردی برکون کیروسفردن کلدی قومنی
دعوت ایدیب رسول الله اولدعوتیله جاغردی چونکم اورتیه طعام کلدی رسول الله دیدیکه
بن سنك طعامکی یدکوم تا سن الله یه برکلمه ویم رسول الله شهادت ایتیم عقبه انی اشیدوب
کلمه شهادتی کتوردی رسول الله دخی انك طعامن یدی اول عقبه ابن خلف دوستلرندن ایدی
اول ابی بن خلف عقبه نك اسلامه کلدوکن اشیدوب کلوب دیدیکه یا عقبه دینك قودك
باطلمی طوتدك عقبه دیدیکه یوق والله دوغرو لمه بوکشی که اومه کلدی بنم طعامی یمکدن امتناع
قلدی دیدیکه شهادت کتوردیم یمز فرانلن اوتندمکه طعام یمدن اومدن چقه اول کلمه دیدیکه
طعام یه پس اول ابی بن خلف ملعون دیدیکه یا عقبه بنم کوکلم سکا خوش اولمز تا که سن وارب

محمد

محمدك یوزونه توکورمیجه اندن اول عقبه ظالم وارو اول اشی اشلدی رسول الله کا
دیدیکه یا عقبه مکه دن طشره اکرسکا اوغرایم کرکدر که باشکی قلجیله کتوروب کلم پس اول
عقبه بدر کونده طوتیلوب حبس اولندی اول حبسده اولدی اما ابی بن خلف احد کونده
رسول الله کندوالیله دیه لدی صحاك ایدر عقبه رسولك یوزونه توکوریجك اول توکرك
کیروکندو یوزنه دوشدی بکانغی اوکیبانردی تا اولنجه دخی انك اثری واریدی پس
قوتیجه بوایتی اندوب بیوردیکه قیامت کونده اول عقبه ظالم الذی چینیه حسرت ونداملت
بونلرکه تقصیرلری ایدی الله تعالیك اسمانلری مقابله سنده کندوی اول کفره معصیتده
محکم طوتدی اول دوستی خلف اوغلی اتیك سوزنه مطیع اولدیکه انی رتبنك بولندن منع
ایلدی عطا ایدر رایکی انی چینیه بیه دیرمکه وارنجه اندن کیروبه هربتکجه بزیه بوغلدیجه
دیه که ای کاشکه بن محمده متابعت قلیدم وانوکله اول هدایت بولن یله طوتیدم ای وای بنم هلاکم
کاشکی بن ابی بن خلفی دوست طوتمیدم وتخفیف اول نبی کمراه ایدب ازدردی قرآنه اویوب
ایمانه کلدکن منع ایلدی اول رسول وقرآن بکا کلمکن امدی شیطانك عادتی بودرکم
آدمه اوغلانی شویله بلا ومحنت اچنده بره غردخی ترك ایدب نصرتسز قوراول انی شیطانه
نسبت قلدی اندن اوترکم هرکم ظالم ومتمرد اوله آدمدن وجندن ودخی هرکیم برکشه
اغوا ایلدی بونلردن منع اتسه اول شیطان اکرچه بوآیت عقبه حقنده حاصلدر اما حکمی جمیعی
سرجلو قوحقنده عامدر زیرا سبب خاص اولمق حکم عام اولمقه مانع دکلدر پس هردوستکم

دوستی معصیتلیه الله طاعتندن منع ایتسه بو حکم کافر دخی عامدر اولدخی بو حسرت اوریتیه
یا قیوب بو عذابه کرفتار اولورایسه صحبتک تاثیری وار درکرک صالح ایله اولورکرک فاسق
ایله انجون رسول الله بیوردی اَلْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ یعنی
کشی دوستنک مذهبی وطریقی اوزرینه اولور انک عادتن عادتلنور پس نظر ایتسون کوزیله
سیزدن بریکز کیمکله دوست اولور عقلی اولان بوندن چوق معنی انکار ودخی بیوری وَقَالَ
الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ
جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا یعنی اول کونده عقبه اول
اشی اشلدی رسول الله بیوردی یا رب بدرستی اشبو قوم بو قرآنی شول هجو وهذیان کبی
طوتدیلر شعر وسحر دیرلرانی ترک ایدوب اعراض ایتدیلر انکا ایمان کتورمدیلر انوک ایچون
کیلدیلر عمل ایدلرجون رسول الله قومندن شکایت ایلدی حق تعالی انکا تسلی ویاوب بیوردیکه یا محمد
تکم مجرملردن سکا اعدا قلدق سندن اول پیغمبرلرک دخی هر برنه منتهر کلردن اعدا قلدق
سن صبر ایله بزم امرمزه تکم الوصبر ایتدیلر بدرستی بن سنک ناصریکم وسکا هدایت ویرجیکم
بنم نصرم وهدایتم سکا کفایت ایدر ودخی اول کافرلر دیرکه نیچون بو قرآنی محمد اوزرینه
بردفعه کلسنی بلم ایندی تکم توریت موسایه وانجیل عیسایه وزبور داوده
اندی جمله بردفعه ده حق تعالی بیوردیکه بزبونی اشلدک آیة آیة سوره سوره متفرقه

اندر

اندردک تاکه اونکله سنک کوکلکی قوی قلم وزانی اشیدوب حفظلیه سن ازبرلیه سن واول کتابری
جمله بوندن انجون اندردک که اول پیغمبرلر یازلر اوقورلردی اما بو قرآنی اول نبی اوزره اندر
دک که امی دیرلر مزا وقومزوهم بو قرآنک ناسخی منسوخی واردر ودخی بونده هوایدوار که
انی بو امور دن نهورنده ویرلمه کرک پس بوندن اوتورو تفریق ایلدک تاکه اول رسولمز انی
حفظ ایدوب حفظلیوبه وعمل ایدنده اسان اولمه بزبویله بیان وتفصیل قلدق بیان بوندن ودخی
بیوردیکه وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بو مشرکلر
کلوب سکا بر ضرب مثل اتمزلر سنک امرک ابطال ایتمکیچون الا بزسکا بر بیان حق کتوره وز
انلرک باطل مثلرینی رد ایدر انلر کتوره وکندن بر کتورده وکمز کرکلو رکد ربیان بوندن
اندن اول مشرکلرک حالی نولسن دربیان قیلوب بیوردیکه بونلر انلردرکم یارین یوزلری اوزره
حشر اولنوب سورینولر جهنمدن یکا بونلر کلی شرلولردرمرتبه بوندن ودخی وارحق منزلری
بوندن ودخی یول ازدوب کمراه اولمق بوندن بوندن اوترو دردکم حقه اومزلر باطل مثلر
قورلر ودخی حق تعالی بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ
وَزِيرًا فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا یعنی حق تعالی
بیوردیکه تحقیق بزموسایه توریت اندردک وقرداشی هرونی انکا وزیر ومعین قلدق ودخی
امر ایدوب اول ایکیسنه دیدک وارک دعوت ایدک شول قبطیلر قومنه که بزم آیتلریمزی یالانلدیلر
پس چون انلر واروب اول قومه بزدن تبلیغ رسالت قلدیلر انلر انکار ایدوب متابعت قلمدیلر

بس بزدخی انری اصلاریله هلاك ایلدك شویلکه هلاك اتمکدر و دخی بیوردیکه وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا
كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا يعنی
موسی دن ایلرو دخی نوح قومنه رسول کوندردك اول قوم دخی نوحی تکذیب ایتدلر نوحی
تکذیب ایدن جمیعی رسولری تکذیب ایتمش اولور زیرا حقیقت مؤمن اولدرکه جمیع رسولری
تصدیق ایده چون انلر نوحی یالانلدلر بزانری غرق ایلدك طوفانله کندولرنه نصکره کلنلره
عبرت قلدق تاکه انلردن بونلر دخی متنبه اولوب عنادی ترك ایده لر چون انلر عناد ایدب
ظالم اولدلر بز اول ظالملرایچون آخرتده زیاده انجق یچی عذابلر حاضرلدق دنیاده تعجیل
اولان عذابدن ارتق و دخی بیوردیکه وَعَادًا وَثَمُودَ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَٰلِكَ
كَثِيرًا وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمْطِرَتْ
مَطَرَ السَّوْءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا یعنی دخی بونلر دن نصکره عاد
قومنه هودی و ثمود قومنه صالحی کوندردك انلر دخی اجابت ایتدلر سرکشلك ایتدلر انلری
دخی هلاك ایلدك و دخی اصحاب رس که قیو قومیدر اول قیو اوزرنده اوتوردلر دی قیو نلری
صغیرلری چوق ایدی بتلر ایوب انده بلیارلردی حق تعالی انده دخی شعیبی کوندردی که وارب
انری اسلامه دعوت قلدی انلر دخی اول طغیانلری اوزرنه محکم طوروب شعیبه اذا قلدلر
ناکاه اول قیو موره سنده اوتورمشکن انلرنده اول قیو یقلدی انلر دخی دیارلریله و منزلریله
جمله بیره کچدلر جمله سی هلاك اولدلر و دخی نچه قرنلری بونلرك اراسنده هلاك ایلدك انلرك
کلسنه نچه مثللر تشبیه ایدب خبر ویردك انلرك اوزرلرینه حجت اقامت ایتکچون بز انری هلاك

ایتدك

ایتدك الا نچه نهدبدلر قلمدن نصکره چون بو قورلرله متعظ اولمدیلر کتمنی هلاك ایلدك
شویلکه هلاکلکدر کسر ایدب ذره ذره قلدق یا محمد تحقیق بو سنك قومك لوط قومنك
منزلرینه کلدیلر کوردیلر که اول بش شهردن همان برسی قورتلدیکم اول خبیث عملی اشلدیلر
اما اول دوردت شهرك اوزرینه طاش یاغوب نچه سنی هلاك ایلدك بونلرانی کورمدیلرمی
سفرلرنده انلرك دیارلرینه اوغرلر کچورلر نچون انلردن برعبرت الوب اوکتلمزلر بلکه بونلر
اول بمشدن قورقمزلر آخرته انکارلری واراندن اوترو عناد ایدرلر نیز اولدکه بلمزلر
اشبو حقیقت نه اولسر و دخی بیوردیکه وَإِذَا رَأَوْكَ إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا
الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا إِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ
أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا بو آیه ابوجهل اصحابی حقنده نازل اولدیکه رسول اللهی
کوریجك استهزا ایدرلردی حق تعالی خبر ویردیکه یا محمد قچن اول قومك سنی کورسه
طوتمزلر سنی الا مسخریه طوتوب استهزا ایدرلر دیرلرکه اشبو میدر اولکم الله بونی رسول
کوندردی بعثن اولدیکه بزی ازدوب الهلرمزدن اعراض ایتدوره اکر بز صبر ایتمز اولسه
لیمدی بونسنه اوزره اول بزی الهلرمزدن دوندوردی حق تعالی بیوردی بز اولا بلمز
اول عذابلری کوردکلری وقتکه بولنکم خطا ایتمش وکیم صواب اوزره کتمش کورمز
مسن یا محمد شول کشه که کندو هواسنی معبود طوتمشدر کوکلی نیه میل ایدرسه اکا طرلك

اوزرینه سنی کفیل اولدرق کمانی اول هواسنه طیمقدن منع ایده سن الله تعالیدن غیری
کوکلی دلکه طیدرمیه سن بو ایش سنك الکده دکل بو آیة اول مشرکلر حقنده نازل اولدیکه
قنده برکوزله طاش کورسه اول طیدوغنی براغوب اکا طیردی اندن اوتروهواسنه طیاردی
ودخی بوردیکه ام تحسب ان اکثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا کالانعام
بل هم اضل سبیلا یعنی یا محمد اویله ظن می ایدرسك بونلرك چوغی سنك دیدوکك فهم
ایدب متنه ومتعظ اولمغیچون اشیدرلر یاخود اول معانیه کوره دکلری حجتلری عقللرله
ادراك ایدب اکلرلر دکلدر بونلر الا اشول بهایم کبیدرکه همتلری تنعم دنیاده در بلکه
بونلر بهایمدن دخی یولی کمراه در زیرا بهایم حیوانلر فعل اوتلوغنه طوغرو کیدرلر دکلرونه
یردن ایچه جك بیلورلر صاحبلرینه بیون ویرب مطیع اولورکه انده تمارایدر اما بو
کافرلر طریق حقی بیلزلر وبونلره یردن رزق ویرن خالقلرینه مطیع اولمزلر دخی اول
بهایم الله سجده ایدب تسبیح ایدرلر بو فاجرلر اتمزلر پس بونلر دخی هالدر ودخی بوردیکه
الم تر الی ربك کیف مد الظل ولو شاء لجعله ساکنا ثم جعلنا الشمس علیه
دلیلا ثم قبضناه الینا قبضا یسیرا یعنی یا محمد نظر اتمز میسن که ربك اول ظلی
نجه مدایدر طلوع فجرله کون طوغمق اراقنده شویله که شرقدن غربه کوکله اولور چیکلور
هیچ بدسنده کنش برق اکر دیلرسه قادردرکه اول کوکله ثابت ودائم قیلرکه هرکز کنش
انی زائل ایدب کیدرمیه اندنصکره اول ظلی بلکه برکنشی دلیل قلدق زیرا هرنسنه ضدیله

معلوم

معلوم اولور دلیل اولدوغی بوددکم اکر کون اولمسه اول کوکله بلمزدی نتکم نور اولمسه قره کو
لی بلمزدی اندن اول ظل بیره دوشمشکن اذاز کبرو بزدر شرزانی شویله که هیچ برکستك
اندن خبری اولمیه بودخی برفرفدر تمره دلیل ظاهردر عقلی اولنده ودخی بوردیکه وهو الذی
جعل لکم الیل لباسا والنوم سباتا وجعل النهار نشورا یعنی اول الله در اولکم
سیره کیجه قره کولغن لباس کبی بردی نتکم لباس بدنکزی بودرتاکم اول کیجه ایچنده
کسه کسنك حالنه مطلع اولمیه هربری فراغتلق حاصل ایدب راحت اوله لر ودخی اویقوی
سیره انکچون قادرکه اول کوندن عملنده عاجز اولوب یوریلان بدنلریکز انکله راحت
اولوب کیروقوة کسب ایده بارکی کون عملی ایچون واکر اویقو اولمسه بدن اشدن ضعیف
اولوب تیرنجك هلاك اولورلردی وکوندوزی دخی اویانقلق قلدی تاکه هربرکز طرو
کلوب سبب معیشتکزی ایچون سعی ایتمکه طاغیلوب نسنه جك طلب ایده سز ودخی بوردی
وهو الذی ارسل الریاح بشرا بین یدی رحمته وانزلنا من السماء ماء طهورا لنحیی
به بلدة میتا ونسقیه مما خلقنا انعاما وانا سی کثیرا یعنی دخی اول الله در کم سیره
یغوردن اوکدن یلی بشارتجی کوندری تابله سز که حق تعالی سیره رحمت یغوردن کوندردی
انك شکرین بریه کتوره سز پس حق تعالی بیوردی اول بشارت یلنی کوندردکدنصکره سیره
بزکوکدن صو اندردك کم هم کندو یاکدر وغیری دخی پاك ایدیجیدر انکچون اندردك
اول صوی کم انکله اولنش یرلری دیرکورو وانواع نباتات وبستانلر ایله ثمرالر وصیو
یانلر بتوروز انکله بو انعاملری وحیوانلریکه برقیشوز وآدمیلردن دخی چوقلری انکله

صوارپرز ودخی بوردیکه ولقد صرفناه بینهم لیذکروا فابی اکثر الناس
الا کفورا یعنی حق تعالی بوردی تحقیق بز بونلرك اراسنده اول بغوری صرف ایدب
دوندوروز بردفعه بر بلاده وبردفعه بلاده کوندوریرز بعضیلر دولرکم بغوری
بزدوندوریرز دیدوکی بودرکه کاه ایری قطره لر بغور کوندوریرز کاه اوفاق
قطره لر ضعیف بغور کوندوریرز تاکه بوحکمارده فکر ایدب بزفرکمال قدرتمزی ذکر
ایده لر اما بوکافرلر بونلرن امتناع ایدب البته انکار ایدرلر بز بغور کوندوریرز
انلردولوکه بونی بزه فلان یلدز یغدردی اما بونلرك مومنلردر دیرلر بونی بزه
الله تعالی فضلندن وکرمندن یغدردی بوکلمه ایمانری کامل اولور ودخی بوردی
ولو شئنا لبعثنا فی کل قریة نذیرا فلا تطع الکافرین وجاهدهم به جهادا
کبیرا یعنی حق تعالی بوردیا محمد اکر بز دیلسوز هرشهره بر رسول کوندریدك
اول قومی انذار ایده لر دی اما کلسنه سنی رسول کوندردب اول دعوت وانذار
یوکن حب سنك اوزرینه یوکلندك تاکه سن بوکلمه صبر ایدب اول سنکچون
حاضر لدوغمز کرامتلر ویوجه دره جه لر مستحق اولسن سن اول کافرلره مطیع اولمغل
شول نسنه ده که سنی کندولره موافق اتمکه دعوت ایدرلر ومذاهبنه بلاتلرسن
جهدایت بونلرکله دورش قرآن اوقومغه وجهاد قلمغه سست اولمه غایت قوی
اولکه حق تعالی سنك ناصرکدر ودخی بوردی وهو الذی مرج البحرین هذا
عذب فرات وهذا ملح اجاج وجعل بینهما برزخا وحجرا محجورا یعنی حق تعالی

خبر

خبر ویرب بوردیکه اول الله درا اولکم ایکی دکزی بری برینه قرشدردی برنده
برینه دوکدی برینك صویی غایت طتلو وبرینك صویی غایت طوزلو اول طتلو صولرینه
اچی صولر اراسنده حایل ومانع قلدی قدرتیله تاکه اول اچی صو طتلو صویه قرشمیه ودخی
شوکی ممنوع قلدیکه بری بری اوزرینه غالب اولمزلرکه بری برنده فساده وارلر
ودخی بوردیکه وهو الذی خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا وکان ربك
قدیرا یعنی ودخی اول الله درکم بر قطره صودن آدم یرتدی بعضیسنی صاحب نسب قلدی
انکله حرمتلو نکاح ثابت اولدی وبعضیسنی بری برنه صهر قلدیکه بری برنه نکاحی جایز
اولدی نکه سوره نساده ذکر ایلدك آیه تحریمده حق تعالی بوردی کمسنه نك نکاحی
حرام قلدی بونده نکرار حاجت دکل پس حق تعالی بوردیا محمد سنك ربك نه کرکسه
قادردر قدرتی یتردودخی بوردیکه ویعبدون من دون الله ما لا ینفعهم
ولا یضرهم وکان الکافر علی ربه ظهیرا یعنی اول مشرکلر اول خالق قادری
قویب برنسنه یه طپرلرکه اول طپدقلری انجون انلره منفعت ایرشدرمك الندن کلمز
وطپمایلر ودخی قیوب مضرت ایرکودرمك الندن کلمز بوکافرلر شیطانه
معاون اولدیلر اول دیلری اوزره مخالفت ایدب معصیت اشلمکه ودخی بوردیکه
وما ارسلناك الا مبشرا ونذیرا قل ما اسئلکم علیه من اجر الا من شاء ان
یتخذ الی ربه سبیلا یعنی حق تعالی بوردیکه یا محمد بز سنی کوندردك الا بشارت
ایدیجی کوندردك مطیع قولره وقورقودوجی کوندردك عاجز قولره ودخی ایتکم

بن تبلیغ وحی ایدب سیزه حق تعالی خبرین تبلیغ ایدوب دعوت قلدوغجون سیزدن اجر
دیلمزکه دیه سن محمد بزدن مالمز طلب ایدر دعوتدن اوترو بز اکا متابعت قلمزز
اما شول که که استر الله تعالیه واصل اولمغه مالنی انفاق ایتمکله وسیله طوتمه کندو بیلور
اشلسون بن کندو نفسیمجون اجرت طلب ایتمزن لیکن الله تعالی رضا سیجون مالنی انفاق
ایدنی دخی منع ایتمزن تاکه کندویه یول طوتوب واره جنته ابریشه ودخی بوردیکه
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا یعنی
یا محمد توکل ایدب اشکی تفویض ایتکل اول الله که حی باقیدر اکا اولوم یوق دخی
انکجون نماز قیلوب نعمتلرینه شکر ایلکل واکا حمد ایله ثنا قلغل اول الله کافیدر قولنی
بیلک قولنی بیلک کناهلرین بلکه که انکله مجازات ایدر ودخی بوردیکه الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَاسْأَلْ بِهِ
خَبِيرًا یعنی اول الله در اولکم کوکلری برلری یرندی دخی بو ایکیسنك اراسنده نه وار
ایسه یرندی التی کونده اندن عرش اوزره مستوی اولوب حکم بیرکوك اهلی اوزره غالب
قلدیکه اول رحمان در سن بو مذکورلری اول رحمانه صورکه خبیردر اکرچه رسوله دیر
اما بونده مراد امتدر زیرا اول انك خبیر لوغنه ورحمانلغنه مصدقدر رسوله حاجت
دکل ودخی بوردی وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا
وَزَادَهُمْ نُفُورًا تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا
وَقَمَرًا مُنِيرًا یعنی قجن دیسه لرکه رحمنه سجده قیلك اندیرلرکه رحمان نه نسنه در

بلوز

بلوز اول رحمانی یمانی بیلورز یعنی مسیلمه کذابه رحمان یمانی دیو آد قومشدری دیدلر
یا محمد بز سجده می ایده لم شوکه که سن بزه بیورسنکه اکا سجده ایدك دیو انلرك قجملقلری
زیاده اولدی دین واماندن دکل که سجده ایلکدن عظمتی اولو اولدی اول الله که کوکلرده
برجلر یوندی ابن عباس ایدر بروج بیوروغی اول اون ایکی منزلدر که یدی سیاره بلدز
انلرده سیر ایدر که اول حمل وثور وجوزا وسرطان واسد وسنبله ومیزان
وعقرب وقوس وجدی ودلو وحوت دیر اما حمل ایله عقرب مریخ اولیدر و
ثور ایله میزان زهره اولیدر وجوزا ایله سنبله عطارد اولیدر وسرطان قمر اولیدر
واسد کنش اولیدر وقوسله حوت مشتری اولیدر جدیله دلو زحل اولیدر بو اون ایکی
برج طبایع اوزره قسمت اولنمشدر هر برینك نصیبی اوچ برجدر اندن اوترو بو طبایع مختلف
ملتقات دیرلر حمل اسد قوس بو اوچ نار یه در ثور سنبله جدی ارضیه در جوزا میزان
دلو هوائیه در سرطان عقرب حوت مائیه در پس حق تعالی اول نجومی ایجاد کنشی سراج
قلدیکه ضیاسی جملدن زیاده در وآیی دخی نور لو قلدی کون مرتبه سندن ادنی وباقی
ستك مرتبه سندن اعلی در ودخی بوردیکه وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ
أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا یعنی اول الله در که کیجه ایله کوندوزی برینك خلفنده
قلدیکه بری کیدر بری کلور تا هر کیمك که کیجه وه علی فوت اوله کوندزده قضا ایده دخی
قجن بری ارتسه بری اک اور بری برینه تداخل ایدر بونی حق تعالی اندن اوترو قلدیکه انی
ذکرانك دیلیندر یا انی شکرانك دیلیندر کیجه وکوندزده ورد ایدنلر انلری برینه

کتوره لر

تاکه حق تعالی انکا کیرو وقتیله اوا قلمش کبی توابع وبه بونده تکرم بیوردی وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ
الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا یعنی اول
رحمانك رحمتنه مستحق اولان کوردکلو قولر انلر در یریوزنده تواضعله ومسکینلکله و
وقارله یوروییه لر کبریله یوروملر لر که انلر عالملر وحلیملر در واهل برصیرلر در سفاهت
اتمزلر اکر کیمسه انلره سفاهت اتسه انلر حلم ورفق ایدرلر لر جن جاهلر انلره کلام فحش
اتسلر یا برفعل قبیح ایله دیرسلر انلر اولر کلام صواب ایدرلر بر کلام سویلملر که انلره
اذن اثم اولجلمله انلره سلام ایدب کندولری سلامت ایدرلر ودخی حق تعالی قولرینك
صفتلرندن بری دخی بودرکم وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا وَالَّذِينَ
يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا إِنَّهَا سَاءَتْ
مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا یعنی حق تعالیدن کرجك قولری اولدرکم کیجه لری مسجده قیامده
نماز له نیازله ذکر تسبیحله کیجه ودخی انلردرکم دعا قلوب دیه لرای بزم رب بزم دوندر
بزدن ایراغ ایله جهنم عذابنی که انك عذابی دائم ولازمدر بر ساعت ایرلمز هلاك ایله
واول جهنم کیاوز قرارکاهدر وشرلو مقامدر بری اول مکانده قرار طوتمقدن بری
صفتله ودخی بیوردیکه وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ
قَوَامًا یعنی دخی صفتلر قولر انلردرکم حق یولنده انفاق اتسلر اسراف اتمزلر وقتی
طوغرلر که ممسك لردن اولمزلر بلکه اسرافیله اقتدار اسنده مقام وسط اختیار ایدرلر
زیرا رسول الله بیوردیکه اشلرك خیرلوسی اولدرکم ایکی کناهك اراسنده در بعض

برکناه

برکناه اسراف وبرکناه امساکدرکه کفایت قدر نسنه سبب معیشتی خرج ایتمه اهل
وعیالی احتیاجله کچره ودخی دیمشلردرکم اسراف اولدرکم معصیت اولجق یره خرج
اوله نقدان دخی اولورسه اقتدار اولدرکه حق تعالی منع ایده وکندویه لایق اولجق
یره خرج ایتمه اورته مقام اولدرکه اصحاب رسول الله ایدلر بدکلری طعام تنعمجون
بیرلردی وکیدکلری لباسی زینت ایچون کیرلردی لیکن طعامی قولقدر یرلردیکه اچلق
لری دفع اوله طاعت اوزره قوت بولمرلر ولباسدن دخی اولقدرکیرلردی که ستر عورت
اوله دخی ایتدن صوقدن صقلیه عریه صبر بیوردیکه کنیه اسراف شول بترکه نفسی اشتها ایدر
الهی ساعت صبر ایتمه ودخی حق تعالی بیوردی وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ
النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ
حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ
مَتَابًا یعنی کرجك قولر دخی اولدرکه حق تعالیه براله دخی شریك ایتمه لر انك بریکنه اقرار
ایده لر ودخی حق تعالی اولدرمسنی حرام قلدی دخی نفسنی اولدرمیه لر الا حقله اولدوره لر که اول
قصاصدر یا خود زنا ایدر ومرتد دریوا وجدن زیاده نسنه ایله مؤمنك قانی حلال اولمز
ودخی اولدرکه زنا ایتمه لر هرکیم بونلردن بریني ایشلیه جك اولورسه اول کمسنی اثامه واقع
اولور مجاهد ایدر اثام جهنمده بر دره نك آدیدر بونی ایشلین انکا واقع اولور تکه خرده
کلوبدرکه عقله اثام ایکی قویودر طاموهلنك بدلرندن اقن صوصولر انلرك اچنده جمع اولور

بس بوندری اشلیه‌لرك عذابلری تضعیف اولنور قیامت کونده انك ایچنده مخلد اولور اعانت
بوله الا مکر انکم توبه ایدلر و شرکدن و کفردن دوندلر ایمانه کلوب صالح عملر اشلدیلر که
حق تعالی حضرتنه لایق اوله ریاسز اخلاصله انلردن که حق تعالی سیئاتلرینی حسناته مبدل قیلور
زیرا حق تعالی غفور رحیم در توبه ایدنلری یرلغور و رحیم در اسر کرپس هر کیم صدقه جمیع کناهلرینه
توبه قلدی بو کذن و کوجوکذن قصد قلدیکه اولنجه کناهلره رغبتی اولمیه بدرستی اول الله تعالی
حضرتنه دونر و اول دوانك مکافاتن بولور اعلی مراتب اوزره و دخی بوردیکه وَالَّذِينَ لَا
يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا یعنی دخی اول قولردن اندردکم هو
رغنا مجلسنده حاضر اولمیه‌لر هو یعنی چالغولر و ایرلمقلر اولدوغی یرلردن ایراغ اوله‌لر زیرا
ایرلمق یانی دکلك کوکلده صفت نفاق بتورر نتکم صواکین بتورر راصله زور دیو اکا دیرلر
بریره مزنسنه ایو دیو وصف ایده‌لر یعنی باطل فعلی و قولی شویله دوزه‌لر که خلقه انی حقدر دیو
وهم ایدورلر و دخی اندردکم تجن معاصی مجلسنه اوغراسلر تیزجك اندن اعراض ایدوب
کچه‌لر کندو نفسلرینی کرامته طوتوب تا انده اندن اهانت ایرشمیه و دخی بوردیکه وَالَّذِينَ إِذَا
ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا
أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا یعنی دخی حق قولرنی اندردکم تجن
انده ربلرینك آیتلری ذکر اولنسه انلرانك اوزرینه صاغر لغله و کوزسز لکله دوشمزلر و اندن
کندولرین غافل دوتمزلر بلکه اول انده ذکر اولنان آیتلری کرکلو کلو سماع ایدوب انی فهم ایدورلر
و حق تعالی دخی کوردوکلرنی اکا متابعت ایدرلر و دخی انلرکم دعا قیلوب دیرلرای بزم ربمز بزه عطا

قیلوب

قیلوب حبیبه ایله اهلمزدن و اولادمزدن ابرارلردن و صالحلردن قیلیورکه انلرك ایله کوزلریمز
شاد اوله و دخی دیه‌لرکه ای ربمز بزی خیر اوزرینه ثابت قلکه سندن قورقوجی قولرك بزه اقتدا
قیله‌لر بزانلرکله و انلر بزیله دینی اوزره معاونت بولا اوزره و دخی بوردیکه أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْ
فَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا
قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا یعنی بو صفتلرله موصوف
قولردرکه عوضلنورلر جنت ایچنده بوجه مرتبه اوله و عالی کوشکلرله که دوردون و زیرجدن
و یاقوتدن اوله حق تعالی انك امون بردکنوزب طاعت ایتمکده و خلقك زحمتلرین کتورمکده
صبر ایدکلری یچون و دخی انلره ملاقی اولمه جنت ایچنده بر ملکه که باقی و دائم اوله و افتردن سلامت
اوله و دخی بری بریه تحیتلر سلام اوله بو حالتده که انده مخلد اولمه بدرستی اول جنت کی کرکلو
و قرار طوتجی یردر و دخی حق تعالی بوردی یا محمد برغر قولرینه که بنم ربم هیچ سیزه اعتبار
ایدوب نسنه دن عذاب ایتمزدی و عذاب ایتمکز وجودیکز ایکسی دخی انك قتنده برابردر اکر
سیزك ایمانکز و عبادتکز و دعالوقلدوغکز اولیدی لماجون ایمانه کلوب اکا عبادت ایتمکله
مطیع اولدیکز انوکله الله قتنده قدر دیکز ظاهر اولدی که کرامت بولدوکز زیرا سیزی حق تعالی
کندویه عبادتجون یردی اکر سز الله‌ه شرك و عویسین قلسکز بو معاصیله اکا جواب قلسکز
اولدخی سیزه عذاب قلمقده قیز مزدی طامونك دره سندن کرکه اولك بوندنصکره مکه کافرلرینه
خطاب ایدوب بوردیکه بن سیزه رسول کوندردمکه سیزی بنم بر کم بلکه و بکا عبادت قلمغه دعوت
ایلیه تحقیق سز انی یلانلدیکز اکا اجابت ایدوب مطیع اولمدیکز بنزاوله که تکذیبکز سیزه عذاب

عذاب دائم ولا فقر اوله ابد اندن بر وجر بله حلا صلق میتسر اولیه نعوذ بالله

سورة الشعراء عشرون وتسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

طسم تلك آيات الكتاب المبين لعلك باخع نفسك الا يكونوا مؤمنين ابن
عباس رض ايدر وعلى عاجز قالمشلر در بونك تفسيرنده بلمديلركم نه ديمك اولور اما
بن ايدر مكه قصيد رضى تعالى اولوندن برآه دركم اكا قسم قلمشدر اما محمد بن كعب ايدر
حرف طا صو تعالينك طولنه وسين سناسنه وميم ملكنه اشارتدر پس حق تعالى قسم ايدر
بنم ظلم واصنام دخى بوجه بكم وملكم حقجون كه اشبو آيتلر اول قرآندر كم حلالى و
وحرامى وحقى وباطلى بيان قلمجدر اوله كه سن يا محمد بونلر اولقرآنه ايمان كتورمدكارينه
طار لغضوب كندو نفسكى هلاك ايده سن بو آية اولوقت نازل اولديكه اهل مكه قرآنى
يلمزلر انلرانى تكذيب قلدوغى رسول الله قتى كلوب طار لغندى زيرا اول اكا حريص
ايديكه ايمانه كلاردى كلمدكارى اكا قتى اجى كلدى حق تعالى بو آيتى اندوب تسلى قلدى ودخى
بيوردكه ان نشأ ننزل عليهم من السماء آية فظلت اعناقهم لها خاضعين
وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث الا كانوا عنه معرضين فقد كذبوا فسيأ
تيهم انباء ما كانوا به يستهزؤن اولم يروا الى الارض كم انبتنا فيها من
كل زوج كريم ان فى ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز
الرحيم يعنى حق تعالى بيوردكه اكر بزدلسوز بونلرك اوزرينه براية برحكم اندريدك
كوكدن انلرك بوينى كلى خضوع برله اكا منقاد اولاردى هيچ برى معصيتدن يكا ميل ايدر

بيون

بيون اكبيدى ليكن بزم ارادتمز اوله اولمشدر كه بعضى مؤمن اوله جنته كيره وبعضى كافر
اولنار ناره كيره اندن اوتروردكم بونلره هيچ برى بر اردنجى بر يكى آيت اندريله وعظ ونصيحت
ايجون اول رحماندن آلا بونلر اندن اعراض ايدب انكله متعظ اولمزلر تحقيق بونلرانى يلنلرلر
استهزا ايدرلر اما بنزاوله كه بونلره ايريشه واقع اوله اول استهزا قلدقلرينك خبرلرى وعا
قبتلرى كه نه ايريشه عجبا بولر نظر ايدب كورمزلرمى كه يرى يوزنده نيجه كوزل منفعتلو
اوتلر واكنلر بتوردك هرجنسدن شول نسنلردكه انك بعضيسى حيوانلره علف اوله
بدرستى اشبو ذكر اولنانلرده دلالت وحجت واربزوار لغيمزه وبر لكمزه وقدرتمز
كمالكنه ليكن بونلردن چوغى انى تصديق اتمزلركه مؤمنلردن اولمزلر زيرا بزم علمزده اوله
سبقت اتمشدر بدرستى سنك ربك يا محمد غالبدر اعلادر اعدالوندن انتقام المكه ور
حيمدر اولياسنه رحمت اتمكه بوند نصكره بيوردى واذ نادى ربك موسى ان ائت القوم
الظالمين قوم فرعون الا يتقون قال رب انى اخاف ان يكذبون ويضيق صدرى
ولا ينطلق لسانى فارسل الى هارون ولهم على ذنب فاخاف ان يقتلون يعنى
يا محمد خبر ويرقومكه شول قضيه كه سنك ربك موسايه خطاب ايدب بيوردى شول وقتكه
انجون اودكوردى بيوردكه يا موسى وار دعوت قيل شول قوميكم ظالملردر كندولره
ظلم ايدلركفر ومعصيتله وبنى اسرائيله دخى ظلم ايدلركندولره قوله ايدب زحمتلو اشلر انلركه
كه فرعون قومندر قورقمزلرمى انلر الله تعالينك عقوبتندن كه كندولرن قورتارلر موسى ع
بونداى اشيدب دركه يا رب بن قورقرمكه بنى يلنلرلر انك تكذيبندن بنم كوكلم كوكسم

طاریله طاقت کتوریمیم دیلم باغی دخی طوتیله سویلیوبیم بو رسالة قرداشم هارونی
بنمله بله کوندرتاکه بو تبلیغ رسالة بکا معاون اوله زیرا بنم اوزرمده هم کناه وکوک
وار قورقرمکه بنی اولدوره لر یعنی اول قبطیلردن برینی اولدرمش ایدی پس حق
تعالی بوردیکه قال کلا فاذهبا بآیاتنا انا معکم مستمعون فاتیا فرعون
فقولا انا رسول رب العالمین ان ارسل معنا بنی اسرائیل قال الم نربک فینا
ولیدا ولبثت فینا من عمرک سنین وفعلت فعلتک التی فعلت وانت
من الکافرین یعنی حق تعالی بوردیکه یا موسی انلر سنی اولدرمزلر یوری هارونیله
وارک بنم اینلری انلره ایرشدیرک بن سزکله بله یم سیزه نه جواب ویررلر سه بن انی
اشیدیرم پس موسا ایله هرون فرعونه کلدلر ودیلرکه عالملرینک ربنک الچیلریوزکه
سکا کلدک تاکه سن اولدبنی اسرائیلی که قوللنوب زحمتلر واشلر اشلدرسک انلری
قوی ویرب بزه اصرلیسن که فلسطینه ایله وز اما بر روایت بویله در که موسی چون
اول بذالی اشتدی دوندی مصره واردی یوکدن جبه کیردی عصاسی الندن نیلی
ازوغیله عصاسنه اصلنش ایدی واردی مصره کندو اولنه قرداشی هارونه خبر
ویردیکه حق تعالی بکا سنکله رسالت ویردی کوندردیکه واروب فرعونی حق تعالی
قولوغنه دعوت قیله وز انالری اشیدوب فریاد قلدی دیدیکه اول فرعون سزی
استیوبدرکه اولدوره اکر ایکیکز بله اکا واره سی اولورسکز ایکیکزی بیله اولدورر
موسی انالری سوزیله منع اولنیوب تا تعوب ایکسی دخی اول کیجه فرعون قپوسنه

وار

وارد لر قپوسین قفدیلر قپوجیلر قورقوبه دوشوب دیدلرکه قپو قفان کیمدر موسی
عم دیدی بنم اول عالملر ربنک رسولیم قپوجیلر طوردب فرعونه واردیلر دیدلرکم
قپویه بردلی کلدی ایدر بن رب العالمینک الچیسیم ورسولیم قویدیلر انلری صباحه
متید اولدلر چون صباح اولدی ایکسین بله چاغردیلر موسا ایله هرون کیروب
فرعونی الله دعوت قیلدلر ورسالتی اکا دکوردیلر فرعون موسایی کوردیکی
بلدی زیرا اونده قویدی بیوردی دیدی یا موسی بزسنی اوغلنلقدن تربیت ایدب
بسلدکی عمرکدن اوتوزیل بزه ایچیرده اکلنوب کچوردکی دخی اول قبطیی
اولدوردب بونک کبی اشلر ایدب کتمدکی شمدی بنم نعمتم کفران اولوب انکار قیلدک
بونک کبی اشلر ایدب بونک کبی دعوا ایدرسن حق تعالی موسادن خبر ویرب بوردیکه
قال فعلتها اذا وانا من الضالین ففررت منکم لما خفتکم فوهب لی ربی
حکما وجعلنی من المرسلین وتلک نعمة تمنها علی ان عبدت بنی اسرائیل قال
فرعون وما رب العالمین یعنی چون فرعون اول خبری ویردی موسی عم دیدیکه
کرچک اول اشی بن اشلدم اما اول اورمقلغم قتلم مودی اولیجن بلزدم طریق صوابدن
چقدم اما قصدیله دکل ایدی خطا ایله اولدی که بن مخطی لردن اولدم اول فعل
خطادن که صادر اولدی سیرک شرکزدن قورقب قچدم مدینه واردم اون
یلدرکم انده اولدم حق تعالی علم وحکمت ویردی وبنی مرسل پیغمبرلردن قلدی وسکا
کوندردی بعضلردلرکه بو مرسادن اول نعمته اقراردر وبعضلردلر انکاردر

اما اقرار دردینلرك تاویلی بودرکه یعنی موسی عم دیدی بلی اول نعمتدر بنم اوزرمه
که عدایدرسك بو وجهله که ایرق اوغلنجه قلرطوغدقلری وقت اولدرتدك اندجلیلی
بنی اولدرمدك وبنی اسرائیلی قول ایدوب قتی اشلتدك که دورتیوزیل سکا قولق
ایتدلر جملهسی البتوز اوتوزبیك کشی ایدی بنی اندجلیلن طوتدك اما اندکه انکار در
دولر تاویلی ایدرلرکم اشبو نعمتدرکم بنم اوزرمه منتکه عد ایدرسك که تربیت قلدم
کندوخیاتکی اوندك بنی اسرائیلك اوغلنجه بنی اولدروب کندولری بونه بلدرکه
ظلمله قولق ایدرودرسن بنی حق تعالی سکا کوندردیکه بنی تربیت قیلوب بلدرك اکر بنی
اسرائیلی قول ایدنوب اولادلرینی اولدرسك بنم اهلدن کمسه لرواراید یکه بنی تربیت
ایدرلردی بنی دکزه برقرلردی سنك بنم اوزرمده نعمتك وارکه منت ایدرسك
پس بو انکار تاویلی بکر کدر موسی شانه زیرا اول رسولدر بیلورکه کلی نعمت الله دندر
یاتی اورته ده وسیله در انکا لایق دکلدرکه الهی قوب نعمتی فرعونه اسناد قله جرئت
کبی پس موسی عم کلوب اول فرعون اوزره کیدوکی وقت دیدیکه بن رب العالمین
دن رسول کلدم فرعون موسایه سؤال قلدیکه اول رب العالمین دیدوکك نه
نسنه در کمسن زعم ایدرسك که انك رسولی سین بکا کوندردی موجودی بویله ایدی
موسی انکا نه جنسدندر الهی وصف ایدبوره حق تعالی وجنسیتدن منزه وعالیدر
پس موسی عم انك اقعالنی ذکر ایدب انکله جواب ویردی حق تعالی خبر ویروب بوردی
قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ مُوْقِنِيْنَ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهٗٓ اَلَا تَسْتَمِعُوْنَ

قَالَ

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ قَالَ اِنَّ رَسُوْلَكُمُ الَّذِيْٓ اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ لَمَجْنُوْنٌ قَالَ رَبُّ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ یعنی موسی عم فرعونه دیدیکم رب العالمین
اولدرکم یرلرك کوکلرك ربیدر دخی کوکله یرارا سنده نه که وارکلنك ربی وخالقی اولدر
دیکم اشبو کوزوکزله معاینه کوردوکزنسنلردر شك وکمانکز یوقدرکه موجوددر پس
انکا دخی اویله اعتقاد ایدرك محکم یقینلرله که کلنك ربی والهی بردر کوکده اولدرمون فرعون
بو جوابی اشیدب متحیر اولوب حیرته قالدی جواب بولمیوب دوندی قومنك اشراف اولوری
چوره سنده اوتورمشلردی موسی عم سویلدوکی سوزوتی بعید کوردوبن فرعون انلره دیدیکه
یا قوم اشتمز میسزکه بونه دیر زیرا اول قومنك اعتقادی اویله ایدیکه اولرك الهلری کندولرك
ملکلریدر موسی عم تبدایدوبن دخی زیاده قیلوب دیدیکه سیزك زنکزوسزدن ایدوکی
اتالرکزك ودوه لرکزك ربی دخی اولدر فرعون کیرو قومنه دیدیکه حقیقت بو رسولکز
کم سیزه کوندرولدی مجنوندر عقلی یوق بر سوز سویلرکه برانی فهم ایدمز دخی صحتندن
بطلانی تمیز ایدمز انلرك قتنده اویله ایدیکه هرکمسه کم انلرك اعتقاد ایتدکلرنه اعتماد
اتمسه انی اهل عقلدن صایمزلردی کیرو موسی عم انکا تنبه ایدوب زیاده بیان قلدی دیدیکه
مشرقك مغربك وبو ایکیسنك اراسنده نه وار ایسه کلنك ربی اولدر اکر عقلکز اولوب
فهم ایدرسکز پس فرعون چون بو کلامدی اشتدی حجت انك اوزرینه لادغرا اولوب
جوابی قطع اولدی مجالی قالمدی بوکز حقه تکبر ایدوبن عنادله سوزه بشلادی نتکم حق تعالی
بوردی قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ اِلٰهًا غَيْرِيْ لَاَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُوْنِيْنَ قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكَ

بِشَيْءٍ مُبِينٍ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ
وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ يعنى فرعون تكبرلك بوندن موسى عم دوكه اكر
بندن غيرى بركسه اله طوتسى اولورسك بن سنى زندان اهلندن قيلورين كلبى ايدرانك
زندانى اولدرمكدن اشد ايدى انكچون زندان ايله تهديد قلدى قتل ايله قلدى زيرا اول
زندان يرانده بر قويو كبى ايدى يا اكثر بركشى انك ايچنه براغوردكه كوزى نسنه كورمزدى
قولغى نسنه اشتمزدى چون موسى عم انك زندانه وعيد قلدوغن اشتدى دوكه اكر شكايت
حجت ظاهر كتوردم نه بويله اشدر ميسن موسى عم بوكلامى انكچون دوكه انسانك اخلاقندن
دوكه انصاف ايدجك بروه ساكن اولورحق بيان اولنجى كاجابت قلمه فرعون بوكلامى اشدب
موسايه دوكه كتورلدى نه نسنه كتوردك كرچك ايسك بن سنى زندانلرين پس موسى عم
الدن عصاسنى برقدى ناكاه براژدرها ظاهر اولوب كزدى فرعون دوكه بوندن
غيرى حجتك وارمى موسى عم النى قويونه صوقوب كروجقاردى آق نورا اولوب شعله ويرزدى
نظر ايدنلر كوردلر هيچ كمسه خفى قلدى اما اول فرعون كاانكار قلدى شكم حق تعالى خبر ورب
بيوردى قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ
فَمَاذَا تَأْمُرُونَ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ
فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ يعنى فرعون اول چوره سنده اوتوردن اعيانلرينه دوكه تحقيق
اشبو موسى غايت سحر ايدجيدركه بوسحرده زياده عليندر ديلركه سحريله سيزك اوزرنكزه غالب كلمه
بروكزدن سيزى چقاره كندو يورتلنه سز بوايشنه نه مصلحت كوردسز اول قومه ديلركه انك فرده شيله

برمج

برمج كون تا خبر ايدب كلنجيوده شهرلره آدملره كوندرك كه تندرساحر وار ايسه صغنده حاضر
جمع ايدب سكا كتورسونلر تا كه بوكلمه مقابل اولنلر اولا كه بونك اوزرينه غالب كلمه بو مقهور اولمه بونك
ايشى تا اولمه پس موسى ايله وعده كلدلر بر معلوم كونلرينه كه زينتلرى كونى ايدى بلده بركزه واقع
اولوردى چون موسى وعده قيلوب منتظر اولدى فرعون هر جانبه آدملر مالدى بيجد ساحرلر
جمع ايلدلر تا كه كليسى جمع اولوبن اول معلوم وقتلرينه حاضر اولدلر ودخى حق تعالى بيوردى
وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ فَلَمَّا جَاءَ
السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَمِنَ
الْمُقَرَّبِينَ يعنى چون اول ساحرلر جمع اولدلر فرعون قومى ايچنده ندا قلديكه يا قوم سزدخى جمع
اولان تا كه نظر ايدب كوره سز بو ايكى طايفه نه اشلر بوكون غالبلق كيمكدر بلكه سز تا كه بر ساحره
متابعت قيلوز اكر انلر غالب اولورلرسه موسى اوزرينه بعضيلر ديدلركه انلرك سحره ديدوكندن
مراد لرى موسى ايدى عرونيله بوكلامى استهزا ايدب سويلردى چون ساحرلر دريوب فرعون
قتنه كلدلردوكه يا فرعون بزه سن اجر ومزده ويرر ميسن اكر بز غالبلردن اولورسك فرعون
دوى بلى سيزنم قتمده مقربلردن اولمه سزه نه قصود ديكز وار ايسه حصول كلمه چون بونلر كلمه بو وعده
قلدى اول ساحرلر سحرلرينى جمع ايدب موسا ايله مقابله اولدلردوكه يا موسى اولا سنى براغورسن
يوخسه بزمى براغلم شكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ قَالُوا
حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْفِكُونَ فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ يعنى موسى

اول سحر لرنه دیکه بن غالب سیزنه نسنه کیم برغرسز بس اول سحر لر تقدرکم ایلری وعصالری واریدی
برقدر هر بری بلان بکی حرکه کلوب کزدلرانی کوردوب دیرلرکه فرعون عزتی حقی برلرغالبدر دنوز
بس بونلر دنصکره موسی عصاسین برقدری براولواژدرها اولوبن اول جمیع سحرلیه برقدری نک اردنجه واژ
کلتین بوندی اول ساحرلرانکا نظر ایدلرکوردیلرکه برقدر قلرینک اصلا براثری قالمدی جملسی محوایدوب
بوندی جمله سی سجده واروب دیدلرکه بزایمان کتوردک عالملرنک ربسنه کیم موسانک وهارونک ربسی
فرعون انی کوردوب غضبه کلدی تکم حق تعالی خبر ویریب بیوردی قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا أَنْ كُنَّا
أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ یعنی فرعون انلره دیدکم سیز اول موسایه ایمانی کتوردیکز بن سیزه دستور ویرمزدن
اول بدرستی اول موسی سیزنک اولوکزدر اول سحاره لکه سیزه سحر اوردی بن اولاجیله سزکه
بن سیزه نه عقوبتلر قیلسم وعزتم حقی الله یکزی وایقلریکزی خلاف زدن کسم یعنی بعضکزک صاغ ایلیه
صول ایاغن وبعضکزک صول ایلیه صاغ ایاغن کسم اندنصکره جمله کزی اصاقیم انلر دیدلرکم بن ایدن
ضرر یوق بزم تمز حضرتنه ملاقی اولوب انکا رجوع ایده وز بزجمله مزاوماز دکه ربمز بزم خطالریمزی
یرلغه ایدن اولوروکه زمانمز اهلندن اول ایمانه کلن بز اولدق ودخی حق تعالی بیوردی وَأَوْحَيْنَا
إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ إِنَّ هَؤُلَاءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ یعنی بزموسایه وحی ایلدیک
بیوردکه بزم قولمزی الچیق مصردن کیجه ایله سیر ایله کیت که فرعون قومیله سیزنک اردکزدن

چقسر

چقسر لرتاکه سیزنک اردکزده حائل مانع اولوب چقمه قومیه لر بن خروج ایدرحق تعالی موسایه
وحی ایدوب بیوردیکه بنی اسرائیلی جمع ایله دودت اوی براوه قوی قیون قوزلرینی بوغزلسونلر
قلرینی قیولرینی بوماسنلر علامت ایده لرکه بن امر ایدیرین فرشتهلره قتی قیوده کی قان اوله
اول اوه کیرمیه لر ودخی اول فرشتهلره امر ایدرینکه فرعون قومنک نقدر بایکیلری واریسه
اولدوره لر وما القرین دخی هلاک ایده لر ودخی سن ایت اول بنی اسرائیلکم تیزجلد خمیرسز
اتمک ایلسونلر انجیون کیجه نک اولنده قولرمله کیدک تا نیله ایرشیجم اولوقتده بنم امرم
سیزه ظاهر اوله بس موسی عم حق تعالی امرینه کتوردب اول کیجه سیر ایدوب کتدی نیله
دکین جون صباح اولدی فرعون قومی کوردیلرکه باوکیلری هب دیه لمنش جوان دن
قالماش وما القری هب هلاک اولمش فرعون دیدیکه اشبو ایش بزه موسادن والنک قومندن
دریاکیلریمزی اولدوروب ما القریمزی هلاک ایتدلر بس فرعون حاضر عسکر دن موسا
نک اردنجه بیلک کزبیلن ودخی بشیوز بیلک قول کوندردی بس فرعون کندوسی چقوب
کورمی اوزده اوتوردی چوره شهرلره آدملر صالدیکه دخی لشکر جمع ایده بولشکر ازدر
کفایت اتمز وبجنکم لشکری جمع صالمزدی بس فرعون دیدیکه اولقوم بزی غضبه
کتوردلرکه وبزم مخالفت ایدوب بیکلریمزی دیه لدلر وما القریمزی هلاک وبعضیسی
عاریه دیلیوب الوب کتدلر وبزدن دستور سز یرمزدن چقوب کتدلر شمدیکی حالده بزه
اولردن حذر ایدوب قورقی لازم بس فرعون بی حد لشکر جمع ایلدی وآردلرنجه چقدی
حق تعالی خبر ویریب بیوردی فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ كَذَلِكَ

وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ فَأَتْبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرَ
كُونَ قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ يعنی حق تعالی بیوردیکه بز اول فرعونی قومیله بستانلرندن
چاردق زیرا نیلك ایکی کناری اردی بستانلر ایدی و دخی اقربالرندن چاردق و اول کنجارکی
النوندن کشدن الدن و اول کوزدیدوکی فرعونك سکز یوز بیك قولی وار ایدی هر قول
بوکوزل بکرك آته بنزدی هرانك بوینندن النوندن برطوق وار ایدی و مقام کریم دیدوکی
اول اعیانلرك اوطوردقلری مقام ایدیکی قصر یعقوب هر بری تختة اوتورسه انك دخی اوکونده اوچیوز
النون تخت واریدی که اوزرنده دیبا بدن قیلر واریدی النون ایلکله طوتمش استونجلاین دو
زندی کتی بنی اسرائیله میراث قلدق یعنی فرعون قومیله غرق ایدوب بوجمله سنی بنی اسرائیله ویردوك یعنی
چون فرعون لشکری جمع ایدوب موسانك ارقنجه چیقدی موسی دخی نیل کنارنه ایرشدی فرعون
دخی انده ایرشدی کون طوغدیغی وقت ایدی چون اول ایکی جمع اولنمش عسکر بربرین کوردیلر موسی
قومی دیدلرکه اوش فرعون قومی بزه ایرشدی بزم انده طاقتمز یوقدر که قرشو طورب مقاتله قیله وز
بوحال نده اولیسز در موسی عم الله تعالیدن وعده سنه اعتماد ایدوب دیدیکه اندیشه ایرتمز لر بنم ربمك
عنایتی و نصرتی بنمله بلیه در بنزاولدکم بنی دلالت قیله طریق نجات اوزره پس حق تعالی بیوردی فاو
حینا إلی موسی أن اضرب بعصاك البحر فانفلق فكان كل فرق كالطود العظيم وأزلفنا ثم
الآخرين وأنجينا موسى ومن معه أجمعين ثم أغرقنا الآخرين إن في ذلك لآية وما كان
أكثرهم مؤمنين وإن ربك لهو العزيز الرحيم یعنی بز موسایه وحی قلدقلکه عصاکله اول دکزی
اورغل موسی عم چون برکز عصایله اول سویی اوری صو اون ایکی پاره اولوب ایرلدی ارالقلری قورو

بول

بول اولدی اول صونك هر پاره سی براولوطاغ کبی اولوب طوردی اقوب بربرینه قرشمدی حق تعالی
دستوریله کوردیلرکه بر کشی کلدی کم جبرائیل عم ایدی فرعون قومنی صویه دلالت ایتمك ایچون کلمشدی
یونده بنزدی اول قومه بندکلری آیغر ایتر ایدی بنی اسرائیل ایله فرعون قومی نك اراسنده کیدردی
موسی قومنی سوردی فرعون قومنی یدردی بنی اسرائیل دیردیکه هیچ اینوکشدن بکرك سرویجی
کورمدك فرعون قومی دیرایدی هیچ یوندن بکرك بدیجی دلیل کورمدك پس حق تعالی ایدر بزیقین
کوردك دیکزه اول فرعون قومنی هلاك ایتکچون موسایه امر ایتدك کم قومیله کیدوب اول یولدن
صوی کچدیلر انلرك کلمسین قورتردق اندن نصکره فرعون کلدی قومیله چون تمام اولی اخری کلمی صویه
کردیلر امر ایتدك اول صویه که انلرك اوزرلرینه یقلوب روان اولدی کلمسن انده غرق ایدوب هلاك
ایلدی تحقیق ایتونسنده وه دلالت وفنا وار بزم بر یکمزه و قادر لغمزه لیکن بونلرك اکثری انی
کوروب ایمان کتورمزلر بدرستی سنك ربك غالبدر دشمنلرندن انتقام قلغه و رحیمدر مؤمن
قولرینه قورتردقه بوندنصکره ابراهیم عم قصه سندن خبر ویرب بوردی وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ
إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ
إِذْ تَدْعُونَ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ یعنی حق
تعالی بیوردیکه یا محمد اوقو خبر ویر قومك اوزرینه ابراهیم خبرندن که آتاسنه دخی قومنه دیکه
نه نسنه یه طپرسز انلر دیلرکم بز صنملره طپارز انلرك عبادتنه صباحدن کچه دیکن قایم اولوب
طوروز ابراهیم انده دیدیکه هیچ انلر دعا ایدرکزی اشیدرمی قچنکه دعا قیلسز یا خود سیزه ویرمکه
منفعتلری واریمی یا انلر طپمغی ترك اتسکز مضرت ایرکوردیلرمی انلر دیدیلرکه هیچ بر سوز اشتمزلر

دنیه بر منفعت دکورمولر و بر مضرت بزدن دفع ایتمک اللرندن کلمز بلکه انجی بز اماریمزی
بولمه اشلر بولدن بزدخی انلره اقتدا قلدق و دخی بیورد دیکه افرأیتم ما کنتم تعبدون انتم
وآباؤکم الأقدمون فانهم عدو لی الا رب العالمین الذی خلقنی فهو یهدین والذی
هو یطعمنی ویسقین واذا مرضت فهو یشفین والذی یمیتنی ثم یحیین
والذی اطمع ان یغفر لی خطیئتی یوم الدین یعنی ابراهیم کبر و انلره دیکه کورمزمیسن
شول نسنلر که سز طپرسز و سیزدن ایرو کیلر طپه کلدلر انلر کلیسی معبود دکلدر بن انلری
دوست طوتمزین انلردن منفعت دخی و مضرتین انلر کلی بنم دشمنلریدر لیکن بنم معبودم
جمیع عالملرک ربی درکم بنی یرتدی یوغیکن و ارقلدی و نجات بولمه بنی اول ارشاد قلدی
اویله الله درکم آچ اولدوغمده طعام ویرب دویورد و هو ما یحیی صوارو یب قندورر و بن
تجنکم خسته اولسم بکا شفا ویرر و دخی بنی اولدورن دنیاده اولدر و آخرتده دیرکورن
اولدر دخی امید طوتزن قیامت کونده خطالرم برلغیه امدی بونلر جمله ابراهیمدن انلره
محبت و لجاردر دیمک اولورکم معبود لغه لایق اولدرکم بوکلمه قدرتی بنه نمرود معبود
لغه صالح دکل اولکم بونلر قادر اولمیه و بوندنصکره ابراهیم نیاز ایدب دیکم تنکم حق تعالی
خیر ویرب بیوردی رب هب لی حکما والحقنی بالصالحین واجعل لی لسان صدق فی
الآخرین واجعلنی من ورثة جنة النعیم واغفر لابی انه کان من الضالین ولا
تخزنی یوم یبعثون یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم یعنی
ابراهیم دیدی یارب بکا سنک حدود لوکی و احکامکی بلدر و دخی فهم علم عطا قیل

نبوته

نبوته و دخی بنی بندن ایلر و کچنلرکم رسولر کلدر و پیغمبرلر کلدر انلره اولشدر عقل و بند نصکره کلانلر
لرک دلترنده یخشی کوزل ثنا و ذکر جمیل بغشله و اول امتلرکم آخر بندن کلسولر انلرک اجنده
بکا قبول اهلو ویرکم کلسی بنی سوه لر بس حق تعالی بو دیدکلری نی کلی اکا ویردی تاکه هر ملت انی سوه
لر و اکا ثنا قلر و دخی دیکه بنی انلردن قلغل کم انلره جنت نعیم ویردک و دخی بنم امتی سن
یارلغه کم اول طریق حقدن عدول ایدی کمراه اولدی بو دعا دیله دیکی اندن اول ایدیکم
اکا ظاهر اولمش ایدی بونک تحقیقی بیانی توبه سورسنده کچدی و دخی ابراهیم عم دیدیکه قیامت
کونده بنی رسوای قلغل اولیکه انلره منفعت قلمز نه مال نه اولغل قرالا انلره منفعت اولور کم
حق تعالی مضرتنه شرکدن و کفردن و شک و کماندن سلامت اولمش پاک کوکلله واره اما کیمسه لرن
دیکه کتنی سلامت اولمز اکثر مفسرلرک قولی بودر لیکن ابو عثمان نیشابوری ایدر قلب سلیم
اولدرکم بدعتدن خالی اوله و سنت اوزره دولمش اوله و دخی حق تعالی بیوردی واذا زلفت
الجنة للمتقین وبرزت الجحیم للغاوین وقیل لهم اینما کنتم تعبدون من دون الله
هل ینصرونکم او ینتصرون فکبکبوا فیها هم والغاوون وجنود ابلیس اجمعون
یعنی اوچاق یقین اولدی شول کسه لرکم تکریدن قورقیلر در و جحیم طاموسی ظاهر
اولدی شول کسه لرکم ازغونلر در و کافرلر در قیامت کونده اول کافرلره دینیله که
قنی شول کسه لرکم دنیاده الهی قیوب اکا طپر دیکز هیچ بوکون سیزی حق تعالی عذابندن منع
ایدرمی یا خود انلر نصرت طلب ایدرلرمی سیزدنکه انلری قورتره سز پس بشلری بوزدی
اوزره جهنمه اتلدلر اول کافرلر دخی اول شیاطین که انلره اغوا ایدب ضلالته برقدیلر

ودخی لیسان کفرلری وذرتیتلری وانلره جنتیدن وآدمیدن مطیع اولنلر کلی بیلا اولیلر
واول کافرلرله شیاطین وطایفه‌لری معبودلر طامورده خصومت قیلورلر بربریله دیه‌لرکم
والله بزه کلمز آشکاره ضلالت ایچنده ایدک که بزسزی رب العالمینه برابر طوتردق سیزه
طبارد برنی اول ضلالته دعوت قیلدی الا کافرلرنکم حق تعالی بیورر قالوا وهم فیها یختصمون
تالله ان کنا لفی ضلال مبین اذ نسویکم برب العالمین وما اضلنا الا المجرمون فما لنا
من شافعین ولا صدیق حمیم فلو ان لنا کرة فنکون من المؤمنین ان فی ذلک لآیة و
ما کان اکثرهم مؤمنین وان ربک لهو العزیز الرحیم یعنی کافرلر قیامت کونده کوره‌لرکم
فرشته‌لر وپیغمبرلر ومؤمنلر وکوجک دوستلردن قورتارید دربربرینی شفاعت ایدوب قور
ترمق اردنجه اولمز اول کافرلر دیه‌لرکم هیچ بزجون برشفاعت یوق جابر بن عبد الله اندر اشدم
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایدردی برکشی اوچمق ایچنده بردوستنی ذکر ایدوب دیه که عجبا
فلان دوستمک خالی نه اولدی واول ذکر ایدوکی دوستی طامورده اوله حق تعالی بیوره که
واربک اول قولک دوستی چارک اچاغه النوک انی چاروب الم لرطامورده فلانه دیه‌لرکم
بزم ایچون برشفاعت ایدیجی یوقمکم شفاعت ایدب بزی دخی قورتره اکر برکره بزی دنیایه الدری
بزم دخی مؤمنلردن اولیدق بدرستی اشبو نسنه‌لرده دلیل وارحق تعالیدن قدرتنه لیکن بونلرک
اکثری ایمان کتورمزلر حقیقت سنک ربک بالحق عزیز ورغالبدر عدولرندن انتقام المغه
ورحیمدر مؤمنلره نجات ویرب قورترمغه ودخی بیوردیکه کذبت قوم نوح المرسلین اذ
قال لهم اخوهم نوح الا تتقون انی لکم رسول امین فاتقوا الله واطیعون وما اسئلکم

علیه

علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین فاتقوا الله واطیعون یعنی حق تعالی بیوردیکم نوح
قومی ویردوکم پیغمبرلری یلندلر اکردیرلرسه که اول قومه کلن بالکز نوح ایدی بوجهه رسولری
یلندلر دوکنک وصری ندر بزایدوذکر جمیع پیغمبرلری تصدیق ایتمک واجبدر چون برکسه برسولی
تکذیب ایتسه جمله سینی تکذیب ایتمش اولور اندن اوتروبو سوره‌ده مرسلاری جمله ذکر ایلدی پس چون
نوح کلوب قومنه دیدیکم سزی یراندن خالقدن قورقمیسزکم انی قوب غیری معبود طوتر سز
تحقیق بیلک که بن سزه رسول کلدم بروحی اولنان نسنه‌ده امینم بکا بیوریلنی خبری سیزه ارتق اکشک
اجرم قورقنک الله‌دن انکا مطیع اولنک وانکا عبادت قیلنک وبکا دخی مطیع اولنک شول نسنه‌ده کم
بیورورم واندنکه نهی ایدرم بنم امرم سیزه اولدرکم ایمانه کلوب الله‌یی برلیه سز وبنه طیعنی ترک ایدیه سز
بوعونم اوزره سیزدن حق ومزد استرم دکلدر بنم اجرم الا عالمک ربنی اوزره در قورقنک الله‌دن
بکا مطیع اولنک اول قومک جوابن حق تعالی خبر ویرب بیوردی قالوا انؤمن لک واتبعک الارذلون
قال وما علمی بما کانوا یعملون ان حسابهم الا علی ربی لو تشعرون وما انا بطارد
المؤمنین ان انا الا نذیر مبین قالوا لئن لم تنته یا نوح لتکونن من المرجومین یعنی
اول قوم نوح جواب ویرب دیدرکه بزسکا ایمانی کتوره‌لم بوحالده که ایچمزدن سکا متابعت قیلنلر
بزم شول حقیر لرمزدرکه کمی چولق کمی بیتمیجی نوح عم دیدیکم بن انلرک نه اشلدکلرین وصنعتلرین
بلورم بکا ضرر یوق انلرک صنعتلری حقیر اولدوغندن یا اهل الدنیادن نه کرکه اولسون بنم
اوزریمه واجب اولان اولدرکه حق تعالیدن وحی اولنان نسنه‌یی یولنده بلدورمین بونلرک
ظاهر اشلرینه نظر ایدرم دکلدر بونلرک حسابلری الا ربم اوزره در اکر بیلورسکز شول نسنه‌ده که

سز انلری صنعتلریله عجب ایدرسز بنده دعوتدر هدایت وتوفیق ویرمک الله ندر کیمه
دیلرسه هدایت ویرر ایمانه کتورر کمی دیلرسه ضلالت اوزره قورر توفیق ویرمز بن مؤمنلری
قتمدن سورب کیدرمی دکولم بن دکولم الا برتهدید ایدب قورقودوجیم ظاهرده انجی
پس اولقوم کوردیلرکه دیدلرکه یا نوح اکر بو دیدوکک سوزدن فراغت ایدمیجک اولورسک
تحقیق سن شونلردن اولورسنکه طاشله دیه لنورسن جوابنه جواب ویردیلر نوح عم
طارلغوب الله نیاز قلدی تنکم حق تعالی بوردی قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ فَافْتَحْ بَيْنِي
وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ یعنی نوح عم دیدیکم یاربّ بدرستی بو قوم بنی یلندلر سکا مطیع اولمدیلر پس
بنم بونلرک اراسنده سین بنم دیلرسک حکم ایلیسی وبکا ایمان کتورنلری بونلردن سن
قورتر پس حق تعالی بوردی بزاول نوحی کا ایمان کتورنلره قورتردق اول کمی اچنده کم آدمیلره
وقوشلره وحیوانلره طلوایدی اندنصکره اول باقی قومنی غرق ایدب هلاک ایلدک بو نشانه
دلالت ایدر الله قدرتنه اما بونلردن چوغی ایمانه کلمزلر وبونلر نصکره عاد قومندن
خبر ویرب بوردی كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ
أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ وَإِذَا بَطَشْتُمْ
بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ یعنی حق تعالی بوردیکم عاد قومی دخی رسولرینی

یلندیلر

یلندیلر بونکم اول نسنه ده قرد شلری هود عم کلوب اندن دیدیکه قورقمسز الله دکه سیزی یرتدی
بدرستی بن سیزه رسول کونردیلدیکه وحی اولنان نسنه لری خیانت اتمیوب سیزه ایرشدردم
قورقک الله عذابندن بکا مطیع اولک ایمانه کلوب الله یولنده وانکا عبادت قیلک که بن
بوسوزی سیزه ایرشدردکه بکا ثواب اول ویرر امدی سیز الله تعالی مکنه مطیع اولیوب یول
اوزره چیقوب یوجه یوجه محکم بنیادلر قیلمی بیارسزکه انلر اوزرینه چیقوب کلدنلرکیدونک
حالنه مطیع اولوب دخی انلری استهزا ایله اوب کولوشسز ودخی اول یوجه بنالر کزده کوکرجین
طوتوب انلری اوینادوب تماشا ایدرسز اولمی صنعتسزکم بو دنیا عمارتلری ایچنده باقی قالیسز
قتمکم برکه بطوشارسز جبارلغه طوتوب اولدوره سز یا خود اولمکه یقین اولنجه دوکه سز قورقک
الله دن بکا مطیع اولک ودخی حق تعالی بوردی وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ وَجَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ
الْوَاعِظِينَ إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ یعنی هود عم اول
قومه دیدیکم قورقک الله دن که سزی انواع خیردن ویردیکه بیورسز اول خیرندوکمی بیان
ایدب بوردیکه سیزه قوینلر صغیرلر ردوه لر ویردی دخی اوغلانلر قولر ویردی وبستانلر بغچه لر
ویردی وانلر ایچنده سیزه بیکارلر اقدری بن قورقرمکه بنم سوزم طوتیوب عاصی اولمز واول
اولنلره که قیامت کونیدر عذابه مستحق اولمسز اولمقوم دیدلرکم یا هود سن بزه کرک اوکوت
ویرکرک ویرمه کیمسی بزم قتمزده برابردر بزم بکا مطیع اولمزز دکلدر بو دیدوکک سوز الا اول

اول کچنرك دوزملریدر وانلرك سیرلریدرکه سویدلر کچدیلر بونلرك اشی بودر
دری اولدقری قدر دیریلر انلر نصکره اولورلر طیراق اولورلر نه کیرو قوبمق وار
ونه حساب برکیرودیریلوب عذاب اولنورد کلوز بس حق تعالی بوردی اول قومی هودی بلندلر
اکا مطیع اولمدیلر بزدخی انلری هلاك ایلدك عقلی اولمدیلر بونلر اوکوت الوب متنبه اولورلر
بونلر نصکره ثمود قومندن خبر ویروب بوردیکه کذبت ثمود المرسلین اذ قال لهم اخوهم
صالح الا تتقون انی رسول امین فاتقوا الله واطیعون وما اسئلکم علیه من اجر ان
اجری الا علی رب العالمین اتترکون فیما ها هنا امنین فی جنات وعیون وزروع و
نخل طلعها هضیم وتنحتون من الجبال بیوتا فارهین فاتقوا الله واطیعون یعنی حق تعالی
بوردی ثمود قومی دخی رسولرین بلندلر چون اول نسیدن قرد شدری صالح کلوب انلره
دیکه قورقمز میسز الله دن که سیزی یرتدی بدرستی بن سیزه رسول امینم اول نه بوردیسه
انی سیزه تبلیغ ایدرم قورقك الله دن بکا مطیع اولك بو دعوت اوزره بن سیزدن اجر وحق
استمم بنم اجرم وثوابم دخی الا اول الله اوزرینه در که عالملرك ربیدر سیزی الله دنیا وآخرتده
انکار ایدوب اولمی صنورسزکم اشبو دنیاده قویه لر سیزی امین اولوب قالیسز اول بستانکز
وایرمقلریکز ایچنده اول کندیکز اچنده وتازه ایرشش خرمالرکز اچنده یاخود دائم باقی
قالورسزکم بوطاغلری اویوب اولرایدینه سز بو حالده که تکبر ایدوب انوکله شاد اولدیسز تنعم
ایدیسز کذب وکزی زیر کلردن صاسز قورقك الله تعالیدن عذابندن بکا مطیع اولك
ودخی بوردی ولا تطیعوا امر المسرفین الذین یفسدون فی الارض ولا یصلحون

قالوا

قالوا انما انت من المسحرین ما انت الا بشر مثلنا فات بایة ان کنت من الصادقین قال
هذه ناقة لها شرب ولکم شرب یوم معلوم ولا تمسوها بسوء فیاخذکم عذاب یوم
عظیم فعقروها فاصبحوا نادمین فاخذهم العذاب ان فی ذلك لایة وما کان اکثرهم
مؤمنین ان ربك هو العزیز الرحیم یعنی صالح پیغمبر اول قومه دیدیکه اول مشرکلرك سوزلرینه
مطیع اولمك کم انلر بیوزنده الله عاصی اولوب فساد ایتدیلر ومولدیه مطیع اولمزلر انك امرینه
مخالفت ایدرلر اول قوم انی اشیدوب دیدیلرکم یا صالح سن سحر لنمش سن تحقیق که کلوب بزه بونك کبی
خبر ویررسن حال بودرکم دکلسن سن الا بر جلین آدم اولغلانی سن بیرسن ایچرسن فرشتلر دن
دکلسن کل امدی بزه نشان کتورکه بو دیدوکك دعوایه اول کرچکلیجی اولرسن سنك صدقك انوکله
معلوم اوله صالح عم دیدیکه اشبو دوه قیادن حقق سیزه نشاندر که برکون صودن ایچمك انوك
نصیبدر وبرکون دخی معلوم سیزك نصیبکزدر سز لر یاوز قصد ایدوب سکزن قومغله اکا
ضرر ایرشدرمك که قیامت کونك عذابی دخی سیزی طوته انلر اول سوزی قبول ایتیوب اول
دوه نك سکزن قرب هلاك ایتدلر صکره عذاب کوریجك کرو پشمان اولدیلر پس اولعذاب
کلوب بونلری طتوب هلاك ایلدی بدرستی بونسنده دخی حق تعالیدنك کمال قدرتنه دلالت وار
بونلرك صوغی بوکا ایمان کتورد کلدر وبونلر نصکره بوردیکم کذبت قوم لوط المرسلین اذ قال
لهم اخوهم لوط الا تتقون انی لکم رسول امین فاتقوا الله واطیعون وما اسئلکم علیه
من اجر ان اجری الا علی رب العالمین اتاتون الذکران من العالمین وتذرون ما خلق
لکم ربکم من ازواجکم بل انتم قوم عادون یعنی حق تعالی بوردیکم لوط قومی رسولرین بلندلر

چون اول کندولرینك نسبلرندن فردشلری لوط کلوب انده دیکم قورقمز میسن سزی
براون مولا کزدنکه اکا عاصی اولورسز تحقیق بن انك رسولیم امینم که سیزه کوندورلدم
تاکه انك وحیني ایرشدوره قورقك الله‌دن عذابندن بکا مطیع اولوب ایمانه کلك بن سزدن
بونسنه اوزره حق ومزد استمزین بنم اجرم دکلدر الا الله تعالی اوزرینه درسیز اکا عاصی اولوب
بو آدم اوغلنه‌لرندن ارکك لرینه می قریشورسز ربکز سزك ایچون یرندوغی دشیلریکزی قورسن
بلکه سز محلیلرندن اولدوکزکم حلالی ترك ایدب حرامه تجاوز ایدیکز چون عم انده بو کلامی
قلدی اندن صکره جواب ویردکلرین حق تعالی خبر ویرب بوردی قالوا لئن لم تنته یا لوط لتکونن
من المخرجین قال انی لعملکم من القالین رب نجنی واهلی مما یعملون فنجیناه و
اهله اجمعین الا عجوزا فی الغابرین ثم دمرنا الآخرین وامطرنا علیهم مطرا فساء
مطر المنذرین ان فی ذلك لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین وان ربك لهو العزیز الر
حیم یعنی دیدلرکم یا لوط اکر بو سوزکدن فراغت ایتمزسك البته برسنی بوشهردن سوریب
چقاریرز لوط دخی بوردیکم بدوستی بن سزك بو فعلکزی طوتوجویم که حق تعالی حلال قلدوغی قوریب
حرامه مشغول اولدیکز پس چون لوط عم کوردیکم بونلر حقه مطیع اولمزلر دعا قیلوب دیدکه بارب
بنی قورتر اهلمه بو قومك اول خبیث عملرندن پس حق تعالی اجابت ایدب بوردیکه بز قورتردق
لوطی اهلیله الا عورتی عجوزه که اول هالکلردن ایدی وانلرك اوزرینه کیریت طاشیله اودیقدور
دیکه نیاوز بغوردی اول قوم قیندن تحقیق بونده دلالت ونشان وار حق تعالیدن کمال
قدرتنه ودشمنلرندن انتقام ایدب دوستلرینه رحمت قیل مقله لیکن بونلردن چوغی ایمان کتورمزلر

بونلر نصکره بوردی کذبت اصحاب الایکة المرسلین اذ قال لهم شعیب الا تتقون انی لکم
رسول امین فاتقوا الله واطیعون وما اسئلکم علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین
یعنی حق تعالی بوردی اول میشه اهلی رسولرینی یالغلدیلر چونکه شعیب کلدی بونلره دیدیکم قورقمزمیسن
مولیکزدنکه سزی یرندی یدرستی بن رسول امینم که سیزه کلدم تاکه وحی اولنورسه سیزه ایرشدوره
قورقك الله‌دن اکا مطیع اولك بن سزدن بو دعوتم اوزره اجرت دیلمزم بنم اجرم دکلدر الا
الله اوزرینه بکا اول ثواب ویرر بوندنصکره اول وحی اولنان بیدوکن بلدورر اوفوا الکیل ولا
تکونوا من المخسرین وزنوا بالقسطاس المستقیم ولا تبخسوا الناس اشیاءهم ولا
تعثوا فی الارض مفسدین واتقوا الذی خلقکم والجبلة الاولین یعنی شعیب عم اول
قومه بوردیکم کیله لریکزی تام طولك بو خلقك حقارینی نقص ایدیجی اولماك ارتق ایلجوب الوب
اکسك وبرمك دخی ترازولریکزی عدل اوزره طوتك کسنه‌نك حقندن طمع قلماك انلرك
ملکندن نسنه‌لرینی جیلطمع ایدب اکسك ایتمك وبو یریوزنده فساد ایلمه بوردوب مفسد لردن
اولمك قورقك الله‌دنکه سزی یرندی وسزدن اول کچن قومارى یرندی کلی کزك حالقی
اولدر شعیب بو کلامی انلره تبلیغ ایلدی انلر اکا جواب ویرب دیدلر شولکه حق تعالی بوردی قالوا
انما انت من المسحرین وما انت الا بشر مثلنا وان نظنك لمن الکاذبین فاسقط علینا
کسفا من السماء ان کنت من الصادقین قال ربی اعلم بما تعملون فکذبوه فاخذهم عذاب
یوم الظلة انه کان عذاب یوم عظیم ان فی ذلك لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین وان
ربك لهو العزیز الرحیم یعنی اول قوم دیدلرکه یا شعیب تحقیق سن سحرلنمش سن سنك عقلك کتمش

كلوب بولنان كبى سوزلر سويلرسين حال بودر كه دكل سن سندانى الابر جلين اوغلنى سن بدرسى
براولمه ظن ايدرز كه سن بو سوزلكزه بلا تحيلر دنسن كوكدن برپاره بولت اندركل بزم اوزرمز اكر
بو دعويه كرچكلرون ايسك شعيب انده دوكم بنم رتم زياده بجيدر سيزك نه اشلدكلرى بكزتى
بو ادمجكده طرغمده كه خلقك نقض ايدرسز بو فعلكزه اول مكافات ومجازات فلجيدر عذاب
اندرمك بنم الده دكل بنم اوزرمه واجب اولان انوك خبرن سيزه ايرشديرمكدر پس اول قوم
شعيب عم يلنديلر حق تعالى انلرك اوزرينه اتى حواله قلدى انلر اول استيدن تجوب بيرانى اويدلر
اكا كيرويلر اول اجرا ايتدن خلاصى اولمه الرحق تعالى بيرانسنده اول اتى دخى زياده قلدى طاقت كتورمز
مديلر بنه طشره چقدلر چونكم طشره چقدلر بيرپاره بولت كلوب بولنلرك اوزرينه كوندكه قلدى انلر اول
بولت كوندكى التيوجه اولدلركه استيدن برمقدار امين اولدلر حق تعالى اول بولتدن انلرك اوزرينه
اودينغدردى كلمش هلاك ايدب يقدى بولك بيانى هود سوره سنده كچشدركه بو عذاب ياوز
اولو عذاب ايدى بونسلره دلالت وارظاهر حق تعالينك قادر لغنه وقاهرلغنه لكن بونلر
بونده سنبه اولوب ايمانه كلمزلر ودخى بوردى وَاِنَّهٗ لَتَنْزِيْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ نَزَلَ بِهِ الرُّوْحُ
الْاَمِيْنُ عَلٰى قَلْبِكَ لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِيْنٍ وَاِنَّهٗ لَفِيْ زُبُرِ الْاَوَّلِيْنَ
يعنى حق تعالى بوردكه بدرستى قران يا محمد اول عالملرك ربندن اندرلشدركم انى جبريل امين
اندردى سنك كوكلك اوزرينه تاكه انى كوكلكده صقلديسن انوكله بو قومكى انذار ايدب قورقودسن
عرب دليله تاكه انى اشيدب معنيسندن فهم ايده لر كلمه لركم ايله وكلامن كتابرده دخى بو قرآن
انمك لكى ومحمدك كلمكلكى ونعتى وصفاتى كلى خبر ويرلمشدى تاكه كلدوكى وقت انكا انكار

اتميه لر ودخى بوردكه اَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ اٰيَةً اَنْ يَّعْلَمَهٗ عُلَمٰٓؤُا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَلَوْ نَزَّلْنٰهُ عَلٰى بَعْضِ
الْاَعْجَمِيْنَ فَقَرَاَهٗ عَلَيْهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ مُؤْمِنِيْنَ يعنى بو منكرلره علامت ودلالت اولمدى اول
بنى اسرائيل عالملرينك خبرلريله كه كتابلرنده خبر ويردلر محمدك نبوة تنى ابن عباس ايدر مكه اهلى
آدم كوندرديلر مدينه ده كى يهودلرك عالملرينه صوردلركه بو محمدك قصه سى وكلمكلكى حقيدر
اندر جواب ويردلر بز نعتنى وصفاتنى اوك توريت ايچنده بولنيرز كه كليسه دراول آخر رسولدر
پس اول اخبر ويردكلرى دلالتدر اول رسولك صدقنه اما بو مكه اهلى حسد اوزندن انكار ايدرلر واكر
بز اول قرآنى بركسه اوزرينه اندرسوزكه انك دلى عرب دلى اولسه عجمى اولسه دخى اول عرب لسندن
غيرى دل ايله قرآنى سيزك اوزرينكزه اوقسه دييدكز كه بز سنك نه ديدوكك فهم ايده مزز كه سكا
بز متابعت قلدم يا خود كندو نسبكزدن اولمدوغنه عار ايدب ايمانه كلميدكز بلكه بو قرآنى بز عرب دلى
اوزره اندردك تاكه معنسن فهم ايده سزكه كيرو كذ وجنسكزدن وجميع قبايلك اشرفندن وكذو
نسبكزدن سيزه رسول كوندردك سبب ندركه انكا تصديق ايدب ايمانه كلمزسن ودخى بوردكه
كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ فَيَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ فَيَقُوْلُوْا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُوْنَ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ يعنى حق تعالى بوردر بز انجلين
كوروب دوردوز اول شركى واول كفرى مجرملريك كوكلرنده كم انلر قرآنه ايمان كتورمزلر تا اول
وقته دكين كه عذاب اليمى كوزلريله كوره لر پس اول عذاب دنياده بونده شوبله اكسيرون كلمه كه بونلر
انى صبح طوغمه لريله كه عجابا صبح بزه مهلت وامان ويرلرميكه بز كيرو دنياية واروب ايمان
كتوره وز اول قرآنى ورسولى تصديق ايده وز مقابل ايدرجون رسول صلى الله تعالى عليه وسلم

بو عذاب ایتدیلر انلره انذار قلوب وعید قلدی انلره دیلوکه سن بزی بو عذابیله نیجه دلك قورقوتورسن
خبر ویرکه بو عذاب نه وقت اولیسر حق تعالی خبر ویردیکه یا محمد بو سلك قومك بزم عذابمزی کلمکلکنی
استعجال ایدرلر ابو لهب کلمه اوعذاب انلره کلمه اَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا
يُوعَدُونَ مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ذِكْرَى
وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ یعنی خبر ویر یا محمد اگر بز بونلری چوق یلر دنیاده تمتع ایتدروب انواع نعمتلرله طول
عمر ایچنده قومی اولورسوزکه ناگاه انذ نصکره اول یرمه وعد اولنان عذابمز انلره اکوزدون
ایرشسه اول چوق یل ایچنده تمتع ایتدکلری انلری یرمز اول عذابمزدن قورتارمز سویله قیلور انلرکه
مناسب هیچ انلره دنیانك کلوب تمتع ایتدیلر و دنیاده عمر سورمدلر هیچ بز بر شهر و بر قریه اهلنی
هلاك قلدق الا انلره اول قورقودوجی رسول کوندردك اول انذردوکمز کتابله وعظ و نصیحت
قلدیلر اول قیامت کونده اولاجی واقعه لری انلره اکذردلر انلرانی اشیدوب اطاعت قلدیلر
انکار طریقندن چکوب تصدیق تولنه کیرمدلر بزدخی انلره عذاب ایندروب هلاك ایلدك هیچ بزه
بو فعلمز ظلم بوق وظلم ایدیجیلردن دکولز زیرا اول حجت و برهانی تقدیم ایتدك انلره عذر
وبیان قلدق ودخی بیوردیکه وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ
إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ بو آیتك سبب
نزولی بو ایدیکه مشرکلر دیدیلر بدرستی بو شیاطینلر دیدکه بو قرآنی محمدك دلی اوزره دوزدیلر
اندن اول سویلیوب خبر ویردیلر پس حق تعالی انلرك قولن رد ایدوب بیوردیکم قرآنیله شیاطین اندیلر
دلدی دخی انلره لایق دکلکه قرآنیله ایندیلر بونلرك اکا کوجلری یتمز زیرا انلر کوکه چیقوب استراق سمع

اتمکدن

اتمکدن آتشی ایله منع اولنمشلردر پس یا محمد سن دعوی قیلوب دیمکلکه الله‌دن معبود دخی وار بولیله
قیلسی اولورسك سن معذبلردن اولورسك ابن عباس رضی الله عنه ایدر اکرچه بو آیة رسوله اندی امّا
بو نکله مراد امته وعید قلمقدر کانه حق تعالی بیوردیکم یا محمد بر دلش خلقك اکری واشرفی سنسن
وارب بندن غیری الهه طوتسی اولورسك عزتم حقی سکا عذاب ایده رین دکلکه شرك کتورت بکا
سنك امتکدن اولم پس بو آیت قتی تهدید در اعتی شرکدن منع اتمکه و بوندن نصکره حق تعالی بیوردی
وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ علی کرم الله وجهه بیوردیکه اولوقتکه بو آیت نازل اولدی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بنی هاشمدن دردی یا علی الله تعالی بکا بیوردیکه بو بنم قبیلمی انذار ایدم که بنم
قریبلریدر بو نسنه بکا قتی کوجلك واقع اولدی انذن اوترو کم بیلورم قچن انلری بن دعوت قلیم
اسلامه اوزره انلردن بکا قتی اذا و ایلاو حاصل اولور پس انذن اوترو اول امردن سکوت ایتدم
تاکه جبرائیل بکا کلدی دردی یا محمد اکر سن انلری دعوت قیلمسی اولورسك حق تعالی سکا عذاب ایده
امدی وار علی برچناق طعام حاضر قیل اوزرینه دخی قیون پاچه‌لرین و بریوك قدح سدایله طولدر
انذنصکره وارب بنی عبد المطلبی جمع ایدیب بنم قتم کتورنا کم بکا امر اولنان وحیی انلره ایرشدورم
علی رضی ایدر بیوردقلرین برینه کتوردم وارب عبد المطلب اوغلنرینی جمع ایلدمکه انلر اولوقتده
قرق کشی ایدی عمولری ابو طالب و حمزه و عباس و ابو لهب انلرك ایچنده بیله چوکم جمع اولوب اوتوردلر
بکا بیوردی اول حاضر قیلدوغم طعامی کتوروب قودم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم صوندی اول اندن
الوب و شیله ایکی پاره قیلدی انی دخی طبقك کنارنه قودی اندن دیدیکه الی صونك الله آدیله پس صوندم
اولقدر قیلسی اندن بدیلر ناکه هیچ برینك دخی حاجتی قالمدی والله اول کوردکم طعامی اکر تعدادیدی

اندن بری جمله سین برایدی بوند نصکره بکا بیوردیکم بونلری صوار اول قدحی کتوردمکه
سدایله طلوایدی صوارده جمله سی اندن ایچوب قاندلر واللهی اکر اندن بری قصد اتسه
جمله سین ایچردی پس بوند نصکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دیلدیکه انده سویلیدی
اندن اول ابولهب ملعون دیدیکه یا قوم بو صاحبکز محمد سیزی جادو ایدی نیه اوتوز سز
فی الحال قالقوب کلام اولمدین طاغلدیلر رسول الله بیوردیکه یارن حاضر اول یا علی بو کشی
اورکندی سن اشتدوکك سوزیله بن کلام اتمدین طاغلدیلر بونجه این بنه یارین طعام حاضر
قیل اندن انلری جمع ایله اول بیوروغی برینه کتوردم ایرتسی جمع ایلدم اول طعامی اوکلرینه
کتوردم رسول الله دیدیکه یا بنی الله اسمیله صونوب اول طعامدن یدیلر طویدیلر واجدیلر
قندیلر اندن رسول الله یا شیبوب دیدیکه یا عبد المطلب اوغلنلری حقیقت بیلوك کم بن
سیزه دنیانك وآخرتك خیرینه کلدم حق تعالی بکا بیوردیکه سیزی اندن یکا دعوت قیلم
سیزك قضیکزدرکه بنم بو اشمده بکا معاون اولهسز بنم قردشم ووصیم اولهسز وایچکزده بنم
خلیفم اولهسز اول قوم جمله سی اندن استماع ایتدلر هیچ بری راضی اولمدی بنکه اندن جمله سندن
کوچك ایدم دیدمکه یا نبی الله بن قبول ایتدمکه بن سنك وزیرك اولم پس رسول الله بنم بوینمی
طوتوب دیدیکه یا قوم اشبو علی بنم قردشم ووصیم وخلیفمدر ایچکزده انك سوزنی قبول
ایدکز کا مطیع اولك اول قوم انی اشیدوب استهزا ایله کولشب قالقدیلر ابو طالبه دیدیلر که
یا ابا طالب بو محمد سکا می بیوردی اوغلك علیه مطیع اولهسن رسول الله انده دیدیکه یا قوم
اکر بن سیزه دیسمکه اشبو دره دن شمدی اتولر جنوب سزی غارت ایدیسز سزنیم سوزومی

تصدیق

تصدیق ایدرمیسز بو قدر اغز بیسز دیدیکه بلی تصدیق ایدرز اندن اوتروکه بز بونجم دفعه تجربه
قیلوب سنی صندق هیچ یرسوز دکزده یالان بولمدق هب کرجك بولدق پس رسول الله دری
امدی بو سوزمدن فی تحقیق بیلوك کم بن سیزه نزیر کلدم قورقرم سزی لوکوکزده اولان عذا
بلردن اندن قورتلمیون الهی برلیب مطیع اولك وبن نه دیرسم انی طوتك بو سوز واشیدب
ابولهب ملعون دیدیکه هلاکلك سکا یا محمد بزی اشبوندن اوتوروی جمع ایلدك جمله طا غلوب
کندیلر هیچ بری اطاعت ایتمدی اولوقت ابولهب حقنده تبت سوره سی نازل اولدی که حق تعالی انکا
هلاکلك ایله سب ایلدی اول رسوله سب ایدوکجون اندن نصکره حق تعالی بیوردی واخفض جنا

حك لمن اتبعك من المؤمنين فان عصوك فقل اني بريء مما تعملون وتوكل على العزيز الر
حيم الذي يريك حين تقوم وتقلبك في الساجدين انه هو السميع العليم یعنی یا محمد سکا
متابعت قیلن مؤمنلره یشفقتله دیرن انلره لطفله تواضع قیل اما انلرکه سکا عاصی اولوب مطیع
اولمیه لرسن انلره دیکل که بن سیزك اول قلدوغیکز کفردن والتهدن غیریه عبادت قلدوغکز
دن بریم وبیزار دروسن توکل ایدب اینکی تفویض ایت اول الله که عزیز رحیمدر تاکه اول
دشمنلر کیدینی سندن دفع ایدب سکا نصرت قیله زیرا اول الله دیدکه سنی کوردی رسول وقتکه نماز
طوردرسن وال قالدوروب کاد عاقیلورسن هرقنده که اولهسن ودخی اول نماز قیلیجیلر اچنده سنك
رکوعکی وسجودیکی وقعودیکی کوردی وهر احوالکده بنم تصرف قلدوغم کوردیکم سندن ایلدو
پیغمبرلری کوردی بیوردی بدرستی الله تعالی سمیعدر اشیدر وعلیمدر قواعدلی بیلور انکا خفی
نسنه یوقدر ودخی بیوردیکه هل انبئكم على من تنزل الشياطين تنزل على كل افاك اثيم

يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ
وَادٍ يَهِيمُونَ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ بو آيتك سبب نزولى بودر كم چون اول قريش
كافرلرى دويلر كه محمدك اوزرينه شيطان اينر بو سوزلرى تلقين ايدر اولدقجه جنارانى خبر ويرر
پس حق تعالى انزل اول قولنى رد ايدوب بيوردى كه آيت يا محمد بن سيزه خبر ويرمزمى كه شيطانلر
اوزرينه اينوب كلام تلقين ايدرلر كم انلر يالانى غيبدن خبر ويرجيلر در منجملر وصويه يا تجيلر كبى وجنيلر وشياطينلر
اوزرلرينه اينرلر كم انلر يالانى غيبدن خبر ويرجيلر در منجملر وصويه يا تجيلر كبى وجنيلر وشياطينلر
كوكه چقوب فرشتهلردن خبر اوغورلرلر ايتوب آدمى اوغلنلرندن كندو دوستلرينه خبر ويرمكدر
انلرك اكثرى يالانچى زيرا كندولردن دخى آكاچوقيلان كلامه قوشدوب خلقه خبر ويررلر ودخى
شول شاعرلركم كافرلر در باطل سوزلرله بركشى محمد يا مدح ايدرلر عبد الله زبعرى كبى وهبيره
كبى ومسافع وابو عزته دامه كبى يونلريلان وباطل سوزلر سويلرلر ودخى دلركم بزدخى اول
محمد نه سويلرسه انى سويلرز اول قومك ازغونلرى انلرك قتنه جمع اولوب انلرك اول هرزه لرينه
اشيدرلردى چقوب خلقه سويلرلردى كه انلر رسوله واصحابنه هجو ايدرلردى ودخى خبر ويردى كه
يا محمد كورمزمسين بونلريكم متحير قالوب طريق حقى يا ووقيلوب ضلالته دشمنلر در باطل سوز
لرله مدح ايدرلر وباطل يلان ايله هجو ايدرلر دورلودرلو قتنلره دوشوب مقصودى الدن
قومشلر در تحقيق انلر سويلرلر شول نسنه لريكه انلر شعرلرنده ديرلركه بزبونى اشلدك وانى
اشلدك حال بودركه تجلرده اشلدكلرين سويلرلر شياطين انلره كلوب بونسنه لرى القا ايدوبلر كه
بونلك كبى هرزه وباطل سويلرلر بوندن نصكره استثنا ايدوب بيوردى كه الا الذين آمنوا وعملوا
لحات

لحات وذكروا الله كثيرا وانتصروا من بعد ما ظلموا اى منقلب ينقلبون يعنى سويلرلر حقى
الا انلركم ايمان كتورلر ودخى صالح عمل اشلدرلر وانلرى شعر مشغول اولمق نكرى ذكر ندن
غافل قلمزكه انلر الله حق ذكر ايدرلر ومشركلردن انتقام طلب ايدرلر انلر نصكره كم اول مشركلر
انلره ظلم ايدوب هجو ايدرلر وايدر عايشه رضا ايدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عادتى بو ايدى كم
مسجده ايچنده منبر قوررلردى حسان ابن ثابت ايچون كه رسولك شاعرى ايدى چقوب منبر اوزرينه
اوزره طوروب رسول ايله فخر ايدوب مدح ايدردى اول هرزه باطل سويلرلر رسول طرفندن خصومت
ايدردى رسول الله بيوردى كه تحقيق الله تعالى حسانه نصرت ايدوب جبريل ايله كم كلوب كوزل كلامله
تلقين ايدر ما دامكه حسان رسول الله ايله فخر ايدوب رسول طرفندن خصومت قيلمه بوندن نصكره وعيد
قيلوب بيوردى كه سوندركه رسول الله ومؤمنلره هجو ايدوب ظلم ايدرلر دونب وارجق يرلرى او
لمه نصكره نه يرى اولير ابن عباس رضا ايدر مرجعلرى جهنم سويرى اولسر پس بو آيتلر آكا اشارت
اولنديكم اشعار جملهسى مذموم دكلدر واولكه كذب وباطل وكلام قبيحدر مذموم در انلك شا
عرى الله قتنه مغبوضدر واول شعر كلام حقدوكه الله تعالى ورسولى مدح ايدوب وعظ ونصيحتدر
اول محمود در وانلك شاعرى الله تعالى قتنه مقبول ومحمود در تسميه قلنمشدر بو كتاب ايچنده
دخى بلدكه قرآندر تاكه رسول الله قيامت كونده سيزك اوزرنكزه طانق اولسه سيزه تبليغ رسالت
قلدى قيامت كونده سيزدخى كيم وقلان خلق اوزره طانق اولسه سزكه انلره رسول تبليغ رسالت
قلدى پس وقيله نمازى اقامت ايدك ومالكزدن زكات ويرك اعتماد ايتمكزى حق تعالى ايله محكم قيلك
آكا توكل ايدوب انلك دينى طوتك رجا ايدك معتدن دينكزى هرضرر ايدجيلردن حفظ ايده اول

دین اسلام اوزرینه سزی ثابت قیلمق کتاب وسنت اوزره عمل قلمق سیزه اسان قیلمق اول سیزک قوتکز
وناصرکز در وسیلو میکز در نه کوکلو مولیدر اول قول اولوب خرمت ایدنلره ونه کوکلو ناصر در اکا بلا

سورة النمل مكية

روب قصرت طلب ایدنلره که دلفی عامدر کرچه در تسعون وثلثه

بسم الله الرحمن الرحيم

طس تلك ايات القرآن وكتاب مبين هدى وبشرى للمؤمنين الذين يقيمون الصلوة ويؤتون
الزكوة وهم بالاخرة هم يوقنون ان الذين لا يؤمنون بالاخرة زينا لهم اعمالهم
فهم يعمهون اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم في الاخرة هم الاخسرون وانك لتلقى
القرآن من لدن حكيم عليم ابن عباس رضی الله عنه ایدر طس الله تعالی اولدرن براسمدر تنکم بو قرآن
بیانی کچدی یعنی حق تعالی بو ربع آدم جنیجون اشبو محمد خبر ویردوکی کلام اول قرآنک آیتلری
واول بر کتابدر هدایت وضلالت یولن بیان ایدیجدر بو قرآن هادی ویول کوستریجیدر وجنتی
بشارت ایدیجدر شول مؤمنلره که الله ورسولی تصدیق ایدیجلردر ودخی انلر کم وقتیله نماز لرنی
اقامت ایدیجلردر ودخی کلجک مالرینک زکاتلرین ویریجلردر ودخی انلر آخرتی کمال یقین
یقین حاصل ایتمشلردر بدرستی انلر که آخرتی ایمان کتورمزلر بز انلرک اولیاوز قبیح عملاری انلره
تزیین ایدیویردک تاکه انلر انی کوزل کوروب اول اشلرنی خیرت اچره تردد ایدلر انلر اولردر که
دنیاده اولکی باوز عذابلر واردر وقیح القتاده دیلمکله بدر کوتنده وآخرتده دخی انلر قتی زیانکار
لردر که کندو اهل واولادیله اودعذابنه کرفتار اولورلر ابدا هرکز خلاص اولمزلر دکل تحقیق
یا محمد سکا القا اولنوب تلقین اولنان اول قرآندر که وحی اولنور الله قتدرنکه حکیم علیم

هو

هر اشی بجر کرکسه اول ایکرک بیورحکمت برله بوندنصکره موسی عم حکایتنی بیان ایدوب بیوردیکه
اذ قال موسى لاهله اني انست نارا سآتيكم منها بخبر او آتيكم بشهاب قبس لعلكم
تصطلون فلما جاءها نودي ان بورك من في النار ومن حولها وسبحان الله رب العالمين
یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ذکر ایله خبر اینکم موسی چون اهلنه دیدی شول وقتکه مدینه دن مصره
کیدردی اودخاجتاولدی هم قرا کوده یولی یاولدی دیدیکه سز اشبو مکانکزده طوریکلنک
بن کوزومه اودکورندی واریم اولکه سیزه برخبر کتورم یول قنده لغتی لم دخی سیزه برپاره اود
کتورم اولکه انکله صوقدن اضاسن چونکه موسی اول اوده یقین کلدی ندا اولندیکه مبارک
اولندی وبرکات زیاده اولدی شول کسه اوزرینه که اوداجنده در ودخی اکا که انک چوره سنده
دیر یونده سوز چوقدر که اوداجنده کی کیم ایدی وچوره سنده کی کیم ایدی اما مفسرلر مذهبی
بودر که مراد اول اوددن حقیقتی دکل بلکه اول نورور اود لفظیله ذکر اولندوغی انلرن اوترو
ایدیکه موسی عم انی کوروب اودصندی پس اول اوداجنده کیدیکه موسی کوروب اودصندی
اول نور اجنده فرشتهلر ایدیکه حق تعالیه تسبیح ایدرلردی وانک چوره سنده موسی ایدیکه اکا یقین
اولمش ایدی ابن عباسدن روایتدر که مبارک اولندی اول کسه که اوداجنده در دیدوکی مراد
حق تعالیدر که ذاتیدر که انک جمالیدن برسی اود مجابیدر تنکم حدیثده کلمشدر اود در اکر اول
مجابی اچسایدی انک مقدس ذاتینک نوری ایردوکی یره دک یتایدی شول معنی اوزره که حق تعالی
ذاتی موسی عم اول اوددن واول اجهتدن اکا اول کلامی اشتدردی بوندنصکره کندو
ذاتنی تنزیه ایدیب بیوردیکه مقدس منزهدر کلی عیبدن وبرامر معاملردکه اکا لایق دکل ایرا

اول عالم اعلینك ربی و پروردکاریدر و دخی بیوردی یا موسی انه انا الله العزیز الحکیم و الق
عصاك فلما رآها تهتز کانها جان ولی مدبرا ولم یعقب یا موسی لا تخف انی لا یخاف لدی
المرسلون الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء فانی غفور رحیم یعنی حق تعالی بیوردیکه یا موسی تحقیق
اول الله که عزیز و حکیم جمله ایشی معوانی بن بیلورم اندنصکره دیلدیکه موسایه کذ و قدرتنك نشانی
کوستره بیوردیکه عصانی الکدن یره قوی موسی عم عصایی یره قوی کوردیکه براولو اژدر اولوب حرکت ایدیور
اضطرابکلری موسی انی کوردیکه قورقدی دونوب قچدی کیرو دونب کلمدی انکا نظر قیلوب التفات
ایتمدی حق وحیله خطاب بیوردیکه یا موسی قورقمه بن اول ناصحلر خصوصکه بنم قتمده مرسلاره قورقو یوقدر
چونکه بن اندی امین قلدم اما قورقمق که ایمانك لاذمندندر و شرطلندندر اول اندن ایرلمز مکر
انبیادن شول کمسه کم انکا برکناه ایرشدی بد رستی بن قورقو دورم انکا دخی کیمکه توبه ایدوب اول کناهی
کروحسنه مبدل قیلمق تحقیق بن انکا غفور رحیم اسیرکرن رحمت ایدرین اما بعض علما دیلرکه بو
استثنا که قلدی بو مرسلاردن استثنا دکل بلکه نسبت انك روا دکل بلکه بو استثنا دخی شو
کلامدکه بونده متروکدر معنسی بو دیکم مرسلاره بنم قتمده قورقو یوقدر قورقو انلرك غیرنه در
ظالملردندر و دخی بیوردیکه و ادخل یدك فی جیبك تخرج بیضاء من غیر سوء فی تسع آیات
الی فرعون و قومه انهم کانوا قوما فاسقین فلما جاءتهم آیاتنا مبصرة قالوا هذا
سحر مبین و جحدوا و استیقنتها انفسهم ظلما و علوا فانظر کیف کان عاقبة المفسدین
یعنی حق تعالی دیلدیکه موسایه آثار قدرتدن برنسنه دخی کوستره بیوردیکه الکی یقاك ایچنه
صوق یا موسی تاکه چیقه الك شو بلکه آق نور اولوب هیچ علتسز و زحمتسز اصل نقصسز ایدر موسانك

اوزرنده

اوزرنده یوکندن برقوکلك واریدی نه بکلری نه ایلکی نه دوکمه سی واریدی پس موسی عم حق تعالی
امرن یرینه کتوریب الن یقاسندن ایچرو قوتوغنه صوقدی کیرو چقاردی کوردیکه نور اولوب بلدیر در
بو دکلکه برصدن اوله پس حق تعالی بیوردیکه یا موسی بو نشان بو معجزه اول طغوز آیتدن و دلیلدن
دوکه سکا ویرلدی سنك رسالتك تحقیق و تصدیق ایتمك ایچون که سنی بو برهانلرله بز رسول
کوندردك فرعونه و انك قومنه که انلر فاسق قومدر و بز امر و منع مخالفت قلنلردر و دخی حق تعالی
بیوردیچون بز اول ایاتی نزله موسی عم اول قومه کلوب دعوت قلدی بز قدرتمزه و بر لکمزه دلیل
اولان نشانلری انلر ظاهر کوزیله مشاهده قیلوب دوکه اشبو ظاهر و حقیقتا سحردر انلر
اول آیتلره انکار ایتدیلر انکا اقرار قیلمدیلر که اول الله قتندندر حال بوده که کندولریلر بو دیکه
حقیقت اول الله قتندندر اما دللر اقرار کلدیلر شرکلرندن و تکبرلکلرندن و عارلرندن که موسایه
و موسانك کوردوکی نسنه ایمان کتوره لر نظر قیل کوریاهمدکه اول مفسدلرك عاقبتلری نه
اولدی انلرك جمله سن غرق ایدیب موسی قومنه نجات ویردك بو سنك قومك دخی بونده
اعتبار ایدوب حددن تجاوز ایتیوب حذر استیلر که عاقبتلری انلر جلبنی اولمیه بوندنصکره
داود عم حکایتلرین بیان ایدیب بیوردی و لقد آتینا داود و سلیمان علما و قالا الحمد لله
الذی فضلنا علی کثیر من عباده المؤمنین و ورث سلیمان داود و قال یا ایها الناس
علمنا منطق الطیر و اوتینا من کل شیء ان هذا لهو الفضل المبین یعنی حق تعالی بیوردیکه بز
تحقیق داوده و سلیمانه علم ویردك که انکله حکم ایتدیلر قوش دلی ویردك و حیوانلرك دیلن
بلدردك دخی طاغلرك تسبیحلرین انلره بلدردك انلر بز نعمتمزه شکرلر بریسنه کتوردیلر

دردکه شکر وثنا الله کم بری بوتیله ورسالله مفضل قادری ودخی کتاب ویرمکله وشیطانلری
وجنیلری آدم اوغلنه مسخر قلمغله قوقلرینک اوزرینه بری بکلادی ودخی سلیمان
میراث بدی اتاسی داودک نبوة تنی وعلمی وملکنی که غیری اوغلنه برسی بیری اولمز
اوغلی وارایدی داوده نه ویرلدیسه سلیمانه هب ویرلدی پادشاهلقدن وحکمدن وایزن
زیاده دخی سلیمانه یلی وشیاطینی مسخر قلدی ودخی بیوردیکه آدم اوغلنلری بنه بلدرلدی بوقوش
دلری هر برینک اوازندن نه دیدوکن فهم ایدوب بیلورز کهب ایدر سلیمانک قنده برقری
اوتدی سلیمان دیدیکه بونه دیدی دیدلر بلمز سلیمان دیدیکه دیرکه طوغدوکز اولمک ایچون یاپلوک
خراب اولمق ایچون اندن برکبک اوتدی سلیمان دیدیکه بوایدرکم کاشکی بوخلق براد لیایدی
وطاوس اوتدی سلیمان دیدیکه ایدرنکم اشدسز انوکلم جزا النورسز ودخی هدهد اوتدی
سلیمان دیدی بوایدرکم هرکمه کم امرکز اولدخی امرکمز ودخی کجکر اوتدی سلیمان دیدی
بوایدیکم استغفار ایدک ای کناهکارلر وطوطی اوتدی سلیمان دیدی ایدرکم هر دری اولمز
وهرکلی هدا سلدیسر ودر قرنیغ اوتدی سلیمان دیدی بوایدرکم سزدن ایدر وخبرلر کوندرک
واریجی بولدسز وکوکرجین اوتدی سلیمان دیدیکه ایدرکم بن اول یوجه رقم تسبیح ایدرین برلر
کوکلر طوسی قرغه اوتدی سلیمان دیدی ایدرکم ای محتبر باجدارلره لعنت ایت چیلاق اوتدی
سلیمان دیدی ایدرکم کلی نسنه هلاک اولسر الله دن غیری قربان اوتدی سلیمان دیدی ایدرکم
هرکیم ایسم اولدی قورتلدی ودخی حق تعالی سلیمانه دن خبر ویردیکه سلیمان ایتدی بنه ویرلدی
الله دن جمله نسنه کر انبیایه وپادشاهلره ورلدی دنیا امرینه واخرت امرینه سلطنتک

وتسخیر

وتسخیر جنی وشیاطین ویل کبی تحقیق اشبو نبه ویرلیش زیاده فضل ظاهر در بزدن غیریه
ورلمزدن زیرا اکا ویرلدی دنیا شرفدن غربه دکین ایدب ایدب مالک اولدی بدیوز
بیل دخی الق ای سلطنت سوردی بوعجایب صنعلر انک زمانده اشلندن ودخی بیوردیکه
وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ
وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي
أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ
یعنی حق خبر ویردیکه جمع اولدی سلیمانک لشکری جندن وانسدن ودخی قوشلردن بر
سفردن اوتروکه اکا کیدردی وانک نقیبلری وار ایدیکم اول لشکرین اوکن بغلردی
تاکه بریندن ایرو کچمه لر وار دلرزن دخی سوردی کروقلمه لو محمد بن کعب ایدر سلیمانک
لشکری جمع اولمق مالسی که هواده کتورر لردی یوز فرسخ ایدی یکرمی بش فرسخی آدمیلر
ایچون یکرمی بش فرسخی جنیلر ایچون یکرمی بش فرسخی وحشی حیوانلر ایچون ویکرمی بش فرسخی
قوشلر ایچون ودخی انوک سرچدن بیلک اوی وار ایدی بناسی اغج اوزره اوچوردی
انک اشکار ایدی بدیوزی کزوایدی اول قتی بیله فرمان ایدردی اول حالیچه تکریله
هواده کتوروب بیره دوشمزدی واول یمش بیله بیوردی انی آهسته آهسته سوروب
کیدردی اویله که هواده یرلدکوک اراسنده کیدرکن حق تعالی سلیمانه وحی ایدب بیوردیکه یا
سلیمان بزسنک سلطنتکی دخی زیاده قیلوب سکا شمدی بردخی قلمدقکه ایراقدن بنده

هیچ برمخلوق نسنه سویلمیه لابز بیلدیرمیورز دوقه انی سکا ایرشدوره وقتی اول حالجه بنوب سفر
اتسه اصلنی وخذ متکارلرینی واتجیلرینی بیله آوردی دمورون تنوزلر واولو قرنغالرکه عشری
اون دره آوردی ودخی اوکونده دابه لرده ورمانجیون بیدانرده ورزمش ایدی اتمکجیلر واتجیلر
اشلردی واتلرده لرا وکنجه بدیلوردی خالی اوستنده کیدردی سلیمان عم اسخرون سه
ایدب یمنه کیدردی طائف دره لرندن بردریا اوغرادیکه سدیده درسی دیرلردی انده قرنجار
جوغدی انلرک مالکی اولان قرنجه ایکی قنتور قرنجه ایدی وبرایانی اغساق ایدی اول قرنجه ندا
ایدب چاغردی که ای قرنجه جماعتی مکانکوه مکانکزه کیرک که سلیمان لشکری دخی کیدوسزی
باصوب ایعزی السنده بلمدن هلاک اغسونلر اول قرنجه نک کلامنی سیل سلیمانه ایرشدردی سلیمان
عم انی اشیدوب تبسم ایدب کولدی اول قرنجه نک آدی طاحیدی اوچ میل قدری یردن سلیمان
انک کلامن اشتدی اکردیلرسه سلیمان خود لشکرله هواده کیدردی بولنری بیرلرنده نجه
هلاک ایدردی ذکر اولنوز که سلیمان ایله هواده کیدنلر لشکرک حاضلری ایدی اما انلرکم عرادی
کمی انلرکی بیان بریورنده کیدرلردی حق تعالی حکیمدر دخی انلرک آیلرنده دوریوب هواده کیدرلر
برابر کیدرلردی مقابل ایدر اول قرنجه سوزنه سلیمان علیه السلامک کولدوکی تعجب بوندن
ایدی زیرا آدمر اوغلانی قنی برنسنه کورسه کانی هیچ کورمش اولسه تعجب ایدوب کولر پس سلیمان
عم کندوسه ویرلن نعمت شکر ایدوب دردی ای بنم ربم کوکلمه الهام ایله که سنک اول نعمتکه
شکرین یرینه کتورمکه بنم اوزرمه واتاوا انام اوزرینه قادرک وبکا معاون اول تاکه بن سنک اول عملکی
اشلیم که صالح عمل اوله وسنی راضی اولدیرسن ودخی بنی رحمتکله صالح قولرک زمرسنه

قیلور

قیلوب آدمی انلرک اولریله بیلدیاز ویارون انلرکله بیلدیجع ایله ابن عباس رضی بیورر سلیمانک مرادی
بوندن ابراهیم واسمعیل واسحق ویعقوب ودخی قول بیغمبرلر دورکم بولردنصکره کلدیلر ودخی
بیوردیکه وتفقد الطیر فقال ما لی لا اری الهدهد ام کان من الغائبین لاعذبنه
عذابا شدیدا او لاذبحنه او لیاتینی بسلطان مبین یعنی سلیمان عم قوشلر لشکرینک
حاضرین غائبین طلب ایتدیکه کوره حاضر کیمدر غائب کیمدر حکایه بوایدیکه قچن سلیمان عم
برمنزله قونسه قوشلر هواده صف طوتوب کنشه قوشوطوروب سلیمان ولشکریلکه کولکه قیلورلر
دی چون برمنزله قوندی قوشلر عادتی اوزره طوروب کولکه قادیلر اما یردن سلیمانه کنش
طوقدی سلیمان عم نظر قلدی کوردیکه هدهد یرنده دکل هدهدی طلب ایلدی اما ابن عباس
ایدر هدهد سلیمانه دلیل ایدی صو اوزره یعنی هدهد صوقنده وار ایدوکن بیوردی یرلنده
صوقنده وار ایسه کوردی شول شیشه ایچنده کوردکی ویقین ایراغ بیوردی کلوب اول صو اوزن
یری بورنوله قازدی شیاطینلردن کلوب اول یری قازوب صوچارلر ایدی پس سلیمان عم
کلوب برمنزله قوندی انده صوبه محتاج اولدی هرطرفدن استدیلر صو بولدیلر وار وب هدهدی
استدیلر که بولنده صوقنده اولدوغنی دلالت قیلیوره اولوقت سلیمان نظر قلدی بیوردیکه هدهد
لشکر بولیدی یا توب کورمدی دیکه نه اولدی بوهدهد که کوره مزین کورمدوکندن لندوه
شبه واقع اولدی دیکه هدهد بونده یوقی چون بولدی غضب ایدب وعید قلدی دیکم حق تعالی
قرآنی خبیچون بن کافنی عذاب ایلیم یا خود بوغزلیم یا خود برظاهر حجت کتوره که کندوی خلاص
قیلسه پس هدهدک غائب اولدوغنه سبب بوایدیکم سلیمان عم سیر ایدب یمنه کیدرکن چون صفا

موشنه کلدی زوال وقتیدی انده برکوزل برکوردی غایت موب انواع چیچکلر وچمنلر اچلمش
سلیمان عم کوب دروننده برشوق حاصل اولدیکه ایوب انده نماز قیلدیغم قوشلق ملحاسن
انده بیله که صباحدن کیرو ب قوشلوغه دکین تمام برایلق بول استراحت ایدی چون سلیمان عم انده
ایدی هدهد دیدیکه سلیمان قوشغه مشغول ایکن اسمانده بکا قلقان بوردیا انک اوزرینه
برنظر ایدیجک پس هدهد هوایه چوب صاغ وصوله نظر قلدی ناکاه کوردی بلقیسک بستانسنه
ایرشدی انک تازه لیکن وکوزل تکه میل ایوب ایوب انک اچنه قوندی کوردیکم انده دخی
برهدهد اوتورر سلیمان هدهدینک آدی یعفور ایدی بن هدهدنک ادی عنقیر ایدی
عنقیر بوکه صوردی نه یردن کلدک بو دیدیکم شامدن کلدم صاحبم داود وعلی سلیماندر
اول ایدی سلیمان کیمدر بو دیدیکم انس وجنک وشیاطینک ووحوش طیورک پادشاهیدر
وبلاکا مسخر در اما سن بت کم نه یردن سین عنقیر دیدیکم بن اشبو بلاد دنم که پادشاهی برعورت
آدی بلقیسدر بو رسمی سزک پادشاهکزک سلطنتی دخی اولور اما بلقیس مملکتی دخی انده
اشغه دکلدر بن ولایتی کلی انک حکمی اشده دراون ایکی بیک صوباشی وار در هر صوباشینک
حکمنده یوز بیک قلچ اری وار قال اصلی هیچ کوکلار ارزو قلمز بنم بیلدیکم سین انوک مملکتنه
نظر قیلسن یعفور دیدیکه تو رقمکه نماز وقتی کلمه سلیمان صواستیه بویله بنی طلب ایده اول دخی
سنک صاحبک سلیمان غایت فرح بولوب سریعنور تحیکه سن کتابو مملکتی خبر ویره سن پس
یعفور انوکلم بیلدیکم واروب انک مملکتنه وسلطنتنه نظر ایلدی تاکم انکدر وقتی یتیه اولدی
قصد ایدی کرو سلیمانه دونکه سلیمان عم اول قوندوغی یرده نماز وقتی اولوب صو حاجت اولدی

صوسز

صوسز بیره قوغشدی جنه وانسه وشیاطینه صوردی صو بولدیلر هدهدی طلب ایدی بولمدیلر
قوشلرک رئیسی کرکسی کوردیلر هدهدی صوردی کرکس دیدیکه من بنجا ملکک اشی اصلاحی
استون بنم نکه نزه کتدی بن انی بریمن کوندرمدم سلیمان عم غضبه کلوب اندا جدیکه ذکر
اونمش ایدی اندنفکره قوشلر ملکی عقابی کوردی دیدیکه بنم هدهدی بول عقاب فی الحال
پرواز اوروب هوایه شولقدر چقدیکم آدم اوکنده برمناق مقداری نه ایسه بو دنیا عقابک
اوکنده اویله اولدی صاغ وصوله نظر قلدی کوردیکم هدهد یمن طرفندن کلور عقاب قنات
بوکوب هدهدن بکا اندی هدهد کوردی عقاب کتابا وز قصدیله ایرددیکه یا عقاب اول
نکری نوله یعقوبون کم سکا قوت قدرت ویردی بنم اوزریمه مرحمت ایله انی اشیدوب ساکن اولدی
دوی ویل سکا یا هدهد نکوی رسولی اندا جدیکم سکا عذاب ایلیم پس ایکیسی سلیمان قتنه کلدیلر
عقاب دیدیکه یا نکری رسولی اشده هدهدی کوردم چون هدهد یقین کلدی باشنی یوقرو
وتیروغنی بیره سوروب تواضع سلیمانه کلدی سلیمان عم الینی اوزدیب هدهدی باشندن چکدی
دیدیکه قنده ایدک هدهد دیدیکه یا رسول الله ذکر ایلم شول کونیکی بن سنک قتکده طوردوغم
کبی سندخی خبر بنجا قنده شوله طوره سین سلیمان انی اشیدوب اعضاسی دتره دی هدهدک
صوچین عفو ایلدی وسوال ایتدیکه سنی نه نسنه ایلدی بکا بویله کج کلدک هدهد خبر ویروب
دیدی من بنجا خبر ویریب صوردی فمکث غیر بعید فقال احطت بما لم تحط به وجئتک من
سبا بنبا یقین انی وجدت امراة تملکهم واوتیت من کل شیء ولها عرش عظیم
وجدتها وقومها یسجدون للشمس من دون الله وزین لهم الشیطان اعمالهم

فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ يعنی هدهد اکلندی شویلکه زیاده چوق دکلدر
یا کری رسولی بن علمه برنسنه احاطه قلدم و برنسنه ایرشدمکه سن لشکر کلمه اکا ایرشمدک بن
سکا کلدم سبا ولایتندن برخبرله که انده شک وکمان یوق سلیمان عم بیوردی اول نسنه
دیر هدهد دیکم برعورت بولدم آدی بلقیسدر سبا ولایتنک ملکه سیدر شراحیل قرنی
یعرب بن قحطان نسلندن انک آتاسی براولو پادشاه ایمش فرق اوغلی اولمش جمله پادشاه
ایمش آخر اوغلی بو بلقیسک آتاسی ایمش بمن ملکنه مالک ایمش وجمله اطرافنک پادشاهلری
دیر مشکه سزبنم مثلم وکلمسن بکا لایق دکلسن که سزدن قرالم واردر اکا جنتیلردن برعورت
چنلندرمشلر ریحان اولوانلردن بلقیس دنیا یه کلمش غیری اولادی اولمامش اجل کلوب
وفات ایلدکده بلقیسی آتاسی ملکنه پادشاه اولوب حکم ایلیه قومی بیعت قلمسن دیلمش بعضی
مطیع اولوب وبعضی اطاعت ایتمشلر کندولردن اوزرلرینه پادشاه دیکوب اکا اطاعت
قلمشلر اولقوم ایکی بولوک اولوب هر بری بمنبک برطرفنه مستولی اولمشلر اوزرلرینه پادشاه
دکدکاری مملکت ایچنده یاوزعادتلره باشلمش تاکه رعیتلرینک عورتلرینه ال اوزادوب
زیانه مشغول اولمش اول قوم اشلرینه پشمان اولوب انی چاره سنی استمشلر اکا قدرتلری اولمامش
چون بلقیس اول حالی کوردب غیرتنه کلوب اول پادشاه آدمه کوندروب کندوی عرض ایتمشکه
انوکلمه چنلنه اولدخی اجابت ایدب قبول ایتمش دمشکه بن سندن اعراض ایتمزم سن بکا لایق سن
بن قومک اولوبرین جمع ایدوب بلقیسی دیلمش پس اولقوم دریلوب بلقیسه کلمش لریوهالی
دیمشلر بلقیس دخی دیمشکم بلی بن طلب ایلدم پس بلقیسی اکا چنلندرمشلر چون اول کچه ایکیسن

زفاف

زفاف ایدوب جمع ایتمشلر بلقیس اکا اولقدر شراب ایچورمشکم عقلی زایل اولمش اندن
تا نوب انک باشنی کسوب اول کچه ایچنده کروکندوسر ایدکلمش باشنی کندوسرایی قوسنده آصمش
صباح قومن کورمشلر که اول ملک دیه لمش یتوریاشی سرای قوسنده آصیلوبدر بلکه اول
نکاح حیله ایمش پس اول خلق جمع اولوب بلقیسی کندولره پادشاه ایدیوب کلی سلطنتی
اکا ویرلمش انوک براولو تختی وارکه التوندن دوزلمش مرصع ودر یعقوبدن ومثل
زبرجددن ایتدی قرلیا قوندن انک اوزرنده یدی خانه وار هرخانه نک قپوسی وار
کلیدلی ودخی هدهد خبر ویردیکم بن اول بلقیسی قومیله اولم بولدمکه تکری قیوب کنشه
طابیر لر شیطان انده اول عملرینی زیبا کوستریوبرمش انکله انری حق یولدن منع ایلمش که
انلر طوغری یوله دکلر ودخی بیوردیکه اَلَّا يَسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ یعنی
اول شیطان انده اول کونه طیغی تزیین ایدیوبرمش تاکه انلر الله طیغه لرکم کوکلدن کزلو
یغوری چقاردروبرلردن کزلو اوتری ودانه لری چقاردرودخی کوکلده کزلو نکاه
کزلرین بیلور اول الله در اولکم عبادته لایقدر اندن ارتق عبادته وسجده ایتمکه لایق
معبود یوقدر واول اولو عرشک ربی اولدر اول سبا ملکه سنک عرشی انوک قنده حقیقت
درکه قدر ومقداری یوقدر بوارا ده هدهد خبری ویردی حق تعالی بیوردی قَالَ سَنَنْظُرُ
أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ اذْهَبْ بِكِتَابِي هٰذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ
فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ یعنی سلیمان عم هدهد دیدیکه تیز اوله که بن سنک بونوکلکه نظر ایلیه

کوروزکه بودیدوکان کلامده کرچك سن بوخبرلا بجلردنسن پس هدهد انده
صورلالت قیلوبردی قازدیلرچتاردیلرجمیع لشکرایچوب قاندلر اندنصکره سلیمان عم
مکتوب یازدی بوصورتله که اشبو مکتوب الهك سلیمانی قتندندر اول سبا ملکه سی بلقیسه
بسم الله الرحمن الرحیم سلام اولسون اول کمسه لراوزرینه که طریق هدایته متابعت قلدلر
اما بوندنصکره بلیه سن بنم اوزریمه اولولنوب تکبرلك ایتمه سن مطیع ومنقاد اولوب بکا
کلمه سن ابن جریج ایدوب حق تعالی خبر ویردوکندن زیاده سلیمان نسنه یزمدی زیرا سجده
لرك عادتی بودرکه سوزی لجهل ایدوب مقصودی یازدلرچون مکتوبی تمام یازدی
مسکلمه مرادی اوزرینه مهرین بصدی هدهد ایله کوندردی ودیدیکم ایلت اول ملکیه
قومیله کوردکل سکانه جواب ویردلر اندن دونوب اول خبری بکا ایرشدرهدهد اول
مکتوبی الوب کندی امتیه ایدی اول بلقیسك کون طوغوسنه قوشوبردریجه سی واریدی
کون طوغدوغی وقتن اندن اکا کون طوقونوردی بلقیس اکا نظر ایدب کونشه سجده
قیلوردی هدهد کلوب اول دریجه قوندی قنادیله انی بوروردی کون طوغدی بلقیس
بلدی کوردیکه کون وقتندن کچدی طوروکلدی که کونه نظر ایده هدهد مکتوبی برقدی
بلقیس الوب مهرین کوردکده دتره دی بلدیکه کوندوره نك سلطنتی کذودن اولوردی
اوقودی قالنوب تختنده اوتوردی اوچیوز اون اوچ وزیری واریدی بونلرك هر
برینك الی التنده اون بیك کشی حکمنده ایدی جمع ایدب اوتوردیلر بلقیس اندکله منشوره
ایدب سویلدی تکم حق تعالی بیان ایدب بوردی قالت یا ایها الملؤا انی القی الی

کتاب

کتاب کریم انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم الا تعلوا علیه واتونی
مسلمین قالت یا ایها الملؤا افتونی فی امری ما کنت قاطعة امرا حتی تشهدون
یعنی اول جماعت دیدیکه ای بنم اعیانلرم بدرستی بندن بکا القا اولندی برکتابکه کریمدر
واول کتاب بنده سلیماندر واندن کرامتی بودرکه اولندهٔ یازیلان بسم الله الرحمن الرحیم
دیرو خبری بودرکم بکا اولولنمه سن وتکبرلك ایتمه سن کلوب مطیع اولمه سن امدی بوانده
بکا بنم فتوا ویرسزبن بوایشده قطع حکم ایدردکلم حق تعالی اندن جوابندن خبر ویردب
بوردی قالوا نحن اولوا قوة واولوا بأس شدید والامر الیك فانظری ماذا تأمرین
قالت ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة وکذلك
یفعلون وانی مرسلة الیهم بهدیة فناظرة بم یرجع المرسلون یعنی اندردلرکم
بزم دخی لشکرمزبوق قال ایتمکه قوه تمز واردرایش حکم سنکدرنته بوردسك انکا مطیع
ومنقادزچون اندن قالنه اشارت قلدلر بلقیس دخی قالدن عذر قلدرمغه اشارت
قیلوب دیدیکه بدرستی اولوپادشاهلر قچنکه بردیاره لشکرچکوب کیره لراول دیارك
قومیله فساده واردرلر واندن عزیزلرینی خوار ایدرلر حق تعالی بلقیسك اول قولنی تصدیق
ایدب آیت اخرنده بوردیکه اول ملکه بلقیس دیدکلین اشلرلرنجه اولولر خوار وحقیر
اولوب ذلته دوشرلر ودخی بلقیس دیدکم بنم تدبیرم بودرکه اندردن بکا هدیه لرکوندرم
لم لطفله دخی نظر ایدیجی اولالم که اول کوندردکمزنه جوابلم دونوب کلورکورم
وانی صنایعم پادشاهدر یاخود پیغمبر میدر اکر پادشاه ایسه هدیه لری قبول ایدرزدن

فارغ اولور اگر پیغمبر ایسه قبول ایتمیوب البته بزی دینه متابعت قلمغی طلب ایده پس بو
تدبیر اوزره بلقیس برنجه جاریه و برنجه تازه اوغلنلر دوزدی جمله بر دور لوطون کیدوردی
تاکه ارکک دکشی یلمیه و بشیوز لوتون کرپچ و بشیوز کشی کرپچ و برتاج دریا قوتیله مزین و برحقه
ایچنه دلمدک انجو قویدی و بر بونجی دانسی قویدو اکری دلمش بونلری قومنک اشرافندن
منذره امرلری و قومنک رئیسلرندن خلی آده قوشدی و بر مکتوب ارسال قلدی که اول هدیه
لرین عددین و جنسن بیان قلدی و دخی مکتوبده یازدیکه اگر پیغمبر ایسک اول غلامله
جاریه لردن تمیز ایده سن و حقه ء آچدین ایچنده کیدن خبر ویره سن و اول انجویی طوغرو
دلسن و اول اکری دلکلو انجویه انس و جن الی دکمدین ایلک کچوره سن و اول غلامله بیوردیکه
تجن سلیمان سینن سویله سز اکا قرا اوازله سویلک عورتلرکبی و قرلر بیوردی سیز دخی ارکک اوازله
سویلک ارکلرکبی و الجیسنه امرلری تجن سلیمانک قتنه کیره سن نظر ایلمسکا عقبلنه می نیاز اکر
عقبلنه بیارسه ملکدر اندن قورقمغل کرکدر اندن عزیز و غالبم اکر کولر یوزله و لطف سوزله کوردیسک
اول پیغمبر دولک سوزونی غایت فهم ایدوب حسن ادایله جواب ویرپس الجی هدیه ء الوب سلیمان
دن یکا کلدی هدهد اندن ایلرو ایرتسوب احوالدن خبر ویردی سلیمان عم جنیلر امرایدی
کندو اوتوردوغی سرایدن طقوز فرسخ اوزونی برمیدان دوزدیلر لوتون کومش کرپچلر ایله
اول میدانی دوشدیلر و چوره سنی دیوارلیلر دیوارینک شریفه زینتی لوتندن کومشدن قلدیلر
و دریادن انواع رنکلو برنجه حیوان کتوردیلر اول کرپچ اوزرینه بغلدیلر اندن سلیمان عم تخت اوزره
اوتوردی دورت بیک کرسی صاغنه و دورت بیک کرسی صولنه قودی و دیولر برنجه فرسخ برصف

بغلدیلر

بغلدیلر و آدمیلر دخی برنجه فرسخ صف دوتوب دوردیلر دخی وحشیلر و برنجیلر و هوامه قوشلر
برنجه فرسخ برصف بغلیوب صاغ و صولده دوردیلر چون بلقیس قومی کلوب اول میدانه بعین اولدی
سلیمانک ملکنه و قوتنه نظر قیلوب اول جواهرلر لوتن کرپچلر اوزره بغلو ترسلنمش کوردکارنه کندو
لرین قاصر کوروب کتوردکاری کرپچلری برقدیلر پس اول قوم اول دیولردن و بولک بولک جنیلردن
و آدمیلردن و قوشلردن و برنجیلردن کچوب سلیمانک حضورنه کلوب دوردیلر سلیمان عم انلرکله
بوزله نظر ایلدی دیدکم خبر کتوردکاری نسنه دن انلر دخی کتوردکاری نسنه دن خبر ویردیلر بلقیسک مکتوبن
ویردیلر سلیمان عم نظر قیلوب خبر ملیدوکن بلدی و بیوردی اول حقه فنی دیری اوکنه قویدیلر
سلیمان عم الله الوب حرکت ایتوردی خبر ایلمه عم کلوب کاتبلردن حقه ایچنده برقیمتلو دلمدک
انجو وار و بر اکری دلکلو بونجی اولدوغن انلره خبر ویردکه اولدوردلر امدی اول انجویی دل
و اول بونجوغه ایلک کچوردلر سلیمان عم کندو قومنه دیدکه عجب اول انجویی کیم دلر کسه انی دلمکه
جواب ویرمیوب دیولر صوردی انلر دراغ قوردونه امرایدک اول دلردلر و اروب کوتر
دیلر اول قوردوغنه برقیل الدی بشیوب انجویی دلدی سلیمان عم قوردوغه دیدی مرادک نه
قوردیدی دیلر مکر بنم رزقم اغج ایچنده اوله سلیمان دعا ایدوب اویله اولدی و دخی سلیمان دیدی
اول بونجوغه کیم ایلک کچوره بر آق سکوت اغاجنه اولوردی برقوردجغز کلوب بن کچوردم
دیدی پس برایلکی اغزنه الوب دلوکه کیدوب اوریاندن چقدی بونلردن صکره اول قوزلری دخی
اوغلنلردن بیچدی شویلکه اندن بیوردی ایدست الله الله اندکه قوزلر دعا دیلری بودرکه صوقاندن
برایله صوقی الوب دخی برالی اوزره دوکوب یوزنه اوردلر و اندکه اوغلنلر دعا دیلری بودرکه

قیلدن صوالوب فی الحال یوزنه اوره وقولر قول بوردقه اول قولنك ایچ طرفنه دوکرار دکللر طاشك
طرفنه دوکرلر پس سلیمان عم بونسلری جمله نیز ایلدی اندنصکره کتوردکلری هدیه لری عرض ایتدیلر
فلما جاء سلیمان قال اتمدونن بمال فما اتانی الله خیر مما
اتیکم بل انتم بهدیتکم تفرحون ارجع الیهم فلنأتینهم بجنود لا قبل لهم بها ولنخرجنهم
منها اذلة وهم صاغرون یعنی چون بلقیسك الچیسی سلیمانه کلدی اول مال ایله سلیمان عم دیدی
بنی بومال ایله الدانیوب بندن قورتلغه بونکله مدد طلب ایدرسك شول نسنه که دیندن ویعنی
لکدن وحکمدن وسلطنتدن حق تعالی بکا احسان ایدوب ویردی بکا کوره اندنکه سز کتوردیکز نه
اندن فخر یوق بلکه اول هدیه کزله سز فخر ایدرسز زیرا که اهل دنیا سز انکچون بو بریکزه انی هدیه
دیورسز اندنصکره الچینك اولوری منذره دیکم دون وار اول هدیه لریکزی کیرو الیکم بزم
انکا احتیاجمز یوقدر وایتکم مسلمان اولوب بزم کلمه لرمز اکر کلمه لرمه نکری عنتی حقی برچیله وارور
اندن کم بر وجهله اندن انی دفع ایتمکه طاقتری یتمیه ودخی انلری سبا ملکندن دیلر دیلمز چقاره وز
شول حالده کم ذلیل وحور اولور وهب ایدر چون الچیلر دونوب بلقیسه کلدلر بلقیس انلری کوردوب دیدیکه
واللهدن تحقیق بلدمکه اول پادشاه دکل دسولدر وانکا طاقتمز یوقدر پس تکرار سلیمانه الچی
کوندردی بن بکا ملکه سکا وارورین تاکه نظر ایدوب کورمسنك امرك ندر دخی اول دینکلدن بنی
نه تنبیه دعوت قیلورسك چون الچی کتدی بلقیس دخی بوردیکه تختنی بدی قات اولنك ایچنه قویدیلر
اولردخی بدی قات ایدی کوشکلر ایچنه انك اوزرینه قیولری کلیدلیوب مهر اوردیلر دخی یکچیلر
قودیلر وبرینه خلیفه دیکوب دیدیکه بنم ملکمی زیاده حفظ ایله وبنم تختمی بکلدن ملکنده مناویلر

ندا

ندا قیلدی که خلیفه امرنی بلدردی بلقیسی کندو مهر اون ایکی بیك صوباشی حاضر ایله سلیمانه
بکا کدر هر صوباشینك بونجه بیك لشکری ایله سلیمان عم برکون چقوب تختنده اوتوردی ناکاه
قوشدن برتوز کوردی یقین کلدی دیدیلر که بلقیسدر کلوب بزم مکانمزه اندی برقوسنج برقالمشدی
سلیمان عم چریسنه نداقیلوب دیدی تکم حق بوردی قال یا ایها الملأ ایکم یاتینی بعرشها
قبل ان یاتونی مسلمین قال عفریت من الجن انا اتیك به قبل ان تقوم من مقامك وانی
علیه لقوی امین قال الذی عنده علم من الکتاب انا اتیك به قبل ان یرتد الیك
طرفك فلما رآه مستقرا عنده قال هذا من فضل ربی لیبلونی ءاشکر ام اکفر ومن
شکر فانما یشکر لنفسه ومن کفر فان ربی غنی کریم یعنی سلیمان عم لشکریك
اولولرینه دیدیکم ای حاضر جماعتی سیزدن قیمتکز درکه انك تختنی استیودم بکا ایرشدوره کندو
مؤمن اولوب بکا کلمزدن اول پس جنلردن برغایت قوتلوسی کم متمرد وایری سوز اولایدی
سخرجن دیرلردی ایاغن کوزایردوکی یرده یصاردی دیدیکه بن انی سیزه برکدن قالقدرین سکا
کوزرین که بن کتورمدن اوزره قویم وانك جوهرلرندن امینم طمعم یوقدر سلیمان عم دیدیکه بن
دیلرین که بوندن دخی نیزك اوله پس دیدی شول کسکم انکا علم ویرلمشدی بن انی سکا کتوردمن
کوزك الچوب یومدن بوندن اختلاف قیلدلر بویله دین کیم ایدی اما اکثر مفسرلر بونك اوزرینه
دیرکم بویله دین آصف بن برخیا ایدیکه صدیقلردن ایدی الله تعالینك اولوادلرین بیلوردی
انوکلمه نه دیلرسه ویریلور ایدی ابن عباس رض ایدر آصف سلیمانه دیدیکه شول کوزك ایردوکی
یرده دك نظر ایله باق سلیمان دخی یمن طرفنه یوزدی آصف دعا قیلدی حق تعالی قوشنهار کوندردی

كلوب اول تختى كوردى بلاربيرا لندن خندق الوب برندلر يول اولدى انكادك كه تختى الوب
سليمان حضورنه چقاردى بلر ايكى ايلق يول ايدى ودخى اختلاف قلدلر اول ايدوكى دعانه ايدى
سبحانك ومقاتل دديلركه ياذالجلال والاكرام دروكلبى ديدى ياحى ياقيوم درعايشه رضى
وزهريدن روايت بويله دركم اول دعايايديكم ياالهنا واله كل شئ الها واحدا لا اله
الا انت اتنى بعرشها چون اول دعا قلدى فى الحال اوكنده بولندى سليمان نظر ايلدى كوردى
اول تخت اوكنده دوردى ديكه اشبو عطا بكا ربمك فضلندندر بنى بونكله ابتلا قلدى كوره بندن
انكا شكرمى ظاهر اولور يوقسه كفران نعمى هركيم كم شكر ايلسه انك شكرينك نفعى كيرو انكا دركم
نعمتى اونكله تام اولور ودايم اولور زيرا شكر ايتمك الله كى حاضر نعمتك تبديدر كمكه قويمز والله
كلمبوب قالمش نعمتك شكاريدر اولر الله كوره اما هركيم كم اول نعمته كافر اولسه شكرين ترك ايلسه
بدرستى بنم ربم مستغنيدر انك شكرندن انكا احتياجى يوق ودخى حق تعالى بورديكه فضل ايدوب عطاسن كيمه كه
انلر دكه نعمتك شكرين ترك ايتدلر ودخى حق تعالى بورديكه قال نكروا لها عرشها ننظر اتهتدى
ام تكون من الذين لا يهتدون فلما جاءت قيل اهكذا عرشك قالت كانه هو واوتينا
العلم من قبلها وكنا مسلمين وصدها ما كانت تعبد من دون الله انها كانت
من قوم كافرين يعنى سليمان عم بيوردى كه انك تختنى تبديل ايدك شويله كه كرجك بلميه انكا ايده
مقاتل ايدر بعضى برين دوزب زياده قلدلر وبعضى برين كسدلر وجوهرلرين تبديل ايتدلر
سليمان عم بونى بويله قلمدن مرادى كوره كم اول تختنى بيلورمى اما وهب محمد بن كعب ايدر سليمان
بونى بويله قلمدن مقصودى بو ايدى كه شياطين قورقدلر كه سليمان انى جفتلنه دخى بلقيس جنلرك سرين

سليمانه

سليمانه فاش قيله وسليمانك بلقيسدن اولادى اوله سليمانه دن انك ذريتنه مسخر اوله وزديو
سليمانه بلقيسى ذم ايدوب دديلركه انك عقلنده خلل وار وايتدى اشك ايا غنه بكزر وانجكارى
قلدلر ودر سليمان عم اشيدوب انك تختى تغيير قيلى غله عقلن دكه دى وصرخه بيا غله ايتدرينه نظر
ايده بس بلقيس سليمانه كلدى تختى انكا كوستردى ديديلركم تختك بونجليغندر بلقيس ديدكم كانه
اول بنم تختمدر عكرمه ايدر بلقيس حكم ايدوب كورب تختنى اولدردى بلان اوله ديوديكه
تمام اوكنه بكزر سليمان عم بلديكه عقلى كاملدر بوندن نصكره بلقيسى ديديكه برفرعلمز ايديكه سليمان عم
حق رسولدر اول نشانلركم هدهد مز والجيمز كلدوكى بو تخت معجزه سى ظاهر اولمزدن اول منقاد
ومسلمان اولوب كلدك نه ديرسه بن انكا مطيعز بس سليمان عم بلقيسى منع ايلدى الله‌دى قيوب
كنشه بلمزدن حائل اولدى انكله كون اراسنده حق تعالى خبر ويردى كه اول بلقيس كافر قومندن
ايدى انلر اوتروكم انلرك ايچندن قويدى كنشه طيماغى كوردى انكا طيدى ودخى حق تعالى بوردى
قيل لها ادخلى الصرح فلما رأته حسبته لجة وكشفت عن ساقيها قال انه صرح
ممرد من قوارير قالت رب انى ظلمت نفسى واسلمت مع سليمان لله رب العالمين يعنى
سليمان عم ديديكم بلقيسك انجكارين كوره وايتدرينه نظر ايده شويله كه انكا آج كوره‌ين ديكه
حاجت اوميه شياطينك خبرلرينك تحقيقى ظاهر اولنق اولنق ايچون امر ايتدى شياطينه سرين
بركوشك ياپدلر انك اوكونه آق سرچه دن ميدان قلدلر انك التنه بالقار وقوريغه
شويله كم صوده اولور انلرك صورتلرين دوزديلر كورنلر انى صو صنوردى چون سليمان
تخت اوزره اوتوردى بلقيسى دعوت ايتدى كلدى ديديكه يا بلقيس كوشك اچنه كيرين

بلقیس اول سرچه دن میدانی کوروب صورتدی انجکلرین آچوب دیلدیلم بوروبه
سلیمان وار سلیمان عم کوریدیکم انجکلری وایقاری کوزل صبح برعیبی یوق الا بالدر
لرنده برز قلجغزلری وارا اولدغی وصف ایتدکلری کبی دکل چون کوروب نظر ایتدی
ودیکم یا بلقیس بوکوردوکک صرحه صودکل بلکم سرچه دن دریس بلقیس ایلرو
قتنه واردی سلیمان انی اسلامه دعوت قلدی بلقیس انکا اجابت ایدوب اسلامه کلدی
اول صرحه نک وتختک احوالین کوروب بلدیکی بو ملک وحکومت انکا حق تعالی دندر بو
حق پیغمبر دردیکه یا رب تحقیق کندو نفسیم ظلم ایلدمکه سنک عبادکنی قوب مخلوقه
طیدم شمدی بن سلیمانه تصدیق ایدوب توحیدیمی سکا خالص قلدمکه سن جمیع عالملرک
ربی ورازقیسک اما اصل تفسیر اختلاف قلدیلرکم بلقیسک اسلامندن نصکره سلیمان
انی چفتلندیمی یغنیلر دیدیکی سلیمان انی چفتلندی اما اولوقت نکاح اتمک دیلدی
اوقیل انکا موش کلدی پس جنیلره صوردیکه بو قیل نه ایلم کیدر اندردیلرکه بز بلمزون انجق
شیاطینه صور شیاطینه صوردی اندردیلرکم بزانی سکا اویله اق کومش کبی ایدلوم
واردیلر حمام دوزب صرزمه یایدیلر انکله کیدردیلر حمام وصرزمه اندن قالدی چون
سلیمان عم انی چفتلندی تحتی انکا زیاده اولدی کیروانی مدکنه وتختنه مقرر قلدی جنیلره
بوردی یمن ولایتنده انکا اوج قلعه بنیاد قلیوبردلر غایت یوجه وکوزل برینک آدی
بسلحین وبری نبتون وبری غمدان سلیمان عم آیده برکز شامدن ایرته نماز وقتنده
کیدردی قوشلق وقتی یمنه واردروی اندن اوغلی قزی اولدی چون بو قصه تمام اولدی

حق تعالی

حق تعالی برحکایه دخی شروع ایدوب بوردی وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ
اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ یعنی حق تعالی بوردیکه بز کوندردک ثمود قومنه
اول صالحی که بنه کندو قبیله لرندن ایدی تاکه انلره کلوب دیه که کلان الله برلک واکا عبادت
ایلک چون کلوب انلره رسالتی دکوردی اولقومدن غنیلری بربلوک اولوب ضعیفلری
بربلوک خصومت ایدلر بونک بیانی اعراف سوره سنده ذکر اولندی انکادک که اولقوم دولر
یا صالح شول عذابلرکه بزه وعده قیلورسنک وارانی کتور اکر سن بوسوزکده کرچکلردنسن
صالح انلره دیدیکه یا قوم نچون اورسن بوبلا وعقوبت سیزه کلمکلکه عاجلدن وایلوکدن اول
انی دیلرسز نچون بوکفریکزدن دونب توبه کلمزسز تاکه اولرحمت اولنمشلردن اوله سز
چون انلر صالحه متابعت قلمدلر عقوبت دیلمکله تعجیل ایدلر حق تعالی انلردن یغوری منع
ایدوب قحط وقرلق حواله قلدی تنکم خیر ویرب بوردی قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ
طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ
مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ یعنی چون بلا ومحنت انلره ایرشدی دیدیلرکه
یا صالح بوبلانی ایریشن بلا ومحنت جمله سنک دخی سکا اوبانلرک شومیلقندندر صالح عم
دیدیکی بوجمله سیزه ایریشن الله قتندندرکه سیزه مقدر اولوب یازلمشدر وبوبلاکه شمدی
واقع اولدی اول کفریکز شومندندر جمع کمسه دن وکل بلکم سز بر قومسزکه بوبلا لر وخیرلر

بر شکله ابتلا اولنور سز تا که الله تعالینك انعامیلرین ذکر ایدوب بلا لرندن قورقیب دونه سز
پس اول نمود شهرنده که حجر در طعوز کشی وار ایدی که اولونسبدن ایدی دائم اشلری بر بو
زنده فساد اشلمك ایدی جمع اتردن بر صلاح کلمزدی انلر ایدیلر دیکه اتفاق قیلوب دونك
سکزین قوردلر اولنومك زیاده ازغونلری انلر ایدیلر انلرك دخی اولولری سالف ایدی
دوه نك سکزین قرمغه ضامن اولن اول ایدی دائم اشلری عصیان ایدی انلر بر بره جمع
اولوب بر برینه دیدیلر که کلك اتفاق ایدوب بو صالحی ایشن بوزه لم پس جملسی اتفاق بر
کیدوب دوللر که والله لیبیتنه بز بو کیجه صالحی بیدوغی یرده قومیله هلاك ایدوز صکره قان
دعوی قلانلر دیرزکم بز انك واهلنك هلاکلکنده حاضر دکل ایدك وکیم اولدور دوکن
بلمزز بو قولمزده بز صادقلر بز بلان دکولز دیدیلر دیلر نکم حق تعالی خبر ویرب بوردی

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا
دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ يعنی حق تعالی بوردیکم انلر خیانت ایدب
عذر ایتدیلر که صالحی کیجه بیدوغی یرده اولدرمکه بز دخی انلرك اول خیانتلرینك عقوبتنی
انلره تعجیل قلدق شول وجهله که انلرك خبرلری یوق نظر ایله یا محمد کورکه انلرك خیانتلرینك
عاقبتی نه ایدیکه بز اول طعوز نفری هلاك ایلدك بونلرك هلاکلکنده اختلاف قلدلر بعضلر
دیدلر که اول اتفاق ایچون بر طاغ انکه کلوب طوردیلر چون تمام طعوزی دخی بر یره جمع اولدیلر
اول طاغدن پاره اوزرلرینه یقلوب باصوب هلاك اولدیلر اولری نوبله ویران قالدی اول

کمز

کمزلری وظلملری سبیله تحقیق بونده عبرت وارشول قومه که حق تعالینك قدرتنه انکارلری
یوق پس حق تعالی بیوردی بز نجات ویرب قورتردق شونلریکم ایمان کتوردیلر کفردن صاقندلر
الله دن قورقدیلر انلر دورت بیك کشی ایدی صالح ایمان کتوردب مؤمنلردن اولمشلر ایدی
بوندنصکره حق تعالی لوط قومندن خبر ویرب بوردیکه وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه بز لوطی کوندردك قومنه که بزدن انلره تبلیغ رسالت ایله چون وار وب
اول قومنه دیدیکه یا قوم بو قبیح فعلی اشلرمیسز بیلورکز که بو بیرامزاشدر بو حالده که بر بر یکزه
قرشو حیا اتیوب اشکاره اشلرسز ظلم یونندن یعنی سز میسزکم بو شهوتله ارکك لره یونك کبی
فعل فاحش اشلرسز عورتلری قیوب دکلسز سیز الا جاهل قومسز که عاقبتکزنه اولیسز بلرسز
چون لوط عم انلره بو خبری تبلیغ ایلدی انلرك جوابی بر اولدیکم حق تعالی خبر ویرب بوردی

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ
فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ
الْمُنْذَرِينَ یعنی اولقومنك جوابی لوطه بو اولدیکم دللر چقارك سیز بو لوطی اصلیله قومیله
شهردن کزدن وقریه کزدنکه بونلر آری قومدر سز جلین ارکلره دیرلرندن جمع اولمزلر
بو کلامی استهزا ایوزندن سویلرلردی پس حق تعالی بیوردی بز لوطی قورتاردق قرلریله الا
اول ظالمه وکافره عورتیکه بز حکم سابقده اویله تقدیر قلدق اول عذابه ایچنده قلانلرله بلیه
باقی قالدی قومیله هلاك ایلدك اوزرلرینه بغوریکی طاش یغدردق نه یاوز بغوردر اول

قورقوب الله دخی انلرك بغوریكه عقوبت عذابیدر كلوب اصلیه هلاك ایدر و دخی رسوله خطاب
ایدوب بیوردیكه قل الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى الله خير اما يشركون امن خلق
السموات والارض وانزل لكم من السماء ماء فانبتنا به حدائق ذات بهجة ما كان لكم ان
تنبتوا شجرها اله مع الله بل هم قوم يعدلون يعنى يا محمد سن الله حمد وثنا قيل انك اوزرينه كم
اول شرلو امتلرى هلاك ايدوب سكا امتلرينك خيرلوسين ويردى وسكا بو نجه انعامله قلديكه هيچ كيمسه
قلمدى ودخى سلام قيل الله تعالينك اول قولقرى اوزره كه اورندیلدى يعنى پيغمبرلر اوزرينه پس حق
تعالى انلر محبت ايچون مكه اهلنك مشركلرى حقنده بيوردیكه الله تعالى يكرك ميدر اكا طلبنده يوخسه اول
بتلرمى يكرك درجه طلبنده الله تعالى كندويه عبادت ايدنلرى هلاك كلكدن قورتردى اول بتلرين قدرتلرى
بتمديكه كندولره طيانلرن كلان عذابى منع ايده بله ودخى بيوردیكه سيزك اول الله ديو طيدوغكز تمام
يكرك يوخسه اول الله مى يكرك دركه كوكلرى ويرلرى يرتدى وسيزك ايچون كوكدن يغمورلر اندردى
تاكه برده اول يغمورلر له يرسين بتسانلر وبانجه لر بتورورزكه كورنمه فرح حاصل اوله سيزك هيچ بر يكرك
قدرتى يتمزديكه انك براغاجن بتوردى فكر ايدك كورك كم هيچ بر مصنوعات يرتمنده انكله بر معبود
دخى وارميدر كم اكا معاون اوله بلكه اندن غيرى صانع يوقدر الا اولدر اما بو مكه قومى غاد ايدوب
الله شريك اطلاق ايدرلر بو نفسكه بيوردى امن جعل الارض قرارا وجعل خلالها انهارا
وجعل لها رواسى وجعل بين البحرين حاجزا اله مع الله بل اكثرهم لا يعلمون يعنى بر فكر ايله
كورك اول سيزك معبودلريكز مى يكرك دريوخسه اول معبود مى يكرك دركه يوبيرلرى قرار طوتدردیكه
يواشلى حركت قلديجه اول بله حركت ايتمزدخى بويرلرى اسنده ايرمقلر اقديكه صويى اقوب هر طرفه ايشر انكله

انواع

انواع منفعتلر طوتر لردخى اول يرلر اوزره يوجه يوجه محكم طاغلر يرتدى انكله يرلرى ثابت قلدى دخى
مستودع كرلك بحر دكزى اراسنده مانع وحايل قلديكه بريرنه قوشميه اول التهمله براله دخى وارميدركه بو اشلرى
اكا معاون اوله بلكه اولدر اندن غيرى براله دخى يوقدر بونلردخى بيلورلركه اله حق اولدر بلكه بو
اكاربو اكا رايدب عناد قلدقلرى بونلردن اكثرى عاقبتلرندن جاهل اولدقلريچوندر ودخى بيور
ديكم امن يجيب المضطر اذا دعاه ويكشف السوء ويجعلكم خلفاء الارض اله مع الله قليلا
ما تذكرون يعنى اول بتلر مى يكرك دركه بيچاره قالوب غصه لره وانواع بلالره مبتلا اولمشلر اكا تضرع
برله دعا قاصد انلرك دعالرين قبول ايدوب اول بلالرى ومحنتلرى انلردن دفع ايدب راحتلره مبدل
قيله ودخى سيزدن اولكى قومى هلاك ايدب سيزى انلرك يرينه خلف ايده وزو سزدن نصكره دخى اولا
دكرى بريكز خلف قيله بو اموردن تصرف قلمغه اول التهمله براله دخى اندن غيرى وارميدركه انو يكله
اوكوتلنه هدايت بوله ودخى بونلر نصكره بيوردیكه امن يهديكم في ظلمات البر والبحر ومن يرسل الرياح
بشرا بين يدى رحمته اله مع الله تعالى الله عما يشركون يعنى اول التهمكز مى يكدر يا خود اول
التهمكه سيزى قوروده دكزده نريه واره جمكزى دلالت ايدب بو التهكزى كوستركوندزده كون
روشنلغى ايله كيجه لرده آى نورى له تاكه انكله هدايت بولوب مقصوده ايرمسز يا خود اولمى يكركدركه رحمت
يغمورلرين كوندرجك وقتى اندن اول مشتوجى بيلتروردكه انى كوروب فرح بوله سز اندن اول
يغمور رحمتى ايمدن طوتوب منتظر اوله سز اميدى برنظر قيلك كورك اول التهمله ايله براله دخى وارميدركه
يواشلى معين اوله بو قدر الا اولدر الله تعالى يوجه دريا كدر اندكه اول مشركلر انو كله وصف ايدرلر ودخى
بيوردیكه امن يبدؤا الخلق ثم يعيده ومن يرزقكم من السماء والارض اله مع الله قل هاتوا

برهانكم ان كنتم صادقين قل لا يعلم من في السموات والارض الغيب الا الله وما يشعرون
ايان يبعثون بل ادارك علمهم في الاخرة بل هم في شك منها بل هم منها عمون يعني بيوردي
سزك معبودلريكز نى يكوريا خود الله‌دى بكدرك بوخلق بوغيكن وارقيلوب بيرندى اندنصكره اولدورر
واولدكدنصكره كيرودبركودرودخى سيرى يردن وكوكدن وزقلدوردخى كوكدن يغورلر انلاري
يردن نباتلر بيتورر واغجلردن يمشلر بيتورر برنظر قيلك كورك كه هيچ بوامورده الله‌دخى
وارميدركه اكا معاون اولهاول بردرجمله قادردر اكرچه بلرسه كه انكله برالله دخى وار درايت
انمزيا محمد كه كتورك حجتكز كوره‌لم اكر بوسوزيكزده كرچكلردنسكز ودخى يا محمد اول مشركلر كلوب
سندن مودولوكه قيامت نه وقت قوبرسن ايت انمزكه بوكوكلر اهلى ويرلر اهلى برسى غيب بيلوردكل
الا الله بيلور انجق بونلر بلمزلركه نه وقت قوبرلر بلكه بونلرك اكلملغى وبلمكلكى آخرنده صب برابر او
ليسر اول بوابدن وعمابدن كه وعده اولنمشدر بلسرلركه هيچ بريده كان اولمه اكرچه دنيا بلك
لكلرنده اختلاف واراديرى اما اولوقت بلكك هيچ فايده سى يوقدر بونلر بوكون بودنياده قيامت
توعقنده شك ايجنده درلر بلكه كوكل كوزى بونلرك كوراولمشدركه حقك حقيقتنى كورمزلر ودخى
بيوردكه وقال الذين كفروا ايذا كنا ترابا وابا ونا ائنا لمخرجون لقد وعدنا هذا نحن
وابا ونا من قبل ان هذا الا اساطير الاولين يعني يا محمد مكه كافرلرى ديرلركه بزدخى اتالريمز
دده‌لريمز چيراق اولوب جوروكدكه نصكره حيات بولوب مزارلريمزدن كيروى چاقرزبوسزنسنه
ديوكه بيزه واتالريمزه وعده اولنمشدر محمد كلمزدن اول انجق بوهيچ اولجق نسنه دكل الا ايلرو كچمشلرك
باطل اويلان سوزلريدركه يازلمشدر سويلرلر ودخى بيوردكه قل سيروا في الارض فانظروا كيف

كان

كان عاقبة المجرمين ولا تحزن عليهم ولا تكن في ضيق مما يمكرون ويقولون متى
هذا الوعد ان كنتم صادقين يعني محمد ايت اول مكه كافرلرينه كه يوبريوزنده طواف ايدب
يورك سيرايدك تاكوره سزكه اول مشركلرين عاقبتلرى نه ايرشدى كندولرهلاك اولوب
ديارلرى ومكانلرى خالى قالدى قويونلرى نه سويلرسه مويسونلر يا محمد سن انلرك يلان سوز
اوزرينه ملول اولوب طارلمه وكوكلكى انلرك دوزمه كلامارينه طارطوغه كه كلورلر سكا ديرلركه
بوبزه وعده قلدوغك قيامت وعذاب نه وقت كلير دراكر كوجك سكز خبر ويرديلر ودخى بيوردى
قل عسى ان يكون ردف لكم بعض الذي تستعجلون وان ربك لذو فضل على الناس
ولكن اكثرهم لا يشكرون يعني ايت يا محمد اولاكه سز تعجيل ايدب ديلدوكلر عذابلرك بعضى يقين
اولشدركه سيزه ايريشه بدرستى يا محمد سنك ربكك فضلى بومكه خلقى اوزره اولوا اولمشدركه انلره تعجيل
عقوبت ايتمز ليكن بونلرك جوغى بوفضلى ذكر ايدب الله‌يه شكر ايتمزلر ودخى بيوردكه وان ربك ليعلم
ما تكن صدورهم وما يعلنون وما من غائبة في السماء والارض الا في كتاب ان هذا
القرآن يقص على بني اسرائيل اكثر الذي هم فيه يختلفون وانه لهدى ورحمة للمؤمنين
يعني بيقين بيوردى يا محمد تحقيق سنك ربك عالمدر بيلور بونلرك كوكلرنده نه كزلرلرسه ودخى نه
انكاره قيلورلرسه بيلور ودخى هيچ برجهتده غايب وكزلو بوقدر نه كوكلرده نه يرده الا كتابى
لوح محفوظده يازلمشدر معلومدر ودخى تحقيق اشبو قرآن بيان ايدبجدر اولبنى اسرائيل اوزرنه
اكثرى شول دين امرنده اختلاف ايدب بعضى بعضى اوزرنه طعن ايدكلرى نسنه‌ده دخى بوقرآن هادى
در دلالت ايدر طريق ثوابه ودخى رحمتدر انلره كه ايمان كتوروب حقه اعتماد ايتدلر ودخى بيوردى

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ
الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ
إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ يعنى حق تعالى بورر بدرستى سنك ربك يا محمد قطع ايدر حكم ايدر
اولدين اختلاف ايدنلر اراسنده قيامت كونده اول حكمله كه حقدر شبه يوقدر الله غالبدر حكيمدر هيچ
برحكمى انك رد اولنمز عليه در قواعدى بيلورانكا صحيح برنسنه خفى اولمز پس سن جمله اشيانك اكا اصرمه تحقيق
سن طاغرمز اوزره سين شك وكمان يوق ودخى اوكا كافرلر دعوتكه اجابت ايتمدوكنه ملول اولمغلكه
بدرستى سن دعوتكى اولنره وصاغرلر اشتدر مرتسن چون انلر حقدن اعراض ايدجى اولالر پس بوكافرلر
دعوت اولندقلرى نسنه دن اعراض ايتدكلرى حقدن كچدوكى ايچون رامدى حق تعالى انلرى اولنره نسبت
قلديكه سوز اشتدر ربك ممكن اولمز ودخى كورسن صاغرى تنبيه ايتدوكى قولاغنه كيرمز ودخى بوردكه يا محمد
سن كورسن اولنلره ويوني ازانلره يول كوستر مرسن انى كم الله تعالى كمراه قلدى وكوكلى كورين كورقلدى
سن انى قچن هدايت بولنه ايتدبلرسن بو دعوتكى اشتدر مرسين الا شول كسانه كه بز اندوردكمز قرآنه
تصديق ايدبه لوكه بوكلام الله در مخلوق دكل وكلام دكل امدى بونلر دركه دين ايچنده خالص
اولوب نجات بولنلر ودخى بوردكه وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ
تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ يعنى قچن كه اول وعد اولنان عذاب وقتى انلرك
اوزرينه يتيشه اولنه انلره غضبمز زياده اولنه بز انلر كچون بيرون بر دابه چقاريرز كه بو خلقه سويلر
ودخى خبر ويردكه بو مكه اهلى قرآنه وبعثه ايمان كتورمديلر كافر اولدلر ودخى خبر ويرر كه دين اسلامدن
غيرى تقدر دين واراسه كلى باطلدر الله تعالى قتنده مقبول ومرضى دكلدر وبعضيلر ددركم اول دابه نك

كلامى

كلامى دابه نك بو اولسه كه حق تعالى بوردى بدرستى بوكافرلر برم ايا تمزه تصديق ايدب ايمانمزلر
تاكوزلريله مشاهده قلنيجه روايتدر رسول الله صلى الله عليه وسلم بوردى قچنكه اول دابه چيقه موسى
نك عصاسى وسليمانك يوزوكى انكله بيله در عصاسيله مؤمنلرك يوزن نورلندورر ويوزوكله كافر
لرك يوزنلرى اوادر مؤمنلر كافرلرى بر برلرندن تميز اولنور تاكه بر صفره اهلى طعام اوزره
حاضر اولدقلرندن اول نشانلردن اشكاره اولوب اول انكايا كافر اول انكايا مؤمن ديو سؤال
ودخى ابن جريج وابن الزبير رضا اول دابه وصف ايدب ديدلركه باشى انك اوكوز باشى كبيدر
كوزلرى خنزير كوزى كبى وقولقلرى فيل قولغى كبى كوزلرى كوكسى ارسلان كوكسى كبى ولونى قبلان لونى
كبيدر وقويروغى قوچ قويروغى كبيدر واياغى دوه اياغى كبى طيوغندن دينزينه دكين ودينزندن
اويوغنه دكين ايكى مفاصلرى اراسى اون ايكيشر ارشدر ودخى اول دابه كيمه اوغرسه يا فلان سن
اهل جنتسن ويا فلان سن اهل نارسن ديه ودخى بوردكه وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا
مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ حَتَّى إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّا
ذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ يعنى حق تعالى بوردكه قيامت
كونده بر كيروه بر يادب جمع ايده وزجر امتدن بر جماعتى ثوبلر دكه بزم ايا تمزى يالانلدلر بونلرك
اولدقلرى حبس اولنه طوره تا اخرلرى جمع اولوب كلنجه چون تمام جمع اولدلر اندن سوروله لر طاقمدن
يكانا كه حاضر كلر قيامت كونده حق تعالى انلره سؤال ايدب ديه كه سيزبنم آيتلريمى بلايلدوكز مى ديو بلكه
انى حق بلك كرك ايدى بلدوكز عقلكز انى احاطه قلدى چون انك حقيقتنى بلدوكز وانك صحتندن
فكر قلديكز يانه نسنه مشغول اولديكز شمدى انوكله نجات بوله سن پس واجب اولان عذاب انلره

واقع اولدی اول شرکلرندن اوترو که انوکله جانلرینه ظلم ایدوب ناره مستحق اولدلر بو حالدن که سوبلکه
نطفه‌لری قالمیه جغندری قطع اولنه و دخی بیورد یکه اَلَمْ یَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا اللَّیْلَ لِیَسْکُنُوا فِیهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا اِنَّ فِی ذٰلِکَ لَاٰیَاتٍ لِقَوْمٍ یُؤْمِنُونَ وَیَوْمَ یُنْفَخُ فِی الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِی السَّمٰوَاتِ
وَمَنْ فِی الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللّٰهُ وَکُلٌّ اَتَوْهُ دَاخِرِینَ یعنی حق تعالی بیورر کوه‌مزی بوکافرلر که
کیجه‌یی ظلمات اوزره یرتدق تاکه بوخلقه اشغال دنیویلرنده سعی ایتمک متعذر اولمه و دخی
اول کیجه اچنده ساکن اولوب یاتوب اویویالر انوکله بدنلرینه استراحت حاصل اوله بو رغبتلری
کیده و کوندوزی روشن یرتدقلرکه کوزکودب نه دیلرسه کوره تاکه طوروب اول اسباب معیشتلرنده
سعی ایده‌لر تحقیق بونسنلردن عبرت الامر و اول عذابکه بونده واجب قلدق واضح اولیر شول
کونده که صور چالنه اول صور بونیوزکبی برنسنه در جمیع جانلر انک ایچنده جمع اولور تحقیق اسرافیل
انی چالنه اول جانلر جتوب بدنلوبدنه سفر قیلور اول تلری کیرو دیریلور تحقیق که اول چالنه بیر
کون اهلنه فزع ایرتب عیبتدن کل جان ویره الا شول کمسه‌لرکه الله تعالی انلرک اولومن دیلدی
انلر قاله اما بعضیلر دولرکه انلردن مراد شهیدلردر قیلجلرین بوینلرنه حایل قیلوب عرشنی طواف
ایدرلر زیرا انلر احیا‌دندرکه اولمزلر و بعضیلر دیدلرکه مراد جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل
درکه اول تخوفدن صکره دیری قالوراندن صکره الله تعالی اسرافیلی قبض ایدراندن عزرائیلی
قبض ایده اندن میکائیلی قبض ایده آخر قبض اولنان جبرئیل اوله حق تعالی بیوره که یا جبرئیل کیم قالدی
جبرئیل دیه که الهی سنک اولیاق ذاتک قالدی بو فانی قولک جبرئیل قالدی حق تعالی دیه که یا جبرئیل
لابد درکه اول اولومی سندانی داده سین پس جبرئیل دخی جان تسلیم قیلوب دوشه‌یاق حق تعالی

قاله

قاله قادن منزهدر اولوقت دیه که ای ملک بنم دیو دعوی قلنلر قنی بوکون ملک کیمکدر
حیچ برکمسه بولنمیه که جواب ویره حق تعالی ینه کندو جواب ویرب دیه که ملک بوکون الله‌کدرکه واحد
القهاردر رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه اندن صکره اسرافیلی دیرکوره قالعوب صوری الله
اوب برکرد دخی چاله اول طیراق دن باش قالدورن بن اولم باشی قالدوریاقم قرداشم موسی
علیه السلامی کوره‌مکه عرشک ایتلرندن برنه یاپشمش طوررلرمکه الله تعالی اولمدوکن استیلرندن
بریسی اولمدر یوخسه اول بندن اوکمی باش قالدردی چون بوکلی اموات کیرو حیات بولور حق تعالی
حضرتنه ذلیل و حیران اولوب کلورودخی بیوردیکه وَتَرَی الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِیَ تَمُرُّ مَرَّ
السَّحَابِ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذِی اَتْقَنَ کُلَّ شَیْءٍ اِنَّهُ خَبِیرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَیْرٌ مِنْهَا
وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ یَوْمَئِذٍ اٰمِنُونَ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّیِّئَةِ فَکُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِی النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا
مَا کُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد کوره‌سن بو طاغلری قیامت کونده اولمه صاسنکی شول
یرنده قایم طوررحال بوددرکه انلر قیوب یرندن کیده‌نکم بولتلر سیر ایدراندن بیر اوزرنه دوشوب
یرلیه برابر اوله برذره بوصه وصفور یرقلیه بونسنه الله تعالینک صنعیدرکه کلی نسنه محکم قیلور
تحقیق الله تعالی بلجیدر اول نسنه‌یی اشلرسز بس حرکیم اول کونده برخیر عمل کلمه‌یی شهادتدن دخی
غیری طاعتدن انکا اول کتورر و کندن دخی خیر اولور قدر نسنه و بریله که اول الله تعالینک رضا
سیدر و دخی برنه اون و زیاده ثواب عوضندر اول تضعیف اولنده حق حاصلر و اربری اولدرکه
قول شول عملندن سؤال اولنور زیاده سندن صورلمز و بری بوددرکه شیطان یول بولور سه شول
عملنه یول بولور عمل ایلر زیاده اولانه یول بولمز و دخی دعوجیلر قیامتده زیاده اولنان ثوابلردن

نسنه العزیز اقوال نسخی اولدوغی توابعه شول عملی وحسنه سی مقدار در انجق اول زیاده سی حق
تعالینك عطا سیدر کم کندو فضلندن و برور کندو کرمنه لا یوتس بر احسان اهلی اولکونده دوکلی
قورقیلردن امیتی اولمز اما اول کسه کم کفریه شرکله امر اندیر اغیله یوزلری اوزره جهنم ایچنه طامو
خزینه دارلری دیه لوکه سیز بو کون جزا التمز سن الا شول شرکلر کز له کم دنیاده حاصل قلدیکز ایدی
ودخی بیوردیکه انما امرت ان اعبد رب هذه البلدة الذی حرمها وله کل شیء وامرت ان
اکون من المسلمین وان اتلو القرآن فمن اهتدی فانما یهتدی لنفسه ومن ضل فقل انما
انا من المنذرین وقل الحمد لله سیریکم آیاته فتعرفونها وما ربك بغافل عما تعملون یعنی
حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیوردیکه یا محمد ایت بکا اولیه بیورلدیکه بن عبادت ایدم اشبو شهرك
ربنه که اول بو مکه شهرینی حرم ودار امن قلدی بونك ایچنده قان دوکلمز وکسه ظلم اولنمز وصید
اولنمز واوتی اغاجی کسلمز وبوکلی مخلوق انکدر خلقت بوندنکه اول بر تدی مولای حقیقی اولدر کسنك
ملکنده کا اشتراکی یوقدر ودخی ایتکه بن کا بیورلدیکه انك حکمنه وامرنه مطیع اولمقدن اولم انك
کلامنی اوقومغه مشغول اولم حلال حرامنی بلم امرنه ممتثل اولوب نواهیدن منتهی اولم پس هر کیم اول
هدایت اوزره ثابت اوله اول هدایتك منفعتی کیروکندویه راجعدر وهر کیم ضلالت اوله ایمان بولمزدن
وهدایت طریقندن خطا اتمزسن کا دیکه بن بر نذیر قورقودوجیم حق تعالینك عذابیله وانك طرفندن
تبلیغ رسالتدن ارتق المدن نسنه کلمز حسابکز الله تعالی اوزرنه در بو آیت حکمی منسوخدر قال آیتیله اما
تلاوة محمد رودخی بیوردیکه یا محمد بکا شکر ایله ایتکه الحمد لله اول انعامدر اوزره کم سکا قلدی
ودخی تیز اوله که سکا اول آیتلردن وقدرتنك آثارلرندن بدر کوسترده کوستره عدولریکی هلاك

ایدب

ایدب الذین ضیعت قلمه سین ودخی فرشته لر کلوب کمین اوکندن کمین اردندن ضرب سنیله
هلاك ایدنکلرین سیزه کوستره کوره سن تیلسزکه حق تعالی نه سی انعام ایدر حقیقت بلکم یا محمد سنك
ربك غافل دکل شول نسنه لردنکه سز اشلرسز کلنسین بیلور یادین بر لو بر نجه جزاسن قیلور

سورة القصص ثمان وثمانین آیة بسم الله الرحمن الرحیم

طسم تلك آیات الکتاب المبین نتلو علیك من نبأ موسی وفرعون بالحق لقوم یؤمنون
ابن عباس رض ایدر طسم حق تعالینك اسملرندن بر اسمدر انکا قسم قیلوب بیوردیکه اشبو آیتلر
قرآندر که حلالی وحرامی بیان قیلیجدر یا محمد بن سنك اوزرکه قصه ایدوب خبر ویرملم موسا ایله
فرعون قصه سندن شویلکه حقدر اشیدب اعتبار ایده لر اول قومکه محمدی وبو قرآنی تصدیق
ایدرلر بونی فکر بیوردیکه ان فرعون علا فی الارض وجعل اهلها شیعا یستضعف طا
ئفة منهم یذبح ابناءهم ویستحیی نساءهم انه کان من المفسدین یعنی بدرستی
اول فرعون تکبرلان ایدوب یر یوزنده کندوی اولو طوتدی موسانك امرنه مخالفت قلدی مصرده
بنی اسرائیل قومنی بولدی بلدی ایدوب بعضنه طاش طاشتردی وبعضنی نجارلق ایتردی هر
قتنی سیکم ایش اشلکه قدرتی تمزدی انی کوزه بر لقجه کسه بر مشدی هر کیم اخشامه دکین کسمن کتورمسه
صاغ الین بویونه دمور لر ایدی هول ایله اشلکه حکم ایدردی بر طائفه دخی کندویه مسخر قیلوب الدری
بدنده ضعیف قیلمشدی انلردن طوغی اوغلنی بوغزلردی قز طوغسه قوردیکه بو دکره کندویه خدمت ایده
تکم سدیدن دوایتدر بزه خبر اولیه ایرشدیکم اول فرعون دوشنده کوردیکم شام طرفندن بکا بر
اود قوپوب کلور مصرك اولرینی هپ قیلر جمله سین اقرالا بنی اسرائیل اولری سلامت قالور فرعون لعین

انی کوریب متجاترین جمع ایدوب بو اشی خبر ویرر تعبیرین استر اندر دکم بنی اسرائیل ایچنده براوغلان
وجود مکلیسر مصر اهلینک علاکی انک الده اولیسر پس فرعون انی اشیدوب بیوردیکه بنی اسرائیل
ایچنده ارد وغنی اولدوره لر وحکم ایلدی مصردن طشره نقدر بنی اسرائیل اوی وار ایسه جمله سین شهره
قویدیلر مصر ایچنده نقدر که قول وار ایدی انلردن خدمتی قالدوب انلر اشلیجک اشلری عبث بنی اسرائیل
اوزرینه برقدی انلری خدمتکار ایدندلر تحقیق اول فرعون مفسدلردن ایدی دائم ایشی وحکم
مخالفت ومعصیت ایدی پس حق تعالی بنی اسرائیل حقنده بیوردیکه وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز دیلدک که احسان قیلوب نجات ویره وز
شولدیکه بر یوزنده فرعونک الی النده ضعیف قالمشلر ایدی وانلری بز امام قیلایه وذکه قولدیکی
خیره بدیجیلر اولاجلر ودخی فرعونی قومیله هلاک ایدوب انلرک جمله ملکلرین انلره میراث قیلوز
بنی اسرائیلی یر یوزنده قوندوروب متمکن قیلدوز فرعونیلرک ملکلرین انلره تملیک ایده وز ودخی اول
فرعونیلر هامانه وانلرک توابعنه شولکه قورقدقلری نسنه جمله انلره واقع اولوب کوستره وز
ودخی بیوردیکه وَأَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ
عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ یعنی موسانک انا سی حامله
اولدی نیجه خاتونلر کبی انک حملی ظاهر اولمدی تا اکا دکینکه دنیایه کتوردی چون طوغدی
اوچ آی انی امزردی الله انا سنک کوکلنه الهام قلدیکه یا موسی انا سی موسایی امزرکل قچنکه اوازنی

اشیدب طوبا اردیوقور قاسن انی نیل دکزنه برق بونده حق تعالی دوشنده الهام قلدی پس برکون
موسانک انا سی انک ایچون کن موسی عم تنوریانده بشکنده یا توردی ناکاه فرعونک عوانلری
اوغلان استیولنده کلدیلر موسی عم مبارک برمغیله اویناردی حق تعالی انی کوستردی عجائب
انا سی اول ساعت برصندوغه قویوب محکم قیلیوب انی نیله برقدی اول صوانی الوب فرعونک کوشکی
النده کلدی فرعونک کوزی اکا دوشوب شول نذر دیجک قولدری یتشوب صندوغی الوب فرعونه
کوردیلر حق تعالی بیوردی یعنی ایشنده بولدلر که اول الدقلری عاقبت اکا دشمن اولوب انلره سبب
حزن اولمه پس فرعون دخی عاملان عسکریله تحقیق مشرکلردن وعاصیلردن ایدی حقه مخالفت
ایدی ودخی بیوردیکه وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّةُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا
أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ یعنی فرعون عورتی اسیه موسانی الوب قتلدکلری دیدیکه
اشبو اوغلانی صندوق ایچنده کلدی برغیر ولایتدنکه بو مصردن وبنی اسرائیل قومندن دکلدر
بو جک اوغلان انجق اول سکا ویرلین خبردن اول طوغمش بزبونی بسلیم بکا دخی سکا سرور حاصل
بونی کورمکله بونی اولدرمکل اولمه کیم بونی بنه منفعت ایرشه بونی اوغل ایدینه وزیرا
ارکلک اوغلی یوقدر فرعون دیدیکه بونی کورمک کوزلرک شاد بلغیدر اما بکا وکل
ابن عباس ایدر اکر اول وقت دیدیکی بکا دخی کوزمه کورمک شاد لقدر موسی عم
دن اکا منفعت حاصل اولوردی پس انلر موسایی الدلر عاقبت قوم فرعونک هلاکلری انلردن اولیسر ودخی بیوردیکه وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي
بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ

عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يعنى اول اناسنك كوكلى فارغ اولدى غيرى شغلندن همان
كوكلى موساده ايدى حال نته اوله ديوچون اغتديكه واروب فرعون دارنه چقدى كوكلى
تشويشى دخى زياده اولدى قرقرنه اشنى كوندرديكه واروب احوال نته اولدى كوره
حق تعالى بوردى كه يقين اولديكه موسانك حالنى اناسنه اشكاره قلديدى اكر بزانك كوكلنه
الهام ايدب صبرايت ديو قوتلندرمسوزنا كه اول بزم وعده مزه تصديق ايدب ثابت
اوله دوك انى بن سكا كروقا وشدوره وز اول اشكاره اولمغه يقين اولدى ديدوكى
بوايديكه اولوقلكه صندوغى صويه برقدى كوردى كه صو موجى كلوب انى كاه يوقروكاه اشاغى
اندوررقوردى كه غرق اوله قصد ايتديكه اوغول ديوچاغره اما بعضيلر دلرچون موسى
بيوك اولدى خلق اكا فرعون اوغلى ديرلردى اناسنه كوچ كلدى ديلديكه بنم اوغلمدر ديه
حق تعالى كوكلنه صبر ايله الهام ايدب سكوت ايتدى موسنك اناسى موسانك قرقرنه اشنه دوكى
يعنى مريمه بورى موكنا ريله ايزله كوزت كوره سنكه كيم اولور مريمه ايرا قدن كوزتدى يوقسنك
خيرلولرى بوغديكه اله كوزدب فرعون اوينه دكين واردى الدلرنكم حق تعالى بيان ايدب
بوردى وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ
وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ يعنى حق تعالى بوردى كه بز موسانى منع ايلدك كمسنك كوكسنى قبول ايدب امكدن
اناسنه قوشمقدن اول چون موسى بى الدلر وقرقرنه اشى مريمه انده حاضر اولديكه موسايه
نه اولوركوره دورت يكادن آسيه طلب ايتديكه انى امزروه نقدر رايه كوردى هيچ برين
قبول اتمدى چون عاجز قالدلر قرقرنه اشى مريمه دديكه بن سيزه دلالت ايدهم بر اهل بيتكه

انى امزرب بسلكه بيون اوله بوحالده كه اكا خيرخواه جيلردر مشفقلردر بوكلامى ديجك
همان ملعون دديكه طونك بونى خيردر سين بو اوغلاندن مريمى طوتب دلوكه سن بيلورسن
بو اوغلان كمكدر انكچون ديرسنكه اهل بيتنا صحيحدر مريمه دديكه بو اوغلان ايچون دكل بلكه
فرعون ايچوندركه اول فرعونه خيرخواهلجيلر عاماندر ديكه قوك انى كرجك ديرسكز دلر
موسانك اناسن كوردلرچون كلدى موسايى النه الوب همه سين اغزينه ويردى يدى كون ايدى
همه امدمش ايدى امدى حق تعالى انكله قلدوغى وعده يرينه كتوردى ودخى بوردى كه فَرَدَدْنَاهُ إِلَى
أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ يعنى حق
تعالى بوردى كه بز كروموسايى دوندردوك تاكه انوكله كوزلرى شاد اولوب
فرح بولمغه لايق ودخى حقيقت بلكه الله تعالينك وعده سى حقدر خلاف يوقدر ليكن خلقك
اكثرى جاهلدرغافلدر بلمزلر كه حق تعالينك وعده سى حقدر اكرانى بيلردى وعيدلرندن
قورقب وعدلرينه رغبت ايدرلردى ودخى بوردى وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَى آتَيْنَاهُ
حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ يعنى حق تعالى بوردى كه چون موسى منتها قوتنه ايرشدى
بزانكا علم وعقل ويرب نبوت ويردوك كه بزم بولمزه ايمانى محكم قيلوب اهل احسان اولونه
بونك كبى احسانلر ويررز ودخى بوردى كه وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي
مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ يعنى موسى عم مصردن كلدى ايكى فرسخ يرده برقريه ده خلق غافل

ایکن لضمله یغوا راستده کردی ایکی کشی بولدی بریریله غوغا ایدرلر بر سی کندو قومندن
بری قبطیلردن ایدیکم فرعون قومیدر اولکه بنی اسرائیلدن ایدی موسی عم کوروب معاونت
طلب ایلدی موسی عم یردم ایدب اول قبطیه برسله اوروقله دوشوب اولدی موسی انی کوروب
اوروغنه پشمان اولدی دیکه هنوز بکا قتل امر اولمزدن اول بن نجون اولدردوم
دکلدر بو الا شیطاندندر که بنی برایشه بلیدی زیرا اول شیطان آشکاره دشمندر که خلقی
اغوایله آزدوردر بو اشندن کرو استغفار قلدی تنکم حق تعالی بوردی قال رب انی ظلمت
نفسی فاغفر لی فغفر له انه هو الغفور الرحیم قال رب بما انعمت علی فلن اکون
ظهیرا للمجرمین یعنی موسی عم دیکه ای بنم ربم تحقیق بن کندو نفسمه ظلم ایلدم سن بوردن
اول قبطیی اولدردم بنم بوکناهمی سن برلغه چون الله دن مغفرت طلب ایدی الله تعالی
برلغدی بدرستی اول الله غفوردر برلغر رحیمدر اسرکوشولریکه اشلرینه ندامت ایدوب
توبه ایلدی ودخی موسی عم دیکه ای بنم ربم چون سن بکا مغفرت ایدب برلغدك بو انعامی
ایرشدردك صفو نورمسکا اندنکه کافرلره مجرملره معاون اولم زیرا اولوقتده بنی اسرائیل
دخی کافر ایدی موسی عم بو سوزی سویلدی انشاالله دیدی حق تعالی ایکنجی کونده بر اشله
دخی مبتلا قلدی اولدردوکی قبطی فرعونك اغکجی سیدی بلمزلردی اولدوره نی سوآل
ایدرلردی تنکم حق تعالی بوردی فاصبح فی المدینة خائفا یترقب فاذا الذی استنصره
بالامس یستصرخه قال له موسی انك لغوی مبین فلما ان اراد ان یبطش
بالذی هو عدو لهما قال یا موسی اتریدان تکون من المصلحین یعنی موسی عم جبار

شهرده
ان تقتلنی کما قتلت نفسا بالامس
ان تریدان تکون جبارا فی الارض

شهرده که غفلت وقتنده اکا کلدیکه قورقوایله منتظر اولشیدی که کله بنی اولدوره ناکاه
اول دونکی کون که بنی اسرائیل نکرار بر بسیله دخی مقاتله ایدردی موسایی کوروب یه بردم
طلب ایلدی موسی عم اکا دیکه تحقیق جاهلسن سنك اوجکدن دون بر کشی اولدردم شوندی
یکنی دخی اولدرمك طلب ایدرسن دیو اول بنی اسرائیله عتاب قلدقدنصکره کیه وترحم ایدب
بوردیکه اول قبطی طوته بنی اسرائیل ظن ایدیکه کندوی طوتردیکی یا موسی دیلرسنکه بنی اولدوره
سن تنکم بر کشی دون اولدردك ایدی دیلرسن سنکه بر یوزنده جبار اولمسن ظلمله کیمسی
دیلرسك اولدوره سن انی دیلرسنکه الله تعالیه مطیع قولقردن اولمسن چون اول قبطی انی
اشندی واروب فرعونه خبر ایتدی دون اول قبطی موسی اولدرمش فرعون اعوانیله شوریله
شوب موسایی اولدرادن ویردی فرعون قومندن بر کشی وار ایدی اسمی حزبیل ایدی مومن
ایدی کلوب اول خبری موسایه سویلدی تنکم حق تعالی بوردی وجاء رجل من اقصی المدینة
یسعی قال یا موسی ان الملأ یأتمرون بك لیقتلوك فاخرج انی لك من الناصحین
فخرج منها خائفا یترقب قال رب نجنی من القوم الظالمین یعنی چونکه بر کشی اول شهرك
اورتاسنده سر غله کلدی دیکه یا موسی بدرستی فرعونیلردن بر جماعت طانشدیلر که سنی
اولدوره لوچون کیت اشبو شهردنکه بن سکا خیر صانجیلردنم پس موسی عم انی اشیدوب شهردن
چقدی بو حالنده که قورقوجی اولوب یول کوزلردی که اردنجه کله لر دیو حق تعالیه نیاز ایدوب
دیدی یارب سن نجات ویر بو ظالمکه مشرك قومدن ودخی حق تعالی وما توجه تلقاء مدین
قال عسی ربی ان یهدینی سواء السبیل ولما ورد ماء مدین وجد علیه امة من الناس

يسقون ووجد من دونهم امرأتين تذودان قال ما خطبكما قالتا لا نسقي
حتى يصدر الرعاء وابونا شيخ كبير فسقى لهما ثم تولى الى الظل فقال رب اني لما
انزلت الي من خير فقير يعني چون موسى عم ديار مصردن چقدى توجه قلدى شهر مدين كه
شعيب پيغمبر عليه السلامك شهريدر مصردن سكز كونلك يول ايدى اولوتنكه موسى عم دعا
قلدى حق تعالى دعاسين مستجاب قيلوب جبرائيل عم واردى انكا مدين يولنه سلوك ايدب ديكه
اولاكه بنم رحم بنده لالت ايده يولدن اسانه پس حق تعالى اسان ايدب ايرشدى مدين قوسنه اول
مدين ابراهيم اوغلنه بندر اول برقبيله تسميه اولندى اول قومى انكا نسبت قلدلر ماء مدين ديدلر
موسى عم اول قويه كلدى انده برجماعت بولدى قويلرين صووارلر ايكى عورت كوردى قويلرينى
برين حبس ايدب طوردلر كيدر وقلانلر صووارب كيدرلر بونلر دخى بقيه قلانلردن قويلرين صووارلر
بو ايكيسى دخى شعيبك قزلرايدى موسى عم صوردى كه نچون سيز قويلركزى بو خلق ايله صووارمزسيز
ديدلر كه بزم كوچوميزمز كه ارلرايلم ازدحام ايدب صووارهوز انلردن ارتان صوايله صووار بزم
اما مزدخى بشلو پيردر كلكه كوچ ايتمز كه مزدخى بو قدر معاون اوله چون چوبانلر كندى اول قويلرك
اغزنه بريوك طاش قيادلر موسى عم كوردى طاش قويلرك اغزينى قيلامش طاشى قويلرك اغزندن
قالدوروب اول قويلرى طوتيجه صووارديلر اندن دونب براغج كولكه سنده دوردى ديكه يارب
بنى قوندر بر خير لويه كه بن فقيرين طعام يوق زيرا اولوقت زياده آج ايدى اول قزلر انوك
سوزين اكليوب دونب اتاريه كلوب موسى عم دن خبر ويردلر اتاسى اول آج ايمش اول قزلرين
برينه دى وارانى دعوت ايت چون قزكلدى موسايه تعظيم ايتدى يوزونى اورتمش نكم حق تعالى خبر
ويردى

ويردى فجاءته احديهما تمشي على استحياء قالت ان ابي يدعوك ليجزيك اجر ما سقيت
لنا فلما جاءه وقص عليه القصص قال لا تخف نجوت من القوم الظالمين يعني
اول ايكى قزدن برى كلدى موسايه يوزنى كوكلكى يكلريله پردلش ديديكه تحقيق بنم
اتام سنى چاغرر تاكه اول قويلرى صووارديغك عوضن سكا برينه كتوره وز موسا بيله
شعيب عم اراسنده اوچ ميل قدر مسافه واريدى تاچار موسى اول قزه تابع اولدى
قزاوكنجه كيدردى موسى عم اردنجه زيرا طاغ اراسنده قورقلق ايدى انكچون قزى ايلرو يورتدى
چون برز كتديلر قوى يل اسدى قزك انكلرى سرپلوب اوينوقلرى اچلدى موسى عم كاه يوزن
دونوب كاه كوزين يومردى منزله يقين ايرشدى قورقوبرين كچدى موسى عم قزه ديديكه
اردنجه يورى قرشو يولكزى بكا دلالت ايديوبر چون شعيب قتندكلدلر تنسو وقتى طعام اوزره
دوزلش ايدى سلام ويردى شعيب الدى ديديكه اوتوريايكت طعاملنى موسى عم انى
كوردب ديديكه اعوذ بالله شعيب دى نزن استعاذه ايدرسن سن آج دكلسن موسى
دى قورقمكه اشبو طعام اول صووارديغك عوضى اوله بز اهل بيتدن ايز دخى غزده
برنسنه يوق دنيا طلوسى التونه صاتاز شعيب عم دى يايكيت بو بزم اتالريمزك عاد
تلرندنوركه قونوق طعاملنى ورسن عم اوتوردى طعام يدى كندونك فرعونله اولن
قصه لرندن خبر ويردى شعيب ديديكه قورقما اول ظالم قومدن قورتلدك انك بزم
ولايتمزده حكمى يوقدر ودخى حق تعالى بيوردى قالت احديهما يا ابت استاجره ان خير
من استاجرت القوي الامين قال اني اريد ان انكحك احدى ابنتي هاتين على ان

تأجرني ثماني حجج فإن أتممت عشرا فمن عندك وما أريد أن أشق عليك ستجدني
إن شاء الله من الصالحين يعني اول ايكي قزدن بري موسايي چاغرمش ايدي اول دوري
يا اتا بو موسايي سن اجرتله طوتغل كه قيونغز كوده زيرا بو اجيرك خير لوسيدر اجيرك خير لوسي
اولدركه علمنده قوي اوله ومالي اوزره وعورتي اوزره امين اوله كناه ومعصيت اولجق يرده
بله شعيب عم قزينه ديكه بو قوي واميني اولدوغين ندن بلدك قزم موسانك قصه سين خبر
ويردي قيون صوارد وغندن وقيونك اغزنده اولان طاشي قزق قويوب قالدور ركن موسي
يالكز بو يخلين طاشي قالدوروب قيونلري صوارد قد نصكره بنه يرينه قودوغن واوه نه وجهله كلدوكين
خبر ويردي پس شعيب عم موسايه ديكه بن ديلرمكه اشبو قزلرمدن برين سكا خطلدورم
شول شرطله كه بنم اجيرم اوله سن سكز يل بو قيونمي كوده سن اكر اون يل كودرسك اول سندن
بيرى فضلدر سنك اوزريكه واجب دكل بن سنك اوزريكه البته التزام قلمزين كه اون يل اوله
مخير سن بو ايكي يلده انشا الله بني اول عهده وفا قيلمقدن بوله سن ودخي حق تعالى بوردكه قال
ذلك بيني وبينك أيما الأجلين قضيت فلا عدوان علي والله على ما نقول وكيل فلما قضى
موسى الأجل وسار بأهله آنس من جانب الطور نارا قال لأهله امكثوا إني آنست
نارا لعلي آتيكم منها بخبر أو جذوة من النار لعلكم تصطلون يعني چون شعيب عم
بوكلامي قلدي موسي عم ديكه اول وصف ايدوكك اجلدن يخلي سنك ارامزده اولسون هر
قنغي اجلي كه يرينه كتورم اول سكزدن يا اوندن سنك سوزك اولميه بنم اوزريمه الله تعالى بزم بو عقد
مزاوزنه شاهد دريوندر خلاف اوسزاين عباس رض ايدر موسي عم اول ايكي اجلدن تمام رغبتي

قضا

قضا قلدي اما شرط ايلدي شعيب عم كه اول يلده قنغي قيون البق قوزوله موسانك اوله اول يلده نقدر كه
قوزوطوغدي حسب البق طوغدي موسي عم الدي چون موسي عم ديلديكه كوتكه كيله دودي يانيغ بكا برعصا
ويركه قيونلري اوتكه سورم شعيب عم قزينه دودي وار انكچون برعصا كتوروارب كتوردي شعيب عم
دودي بو عصايي ايلت غيريسين كتور زيرا بو عصايي آدم صورتنده برفرشته كتوروب شعيبه امانت
قويشدي جنتك مرسين اغاجندن ايدي آدم عم انى يلده چقاردمش ايدي پس اول قزعصايي ايلتوب
كيرو يرينه قودي ديلديكه برغيريسين كتوره همان بنه اول كلدي چكوبانى ويردي موسي عم وعلاسين
تمام ايدوب اعلمي الدي قيونلره سوروب كرو مقامندن بكا كيدركن يولين ازدروب قالدي اول كيجه قنغي يل
اسوب صوق اولدي نظر ايلدي طور طاغي طرفنده اودكوردي اعلمه دودي سز بو مكانكزده قالدنك
اودكورديم واريني اوله كه اندن سيزه يول خبرين كتورم يا خود بر پاره اودكتوروب يا قوب صوقدن امين
اوله وزپس موسي عم اول يرده اعلمي قوب كندي تنكم حق تعالى خبر ويروب بوردي فلما أتاها نودي
من شاطئ الوادي الأيمن في البقعة المباركة من الشجرة أن يا موسى إني أنا الله رب العالمين
وأن ألق عصاك فلما رآها تهتز كأنها جان ولى مدبرا ولم يعقب يا موسى أقبل
ولا تخف إنك من الآمنين يعني موسي عم اودكلدي اول دره جانبندن موسانك صاغ يانندن
ندا كلوب صدا اولندي اول مبارك مكانده كه حق تعالى انده موسايه مكالمه قلدي واسطه سز
ندا بوايديكه حق تعالى بوردي بدرستي بن اول الهنكه عالملرك ربيم ودخي ندا اولنديكه يا موسى
عصاكي برق يونكه برقدي كوردي انى حركتنه كلوب يوردي كانه برازدرها كبي موسي عم انى
كوروب دوندي قچدي ندا اولنديكه يا موسى كيرو دونب وار قورقمه كه اندن سكا زيان ايرشكدن

سن امین سن و دخی بیوردیکه اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ
وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَإِهِ
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ یعنی یا موسی الکنی یا قلدن ایچرو صوق تاکه الك آق نور
اولوب چقه صیح علتسز که اول سقدن اولیه و دخی الکنی کوکسك اوزرینه قوناکه
کوکلك قوردن امین اوله و دخی بلکه اول عصاك اژدها اولمق والك نور اولمق
بو ایکیسی آیت حجتدر سنك ربکدن نبوتك و رسالتك تصدیق اتمك ایچون دخی
برسنی اول فرعونه و یانده غی قومك اشرافلرینه رسول کوندردك تاکه انلر فاسق
قومدر دیو بیزه مخالفت ایدب مطیع اولمزلر و دخی بیوردیکه قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ
نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا
يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ یعنی موسی عم چون بونداء اشتدی دیدیکه
یا ربّ بن انلردن برین قتل ایتدم قورقرنکه و اریجق بنی قتل ایده لر بنم قرداشم هارون
دخی فصیحدر سوز و کلفتده انی بنمله بو اشده معاون کوندر تاکه بنم کلامی بیان ایدب
تصدیق ایده قورقارنکه اول فرعون بنی تکذیب ایده مطیع اولمه لر و دخی بیوردی
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا
أَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا موسی برسنی قوتلندردك
قرداشك هارونیله و سیزك ایکیکزی حجت و برهانله ثابت قیلوز که اول عصا ایله ید بیضا
دیر بزم آیتکز سببیله انلر سیزه ضرر ایرکوره مزلر که سز و سیزه ایمان کتورنلر حجتله

انلرك

انلرك اوزرینه غالب اولسز و دخی بیوردیکه فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ
قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ یعنی موسی عم
اول فرعونه و قومنه کلدی بزم علامتلریمزله که انکا تصدیق نبوت ایچون ویرك ایدی
چون فرعون قوسنه کلدی قوجیلرینه ایدب قومدی موسی عم غضبه کلوب عصایله اوردیکه
ایجروده فرعونیله اونونکره و هشت کلوب قورقودوشدی فرعون قوجیسی جاغروب
بونه حالدر دیدی قوجیسی دیدیکه برکشی کلدی سویلر که بن عالملرك ربنك رسولیم دیر
فرعون دستور ویردی موسی عم ایچرو کیروب حق تعالینك رسالتی انلره سویلدی اول
و علامتلرین انلره کوستردی انی کوردیلر که بو سحردر که بلاندن دوزب کلمش سن
صیح دیدیلر و کلك نسنلری اوتکه انلر یمزدن اشیدوکلدك و کورمدك انلر بو کلامی
دیدیلر حق تعالینك موسانك جوابندن خبر ویرب بیوردی وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ
بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ
عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ
یعنی موسی عم دیدیکه بنم ربم بلجیدر رسول کمسه که انك قاتنده هدایتله کلدی
و بن هدایتله انك قاتندن کلدم و دخی اول بیلور که کیمك عاقبتی جنت و کیمك عاقبتی
قیتی نار اولسر دیدیلر دستی ظالملر و کافرلر فلاح بولمز و حق تعالینك عذابندن
امین اولمزلر فرعون انی تشیدوب یاننده کی جماعته دیدیکه ای بنم جماعتم بن بلزمکه بندن

غیری برنکر یکز دخی اوله سبز بنی قوبوب موسایه مطیع اولمك ودخی هامانه بیوردیکه عر
یا هامان باجندن کریج ایله دخی اوزرینه اودیاق یشدیرکم توغله اوله انکله بکا بر یوجه
صرجه بیدرکه غایت یوجه اوله انك اوزرینه چقوب موسانك تکرسینه مطلع اولم کورم
وارمیدر یوخسه بن اویله ظن ایدرمکه موسانك سوزی یالاندر پس هامان برصرجه بنا
قلدیکه توغله ایله بالجق برینه صرجه چکمکدن قودی شول دکلو یوجه قلدیکه کمسلر اوزرینه طوز مغه
قورلردی بل اوله دیو ودخی بیوردی فَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ
یعنی فرعون اول قومیله استکبار ایدوب بریوزنده ایمانه کلمکدن اعراض ایتدی عبث برعذر سن
وجمقسز ظن ایتدیکه اولومدن نصکره بعث اولنوب کیروبزه حضر تمزه کلجك دکلدر دخی اول
فرعونه قومیله عقوبتمزی ویرب اویله طوتدقکه جمله سین دکزه غرق ایلدك براثرلرین قومیلك
نظر ایله کوریا محمد که اول کافرلرك عاقبتی نه اولدی بوسکا انکار ایدنلر متنبه اولسونلر که
عاقبتری سویله اولیس ودخی بیوردیکه وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
لَا يُنْصَرُونَ وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ یعنی
حق تعالی بیوردیکه بزانلری محذول ومقهور قلدق جاهلرك وازدوریجیلرك رئیسلری اولدیلر که
کیمه ایشورلرسه طریق ضلالته ارشاد ایدیورلر انلرك عاقبتی دخول نار دوزخدر که قیامت کونی
اولا کمسه انلری بزم عذابمزدن منع ایدرد کلمز ودخی بزانلره دنیاده لعنتی متابعت قلدردق
اولدکلر نصکره دخی قیامتده دکین اشیدنلر لعنت ایدرلر وانلره برقوشلق وقتنده وایکندی

وقتنده

وقتنده نصکره قیامتده دکین اوده عرض اولنورلر بو حالتده که موزنلری قیامت کونده غایت قبیح
اوله ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ یعنی موسایه توریت ویردك انلردن ایلرو کچن
قرنلری هلاك ایتدکدنصکره که اول نوح وعاد قومیدرتا که انلردن عبرت ونصیحتده اوله لر
واول ویردکمز کتاب دخی بیان ایدیجی اوله بو خلایقه طریق اسلامی وطریق ضلالتدن طریق
هدایتی ایرشدوریجی اوله شونلرکه انکله عمل ایدیجی اولمز عذابدن قورتریجی اوله ودخی
اوله لرکه کتابه تصدیق ایدوب ایمان کتوریجی اوله انکله متعظ اولوب الله تعالیه ایمان کتوروب
انی برله ودخی بیوردیکه وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ
وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ
آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ یعنی یا محمد سن طاغه غربی طرفنده حاضر دکلدك شول وقتکه بز
موسایه عدایدوب رسالت ویردك امر بزمزی کاملردك سن انده حاضر اولوب اول حکملری
اشیدوب ضبطدك کم بونلره خبر ویردك لکن بز بر قرن هلاك ایتدوکمزدن صکره انلرك خلفنی
برقوم دخی برندق عمرمدت انلرك اوزرینه اوزاق اولدی حق تعالی عهدن اونتدلر وانك امرینی
ترك ایتدلر سن اولوقت یا محمد اول قومك ایچنده دکل ایدك اول اهالی بلیدك دخی بو مکه اهلی اوزره
بواسطه بزی اوقویدك لیکن حق تعالی بندرکه بو کچن امتلرین قصه لرین سکا خبر ویردی تا که
بونلره خبر ویرسن اول سنك نبوتکه علامت اوله والا سن انده حاضر دکلدك وقرآن اوقودق
دکلدك لیکن بز سنی رسول کوندردك بو اخبارلری سنك اوزرکه اندردك تا که سن انلره خبر

وبره سن اگر بونی سکا خبر ویرمسوز قنده بیلوردك و دخی بیوردیکه وما کنت بجانب الطور
اذ نادینا ولکن رحمة من ربك لتنذر قوما ما اتیهم من نذیر من قبلك لعلهم یتذ
کرون ولولا ان تصیبهم مصیبة بما قدمت ایدیهم فیقولوا ربنا لولا ارسلت الینا
رسولا فنتبع آیاتك ونکون من المؤمنین یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد سن اول طور طاغنیك
صاغ طرفنده حاضر دکلدك اولوقتکه بز موسایه ندا ایدوب سویلدك یا خود یا محمد سن طوره
حاضر دکلدك بز سنك امتکه ندا قیلوب سویلدك قصه بودرکه حق تعالی طوره موسایه امت
محمدك صفتلرندن بیان ایلدی موسی عم آرزو قلدیکه بو امتی کوره حق تعالی بیوردیکه یا موسی
سن انلری کورمزسن اما بلرسانك اوازلرین سکا اشتدوره بن بیورب حق تعالی برکز ندا قلدیکه
یا محمد امتی حاجتلری یکزی بکا دعا قلمقدن اول روا قلدم دخی لکلریکزی دیلدن ویردم انلرك
لبیکلری اوازن حق تعالی موسایه اشتدردی اندن نصکره بنه بیوردیکه یا محمد بو قرآنی سکا اندردك
کم رنجکدن بو قرآن سکا اولونمقدر زیرا مخصوص اولدی دوکلی کتابلرك حکمنی نسخ ایدوب
کندو محکم اولدی قیامته دکین تاکه سن انذار ایدب قورقدره سن بر قومیکم سندن ایلرو دخی
بونلره بر رسول کلوب انذار قیلدی اولاکه بونلر انکله متعظ اولوب اوکنلنه لرو دخی بیوردیکه
اکر بونلره رسول ارسال ایتمدین اول کسب ایتدکلری کفردن وشرکدن اوترو عقوبت ایدیلدك
قیامت کونده دیرلردیکه ای پروردکار بیزم نیجون بر رسول کوندرمدك که کلوب آیتلرکدن خبر قیلدی
بزسنك اول آیتلرك حکمنه متابعت قیلوب بز دخی مؤمنلردن اولیدق پس بزسنی بونلره انکچون
رسول کوندردك که بونلر یارین بنم اوزریمه قجمقلری اولیه والا اول حجت دکلمش سه بز دخی اوه

تعجیل

تعجیل عقوبت ایدردك و دخی بیوردیکه فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا لولا اوتی مثل
ما اوتی موسی اولم یکفروا بما اوتی موسی من قبل قالوا سحران تظاهرا وقالوا انا بکل
کافرون قل فأتوا بکتاب من عند الله هو اهدی منهما اتبعه ان کنتم صادقین یعنی
حق تعالی بیوردیکه چون اول رسولله کتاب حقدر بونلر بزم قتمزدن کلدی بونلر دیدلرکم نیجون بو قرآن
بر دفعه محمدی محمد ویرلدی سنکم موسایه توریت بر دفعه ویرلدی حق تعالی بیوردی موسایه ویرلنه
کافر اولدیلرمی سندن ایلرو سنکم شمدی کافر اولدیلر سکا دیدلر بو توریتله قرآن ایکیسی دخی سحردر
دیر بریرینه معاون ومقوی در قصه بو ایدیکم مکه کافرلری یهودیلرن نسنه سورد یلر کتابلرنده بولنه
قاری نصندن خبر ویردیلر و دخی دیدلرکه اول موسی بو محمد ایکیسو دخی ساحرلردیرکه بریرینك سوز
لرین تقویت ایدرلر اول کتابلری دخی سحردر دیدرسنی بزبونلرك جمله سنه منکرلرز دیرلر پس حق تعالی
رسوله بیوردیکه ایتا محمد بونلره کتورك سیز دخی الله قتدن بر کتاب که توریت ایله قرآندن
دخی یکرك وله انك حکمنه متابعت قیلوب انوکله عمل ایدین اکر کرجك سکز یوسوز وکزده که انلر
محق دیرسز پس حق تعالی بیوردیکه فان لم یستجیبوا لك فاعلم انما یتبعون اهواءهم ومن
اضل ممن اتبع هواه بغیر هدی من الله ان الله لا یهدی القوم الظالمین یعنی یا محمد
اکر انلر اول کتاب کتورمکه اجابت ایدب بیون طوغرلرسه بلکل حقیقتله انلر هوالرینه متابعت ایتمکه
الهدن برحجت وبیان اولیه تحقیق الله تعالی دین اسلامه اوزره ایرشادایتمز شول قومیکه انلر
ظالملردن اولهلرمادامکه اول ظلم وکفر اوزره ثابت اولهلر و دخی بیوردیکه ولقد وصلنا
لهم القول لعلهم یتذکرون الذین آتیناهم الکتاب من قبله هم به یؤمنون واذا یتلی

عليهم قالوا آمنا به إنه الحق من ربنا إنا كنا من قبله مسلمين يعنى تحقيق بز بونده قرآن
اندردك كه اول هادى ومرشد در طريق حقه تاكه انلرانده عبرت الوب انكله متعظ اولمر
بوندن مقدم موسايى واهل كتابى ذكر ايدب بيوردى كه شول كمسه لركم بز كتاب ويردك بو قرآندن
اول بونلر اول كتابه برى تصديق ايدلر انلر اهل انجيلدن فرق كشيدى مسلمان ايديلر رسول الله
بعث اولنمزين اونوز ايكيسى جعفر طيار ايله حبشه دن كلشلر ايدى سكزى اهل شامدن ايدى
تحقيقه اول قرآن انلرك اوزرينه اوقنسه ديرلر ديكه بز كا ايمان كتوردك ريجزدن نازل او
لشدر زيرا كتابلرنده رسولان وقرآنك صفتلرى ذكر اولنشدى بيلورلر دى انجون ديدركه
تحقيق بز بو كتاب كلمزدن اول مسلمانلر ايدك حق تعالى انلرك اجرلرنى بيان ايدب بيوردى
اولئك يؤتون اجرهم مرتين بما صبروا ويدرؤن بالحسنة السيئة ومما رزقناهم
ينفقون واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولكم اعمالكم سلام عليكم
لا نبتغى الجاهلين يعنى انلر دركه نوابلرى تضعيف اولور ايكى قت برى كتابلرينه ورسول
لرينه ايمان كتوردكلرى ايچون وبر دخى قرآنه ومحمده ايمان كتوردكلرى ايچون وبر دخى اولكى دينلرى
اوزره صبر ايدب مشركلر اذا لرينه صبر ايتدكلرى ايچون كه ابوجهل لعين اصحابيله دولركم بز سز
دن زياده جاهل كسلر كورمدك كه دينكزى ترك ايدب انك دينى طوتدوكز انلر دولركم
نولدى بيزه ايمان كتوريه وزشول قرآنكم ريجزدن بزه اندورلدى پس انلر دفع ورد ايدر
شركى ايله ومشركلرين قبيح سوزلرين كلام حسنله ودخى انلره رد ويرد وكمز نسنه لردن
صدقه لر ايدرلر وقچن كافرلر انلره سوكوب اذا السلر انلر كافرلره معارضه ايتمزلر انتقام طلب ايتمك

ايتمك ايچون التفات دخى ايتمزلر ديرلركه سيزك دينكز سيزه بز قرد خيرلر بزه سلام اولسون
سيزك اوزرينكزه كه بز زيانكارلر دينى قبول وطلب ايتمز بو سلامدن مراد تحيت دكل بلكه معا
رضه ترك ايدب سلامتلك طلب ايتمكدر يعنى دينمك اولور كه سيزكله برقرار امزده معارضه
ترك ايدك سلامتلك طلب ايتمك ايچون ودخى بيوردى كه انك لا تهدى من احببت و
لكن الله يهدى من يشاء وهو اعلم بالمهتدين بو ايه سبب قصه بو ايدكم چون ابوطالب
وفاتى وقتى رسول الله صلى الله عليه وسلم قاتنه كيردى ابوجهل ايله عبد الله بن اميه انور مشلر
ايدى رسول الله بيوردى كه يا عمى ايت لا اله الا الله محمد رسول الله بو بر كلمه دركه بو نكله
بن يارين سنك ايچون الله قتدن قورتمغه جهد ايدرم بونى اشيدب ابوجهل وعبد الله
دديلركم يا ابا طالب تمدى آخر وفكده طوردك اتاك عبد المطلب دينندن اعراضى ايدرسن
ديو اول ايكيسى ملاذمه اولوب اولقدر سويلديلركه ابوطالب رسولان سوزونى ترك ايدوب
انلرك كلامن قبول ايدب كمزه اوزره وفات ايتدى اولوقت بو آيت نازل اولوب حق تعالى
بيوردى كه بدرستى يا محمد هدايت ويرمك سنك الكده دكل ديلدوكك هدايت ويره سن لكن
حق تعالى الله در كيمه ديلرسه طوغرو يول ويرب كا دين اسلام عطا قيلور اول يكرك بيلوركم
هدايته لايق كيمدر ودخى بيوردى كه وقالوا ان نتبع الهدى معك نتخطف من ارضنا
اولم نمكن لهم حرما آمنا يجبى اليه ثمرات كل شىء رزقا من لدنا ولكن اكثرهم
لا يعلمون يعنى اول مكه مشركلرى ددلركه اكر سنكله ايمانه كلوب سكا متابعت ايدرسوز
عرب بزه مخالفت قيلوب جمع اولوب بزه ايلرزدن ملكمز سلب اولنور بز مكه دن چيقوكيله رز

بوسوزی حاوث بن عمر سویلدی شولوقتکه رسول الله انی دینه دعوت قلدی اول کافر
دیکه یا محمد شهدیه دکین هیچ یلان سویلدیك ایدی اما بوکون بوسوزده تهمت قیلورز بویله
دکل که سن دیرسن لیکن بزمکا ایمان کتورسك عرب بزی مکه دن چقاردق حق تعالی انلره جواب
ویرب بیوردیکه بز نو مکه حرمی بوندهٔ مکان امن قلادقی که حالت جاهلیتده بزدن غیریه
طیار لرکن نه اسیر اولنورلر ایدی نه غارت اولنورلر ایدی شمدی نیچون تورقرایمان کتوروب
بزه طابعی مکه انده امن اولیه‌جق حال بوردکه انواع بمنلر ایدن بکا کتوریلور انده رزق یو
تندن لیکن بونلرك چوقلری انی بلزلرکم بونسنه لر انده بزم قفلمزدر انده بزم رزقمزی برلر
بزدن غیریه طیرلر حوش امین حرمده اوتورمشلردر بونده نصکره بیوردی وَكَمْ أَهْلَكْنَا
مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ
الْوَارِثِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه ای انجه کوی وشهر اهلین بز هلاك ایدوب طوروز رزقجن قومدر
دن انلرن اوترکه خافلرینك رزقنه کافر اولدلر انواع نعمتری ایچنده تقلب ایدر طاغی
وعاصی اولوب الله تعالینك نعمتنك شکرین برینه کتورمدلر حق تعالی انلری دنیاده عذاب
ایدوب هلاك ایلدی نظر ایدب کورسونلر اول مسکنلریکم انلردن نصکره هیچ برکمسه انده ساکن
لندی الا ازمسافرلر کلوب برکون یاخود بر ساعت انده قونوب کیدر وکوجدیلر انلرك
یورتلرین بزمیراث یرز انلری قهریله هلاك ایده رزملك کروبرنده بزه قالور بو حاله
نظر ایدب کندولره بر عبرت السونلر ودخی بیوردیکه وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى حَتَّى
يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ

یعنی

یعنی حق تعالی بیوردیا محمد سنك ربك برکوی یا برشهر اهلین هلاك ایدیجی دکلدر تاکه اول
قریه‌نك کی اولوسندن بر رسول کوندرمیجه که برفرویردوکمز قرآنی انلرك اوزرلرینه
اوقیه اشیده‌لر ودخی بز برقرایی هلاك ایدیجی دکلوز الا انك اهلی ظالملردن اولورلر انلردن
صکره هلاك ایده‌رز پس هرکشی نه فعل ایدرسه اول فعلندن جزاسن بولورحق تعالی کمسه‌یه
ظلم وجفا ایلمز ودخی بیوردیکه وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ یعنی مکه کافرلری فخر ایدب تکبرلك ایدب ایماندن قچرمکز
شول نسنه‌که سیزه ویرلدی هرجنس مالدن اول برنسنه‌در که انك منفعتی بو دنیاکوکلرنده
در شولقدرکه دنیاده صاغ اولمسز اکر بو دنیا زینتی در شول بهارده اچلان چیچکلرکبی
بریوزنده زینت اولورکیر وتیزجك سولرلر فالمز اشبو نسنه‌که الله تعالی قتنده وعده اولنمشدر
قوایدن اوچماق اهلی ایچون اول یکرکدرکه باقیدر فنا سی یوقدر سیزك عقلکز یوقدرکه فکر
ایدب اکلیه‌سز بیله‌سزکه فانیدن باقی یکرکدر فانی قوبوب بقایه طالب اولمسز ودخی بیوردیکه
أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ کلبی ایدر عمار بن یاسر ایله ابوجهل حقنده نازل اولدی اما حکمی عام در
جمیع مومنلر ایله کافرلر حقنده یعنی حق تعالی بیوردی رسول کمسه‌لرکه بز انلره جنت ولقا وانواع نعمت
وعده قیلوب طوروزکه کاه ایرشیر برابر میدر رسول کمسه‌لرکه دنیاده متاعن ویردك یعنی مال
ویردك انکله برقاچ کون تمتع ایدب اندن قیامت کونده حاضر کتوریلوب اودایله عذاب اولنمشدر
پس هرکشی که اهل اسلام اوله دنیاده برقاچ کون زحمت چکوب صکره واره ایدی رحمته اولانه

برابر اولمز شول کسه ایله که دنیاده برچوق کفرلیله تمتع ایدب عاقبت وارب ابدی عذابه
اولنه که غایتی یوق پس سعادت انکدر که اول ابدی سعادتی ایمانیله اختیار قیلیه بو برقاچ کون
فانی لذت اوزرینه ودخی بیوردیکه وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ يعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ذکر ایله بو مشرکلره شول قیامت
کونونی که حق تعالی انلره سؤال ایدب دیه که قنی اول دنیاده کندوزعمکزجه بکا شریک طوتدیغکز
قلدوغکز الهلریکز پس اولوقت انلر جواب ویرب دیه لرکه ای پروردیکمز اشبو لردکم بزم
اولولریمز ایدی بزی ازدردی بزدخی بزدن اثا غیلری ازدردق تنکم بزازوب کمراه
اولدق بعضیلردد لرکه یعنی کافرلر شیاطینلره اشارت ایده لرکه ازدیردلر بزی بونلر بزدخی
غیریلری ازدردق بونلرک عباد تلرندن بیزار اولوب سندن یکا دونلرک ودخی بیزار
اولدق انلرکه بزم امریمزله اول بتلره عبادت قلدلر پس اولوقت کیروانلره دینیله شویلکه
حق تعالی خبر ویرب بیوردی وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ يعنی اول کافرلره دینیله قیامت کونده چاغرک اول
معبودلریکزیکم انلره طیار دیکز انلر دخی اول بتلرین دعوت ایدب دیه لرکه دنیاده سیزه
عبادت قلدق کلان بوکون برنی بوعذابدن قورترک انلردن هیچ جواب کلمه حق تعالی بیوردی
چون اول کافرلر کوزلریله عذابی مشاهده ایدب کوره لر ودخی زاریلق ایده لرکه ای کاشکه
بردخی دنیایه بتلریمزه طیب هدایت یولن طوتمش اولنلردن اولیدق دیه لر امدی شونلر

دخی

دخی شمدی نفسی هواسنه طیوب شیطانه مطیع اولدلر یارن عذابی کوریجک پشمان اولوب
حسرت بیسر لر عقلی اولنلرک کم شمدی فرصت الده ایکن پشما اولجق اسباب عذابدن ال
چکه لر نجات بولنه بوریوب سلامت اولمه لر ودخی بیوردیکه وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا
أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ يعنی اول کونکم بوکافر
لر محشر یرینه چاغریله حق تعالی انلره سوره کم بن سیزه رسول کوندردم توحیده دعوت ایتدردم
سیز اول مرسلره نه جواب ویردیکز اول توحیده دعوت قیلجق حق تعالی عالمدر انلرک نه دیدکلرین
بیوردی اما بو سؤال الزام وحجت ایچون ایدی که انلر عاجز قالوب الزام اولنه لر لرکه بو عذاب
انلره ظلم یوندن دکل بلکه کندو فعللرینک جزاسیدر حق تعالی بیوردی حجت انلرک اوزرینه قیامت
کونده ملتبس اولمه بر یرینه صورمغه مجالی اولمه که بر یسی بر یسنه حجت تلقین ایدیوره زیرا حق تعالی انلرک
حجتلرین باطل قلمشدر رجا بو قدر انلره کم حجتلر نجات بوله لر ودخی بیوردی فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَى أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ يعنی هرکسه کم شرکدن وکفردن توبه قیلوب
ایمانه کلسه اندن کندو ویله الله اراسنده حائل اصلاح ایدب کوره کلو عملر اشلسه لر تحقیق اول قورتلمشلردن
اولورو اولو سعادته ایرمشلردن ومعاصیلردن توبه قیلوب طاعته دونلرکه دخی حالری
بویله اولور نجات بولوب دوکلی خیرلر اکا حاصل اولور ودخی بیوردیکه وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم اول ولید
بن مغیره دیکه بحون بو قرآن اندر ملری مکه ده مدینه ده برکشی اوزرینه کم اول برا اولو کشی
اولیدی بونلر مراد کندو ایدی پس حق تعالی جواب بو آیتی اندوب بیوردیکه یا محمد سنک ربک

نه دیرسه برادر شویله کم براندوغندن نه بی دیرسه انی اختیار ایدر وقمی دیرسه رسالت
ایچون اختیار ایدر اندن اختیار قلدقلرین رسول کوندرمز وحق تعالی کندوی تنزیه ایدوب بیورر
دیکه الله تعالی پاکدر اندنکه اول ظاهرا کا شریک واولاد اطلاق ایدرلر بونسنلر انک شانه
لایق دکل ودخی بوردیکه وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ یعنی حق تعالی بیوردی
یا محمد سنک ربک بیلور شول نسنه‌یکه بوکافرلر کزلو کوکلارنده کیزدرلر ودخی انی کم انکار
سویلدرلر هیچ برنسنه‌ی دکلدر اول الله‌در اولکم اندن غیری خالق یوقدر ورزق ویرجی
رزاق یوقدر الا اولدر ودخی دنیاده الوهیت انکدر وآخرتده انکالا یقدر که دنیاده
دخی اولیالر انکا حمد ایدرلر وجنتده دخی حمد ایدیسرلر حکمی کیجکلک وبیورق سورمکلک دنیاده
دخی انکدر وآخرتده دخی انکدر نیجه دیرسه حکم ایدر جمله کزین دونب وارجی یری اولدرسه
بریکز عملنه کوره جزالنه اکر خیر واکر شر بس بوکافرلر کوک استعداد قیلمه ودخی بوردیکه قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ
أَفَلَا تَسْمَعُونَ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ
غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ یعنی یا محمد بو مشرکلره نظر ایدوب
کورمزمسن حق تعالینک نعمتلرینه که کیجه‌ی کوندوزی براندی سزک مصلحتکز ایچون کاوک خیر
وبرک بکا اکر حق تعالی بو کیجه قراکوسین سیزک اوزریکزه قیامته دکین دائم قلسه هیچ براله دخی

وارمیدر که الله دن سیزه روشنلیق کتورندی اشتو اوکتری اشتمزمیسز که بونکله عبرت ایدوب
اوکنمزمسز کفری ترک ایدب ایمانه کلمه‌سز ودخی خیر وبرک بکا کم اکر حق تعالی بو ایدنلفی دائم
قلسه قیامته دکین الله‌دن غیری کیم اولدی سیزه کیجه قراکوسین کتوردیکه سیزانده ساکن
اولوب راحت اولدیکز اول اشغال تعبیری سیزدن کیدوخفت بولدیکز کوزوکز یومی کور
مزمیسز بو لطفلری اشلین کیمدر زیرا بو اسباب عیش دوزلکی ونظامه کلمکی کوندز دوا ایکله
درکه انک رحمت واسعه‌سندن که سیزک مصلحتکز ایچون وبو کیجه‌ی کوندوزی دوزب
بریرنک عقیبنجه دوراتدوردی تاکه کیجه ده ساکن اولوب راحت اولهسز وکوندز قالوب
سیزه عطا قلدوغی رزقدن طلب ایده‌سز شکرین بریه کتوره‌سز اول شرکلکزی ترک ایدب
اخلاص یولنه کیروب مومن اولهسز ودخی بوردیکه وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَ
ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ یعنی یا محمد خبر ویر قورقت بوکافرلری اول کوندزکه انلری حق تعالی
دعوت ایدب بوره قمی اول کمسلرکه کندوزمکزجه دیر دیکز بو انک شریکدر تحقیق برهان ایستدن
پیغمبرلرینی ورسولرینی طانق چقاردق انلرک اوزرلرینه رسالتلر خبرلرینی انلر ایشتدوکه
بلدکه بز واحدایز شریکمز یوقدر یا دین قیامت کونده اول مشرکلره دیرزکم قمی کتورک
حجتکزی کوردین نه وجهله بکا شریک دعواسین قلدوکز بز سیزه حجت وبرهانلر وحدانیت
اثبات ایدرکن دخی حجت کتورک کم سیزا اعتقاد قلدوکز نسنلره نه دلیل اولدی حجتلری
اولیوب بلدکه حق کلام الله تعالینکدر دیر درشریکی یوقدر وعبادت انکالا یقدر حق اولدرکم

رسولرکلوب انلری اندن بکا دعوت قلدلر ضایع اولدی بونلردن کلی عبادتلرکه الهدرت
غیریه قلدلر بتلری وشیاطینلری معبود طوتب افتری قلمقدن منفعت بولمدلر پس ریا ایلدلرلن
عملری دخی ضایع اولوب انتفاع بولمیسر لر بونلردن حکایه سین بیان ایدوب بیورر دیکه

اِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْ
عُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ یعنی تحقیق بو قارون
دخی بنی اسرائیلدن ایدی موسانک عمیسی اوغلی ایدی اولقوم اوزره باغی اولوب کندویی یوجه کور
دی اولوقدکه فرعون بنی اسرائیل اوزره مالان ایدی بونلر مقهوره اولوردی چون موسی عم بنی
اسرائیلی الوب دکزدن کچدکده قارون دخی بلهایدی حق تعالی فرعونی عسکریله غرق ایلدی چون
موسی عم دونب مصره کلدی فرعونیلرک اولریه ودیارلریه بورتلدی موسی عم رئیسلک وقربان
حکمنی قرداشی هارونه ویردی قارون انی کورب حسد یرله دیکه یا موسی پیغمبرلک سنک
اولدی رئیسلک هارونک اولدی بو اورتده بن برنسنه یوقمی موسی عم بیوردی بونسنه بن
کندوارادمله انلرن حق تعالی حکمیله انلرین قارون ودی بن سنک بوسوزک کرچکلرین بلدک
بیانن کوستریجه موسی عم قومنک اعیانلرین بریره جمع ایدب درکیم عصالریکزی کتورک بجوع
کتوردیلر موسی عم جمله سین بریره بغلدی کندونک عبادت قلدوغی قبه ایچنه برقدی اولقوم
دیکه صباحه دکین صقلیه لر صباح قالقوب نظر ایدب کوردیلر هارونک عصاسی حرکه کلوب
بشل بر قاری بتمش بادم اغجندن ایدی موسی عم دیکه یا قارون کوردکمی انبو سکا بیلدر
قارون ودی یا موسی والله سنک سحرکدر بودکلونسنه عجب دکل موسی غضب ایدب انوک قتلندن

کندی

کندی بنی اسرائیلدن اکا متابعت قیلنلر ایرلدی انک مالی واتباعی چوق ایدی حسن بصری رحمه الله
ایدر اول کسه کم شریعت لو اوبنیاد قلدی قارون ایدی بر شریعت لو یوجه دار بنیاد قلدی قیمتی فارغ
اولدی بدی کون خلقی دعوت ایدب انواع طعامیله قونلغلق قلدی ابن عباس رضی الله عنه ایدر اول
وقتکه موسایه حق تعالی زکات حکمن اعرابلدی موسی عم کلوب قارونه دیکه بوز درهمدن بش درهم
زکات الام واجیدر دنکا چقاره سن قارون راضی اولمدی موسی عم دیکه اکیوز درهمدن بر
درهم ویرکا دخی راضی اولمدی بنی اسرائیل جمع ایدب دیکه یا قوم کوردیکز بو موسایی که غیری
تسلکزه راضی اولمدی بوکز دیلرکه ما تدبیرکزه ال اوزاده سز بوانده نه صواب کوردیکز انلر دیلر
بزسنک تدبیریکه تابع قارون دیکه بن اویله صواب کوردمکه انکا زنا ایلیه بهتان ایدب شهادت
ایده سز انی رجم ایدب هلاک ایدهم واردیلر بر زانیه عورته بر مقدار مال ویرب دیلرکه موسی
بنمله زنا ایتدی دیو خلق اراسنده سویله بونلر دخی اتفاق ایلدجمع اولوب موسی عم حضورنه کلدیلر
دیلرکه یا موسی زنا ایدن کشنک حکمی ندر موسی عم بیوردیکه اکر اولور سه رجم اتمک کرک
انلر دیلرکه یا سن ایسنک دخی بویله میدر بویله دردی دیلر یا موسی سن زنا قلدنک موسی عم
دیکه بنی قلدم دیلرنعم طاریلوب جزع قلدی آدم کوندوروب اول زانیه عورتی کتوردیلر موسی عم
انکا عظتله یاقوب دیکه یا عورت شول الله حقیچونکه دکزی لکی شق ایدب بنی اسرائیلیه یول
ویردی وبکا توریت انزردی طوغرو سویله بوسوزنجه دراول عورت دیکه یا موسی چون
بنکا اندویردنک سن بودیدکلرندن بریسن وبن شهادت ایدرمکه سن حق تعالینک حق دوستی
لیسن اما بو جماعت بنی کتوردب الدادیلرکه بن سنک حقکده افترا قیلم بنمله زنا قلدی دیو اقرار

ایدم

موسی عم بونی تشدید وب یوزین سجده یه اوروب اغلادی حق تعالی وحی ایدوب بیوردیکه یا موسی نه اغلار
سین تحقیق بو بیری ستوك حکمکه راو قلدرنه ویرسك انکا بیور پس موسی عم قارونه وارد یکه
حق تعالی قارونك قتنه ایدیلرهان موسی عم غضبه کلوب دیکه یا عدو الله بنم حقمده سن بهتان
میایدرسك قارون دخی غضبه کلوب انکا قتی سوزیرله هلاك قصدین ایلدی موسی عم همان بیوردی
یا ارض طوت فی الحال بیر قارونك تختی برآدم بویی یوندی موسی عم قتی سوزلرله سرزنش قلدی
چون اول قوم کوردیلرنه اوغرادیلرهان چاغرشوب یا موسی بزی اسرکه دیو یالوارمغه باشلدیلر
تقدیرکه زاریلغه طلب ایتدلر موسی عم دخی زیاده غضبه کلوب بنه بیوردی طوت دیو بیر اندرك
دیزلرینه دکین طوتدی یونلر تقدیر یلوار دیسه موسی عم التفات ایتیوب کوو بیوردی طوت قولتوارنه
دکین یوتدی انلر التمرین بیر اوزره اوزاتدیلر شول امیدیله که یوطلقدن منع اولنه لر موسی عم دیکه
طوت بونلرینه دکین یوتدی همان باشدی قالدی قارون دیکه یا موسی اندن بروریسن سکا
اول الله حرمتیچون ترحم قیل موسی عم التفات ایتیوب بیره طوت دوی همان جمله سرایی ایله
یلورسز اولدی موسی عم فرحله کندی حق تعالی موسایه وحی ایدوب بیوردیکه یا موسی نه قتی کوکلك
وارعش انلرسندن یتمش کزمدد دیدلر مدد ایرکورمدك عزتم جلالم حقیچون بوکزندن
مدد دیدلر دی مدد ایدردم کبریا حقیچون بوندن کره بیری کمسه مطیع ایتیم پس نمرود
قیامته دکین انلر بر بویلری قدر هرکون بیر الندکیدرلر حق تعالی خبر ویردیکه بن اول قارونه کنزلر
وخزینه لر ویردك شولقدرکه قرق غایت قوتلو کشیلر انك خزینه لرینك مفتاحلرینی کتورمکه
وانك دیتوزیلك خزینه دار ایدی اولقوم بنی اسرائیل کوردیلرکم غایت طغیانه باشلدی دوکیه

یا قارون

یا قارون اول مال چوقلغنه فرح اولمغل الله تعالی مال ایله کبر ایدنلرك وانکله فخر ایدب فرح او
لنری سومز دخی حق تعالی بیوردیکه وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ
مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ
یعنی اول بنی اسرائیل قومی دولرکم یا قارون الله تعالی سکا ویردوکی مالله سندن اخرتده سعا
دتنه ایرمکی طلب ایلکل دنیادن نصیبك انغی ترك ایتمکل جهد ایلکل کوکلو عطالر و احسانلر
قلمغی عادت ایدنکل نتکم حق تعالی سکا عطا قلدی سندخی انك تغیر قوتلرینه عطا قیل انك رضا
سیچون احسانلر ایکل تاکه دخی زیاده اولنه زیرا اولوعده قلمشدر وعده حق ایله نتکم شکر ایدر
نلرك نعمتی زیاده قیله دخی سن مانکی الله تعالی رضاسی اولدوغی یرلرده ومعاصیلر خرج ایدمسن
الله تعالی مفسدلری سومز الذه کی مالنری معصیته خرج ایندوکچون اولقوم بو رسم نصیحت
ویردلر انك دخی ویردوکی جوابی حق تعالی خبر ویرب بیوردی قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِي
قارون جواب ویرب دیدیکه بو مال بکا ویرلدی شول فضیلتدن اوترو کم بنم قتمده علم
واریدی کلبی ایدر علم دیدوکی قارونده زیاده بنی اسرائیل ایچنده توریت بیلورلر غیری
پس بو علمدن مستحق اولدم زیاده مال ویرلیه بکا بعضلر دیدلرکم اول علم دیدوکی کیمیا
ایدیکه التون ایدردی اما زجاج اولکی قول یکرکدر زیرا بو علم کیمیانك حقیقتی یوقدر پس
حق تعالی بیوردی اَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ
جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ قارونه حق تعالی بویله جواب ویردیکه یعنی قارون
بلمزمیکه اندن اولکی قرنلردن نچه لرین شول کمسه لردن حق تعالی هلاك ایلدیکه قوتده انلر

بوندن زیاده ایدی نمرود کبی شدادکبی حق تعالی بحر مادی عقوبتلر طوتر اندن کناه صورلمن
زیرا که هر کافر علامتندن ظاهر اولور انی سؤاله حاجت اولمز که قورتلغه امیدلری اوله بلکه
سؤالدری تعذیب دقتی مناقشه اوزرینه دیرکه ایدی نجات یوقدر و دخی بیوردیکه فَخَرَجَ عَلَى
قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَوٰةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ
لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ یعنی اول قارون چقدی زینتیله بنی اسرائیل اوزرینه مقابل بیوردی قارون
اولوقتده برقاطر بیمشدی یوز رنکلو الوندن اکری واریدی جمله جواهرلی ایدی و باتیجه بیك اتلو
واریدی اندن دخی جواهرایله زین اولنمش ایدی و جیوز قز و غلان جاریه واریدی اندن دخی
قزل حلقه لر کیمش ایدی دوریوز محبوب و غلان کمش اکرلر اندن بیوب الوندن بوکا نظر ایله
اول هیبت و زینت قارون چقدقده دنیا اهلی مؤمنلر انی کورب دیرلردی ای کاشکی بوقارونه
ویریلن بزه دخی ویریلیدیکه بو دنیاده نصیب ایدر بوکا ویریلن کمسه ویریلدی حق تعالی بیوردیکه
وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَقَّاهَا إِلَّا
الصَّابِرُونَ یعنی اول قارون حالنی تمنی شویلکم اندن علم ویریلوب اکرام اولندیلر بلدیلرکه ایمان
اهلنه حق تعالی نك وعده لری حقدر ای وای سیزه یا قوم الله تعالی وعد قلدوغی جنت خیر اولور
شول کمسه که اندن بریکن تصدیق ایتدیلر و انکار کلو عمل قلدیلر و اول قارونه ویریلن فانیدر
پس توفیق ویریلن و جنت رزق اولنمز الا شول کمسه کم حق تعالی نك امری و حکمی اوزره صبر
ایدیجیلر در و دخی بیوردیکه فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ

وَيْكَأَنَّ

وَيْكَأَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا
لَخَسَفَ بِنَا وَيْكَأَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز اول قارونی مالیله
و داریله بیرکچردك اندن اوترو کم بزم نعمتمز انکار ایتدی شکرنی ترك ایدب کافر اولدی
تا قیامته دکین کونده بریوبی قدر بیرالله کیدرهیچ بر لشکر اولمدیکه انی بزم وعده مزدن
ایدب قورتره و کندونك دخی اندن کلدیکه اول اخرینه لریله کندویی قورتره اولواقع اولین
عذابدن ای کاشکی انکا ویریلن بزه دخی ویریلیدی دینلر بوکز دیدیلرکه وای بزه تمنا مزکه
قلدق الله تعالی کیمه دیلرسه قولرندن انکا رزقی بول توسیع ایدر بعض قولری اوزره حق تعالی نك
عظمتی و عطاسی اولمایدی بزی کیم صقلردی طاغی اولمدن محمدی بزدخی انکله یله خسف اولور
دق لیکن شویله ظن ایدرز که کافرلر هرکز فلاح بولمزلرکه حق تعالی نك نعمتلرینه انکار ایدرلر
و دخی بیوردیکه تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا
وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه اول جنتده انواع نعمتلر حاضر قلدق شولرکه اندن
یوز دونده تکبر ایتمز لر و ایمانلرنی قچارمز لر و دنیاده عزتلنمکه فخر ایدب کذرلرنی یوجه کورمزلر دخی
بریوزنده معصیت اولمز لر و ارمز لر و فساد اتمزلر عاقبتی خیر اولوب سعادتلکه مستحق جنتلر
خلد و اصل اولمق شولرکه در که شرکدن و کفردن صقنمشلر و معاصیدن ایراق اولدلر و دخی
بیوردیکه مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه هرکیم برحسنه ایله کلسه انکا اول حسنه دن خیر لر و ارمز اول
حسنه دن کلمه توحید در هرکیم برکناهله کلسه جزا ایتمز الا اول اشلدکلری قدر جزا اولنور زیاده

اولمز لر اگر توبه ایتدن کناه ایله وار در لرسه اگر توبه ایله وار در لرسه اول عقوبتدن قورتولور لر
ودخی بیوردیکه اِنَّ الَّذِی فَرَضَ عَلَیْکَ الْقُرْآنَ لَرَادُّکَ اِلَی مَعَادٍ قُلْ رَبِّی اَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَی
وَمَنْ هُوَ فِی ضَلَالٍ مُبِینٍ بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم چون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
مکه دن یعقوب مدینه کندی خاطرنه ملال وغصه اولوردی مکه دن ایرلدیغی چون
یولده کندیکه وطنوب ارده یاقوردی حق سبحانه وتعالی بو ایتی ارسال ایلیوب بیوردیکه یا محمد قول
الله حکم سنك اوزریکه قرآن اندوروب وانوکله عمل ایتمکی فرض قیلدی اول سنی کیدیریه دندوروب سردر
اول شهرکه مکه در ودخی اول کسلرکم سنکا دیرلرسن انکاره ضلالتده سین سن انلره ایتکم بنم
ربم بلیدر هر کیمسه کم هدایت قیلدی ودخی شول کسه کم ضلالتده در هر بیره فعلنك جزاسین قیلور
ودخی بیوردیکه وَمَا کُنْتَ تَرْجُوا اَنْ یُلْقَی اِلَیْکَ الْکِتَابُ اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّکَ فَلَا تَکُونَنَّ ظَهِیرًا
لِلْکَافِرِینَ یعنی یا محمد حق تعالی سنکا نبوت ویردی سنك اوزریکه قرآن اندردی هیچ بوندن
ایرو سن امید ایتمزدك که پیغمبر اولسن سنکا وحی اولنه امدی اول سنی کیروبلاوکه دوریسردر
شویله که اول قوم اوزرینه غالب اولوب قهر ایدیجی اولوبن سن تکم سن بو رسالتی اومزدك لیکن
سنك ربك سنکا ترحم قیلوب سنی نبوت ایچون اختیار قیلدی انجیلین کروطنکه دوندوروب لیکن
تحنکه کافرلری دینه دعوت قیلسن انلره معاون اولمغل ودخی بیوردیکه وَلَا یَصُدُّنَّکَ عَنْ آیَاتِ اللهِ
بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَیْکَ وَادْعُ اِلَی رَبِّکَ وَلَا تَکُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِکِینَ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللهِ اِلٰهًا آخَرَ
لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ کُلُّ شَیْءٍ هَالِکٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُکْمُ وَاِلَیْهِ تُرْجَعُونَ یعنی یا محمد سنی منع
ایلمسون دوندرمسون قرآندن توحیدنکه هیچ برنسنه سنکا جبرائیل اندردکدنصکره سن بو خلقی

دعوت

دعوت قلغل ربنکك توحیدینه که انی بولیله لر بس سن اول مشرکلره متابعت قیلوب انلرك دینلری
اوزرینه اولمغل اول واحد اولان الله عبادت قلغل انلره ایرو بی معبود طوتمغل که معبود حق
اولدر وخالق رازق اولدر انلرك غیری کلی بوقا اولوب هلاك اولور باقی اولدر انکا زوال اولمدی
والیه دکل وجمیع نسنه زایل ومتغیر اولور الا انك پادشاهلغی زایل اولوب کمتر دخی برکسه دوتمز
ایدا حکم ودیلك انکدر تجه دیلرسه حکم ایدر وحکمی کچرمغه ایدیجی یوقدر آخرتده دونوب وارجق
بر انلرك یکادرکه علامه کوره جزا قیله زیرا الله تعالی قولنده صادقدر اصدق القائلین اولدر

سورة العنکبوت مکیة تسع وتسعون

بسم الله الرحمن الرحیم

الٓمٓ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ یُتْرَکُوا اَنْ یَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا یُفْتَنُونَ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِینَ
مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَیَعْلَمَنَّ اللهُ الَّذِینَ صَدَقُوا وَلَیَعْلَمَنَّ الْکَاذِبِینَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بن اول
الله حقم که بیورمامت محمد اراسنده نه فتنه لرونه ظالملر اولیسر اولمه وظن ایدر بو آدمر اولغلدیکه
بونلر اهمال اولنوب قورتیلور شونلرکم دیرلر ایمان کتوردك دخی تصدیق ایتدك ایرق بونلر ابتلا
اولنمیلر بونلرك اوزرلرینه فرض قیلمیوز انکلم صادق کیمدر کاذب کیمدر ظهوره کتورمه وزیاده
دنیاده اشلدکلری شویله قالسه قوت اولوب کیرو حشر اولنیلر یا دنیاده ویا خود آخرتده جزا اولنیلر تحقیق
بز ابتلا قلدق شول امتلریکه بو امتدن ایلر ولیدی انواع بلالرله تا که بیان ایدوب تمییز قیلوز شو
نرسه که ایمانلرنده صادقلردر وانلرکه کاذبلردر جمله سی بیلنه ودخی بیوردیکه اَمْ حَسِبَ الَّذِینَ یَعْمَلُونَ
السَّیِّئَاتِ اَنْ یَسْبِقُونَا سَاءَ مَا یَحْکُمُونَ یعنی یا خود اولمی ظن ایدرلر شونلرکم الله شریك کتوردیلر
وانواع معصیتلر اشلدیلر بزدن قوت اولالر بزدن قچوب بزی عاجز قیلدیلر انلرك جزالری قلغیمه

یا وزحکم دربرکم حقنده ایدر بو آیت عقبه وشیبه و ولید حقنده نازل اولدی بدر کونده
جماعت ایدوب میدانه کیردلر و مسلمانلردن دخی علی وحمزه وعبیدبن حارث رضوان الله تعالی علیهم مبارزه
قلدلر بونلرك حقنده بو آیت نازل اولدی و دخی بوردیکه مَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ
لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ
یعنی هرکیمکه امیدطوتر الله تعالینك لقاسنی کورمکه وانك قتنده ثواب و درجات بولمغه
یاخود هرکیم قورقر الله تعالینك غضبندن وانك عقابنه واقع اولمقدن اول کاکورهٔ استعداد
حاصل ایدوب براق ایسونکم قیامت کلمك لکی البته حقدر الله تعالی سعیدر قولنرك مقالاتنه
اشیدر و دخی هرکیم که عمل خیرات اوزره دریلسونکه تحقیق اولسه بنك ثوابی وفضیلتی کندو نفسی
ایچون در حق تعالی مستغنیدر انلرك عملارندن و ثوابلرندن بو ایکی آیت اکرچه علی وحمزه وعبیده حقنده
نازل اولدی اما حکمی عامدر جمیع مسلمانلر حقنده که الله تعالی بولنده مجاهد اولمه لر انك عقابندن
قورقوب ثوابندن اومالر و دخی بوردیکه وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی انلرکم الله تعالینك وحدانیتنی
تصدیق ایتدلر و کوره کو عملار اشلدلر عزتم حقیچون بزدخی انك مکافاتنی ایدب انلرك کناه
هارین محو ایده رز انلره خیر جزا الرقبه و زاول اشلدکاری عملدن کوره کلورك که برنه اون و بیرز
و دخی بوردیکه وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ
بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ بو آیت سعدبن ابی وقاص حقنده
نازل اولدی شولوقتکه اسلامه کلدی اناسی دیکه یا سعد اشتدمکه انك دینی قیوب باطل

دینه میل اتمش سن والله ایق اوزره اوتورمیم دخی طعام یمم وصو ایچمم تاکه کرو محمده انکار
ایدب اولکی دینك اوزره ثابت اولمسن سعد اناسی سوزنه مطیع اولمدی اسلامه اوزره
ثابت اولدی اناسی دخی انلری اوزره ثابت اولدی چون اچلق وصوسزلق غایت ایردی بیوب
ایچمدی غیری چاره قالمدی سعد دخی تحیرده قالدی بلزکه نه اشلیه حق تعالی بو آیتی انزوب
بوردی بزوصیت قلدق بو انسانه اناسنه واناسنه قدر ایلمك وارایسه اشلیه اما بنم اول
اناك وانانك سکا جهد ایدب زحمت ویرسلرکه بکا شرك کتورب مشرکلردن اولمسز اول اناکه
وانا کنه مطیع اولمغل بکا شرك کتورمکلر اندنصکره دونب کلمك بریکز بندن بکا دونه اشلدوکنز
جمیعکزین خبر ویریسرن واندن جزاسن قیلسرین اکرخیر واکرشر بس بو ایتدم ثابت اولدیکه
اما انا حقنی رعایت ایتمك واجبدر اکرکافر دخی اولورسه اما معصیت اولمق یوزه اولیه و دخی
بوردیکه وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ یعنی انلرکه الله
تعالینك برلکنه اقرار قیلوب تصدیق ایدلر و محمدك نبوتنه انانلر وکندولرایله الله ارا سنده
دخی معامله لرین طوغرو وارب کرکلو عملار اشلدلر عزتم جلالم حقی بزانلری انبیالره ورسولره
لره صالحلره وزجتنه ایچنده مسلمانلره ایله و دخی بوردی وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا
بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ بو آیت عیاش بن ابی ربیعه حقنده نازل اولدی که هجرت ایدوب
مدینه واردی پیغمبردن اول دخی هجرت وقتی اولمدین اناسی اندن اوتروجی عمار ایلدی

انکله انابر فرو نظاری واز ایدی جهل بن هشام ویری حارث بن هشام که بولر عیاشک عمیسی
وغلندری ایدی ابی ربیعه اولدوکی وقت قرد شی هشامی الدی اول جهله حارث ایکیسی جهله بلر
عیاشی بولوب دیلرکه انابه احسان ایتمک واجبدر انانک قتنه وارب حاضرین اله الدسن
دیوانی کندولری اویدوروب انا سنه کتوردیلر انا سی طوب الن ایاغن دمورلدی دریکه محمده
انکار قلیجی جوزمزمر دیو اولتدردوکدیلرکم کیرو انلرک دینتنه کیردی حق تعالی برایتی
اندوب بیوردیکه بوخلقدن کمسه وارکم ایدرین الله ایمان کتوروب تصدیق ایتدیمز
اما قیجان اکا الله یولنده دین اسلام اوزره عذاب ایتسه اول خلقک بلاسندن جزع
ایدر طاقت کتورمز حق تعالی عذابندن جزع ایدرکبی اما بلزکم حق تعالی عذابنک نهایتی یوقدر
اویله کوکدرکم اهل اسلام اولینک حق تعالی یولنده نقدر جزا ایدرلرسه صبر ایده الله رضاسین
حاصل قیلمق بوایت تنبیهدر جمیع مسلمانلره پس کرو حق تعالی بیوردی یا محمد سنک ربک دن
نصرت ایرب اسلام ظهوره کلوب اسلام اهلی غالب اولسه اکر اهل مکه دراکر غیری دشمنلری
اوزره اول دینده اعراض ایدرلرکه والله بزدخی سیرک دینکز اوزره بوزیزدخی
سزدن ایز بجیا الله تعالی بلجی دکلیدر بو عالم خلقنک کوکلنده نه کزلودرتاکه تمیز قلوب
ظهوره کتوره انلرکه ایمان تصدیق ایدب دخی تکذیب کتورلر پس حق تعالی بولری دنیانک
بلاسیله ابتلا قیلوب تاکه تمیز قلوب ظهوره کتوره انلرکه ایمان وتصدیق اوزره اسلامده
ثابت اولهلر ودخی اول منافقلری بیان قیلمق که انلرک حقیقتا ایمانلری یوقدر انلرک اوزره
تیزجک دینده اعراض ایدرودخی بیوردیکه وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا

سبیلنا

سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
بوآیتنک سبب نزولی بوایدیکم ابا سفیان بن حرب وامیه بن خلف وعقبه وشیبه جمع اولوب
عمره وحبابه دخی بعض مؤمنلره دیرلرکم کلک محمده کافر اولک بزسیزک اوزریکزه نقدر مظالم
وارایسه کیمل اولالم حق تعالی بوآیتی اندوب بیوردیکه یا محمد اول مکه کافرلرکه منکر بولدر اول
مؤمنلره دیرلرکه کلک بزم دینمزه کیروب متابعت قیلک محمده انکار ایدب دینمی ترک ایدک
ایدک الله طرفندن قندن سیزه نه ایرشیجک اولورسه اکا کیمل اولالم اول غرامتی بزجکه وز
بومکه اهلی کل بزم اوزریمزه طانق اولسونلر دیرلر امدی حق تعالی بیوردیکه حال بودرکه بوکافر
لر انلرک خطالرین کتورمکه قدرتلری یتمز انلردن انی کتورمز لر اکر انلرک کتورمکه قدرتلری
کوجاری یتسه کذب ونفسلرندن کتوررلردی تحقیق انلر اول سوزلرنده یالانجیلردر ایشده اکر کتوره
لر شول کثیرک کناهلرینی که انلری ازدرلر دین اسلامدن منع ایتدلر شویله که جمیع انلرک
کناهندن نقص اولمیه عزتم حقی بونلر سوریله قیامت کونده اول سوزلرکلری یالاندن اوترو وانکله
جزا اولنلر ودخی نوح عم قصه سندن خبر ویروب بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ
فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ
السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ یعنی تحقیق بز رسول کوندردک نوحی اولقومه که انلردن
اچندن کلدی طقوز یوز الی یل اسلامه دعوت قیلدی دائم انلری عذابله انذار ایدوب قورقدیردی
قدیکه ایمانه کلمه لر امتناع ایدب تجدیدانی تصدیق ایتمدلر بزانلره چوق یغمور ویردک که دنیاده

طوفان قیلدی اولقومی غرق ایلدی اول حالتده که انلر ظالملر دیر اول نوحی قورتردق دخی
کمیده کم وارایسه مؤمنلردنکه سلامت چقدیلر اول کیمسنی عبرت قیلدق انلردنصکره کلن قومه
ودخی بیوردیکه وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ إِنَّمَا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا
يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ذکر ایله اول ابراهیمی که کوندردک اولقومنه وارب دیدیکه یا قوم
اللهی برلان واکا عبادت قیلان واندن قورقان اکا عاصی اولمان که انی برلیوب کا عبادت
قلدوغیکز سیزه خیرلودر اول صنم طیدن بدرستی سیز اللهی قویوب اول صنملره طیر سز دونب
کیرولان دوزب انی اله دیو دعوی ایدرسز بدرستی سز اول صنملر که اللهدن غیری سیز کا طیرسز
انلرک قدرتی یمز که سیزه مال ویره یا رزق ویره بو جمیعیسنه مالک اولان اللهدر کلک رزقی
اندن طلب ایدک اول سیزه ویردوکی نعمتلره شکر ایدک اولدکدنصکره دونب وارهجق
بریکز اندن یکا دردودخی بیوردیکه وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّ
سُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ یعنی حق تعالی بیوردی رسولنه تسلی ایدب یا محمد اول امکه اهلنه ایت اکر
سز لرینم خبر ویردوکم نوح وابراهیم قصه لرین یلانلر سکز بزدن اول کلن رسولتری امتلری
سز لرینم خبر ویردوکم نوح وابراهیم قصه لرین یلانلر سکز بزدن اول کلن رسولتری امتلری
یلانلدیلر کورک عاقبتلری نه واردی اول رسولتر اوزرینه سیزی ایمان کتورمک واجب اولدیکه
انلر انجق حق تعالیدن خبر لرین سیزه اشکاره ایرشدوره لر اولک عذابلرندن سیزه خبر ویره لر
باقی ایش الله تعالی قتنده در ودخی بیوردیکه أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَٰلِكَ

علی

عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی یا محمد کورمزلرمی اسبوکافرلرکه حق تعالی بوخلقی یوغیکن نجه وار
ایدب برایدی اول برنعمه قادر اولان الله کبر واولدکدنصکره دیر کورمکه قادیردر کلکی اکا
اسانلر کوچ دکل ایت یا محمد بونلره که بریوزنده سفر ایدک نظر ایدب عبرت الک کورک حق
تعالی بوخلقی نجه برتری ویه کرودیرلدر که تحقیق الله تعالی قادردر بریوغیکن وارانمکه هیچ برنسنه
عاجز دکلدر ودخی بیوردیکه يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
یعنی حق تعالی کیمه دیلرسه عدالت ویریوب محذول قیلور چون اول هدایته لایق اولمیه وانکله عزاب
قیلور وکیمه دیلرسه اسیر کرهدایت ویرر چون اول هدایته لایق اولور وانکله کا رحمت ایدر وبو
دوکلی خلقک دونب وارجق یرلری ایدن یکا در سیزک اولمقدر افتدا ایدکز نوکم بریوزنده
وکوک یوزنده محبوب حق تعالیدن قورتولمسز حق تعالی انوکله عاجز قیلمسز که عذاب قلمه قدرتی
اولمیه جمله مخلوق انک یدقدرتنده در ودخی بیوردیکه وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ یعنی قول کسلر که حق تعالیک برلکنه
انکار قلدی ومحمد وقرآنه تصدیق ایتمدی لر ودخی اولمدن صکره کیرو دیریلوب حق تعالی حضرتنه
ملاقی اولمقلغه انکار قیلدیلر انلر درکم بنم رحمتم بولوب جنتمه کیرمکدن محروم ونومید قالمشلردر
وآخرتده کی قتی انجق عذاب دخی انلر کچوندر ودخی بیوردیکه فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ
قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ وَقَالَ

إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ يعنى ابراهيم عم
وارب دديكه كلك التهى برلن واكا عبادت ايدك واندن قورقك عاصى اولك اول قو
ملك جوابدى اولمدى الا اول اولديكه طوتك بوتى اولدرك ياقودا وده ياقك چون انلر بو
تدبيرى ايتدلر حق تعالى انى اوده يقدن صقلدى اكا اودى صوق وسلامت قلدى وغنده عبر تلر وار
شول قومكم انلرك ايمانلرى واردر مؤمنلر در ودخى ابراهيم عم اول قومه ديديكه بدرستى التهدن
غيرى معبود طوتب اول اصنام عبادت ايتديكز توحيات دنياده بردوستلقدر بربريكز انما اول
صنمدى دوست طوتدوغيكز اراكزده هيچ نسنه دراول مودت بودنيا ايله ايله قطع اولور قيامت كونده
اول صنم طيانلر صنم انكارايده لر وشياطينه طيانلر اكا انكارايده لر اول بوكاريكم كيجدرى كندريه
تابع قيلوب صنم چيدر دلر انلر ودخى بربرلرندن انكارايدب بيزارلق كتوره لر انكچون حق تعالى بوردى
بعضكز بعضيكزه كافر اوله وبعضكز بعضيكزه لعنت قيله وبوته چيلنلر صنملرينه لعنت قيله حال بودركه
حق تعالى خبر ويردى كه سيزك جملكزك يرلرى اود دركك عابدكرك معبودكرك تابع كرك متبوع
اولسون هيچ بركمسه يوقكم حق تعالى عذابدن مانع اوله مكر توحيد ايله كيدنلر ودخى بوردى كه فَآمَنَ لَهُ
لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يعنى اولوقتكه ابراهيم عم اوده اتلدى
اودا كا سلامت اولدى لوط اكا اولوقت ايمان كتوردى كه ابراهيمك قردشى اوغليدر پس ابراهيم
ديديكه بن سيزدن ايريلوب ربمك رضاسين طلب ايده كيده دين پس كزيادن هجرت قلدى حلالى
ساره ولوطى بيلا لوب ارض مقدسه كتدى بر انده الهه عبادت قيله لر تحقيق حق تعالى عزيزدر كه بر قول كتيروب

طاعت

طاعت قيلمه مضورى اولمسا اندن نجوب بريره دخى واره انده دينى اصلاح اتمك اوزره اولدودخى
بوردى كه وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ
فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ يعنى حق تعالى بوردر چون ابراهيم بزم رضامز طلب ايدوب
هجرت قلدى بزدخى اكا اكرام ايدوب ذريته طيبه عطا قلدقكه اوغلى اسحق ويعقوبى ويردك ودخى
ذريتى ايچنده قودك نبوتى قيامته دكين آخر رسول حبيبم محمدى كتوردك انلك نسلندن بيلك
پيغمبر وجود بولدى ودخى حق تعالى بوردر بز اول ابراهيم اجرنى ويردك كه جميع خلق ايچنده انلرنك ايسه
اكثيلور ودوكلى محنتلر اكا محبت ايدوب سورلر واخرتده جنت اچنده پيغمبرلرله اولور ودخى بوردى كه
وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ أَئِنَّكُمْ
لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا
أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ يعنى حق تعالى بوردى بزكوندردك لوطى
قومنه چون وارب انده ديديكه يا قوم تحقيق اشلرسز بو فعل قبيح كم سيزدن ايلو وبركمسه اول فعلى
اشلمدى يا قوم سيز حلالدر بكزى قويوب اركك لرمى قرشورسز وبولرده آدمدر قويوب كچمكدى صوتوب
اول خبيث عملدى اشلرسز ومالرين دخى الورسز تا كه بركشى كلوب سيزك شهركزه كيروب اغيكزدن
يغمشكز المله ودخى بو فعلكز له نسل واولاد يولين كسديكز منكر فعل اشلرسز نكريدن قورقمدين
دخى بوندن غيرى فسكه طاشى اتورسز وصقلق ويررسز وصفر چيقرسز وكوكرجين اويناديرسز وخمر
ايچرسز وچالغو چالورسز بو نجاين معصيتلر اشلرسز چون بو كلامدى قلدى اول قومك اكا جوابدى
اولمدى الا بو اولديكه دوتر يا لوط اولعذابكه بين خبر ويرب قورقودرسك اكر كرچك ايسك

اولغدا بری کتورکوده‌لم که بیزه نه ایتیسر چون لوط عم کوردکم اندن جوابی ویردیلر اولدقده
حق تعالیه توجه قلدی دعا ایدوب دیلدی تنکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِينَ یعنی لوط عم دیدکه ای بنم ربم بکا نصرت قیل معاون اول مفسدلر اوزره که مشرکلردر
ودخی حق تعالی بیوردی وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ
إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه چون بزم رسولرمز ابراهیمه کلدی لر اول
بشارتی ویرمکلکه بز اسحق عطا قلدق یعنی جبرائیل واسرافیل ومیکائیل وعزرائیل علیهم السلام
ابراهیمه کلدلر مشتولدیلرکه حق تعالی سکا بر اوغل ویرسه‌کر اسحق اولور ودخی دیدیلرکم اشبو قریه
اهلین بز هلاک ایده‌زکم سدوم دیدر لوط کویلریدر زیرا بونلر اهلی تحقیق ظالملردر وکافرلردر
ابراهیم دیدیکه اول قریه اچنده لوط واردر اول ظالملردن دکلدر ملائکه لر دیدیلرکه بز کچ
بلیرز انده اولنلری مؤمنلردن کافردن کیم واردر لوط حالندن بز غافل دکلز البته بن
انی اهلیله خلاص ایدیسرز الا عورتی باقی قالوب هلاک اولنلردن اولیجدرکه اکا نجات یوق
ودخی بیوردیکه وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا
تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ
الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ یعنی حق تعالی بیوردی چون رسولرمز اول لوطه کلدلر انلرک کلدوکن کوروب ملول
اولدی کوکلی طاردلدی نه قونک ونه کیدک دیه بیلور اول ظالملردن اوستورکه ملوله‌ر کلوب

بولدی

بولدی زحمت ایده‌لر جبرائیل عم کوردیکه لوط تشویشه دیدیلرکه یا لوط بز قرابجون غم یمه بزسنی قورتاریجی
شول کافرلردن الا عورتک هالکلردن اولدیسی حق تعالی خبر ویردیکه بز عذاب اندریجوز اشبو قریه
اهلنک اوزرلرینه کوکدن طاشر یاغدریجوز رسول یعنی عاصیدن اوتورو که اشلدلر پس اندری هلاک
ایدوب قریه‌لری علامت ظاهر اولسون اولقومه که انلرک عقلی وار ودخی بیوردیکه وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز شعیبی مدینه کوندرک
کروکندولرک تعلقندن چون شعیب کلدی دیدی یا قوم الله‌ی بیلک واکا مطیع اولک اول آخرت
کونندن قورقک که انک هولی وعقبه‌لری چوقدر ودخی عمرکزک آخر کونندن قورقک که اول کونده
اولم شرتی بچرسز ویریوزنه فساد ایلیوریمک وکیلدکزی ترازو کزی تمام ایلک پس اول قوم
شعیبی یالندیرلر ایتدیلر انا غدیلر زلزله لر ایله عذاب کوندره‌ر وزناکاه جبرائیل برکز صیحه اوردی انلر اوزری
صیحه‌دن جملهسی اولدی اچنده اوتوردقلری یرده هلاک اولدلر ودخی بیوردیکه وَعَادًا وَثَمُودَ
وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا
مُسْتَبْصِرِينَ یعنی حق تعالی بیوردی بز کوندردک رسولرمزدن عاد قومنه وثمود قومنه انلردخی رسولری
تکذیب ایتدلر بز دخی انلری عذابله طوتب هلاک ایلدک انلرک هلاکلرینک علامتی سیزه تحقیق
ظاهر اولدی انلرک مسکنلرندن شیطان انلره ضلالتلرینی کوزل کوستردی دیندن انلری
اعراض ایتدردی حال بوکه انلر کندولرینی اهل بصیرت زنده‌لردی ودینلرین حق دیو دعوی قیلورلر
دی حال بوکه انلر باطل اوزره ایدی ودخی بیوردیکه وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ

موسى بالبينات فاستكبروا في الارض وما كانوا سابقين فكلا اخذنا بذنبه فمنهم من
ارسلنا عليه حاصبا ومنهم من اخذته الصيحة ومنهم من خسفنا به الارض ومنهم
من اغرقنا وما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون يعني حق تعالى بيورديكه بز
علاك ايلدك قارونى وفرعونى وهامانى اندن صكره كه موسى انلره ظاهر وواضح علامتلر ايله كلدى
اندن اندن استكبار ايتديلر طاغى اولوب كندولرين اولو طوتدلر ايمانلرن اعراض ايدوب توحيددن
يغلندلر لكن بوكلى سبب انلرى عذابمزى كندولردن فوت ومنع ايدجى اولميلر بز جملهسين علاك ايلدوب
عقوبتله طوتدق كناهلى كناهيله اما انلردن لوط قومى ايدى اوزرلرينه طاش يغدردق وصالح قومى
جبرايل اوازيله علاك ايلدك قارونى يره كچوردك فرعون ايله قومنى دكزه غرق ايلدك الله
يوقدر ظلم ايلمز لكن انلر كندو نفسلرينه ظلم ايتديلركه حق تعالينك وحدانيتنه انكار ايدوب رسولرين
تكذيب ايدوب عذابه مستحق اولدلر ودخى بيورديكه مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء
كمثل العنكبوت لو كانوا يعلمون ان الله يعلم ما يدعون من دونه من شيء وهو العزيز الحكيم
وتلك الامثال نضربها للناس وما يعقلها الا العالمون يعني حق تعالى تمثيل ايدركه دوست
غيريى دوست طوتنلرك حالنى بيورديكه مثلى شول كمسنلرك كه الهلردن غيريى دوست طوتديلر
انلرك ثباتى شول اورمجكه بكزركه اويبار بدرستى اولرك قولايى وضعيف دخى بالجمله وبالجمله دخى
ومنفعتى اولمامغه اورمجك اويدرنه صورغى وايجاغى ونه يلى ونه يغورى دفع ايدر حق تعالى
عباداتن قيوب صنملره عبادت قلمق ضعيف اولوب منفعتى اولمدغى بونجه بيلدرر زيرا اول عبادت
ايدنلردن اول صنملك قدرتى يتمزكه عذابى منع ايده لر اكر عقلى اولوب بيورسكز اول صنملرى معبود

طوتدقلرى بونجه بيلدرر حق تعالى بيوردبوكافرلرن طيدقلرى الهلرينى اورمجك اوينه تشبيه ايدوكمز
اول مثالردندركه انى فهم ايلمز الا عالملر وعارفلر ودخى بيورديكه خلق السموات والارض بالحق ان
في ذلك لاية للمؤمنين يعني حق تعالى بريتدى يرلرى وكوكلرى حق اظهار ايتمك ايچون ودخى وعيدنى
تحقيق ايتمك ايچون وبرلكن بلدرمك ايچون بدرستى بوكوكلرى برغنده چوق عبرتلر واردر انلره كه اهل
يقيندر ايمانى واردر ودخى بيورديكه اتل ما اوحي اليك من الكتاب واقم الصلوة ان الصلوة
تنهى عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر والله يعلم ما تصنعون يعني حق تعالى بيورديكه يا محمد
اوقغل اول سكا وحى اولنان قرآنى بو مكه اهلى اوزرينه سندخى ايمان كتورن مؤمنلردخى لكن ايچنده
كبيره عمل ايدن دخى نمازى قوار كاتريله اما افعل كم اول نماز كشى منع ايدر فحشادن دخى منكرادن
فحشكه حق تعالى رضا سيچون قلمز خشوعله زيرا كوكلنك ميلى اول نمازده اولور معاصيه اميد اغزدخى
الله تعالى ذكرى كى اولور ديعنى جميع عباداتدن افضلدر اما ابو الليث ايدر عبد الله ابن ربيعدن
ابن عباس رضه صوردى بو قولك معنيسى ندركه ولذكر الله اكبر ديو عبد الله كا جواب ويردكه
بو ذكردن مراد تسبيح وتهليلدر ابن عباس كا دديكه نه عجب سويلدك دكلدر بو الا اولدركه الله
تعالى قولنى ذكر ايتدوكى اولور قدر قول اللهى ذكر ايتدوكندن زيرا قول اللهى ذكر ايتمك واجبدر
جميع وجهله كه بر نفس اندن مستغنى دكلدر الله تعالى خود قولندن من كل الوجوه مستغنيدر دخى
احتياجى يوقدر پس بو استغنايله قولنى اول ذكر ايتدوكى اكبردر قول احتياجله ذكر ايتدوكندن
پس حق تعالى عليه ربيلور بو قولى خيردن شردن نه اشلرسه اكا كوره جزاسن قيلور ودخى بيوردى
ولا تجادلوا اهل الكتاب الا بالتي هي احسن الا الذين ظلموا منهم وقولوا امنا بالذي

أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ كلمه ايدك بدرستي امر اولنان
مسلمانلر مكه ده ايكن دخي قل بورمدكم يا محمد سندن مؤمنلر دخي مجادله ايتمك شونلر كه اوقرانلر
جميع كلامارون اول احسنداكلمه انلره وعظ ونصيحت قيلوب انلري اسلامه دعوت ايلك كه
احسن بودر الا حصول كسلركم انلردن ظالملر وعنود لردر صلاحه قابل دكلدركم اهل بحرات
قبيله سيدر قچن انلر سيزه دسلركم بوسزك معبودكزه اما غمزد سوكري وكتابكري تصديق ايتمز
سيز انلره ايدك كه بزاايمان كتوردك سول كتابه كه سيزه اندرلدي ودخي اول كتابه كه سيزه اندرلدي
بزم دخي وسيزك دنكزدت واحددر بزانى اخلاصيله بر لوز كه انك شريكي يوقدر بو مجادله ايتيك
نسخ اولندي قال ايتدي ودخي بوردكه وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ
يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَٰؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ يعني حق تعالى بوردكه
يا محمد سنكم موسايه وعيسايه كتاب اندردك سكا دخي انجيلين كتاب ويردك پس شولركم بز انلره كتاب
ويردك انلر اهل كتابك مؤمنلريدر بو قرآنه تصديق ايدرلر بو قرآنه ايمان كتوررلر كم محمد در وقرآندر
انكار ايتمز الا انلركم يهوديلردر وعربك مشركلريدر ودخي بوردكه وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ
مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ يعني يا محمد سن بو قرآندن اوكدين بو كتابي دخي
اوقوردكلدك يا خود يرنسه يازردكلدك كه بوندن ايلرو بر كتاب اوقويايدك بو سوزي اندن اول
سويلردي قردي حال بودركه بز سنك صفتكي انلرك كتابلرنده اويله بيان قلدقكه انيدركتابدر اوقومن
ويازي بلز فرضنك اويله بولدقريه شكاري بوقدرندن شك ايدرلر بلكه اول پيغمبر ظاهر علامتدر

وشكسز نبي در يقين اوزرينه اهل علم قتنده كه كتابلرنده اوقويلرلر تصديق ايتدلر زيرا
اول رسولان كندودن اغه انشا قلدوغ عاجز اولدوغي وقرآندن ايلرو كتابلر اوقومدوغي
روشن دليلدر اهل قتنده كه اول حقيقت رسولدر پس بر قرآيتدر عزي انكار ايتمز الا انلركم
ظالملردر شركه كهزيله كندو نفسلرينه ظلم ايدب عذابه مستحق اولدلر ودخي بوردكه وَقَالُوا
لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ أَوَلَمْ
يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
يعني اول مكه كافرلري دديلركه نچون اول اوزرينه ربندن ظاهر نشانلر اندريله بزه ديلدر
كه لين كه ربن بزه كوستره ياخود آشكاره برفرشته ايتوب بزه بر كتاب كتوره شويله خطله
يازلمشدر بزانى اوقويا وز اكر بويرفراوزرمزه اوقودغك الله آيتلرندن نشان بر علامت
كوستره كم مكه نك برطاغي كتوريله بري بستان اوله اوقوصولري اوله حق تعالى بوردي يا محمد
ايتكل كه اول علامتلري ظاهر ايتمك حق تعالى قتنده دريغم الده دكل بدرستي بن سيزه آشكاره
قورقودوجيين بكا دخي وحي اولنانى سيزه خبر ويرورم كه فهم ايدب اكلمه سن ودخي
الله تعالى بوردر يا محمد بونلره بر نشان علامت تمز ميكه بز سنك اوزريكه قرآن اندردك
انلرك اوزرينه اوقونور جميع كچنلرك خبرلري وكلجك نسنلرك خبرلري ايچنده در ودخي
انلرك فصحالري عاجز قالدلر كا مشابه بر كلام سويلمكده تحقيق بو قرآن ايچنده اولو نعمت
ومواعظ ونصايح وارشونده كم قرآنه ايمانى وار ودخي بوردي قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم اول وقتکم رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه کلدی کعب بن اشرف
دیکه یا رسول الله اکر بزکا طاقت ویرمیوز کیمدرکه کلوب رسول الله طاقت ویره حق تعالی بو
ایتی اندوب بیوردیکه یا محمد ایت اول الله اکا کافیدر بجمله سیزك اراکزده طاقت بوندن که بن
بن انك رسولیم اول الله در که برلری کوکلری و ایچنده نه وار بیلور بنم رسالتی و سزك انکار کزی
دخی بیلور اما شوندکم ضعف و شیطانه اعتقاد ایدوب معبود طوتنور انلرکم قتی عقوبت ایچنده
زیانکار اولوب مغبون قالدلر و دخی بیوردیکم وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُسَمًّى
لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ
وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی اولکافرلر کلوب دیرلرکه یا محمد بزی تورقدوغك
عذابی کتوریوب کرجك سك الله تعالی بیوردیکه یا محمد بونلر سندن عجله ایدوب عذاب طلب ایدرلر
اکر اول کلجك عذاب بر وقتله معین اولمش اولمسه اولعذاب بونلره کلوردی اما غرتم حقی
اول ایوب استدکلری عذاب انلره اکثردن کله که بجه لرکن بلیلر و بوندن ایوب عذاب
طلب ایدرلر یا محمد حال بودرکه اول جهنم قو انواع عذابلردن اوترو شول کونده کم کلکلکی
وعده اولنمشدر البته کلسه در اوده عذابی انلری قیلیسه در اولوقت بز انلره ایدرزکه طا
دك اولدیناوه اشلدوکك عقوبتنی کورك بجه در دخی بیوردیکه یَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا
إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ وَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

نعم

نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم مؤمنلردن
ضعیفلری مکه کافرلرندن قتی انجونلردی حضورلرینه بر طاعت ایده مزلردی هنوز دخی قتاله
دستور ویرلمه مشیدی که قتال انلره جواب ایده لردی مؤمنلر کلوب کافرلردن شکایت ایتدیلر
اولوقت حق تعالی انلره بو ایتی رخصت ایدوب اندردی بیوردیکه ای بنم قولرم که ایمان کتوردلر بنم
یرلریم واسعدر اکر بونده دینکزی بشاره مزسکز سیزی معصیته یلترلرسه بریره دخی وارك انده
دینکزی اصلاح ایده سز وارك انده بنی برلیب بکا عبادت ایدك بس رخصت ویرلدی رسولك
یارنلری طاغلدلر اکثر حبشه نجاشی قتنه واردلر اول نجاشی انلری خوش کوردب رعایت ایتدی
تاکه رسول الله مدینه هجرت قلنجه چون مدینه هجرت قلدی جمله مدینه جمع اولدلر بس حق تعالی
مؤمنلره اولمله تورقوردب بیوردیکه اهل عصیان اراسنده اوتوردب دینکزی ضعیف ایمك
قالقك دین حفظنده یرده وارك وارك کم برسیزك جمله کزك اولسن قدیر اعیشنی البته
طادسر سزدونب کلجك یرکزیزدن یکادر اولم کلوب سزی بول بردن طاریره کچورمزدن
اول دینکزه طار اولسن بردن بول بره کوجك و دخی شوندکم الله تعالیدك وعدانیتی
و رسولك رسالتی تصدیق قلدلر و هجرت ایتمکله دینلرینی بشاردلر عزتم حقیچون بن انلری
قوندوردب ساکنلندوروریز جنت ایچنده شول کوشکلره که انك التنده ایرمقلر اقیوب حاضر
زائل اولمسی اولمیه و فانی اولمیه که کرکلو عمل ایدنلرك اجری دخی کرکلو اولور شونلرك کبی
عاقلرك که صبر ایدوب اشلرینی الله امرلرلو کوچوب قوتق زحمتنه قتلدلر و بنلرینی اصلاح
ایدلر و دخی بیوردیکه وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ

العلیم

چون رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم هجرت امر اولندى يعنى هجرت فرض ولندى بعض اصحاب دخى
برمه انده سبب معيشتلرى بوق وارب انده نه وجهله دير اك ايدلم وبعضيسنك قومى قبيله سى دريلوب دخى
سز هجرت ايدب محمد ايله كتمك انده وارب بيلمز سز بو كفرى خلق اوزرينه مى براغورسز كه خلقك الذى بعده بس
پس حق تعالى انلره وعظ نصيحت ايدوب بيوردى كه اى بنجه بر يوزنده دير نور جوانلر وارك هيچ برى رزقنى
كوروب يورومز ويارن ايچون غمه يمز الا قرنجه ايله سبحان الله تعالى انلره نه يه وايرلرسه رزقلرين
ويرر اوحاسته ايله قالورلر سيزكه بر يوزنده اول دابه لرك اشرفيسز سزك رزقكزى ويرميسى
هر قنده وار سكز انلره دخى سيزلره دخى رزق ويرن الله در كه اول رزق دليلرك دعاسين اشرف
والنوك رزقنه وقت محتاج اولدقلرين بيلور انلره رزق ويرر ودخى بيوردى كه ولئن سالتهم من
خلق السموات والارض وسخر الشمس والقمر ليقولن الله فانى يؤفكون الله يبسط الرزق
لمن يشاء من عباده ويقدر له ان الله بكل شئ عليم يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد اكر بو مكه كافرلرنه
صورسك كم بو جميع برلرى كوكلرى كيم يرتدى وبو ايله كنشى كيم مسخر قلدى كم كيجه كوندز طورمدن
دوراير لرلر انلرك ايتدى جوابلرى بودر كه ديرلر الله تعالى يرتدى والله مسخر قلدى بس بو ايله ايكن بونلر
برمه وحدانيتمزه انكار ايدب تكذيب ايدرلر ودخى اول هجرت اهلنه بيوردى كه سز هجرتدن اوتنمزك كم
الله تعالى رزقى كاك ايدر وبسط ايدب بول ايدركيه ديرسه قولرندن وتنك ايدب قتيرق ايدر دخى
حق تعالى وكلى نسنه عليم ديو بيوركيدى بسط ايدر قتى ايدر هر برينك صلاحى نه ايله ديو بيوردى دخى بيوردى كيم
ولئن سالتهم من نزل من السماء ماء فاحيى به الارض بعد موتها ليقولن الله قل الحمد
لله بل اكثرهم لا يعقلون وما هذه الحيوة الدنيا الا لهو ولعب وان الدار الاخرة

هى الحيوان لو كانوا يعلمون يعنى يا محمد اكر بو مكه اهلنه صورسك كم بو كوكلردن يغمورى كيم اندردى
بو يرلر قوريوب قحط اولدقنصكره كيم واحيا ايدب تازه لندردى انلر البته ديرلركه الله در بس سن
انلرك اول اقرارلرى اوزرينه كيم خالق الاسما بيزه زينه حمد ايدوب ثنا قل ايله بونلرك چوغى
تعقل ايدب فهم ايتمزلركه الله دن غيرى كسنه اله اولمغه لايق دكل بونلر كوكلرنى دنيايه ويرمشلر
حال بوكه بو دنيانك حياتى دكلدر الا بر باطل نسنه در اصلسز منفعتسز اوغنجقلر اويونى كبى وبر قرى
باقى قالمز انجق باقى قالان عمل صالحدر ودخى بيوردى فاذا ركبوا فى الفلك دعوا الله مخلصين له الدين
فلما نجيهم الى البر اذا هم يشركون ليكفروا بما اتيناهم وليتمتعوا فسوف يعلمون
يعنى مؤمنلر كيمسه بنلر دخى ديكزه اضطراب اولوب موجلر قويسه اول كمى غرق اولمغه يقين اولسه
كوردسنكم اخلاصيله حق تعالى يه دعا قيلوب بيوادرلرانى بر ايچى اولوبن اول خطرى ترك ايدرلر بيورلر
انلرى قورتاريجى بودر الا الله در بس تحقيقكم بو ترحم قيلوب انلرى هلاكلاردن قورتردى كيم اقرار
طوتدرسوز كوردسنكه كيم وشرك كتوردب انكار ايدرلر اول ويردوكمز نعمتلره كافر اولوب برقاچ
كون دنياده تمتع اتمك ايچون انسونلر اول تمتع اولان عذاب واقع اولدوغى وقتى ايشلرك ايمش
بدلرى انلره بيكن بيلمه لر ودخى بيوردى كه اولم يروا انا جعلنا حرما امنا ويتخطف الناس من
حولهم افبالباطل يؤمنون وبنعمت الله يكفرون يعنى كورمزلرمى وبلمزلرمى كه بو مكه قومى عبرت
الرتحقيق بز بو مكه حرامنى انلره امن قلدق جوره اطرافدن خلق قيلنوب دبه لنوريونلر موش
امين اوتورمشلر دريغم رزقم بيرلر وبندن غيره عبادت ايدرلر مجمن انكر كفريين ترك ايدوب
اسلامه كلسلرين انلرك اوزرينه كسه مسلط قيلورين بونلر شوفى بيوركن شياطينه مى تصديق ايدب

ایدب بکا شریك قیلوب خاصه عبادت ایدرلر بو نعمتلری یاراتان خالقه و رسولنه کافر اولورلر و دخی بیورر
دیکه وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ
وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکم کیم اولدر ظالمتر
ظالمدن که الله تعالی اوزرینه کذب ایله دیه که اونکله بله شریك وارد دریا خود اول حقی بیان قلق ایچون
حقدن کلن قرآنی یالانیله تصدیق ایتیه هر وقتکه کافرلر میکه اول الله نکذیب ایدب انکار ایدنلرك مقامی
ملری جهنمده دیر و شوندکم بزم طاعتمزه رغبت قیلدیلر انلره هدایت ویرب طریق جنتنه ایرشدوردز
بدرستی حق تعالینك عنایتی و رحمتی انکدر که احسان اهلیدر دیلدکارینه عمل ایدب شدکارنه دخی بز
توفیق ویرب بلدوریز الله بکی جهانده نجات بولوب ابدی سعادتنه و نعمتنه و راحتنه واصل اولورلر اللهم ارزقنا

سُورَةُ الرُّومِ سِتُّونَ آيَةً مَكِّيَّةٌ

بسم الله الرحمن الرحيم

الٓمٓ غُلِبَتِ الرُّومُ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
یعنی حق تعالی بیوردیکم بنی بیلور مکه روم قهر اولنوب مغلوب اولندی لیکن اقرب زمانده انلر کرو غالب
اولدیلر اول غالب اولنلر مغلوب و مقهور اولدیلر بونك سببی نزولی بو ایدیکم فارس قومیله روم
قومی اراسنده مقاتله وار ایدی اما مشرکلر انی سورلردیکه فارس قومی روم اوزره غالب اولدی
و مسلمانلر دیرلردیکه روم قومی فارس اوزره غالب اولدیلر زیرا اهل فارس مجوسیلر ایدی آتشه
طپلردی کتابی دکلدر ایدی بو اهل روم کتابیلر ایدی پس کسریکه فارس پادشاهی ایدی روم اوزره
چری کوندردی اول چریه شهریار دیرلر بر کشی بی سرعسکر قلدی و فیصر که روم پادشاهی ایدی

اولدخی

اولدخی فارس اوزره لشکر کوندردی جنس دیرلر بر کشی انلره باش دکری ایکی لشکر بولدیلر بریسنه
اوغرشدی باذرعه بصره اراسنده که اول ارض عرب ایله ارض عجم بینده ایدی فارس قومی روم
قومی اوزرینه غالب کلدیلر بو خبر مکه ایرشدی مسلمانلر ایشدوب ملول اولدیلر مکه مشرکلری ایشدوب
شاد اولدیلر دیدیلر مسلمانلره کم سیز کتاب اهلی سز و نصارا دخی کتاب اهلدر انلر ایسه بز فارس اهلی
دخی ایسه لر دراشده بزم جنسمز که قرد شلریمز در دینده انلر غالب کلدیلر اول سزك جنسکز اهل کتاب
اوزره بدرستی بزه نصرت ویرکم اکر سیز کلمه مقاتله ایدرسوز سیزك اوزرکزه غالب کلورز الله تعالی
برایتی اندردی مسلمانلره استمالت ایچون که خاطرلری فرح اوله بونی ایشدیب ابوبکر صدیق رضه چقدی
اول کافرلره دیدیکم اول قرد شلریکز غالب اولمغله فرح می بولدیکز اکا شاد اولوب سونمك که والله
تیز زمان روم فارس اوزره غالب کلسه در رسولیمز بزه اولیله خبر ویردی بونی ایشدوب ابی بن خلف
ملعون طوروب کلوب دیدیکه یالانسن یا ابوبکر یا ابوبکر رضه دیدیکه یالانچیلق سنك عادتکدر یا نکری
دشمنی اول ابی بن خلف دیدیکه یا ابابکر کل سنکله عهد مبایعت ایده لم بر مدت اوزرکه اول مدتده دیکین
روم غالب کلورسه بن سنکا طقوز دوه ویریم اکر اولیله می اولورسه سن بکا طقوز دوه ویر ابوبکر بونکله
اوچ ای اوزره عهد ایدیلر اولوقده قمار حرام اولمامشدی ابوبکر کلوب رسول الله یه قصه خبر ویردی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه یا ابابکر دون وار اول نذرکی دخی مدتکی زیاده قیل که
بضع کلمه سی اوچ طقوز اراسنده در پس ابوبکر دونب ابی بن خلف قاتنه کلدی دیدیکه یا ابی سنکله
مبایعتی تکیلر زیری بیله دکین واون دوه یه بوندنصکره ابی بن خلف قورقدیکه ابوبکر اوله یا مکه دن
چقوب مدینه کیده اول نذردیکه کلوب ابوبکردن کفیل طلب ایلدی ابوبکرك اوغلی عبد الله اتاسنه

كهيل اولدى مكه‌ده ابى بن خلف احددن يكا چمار اولدى ابو بكر اوغلى دخى اندن كهيل طلب ايتدى
ابينك اوغلى دخى اكا كهيل اولدى اول ابى احددن كليجك قوت اولدى اوجراحتدنكه رسول الله
اورمشيدى پس اول يدى تمام اولمغه يقين اولبجق حديثه غرا سنده روم فارس اوزره غالب
اولدى ابو بكر اول نذرى ابى نك ورثه سندن الوب رسوله كتوردى رسول الله بيوردى الى
صدقه ايلدى مسلمانلر اونكله فرح بولدلر پس حق تعالى بو ايتى اندوب بيان قلديكه روم غالب اولدى
فارس طرفندن اول فارسه يقين بردى امّا يقين اولدكه اهل روم كندولر غالب اولدلر فارس اوزرينه
اندغالب اولدقدنكه بريچ سل ايچنده بعضلرى دولركه بش سيلدكين پس بوندن اول فارس روم
غالب اولدوغى دخى انك حكمى برله در واونكونكم روم غالب اولدى مؤمنلر شاد اولوب فرح
بولدلر زيرا انلر اهل كتاب ايدى انلرك اسلامنه اميد واريدى امّا اهل فارس مجوسيلر در انلر
دن اسلام اومامزدى پس مؤمنلر شاد اولدلر الله تعالى كيم ديلرسه نصرت ويرر فرح ايدر دخى
بيوردكه وَعْدَ اللّٰهِ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا
مِنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غَافِلُوْنَ يعنى حق تعالى وعده سى حقدر حق ايدوكى
بيان ايدوب بيوردى اى مؤمنلر سز منتظر اولوب كوز طوتك حق تعالينك وعده سنه كه خلاف
قلمز وقتيله يرينه كتورر ليكن بو خلايقك چوقارى بوندن غافلدر در بلمزلر ليكن بونلرك بلدكلرى
همان بو ظاهر دنياده در صناعتلو صناعتن واسباب معيشتلرين بيله ايدوكى بيلورلر بو اشده
غايت زيركلر در امّا آخرت امرنده واندن وعد اولنان قورقولردن وعذابدن امينلر در غفلت
اوزره مستولى اولمغله ودخى بيوردكه اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا فِيْ اَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

وَمَا

وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُوْنَ يعنى حق تعالى
بيوردكه بو منكرلر كندو نفسلرنده فكر ايدوب عبرت المزلرمى ويرا سندلا الله نظر قلمزلرمى كه اكلمه
بلدكه حق تعالى اشبو يرلرى وكوكلرى ويرله كوك اراسنده نه وار ايسه بو عجايب مخلوقاتدن برعدى
الا كندوننك حقيقتين بيان ايچون يرتدى وبونلرك دور مقلغنى اجل مسمّى ووقت معلوم قلديكه
اول تمام اولمق بولره دخى زوال اولسر امّا بو خلقدن چوغى بلمزلر درستى اول خالقلرينه ملاقات
اولمقدر واولمكدنصكره كرو قومقدن منكرلر وكافرلر در ودخى بيوردكه اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ
فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوْا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاَثَارُوا الْاَرْضَ وَ
عَمَرُوْهَا اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ
كَانُوْا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ يعنى بوكافرلر يرى يوزنده سير ايدوب يورومزلرمى نظر ايدوب كوره‌لركه
اول كندولردن ايلرو كچن امتلرك عاقبتلرى نه حالكلك اولدى وانلرى هلاك ايدوب
ديارلرين نه حالك قلدقلرى انلر بو مكه اهلندن دخى قوتلولردى انلر يوزينه ملكلنوب عمارت
ايدوب معيشت سوردلر بونلرك عمارتلرى قلوب معيشت قلدقلرندن دخى زياده يزانلرى رسول
كوندردك روشن دليلر ومجتهدلر انلره كلدلر تبليغ رسالت ايدوب بو خبر خبر انلره ايرشدردلر
انلر دخى رسوللرى تكذيب ايدوب اينامدلر حق تعالى دخى انلرى هلاك ايلدى حق تعالى كسيد ظلم ايدوركه
كناهسز يره ظلم ايلديليكن مخالفت قيلوب عاصى اولمغله كندولره ظلم ايدوب عذابه مستحق اولوب
هلاك اولدلر ودخى بيوردكه ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيْنَ اَسَآءُوا السُّوْٓاٰى اَنْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
وَكَانُوْا بِهَا يَسْتَهْزِءُوْنَ يعنى اندن صكره اول كافرلر عاقبتى وماوى لرى جهنم ايچنده عذاب اولدى

اول کذیبدر نزن اومرکم حق تعالی نزن ایتدرین یلانلدیلر ورسولرنه انامندلر اول کلن ایتدی
کوروب استهزا ایدلر ودخی بیوردیکه اَللّٰهُ یَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ یُعِیدُهُ ثُمَّ اِلَیْهِ تُرْجَعُونَ
وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ وَلَمْ یَکُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَکَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَکَانُوا بِشُرَکَائِهِمْ
کَافِرِینَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بو خلق یوقیکن وارقیلوب انلرنفکره اولدوب کرو
درلدر وکلنلرنک دوبنه واجاقی یرانلرن یکادر ودخی ذکر ایلدیلر اولکونی قیامت قوپ
منرکلر وکلی انده نومید اولالر جمعتدری منقطع اولوب ساکت اولدیلر واول یرده شریک طوتنوب
طابیرقلری فرشتهلردن وصفلردن هیچ برنزن انده شفاعت اولیه اولمعبود طوتندقلری کلی
انلردن بیزار اولوب انکار ایدرلر ودخی بیوردیکه وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یَوْمَئِذٍ یَتَفَرَّقُونَ
فَأَمَّا الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِی رَوْضَةٍ یُحْبَرُونَ وَأَمَّا الَّذِینَ کَفَرُوا
وَکَذَّبُوا بِآیَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَئِکَ فِی الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ یعنی یا محمد اکدر بیوردی
بونده اول قیامت کونی که قوپا حسابندن نفکره انلرایکی بولک اولوب طاغلدیلر بریلر بهشت
جزالرین کورمک ایچون اما انلرکه حق تعالی یه تصدیق ایدب رسولنه انامندیلر فرض اولان
طاعتری ادا ایلیوب سنیلمه عمل ایدلر انلر اوچاق باغچهلری ایچنده تنعم ایدب کرامتلر
بولالر واما ایکیمکه اللّٰه ورسولنه انکار ایدب قرآنی وکرو توپ یالغی یلانلدیلر انلرکلی اول
معبودلریله جهنمه حاضر اولوب عذابده کرفتار اولدیلر بو عذابدن سبب نجات نه ایله در
حق تعالی بیان ایدب بیوردی فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِینَ تُمْسُونَ وَحِینَ تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِی
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِیًّا وَحِینَ تُظْهِرُونَ یُخْرِجُ الْحَیَّ مِنَ الْمَیِّتِ وَیُخْرِجُ الْمَیِّتَ مِنَ

الْحَیِّ وَیُحْیِی الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَکَذَٰلِکَ تُخْرَجُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکم سبحان الله عبادت
ایدب نمازقیلان شول وقتکم کیجه لرسز یعنی احشمله یتسو نمازی ودخی صباحلدر وغکرو وقت
ایرته نمازین قیلان دخی عشا وقتنده اکندو نمازین واویلدر وکلکزده اویله نمازین قیلان بولر
سیزه فرض اولمشدر سیزه سبب نجاتدر وعذابدن بونکله قورتیلور اما قلدر وغیکز عبا
دتلر خالص الله رضاسیچون قلوب ریا قارشدرمک که سیکز ضایع اولیدر زیرا جمیع کوکلر
ویرلر اهلنک حمدی اکچوندر که یرک کوکلک الهی اولدر قوتمت برکوک اهلنه انلرده پس اول
نعمتک شکری دخی انلرک اوزرلرینه واجبدر زیرا اول خالقدرکم اولودن دری چمادر
ودریدن اولو چمادیر اولودن دری اولدرکه بحرطه دن یاوری چمادر ودخی وکافرلیکدن
مؤمن کتردوکی ودریدن اولو کتردوکی قوشدن بحرطه ومسلمان بلندن کافر کتردوکی
کبی ودخی اول قادردر اولکه قرومش اولمش یرلن کرو حیات ویرر کوکدن یغورلر اندوب
انواع نباتلر بتوردیس یو اولولری بر دخی یرانلدن چوردوکی کبی وجمادر مغنه
قادردرسنکم مقاتل ایدر الله تعالی قیامتده ایکی صوراسنده بدنجی کوکدن ماء حیوان یاغدرو
بحر مسجوردن آدم منسی کبی انلرک سکوکلری تنزاولر حیات بولوب سنلمه لرندن چمادلر
ودخی بیوردیکم وَمِنْ آیَاتِهِ أَنْ خَلَقَکُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ یعنی حق تعالی
نک وحدانیتنک علامتلرندن بری بودرکم اتاکز آدمی طیراندن یرتدی اتاسز انامز
وسزی انک صلبندن وجوده کتوروب بشر قلدی که جهانه بسط اولو منتشر اولدیکز وحی
بیوردیکه وَمِنْ آیَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَکُمْ مِنْ أَنْفُسِکُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْکُنُوا إِلَیْهَا وَجَعَلَ بَیْنَکُمْ

مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ يعنى انك وحدانيتى علامتلرندن بركى
سزك ايچون كروكندوجنسكزدن وبريكزدن دخى جفتلر يكزى يرتدى زيرا اكركه
جنسكزدن اولسا انس طوتمايديكز پس انكچون قلديكه كوكلكز انكله قرار طوتب محبت
بغليه يكتكك ويبراك وقتده ترحم اوله اراكزده وايكى حلال بريرنه محبت نظر دخى حق تعالى
ارالرينه محبت برقدر وغيله دربونسنلرده علامتلر وار حق تعالينك وحدانيتنه شول قومه كه
بو اصوالقرى فكر ايدب خالقلرين كليه لر و دخى بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ يعنى انك وحدانيتى علامتلر
ندندر بوكوكلرك يرلرك يرادلمى وبوعجايب صنعت تركيبله ودلكز مختلف اولوب انواع
لغتلر سويلمك ودخى بونجه دلكز كه صاغشى يوق كمى اشيدلور كمى اشيدلمز وصورتلره لونكز وشكلكز
يكز مخالف مجموعى يرادلمش دنيا خلقى بريره كلسلر ايكى كشى بريريكز مثل پس بو الوان واصوا
تلك اعراضدر بونلر يكز مينجه بو اجسام واعضانته يكزيه پس حقيقت بونلرده علامتلر وار الله
تعالينك بركلكنه وكمال قدرتنه سويلريكه عاقلر عالملر در و دخى جميع عالم خلقنه كه جن وانسدر
و دخى بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ و دخى حق تعالينك وحدانيتى نشانلرندن دركه سزى كيجه اويودور
وكوندزده اويادوكه سزه رزق ايتدوكى معيشتى طلب ايده سز زيرا اويومق واويانمق اولك
كبيدر بونده اشارت وتنبيه وار حق تعالينك بركلكنه شول قومه كه بوكلامى اشيدب عبرت الدر
و دخى بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ

بعد

بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ يعنى الله تعالى دخى حق تعالى نشانلر
ندن دركه سيزه كوكلرده وبلدرملر وصاعقه لركوستررقورقو ايچونكه انى كورب طوفان يا طلو
يا عذاب اوله ديو قورقه سز ودخى بغورا اولوب رحمت بركات اوله ديو مطمع اولوب اوما سزدخى
اولبلدرم صاعقه قورقودر شول كسلريكه مساقرلر اوله لر صفتاجق يرلرى اوليه ومطمع و
اميد لر مقيم اولنلره كه راحتلر ورحمتلر اوله پس بو قورقو ايله اميد اراسنده حق تعالى كوكدن يغورر
اندر رانكله اولمش وقرومش يرلرى حياته كتوروب تازه لندورر انواع نباتلرله يرلرى مزين قيلور
تحقيق بونسنلر ايچنده نشانلر وار در عقلى اولان قومه كه انى كلوب يركنه ايمان كتوره لر و دخى
بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ
وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ يعنى حق تعالينك بركلكنه ووار لغنده نشا
نلرندندركه كوكلر يا شكز اوزره دوكسز محكم طوردرصح اكا برحادثه ايرشمز وبويردخى صو اوزره ايا
شكز السنه قايم طوردركت امر حق تعالى امريله وتحكم اسرافيل صخره اوزره طوروب صور چالوب
سزى بركز دعوت قلسه ناكاه حمله كزيرلندن مزارلريكزدن چقارسز عرض حسابچون اعمالكز
مقابله سنده جزالنمك ايچون امدى بونلر وكوكلر ايچنده كيم واريسه كلى حق تعالينك خلوقدر وبو كلمى
دلالت قيلوركه الله تعالى واردر وبردر انك شريكى يوقدر وبو جمله اكا عبوديته اقرار ايدوب مطيع
ومنقاد ودر قدرتلرى جزكه كندولرى حق تعالى يرتدوغى حيلتدن بردور لر و دخى تبديل وتغيير
ايده لر ناكه حق تعالى تبديل ايتمجه و دخى بوردركه وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ
عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَى فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يعنى اول التهدر كم

آدمی برندی اولاجق بوغیکز اندن انك ذریتلری یرادوب وجوده کتوردی بر فطره ایله
کوکلرنده کلتسن احیا ایدب برون قالدیرسه در اکا ایراد وب ودرلمك اساندر سزك
وهکز نسبت زیرا اول صوبی قان ایلمك اندن انی ات ایلمك اندن سکوکلر وسکرلر وطرلر
ایلمك برز نسبت مشکل دکدر اندکه بالجمله براده زیرا آدم اوغلانی بالجمله صورت دوزمکه
بکزه ده بیلور اما صودن دوزمکه آدم اوغلانی بالجمله صورت دوزمکه بکزه ده بیلور اما
بو اعتبار دکم اول بر عقد نطفه دخی دیرلمك انك قنده اسانکدر اکا دشوار تنه بوقدر بر ده کوکده
بوجه واولو صفتلر انکدر که واحد در انك اولسنده شریکی اولمقدن منزه در ملکنده غیر در
امرنده غالبدر وقولنده صادقدر وحکمنده راست واشاری صواب نه کم اشار وبیوردی حکمت
مقتضاسنجه ودخی بیوردیکه ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ
فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم قریش قومی اصنامه عبادت ایدب لا اله الا الله دیدی
دخی احرام کیدکلری وقتی تلبیه ایدب دیرلردیکه لبیك لا شریك لك الا شریك هو
تملکه وما ملکه یعنی سنك امرکه اجابت ایده دزیز اجابت ایتدکدنصکره سنك بوقدر الا
شریکك اولدرکم اول سنك ملککدر وسن اکا مالکسن وانك ملکنه دخی مالکسن پس حق تعالی
بو ایتی اندوب انده کندو سوزلریله مثل قوب بیوردیکه الله تعالی سیزه کندو نفسکزدن
برنسنه تشبیه ایدوب وصف ایلر ایدر که هیچ سیزك قولکزدن قوردقدوغیکز یعنی مالك
اولدوغیکز رزقکزه شریك اوله وملککزه اورتاق اولدر شویلکه سزکله تصرف ایدکزده برابر اوله

دخی

دخی قورقمی سزکه اولدکدنصکره میوانکزیه غیری وارث یکزدن قورقدوغیکز کبی بونلر
دولرکه یوق پس حق تعالی بیوردیکه بونجون انصاف ایتمزسکه کندو نفسکزه کوره سز کندو قولکزی
سزکله برابر شریك اوله وسزدن میراث بیه بونی حق تعالی یه نته روا کوردب راضی اولورسزکه
انك برندوغی قولی انك ملکنده انکله برابر اورتاق اوله بو اکار وادکلدر پس بز وحدانیتنه
شویله دلائل بیان قیلدوز شول قومه که عقللری وارمنالری اشیدوب فهم ایدرلر انوك
برلکنه تصدیق ایدرلر ودخی بیوردیکه بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي
مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ یعنی بلکه اول کافرلر نفسلرینك هوالرینه متابعت قیلدلر
بلکه طمعده جهتسز دلیلسز شول نفس وهوالرندن ارتمکه اندری یلدر پس کیمدرکه توحید بولنه
هدایت ویرمکوزه شول کسه که حق تعالی انی مخذول ومطرود قلمشدر اما انی لایق کورمشدر
انده کسنه نا صر بوقدر که اندری الله عذابندن قورتره ودخی بیوردی فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یعنی بیوردی یا محمد قایم اولوب طورغل دین اسلامه اوزره واندن یکا راغب
اول دخی متابعت قیل حق تعالینك دینی اوزره دخی شول خلقنکه حق تعالی بو بشری انك اوزره
یرتدی یعنی هر طوغان اوغلان فطرة اسلامه اوزره طوغار اما اناسی یا ناسی نه دینده ایسه اویله
قیلور نتکم میثاق کونده طاقلق ویردلر اسلامه اوزره وانار حقنده تصویر اولندی اسلام
اوزره حق تعالی دینده تبدیل تغییر یوق ودخی حق تعالی خلقی برتدی هر بر کسانی اول خلقندن
تغییر ایده مز اولدیکم توحید حقدر محکم وقایم دین اولدر ولیکن بو مکه کافرلرینك اکثری

اول توحیدده ثابت بولور و دخی بیورر دیکه مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ
یعنی بونلرك دینکزی رجوع ایدیجی اولوبن الله‌دن یکا کفردن توحیده و معتقدن طاعته
قورقنك الله‌دن عاصی اولمانك و دخی انلردن اولمانك که انلر بیوریلان دینیکه دین اسلامدر
ترك ایدلر انلر دخی هر بریلوك اولوبن باشلو باشنده بردین طوتدیلر کمی نصاری کمی مجوسی کمی یهودی
جماعتی که تمش بریلوك اولدی و مسلمانلر تمش اوچ بلوك اولدی اول آخر بونلرك کلسی اهل نار
اولدلر همان بریلوکی اهل جنتدر که اول اهل سنت و جماعتدندر اما بو جماعتلر کلیسی کندو دینلرنه
اعتقادلریله راضی اولوب فرح بولورلر بلمزلر که باطل اشده عمرلری ضایع اولمشدر و دخی بیوردیکه
وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ
مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ حق تعالی بیوردیکه قچن بوکافرلر بریلا و زحمت اوسسه
ربلرنه یکا دونجی اولوب دعا قیلورلر اول قحط بولنردن کوره انلر نعمت حق تعالی اولدیغی
کوردیلر نعمت راحت ایرشدوب بول قلسه کوره‌سن بونلردن برجماعت کیدوریلر بنه شرك کتوروب
وحدانیتده انکار ایدرلر و اول ویردکمز نعمت کفرلرینه سبب اولوبرا انکچون ویردك ایدیکی انلر
کافر اولمیلر پس حق تعالی انلره تهدید و زجر بوله بیوردیکه سویلانك اول ویردوکمز نعمتلرله تمتع ایدك
نصکزی برنچه کون راحتلندرك انکادك که عمرکز مدتی تمامنه این تیز اولا اولوقت قلاز و عکز اول
جهلکز دنمز دیوخسه بزسیزه کتابمی اندردك که اول کتابده سیزه شرك انمکزی خبرمی ویردك که انکلم

بزه شرك دعواسن ایدرسز پس نه قچنلر شرك ایدرسزیارن بروجهله حجت بولیلوب عذابه
مستحق اولوب هلاك اولهسز و دخی بیوردیکه وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ یعنی قچن بوکافرلر بیوری اندوب بول نعمتدر
بوردسوز انکلر فرح اولوب سویندورلر و اکر کناهلری سببندن انلره قحط و برسوزکوره‌سن انلری
همان رزقدن امیدکسلر بریزی اوتوردلر صانسلکه بونلره رزق ویرن بزدکولر بیوردر تحقیق
حق تعالی کیمه دیلرسه رزقی بول قیلور اندن اوترو که اول قوان صلای انکلر در و بعض قولنه معیشتی
طار قیلور چونکه صلای انکلر در بدرستی بو رزق بعضینه بول بعضینه قت ایتکده علامتلر و حکمتلر
وار شول قومه که اول اهل تصدیقدر و دخی بیوردیکه فَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ
ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ رِبًا لِيَرْبُوَ فِي
أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُو عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُضْعِفُونَ حق تعالی رسوله خطاب ایدوب بیوردیکه خطابدن مراد جمیع ایمان اهلدر انکا خاص
دکلدر یا محمد شونلرکه سنکله قرابتلری وار انلرك حقلرین ویرمنه ایتکل و دخی مسکنلرك و بول
یولوب قوان اولنلرك دخی حقلرین ویرکل امدی قرابت حقی اولدرکه صله رحم ایدرلر مسکنلرك حقی
اولدرکه الدن اولان وارندن انلره تصدق ایدرلر و قونقلرك حقی اولدرکه انلره اکرام ایدوب
احسان ایدرلر کم بونلری ایتکلك خیرلو دوشونلره که انلرك مرادی حق تعالی رضاسی اولهٔ آخرتده نجات بولوب
باقی نعمتلره اولنشلر انلردر اما اول نسنلرکه ویرمسن مقصود کز اول اولاکه خلق مالندن سیزه

اول سببله حق زیاده نسنه حاصل اوله اول عطانك حق تعالی قنده قدری بوقدر ثواب اولمز
بلکم عاصی وکنهکار اولورسز ودخی اول نسنه که زکوندن وصدقه دن ویرسز مرا دیکز حق تعالی
رضاسی حاصل اولمز اوله الله تعالی قنده ثواب زیاده اولمز عطا اولدرکه برینه اون اوله دخی زیاده
اوله ودخی بیوردیکه اَللّٰهُ الَّذِی خَلَقَکُمْ ثُمَّ رَزَقَکُمْ ثُمَّ یُمِیتُکُمْ ثُمَّ یُحْیِیکُمْ هَلْ مِنْ شُرَکَائِکُمْ
مَنْ یَفْعَلُ مِنْ ذٰلِکُمْ مِنْ شَیْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰی عَمَّا یُشْرِکُونَ یعنی حق تعالی کندو وصفندن خبر
ویردیکم کندونك وحدانیتنی بلدوره بیوردیکم اول الله درکم سزی یردی یوغیکن وانی قلدی
ودوری اولدیجه سیزه اسباب معیشتی دوزیوب ویرب انواع طعامله رزقلندردی اندن اولو قتکم
سزنك عمریکز مدتی تمامنه ایرسیزی کیدر واولدورر اندنصکره قیامت کونده دیرلدوب یرلرن
چقاریسز تاکه دنیاده قلدوغیکز عملارین مکافاتن برینه کتوره کورك برنظر قیلك اول یزه شریك
قیلوب عبادت قلدوغیکز صنملریکز هیچ دیدکاریمزدن برین سزکله اشلرمی حق تعالی منزه در اندنکه
انکاکه شریك اوله بلکم واحد مطلقدر ودخی بیوردیکه ظَهَرَ الْفَسَادُ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا کَسَبَتْ
أَیْدِی النَّاسِ لِیُذِیقَهُمْ بَعْضَ الَّذِی عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ یَرْجِعُونَ یعنی قوریرلرده ودکزلرده فساد
لر ظاهر اولدی اول کسب ایتدکاری معصیتلردن اوترو قوریرلرده فساد یغورلر یا غیوب محمد اولدوغی
یمشلر اکندیتیوب نباتات ازاولدوغی ودکزده فساد انجولر بولندوغی هر وقتده یغورینمایه
صدف انجولمز ویوفسادلر ظاهر اولدوغی انکچوندرکه بزاوکنا هلرینك جزالرین اندن بعضین
دنیاده طاتدوره وزیعنی عذاب ایتمك اولورسز دنیاده عذاب قوتلدواجلغلر قیلورتاکه برانقام
کلوب عبادتنه دونه لربوندنصکره بیوردیکه قُلْ سِیرُوا فِی الْأَرْضِ فَانْظُرُوا کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ الَّذِینَ

مِنْ

مِنْ قَبْلُ کَانَ أَکْثَرُهُمْ مُشْرِکِینَ فَأَقِمْ وَجْهَکَ لِلدِّینِ الْقَیِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ یَأْتِیَ یَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ
یَوْمَئِذٍ یَصَّدَّعُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ایت بونلره که سفر ایدوب ایدك بو دنیا ایچنده برنظر
ایدك کورك که عاقبتلری نه اولمشدی شولرکه انلردن اوکدن وار ایدی انلرك اکثری بونلر حالین
مشرکلر ایدی عاقبتلرینه نظر ایدب کندوزه برعبرت الکز اول حالدن دن رجوع ایدب ایمانه کلکز
ودخی بیوردیکه یا محمد بونلره بونکی اخلاص قلبیله اولدین اسلام دینه که محکم دیندر اول قیامت
کونی کلمزدن اول جمیع برکسه نك قدرتی یوقدر که اول کونی الله دن منع ایدب کتورمیه اول برکونکه
حق تعالی انك ظلك لکن وعده قیلیدر اولوعده خلاف یوقدر واول کون بوخلایق ایکی بولك اولوب
متفرق اولسلر کرك جزالرین بولمایجون ودخی بیوردیکه مَنْ کَفَرَ فَعَلَیْهِ کُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِأَنْفُسِهِمْ یَمْهَدُونَ لِیَجْزِیَ الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا یُحِبُّ
الْکَافِرِینَ یعنی هرکسه که حق تعالی یه انکار ایدب کافر اولسه انك کفرینك جزاسی وعقوبتی کیدر
کندواوزرینه دیردخی هرکیمسه که حق تعالینك وحدانیتنه تصدیق ایدب کرکلو عملر اشلدی انلردخی
کندونفسلریچون استعداد ایدب قبرده وجنتده دوشکلر حاضر قلدیلر که راحت اوله لر بس
قیامت کونده خلق متفرق اولدقاری اندن اوترو درکه حق تعالی جزالندوره سونلر که ایمان کتورب
صالح عملر اشلدیلر کندوفضلیله زیرا حق تعالی کافرلری سومز اندن اوترو که معرفتدن قاچدیلر موحد
لردن اولمدلر ودخی بیوردیکه وَمِنْ آیَاتِهِ أَنْ یُرْسِلَ الرِّیَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِیُذِیقَکُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ
وَلِتَجْرِیَ الْفُلْکُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ یعنی حق تعالینك وحدا
نیتی علاجیندندرکه انك صنعنه یا قوب انی الخلیه سزبونکله که بجن سیزه رحمت وبرکت یغورلرین

بندرمق دلهم اول یغمورن اول مشتهی بلمز ویرکه قولری انوکله سوینب فرح قلدرنکده بشارت
دن صکره یغمور نعمتی سینه ایرشدوره انوکله بونجه نعمتلر یکری یردن بتوروب زیاده قیلدوغی اول
روزکار ایله دریاده کی کمیلری یوروده سیر ایدب حق تعالی قسمت قیلدوغی رزقلرین طلب ایده سن
پس حق تعالی اول بل ایله یغمور کتوردوکی و اول بل ایله دکزلرده کمیلری یوردوکی کلی بونعمتلری احسان
قیلدوغی تفصیلیه انجمندرکه اول نعمتلری ذکر ایدب شکرنه مشغول اولمزناکه دخی زیاده نعمت احسان
قیلدوغی بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ
أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ یعنی حق تعالی ای محمد سندن اول پیغمبرلر رسولر
کوندردک اولقومه که کلدلر ظاهر دلیللر بونجه معجزاتلری عیان قیلدلر انلر دخی رسولرین
تکذیب ایتدکلرنکم قومک سنی دخی تکذیب ایتدلر بزدخی اولقومه دن عذاب ایله انتقام الدق کندوزی
اوتروهلاک قیلدق مؤمنلری رسولرینه نجات ویردک بزکه عزله وعده قیلدوقکه مؤمنلری قولری
نصرت ویرب قورتردق زنتکم بیوردی اللهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي
السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ یعنی اول الله در کم یلدری قیو ویرر کلوب بولتلری قوپارر علاوه
کوکدن یکابری بری اوزرنه اندن بسط ایدب برله کوک اراسنه دوشر شویله که کشی پرده لرنی
تیقاد یلدوکی قدر برکونلک بیریادنی زیاده کوره سن اول بلوتلر پاره پاره ایلر اراسنده یغمورلری
قطره لرین چقاریب یریوزنه دوکر بوقولر اکندرنه وباغلرینه بستانلرینه ایرشدورر قولری انی
کوردب بشارت بولوب سوینرلر ودخی بیوردیکه وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ

قبله

قبله بلبلسین فانظر إلى آثار رحمة الله كيف يحيي الأرض بعد موتها إن ذلك لمحيي الموتى
وهو على كل شيء قدير یعنی اول یغمورلر ایتمزدن اوک یغمورلردن امید کسنلر ایدی چون یغدی
جمله بشارت حاصل اولدی کل امدی نظر قیل الله تعالینک رحمتی آثارنه که یریوزنده انواع نبات
تیرتوردی وانواع چچکلر ایله یریوزین یوزین مزین قیلوب روضه لر قیلدی بونجه دانه لری بتوروب
بونجه عشرلر انجمدن کتوردی اولوب قرویوب قالمش ایکن کلسن تازه لندردی حرکتکه کتوردی
بوکلسی تحقیق تنبه واشارتدرکه تحقیق بویرالندن طیراق اولوب بیتان اولولری دخی کلسن بونجه لرین
حیات بولدروب کبرو وجوده کتوریسر قیامت کونده که بدرستی الله تعالی هر نسنه قادردرنه دیلرسه
انلر دخی بیوردیکه وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ فَإِنَّكَ
لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ
إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ یعنی اکر بز انلرک اکندرنه وباغلرینه
علاک ایدیجی بل کوندرسوزکه اکاریج دیرلر نتکم بشارت بلنه ریاح دیرلر کلوب انلرک اکندری
اوزرماسته تازه یشل ایکن ناکاه صارروب صولسه کوریدک که مجموع کرو اول نعمتلر صرردقدن صکره
کافر اولالری بدرستی یاخود سن بو موتالره اشتدرمرسن حق تعالی کافرلری اولوبه تشبیه ایدوب
مثل قوردی نتکم اولولر اوازاشتمزلر بوکافرلر دخی صوندن بکا اولنان دعوت اونی اشتمزلر
ودخی سن بو صاغرلره دعوتک اشتدورمرسین نجنکم بونلر یوزدوندروب اعراض ایدرلر نتکم
یونی سندن یکا اوسه سن اکا چارغروب اشتدرمرسین دخی کافرلری صاغره تشبیه ایدوب فکیفکه
اول یوزن دوندروب کیدر اولسه سن اردندن چاغره سین اول انجن اشیدیسر کافرلر دخی

ندای اشتمکده کندولرین صاغرلغه اورد قلری صاغرار دنزن چاغرمق کبیدرکه اشتمک محالدر دخی
بیوردی یا محمد سن کوزسز اولان کمسه‌ی بوله دلالت قلرسن اولطریق ضلالتدن هدایت کتورمسن
چون انلر بزم طاعتمزدن اعراض ایدب قهرلر تحقیق سن دعوت حقی اشتدرمرسن الا اشتوبلرکه انلرک
مقصدی وار انکارلری یوق بزم حکمزه اخلاصله اطاعت قلمشلر دریوندنصکره کمال قدرتی اظهار
ودخی بیوردی اَللّٰهُ الَّذِی خَلَقَکُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَیْبَةً یَخْلُقُ مَا یَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِیمُ الْقَدِیرُ یعنی اول الله‌در اولکم سزی اولا
برضعیف نطفه‌دن برتدیکه برقطره صو ایدی اندن کوجک معصوم دنیایه کتوردی کوره
ضعیف عقل یوق اندنصکره قوت ویرب اعضاکزی محکم قلدی یکتلکه ایرکورب عقل ویردی
وعقل بناشت قوه‌سندن کیرو بیرلک وقوت اکسلمک ضعیفلغن ویردی بوکلی انک قدرتیله در
تدبیرسه برادر صورتلرین انواع مختلف اوزره برادر ایسه حالتلری دخی قدرتیله اولیه دوندو در
عبرتلرک حالتی بیلورقادر دیرنه دیلرسه اشلر ودخی بیوردیکه وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یُقْسِمُ
الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَیْرَ سَاعَةٍ کَذَلِکَ کَانُوا یُؤْفَکُونَ یعنی یارن قیامت کونده بوکافرلر قیامت
کونک اوزونه باقوب برده چوق یاتدقلرینه انکار ایده‌لر اندن بجوب دیه‌لرکه بزبویرا لشنده
برساعتدن ارتق کلمیدک واندنصکره دیه‌لر بزاکلمیدک الا برکون بوندنصکره دیه‌لرکه بر
ساعت تکم طلبه سوره سنده کجدی اِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ودخی اِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا یَوْمًا یاتیده برساعت
دیو ذکر ایلدی پس حق تعالی بیوردیکه بوکافرلر وشاده انکار ایدب بلان سویلمکه وحقه اینانماق ایله
عادت اولمشلردرکه انده دخی قیامتی انکار ایدرلر دی یونده مزارده بتدقلرینه بلانلدلر ودخی

بیوردی

بیوردی قَالَ الَّذِینَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِیمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِی کِتَابِ اللَّهِ إِلَی یَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا یَوْمُ
الْبَعْثِ وَلَکِنَّکُمْ کُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ فَیَوْمَئِذٍ لَا یَنْفَعُ الَّذِینَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ یُسْتَعْتَبُونَ
یعنی اول کافرلره دیه‌لر اولوقت انلره که حق تعالیدن علم ورلدی دخی توفیق برله ایمان ویرلدی ای
قومسز تحقیق یاتوب اکلمدیکزیوبرا لشنده شول قدرکم لوح محفوظده حق تعالی حکم برله یازلمشدرکه
اول قیامت کونیدر پس اول برتحقیق وقرتحقیق وعده اولنوب تقدیر اولنان کون اوش بوکوندرکه
قوب مزاردن حشر اولدیکز لیکن بوکونی دنیاده ایکن هیچ تصدیق ایتمزدیکز اوش واقع اولوب کوز
ایله کوردیکز لیکن بوکون اول کوندرکه دنیاده کندولرکفرلرشرکلرظلم ایدنلرک عذرلری
قبول اولمز ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِی هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ کُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآیَةٍ
لَیَقُولَنَّ الَّذِینَ کَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ کَذَلِکَ یَطْبَعُ اللَّهُ عَلَی قُلُوبِ الَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ
فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا یَسْتَخِفَّنَّکَ الَّذِینَ لَا یُوقِنُونَ پس حق تعالی بیوردیا محمد بزبو آدم
اوغلنده‌ینه قرآن ایچنده کریکی مثللر وتنبیهلر قلدق امر ونهی وعد وعیدی قلمافله کچمشلرک قصه‌سنه
لرین خبر ویرمکله واکرسن شمدی انده کندولره استدکاری دلیل ومعجزه کتوره‌سی اولوسنک که مکه‌نک
طاغلری التون اوله ویرلری باغ بچه ایچنده ایرماقلر اوله انلر تصدیق ایتیوب دیه‌لرکه یا محمد سن بیهوده
سکا اویانمردکلسز جمله‌کز الا باطل اهلی بلانجیلرسز بو اولنسنه اللهدن دکل دیه‌ر دیو انکار ایدرلر
پس حق تعالی شویله مهر اورر کافرلره شول کسانک که الهی تصدیق ایتمزلر وقرآنه وسکا انکار ایدرلر
وار صبر ایله یا محمد بوکافرلرک جفالرینه وانکارلرینه وسنی انجد کلرینه که تحقیق الله تعالیدنک
وعده‌سی حقدر سکا نصرتله وعده قلدوغی وکافرلره عذابکلکی وعده قلدوغی البته برینه کتورر

و اول وعده اولنان عذابدن اثر قیلور اما اول بعثه انکار ایدر نرانی سوزلری سنی سینجلک
قیلوب شول مرتبه اندر مسوکه مجلد ایدلر بد دعا قیلوب عذابه ویلیسن جهنم و جحیم اول اشده عجله اتمه

سورة لقمان مكية تاکه طوغرو یول بولسن اربع وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الم تلك آيات الكتاب الحكيم هدى ورحمة للمحسنين الذين يقيمون الصلوة ويؤتون
الزكوة وهم بالآخرة هم يوقنون یعنی حق تعالی اندایوب بیوردیکه بنم الهیتم و مجدم حقیجون
اول قرآنکه اندوک بزم کتابمزدر دلیل و برهاندر بزم وحدانیتمزه و اول محکم کتابدر نسخ
اولنمز و حاکم در کندودن ایرو کتابلرن تسخیله حکمی و دخی حلال و حرام و امر سرایعی و احکام
حدودی بزکله محکم اولمشدر تبدیل تغییر اولمز و دخی بو کتاب هادیدر طریق هدایته طریق
ضلالتدن و دخی بو کتاب ایمان کتوریجی عمل صالح اشیتمزه سبب رحمتدر و وقتیله نمازلرین ادا ایدنلر
و مالرینک زکوتن ویرنلرکم بونلر کلی اول بعثه تصدیق ایدیجیلردر و دخی بیوردی اولئك على
هدى من ربهم واولئك هم المفلحون یعنی بو صفتلر له موصوف اولن کسانلر درکم انلر عداوت
اوزره در ربلرینک توفیقیله و دخی جمیع ظفر بولوب فلاح بولنلر انلردرکم حق تعالی بیان قلدوغی
طریق هدایتی طوتوب نجات بولدلر و دخی بیوردیکه ومن الناس من يشتري لهو الحديث ليضل
عن سبيل الله بغير علم ويتخذها هزوا اولئك لهم عذاب مهين بو اینک سبب نزولی بولدیکم
نضر بن حارث فارس ولایتنه تجارته واردی انده بولدوغی رستم و اسفندیار قصه لرندن و قوم
عجمک مقالاتندن دوزلمش ترهات کتابلرینی جمع ایدوب کتوردی رسول الله قتی عداوت بغلمشدی

خلقی

خلقی قتندن جمع ایدوب دیردی سیزه بن رسولم بنجه که محمد رسولدر انک کتابی وار ایسه بنم دخی
کتابم وار بنجه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوتروب اصحابنه آدم پیغمبردن قصه لرندن خبر
ویرسه اول نضر ملعون دخی انبا عن جمع ایدوب دیکه محمد سویلدوکی سوزلرک تمامی بنم قتمده در
پس حق تعالی بو ایتی اندوب خبر ویردیکه بو مکه خلقندن کسنه وارکم وارویب باطل سوزلری صتون
الوب کلوب انی خلق اوزره اوقورتاکه انکله کندوی و بو خلقی حق تعالی دینندن دوندوروب ضلالته
براغورکندو نفسنی دخی بلکه کراه قیلور بلدن جهله و دخی رستم و اسفندیار سوزلرین دیلرکم قرآنه
برابر طوتوب استهزا قیلدیلسز مجتمسز انلرک کبی کسنلر ایچوندر غایتا حانت ایدیجی عذابلر اولسون
و دخی بیوردیکه واذا تتلى عليه آياتنا ولى مستكبرا كأن لم يسمعها كأن في أذنيه وقرا
فبشره بعذاب أليم حق تعالی بیوردیکه بزم ایندیرمز اول نضر بن حارث اوزرینه یا اول کمسنه اوزرینه کم
مغنیه جاریه لر الوب چالدرمق ایچون یا خود ستار بو قرآن اوقنسه وحکمی بیان اولنسه انک حکمیله
عمل ایتمکدن اعراض ایدر تکبرلک یوزندن و اول قرآنی تصدیق ایتمکدن تجرهویله نفرت ایدرکم
صناسین اول قرآن و انک ایچنده که دلایلی اشتمدیلر یا خود صناسین کانه بونلرک قولقلرنی
ثقلت و صاغرلق وار اشتمزلر بشارت قیل مشتوله یا محمد اول قرآن حکمن اشیدب صاغرلنوب
طوتمیان سویله عذابلرله که غایت مولمدر و دخی بیوردی ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات
لهم جنات النعيم خالدين فيها وعد الله حقا وهو العزيز الحكيم یعنی تحقیق سوزلرکم ایمان
کتوردلر و کوکلرنده عمل اشلدلر کندولریله الله ارا سنده اولان عهدی وفا قیلدلر دینلرین و کوکلرین
اصلاح قیلدلر حاصلدر انلره اول جنتلرکه نعیملری مالانهایه در بو حالده که انک ایچنده دائم اولمر

فاسی و زوالی اولمیه جنت بوه قتلو کشتره واجب اولدوغی حق تعالینک وعده سیله درکه خدر
انک اولمه سنه خلاف یوقدر عزیزدر ملک ایجنده کسه اکا غالب اولمز و دخی حاکمدر کافرلر عذابله
حکم ایدر و مؤمنلر اوجماعله حکم ایدر و دخی بوردیکه خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ
رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
كَرِيمٍ هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ یعنی حق تعالی
بیوردکه اندیرتدی بوکوکلری درکسز شویله که کوردسز و دخی یرتدی بویراوزره محکم بوطاغلری
تاکه حرکت کلوب بویرلر زایل اولمیه دخی بو انواع دیرنور حیوانلری یرادوب یراوزرینه نشر ایلدی
برنجه سی قوروده و برنجه سی دکزده و دخی بوردی برکوکلردن صواندردک اول صو سببله بریوزنده
انواع دانه لر و اوتلر بیتوردک اشبو کلی حق تعالینک مخلوقدرکه اول یرتدی کلوک ایدی کوستردک
التهدن غیری معبود طوتدیغکز صنملر یکزه نه نسنه یرتدی انلرک صنعی و مخلوقی ندرکه و دخی
بیورلرکم انلر بونسنه دن عاجزلردر ولیکن بوکافرلر اشکاره ضلالت ایجنده درکه قادر دکلدر
عاجز معبود طوتمزلر بونصکره لقمان حکایتندن خبر ویرب بوردی وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ
أَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ یعنی حق تعالی بوردی
بز لقمانه حکمت ویردک یعنی عقل و علم ویردک دخی سوزده صواب سویلک ویردک نه سویلرسه
صواب سویلردی هیچ برخطا ویرلان سوزکلری اما پیغمبرلک ویرلدی اهل سنت و جماعت قولی
بودرکم و دخی وهب بن منبه ایدر لقمان برحکیم کشی ایدی حکمت ویرلمش ایدی نبی دکل
ایدی ابن عباس قولی دخی بودر وهب ایدر لقمان مخیر اولدی نبوت یله حکمت ارا سنده

اول

اول حکمتی اختیار ایلدی پیغمبرلک اوزرینه و مذهب ایدر لقمان داود پیغمبر زمانندن
برکشنلک قولی ایدی اندنکه اول حکمت لدن ظاهر اولدی هم ازاد اولدی سبب بو اولدیکه
مولاسی اکا دیکه قالق اشبو قوینی بوغزله قالقوب بوغزلدی و مولاسی دیدی وارشو
قیونلک قنغی اعضاسی ایودر اندن ایکی پاره کتوروب ویلیه بورکن کتوردی بونده نصکره
برنجه زمان نکدی بنه بوردی واربرقیون بوغزله اعضالرندن قنغی اعضا جیدر اندن کتور
اندن کتوروب ویلیه بورکن کتوردی مولاسی اکا دیدی یا لقمان سکا ایوسین دیدم
بو ایکی اعضایی کتوردک برامزن دیدم بنه بو ایکی اعضایی کتوردک بونه حکمتدر بو اعضاسم
ایوهم برامز اوله لقمان ایتدیکه بو ایکسندن کوزل اعضا یوقدر تجنکم بو یرلان اوزره طوره
اما بو ایکیدن خبیث یوقدر امر اولنان حکمه مخالفت قیلدلر مولاسی دیدیکه کوزل سویلدک
کم حکمت کلامیدر و اوکلم سن حکیم ایکن بندن ازاد اولمیسن دیو ازاد ایلدی و دخی
برکون لقمان وعظ ایلدی بنی اسرائیلک اولولرینک برسی کلدی صوردیکه بو جماعت ندر
دولرکم لقمان وعظ ایدر بوکز لقمان قتنه کلدی دیدیکه فلان اوغلی فلانک سن قولی دکل
میسن لقمان دیدیکه بلی دیدیکه سن بو مرتبه یه ندن ایردک لقمان دیدیکه کرجک سویلک ایله
دخی امانتی کرکلو ادا ایتمکله دخی فایده سز سوزی ترک ایتمکله اول کشنی کندی حق تعالیه صوردی
أَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ یعنی بز لقمانه علم و حکمت ویردک دیدک اکا کم الله تعالیه شکر ایلدکل اول
علم حکمتدن اوترو که سکا عطا قلدی هر کمسه که الله شکر ایلدی اکا ویریلن انعامه لایحون اول
شکردن فایده سی کیرو شاکره در دنیاده نعمتی زیاده اولور آخرتده ثوابی زیاده اولور اما

هرکم شکر ایتسه اوزی ایچون کافر اولسه انک ضرری کر وکندویه در حق تعالی غنیدر یوخلقدن
دخی بولرك شکرندن ودخی حمیدد رحمد اولنور جمعی نعمالندن ودخی بیوردیکه وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ
لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ چون لقمان اوغلنه وعظ
ایدب دیکه ای بنم اوغلنجغم الله شرك کتورمه وکسنه اکا اورتق طوتمغل کم تحقیق الله شرك
کتورمك کی اولو ظلدر پس شرکی ظلم دیو ذکر ایلدی انك چونکه ظلم اکا دیرلر که برنسنه غیری
محله صرف ایده لر پس ربوبیتی الهدن غیریه صرف ایتمك صنمی معبود طوتمق ظلدر ودخی
عبادتی وعبودیتی دخی غیر محلنه ایتمك معبود صنمی قوب صنمه عبادت ایتمك دخی ظلدر
پس شرك برکناهدر کم ابدا ایرلغفر بولمزدن غیری بولندن غیری حق تعالی دیلدوکندن برلغفر
اول لقمانك اوغلی وعورتی کافر ایدی شول قدر جهد ایتدیکم ایکسن دخی مسلمان ایلدی
ودخی بیوردیکه وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي
عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ حق تعالی بیوردی بز بیوردوق بو انسانه که انسانه
انسانه احسان ایلدیم انا انا سی حقنی زیاده قیلدیم انا حقندن زیرا انا سی انی کتوردی
ضعیف اوزره اول اولمشکن اولوقت حامله ایدی کون کچدکچه ضعفی ارتردی قوتی
اکسیلوردی اول انی کتوردی دخی دنیاده کتوردی شدت زحمتله وایکی یل امزردی
کیجه کوندز زحمتی چکدی مکر سدون کسوب طماملمه تربیت قلدی پس بولندن اوترو که
دوك بو انسانه که اولا بزه شکر ایله که سکا هدایت ویرب دین اسلام عطا قلدق
جمیع نعمتك اولوسی اولدر اندنصکره انا که انا که احسان قیل انکچونکه عالم صباوتکده زحمت

چکوب سنی تربیت قلدی انك حقنی ضایع قلمغل عاقبت دونب کلجك حقك بردن یکا
دراحسان ایدرسك بنه جزاسین بولورسك ودخی بیوردیکه وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ
تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ
سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی اول اناك اناك ایکسی بیله
سکا زحمت ویرب جهد اسلر شونك اوزرینه که سن بکا شرك کتوره سن کافر اولمه سن برنسنه
دکه سنك هیچ بر دلیلك یوق بنم شریکم اولدوغنه پس سن اول شرکدن انلره مطیع اولمه ودخی
امر ایلدك انسانه که متابعت قلغل دنیاده برکسه نك طریقنه کم انك یولنی طاعتنه اقبال ایتمدر
اندنصکره بلك کم سزك مرجعکز بردن یکا دربدرستی بن سیزه خبر ویردم شول نسنه یکه
سز دنیاده انی اشلدیکز انکله سزه مکافات ومجازات قیلورم عملکز مقداری ودخی بیوردی
يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ
يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ یعنی قضیه بو ایدیکم لقمانك اوغلی برکون انا سنه دوکی
یا انا اکر برخلوت یرده کناه اشلسم بنی برکسه کورمسه حق تعالی اول بنم اشلدوکم نه بیلورکه
بکا انکله عقوبت ایده لقمان اکا بو جوابی ویردیکی حق تعالی بیوردی ای بنم اوغلنجغم اکر سنك
خطاك برخردل دانه سی اغرنجه اولسه سی اولورسه وانی بدی قت برك النده کی قیا ایچنده
یا خود کوکلر اچنده ایدرسك الله تعالی بیلور اول کناهی تراروبه قور انکله سکا مجازات
قیلور بدرستی الله تعالی لطیفدر که برحبه صغیر خبیردر که انکله مکافات نجه دربیلور
اکا هیچ برخفی مکان یوقدر ودخی بیوردیکه يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ

عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ
وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ
مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ يعنى لقمان اوغلنه نصيحت ايدب دركه اى
بنم اوغلجغم نمازى وقتلى اقامت ايدوب كركلو اداء ايله دخى شول نسنه كم الله تعالى قتنده
مرضيدر قولكده وفعلكده اولسون هر كندو نفسكه وهو غيره كه انى بيوره سن شايد بو دخى
شول نسنكم الله تعالى قتنده مرضى وكل وشرعا مقبول وكل وعقلا انى احسن كورمز افعالندن
واقوالندن اندن نفسكى وغيركى دفع المنع ايليه وتجنكه امر معروف ونهى منكر انسك اول
اول جهتدن سكا ايذا وايلام وذلت وحقارت حاصل اولسه اول سكا ايريشن شدتلره صبر
ايلمك اشلرندن واحسيدندر تكم اولو العزم صبر ايلدلر مراتب عاليه يه نزول ايتدلر واولياء
وانبيا لركى ودخى بوتكا بكزر كمسه لركم بو امر معروف ونهى منكر ودخى بو جفايى چكدلر ودخى
لقمان دركه اى بنم اوغلم متكبر اولوب بو خلقان فقير لرندن بو زچورمكل كم اندن اعراض
ايلمكل كه بدرستى انده اذا وجفا در ودخى بر يورتده فخر ايله صالنوب يورومكل كه بدرستى يورو
مكلكنده محال اولنارى والدركى نفسنده فخر ايدب كبر ايدنارى سومز بلكه يورودوكلنده الله تعالى
نك عظمتن اكوب تواضعله مسكنتله يوروكل ودخى چاغروب سويلكل سفيه لركى تيز تيز سويلكل باب
باب كوزل سويلكل اوازكنى قيمى قوويروب سويلكل كه اوازلرينك قبيحى اشك اوازيدركه انك
اوازنن تبحرق دخى اوازوار ايكى خلق اراسنده بو معلوم وظاهر اولدى اكچون بونكله تشبيه
ايدوب مثل قورى ودخى بوردركه اَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

واسبغ

وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ يعنى ايا محمد بو مكه اهلنه كم كورمزميسن كه الله تعالى كلى سيزه مطيع قلدى كوكلكزه
برلرده نه وار ايسه جمله سزك مصالحكزه ايجون بندر واسباب معاشكز ضبط اولوب نظامه كلدى اوزره
بوكلى سيزه الله تعالى بندن وانك قدرتندن ورحمتندن دركه اول واحد رانك شريكى يوقدر دخى
كامل قلدى سيزك اوزريكزه انواع نعمتلرى ظاهره وباطنده ظاهر نعمت اولدركه طشره
اعضالريكزى برلو برنجه دوزدى وباطن نعمت ايلوكلكزى خلقه اشكاره قيلوب عيبلريكزى ستر
ايلدى باخود ظاهر نعمت قرآندر وباطن نعمت معناسى تا ويلدر ودخى ظاهر نعمت دنيا
نعمتيدر باطن نعمت آخرت نعمتيدر فى الجمله بو ايكى دورلو نعمتلرى سيزه احسان قلدى بو كلسيله
بو خلقدن اول نضر بن حارث مجتمز برعاسز جهل ايله طوروب حق تعالى دينده خصومت
ايدر الله دن اكا بيان يوق وبر روشن حجت يوق ودخى بوردركه وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ
إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ يعنى قچن بو مكه اهلنه دنلسه كه كلوك ايمان كتوروب متابعت ايلك قرآنك
حكمنه كه سيزه حق تعالى اندردى انده ويرلركه بز اول قرآنه ايمان كتوروب متابعت قلمز زيرا كم
شول آتالرمزى نه نسنه اوزره بولدقسه دينده وعادتده بز دخى اول يول اوزره متابعت
قيلوب انى طوتادر الله تعالى بوررشيطان دكلمدركه بونلرى دعوت ايدر اولعذاب سعيره
تاكه ايدى انده هلاك ايلدى اغواسيله ودخى بوردركه وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهُ

إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ
إِلَى عَذَابٍ غَلِيظٍ يعنى حق تعالى بيوردى كم هركيم الله ايمان كتوردى دينى اخلاص
ايدوب سائر عملارين كركلو قلدى تحقيق اول الذى بر محكم قوليه يابشدردى كه جمله ايشلرين
عاقبت مرجعى الله دن بكا در هر عمله مجازات ومكافات قيلور اكر خير واكر شر واكر صوف
واكر از ودخى اول كافرلر دير لركه يا محمد قرانى كندودن يا انذر كوكدن ايتمز رسول الله صلى
الله عليه وسلم انى اشيدوب فتى مشقت كورب كوكلى طارلدى حق تعالى انك كوكلنه استمالت بيوريكه
يا محمد هركيمكه انكار ايدب كافر اولسه انك كافر اولدوغى سنى غضبه بر قصون انلرك دونب كلجك
يرلرى بزدن بكا در انلرنه كه اشلدلر قوين انى جمع ايدب صقلنمز يارين قيامت كونده انكار ايدرلر
جزا ايله روز تحقيق حق تعالى انلرك كوكلرنده كين بيلور انكا كوره نسنه بو قدر اكر خير اكر شر وسنك
كوكلكده كى غم وغصه دخى بيلور انلرك كلامندن نه كه ديرلر بر نچه كون صبر ايله بر انلرى بو دنيا
ايله متمتع ايتدك وايله وزكه قاسى قريدر انلرى دير ديلمز انلرى عذابه اوغرادير زكه
هر كز سست اولمه ونجات بولمه لر كرفتار اولمه لر ودخى بيوردى كه وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ
اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ يعنى حق تعالى بيوردى كه يا محمد بو مكه كافرلرنه سوال ايدجك اولورسك كه بو كوكلرى
كم يرتدى وبو يرلرى كم يرتدى البته ديرلركه الله يرتدى بيورلركه صفدى نسنه يرتمده عاجز دردر
هله سن انلرك اقرارلرنه الله تعالى حمد ايتكه انلرك بو قدر اقرارلرى وار مكه بونلرك چوغى
انى تصديق اخرلركه يرلركوكلر ايچنده نه قدر مخلوق وار هپسى حق تعالينك ملكيدر بو كليمه ديرلر

يرلرى اولدكدن نصكره جمله سنى برساعتده كروخلق ايدن اولكا قرلر هپسى بو اوسر
الله تعالى بيوردكه وكلدر بكا جميعكز يرتمق قوير مق الاشول برادم يرتمسى كبيدر بدر سنى الله تعالى
تنبيه بونلرك عباد تلرندن حميد در كندو انفاسلرنكه اكا حمد اولنور ودخى بيوردى كه وَلَوْ أَنَّ
مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ بو ايتك سبب
نزولى بو ايدى كه كافرلردن ددلركه بو قران بركلامدر بونك دوكمه سى وقطع اولمه سى بعيددر
تزاولاكه بو دوكمه حق تعالى بو ايتى كوندرب بيوردى كه اكر بو يرلر يوزنه كى قوانغلر قلم اولسه ويدى دكز
مركب اولسه الله تعالينك علمى بازلسه بو قلملر كلى قطع اولوب ومركبلر دوكيلدى حق تعالينك علمى
دوكيلدى بو سيفه ويرلن عملدن ازاق عملدركه حق تعالى قتده وارد ديمكى الله تعالينك قتده كى
عملدنسبت اول عملدنكه سيفه ويرلدى اول ايكى ازدوحق تعالى عزيزدر غالبدركافرلرن انتقام ايتكله
وحكيمدر اولمه حكم ايدركه كندونك علمنك غايتى بو قدر بو خلقك علمنك نهايتى واردر ودخى
انى بن خلف واسدك ايكى اوغلى منبه ايله نبيد ديرلر ديكه الله تعالى بزى طرداوزره يرتدى
نطفه وعلقه دن كبر ومضغه قلدى انلرن بو اعضالرى برادب برلو يرتجه دوزدى بو كليمه
ديركه بز بونلرى اولدكدن نصكره برساعتده كروخلق ايده رز ديرلر بو قجن اولير حق تعالى بيوردى
دكلدر بكا جملكزى يرتمق دخى قوير مق الاشول برادم يرتمسى كبيدر حق تعالى سميعدر بونلرك نه ديدكلرين
اشيدر بصيردر نه اشلدكلرين كوردر بيلور هركسك عملرينه كوره جزالرين قيلور ودخى بيوردى كه
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي

إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ يعنى حق تعالى بو دركه يا محمد آيات اول بزم قدرتمز انكار ايدنلره
كورمزمسز كه حق تعالى بو كيجه لرى نقص ايدوب كوندوزى زياده ايدر وكوندوزى نقص ايدوب كيجه
زياده ايدر انك بعض ساعاتى قصادر قدر تيله نه دليرسه شاه ودخى آيله كنشى آدمر اوغلنارى
مصالحيه يجون مطيع قلمشدر خلق اولنلاندن بر وفلكلرنده كيجه كوندز دورميوب دوراير كه
انك سيرنده واكسوب ارتمسنده بونجه سرلر وحكمتلر واردر كه عاقللرانى وصف اتمكده عاجز
قالمشدر سير ايدرلر بو وضع اوزره تا اكا دكين اجلى مسمى لرى تمام اولدكه قيامتدر بدرستى حق تعالى
سزك نه اشلدكلرنكزى بيلور بو ذكر اولنان مصنوعات بونلردن اوترودر كه نظر ايدب اكلنوب
بلدكم حق تعالى حقدر ومعبود مطلقدر انلردن غيرى معبود طوتوب طيدقلرى كل باطلدر وكه
بو مصنوعاتك انلرك اقتدارلرى يوقدر وانلره دنياده آخرتده منفعتلرى اولمق دكلدر پس اولله
بلدلركه مرتبه سى بوجه اولو پادشاه اولدركه تعظيم وحمد اكا دريوتدر نصكره بيوردى الم تر أَنَّ
الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ يعنى حق تعالى بيوردكه يا محمد اول منكر اولنلره
ايتكه كورمزمسز حق تعالى نك قدرتنى اول كيمى لرى بحر يوزوندر كه ايچنده كندو رحمتيله طلوزن
منفعتلرندن اوترو انوكله وحدانيتى علامتن بيان قيلمه بدرستى اول عجايبلرى كوردرسز جمله سى
انك تدبيريدر هر كمسه كم حق تعالى نك امرى اوزره اكا ايرشن بلالره صبر ايدب نعمتلره شكر ايدجى

اولله

اوله واولق كرك زيرا مومن اولنلر بو ايكى خصلتدن خالى اولميلر كه كلى محنت خصلتك افضلى بو ايكى
خصلتدر كه بلا وفتنه صبر ايدجى اوله ونعمت وفتنه شكر ايدجى اوله پس تحكم بونلر اول كيمسه ايكن
طاغلر كبى موج كلوب بويرى اردنجه قيلسه ودورت طرفدن قراكولق بوروسه اخلاصيله توجه ايدب
دعا قيلوب يلوارلر تحكم بزانده نرحم قيلوب قوريه چقاره وزسلامت اولوب قرار طوتلر كوردرسن
انلردن بعضسى ايمانه كلوب صدق اوزره طورر وبعضسى عهدين ترك ايدوب انكار ايدر عهدنى
صحز الاهر كم كمسه نى صحده غايت قباحت اوزره دوحق تعالى نك نعمتلرينه كافر اولمغى كندويه عادت
طوتمشدر ودخى بيوردى يا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ
وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا
يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ يعنى اى مكه كافرلرى قورقنك ربكزدن سزى انواع نعمتلره بسلدى اكا
ايمان كتوروب امرته مطيع اولنك ودخى اولكونك عذابندن قورقنك كه هيچ برانا اوغلنه منفعت
قيلميوب اوزرنده كه حق عفو ايتمكه چاره سى اولميه واوغل دخى انا سى اوزرنده كه حق عفو ايتمكه عجزى
كندو نفسين خلاص اتمك اردنجه اوله بوديدوكز حاصدر كفار حقنده اما مومنلر بريرنه منفعت
قيلر شفاعت وجهله بدرستى الله تعالى نك وعده سى حقدر وهرگز اكا خلاف يوقدر پس سزى
بو دنيا مغرور قيلسونكه انلردن بكا اوكلكز دولاندوره سز آخرتى ترك ايدب عملر قيلمغى قياس
سعيكزه دنياده اوله ودخى شيطان سيزى غروره براغوب الله تعالى نك كرمى برله الداسونكه
يارين محرومه قالدرن اوله سز ودخى بيوردى كه إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ
مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ

عَلِيمٌ خَبِيرٌ مقاتل ایدوب بو آیت ولیدین عرحضنده نازل اولدی بریه اهلندن ایدی برکون کلوب
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دیکه یا رسول الله بزه ولا جز تحملق اولدی خبر ویرکه نه وقت
یغور یغار و دخی عورتی حامله ایکن وضع حمل ایدر و یا اوکلک می طوغار بن نه بیلورم نه بیلدرم اولورم
دخی بن بوکون نه اشلدم یارین نه اشلیسم و قیامت کونی نه وقت خبر ویردی حق تعالی بو آیتی
اندوب خبر ویردیکه بدرستی قیامت نه وقت قوپمسنی الله تعالی قتنده در و دخی یغور یغدرمق
انک حکمنده دیر نه وقت دیلیه یغدورر و دخی انالرک ارحامنده ارمیدر قرنیدر الله تعالی بیلور
و دخی هر نفس یارین نه اشلر اول بیلور و هر کشی نه یرده اولجکدر اول بیلور نکم عمر رضی روایت ایدر
رسول الله دیکه غیبک مفتاحلری بشدر بلمز اول شی الا الله بیلور دیدی دخی بو آیتی اوقو
دی بلدر دیکه مغیبات خمسه دیدکلری بو ایدر و دخی عایشه رضی دیکه هر کمسه که سکا خبر ورر
دیکه یارین نه اولورین بیلورم بلکل که تحقیق اول کشی یالان سویلدی بو آیت شریف حکمیله پس
پس بو مغیبات خمسدن هیچ برکمسه بلمز مکر که حق سبحانه و تعالی انکا انی بلدرمش اولمه

سورة السجدة مكية وثلثون آية بسم الله الرحمن الرحيم

الم تنزيل الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين ام يقولون افتريه بل هو الحق من
ربك لتنذر قوما اتيهم من نذير من قبلك لعلهم يهتدون یعنی حق تعالی قسم ایدوب بیوردیکه
بنم الیتم و لطفم و بجدم حق چون بن بیلورمکه بو سوره اندر لشدر جبرائیل ایله رسولم محمده که
بو منزل ایدوکه هیچ کمان یوقدر انلرک قتنده که مومن مصدقلردر دیوله که بو قرآن اندر لشدر
عالملرک ربندن لما چون اهل قریش انکار ایدوب دیدیکه محمد بونی کذوردن دوزر حق تعالی

انلری تکذیب ایدوب بیوردیکه یعنی اهل مکه دیرلرمیکه اول محمد بونی کذوردن دوزر محمد بونی
کذوردن دوزر مزبلکم بو قرآن حقدر کم سنک ربکدن سکا اندورلدی تاکه یا محمد سن انذار
ایدوب قورقوره سن بو مکه قومنی سنک عصرکده بو قریشه کذورلردن برقورقودوجی کلمدی بونلر
سندن ایلدر و برتوبردی مشاهده قلدلر لیکن بونلردن ایلدوکیدر سندن اولکی پیغمبرلر کلوب
انذار ایدلر متابعت ایدن سعادت بولدی مخالفت ایدن شقی اولوب ایدی هلاک اولدی
سن دخی بونلری انذار ایت اولدکه بونلر دخی ضلالتدن هدایت بولنه چالر و دخی بیوردیکه الله

الذي خلق السموات والارض وما بينهما في ستة ايام ثم استوى على العرش ما لكم من
دونه من ولي ولا شفيع افلا تتذكرون یعنی سیزک معبودکز اول الله در کم کوکلری
و یرلری یرتدی دخی ایکسنک اراسنده نه وار ایسه انی یرتدی التی کونده قادر ایدیکه کوزاچوب
یومنجه یرادیدی لیکن قولرینه انی بلدوردیکی اشلدیه عجله کوکلری و یرلری اشکی ایومکله اشلدک
جوغنک صوکی نه امتدر پس چون حق تعالی یرلری کوکلری و اراسنده اولنلری یرتدی مستوی
اولدی عرش اوزره حکمله و غلبه و قهرله بیلوک کم سیزک هیچ الله دن غیری دوستکز یوقدر کم
آخرتده سزه منفعتی اوله و اندن غیری برشفاعت ایدیجی یوقدر فرشتهلردن و غیریدن کم سیزه
شفاعت قیلوب قورتره الله دن اذن اولمیجق نولدی سیزه که بو اوکتدیلر اوکتلرسز تاکه نجات بولوب
قورقوله سز و دخی بیوردیکه يدبر الامر من السماء الى الارض ثم يعرج اليه في يوم كان مقداره
الف سنة مما تعدون یعنی حق تعالی بیوردیکه حکم ایدر کوکدن یرلره بونکله کم فرشتهلر کوندرر
بو خلقک مصالحندن اوترو که اندن اول فرشتهلر کم وصعود ایدوب کوکدن بکا چقار برکون بعده

انك مقداری دنیا کونیله بیك یل قدر در زیرا بردن کوکه بشیوز یلق بولدر اول مکلك اینیب
جماسی سزك ساغشی کزله بکون ایجنده بیك یلق مسافه اولور و دخی بوردیکم ذلك عالم الغیب
والشهادة العزیز الرحیم الذی احسن کل شیء خلقه وبدأ خلق الانسان من طین
ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهین ثم سویه ونفخ فیه من روحه وجعل لکم
السمع والابصار والافئدة قلیلا ما تشکرون یعنی اول الله در اولکه بر لرك کوکلرینی
مدبر در اولمشی اولجی بیلور قولدن کزلو اشکاره اضافتی بیلور دنیا دمجاری اولان اموری
بیلور که عالم شهادتدر و آخرتده جاری اولجق اموری بیلور که عالم غیبدر و قولدن اتی مشاهده قلمز
وملکنده عزیزدر و بر ندوغی خلقه رحیمدر دنیاده عام و آخرتده خاص و دخی اول الله در اولکم
هر بر ندوغی نسنه ینجه بر تمق کرك ایدوکن بیلور علم و ارادت اوزره یرادر اما بر تمقده ابتدا قلدی
آدمی بالجمله صکره انك نسلنی بر تدی نطفه دکه انساندن سیز وب چقار انانك صلبندن انانك
کوکسندکه بر ضعیف صو در پس اول آدمی یرادوب اعضاسنی بر لو بر ینجه دوزدی یرالدوغی روحندن
انکا اوردی وجوده کتوردی بو ینجه حکمتلر و اسرار ظهوره کتوردی اندن دونب انك ذریتنه بیور
دیکه الله تعالی سزی یرادوب اشیدر قولق ویردی کوزر کوز ویردی دخی فراسنلو کوکل ویردی لاکن
سزك شکر کزاز در اول منعم کم سیزه بو انعامدی قلدی که انی بر لیوب مطیع اوله سز کوزکز قولاغکز
انك طاعتنه صرف ایده سز و کوکلکز انك عظمتنی ذکر ایدوب معرفت حاصل قله سز و دخی بوردی
وقالوا ائذا ضللنا فی الارض ائنا لفی خلق جدید بل هم بلقاء ربهم کافرون قل یتوفاکم
ملك الموت الذی وکل بکم ثم الی ربکم ترجعون یعنی اول بعثه منکر اولنلر دیدلر کم بز یرایجنده یوز سز

اولوب چوروب طیراق اولدقدنصکره کرو یکیدن یرادیلوب وجوده کلسکز بو بز آمریمیدر دیو
بیوردیکنه اولجاغنده کمان بوقدر بلکم بونلر اول بعثه انکار ایدرلر یا محمد سن اول کافرلره ایتکم
ملك الموت سیزك جانکزی قبض ایدر اول سیزك اوزیکزه موکلدر که هیچ بر کزی اولدرمدین قومان
اندنصکره دونب ربکزه دونب بکا وارسز کیرو دوری اولوب تاکه قلدوغکز عملکزك سیزه جزاسنی قیله
ودخی بوردیکه ولو تری اذ المجرمون ناکسوا رؤسهم عند ربهم ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا
نعمل صالحا انا موقنون یعنی حق تعالی بوردی یا محمد اول مشرکلری سن کوردك قیامت کونده
انلرك قتی حالنه تعجب ایدیدك که باشلرینی جمالندن اشغه بر اغوب خالقلری اوکنده طوروب
دیسر لرکه ای بزم رب تعالی کوزمزله بونی کوردك بزنه قلماق کرك اندوکن بلدك وسندك امریك اغوب
مطیع اولدق دوندیرنی کرو دنیایه وارب صالح عملکزی اشلیلم که بز شدی یقین بلدك که حساب
وصراط وترازو وار بر وقتده انلر بلرکه انلره منفعتی اولمز و دخی بوردیکه ولو شئنا لآتینا
کل نفس هدیها ولکن حق القول منی لاملأن جهنم من الجنة والناس اجمعین
فذوقوا بما نسیتم لقاء یومکم هذا انا نسیناکم وذوقوا عذاب الخلد بما کنتم تعملون
یعنی اکر بز دلسوزلکی تخصیص هدایت یولنی کوستر ویردك لیکن بزم قولمز سبقت ایتدی علم
ازلیده که البته جهنمی طولدوراوزادمز اوغلندن وجنیدن وکافرلرایله بعضیسی هدایت
یولوب جنته واردی بعضی بی شقاوت یرله طامویه واردی بو عدلدر عدل ایتمك پادشاهه
روادر پس براهل نار طامویه کیرلر طامو خزینه دارلری دیه لرکه امدی طادك اول عذابی
بری اندن اوترو کم سز یولنری انکار ایدوب عمل قلمغی ترك ایتدیکز طادك امدی بو مخلد عذابلم

انك نهايتي قوه شوندن اوترو كه الله شريك كتوروب بعضه انكار ايتكز وخي بوردوكه
إِنَّمَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ يعني حق تعالى
بيوردي كم تحقيق يزه آيات قرآنه وعذابيزه شونلر تصديق ايدب ايتارلركم تحقيق اول آيات قرآنه وعظ
ايدوب اول عذابدن الله اكدي يوز سلر نكريدن قورقوب يوزلرين سجده يه اودرلر اول مولا لرينه
تسبيح ايدب ثنا قيلورلر اول كافرلركي تكبرلك ايدوب سجده دن قچرلر وتحقيق بش وقت نماز
اذان اوقوب دعوت اولنسه مطيع اولوب واودرلر انى شوقله ادا ايدرلر وخي ايراق يردن
جماعتله نماز قيلق ايچون مسجده واودرلر اخشام نمازين قيلوب اولرينه كتمزلر پس يتسو نمازين
جماعتله قلمدن فوت اولديو قورلر مسجده اخشمله يتسو اراسين احيا ايدرلر تكم انس بن مالك
رضي بيوردي دون نمازي اول ايكي وقت اراسنده نمازله احيا ايتمكدر وبعضيلر ديلركم
دون نمازي اولدركه يتسو نمازيله ارته نمازين جماعتله قيلمق حق تعالى بيوردوغي كه يانلرينى ايراق
ايدرلر يا تدقلري يردن مولا لرينه عبادت قيلورلر ودعا ايدرلر انك عذابندن قورقمق
اولوب ورحمتندن اومق اولوب ويرزدخي الله رزق ايدب ويروكز مالدن يزمزلر
تطوع صدقه ايدرلر پس بونلرك ثوابلرين بيان ايدب بيوردي كه هيچ بو صفتله مذكور اولان
صفتلرك بري سي بلمزكه بن انلركچون نه حاضرلدم شول نسنه دنكه كوزيك نفس انى
كوزلري شاد اولوب سوينورلر ابن عباس سؤال ايتدلر انلركچون كزلو اولان نه نسنه‌لري

بيور

بيوردي كه جنات عدن لجنده كزلو نسنه‌لردركه انلرك مقامنده يوقدر بو كلبسله عومنده
انده اول عمل جزاسي كه اشدلر ودخي بيوردي كه أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ
أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ وَأَمَّا
الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ
ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ بو آيتك سبب نزولي بو ايدكم على ابن طالبله وليد بن عقبه
اراسنده كلام جاري اولدي وليد عليه دركه نه نسنه ايله بكا تفاخر ايدرسك والله
بنم سكوم اوجي سنك سكوكدن يرامزدر دخي كلام ايتمكده بنم دلم واسعدر لشكر ايچنده
طورمكوز لره طلوكوروبم على رض بيوردي كه ساكت اول سن بر فاسق سن پس حق تعالى
بو ايتي لندوروب بيوردي شول كمسه كم مؤمن اوله فاسق كبي بيمز الله قتده قيلدي
برابر دكلدر اما انلركه ايمان كتوروب كزلو عمل اشدلر انلرك نزول ايدجك مكانلري
جنت اولسه اما انلركه الله تعالى عاصي اولدلر توبه ايدب دوغدلر انلرك واره جق
يرلري جهنمدر هر كز كيم قصد ايله لو آتشدن دونوب چيقه لر كيرودوندوروله
ايچنه يعني قچنكم جهنم كوكريوب قينايوب طاشوب يوقاروقبودن بكا آتيه بونلر
اميد ايله لركه چقوب قورتوله لر طامو زبانيلري اودن چومقله لر قرشو اورلر
تاكم كيروا ودك قمرنه اينه لر دايم حالتري بو اوله اول زبانيلر انده ويه لركه طادك
اول اودن عذابيزنكه سيزه دنياده خبر ويرلجك اني يلاندي كزنوق تعالى بيوردي عزتم جلالم

حتى يرانه ويشاهده سهل عذابلردن طاندوريرز تحقيق فرلق وتحقيق الله دبه لمك
اول اولو عذابدن غيريكاو وعذابيدر تا اوله كه توبه قيلوب يزدن يكادونه لرو دخى بيورديكه
ومن اظلم ممن ذكر بآيات ربه ثم اعرض عنها انا من المجرمين منتقمون ولقد آتينا
موسى الكتاب فلا تكن في مرية من لقائه وجعلناه هدى لبني اسرائيل وجعلنا
منهم ائمة يهدون بامرنا لما صبروا وكانوا بآياتنا يوقنون يعنى كيمدر اندن ظالمرق
كم بزم اندوردوكمز قرآنلم اكا وعظ ايدب بزم قورقمز وعذابلريمز اكدورلر انى اشيدوب
انكلم على ايتمكدن اعراض ايلمه تحقيق بز اول اعراض ايدن مشركلري انتقام ايدوب طوتسز دخى
تحقيق يا محمد بز موسايه توريت ويردك سنك شكك اولماسونكه موسايه ملاقات اولنمر
سن يعنى معراجده بز قاچ دفعه بولشدك ودخى بز توريتى بنى اسرائيله بيان قلدق طريق هدايه
يته موسايى هادى قلدق انكله بنى اسرائيلى طريق ضلالتدن هدايته ارشاد قلدق وبنى اسرائيلدن
دخى بعضيسنى خيره قايدلر قلدق كه خلقى بزم يولمزه دعوت قيلورلر بزم امرمزله شوندن
اوتروكه اندر صبر ايلدلر ديندارى اوزره جفالرچكدلر ديندارينى ترك ايتدلر موسايه ويردوكمز
علامتلره يقينلرينى محكم ايدب كمانه كلدلر ودخى بيورديكه ان ربك هو يفصل بينهم يوم
القيمة فيما كانوا فيه يختلفون اولم يهد لهم كم اهلكنا من قبلهم من القرون
يمشون في مساكنهم ان في ذلك لآيات افلا يسمعون يعنى تحقيق يا محمد سنك رب
حكم ايلمه قيامت كونده بونلرك اراسنده شول ديننده اختلاف ايدب اينانمدلر حق بيانه
بيان ايدب خبر ويرمديكى بونلر واردوب انلرك يورتلرندن اوغريوب كچرلر بدرستى اولرك

هلاك لكنده چوق عبرتلر واربونده تا اولديكه انى اشيدوب عبرت الديلر اوكونلمز لرودخى
بيورديكه اولم يروا انا نسوق الماء الى الارض الجرز فنخرج به زرعا تأكل منه انعامهم
وانفسهم افلا يبصرون يعنى بز انلرك اول قوروب قالمش يرلرنه كه هيچ براوت كوكرر
بوق بونلرك يغورلرسوب انده يغورمدمكه اوتلرى واكنرين بتوروز تاكه انك اوتندن
حيوانلرى يه لر واول بن دانلرون كنذ ولريه لر اشبو عجايب قدرتلرى كورمزلرمى كه مولالريق
اكاكه ضمير مطيع اولدرودخى بيورديكه ويقولون متى هذا الفتح ان كنتم صادقين قل يوم
الفتح لا ينفع الذين كفروا ايمانهم ولا هم ينظرون فاعرض عنهم وانتظر انهم
منتظرون حق يتحقق بيورديكه يا محمد بوكافرلر سكا صورلركه قيامت كونيكه بعث وقضا كونيدر
نه وقت اولير اكر بوديدوكلك كوجك ايسه بز خبر ويريلم ايت سن انده يا محمد اول بعث
كونيدر انكا كافر اولن كسلرك اولوقت ايمانلرندن منفعت اولسى دكل اما كلبى روايتنده مراد
بوندن مكه فتحدر اصحاب مكه اوتوروب بريلديكه مكه رسول الله فتح اولوتا جغن سويلشردى بنى
خزيمه قبيله سندن انده برقوم واريدى استهزايله ديرلردى كه بوسزك فتحكزنه وقت اولسردكه
اولاديوزعم ايدرسن حق بيتا بوآيتى اندوب خبر ويرديكه اول خزيمه قومى ديرلركه يا محمد اصحابى
اكر ديرلرسه كه بوديدوكلك كوجكسز خبر ويرك كم اول فتحكزنه وقت اولير امدى خبر ويرايت
يا محمد كه اول فتح كونده اول كافرلرك ايمانلرينك اولومدن قورتلمه فايده سى اولبق دكل ودخى
انكدن انده امان اولير دكل قوبوندى اعراض يا محمد منتظر اول بونلرك قتلنه كه اول مكه فتح اولنجه
دكين سنكم انده سنك هلاكلوكنه منتظر اولوب كوزلوتب انتظار ايدرلر جابردن دخى روايتده

رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه هر كيمسه كه كيجه ذه تبارك وبو سجده سورتن اوقسه قدرى احيا ايدر

سورة الاعراب لك وسبعون اية

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها النبي اتق الله ولا تطع الكافرين والمنافقين ان الله كان عليما حكيما بو ايك سبب
نزولى بو ايديكم ابو سفيان وعكرمه وابى الاعور احد غزاسنده هزيمت بولدقدنصكره مدينه يه كلدكلرى
كچه كن عبد الله بن سرخ وطعمه بن ابى رق منافقلرون ايدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه كلديلر دديلر
يا محمد كل بزم الهلرمزى دله كتوردك انلره طيلره اندون آخرتده شفاعت واردر دخى سنى ربكله
قوياليم نه كوكسايت بو سوز رسول الله قتى كوچ كلدى عمر رضه دستور ديلديكه بونلرى اولدوره رسول الله
ميل ايتديكه نقض عهد ايديب دستور ويره بو آيت كريمه نزول ايدجك ديديكه بن بونلره امان ويرمشم
شمدى نقض اولنز اولدر مكه دستور ويرمسوب مدينه دن سوردى يعنى حق تعالى بوديكه يا محمد قورقمك
تكريدن تقوى اوزره ثابت اول كافرلر ومنافقلر سوزنه مطيع اولمه وقلدوغك عهدى كيدوقدن اتمه كه
سنكله انلرك اراسنده مدت وار تا مدت تمام اولنجه پس حق تعالى حكيمدر نهى ايدر عهد بوزمقدن وحكم ايدر
عهده وفا قلمق دخى عليمدر بيوركه بونلره نك اوزرينه جمع اولمشلر ودخى بوردكه واتبع ما يوحى اليك
من ربك ان الله كان بما تعملون خبيرا وتوكل على الله وكفى بالله وكيلا يعنى حق تعالى بوردكه
يا محمد متابعت قل طوت حكمنى اولقرانك كه ربكدن سكا وحى اولونيدر بدرستى حق تعالى سزك
نه اشلدوكنكزى بيلور اولكافرلرك سوزلرينه طارملمه الله اعتماد قيلوب ايشكى اكا اصرار كه الله ضيع
سكا حافظ وناصر يتر ودخى بوردكه ما جعل الله لرجل من قلبين في جوفه وما جعل ازواجكم
اللائى تظاهرون منهن امهاتكم وما جعل ادعياءكم ابناءكم ذلكم قولكم بافواهكم والله

يقول

يقول الحق وهو يهدى السبيل بو آيت دخى حميد بن عمر حقنده نازل اولديغى ايچون ثابت اشدوكنى
صغيرى دخى خلقى بوله قولاغزلريوب دلالت ايدجكدى اما مسلمانه دشمن ايدى ديوديكم بنم ايكى كوكلم
وار بريسى محمد كوكلندن زيركه رنه اشيدرسم حفظ ايدرم مكه كافرلرى انى اشيدوب كرجك صنور
دى اكا دكينك بدر غزاسنده چيقدى صندى رسول الله غالب اولوب اول ابا عريانه تحدى
برقلنى الله بريا غنده شول حال ايله كلوب ابو سفيانه ايرشدى كذوحالندن خبرى يوق ايدى
ابو سفيان اكا صوردى كه نجون بو نعلينك بريكى ايا غنكده اول ديديكه يا ابا سفيان بدر
دن اكا دكينكه يلدرم بنم خبرم يوقدر ايا غنده نعلين وارمى يوقمى اولوقت بلدلركه اول ايكى كوكلم وار
ديدوكى يلان ايمش پس حق تعالى بو آيتى اندب بيوردى كه برقلنه ايكى كوكل تمدى معلوم اولديكه بر
كشيده ايكى كوكل اولمق محالدر ودخى جاهليتده بركسه عورتيله ظهار اتسه ديسكه سن بنم اوزرمه
انامدر قوسى كبى سن اول عورت بائن طلاق اولوردى وخلاق ودخى ايدردى چونكه سنك
اوزريكه ابتداء اسلامده دخى برزمان حكم بونك اوزره اولدى اندنصكره حق تعالى بو آيتى اندوب
انى باطل قلدى بيوردى كه سيزه انا قلدى اول عورتلريكه سز انكله ظهار ايدكز حرمتى سزه كفارتى
ويريجه دريونك مفصلى مجادله سوره سنده در ودخى زيد بن حارثه رسول صلى الله عليه وسلم
اوغل ايدنيدى بو برآيتده حق تعالى اوچ حكم ظاهر قلدى بريسى بوكه بركشيده ايكى كوكل اولمز بريسى دخى
عورتيله ظهار اتسه انك اناسى اولمز بريسى دخى بركشينك اوغلى غيريه اوغل كبى اولمز اندن ميراث جمز
اوغل ايدندوكى نك عورتى باوقوندا شين وباقوندا الور حق تعالى حقى بيان ايديب سيزه بيوردكه
نسب اولمايجق نسنه يه محمده نسبت قليه سز سزى الله طريقنه دلالت قيلور كشى كندوانا ليه نسبت قليه سز

ودخی بوردیکه ادعوهم لآبائهم هو اقسط عند الله فان لم تعلموا آباءهم فاخوانکم
فی الدین ومواليكم وليس عليكم جناح فيما اخطأتم به ولكن ما تعمدت قلوبكم وكان الله
غفورا رحيما یعنی اول زید بن حارث خویلد قری حدیجه نك قولیدی انی رسول الله بنشلدی رسول الله
انی آزاد ایدیوب اوغل ایدندی خلق دیولردی زید محمد اوغلیدر دخی تعالی بوایتی اندوب بوردیکه هر
کیمسه یی کندو اتالرینه نسبت ایدك زید بن حارث دیك زید بن محمد دیمك که الله تعالی قتنده بوقدین
زیاده اکر اتالرین بلمزسکز که انلرنه نسبت ایله سز اول سزك دینی قردانکزدر اکا عبد الله دیك
یاخود عبد الرحمن دیك ودخی سزك اول مولاکزدر فلانك دخی مولی سیدر دیك یعنی حذیفه نك سالم
اولور قولی وار ایدی آزاد ایدوب اوغل ایدندی انکا دخی خلق سالم بن حذیفه دیرلردی چون بو آیت
نازل اولدی اول سالم دخی مولای حذیفه دیو آدیرد لرو دخی تعالی بوردیکه اول نسیانلرده خطالرده
نسبت قلدوقکزدن اتالرینه غیریه سینه الله کناه اولمز زیرا دلکز اوزره اول عادت طوتمشدر
اکسوزن یه جاری اولور لیکن کناه اندرکم قصد ایله دیه سینه نهی اولندقده کناه زیرا حق تعالی
قولنه نسیان واکراه ایله اولان نسنه‌ی عفو ایتمشدر غفور در خطالری برلغز رحیمدر
کناهدن رجوع ایدندی اسرکر ودخی بوردیکه النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه
امهاتهم واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب الله من المؤمنین والمهاجرین
الا ان تفعلوا الی اولیائکم معروفا کان ذلك فی الکتاب مسطورا حق تعالی بوردیکه
پیغمبر شفقتلو در مؤمنلره ومؤمنلر کندولره شفقت ایتدوکندن وپیغمبرك فکر ورایی
یکردر مؤمنلر ایچون مؤمنلرك کندولرایلدنده وپیغمبرك بوردوغی یکردر مؤمنلر اوزره

نافذ اولدر بو دخی کلام کندو حکمیدن پیغمبر کچوره‌لردن رسول خاتونلری مؤمنلره شول انا
لری کبیدر که کسه انلری نکاح ایتمق روا دکل پیغمبر دنصکره ودخی حق تعالی بوردیکه قرابت ایله‌لری
بعضیسی بعضیسندن اولیدر میراث ایمکده بونك سبب نزولی بو ایدیکم شول مؤمنلرکه هجرت ایدوب
رسول الله ایله بیله کلمشلر ایدی چون انلردن بری فوت اولسه مهاجرلردن بیله بولنان ورثه‌لری
میراث بیردی اولورنه که هجرت ایدوب بیله کلدی مکه قالدی انکا میراث ویرمزدی دخی رسول الله
ایکی کشی بری بیله قردش قیلوردی چون انلردن بری فوت اولسه اول قالان انلرنه سین میراث بیردی
کندو عصبه لرینه ویرمزدی حق تعالی بو آیتله منسوخ قلدی تاکه میراث یمك ایمانلو وقرابتلو اولدی کرك
مهاجر کرك انصاردن اولسون چونکه بر مؤمن فوت اوله بر مؤمن ورثه‌سی قالمه میراث انکدر
کرك هجرتسز اولسون کرك اولسون دخی قرابت وار لیکن قردانش اوقنانلری بربرندن میراث یمزلر
مکر اول دوستلرنه ثلث مالندن وصیت قیله احسان یونندن اشبو نجلیدن یازلشدر قرآن ایچنده که
میراث ایمانلو وقرابتلو در هجرتله دکل مکر که ورثه کافر اوله نقدر قریب دخی اولورسه میراث یزودخی
بوردیکه واذ اخذنا من النبیین میثاقهم ومنك ومن نوح وابراهیم وموسی وعیسی ابن
مریم واخذنا منهم میثاقا غلیظا لیسئل الصادقین عن صدقهم واعد للکافرین
عذابا الیما یعنی ذکر ایله یا محمد انکم پیغمبرلرك جمله سندن محکم عهد الدق بونك اوزرینه که
الله عبادت ایدوب بو خلقی الله عبادته دعوت قیله دخی صوکره کلجك پیغمبرلری اول قومه متقولیوب خبرویرن
تاکه کلوب دعوت قیلدوغی وقت انکا رانیه‌لر واکر بلدکی تصکره انکار اتسه‌لر انده هلاك واجب اوله

بو آیتده رسولك فضیلتنه دلیل وارکم اولا جمیعی پیغمبرلری ذکر ایتدکدن صکره کرواتی ذکر ایلدی
دوکیم انلرك کلمسندن عهد الدق وسندن دخی عهد الدق بوندن صکره نوحدن وابراهیمدن وموسا
دن ومریم اوغلی عیسادن دخی عهد الدق بوندن کلمشی بشارت ایله کلدلر وسنك صفتکی بیان ایله
کلدلر پس بو عهدلر اندن اوتروردکم حق تعالی بارین سوآل ایله اول مرسلارنکه عهدی وفا قلوب تبلیغ
رسالت قلدلرمی واهل دعوته سوآل اولنکم داعیلر اجابت قلدلرمی بو قصه یوق پس الله تعالی رب
حاضر قلدی اول رسولری تکذیب ایدنلر ایچون انواع عذابلریکه زیاده موجب رد دخی بوردیکه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا
وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا یعنی حق تعالی بوردیکه ای انلرکه ایمان کتوروب
تصدیق ایتدلر اکوك الله تعالیك نعمتنی شکرنه مشغول اولك سولوقنکه اول احزاب عرب جمع
اولوب کلدلر سیزی خندق ایچنده حصر ایتدلر جمعه مجالکز بوغیدی بز انلرك اوزرنه صباینك جمراله
قلدق دخی لشکر کوندردك کم انلری کورمدیکز فرشتد لشکری ایدی جمع انلر دخی مقاتله قلدلر
سوق یلی کوندردك کلوب چادرلرینك وطوارلرینك قازقلرین قوپاردی چادرلرین ایپلرین
کسدی وادلرین سویندردی چومکلرین باش اشغه اقتردی انلری اورکوب بیانه طاغلدی
دورت یانلرنده فرشتهلرك تکبیرلری اوازی چوغلدی هر قبیله نك اولولری دیریکه یافلرین
اوغلی بکاکل ایرش چون بر مقداری بر یره جمع اولوب دولکم بزه هلاکلك کلدی قورتلق طلب ایدك
حق تعالی انلرك دوونلرینه قورقو القا ایلدی جمع بری مقاتله ایتمیوب منهزم اولوب طاغلدلر الله تعالی
سزك نه قلدوغکزی کوردیکز انك جزاسین ویرر دخی بوردیکه إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ

وَمِنْ

وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا
هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا یعنی حق تعالی بوردیکه چونکه اول منزلکاه سیزه
کلدی دره اوزرینکه اول طلحه ابن خویلد در ومشرق قبلندن مالك بن عوف وقریظه بو دیلرینه
ودخی بعضیسی کلدی دره ایچندن مغرب قبلندن که اول ابو اعور سلمی در وابو سفیان در چون اول
منافقلر انی کوردلر قورقودن کوزلری دوندی یورکلری قویدی اضطرابه دوشدلر الله
دردلو دردلو کمانلر ایتدیلر امیدلرین کسدلر رسول الله نصرت اولمقدن حق تعالی بوردی ای منافقلر
اولدی ظن ایتدکز که حق تعالی رسولی محمد اقیمه بز اشبو نسنه یه انجون قلدقکه مؤمنلر بو نکله ابتلی اولنه
اهل اخلاص کیدر واهل نفاق کیدر ظهوره کله وهر بری حرکتکه کلوب جهاد قیله ودخی بوردیکه
وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا یعنی
اول منافقلر دولرکه کوکلرنده مرض نفاق وار دکلدر بو الله رسول بزه وعده قلدوغی الا
غرور دوکه اورتاده حاصلی کورغز ودخی حق تعالی بوردیکه وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ
يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ
وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ
لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا یعنی بو منافقلر جماعتی اولنلردن بر طایفه دولر مدینه
اهلنه که یا اهل یثرب سیزه بوندن طورمغه مکان یوق قتال وفتنه بولشکرله کیرو مدینه یه دونك
ودخی انلردن بر بولکی که بنو حارثه وبنی سلمه در انلرك اولری مدینه نك برناحیه سنده ایدی کلوب
رسولدن دستور دیلوب دولرکه بزم اولریمز دشمن طرفنده در اولریمزی حفظ ایدیجکمه بزه قدر

اوغرینی حرامیدن امین دکولر دیو صنوروب بر نری رعایت ایدرلر حق تعالی انلرک
قلب لرنی بو ایکی خبر ویرب بیوردی یا محمد انلر سکا عذر ایدب اولرمز خالیدر دیو انلرک
اولری خالی دکلدر بو امورنی اولرینی الله تعالی حفظ ایدر بونلرک مرادی دکلدر دستور
دیلمکدن الاقالدن قچدر اکر مدینه نک اطرافندن بونلرک اوزرینه لشکر قیولسه انلر
کلوب بونلری شرکه وکفره دعوت قیلسه لر کتسی انلره اجابت قیلردی صبح مدینه ده اکلمیه لردی
الا ازساکن اولردی تیزجه انلره اطاعت قیلردی وفی بیوردیکه وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ
مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ
الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا حق تعالی بیوردکم فی بونلرک عهدلریکه بوخندقدن
اول الله قلدلریکه الله دخی ضمانن یوزدندر میلردی یادن آخرته الله تعالی اول عهدی
نقض ایدندن سؤال ایدیجکدر یعنی قینه بو ایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مکه ده ایدی
مدینه دن بتش کشی جنوب مکه رسوله وارد بلر رسول الله دخی عقبه کیجه سی ایدیکه انلردن بکا
چقدی انلر کله مبایعت قیلوب عهد الدی انلر دخی بیعت ایتدیلر انلردن دولوکه یا رسول الله بزم
رجلمز ایچون وسنلمز ایچون دخی نه شرط دیلرسک دیلم رسول الله بیوردی ربم ایچون شرط
بوقی دیلمکه انکا عبادت ایتمسن انکا شرک کتورمیسن وبنم ایچون شرطم بوردکه کندونفسکزه واهل
اولادکزه ضد وغیکزی بکا دخی ضمانا سن انلردولرکه اکر بوردیدوکلک انشلیسی اولوسوز
بزه اجرنه اولور رسول الله بیوردیکه دنیاده الله دن نصرت آخرته جنت بوله سن انلر دخی
دولرکم بزبو عهدی قبول ایتدک بس حق تعالی بو آیتده ذکر ایتدوکی عهد بوردکه انکا وفا قیلدلر

حق تعالی

حق تعالی رسوله بیوردیکه یا محمد ایت انلره که سیزه اولومدن یا خود بر یه قتلکدن قچمق منفعت
ایدیرمز کلدر اکر قچسکز دخی سزه بو دنیاده تاخیر اولنوب تمتع ایتمزسز الا از ایدرسن
زیرا دنیانک بقاسی ازدر ودخی بیوردی قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا
أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا یعنی ایت یا محمد
بونلره کم سزدن الله تعالینک بلا لرینی کمک قدرتی منع ایده بجکم حق تعالی سیزه بلا
قلق دلسه یا خود نصرت قلق دلسه کم انی دفع ایده بلمه بسونلر حقیقتا که انلر الله دن غیری
نصرت ایدیجی ومنع ایدیجی بولمزلر ودخی بیوردیکه قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ
لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ
الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا
ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ
اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا یعنی حق تعالی تحقیق بیوردکم قتالدن منع ایدیجیلری
سزدن کلدر ودخی دوستلرینه قردشلرینه دینلرکم کلوک بزدن بکا قوت بو
محمدی انکله بلمه حربه حاضر اولمالک قورقرسزک اوزریکزه که هلاک اولهسز قاد ایدر
بونلر منافقلردن برجماعت ایدیکم رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحابندن اولرکم
انصاردندر انلرک منافقلردن قردشلری دوستلری واردر دولرکم دکلدر بو محمدک
اصحابیله الا باش بیجیلردر اکر بونلرات اولورلرسه دخی ابوسفیان بونلری اصحابیله برلمه
کیمی بوردر قوتی بو محمدی برهلاک اولجق کشیدر نولدی بزه کم اندن اوترو کندونفسکزی

ابو سفیان الله و الخابنان قیجی الله دیلنسن اکزیو دفعه اوزریکزه رخصت بولورسه
بریکزی دری قومز بس اول منافقلر دخی رسول الله حرب وقتال ایتمکه کلمزلردی الا ازکلورلردی
حق تعالی مسلمانلره خبر ویردیکه بو منافقلر سیزه بوکلای قلدقلری سزلرك اوزریکزه شفقت بوندن
کم الله بولندن منع ایدرلر دخی بخالق بوندندرکم سزلرك اوزریکزه نسنه انفاق ایتمکلر تخلکم
بو منافقلره قال قورقوسی کلمه یا محمد کوردسن اندیکه سندن بکا نظر ایدرلر قورقولیکه کوزلری
دوردت یکاده دوراید ورلر اوزرینه اولم ایرشمش کبی که جان نزعنده شدتلری ایچون قیامتی اوله
تخلکم قال قورقوسی کیده مال غنیمت قسمت وقتی کلمه دیلرین اوزادب آجراقی دیلرله سنی چکرلر
حریص بوندن بونلرکی اندرکم الله تعالیه تصدیقلری یوقدر بس الله تعالی انلرك عملرینی
ثوابلرن اندن اوترو حبط ایدریکم بونی بویله حق تعالیه زیاده اسانلدر دخی بوردیکه یحسبون
الاحزاب لم یذهبوا وان یات الاحزاب یودوا لو انهم بادون فی الاعراب یسئلون
عن انبائکم ولو کانوا فیکم ما قاتلوا الا قلیلا یعنی بو منافقلر اویله ظن ایدرلرکم
بو لشکر احزاب هزیمت بولوب کیتدلر قورقوایچلرین تویله المشدرکم دیرلرکه بو لشکر هنوز
مدینه کنارنده طولانوب کیدیسر وکل تا مدینه نك طیراغنی اتری دونیله توز ایچنجه
ودین اسلامی اصلیله قطع ایتمیجه اکر اول احزاب لشکری بر دخی کروکلیدی بونلرك آرزو
لری بو ایدیکم عرب ایچندن چقوب بر دیه کیدرلردی بر دیه عربلریله اولوب قرشو کلوب
کیدنلردن سیزلرك خبریکز صورب سیزه واقع اولان زحمتی اشیدرلردی سویله لردی
واکر سزلرك ایچوکزده اولسلردی سزکله بله قتال ایدیسرلر دکلدی نه ازونه چوق اکر اسلر

دخی

دخی زیاده محمد بوندن ایدرلردی جدله دکل ودخی بوردیکه لقد کان لکم فی رسول الله
اسوة حسنة لمن کان یرجو الله والیوم الاخر وذکر الله کثیرا ولما رای المؤمنون
الاحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله وما زادهم
الا ایمانا وتسلیما یعنی تحقیق سیزه واجبدر رسول الله حقنده که اول نیه شروع ایدرسه اوده
یاوزده سزلرك کوزلرك الیه متابعت قلمسزیزا اول سزدن الیرو کیدجیدر حرب اوزره
کذ ونفسنی سیزلرك یوکزده قورپس کرکدرکه رسوله اقتدا ایله لر شول کسلرکم الله دن قورقر
قرلر وآخرت عقبه لرندن احتیاط ایدرلر والله چوق ذکر ایدرلر پس کرچك مؤمن انلردرکه
بخن اول احزابی کوردلر خندك کونده دولرکه بو اول نسنه درکه الله تعالی ورسولی بزه وعده
قلمشدر انلر وعده سنده صادقلردر مؤمنلر احزاب لشکرن وقتال کوزن کوردیلر الا
اعتقاد ویقین ارتوردلر ورسوله تواضع ویوروغنه اطاعتلرین زیاده قلدلر ودخی بوردی
من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من
ینتظر وما بدلوا تبدیلا لیجزی الله الصادقین بصدقهم ویعذب المنافقین ان
شاء او یتوب علیهم ان الله کان غفورا رحیما یعنی الله مؤمنلر قولرین مدح ایدیوردیکه
مؤمنلردن ارلر واردرکم اول عقبه کیجه سی الله یله قلدقلری عهده وفا قیلوب اکر دشمنله ملاقی
اولورسوز قال ایله دز دیدلر امدی بعضیسی اندن عهد اوزره دیه لنوب شهید اولدلر
وبعضیلری دخی منتظر اولمشلردرکم اول عهده وفا قلمق اوزره کیده لر اول عهدلرینی تبدیل
قلدلر بحکم طوردلر پس حق تعالی اول مؤمنلره توفیق ویردیکم عهد اوزره وفا قلدلرنا که حق تعالی

خیر عوضلرنه نوایه روزی قیلمه منافقلره دخی دیلرسه عذاب قیلمه یا خود انلردخی توبه
قیلورلرسه حق تعالی توبه لرین قبول قیلمه کم تحقیق الله تعالی غفور در بر لغرانلردن توبه قلانی
رحیمدر اسرکاکلر یوارنی و دخی بیوردیکه وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا
خَيْرًا وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيزًا یعنی حق تعالی منع ایدب دوندردی
اول کافرلریکه مدینه اوزرینه کلدیلردی خندق کونده غایت غضبیله دوندلرکه مراد لرینه
ایرمدیلرکم ظفر بولوب غنیمت اومرلردی نا امید اولدلر حق تعالی مؤمنلردن قتالی دفع ایلدی
انکلرکم انلرك اوزرلرینه یل کوندردی ولشکر کوندردیکم انلرانی کورمزلردی الله تعالی
قوی در عزیزدر حکمی غالبدرکسه مانعی یوقدر و دخی بیوردیکه وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ
مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ
فَرِيقًا وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَئُوهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم بنی قریظه یهودیلری نکثی رسولی ایله احد غزاسندن
صکره عهد ایتدیلر ایدی خندق کونده عهدلرین صیوب احزابله رسول الله اوزرینه حرب
ایتمکه کلدیلر چون حق تعالی رسولنه نصرت ویردی احزاب طاغلدی رسول الله سعادت خانه قریظه
کلوب دیلدیکه سلاحن اوزرینه قویه اولوقت جبرئیل امین کلوب دیدی یا رسول الله سلاحك
اخراج ایلمه که رب العالمین امر ایلدیکه قریظه اوزرینه واره سن رسول صلی الله تعالی علیه وسلم
اول آن چیقوب اصحاب ایچنده ندا قلدیکم یا اصحابم انلرك بنی قریظه اوزرینه اولسونکه اکندوبی
بونده قیلمسن الا بنی قریظه ده قیلمسن رسول الله علی علی رضی الله عنه ایدی اصحاب چیقوب رسول الله

ایله

ایله یولده کیدرکن بنی عدی قبیله سندن مسلمانلردن بر امنت کلدلر سلاحلرینه بونلره منتقل
اولوب طورلر بونلردن دولرکم سیزه کم خبر قلدیکه بنی قریظه کیده وزانلردخی دولرکه وجیه
الکلبی خبر ویردی اول ایسه جبرئیل عم ایدیکه انلر صورتنده واروب انلر خبر ویرمش پس علی رضی
جلدون ایلر وکلوب ایرشدی رسول الله صلعم سنجاغین قلعه اوکونه دکدی اول بنی قریظه قومی
برمالدار وشوکتلو ومتکبر قوم ایدلر کسه دن خوفلری یوغیدی چون رسول الله علمن
کوردلر ورسول الله واصحابنه شتم ایدلر چون رسول الله ایرشدی علی رضی الله عنه دیدیکه یا
رسول الله بونلرك حرمتی بکا اصرلمه بن بونلرك کلمه سویله شتم سیزلر ایراق سوزلرك کم بو ملعونلرك
هرزه سوزلرین استماع ایتمه سز چون رسول الله قلعه قومنه بیوردیلرکم ماخذ ایله میمون
قرد اشاری کلوب اقدا قلیك حق تعالی حکمنه ورسولی حکمنه مطیع اولك چون بلدلرکم بو صدا
رسول الله کلدردولرکم یا محمد یا ابا القاسم سن فحش سویلیوجی وکل ایدك شمدی نه اولدیکم
بویله سویلرسن رسول الله بولیابه دیدیکم وار بونلرك اوزرینه حجت ال که بونلر سنك خلفا
لرکدر زیرا بنی قریظه اوس قبیله سی برله اندلشمشلر ایدی وبولیابه دخی اوس قبیله سندن
ایدی بونلرك کلمه سویلشدی انلردولرکه یا بولیابه سن بزه ناصحسن نه بوررسین اکر صلح ایدلر
سوزنه اوله بولیابه برمفیله کندو بوینندن چکوب اشارت قلدیکم جلکز بوغزلنورسن
بولیابه ایدر اول ساعتکم اشارت قلدم اول سوزی انلره فهم ایتدردم بلدمکه الله ورسولنه
خیانت قلدم دونب کلدم رسول الله بیوردیکم یا بولیابه الله ورسولنه خاین اولدك بولیابه
دیدیکم یا رسول الله هرنه کم بیوررسك کرکسن پس بولیابه ایتدوکنه پشیمان اولوب کندوی

بردی که صاحب [illegible] بوایت نازل اولدی یا ایها الذین آمنوا لا تخونوا الله و رسوله
پس حق تعالی انک توبه سین قبول قلدی بولیابه ر شنوب خلاص ایلدی انرک اولوری کعب
بن سید ایدی قلعه ایچنده اولقومه دیکم یا قوم ایش قتی دشوار اولدی و بیزه کمسنه مدد یوق
بو محمدک ایسه اینی قتال ایتمک و انوک قوتنده نیجه بوین چکندک بوینی اوردی کورمزمیسن
کم عرب لشکرین صیوب طاغتدی شمدی بیزه یوز طوتدی بزلر ایسه عاجز قالدق لکن البته
بزه اوچ اشین برین قلق لازم اولدی دیدکم اول اوچ نه نسنه در دیکه بری اولدرکم سیلوز
اول حق رسول الله در صفاتن کتابده یازیلغن دیکز امدی کلوک ایمان کتوروب
انک قیلمزدن خلاص اولک اندن دولکه بزلر متعمزدن غیریه متابعت قلمزز زیرا بزاهل کتابز
بو ایشی اشتمزز کعب دیدی امدی بو کیجه شنبه کیجه سیدر انده سیزدن امینلر دراینوک بو کیجه
غافلر ایکن شبخون ایلک قیرک اندن دولکم بزکونتری ترک اتمزز کعب دیدی امدی
یکشنبه کون جمله اوغلوکزنی قزلریکزنی عورتلریکزنی هب ایکزنه قیرک که صکره یه کمسه قالمیه اندن
قیچ چکوب یورویک بونلر ایله مقاتله طورک باری چلکزار ایکله اولوب حقارتنه دوچیه سزلر
دیدکم بز اهل اولادمزی کندو ایلزله قتل ایده میز کعب دیدی امدی سز بیلورسز بس اونیشی
کون محاصره اولندقالدلر رسول الله خبر کوندروب بیوردیلر که کیجوک صلحنه راضی اولورسز
انی سیزه کوندره‌م اندر دولکم بز سعد ابن معاذ حکمنه راضیوز رسول الله سعدی کتوردی
سعد ایسه مقدما اوق ایله انی اوروب جراحتلو ایدی دعا ایتمش ایدی که انردن انتقامن
الم پس برخماره بندوروب رسول الله کتوردیلر بنی قریظه قومنه میلی اولان کشیلردن

برجماعت

برجماعت سعدک یانده دوشوب بیوار دیلر که یا ابا عمر اول بنی قریظه [illegible] کدر
انده احسانله دیرن اندن عذر سویلدر سعد هیچ جواب ویرمدی انک دلکم بنی قریظه نک اوری
کورندی اوتوقت سعد دیدیکه بوکون اول کوندر که الله یولنده ملامت ایدیجیلرک هیچ ملا
متندن قورقیم اول قوم بوکلامی اشیدوب بونک اندن هیچ میلی یوق ایچون دیوب دونوب
رسوله یتیشن کلدلر رسول الله چوره سنده اوطورنلره دیدکم طورک سیدیکزه قارشو اروب
ایدیرک انصار قالقوب استقبال ایدوب ایندردلر رسول الله بیوردیکه یا ابا عمر حکم ایله
بنی قریظه یه نیجه حکم ایلرسیک سعد دونوب اول یهود قومنه دیدیکه یا بنی قریظه بنم حکمیمه راضی
اولورمیسن اندردلرکم راضیوز سعد دیدی ایمدی بوسوزوکز اوزرینه الله تعالیدن عهد
میثاقی بوزنوکز اولسونمی اندردیلر اولسون بس توجه التفات رسول الله جانبنه قیلوب
دیدیکه ایمدی بونده اوتورنلر اوزرینه دخی عهد اوله اولسونیکه بنم حکم اوزره راضی اوله سز
بوسوزی سعد رسوله خطاب ایدوب یا خود انکا نظر ایدوب سویلدی اما رسول الله بیوردیکم
اول عهد بزم اوزریمزه دخی اولسون بس سعد اندن دیدیکم اینوک امدی کلوکز کلدیلر
رسول الله بیوردی یا ابا عمر ایمدی حکم ایله نیجه حکم ایدرسک سعد دیدیکه یا رسول الله بن
بونده حکم ایده رنکه بونلردن قتال اهلی اولنری جمله قتل ایده سز و ذریتلرینی اسیر ایده سز
و نقد و اموال ارزاقلری وارایسه قسمت ایده سز رسول الله بیوردی یا سعد تحقیق سندخی
بونده حق تعالی حکمله حکم ایلدک بس اولا اول حیی بن اخطبی طوتوب اسیر کتوردیلر رسول الله
بیوردیکه یا نکری دشمنی اسلامه کل اولمدن قورتول دیدیکه الکدن نه کلور سنه ایله بن اولمه کلور

دکولم

رسول الله بونده بولمیوب اوردیلر اندن صکره سعده بیوردیکه یا سعد وارایدی بولرقله نه
دیلرسن اشله چون سعد قلجن الله الوب انلرك اهلی قاتلرندن بدیبوز کشنك بوتون اوردی
طعوز الکی کشی اهل اولاد لریله اسیر قلدی مالارین ویورتلرین جمله سین اسلامدا راسنده غنیمت
قیلوب تقسیم ایلدی پس حق تعالی رسولنه نصرت اظهار ایدب بیوردیکه حق تعالی قلعه لرندوکو
شول کتاب اهلنی که انلر احزابه معاونت قلدی وانلرك کوکلارینه قورقو سالغوب منهزم قلدی
بریلوکن دیه لدیکز وبریلوکن اسیر ایتدکز اهل اولاد لریله وانلرك یرلرینی سیزه میراث
قلدق ومالارینی سیزه تقسیم ایتدك ودخی اول یرلرکه سیزك انده ایاغیکز باصوب ملکلانمکه
قدرتیکز یتمزدی انی دخی سیزه میراث قلدق تا قیامته دکین اهل اسلامی غالب قیلوب کافرلرك
یرلرینی الوب متمکن اولمه لر حق تعالی قادر در وقدرتی یتر نه دیلرسه اشلر کافرلرك قلعه لرین
اهل اسلامه دوزی قیلور مومن قولرینه نصرت ویرب انلری حصارلرنه منهزم قیلور بوندن صکره
حق تعالی براحکام دخی بیان بیوردی یا ایها النبی قل لازواجك ان کنتن تردن الحیوة
الدنیا وزینتها فتعالین امتعکن واسرحکن سراحا جمیلا وان کنتن تردن
الله ورسوله والدار الاخرة فان الله اعد للمحسنات منکن اجرا عظیما بو آیتك
سبب نزولی بو ایدیکم رسول الله خاتونلری بربرینه غیرتلنب رسول الله دن متاع دنیا
طلب قلدلر وزیاده نفقه استدلر رسول الله انلردن انجنوب اندیجوب برآی بولدقدن صکره
قسم وارمدی اصحابدن یکادخی جمعدی اصحاب دولرکه نه اولدی الله تعالی رسولی بیانی کلوب
بزفله اوتورمز وبریله سویلشور لردیکه رسول الله حلا لرینه طلاق ویرمش عمر رضه بیوردیکه بن سیزه

خبر بلدریم دیو رسول الله قاتنه واروب دیدی یا رسول الله حلا لرکزی طلاق ویردنکز
بونده خبر ویرمنی که سز انلره طلاق ویرمدیکز رسول الله بیوردی ویر عمر رضه مسجد قپوسنه
طوروب اوازیله ندا قلدیکم رسول الله خاتونلرینه طلاق ویرمدی حق تعالی رسولنه بو آیتی اندرب
کندو اختیار ویردیکم یا عزیز پیغمبر ایت حلا لرکزه اندر دنیا زینتلرین دیلرسه دیکل انده کم
سیزه مهر بکز ویرین اکر حق تعالی رضاسین طلب ایدرسکز تحقیق بیلوکز کم حق تعالی سیزدن اهل
احسان اولنلره اوچاق ایچنده چوق ثوابلر واولومزنه لر حاضر لمشدر چون بو آیت نازل
اولدی عایشه انا مزدصحبن سنه کردی دیدیکه یا عایشه دیلرمکه بوکلامی عرض ایدم لیکن دیلرمکه
جوابنه تعجیل ایتمیسن تا انا کلمه طا تشمیه جواب ویرمیه سن عایشه رضه دیدیکه یا رسول الله
بیورك اول نه نسنه در رسول الله بو آیتی اوقودی عایشه اوزرینه عایشه دیدیکه یا رسول الله بو نلره
ایچونمی انا مه انا مه طا تشدوررسن والله بن الله‌یی وانك رسولنی ودخی دار اخرتی اختیار
قلدم اوت سندن دیلرم یا رسول الله سایر خاتونلریکه بونم اختیار قلدوغم خبر ویرمیه سن
کوره وزکم اندن دخی نه جواب ویردلر رسول الله بیوردیکم انلردن هیچ بری بونی مورمیه الا
بن خبر ویردم عایشه الله‌یی ورسولی وجنتی اختیار قلدی دنیا نعمتی اوزره ویرنده فقر محنتی
اختیار قلدی زیرا بنی حق تعالی امر دشوار ایچون کوندرمدی بلکم دشوار لری بلدورب
تیسیر قلمغیچون کوندردی پس اول کیم وقلان خاتونلری دخی جمع ایدب انده دخی بو آیتی
اوقودی بو اشه انلر دخی محیر قلدی وبیوردیکه عایشه الله‌یی ورسولی ودار اخرتی اختیار
قلدی دنیا محنتلریله سزنه دیرسز انلر دخی جمله دولرکه بزدخی الله‌یی ورسولی ودار اخرتی اختیار قلدق

بو محن دنیا بلا و هولان فراقی و نعم اوردیغه و دخی بوندن بوردی یا نساء النبی من
یأت منکن بفاحشة مبینة یضاعف لها العذاب ضعفین وکان ذلک علی الله یسیرا
یعنی حق تعالی بوردی ای رسولنک خاتونلری هر کیم سزدن بر کزیر قبیح اشلسه که نه الله و رسوله
یرارلسونکه غیر بدیلک عذابنجم اکا ایکی اولور عذابی زیرا هر کمسه کم الله قتنده شریف و قدری
عزیز اوله انک صغیر کناهی الله تعالی قتنده کبیر اولور عقوبتی دخی اکا کوره قتی اولور سزکم جا
هلدن جمش کناه یرلغتر شوندیکم انک بری عالمدن یرلغتر زیرا عقوبتی تضعیف ایتمک حق تعالی
دشوار دکلدر عجزی یوقدر و دخی بوردیکه ومن یقنت منکن لله ورسوله وتعمل صالحا نؤ
تها اجرها مرتین واعتدنا لها رزقا کریما یعنی هر کمسه کم سزدن الله و رسوله مطیع اولسه
دخی نکریه لایق ترکلو عمل اشلسه بز اکا اجرن و ثوابن ایکی قات ویررز و اجماع ایجنده بز ایکون
بول نعمتلر حاضر ایتوب دوریرز کم بی حد در و دخی بوردیکه یا نساء النبی لستن کاحد
من النساء ان اتقیتن فلا تخضعن بالقول فیطمع الذی فی قلبه مرض وقلن قولا
معروفا یعنی حق تعالی کور رسولنک خاتونلرینه بوردیکه یا رسولنک حلالری سیز غیری عورتلر
کبی دکلسز اکر سز معصیت قلمدن صقنسز الله و رسوله مطیع اولسز سز و کزری کسه یه
نه قتی و نه عشق سویلمک کم عشق سویلمکله قتنه لندوره سز و قتی سویلمکله انجه سز بلکم بو ایکیتک
اراسنده سویلمک که اول ایودر زیرا بو معلومدر که قتی قویه نامحرم کلسه روا دکلدر اول عورتکه
اکا کلام قرشدوروب عشق دلدر جواب ویره که کوکلنده فجور اولان کمسه ایدن یکا میل ایده
انلرن فساده اولشه بس کرکدر که مختصر کلام ایله رد ایده و دخی بوردیکه وقرن فی بیوتکن

ولا

ولا تبرجن تبرج الجاهلیة الاولی واقمن الصلوة واتین الزکوة واطعن الله ور
سوله انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا یعنی حق تعالی
بوردیکم یا رسولنک خاتونلری وقارلیه حیالیه اولوب کزده اوتورک کندو کزری اوکی جاهلیت
قومی کبی زینتلنوب کمسه اشکاره قلمک بش وقت نماز کزری تمام قیلک و مال کزلک زکاتن
ویریک والله و رسولنه امر ایتدوکی اشلری یرینه کتورک و نهی ایتدوکی اشلردن یغلنک
بدرستی الله تعالی دیلرکم سیزی هر مردادن و هر امر خبیث اشلردن اریدوب پاک ایده
یا رسولنک اهل بیتی انی دلرکه سزه عسره اوله و دخی بوردیکه واذکرن ما یتلی فی بیوتکن
من آیات الله والحکمة ان الله کان لطیفا خبیرا یعنی یا اهل بیت رسول شول سیزنک
اراکزده اوقونان قرآن عظیمی حفظ ایدک و اول ایتدیکم حلال و حرامی و احکام شرعی
بیان ایدیجیدر دایم انی ذکر ایدک و دخی حکمت و موعظه لرکه انده وارد رانی فکر ایدوب انوکله
اوکنلنک بدرستی الله تعالی لطیفدر کم امر ایتدی رسولنه ایت اول خاتونلره که لطفله دیرلر
دخی خبیردر کم انلرک نه قلدقلرینی جمله بیلور و انلره وعظ نصیحت قیلور و دخی بوردی ان
المسلمین والمسلمات والمؤمنین والمؤمنات والقانتین والقانتات والصادقین
والصادقات والصابرین والصابرات والخاشعین والخاشعات والمتصدقین
والمتصدقات والصائمین والصائمات والحافظین فروجهم والحافظات والذاکرین
الله کثیرا والذاکرات اعد الله لهم مغفرة واجرا عظیما بو ایتک سبب نزولی بودر که
چون حق تعالی رسولنک حلالرینی ذکر ایدوب احکامی بیان قلدی سائر مؤمنلرک عورتلری

دولرکم حق تعالی سیزی ذکر ایلدی بزی اکندی واکر بزده دخی خیر اولیدی بزی دخی ذکر ایدردی
بوندن اوتر وحق تعالی سایر خاتونلری دخی جمع ایدوب بوایت ایچنده ذکر ایدوب بیوردیکه تحقیق
مسلمان اروم مسلمه عورتلر کریزه مطیع ومنقاد اولدلر دخی کرچکلین وبرلین ارلر وعورتلر
ودخی برقرحکم اوزره مطیع اولان ارلر وعورتلر وایمانلرنده صادق اولان ارلر وعورتلر
ودخی احکام دین اوزره صبر ایدیجی ارلر وعورتلر امری برینه کوروب نهیدن اجتناب ایدنلر
دخی نکریدن قورقوب کناهلردن صاقنیجی ارلر وعورتلر ودخی صدقه ویریجی ارلر وعورتلر
دخی الله رضاسیچون اورج طوتیجی ارلر وعورتلر ودخی فرجلرینی زناون صقنیجی ارلر وعورتلر
ودخی دل وکوکلیله الله‌نی ذکر ایدیجی ارلر وعورتلرکم واردر حق تعالی بونلر ایچون دنیاده
مغفرت حاضرلشدورکم کناهلرین برلغیه وآخرتده دخی اجر ایچنده اولومرتبه‌لرحاضرلشدر
سعادت اول ارلریلن وعورتلریلکه اولمرتبه‌لری حاصل قیلمه بوذکر اولنان عملری فعل کتوره
ودخی بیوردیکه وما کان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضی الله ورسوله امرا ان یکون
لهم الخیرة من امرهم ومن یعص الله ورسوله فقد ضل ضلالا مبینا بوایتنک سبب
نزولی بوایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عمیسی قزی زینب کم جحش قرندشی دیکه یا زینب
دیلرمکه سنی زیده جفتلندورمکه حارث اوغلیدر زینب دیدیکه یا رسول الله بن اول زیدی
کندومه روا کورمزن زیرا سنک عمک قزیم بنی نه روا کورورسین حق تعالی بوایتی اندوب
بیوردیکه بوقدر هیچ بر مؤمن اره وعورته که حق الله تعالی ورسولی انکا براش حکم ایلیه جفتلندر
بکیون اول حکمه اختیاری کندو الله قیلمه الله تعالی‌نک ورسولنک حکمنه مخالفت قیلوب عاصی

اوله

اوله تحقیق اول ظاهر ضلالت اوزره اولور چون زینب بوایتی اشیدوب کلوب رسول الله
دیدیکه یا رسول الله سکا مطیع ومنقاد هرنه که دیلرسک اشله ودخی حق تعالی بیوردی واذ تقول
للذی انعم الله علیه امسک علیک زوجک واتق الله وتخفی فی نفسک ما الله مبدیه
وتخشی الناس والله احق ان تخشیه فلما قضی زید منها وطرا زوجنا
کها لکیلا یکون علی المؤمنین حرج فی ازواج ادعیائهم اذا قضوا منهن وطرا وکان
امر الله مفعولا یعنی بوایتنک سبب نزولی بوایدیکم اول زینب حقنده قضیه بودرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم اول سوق عکاظده زیدی صقون الوب اذاد قیلوب اوغل ایدنمیدی
زینبی انکچون دیلدیکه البویره زینب غایت جمیله خاتون ایدی اما بر مقدار تیزلکی وار ایدی
رسول الله دیلدوکده اکرکندو ایچون دیلرسه راضیه اولدی اما زید ایچون راضیه اولمدی
چونکه حق تعالی‌نک بوایتی نازل اولدی اختیاری رسول الله‌نده قالدی رسول الله انی زیده
نکاحلندردی چون زید انکله خلوت اولوب دخول ایچون رسول الله اون التون وتمش
درهم وبرکوکلک واوزرینه چارشف کوندردی والتی مد بغدای واوتور صاع خرما دخی
ویردی چون زید زینب قتنه بر زمان اکلندی برکون رسول الله برحاجت ایچون زیدک اونه
واردی مبارک الین دق باب ایچون قویه قودی اعلام ایله یا مر الله قولجلدی زینب خودبالکز
کوکلک برله اوتوردی رسول الله حمان زینبک حسنی وقد قامتی کوردوب مبارک کوکلنه
خوش کلوب میل واقع اولدی دیدیکه سبحان الله مقلب القلوب والابصار سنی دیوب
فی الحال کیرودی زید اولوقت اونده دکل ایدی برزمان کلدی زینب رسول الله‌نک

كلوب كيرو دونب تعجباً سبحان الله ديدوكن خبر ويردى زيد اكله ديكه رسول الله دن
رغبت قويدى همان دمر زيدك كوكلنه كرامت واقع اولدى بامر خدا زينبدن نفرت ايدب
رسول الله قتنه كلدى ديكه يا رسول الله ديدمكه صاحبمدن ايريلم رسول الله بيوردى
سبب نه كوكلوكه شبهه مى كلدى ديدى يوق يا رسول الله بن اندن خيردن اوتى نسنه كورمدم
نكى بنم اوزريمه اول نسب شريفيله اولونور كاهى بكا زحمت ويرر رسول الله قلبنده بو ايديكم
زيد طلاق ويرسه كندو چقنلنه اما كوكلنده سرى اظهار ايتيوب زيده ديديكه قورق
تكريدن اول زينب حقنده سن ايرلما غيله پس حق تعالى بو آيتى اندوب بيوردى ديكه يا محمد سن
ايدرسن زيده حق تعالى اكا اسلام نعمتن عطا قلدى وسندخى اكا انعام ايدب معتوق اولوب
ازاد قلدك عورتكى طوت قويوبرمه كل طلاق ويروب درسين تكريدن قورق اندن ايريلم
ديرسن كوكلكده كزلرسن شول نسنه كه الله تعالى اظهار ايدجكدر يعنى كوكلكده انك
محبتى ورغبتى كزلودر كه الاسن بو خلقك ملامتندن قورقرسن كه ديه لر زينب بيوردى
دى عورتكى بوشاديوانده كندو الدى ديه لر قورقه الله تعالى حقلو وقدر كه اندن قورقه
سين عمر بن مسعود وعائشه رضه دولر كه هيچ رسول الله اوزرينه بوندن قتيرق آيت انزل
اكر رسول الله كندويه وحى اولنان نسنه دن كزلسه بو آيتى كزليدى پس حق تعالى بيوردى ديكه
چون زيد زينبدن حاجتى برينه كتوردى بز اكا طلاق ويردك عدتى كچدكدن نصكره
انى سكا نكاحلندردق كه تا مؤمنلردن بر كمسه كه اوغل ايدندوكنك عورتلرين نكاحلنه
حاجتلرين قضا ايتدكدن نصكره اول مؤمنلره كناه اولميه تكم سن نكاحلندك زيرا بو نسنه

الله

الله تعالينك حكمنده مقرر ومقدر اولمشدر برينه كلدى حسن بصرى رحمه بيوردى زينب رسول
الله صلى الله تعالى عليه وسلمك سائر خاتونلرى اوزرنه فخر ايدب ديرديكه سيزى رسول الله
اتا لريكز نكاحلندردى اما بنى يرلريكز كوكلريك وعرش كرسك تكريسى نكاحلندردى ديرايدى
چون رسول الله زينبه نكاح ايدبالدى يهوديلر ومنافقلر طعن ايدب دولركه يا محمد سن اوغل
عورتى نكاحلنق روا كل ديو منع ايدرسين كندو اوغلكك عورتى نچون اندن حق تعالى
اندن سوزلرين رد اتمك ايچون بو آيتى ارسال ايلدى مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا
فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا الَّذِينَ
يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا مَا كَانَ مُحَمَّدٌ
أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا
يعنى حق تعالى بيوردى ديكه رسول اوزرينه كناه يوقدر شول نسنه ده كه الله تعالى مقدر قيلوب
رخصت ويردى اول جيش قرى زينبى نكاحلنمغه زيدن حاجتندن نصكره زيرا حق تعالى
بويله سنت قومشدر بوندن اول كچنلر اراسنده دخى چوق عورتلرى نكاحلنه لر كچن
پيغمبرلر اشلدلر حق تعالينك امرى بويله مقدر اولمشدر البته اولسه كرك شول كمسه كه
الله تعالينك خبرلرين قولرينه ايرشدورر الله تعالينك قورقرلر الله دن قورقمزلر
انده الله كافيدر طاقلق يوندن انلرنه خبر ويررلر سوزلرين كندولرندن دكلدر واوغل
ايدنكله زيد بن حارثه اندن آسى دكلدر لكن اول محمد تكريك رسولدر انك اوغلترى
كيديلر اكر اول بيوك ارلر انك اوغلى اوليديلر اندوخى رسولتر اولدى محمد نصكره خودى

اولمز

جميع انبيانك خاتمى اولان حضرت محمد صلعم حضرتلرينه بيلور عليه در نبوته صلاحى اولانى دخى بيلور ودخى
بيوردى كه يا ايها الذين آمنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا وسبحوه بكرة واصيلا
يعنى اى انلركه بزى برلديلر ورسولمزه وكتابمزه تصديقلر الله تعالى ديلكز چوق ذكر ايلمك
وكيجه وكوندزده انك رضاسيچون بش وقت نماز قيلمك انى تنزيه ايدوب تعظيم ايدك
ودخى بيوردى كه هو الذى يصلى عليكم وملائكته ليخرجكم من الظلمات الى النور
وكان بالمؤمنين رحيما تحيتهم يوم يلقونه سلام واعد لهم اجرا كريما يعنى
اول الله دركم سزى رحمت ايدوب كناهلريكزى برلغر دخى فرشتهلرينه بيوردكه سزى رحمت
ومغفرت طلب ايده لر تاكه الله تعالى سزى كفر قراكولغندن انكله ايمان نورنه چقره وكوكلكلرى
مغفرت نوريله منور قلوب وايمان اوزره ثابت قيلوب كفرى سزدن منع ايليه ودخى سزى
معصيت قراكولغندن توبه نورنه چقاروب كناهلردن پاك ايده وقبر قراكولغندن محشر
نورنه وصراط قراكولغندن جنت نورنه وشبهه لوكمانلر قراكولغندن حجت برهان نورنه
چقاره كم الله تعالى موحد ومصدق قولرينه رحمت رحم ايدر يارين قيامت كونده تحيتلرى
جنت قپوسنه مولا حضرتنه ملاقى اولنجق تحيتلرى سلام اوله ومؤمنلر جنت قپوسنه واردقجه
فرشتهلر انك تحيتلرى سلام اوله ودخى حق تعالى دن جنت ايچنده انلره هديه لر كلوب تحيت
برله قولا سلاما اوله ودخى الله فضلى برله قولره جنت ايچنده كركلو واعلى مرتبه لر برلمشدر
دولت الذكيم سعى وجهد ايدوب انى كندو حاصل قله ودخى بيوردى كه يا ايها النبى انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا وداعيا الى الله باذنه وسراجا منيرا وبشر المؤمنين

بان

بان لهم من الله فضلا كبيرا يعنى حق تعالى بيوردى اى بونه پيغمبر من تحقيق بزسنى امتك
اوزرينه طانق كوندردك تبليغ رسالت قلمغله دخى مطيع اولنلره سنى جنتله بشارتجى كوندردك
دك دنياده وآخرتده دخى نصرتله بشارتجى كوندردك كم مؤمنلره نصرت قيلور زكا فرلر اوزره
دخى سكا عاصى اولنلره وبزم امرمزه مطيع اولميانلره سنى قورقدوجى كوندردك كه بو قولرى حق تعالى
قپوسنه دعوت ايده سن انى بيلدلر وشركى انلردن نفى ايده لر دخى اسلام يولنه سنى روشن چراغ
كوندردك كه سكا اقتدا ايلين جميع ظلماندن قورتوله چون سنك نصيبك برذن بر اولدى
قلدوغلك وقيلدغك كناهلرى بارلغدى بشارت قيل اول مؤمنلره دخى كم انلره نصيب برذن
جنت ايچنده اولو قفل ولسان حاضر اولدق ودخى بيوردى ولا تطع الكافرين والمنافقين ودع
اذاهم وتوكل على الله وكفى بالله وكيلا يعنى حق تعالى يا محمد مكه كافرلرينه ومدينه منافقلرينه
مطيع اولمه قولرى بلالرينه صبر ايله اكر سنى برنسنه يه قورسه سن ايشكى الله امرلركه حق تعالى
سكا حافظ وناصر بر بوايت كافيه ايدر كم مؤمن قولرنه دنيده زحمت اولورسه صبر ايدوب ايشنى
الله تعالى امرلره كندويه بيوريلان ايشه مشغول اوله تاكه الله دن انكا نصرت اوله ودخى بيوردى كه
يا ايها الذين آمنوا اذا نكحتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل ان تمسوهن
فما لكم عليهن من عدة تعتدونها فمتعوهن وسرحوهن سراحا جميلا يعنى حق تعالى
بيوردى كه اى انلركه ايمان كتوردلر چون سز مؤمنه عورتلرنكاحلنه سز انلركله برين كلوب خلوت
اولمدين كره طلاق وبرسكز يوقدر اولمؤمنلره كه سزدن عدت چكلر چون خلوت وقتنده دخولدن
مانع اولر حق شى اولميه يعنى حايض وياخود مريض اولميه بوجهتدن خلوة اولغله اوزرينه مهر كامل

واجبدر اما خلوت وقتنده بومانغلردن برسی اروه غورت موجود اولسه اول خلوة صحیحه اولمز
بحق اول حلونده نصکره طلاق ویرسه اراوزرینه نصف مهر لازم اولور وعورت اوزرینه احتیاط
ایچون عدت لازم بس اکا متعه ویرب کنز الکلام حذر اتمدن طلاق ویره حقندن نسنه کسمیه
ومتعه طلاق اوچ طوتدن بری مهارغیسی بردون برکوملك بونلری نصف مهر بدله ویره ودخی
بوردیکه یا ایها النبی انا احللنا ازواجك اللاتی اتیت اجورهن وما ملکت یمینك مما افا
ء الله علیك وبنات عمك وبنات عماتك وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتی هاجرن
معك وامرأة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبی ان اراد النبی ان یستنکحها خالصة
لك من دون المؤمنین یعنی حق تعالی بوردیکه ای برغمبر بز تحقیق بزسکا حلال قلدق شول
نسنلرکه انلرك مهرلرین ویرب طورسن ثمدی الك النده در اتماسندن غیریه مؤمنلردن
دوره عورتی حلال قلدق سوبله انلرکم دوردندن زیاده عمکیك وار بسه طلاق ویرسونلر ودخی
سکا حلال قلدق شول جاریه لردنکم غنیمتدن حق تعالی سکا حلال قلدی ودخی عمك وعمتك
قزلرین ودخی خالك وخالتك قزلرنکه سنکله بله مکه دن هجرت ایدب کلدیلر انلری نکاحلنغی
سکا حلال قلدق وامتکه دخی حلال قلدق ودخی شول مؤمنه عورتکه کندوبی سکا هبه قلدی
حلال قلدق اکرسن انی نکاحلنغه اراده ایدنك اولورسه لیکن بوسکا مخصوصدر غیری مؤمنه دکلدر
مهرسز عورتنه هبه وجهله نکاحلنمی اولور مهرمثل واجب اولور مهرسز جائز دکل مقابل موردی
اولمکه کندو نفسنی هبه قلدی رسول الله انی مهرسز نکاحلندی اول امر شریك ایدی که مکه دن هجرت
ایدب کلدی ودخی محمد بن کعبدن روایتدر رسول الله اون اوچ عورت جفتلندی التی قریشدن

حدیجه وعایشه وحفصه وام حبیب وسوده وام سلمه واوچی بنی عامر قبیله سندن ویکیسی بنی
هلالدن بری میمونه وبری دخی نفسنی رسول الله هبه قلمشدر بری دخی زینب که ام المساکیندر وبر
خاتون دخی بنی بکردن نکاحلندی بر دخی کندو قبیله سندن امامیحیی بن کثیر روایتنده بو رسالدر رسول الله
اون دورت خاتون جفتلندی ودخی بوردیکه قد علمنا ما فرضنا علیهم فی ازواجهم وما ملکت
ایمانهم لکیلا یکون علیك حرج وکان الله غفورا رحیما یعنی حق تعالی بوردیکه تحقیق بز بیلورزکه
مؤمنلر اوزره زوجلری حقنده نه واجب قلدق برنی واجب قلدقکه دوردن زیاده نکاحلنیه لر دخی
ولیز وطا نفسز ومهرسز نکاحلنیه سز وملك یمینلرنده دخی احکامله واجب قلدق تاکه کندوبی هبه
قلان عورتیه للقدر سن طارلغیه سن که انی مهرسز المغی سکا حلال وحامی قلدق پس حق تعالی غفور
دور یغفرو ورندن زیاده نکاح ایدنلری نهی اولنمزدن اول ورحیمدر دورت المغی حلال قیلورنکاحله
وملك یمینله دخی حلال قیلورکه اکر بیلك دخی اولورسه شول شرطیله که جاریه دن دخی ایکی قز قرداشی
وطیلمیه جمع ایتمیه برنه جماع ایدرسه برنه ایتمیه بو مباح دکلدر ودخی بوردیکه ترجی من تشاء منهن وتؤ
وی الیك من تشاء ومن ابتغیت ممن عزلت فلا جناح علیك ذلك ادنی ان تقر اعینهن ولا
یحزن ویرضین بما اتیتهن کلهن والله یعلم ما فی قلوبکم وکان الله علیما حلیما یعنی حق
تعالی بوردی یا محمد نسالرکدن قنغیسن دیلرسن طلاق ویر وقنغیسن دیلرسك طوت هرقنکی
سنی که ترك ایتمك طلب ایدرسن سکا اندن کناه یوق بوندن لایقدر سکا انلرك کوکلنری مطمئن
اولا ملول اولیه طلاق ورقوسندن بله لرنه اشارتك حق تعالی حکمیله اشارتك ودخی انلر راضی اولمز
جمله سی نفقه وکنه انلره ویرسن بلکه الله تعالی امریله در حق تعالی بیورسرك کوکلکزده بعضدن عدا وتدن

نه واردر کدنیکه جلوده تعجیل عقوبت اقتمز عقوبدر کرمزله ودخی بیوردی لا یحل لک النساء
من بعد ولا ان تبدل بهن من ازواج ولو اعجبک حسنهن الا ما ملکت یمینک وکان
الله علی کل شیء رقیبا مجاهد ایدر حق تعالی بیوردیکه یا محمد سکا حلال دکلدر یهودی ونصرانی
نکاح لنسن زیرا سن کبی نکاحلنسن مؤمنلرک انالری اولور ایمدی انلر مؤمنلرده انا اولمغه دوا
دکلدر بو مسئله لردنصکره انلر جنلنسن یا خود مسلمه دن برنه طلاق ویره سن انلردن انک
یرینه بدل قلمسن الا مکر که کنایه دن سن مالک اولنسن بیع وشرا ایله ویا هبه ایله اندن اوزاق
ادینه سن بزسکا نکاح ایله بوندن روا کورمزز اکرچه انلرک حسنی سکا خوش کلسه اولور
تنکم اسماعیل عیسی قرنی مسندن اولور رسول الله نکاحلندی الله تعالی انی نهی ایتدی
ابوبکر نکاحلندی رسول الله دستوریله پس حق تعالی بو قانلرک اوزرینه حنیفلدن نکاح امرینه
نه قلدقلرین بیلور حدود صلیانه جزاسن قیلور ودخی بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا لا تدخلوا
بیوت النبی الا ان یؤذن لکم الی طعام غیر ناظرین اناه ولکن اذا دعیتم فادخلوا
فاذا طعمتم فانتشروا ولا مستأنسین لحدیث ان ذلکم کان یؤذی النبی فیستحیی منکم
والله لا یستحیی من الحق واذا سألتموهن متاعا فاسألوهن من وراء حجاب ذلکم
اطهر لقلوبکم وقلوبهن وما کان لکم ان تؤذوا رسول الله ولا ان تنکحوا ازواجه
من بعده ابدا ان ذلکم کان عند الله عظیما بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم مسلمانلردن بر
جماعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طعامی وقتنی کوزتمشلردی دستورسز واردوب اوینه
کیروب طعام کله دیو منتظر اولوب وطعام کلوب یدکلرندنصکره اولتوروب اولجق سوزلره مشغول

اولور

اولورلردی حق تعالی بو ایتی انلره ادب صقلمغی تعلیم ایلدی بیوردی ای ایمان اهلی مؤمنلر
نه وقت کوکسه کلوب رسولنک اوینه دستورسز کیرمک مکر که سزی طعامدن نکاه عورت ایده
اولوقت کیرک انک وقتنی کوزدب حاضر اولمک چاغرلنجه وکیروب طعامدن بیه سز تیزجک
طعامنجلنک اوزن اوزاق سوزلره کیرمک سیرک بو فعلکزدن رسولی ایجدرسز کیدک دیمکه سزدن
اوتانور اما حق تعالی بیان ایتمکه استحیاء ایتمز سیزه امر ایدرکم کیریجک دستوریله کیرسز وطعامدن صکره
اوتوروب تیزجک کیده سز بو آیت انکا اشارت قیلور کم مؤمنه کرکدرکم ادب صقلیه وقاریله
اوله چاغرلدن یره وارمیه واکر برکسنک اوینه قونق اولسه کندوی انلرک اوزرینه ثقیل قلمیه
طعام یدکدنصکره جقوب کیده ودخی بیوردیکه چون سیزه رسولنک خاتونلرندن ومتاعلرندن
برنسنه حاجت اولسه انلرک اوزرینه کیرمک بلکه حجاب اردندن قودن دطشره دیلک
سیرک وانلرک کوکللرندن کان ونهصندن اری قلغه بوکرکدر ودخی سیرک صبح
بریکز روا دکلدرکه نکرینک رسولنی ایجیه سز انکچون بیوردیکه عبد الله بن طلحه
دیمشکه اکر محمد اولورسه عایشه بن نکاحلنم حق تعالی بیوردیکه حلال دکلدرکه محمدک
ازواجندن ابدا سیز نکاحلنسز بدرستی بو قصد کز الله تعالی قتنده کی اولور عقوبت
یوننده حق تعالی انکچون نهی ایلدی رسولنک ازواجندن نکاحلنمغی که انلرکی دنیاده
وآخرتده انک خاتونلریدر روا دکلدرکه دخی برکسه انوکله ارایه کیره زیرا عورتک
آخراری کیم اولورسه آخرتده دخی انوکله اولور ودخی بیوردیکه ان تبدوا شیئا او
تخفوه فان الله کان بکل شیء علیما یعنی اکر سن بو نکاحلنق امرنده برنسنه اظهار ایده سن

یا خود کوکلوکزده کزلیه سن حق تعالی سبزك نه لسنه اوزرنده ایدوکلکز بیلور کزلر
وآشکاره کزه جزاسن قیلور ودخی بوردیکه لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ
وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ
وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا یعنی گناه یوقدر عورتلره که اتاری
اوزرینه کیره یا کندولری اوغلنلری اوزرینه یا قردشلری یا قردشلری اوغلنلری
یا قرقنداشلرینك اوغلنلرینه کیره یا خود بونلرك عورتلری یا کلی مسلمه عورتلرك
کندوقولری بونلر کیرمکده پرده سز انلره گناه اولمز ودخی بوردی قورقك ای
نسالر الله حکمنه مطیع اولك اشبو ذکر اولنان قومدن غیریه کندوکزی کوسترمك
تحقیق حق تعالی جمیع نسنه نك اوزرینه حاضردر کوردوسیزك نه اشلدوکزی وانك امرینه
مطیع اولدوغکزی وکوکلوکزده حوش کلیوب طاردوغکزی بیلور یارین اکا کوره
جزاسین قیلور ودخی بوردیکه إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا یعنی حق تعالی بوردی تحقیق الله تعالی فرشتهلریله
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم اوزرینه صلوات کتوردای مؤمنلر سیز انك اوزرینه صلوات
کتوروب اکا سلام ایدك ابا هریره رضی روایت قیلور رسول الله دیکه بوردی هم اوزرینه
صلوات کتورك بکا صلوات کتوردوکلکزده سزی گناهدن اریدیجی ومرتبه کزی زیاده
ایدیجدر ودخی رسول الله بوردی هرکیم بنم اوزرینه برکز صلوات کتورسه حق تعالی اکا
اون کز صلوات کتورر واون گناهنی عفو ایدر ودخی بوردیکه إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ

وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا وَالَّذِينَ
يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا
مُبِينًا یعنی شونلرکم الله‌ی ورسولی انجندلر بهودیلر ونصرانیلر کبی که درلر حق تعالی
نك الی خبردن بغلودر یا خود اول اوچنجی دردلر اولادی وار درهودیلر
حق تعالی بونلره بدوکندن عالی ومنزهدر ورسولی انجندکلری ساحردردیرلر
بجون کاهندردیرلر حق تعالی لعنت قیلور بونلره دنیاده عذاب قیلور مؤمنلر قلبی
النده دیه لنکله واخرتده دخی اودایه عذاب ایدر ودخی شونلرکم مؤمن ارلری
ومؤمنه عورتلری انجیده لربی گناهه بدرستی انلر کتوردیلر اولو گناهلری وعا
صیلری ودخی بوردیکه يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ
اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم مهاجرلر کلوب انصارلرك دیارلرینه قوندلر اول حوالی بونلره طارکلدی حوایجلرین برینه کتورمز اولدلر قجن کیجه اولسه
اول خاتونلر طاغدن بکا قضاء حاجته کیدرلردی مدینه نك مفسدلری چقوب یول
کوزدوب اوتورلردی جاریه طلب ایدرلردی که انلرکله فعل فاحش ایده لر اما حرلر
امه‌ی فرق ایده مرکردی زیرا الباسده برابر ایدلر هرکیچه غمز ایدب انجیدرلردی سکوت
ایدب طنیه‌ی انجیدرلردی عتاب ایدندن الچکرلردی بو خاتونلر ارلرینه شکایت
ایتدلر انلر دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر ویردلر الله تعالی بو ایکی ایتی اندردوب

اول مؤمنلری ومؤمنه‌عورتلری انجیدنلری منع ایلدی بیوردیکه اول اخاتونلره وقزلره
ومؤمنلرك عورتلرینه اینکه چاوشقلرین باشلرینه ویوزلرینه اورتوب کندولرین پرده
ایلرناکه اوتکلرینه لوحرایرلرندر وبلنکه انلر بولابقدر اذا اولنمیه حق تعالی غفور در
ورحیمدر بو لغزشول کشیلرکه مؤمنلری ومؤمنه عورتلری انجتمکدن رجوع ایدوب توبه
قیله ویوندنصکره بیوردیکه لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْ
جِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا مَلْعُونِينَ
أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا یعنی حق تعالی بیوردکه اول منافقلر نفاقلرندن
بغلقزلر اولورلرسه دخی شونلرکم کوکلرنده زنایه میللری وارتوبه انمزاولورلرسه
اول اراجیف خبرلری ویریجیلر مدینه ده یلان سوزلردن امتنا انمزلرسه عزتمه
حقیچون انلرك اوزرینه مسلط قلم وتحریص ایدیریم بر کشه اصلیله انلری هلاك ایله
شویلکه مدینه ده سنکله ساکن اولورآزقاله ودخی انلری قتلدن سورکل مطرود و
ملعون اولوب هرقنده کم انلر بولنسالر طوتولوب دیه لنمشویلکم دیه لنمکدر رجوع منافقلر
دیه لنمکی اشتدلر مؤمنلردن الچکدلر بوندنصکره بیوردیکه سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا
عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا یعنی حق تعالینك سنتی بویله جاری
اولمشدرکه بوندردن ایلروشونلرکم کوکلرنده نفاق کزدیدر حق تعالی انلرك اوزرینه
پیغمبرلرنی مسلط قیلوب دیلندوره حق تعالینك سنتی تبدیل وتغییر بولمق دکل

البته

البته اولسه کرك ودخی برشخص کلوب رسول حضرتنه صوردیکم قیامت نه وقتدر رسول
الله بیوردی صوریلان کشی صوراندن یك بلرنس حق تعالی بوایتی اندرب بیوردیکه یا محمد سندن
صوررلرکم قیامت نه وقتدرسن اینکم انك علمی الله قتنده درنه بیورسك اولاکه اول قیامت
قرب یعنی یقین اوله عبدالله بن عمر رضی ایدر قیامتك علامتلرندندرکه سوزلر چوق اوله اما
عملدار ازاوله وقتده شرلولر واریسه اهل منصب اوله خیر اهلی ایقده قاله حمارت اوزره
ویمورلر ازاوله اولمرتبه مسجدلر ایچنده فاسقلر غلبه‌سی چوق اوله زنادن اوغلنلر طوغمق
طوغق ظاهر اوله اکسزدن اولم چوق اوله ورافضی جماعتی چوق اوله ویوندنصکره بیوردی
إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا
وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ
مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا یعنی بدرستی حق تعالی کافرلری رحمندن ایراق
ایدب دنیاده قتل ایله آخرتده سعیر عذابنی حاضرلادی شویلکم انده مخلد اولرلر ابدا هیچ
بردوست بولمیه لرکه انلره منفعت قیله وبرمانع بولمیه‌لرکم انلری عذابدن منع ایده دخی
اول کونکه حسنی قیامتده دونه واقلبی قرالوغه مبدل اوله کوزلری اول فعلارنه پشمان
اولوب کندولره سرزنش ایدب دیه لرکه ای وای بزه کاشکی دنیاده الله تعالی امرنه مطیع
اولوب بیوردقلرین طوتیدق رسول الله دعوتنه اجابت قیلوب حقنه متابعت قیلدق
اندن دونب حق تعالیه عذردلن اجوب دیه لرکه ای پروردگار بزه بدرستی بزاول اولولرمزی

مطیع اولدقلرنی طریق اسلامدن منع ایدرلر کفر ضلالت یولنه دعوت قلدقلرای برادر
مولامز برادر عذابدن بری انلرك عذابلرینه قوت انلره زیاده قلمق بری انلر کفراه قلدقلرا انلرك
عذابن بوزون زیاده قیلور برآیت کا اشارت قیلور کم علیه عمل قلیان عالملره کم کندوزی
تابع اولن مومنلری طریق حقه ارشاد ایتمیوب کندولرك قبیح افعالرنه شریك ایدوب کندوزی
کبی انلری الهدن ایراق اتسلر انلر دخی رانده اوینلری دخی اشبو کافرلر کبی ندامت دوشب
حسرتلر بیسرلر کم قطعا شفقت اولیسر دکل ودخی بوردیکه یا ایها الذین آمنوا لا تکونوا
کالذین آذوا موسی فبرأه الله مما قالوا وکان عند الله وجیها یعنی حق تعالی بوردیکم
ای اندکم موحدلر ومصدق قلرسز دخی رسولی ایچنده تنکم بنی اسرائل موسایی ایچنده دیلر
حق تعالی موسایی بری قلدی انلرك تهمتلرندن انلر شرمسار اولدلر موسی الله قتنده جاه وکرامت
اتی اولدی سبب قصه بودرکم بنی اسرائل قومنك عادتلری بولدیکم بحق غسل استرلر عریان
اولوب ایدرلردی بربرینك عورتنه نظر ایدرلردی موسی عم غسل اتسه خلق ایچنده اتمزدی
اول قومدن بعضسی دیدلر موسانك حیالری دبه درا انکچون بزمله غسل اتمز حق تعالی دیلدیکه
موسایی اول تهمتدن بری قیله برکون موسی واروب صوکنارنده طونن چقاروب برطاش
اوزرینه قوردی صویه کیردی اول طاش حقك امریله موسانك طونن کتوروب خلق ایچنده
قاچدی موسی چقوب اردنه دوشدی چاغردیکه یا طاش طونمی قوتا اکادك کم خلق
نظر ایتدلر موسانك اول عیب یوق جلدسی جمیل اولدلر بو کز طاش انده طوردی موسی عم
طونن الوب کیدی اول طاشی برقاچ کره عصایله اوردی باهر بره رمه بوردی اول طاشنه الق بره

یا خود بدی بره عصا وقدی اول طوقدوقی بره بول بول اثر ایتدی قیچیلر دیدیلر که موسانك
انجه کلری بوایدیکم برکون موسا هرون برسفره چقدلر هارون انده وفات ایتدی موسی عم
کلدی اول قوم طعن دلن اوزادوب دیدلر که موسی قرنداشین دبه لدی موسی عم انی اشدوب
انجندی اول تهمت قلان قومدن برجماعت الوب هارونك قبری اوزرینه واردی حق تعالی
هارونی دری قلدی خبر ویردیکه کندو اجلیله اولدی ودخی بوردیکه یا ایها الذین آمنوا اتقوا
الله وقولوا قولا سدیدا یصلح لکم اعمالکم ویغفر لکم ذنوبکم ومن یطع الله ورسوله
فقد فاز فوزا عظیما یعنی حق تعالی بوردیکه ای مومنلر قورقك الهدن اکا مطیع اولك نه کم
سویلرسکز ثواب سویلك عدل انصاف اوزره سویلك بربرکزی اتاسندن غیریه نسبت قلمك
اتاسن قیوب برفلان اوغلدر دیمك ابن عباس رضی بوردرسوز وکزدیکزده اخلاصیله لا اله
الا الله اولسون تاکه عملریکزی اصلاح ایدب قبول ایلیه وکناهلریکزی برلغیه هرکم کم کزلوسکاز
الله ورسوله مطیع اوله تحقیق جمیع خیر اول نصرت بولوب کامل نصیب ایرشدی سعادت
ابدی بولدی ودخی بوردیکه انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین
ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا مجاهد ایدر
حق تعالی چونکه امانتی برانده برلرکه کلره وطاغلره عرض ایلدی که کتوره لر هیچ بری راضی
اولمدلر قورقدلر که حقنی یرینه کتوره میلر چون ادمی برندی کا عرض ایلدی اول قبول ایدب
کتوردی اول امانتی بونونه الدقدنصکره اراده اویله دن اکندوقتی اولنجه جنتدن سورلدی
ابن عباس ایدر اول امانتی قرا یصلر درکوکلره وبرلره وطاغلره عرض ایلدی بوردیکه الذی قبول

ایچنده کیله‌لر اندر دلرکه یارب ایچنده کی نذر حق تعالی بیوردیکه اکرانی کرکلو عقلیله سز خیر عوضلر
بوله‌سز واکر تقصیر ایده‌سز انکله عقوبت اولنه‌سز دولرکه یارب بو عرض ایتدوکن اختیار اوزره
ایسه بزانی کتورمکه طاقت کتوره‌مزز واکر ایجاب وتکلیف بوندن ایسه الدن نه کلور کتوره‌ور
وحفظنه جهد ایده‌وز چون اول عرض اولنان اختیاری ایدی حق تعالی اندن تجاوز قیلدی
انی آدم اوزره عرض قیلدی آدم انی قبول ایدب کتوردی ابن مسعود رضی الله عنه دن روایتدر که
حق تعالی اول امانتی برطاش مثالنده یرادوب برندی کوکلری ویرلری وطاغلری وصوت قیلدیکه
کلوب انی کتوره‌لر بوندن کلی انکا وارمدلر بزانی کتورمکه طاقتمز یتمز دولر آدم پیغمبر عم چاغرلدیغن
کلوب انکا بایشدی یزدن دیرندی دوکه اکر بونی کتورمکه امر اولنه‌سن کتوردم دولرکه انکا کتوردی
آدم انی دیزنه دك کتوردی کیرو یزنه قودی دوکه والله اکر دخی زیاده کتورمك دیلسم کتوردم
دولر کتور کیرو یلنه دك کتوردی کیرو قودی دوکه والله‌ی دلسم دخی زیاده کتوردم دولر
کتور بوکزاومزی اومزی اوزره قودی دیلدوکی یه اشغه قویه حق تعالی بیوردیکه قومکانده
دورسون که بزم اول امانتمز سنوك بوینکده اولسر دخی سنك ذریه‌نك بوینده اولیسر تا قیامته
دکین بدرستی اول آدم کندویه ظلم ایدیجی اولدی قبول ایتمکله دخی جاهل اولدی بلدیکی اول
کتوردوکنك عاقبتی نه اولسر تا قیامته دکین دخی ابن مسعود ایدر اول امانت بش وقت نماز
دردخی زکات ویرمکدر وحج وارمقدر واورج طوتمقدر وهر سوزن کرجك سویلکدر ودخی
بورج اوده مکدر ودخی اشده عدل اوزره اولمقدر ودخی اولچکده وترازوده عدل ایتمکدر
بوندردن دشوار امانتر مخلوقدر که انده حیانت بولنمه کشنك اعضالری دخی امانتدر انی

بیورلمد

بیورلمدق بره صرف ایتمه که خاین اولوب بارین الله عذابه مبتلا اولیه وبیننکه بیوردی که
لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا یعنی حق تعالی بو امانتی ایکچون عرض ایلدی کم بونکله منافقلرك
نفاقی ظاهر اوله ومشرکلرین شرکی ومؤمنلرك ایمانی اعتقادی ظاهر اوله تاکه منافق ارلر ومنافق
عورتلر ومشرك ارلر ومشرك عورتلر عذاب قیله امانتی صقلیوب خاین اولدقلریچون ومؤمن
ارلر ومؤمن عورتلر توبه‌لرن قبول ایدب رحمت قیله پس حق تعالی غفور ودیرلر ورحیم در اسرکی
شول قولقینی که امانتده قصورلری بولونه ولکن اهانت ایدوب خاین اولیه والله اعلم

سورة السبا خمس وخمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ
یعنی حق تعالی بیوردیکه جمیع وسپاس الله تعالیه لایقدر که جمیع کوکلر ویرلر انچنه نه وار ایسه
جمیعسی انك ملکیدر بوکلی انك مخلوقدر خالقی اولدر وبوکلی انك واولغنه ویرلکنه دلیلدر
ودخی آخرتده حمد وشکر یه انك ایچوندر جنت ایچنده اوچاق اهلی مغفرت اولدقلری وقتن
دیه‌لرکه الحمد لله حق تعالی بزی قوندردی قرار طوتجق یرکه ایرق انتقال یوق زهی پادشاهکم
حکیمدر حکم ایدب اولری دیرکوردی وخبیردر جملتك حالنی بیلور ودخی بیوردیکه يَعْلَمُ مَا يَلِجُ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ
یعنی حق تعالی بیلور شول نسنه‌یکه یر کیرور واولور ویغور لر وجواهرلر وکزلو کنجلر کیر دخی
کوکدن اینن یغورلر ورزقی دخی قولترك نازلرین ونیازلرین بیلور فرشتهلرك اندکلرین

وجهد قلبی بیلور وجهد قولدی اسر کرغفور یا رلغر عقوبتی تعجیل اغر ودخی بیوردی
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ
عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ يعنی بوکافرلر ورلرکه بعث بوقدر بزه قیامت کلمز حق تعالی بیوردی یا محمد ایت بلی والله
ربم حقیچون اول بعث کونی سیزه کلسرکه بنم ربم غیبلر بلجی پادشاهدر هیچ برشنه انك
علمندن غائب دکلدر ذره قدر برلرده کوکلرده هیچ برشنه اولیه که اول نسنه‌نك بیوك
ویاکوچك اولمه الا حق تعالی لوح محفوظده ذکر ایدب بیان ایلمشدر تاکه دنیاده کوکلو عملاتر
اشلیوب اعتقادلرین محکم قلنلره اولونوابلر وعوضلر قیلمز زیرا انلر اولردکم کناهلری تقصیر
وجنت ایچنده کرکلو نعملر اولرکچوندر حاضر ایلمشدر ودخی بیوردیکم وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا
مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ یعنی شوندکم سعی ایدب دورشدیلر
برفرکلارنی تکذیب ایدب دلیلارنی باطل قلمقده بربرندن اوکردب اولیه‌لر صنورلرکه بزی
عاجز قیلوب الیمزدن فوت اولمز اندردکم اولر طوایفنده انده قتی کوینده ورجی عذاب واردر
ودخی بیورلرشوندکم انده کتاب ویرلدی اول کتابرینه ایمانلری وارشول قرآنکه ربکدن
سکا اندرلدی اول حقدر دعوت قیلور بوخلقی دلالت ایدر اول ربك طریقنه کم عزیزدر
بیقیمبرلرنه اجابت قلمیندر انتقامله عقوبت ایدرکه انك کلی فعلی محمودر ودخی بیوردیکم

وقال

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ
أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ
یعنی اول کافرلر بربرلرینه دیرلرکه سزی دلالت ایدب بلدورم شول کشیك اوزرینه کم سیزه
خبر ویرر ایدرکم بنی سزاوشکز طیراق التنده چوروب اریوب کتسکز اندنصکره کیرو
یرادیلوب وجوده کلسرسز بلمزکم الله اوزرینه کذب ویلانمی دوزب سویلر بوخسه انك جنونی
وارمی دیدوکن بلمز حق تعالی انده خبر ویرب بیوردیکه اول رسولك نه کم دیدوکی حق اولسرانما
انما الفرانی انی اشیدوب انکا ایمان کتورمزلرانی تکذیب ایدرلر انده دنیاده غایت بعیده درو
آخرتده عذاب شدیده درودخی بیوردیکم أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ یعنی
حق تعالی بیورر نظر ایدب کورمزلرمی بومنکرلر اوکلرینده اردلرینده بوکوکلری ویرلری تابلدکم
بوتونوندن کوکلری معلق طوتان ویرلری صو اوزره طوتان قادردرکه بونلری اولدکدن
صکره کوردرکوره بجه انکار ایدرلر انکارلرینك جزاسین بردخی انلری دیلرسوز یوتدوره وز
یاخود کوکلرده برباره بلوط اوزرینه یاغوب التنده انلری هلاك ایده وز بدرستی
بوکوکلر ویرلر برادلمده علامتلر وارحق تعالینك قدرتنه عبرتلر کم الله تعالینك عبادتنه
اقبال اغشدردلی ذکره قلبی شکره بدنی صبره درودخی بیوردیکم وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا
فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي
السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز اول داوده فضلمز دن

ملك ونبوت ويردك تاكه طاغه امر ايدوب بيوردى تاكه باطاغ سندخى داود ايله تسبيح انكل
كوندزك تاكيه بدك ودخى قوشلرى اكا مسخر قلدق اولدخى انكله بله تسبيح ايده دخى
دمورى اكا خمير كبى يمش ايدوب يردك ديدك يا داود اول دمورى دن تمام حرب ايچون
كوكلر دوزكل دخى بدك داوده كه تقدير انكل اول زرهك تاليفندن اينى واوزنى وكيك
لكنى وطار لغنى تاكه كيك وياداراوليه دخى بنم فريضه لرمى بريه كتوركل پس سزك امركز
بكا خبر وكلدر بوندنصكره بيوردى وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ
وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ
عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ يعنى حق تعالى بيوردى كه بر سليمانه قنى اسحق يلى
مسخر قلدقكه بساطنى تخيله كتوردى قوشلق وقتنده اصطخر دن كيدردى قدسه كلوب
ايكسنك اراسى سرعتله براليق يول ايدى دخى بر سليمانه صوكبى ارغش توج چشمه سين اقدردق
انوكله نه دلرسه ياپدوره ودخى بر سليمانه جنلردن بركسه مسخر قلدقكه انك الذه نه ديلرسه
اشلر حق تعالى دستوريله هركسه كه انلردن عاصى اولسه بز اكا عذاب سعيردن طاتدوردق
ودخى بيوردى يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ يعنى اول شياطينلر وجنلر
سليمانه نه ديلرسه انكچون مسجدلر وكوشكلر اشلرلردى دخى جفقلر دوزرلردى هربرى
براولوحوض كبى هرجفقده طعام يكده بيك كشيدن زياده اوتوردردى دخى طاشدن
چوملكلر اويرلردى طوردوغى يرده اويرلردى بيوكلكى ايچنه يوزدن صغاردى حق تعالى بيوردى

چون

چون بونقدرى انده انعام قلدم ديدمكه يا داود آل ايدى بر عمل اشلك كه بر فرقه عزك
شكرى اوله اما بر فرقه عزدن شكور ازدر زيرا شكور اولدركم هر حالده انك عادتى شكر
انك اوله وهر شكر ايدكجه اكا كرو شكره توفيق التهدندر اول توفيق اوزرينه دخى شكر ايليه بونك
كبى قوتلر ازدر ودخى بيوردى كه فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ
تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ
الْمُهِينِ يعنى سليمان عم بيت المقدسى جنلره بنا قلدوروب اشلردى هنوز تمام اولمامشدى
سليمان قورقوسندن اشلردى فجى سليمان نمازه دوردسه قيامنى غايت طويل ايدردى ونماز
دن فارغ اولسه محرابده براوت يمش كوردى وصوردى سن نه دردهسين واسمك نه
اول اوت دخى اسمن وحاصلسين بيان ايدردى سليمان عم دخى يازردى تخميكى ادويه لرك
اصلى وعاقبتلرك اكثرى اندندر چون سليمانك عمرى آخر اولدى بركون باشن سجده دن قالدردى
كوردى براوت يمش سليمان عم اكا صوردى كه اى ندر آدم خرنوب دردى يعنى
سنك مملكتن خرابلغه دليلدر برزوقت سليمان عم غصه لندى بر زمانده سليمانك وقتى
تمام اولدى ملك الموت روحن قبض ايتمكه كلدى اولوقت سليمان عم محرابده وارمشدى كه نماز
قيله اما اول وصيت قلش ايدى كه اكر بن اولورسم بنى جك دفن ايتمه سز شياطين طاغلوب مسجد
شريف ايترقالمه پس سليمان محرابده ال قلدوروب كه تكيه ايله ملك الموت ايردى سليمان عم دديكه
نيه كلدك دديكه قبض روح ايتمكه سليمان عم دديكه اهل بيتم وداع ايدهيم عزرائيل ايدى امر اولنوب
اول جنده قبض ايلدى جميع اهل ايمان روحيچون وسليمان عم روحيچون ورسول الله روحيچون فاتحه

چون سلیمان عم خرنوب اغاجندن برعصا دوزمشدی اکا دیانوب قیامه قالدی جنیلر آدمی علیه السلام
دیرلر که بزغیب بیلور دی سلیمان عم حق تعالیدن دیلدیکه انک اولومنی اشکاره قلیه تابت المقدس تمام
اولمیجه بس سلیمان عم اولدنکره تامر بریل عصایه دیانمش و وردی اتش جندن بوینک خبری اولدی
عصاسنی قورد یدی اوزلدی سلیمان عم دوشدی کوردیلر سلیمان اولمش اول قورده ارنه دیرلردی
خلق بلدیلر که سلیمان نه وقت اولمش روا دیلر عصاده قورد طوردوغی یره نشان ایلدیلر برآیه دک
کوزندلر نقدیر برآی تمام اولجق قیاس ایدیب کوردیلر اولوقه دکین اول قوردک یدوکی تمام برباق
اولمش بلدیلر کم سلیمان عم فوت اولمی بریل اولمش بس بوندن اوتروحق تعالی بیوردی اول جنیلر غیب
بلیدی خورلغدن زحمت چکوب اول اشده قالیدلردی اول جنیلر دیرلردیکم بوارضک برنمر اوزرینده
بحق حقی وار اولوقدن بروایخ اجنه بالحق بولندوغی اندن بس اولوقت مسجد تمام اولدی
سلیمانک قوتی ظاهر اولدی شیاطینلر طاغلدیلر بوندن نصکره حق تعالی سبا ملکندن خبر ویرب
بیوردی لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ
وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ روایتدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن صوردیلر سبانه
نسندر بیوردیلرکم برکشینک آدیدر ابن عباس رض بیوردیلرکم اول جن شهرلرندن برشهردر حق تعالی
عنک اون اوچ شهرین اون اوچ پیغمبر کوندردی تاکم اول سباده اول رسولرجمع اولدقلری برکوی
واریدی یمنده اکا واردیلر حق تعالینک انعامیدن ذکر ایدوب و عذاب عقابیله قورقدیلر
اندی توحیده دعوت قلدیلر انلرایا ایدوب بلاندلر وسدیدن روایتدر که انلرک برلری
وینتاری بی حد ایدی باغچه لرادا سنده بولنری وار ایدی ایکی یکا باغچه لرک انجاری بودتاری یوزلری

بورومش

بورومش ایدی کونش کوزنی ایدی شویله کم برکشی باشنه برسنی قوب اوچ باغچه ارا سنده کنسه هیچ
الیمنه صوتسه دوکولدیلر سنی سی طولردی انواع یمشدن اول باغچه لری نهایه اولوایدی اوت
کونلک یول کلوردی ایکی طاغلر ارا سنده بر دره ایدی اول دره نک اغزن باپوب سد اتشلردی حون
زمانده یغورلر یاغوب اول دره دوچه اولوردی اول سدک اولقندن قولر قومشاردی
بحن دره طولو اولسه اغچار وبستانلر صویه محتاج اولدقجه بیکارندن صوی قویرلردی باغلرین
واکنلرین صووارلردی حون بونلرک محتاجی باغ بستانه دوشدی انلر اول رسولری یالاندیلر
حق تعالی انلری بیرمحانق حواله قلدی انلرک سدلرین دلدی برکچه اول سد دوشدی اول دریاکی صوکلوب
ایتوب انلرک اول شهرلرین جمله سین غرق ایلدی خلاص اولنلر دورت یکا طاغلدلر حق تعالی بوکچن
آیتنه بیوردوغی بوددر که تحقیق اول سبانک منزلرنده علامت وار ایدی برنمر بر کلکنه اول بستا
نلرک کمی صاغ کمی سول طرفنده بونلر اکا مشغول اولوب قالمشلردی حق تعالی انلره رسولر کوندردی
نعمتدین ذکر ایتدردی دیدیلرکم حق تعالی سیرانک اوزیکنه فضلندن انعام قلدوغی نعمتلرینک
شکرنی برینه کتورک اول دیکز غفوردر یعنی سول کسلرکه شرکدن ومعاصیدن توبه ایده
حون اول رسولر رسالتی وکوردیلر انلر ایماندن اعراض ایدوب دیلرکه کیمدرکه بونعمتی بزدن
وبزم الیمزدن الاوارلک ایدک کیمک کوجی یتر سه کلسون بونعمتی بزدن السون کوردیلم
حق تعالی بیوردی بز انلره برمحانق حواله قلدقکه اول سدلرین دوشدی اول دره دریاکی جمع
اولان صو سیل اولوب اقدی نه اولرین ونه بستانلرین قوب جمله سین هلاک ایلدی ایکی
بستانلره ایکی دورلو یمش ویردک بری آجی ارک اغاجی بری یلغون اغاجی وبری دخی

سدودن بتوردك كم بيراغلمال بورلو كولكه صنده اوتوردلر پس بزم بونعمتمزه كافر اولنلره
بونجلين عقوبت ايده رز ودخى بز عقوبت اخروز الا انده كم بزم نعمتمز بيلرين كافر اولوب
ايروغه عبادت ايده لر بو بيان اولنان معانى بو ايت شريف معناسنده دخى بوردى فَأَعْرَضُوا
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ
مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَ
بَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَ
أَيَّامًا آمِنِينَ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ
وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ يعنى حق تعالى انده احسان ايدوب
قلدوغى اعمالمزى بيان ايدوب بيوردى كه بز قلدق انده كله اول كويلر اراسنده كه انده مبارك
قيلوب انواع نعمتلر بتوردك تا شامه دكين متصل كويلر قلدق شويله كه بر بندن برى كوروليور
ارالقلرى باغلر باغچه لر ايدى اول كويلر اراسنده انده سيرينى بز اويله تقدير قلدقكه بر بنده
بتوب صباح كيدجك قوشلق طعامن بر بنده بيه لر واويله وقتى نمازنده بر كويه دخى كلدر حتى كيجه
كم اول سيادن شامه كلنجه دورت بيك يدى كوى واريدى تاكه انده انده كيجه لرده وكوندز
لرده سير ايدولر دخى اسنيلغلى تنعم ايدوب اجلى وصوسز لق واوغرى حرامى وبرتجى جانورلر قورقوسى
يوغيدى اما انده اول نعمتك قدرين بلدلر وشكرين بريه كتورمدلر مغرور اولوب دديلركه
اى بزم ربمز سفرلرمزه اراقلرين ايراق قيلوبكه اوزاق يازيلر اولسون دوه لر بنه لم ازقلر كتوره لم
دبسانلر عزايراق اولسون تاكه اشتهامز غالب اولوب انكا ايريشه وزحق تعالى انلردن اجابت

ايدوب

ايدوب جوقلر انلر كندو نفسلرينه شرك ايتمكله ورسولرينى يلانلمغله ظلم ايدلر بز دخى انلرى
هلاك ايدوب انلرى امرنى وماللرنى دلرده سويلندك كه هيچ بركسه اول كويلردن قومدق
طاغندق شولكه طاغقدر بدرستى حقيقتا بونلرى هلاك ايدوب تفريق ايتمكده عبرتلر وعلامتلر
وارهر مومنلره كم الله عبادت قلمده صبر ايدجكلر ورونعمتلرينه شكر ايدجكلر دربو نصكره بوردى
وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ
مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ
يعنى حق تعالى بوردكه ابليس عدو الله ظنينى كرچكلدى بو قولرغه اكثرى اوزرينه كه كلى كافر
متابعت قلدلر الا مومنلردن برطايفه كه انكا مخالفت قلدلر بو كلام انكا اشارتدركه اولوقتكه
ابليس مطرود اولدى حق تعالى دديكم انكا اولمدن امان اولنه تا قيامته دكين حق تعالى
ديلدوكنه اجابت ايدوب امان ويردى اولوقت ابليس قسم ايدوب دديكه بن اول آدم اوغلنه تيك
جملهسنى ازدورمه بونلردن سنى كندوكنه شكر ايدجى بولميسن اولوقت ابليس بو جدله حقيقتن
بيلوب سويلدى ظنلم اولا ديو سويلدى چون اول ظنلم ديدوكى تحقيق اولدى انجمون بو ايتده انى
ذكر ايدوب بوردى كه ابليس ظنى بونلرك اوزرينه كرچكلدى واول برطايفه كه انكا اويمدلر انلر
ايديكه حق تعالى بوردى ابليس جوابنده بنم قولرم واردركه سنك انده سلطنتك وحكمك يوقدر
وهم ابليس دخى انلرى بجوب ازدورمه ديدوكى وقت استثنا قيلوب ديكه الا سول قولرمكى
ازدرميمكه انلر سنك مخلص قولرمكدر نفسم متابعت قيلوب حق اوزره محكم طوردلر ودخى حق تعالى
بوردى كه اول ابليس كه انلرك اوزرلرينه اورمق ودوكمك ايله وكوجله اشلتمز انجق بروسوه سدر

وغرور در وقور و امور دنیا انلر اکا اجابت ایدب متابعت قیلور لر ودخی بزاول الیسی
حواله قلدق انلرك اوزرینه الا انلرن اوتروکه بزه عظمزده که بعثه وآخرته ایمانی اولنلر کلاردر
تعبیر اولنوب انکا ظهوره کلمه زیرا منکر اولدرکه انکا متابعت ایدب هواسنه اویدی حقه کافر اولدی
ومؤمن اولدرکه انکا مخالفت قلدی زاد آخرته مشغول اولدی ودخی حق تعالی بیوردیکه یا محمد شك
ربك دوکلی شبهه عظیمه احاطه قیلوب حفظا ایلمندر بیلور کیمك آخرته ایمانی وار کیمك یوق وشك
اوزره کیمدر بعض اوزره کیمدر یادن حق تعالی انلر اعمالرینه کوره مجازات ومکافات قیلور ودخی
بیوردیکه قل ادعوا الذین زعمتم من دون الله لا یملکون مثقال ذرة فی السموات ولا فی
الارض وما لهم فیهما من شرك وما له منهم من ظهیر ولا تنفع الشفاعة عنده الا
لمن اذن له حتی اذا فزع عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربکم قالوا الحق وهو العلی
الکبیر یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد اول مکه کافرلرینه ایتکم دیك دعوت ایلك الله دن غیرکم
الله دیو زعم ایدرسز کلسونلر سزدن بو اچلق بلاسین دفع ایتسونلر مراد شمارد دکه طیر لر بولنر
ذره قدر نسنه یه قادر دکلدر نه یرلرده نه کوکلرده ودخی انلرك یرنده اورتاقلغی یوقدر یرلری
کوکلری یرتمنده معین وکل ودخی اول کافرلر دیرلرکه بو معبودلر بزه ایچون الله قتنده شفیعلردر
شفاعت قلوب بزی قورتزمغه امدی ایت انلره کم الله تعالی قتنده هیچ برکمسنك شفاعتی منفعت
ایده جك دکلدر نه پیغمبرلرك نه فرشتهلرك الا مکر الله تعالیك دستوریله شفاعت ایده
انی ودخی اهل توحیده شفاعت ایده بو دکلکم اهل کفر ایچون کمسه شفاعت قیله واول فرشتهلرکه
انی معبود طوتمشلردر انلر قتکم بزه وحیمز اشتملر اول وحی ایتمکدن وبزه قورقوزدن

یوزلری

یوزلری اوزره سجده ده وشب ونره شورلرشنلرك حالاری قورقوزدن بویله اولمسن
انلردن نه شفاعت اومیوب انلره عبادت ایدرسز بو قضیه نك اصلی بو ایدیکم بو کوکلر اهلی وحی
اوازن عیسی عم زمانندن تا رسول الله زمانه دکین چون رسول الله بعث اولدی حق
تعالیدن انکا وحی ارسال اولندی اول وحی ایتمکدن فرشتهلر بربرینه اوریب تواضع ایدوب
عقلاری کیدب دوشدلر چون اول هیبت کوکلرندن مرتفع اولوب کشف اولندی بربرینه
صورشدیلر دیدیلرکه ایا جبرائیل ربمزنه خبر ویردی دیدلرکم وحی اندردی کم اول اعلی در
واعظمدر شریکه وصف اولنمدن ودخی بیوردیکه قل من یرزقکم من السموات والا
رض قل الله وانا او ایاکم لعلی هدی او فی ضلال مبین قل لا تسئلون عما اجرمنا ولا
نسئل عما تعملون قل یجمع بیننا ربنا ثم یفتح بیننا بالحق وهو الفتاح العلیم یعنی ای
یا محمد اول مکه کافرلرنه که سیز بو کوکلردن یغورلردن بنا تیوریب رزقکز ویرن
کیمدر اکر جواب ویرر لرسه سوش والا ویرمز لرسه ایتکم الله تعالیدر کم سزی رزقلندرور
کوکلردن یرلردن ودخی ایت انلره کم بزیا خود سیز ایکیزدن بریمز هدایت اوزره در
بریمز ضلالت اوزره در لیکن علی الیقین بزه هدایت اوزره یوز سیز ضلالت اوزره سیز
وسزك جرمکزدن اوتروبزه مواخذه اولنماز وبزم جرمزدن اوتروسز مواخذه اولنماز
سز هر بریمز کذب وتعلمزله مجازات اولنورز ودخی ایتکم حق تعالی قیامت کونده سزی دخی بزی
جمع ایلیه انلردن برمز اوزرمزه عدل الله حکم ایلیه قاضی عالم اولدرکه هرکسه کم نه اشلدی ایسه
بیوب انکا کوره جزاسین قیلور ودخی بیوردیکه قل ارونی الذین الحقتم به شرکاء

كلا بل هو الله العزيز الحكيم وما ارسلناك الا كافة للناس بشيرا ونذيرا ولكن
اكثر الناس لا يعلمون ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين يعنى ايت
يا محمد انده كم كوسترك بكا اول الله بكزنكم الله دن غيرى معبود طوتديكز اويله زنم
ايدرسزكه الله حق تعالى ملكنده شريكلرى وار الله دخى برلوده كوكلده بو مخلوقدن برنسنه برلكى
جميع مخلوقاتك خالقى اولمقدركه عزيز در ملكنده حكيدر امرنده نهى ويلرسه حكم ايدر
ودخى بلكه كم يا محمد برنسنى كوندرمدك الا جميع خلقه رسول كوندردك كه بشارت
ايديجى اولسن مطيعلره جنت ورحمتله دخى قورقديجى اولسن عاصيلرى اوده عذابيله
ليكن بو خلقك چوغى اول جنت ونارى تصديق ايتمزلر انكا انكار ايدرلر استهزا ايدب
ديرلركه اول ديدوكك وعد اولنان بعث كونى نوقت اولسر دراكرسن حق تعالى رسول
ايسك ويوقولكده كرچلسك خبر ويرودخى حق تعالى بيوردى يا محمد سزك ايچون
بر وعده اولنمش كون وار عذابيله كه اول بعث كونيدر الله تعالى قادردركه شمدى دخى
سيزه عذاب قيله ليكن تاخير ايدر اول وعده لنمش كونه لوح محفوظده يازلمشدر نه بر
ساعت اول وعده دن نه كيرو اولور انلرك چونكم وقتى ايريشه البته اولور ودخى بيوردى

قل لكم ميعاد يوم لا تستاخرون ساعة ولا تستقدمون وقال الذين كفروا
لن نؤمن بهذا القران ولا بالذى بين يديه ولو ترى اذ الظالمون موقوفون
عند ربهم يرجع بعضهم الى بعض القول يقول الذين استضعفوا للذين
استكبروا لولا انتم لكنا مؤمنين يعنى يا محمد ديرلرشولركم كافرلر دومنكرلر ديرلر

براشبو

براشبو قرانى تصديق ايتمزز وبوندن اكلو وكلن كتابلرى دخى يا محمد اكر كوريدك اول
ظالملركه انكار ايدرلر نجه طورفور يسر الله تعالى قتله حبس اولونوب شويلكم بعضيسى
بعضيسنه جواب رد ايدجى اوله وخصومت ايدوب اولكم ضعيفلرى واتباعلريدر ديه لر اول
اولولرينه كه اكرسزك ترغيب ايتدوكلكز اغوالريكز اولميدى بزجمله مؤمن قلرا ولوردق
اما سزك دعونكز بزى انكار ايله بو حاله كتوردى واول اولولرى دخى جواب ويرلر نكم
حق تعالى خبر ويرب بيوردى قال الذين استكبروا للذين استضعفوا انحن صددناكم
عن الهدى بعد اذ جاءكم بل كنتم مجرمين وقال الذين استضعفوا للذين استكبروا
بل مكر الليل والنهار اذ تامروننا ان نكفر بالله ونجعل له اندادا واسروا
الندامة لما راوا العذاب وجعلنا الاغلال فى اعناق الذين كفروا هل
يجزون الا ما كانوا يعملون يعنى اول متبوعلر واولولرى ديه لر اول ضعيفلرينه
اغبا عليدر بزى منع ايلدك سزى ايمانه كلوب هدايت بولمقدن سيزه رسول كلدكدنكل
بلكه سزكندوكزنك شرك ايدوب كافر اولدوكزدر دونب جواب ويره لر ضعيفلرى كه بلكه سزك
دعونكز وبلمه كزايدى كيجه كوندز بزه امر ايدب ديرايدكزكه الله تعالينك بر لكنه انكار ايده وز
انكا شرك قوشاوز ايرق چاره لرى قلوب حسرت وندامت اظهار ايده لر شولوقتكه عذابى
كوزلريله كورلر اما فايده اولميه بز اول كافرلرك قيامت كونده بوينلرينه اغلال وسلاسل
براغورز نه اولوسى ونه كيجسى قورتوله الا قدر قلرى افعالك جزاسى وعوضى اوله وبو آيتده دخى
تنبيه وار كه هر كشى كركدر اكر عزيز در ويا شريفدر واكر ضعيف اكر فقيردر كسه نك فعلنه مناسبت

قیلوب دینی متعلقه بحکم طوره ودخی بیوردی وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ
مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ
بِمُعَذَّبِينَ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه هیچ برشهر وبرکوی یوقدرکه بزرسول کوندرمدك الا انك
قومنك متعملری اولولری دیرلرکه شول کوندرلدوکیکز نسنه‌ده بزمنکلرز انکا تصدیق
ایتمزز ودخی یا محمد ایدوکیکز کافرلرك دخی غنیلری رسولرینی استخفاف ایدب انجیدرلردی
تنکم سنك قومك سنی انجیدرلرحق تعالی انلره ویردوکی مالله فخر ایدرلردی عاقبت انلری هلاك
ایلدك واول اولوتعلری ومالری انلری بزم قهرمزدن غنی قلدی ایت بوقومه که اول مالله
فخر ایتمیدرستی الله تعالی کیمه دیلرسه اول مالی بول ویرر اما اول بول قلدوغی مکر استدراج
جدرکه انك حقیقتنی بریه کتورمیه وهوای نفسه مشغول اوله عاقبت هلاکلکه ایرشه ودخی
حق تعالی بعض قولرده که دیلرسه اوما لی قت ویرر اول انکا حضرت عنایتدرکه انك عوضی
آخرتده جنت ویره لیکن بوخلقك چوغی بونی بلمزلر منورلرکم مالی چوق اولان عزیزدر
وآزاولن حقیردر بوکلمه بیلوب دیرلرکه بزم مالمز واولادمز چوق بزه عذاب اولمز دنیاده
قیاس ایدرلرکه مال واولاد معا وتبدل کندولرینی دنیاده شاهلری زحمتدن قورتاره‌لر
بو برخیال فاسددرکه اصلی یوقدرودخی بیوردیکه وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ
عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي
الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ حق تعالی ایدردکلدر اول سزك مالکز واولادکز شولردکه سزی بزه تقرب

مقام

مقام قربه ایرشدوره‌سز انکله نجات بولمسز مکر شول کمسه کم ایمانه کاذب تصدیق ایدوب
وعمل صالح اشلیه بونلردرکم حق تعالی قتنده اجرلری تضعیف اولنوب زیاده اولور برنه اون
تا یتمه دکین الله تعالی قتنده اندن یوقرو اولدرکه حسابی اولیه وبونکله دخی اول یوجه کوشکلر
اوزرنده ساکن اولدوجمیع خوفدن امین اولدهیچ برنصارنه حوش کلیجك نسنه واقع اولیه ودخی
بیوردیکه وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ قُلْ إِنَّ رَبِّي
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ یعنی شولرکم سعی ایدرلر بزم کلامزی تکذیب ایتمکده وایدروکاذب انکا ایمان کتورمك
دیلنلری منع ایدرلر انلردرکه یارین عذاب نارده جمع اولنوب معذب اولدرکه انلره مانع اولیه
ودخی ایت یا محمد بنم ربم تحقیق بوقولرنده کیمه دیلرسه رزقنی واسع قیلور کیمه قت قیلور حکیم
مطلق اولدرهر قولك صلاحنه ایدوربیلور انکا کوره علاج ایدرودخی بیوررنه نسنه مالکز
دن تصدق ایده‌سز الله تعالی رضاسیچون حق تعالی فضلندن کیروونیره‌ده انك خلفنی ویرر اکسکز
وآخرتده دخی ثواب ویرر که رزق ویرجیلرك خیرلوسی واقواسی اولدرنکم ابو الدرداء رضی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیچیرکنده اولیه که کون طولنه الا حق تعالی ایکی فرشته
کوندرانك ایکیسنده طوروب ندا ایدرلر برسی ایدرای ربم سنك یولکه انفاق ایدنره
خلفنی کیرو تعجیل قیل وبرسی دخی ایدرای ربم بخیلرك مالنی سن امساك ایدوب برکتن
ال یونلرك خودعالری مقبولدرمردود اولمزلر ودخی بیوردیکه وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا
ثُمَّ نَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ

دونهم بل كانوا يعبدون الجن اكثرهم بهم مؤمنون يعنى حق تعالى بيورر كه قيامت
كونده بز اول فرشتهلرى وانلره طپنلرى جمع ايده وز ديه وز فرشتهلرى كم سزمى بيور
ديكز بو قولرى كم بنى قويوب سزه طپدلر اول فرشتهلر ديه لركه الهى بز سنى تنزيه ايده وز اندنكه
كسه الهيتده شكاسز يك اوله بز بونلردن بيزار ز جميعيسندن جميعيمز سنى دوست انلرى
دشمن طوتار ز بونلر بزه بيورمدقكه بزه عبادت قلديلر بونلر اول شياطينه اطاعت ايتدلر انلرى
تصديقلديلر بزم بونسنده امرمز يوقدر ودخى بيوردكه فاليوم لا يملك بعضكم لبعض
نفعا ولا ضرا ونقول للذين ظلموا ذوقوا عذاب النار التى كنتم بها تكذبون
واذا تتلى عليهم اياتنا بينات قالوا ما هذا الا رجل يريد ان يصدكم عما كان
يعبد اباؤكم وقالوا ما هذا الا افك مفترى وقال الذين كفروا للحق لما جاءهم
ان هذا الا سحر مبين يعنى حق تعالى بيوردكم اول قيامت كونى بركوندركه بعض كنى بعض
كنيه شفاعت عالان اولمزكه قورتره ياخود برمفترى اندن دفع ايده واول كونده بزم حكمز
اويله اولسه كرك كم دنيايه اول دنياده بيزه انكار ايدنلره كه كفريد كذولره ظالم ايتديلر
ديلك ايمدى طادك اول نار عذابنكه سيزانى دنياده تكذيب ايدوب ايدى دكلدر ويردوكز
بز بو عذابدى انلره انكچون ايده دوكه قچن اوزلرينه عرض اولنوب بزم آيتلريمزى اوقنه حلال
وحرام وامر ونهى بيان ايدجى انلره ديرلر ديكه دكلدر بو الا بر كشيدر ديلركه سزى منع ايدوب دوتلره
اتالركزده لريكز عبادت ايدرلردى اول منعه ايكز ودخى ديرلر ديكه دكلدر بو سويلدوكى
اوقودوغى الا بر دوزلش يالان سوز ودالله تعالى اوزرينه افترا ديرر ودخى اول كافرلره نقدركه

قرآن

قرآن اوقنسه ديرلر ديكه دكلدر بو الا اشكاره يالاندر بونى اوتورا اول عذابه ذاليم مستحق اولدر
ودخى بيوردكه وما آتيناهم من كتب يدرسونها وما ارسلنا اليهم قبلك من نذير
وكذب الذين من قبلهم وما بلغوا معشار ما آتيناهم فكذبوا رسلى فكيف كان
نكير يعنى حق تعالى بيوردكه بو مشركلره شول كتابلردنكه انى اوقورلردى دخى بز سندن
ايلرو بر رسول كوندرمدكى كه بونلرى قورقدجى اوله وبونلرك اوزرينه كتاب دخى اجدى دخى اول
كچن امتلر بونلردن اوكزن بزم رسولرى بزى يالانديلركه عاد قومى وثمود وابراهيم وصالح ولوط
قومليدر ودخى بونلرك غيرى انلره ويردوكمز مالك وقوتك وعمراوزيلغينك عشرى بونلره ويرلمدى
بز انلرى عذابزله هلاك ايلدك ورسولريمزى چون تكذيب ايدلر ينم بونلرك اوزرينه انكارم
نه اوله انلره نسبت بس بونلردخى حذر قلسونلر اولعذابمزدكه انلره اولنان عذاب كبى بونلره دخى
اوله ودخى بيوردكه قل انما اعظكم بواحدة ان تقوموا لله مثنى وفرادى ثم تتفكروا
ما بصاحبكم من جنة ان هو الا نذير لكم بين يدى عذاب شديد يعنى اى محمد
بوكافرلره بدرستى بن سيزه وعظ ونصيحت ايده رم بركله ايله وبرحصلتدكه اكن يا
تكرطوره سز الله ايچون ودخى امر ايده رين سيزه كم غايت تامل ايدب فكر ايده سز
كوكلوكزه انصافله نظر ايدب كوره سز اشبو سيزى خالقكزه وهولاكزه دعوة قيلان
صاحبكزدن شديد دكن هيچ برجنون قلندن برشدكوردكزمى ياخود قولنده بريلان سوز
تجربه ايتدكزمى هو الريكزه اويوب كذولريكزى هلاك ايتمك كذونصكزه خير صانجى اولان
الله ايچون هر بريكز بر دوست وبر يارانم براوده حلوت اوترب بربرنه ديسونكه كل برو اوتر

رالم

بر بری کرکه کلشلم فکر ایدب طانشلم هیچ برجنته وکذب وسحر بولندن واقع اولدی
ایدی بونسنه دلالت قیلورکم اول حق نذیردر ودخی برکیمسه برایش شبهه لو اولسه حقیقت
وسبه بین صورمق واشتمکدر سزدخی بونیم امرمه اویله ایمان کورك کم بن دکولم الا تور
قودجیم ودخی بوردی قل ما سألتکم من اجر فهو لکم ان اجری الا علی الله وهو علی
کل شیء شهید قل ان ربی یقذف بالحق علام الغیوب قل جاء الحق وما یبدئ الباطل
وما یعید یعنی حق تعالی بوردی یا محمد ایت سبزدن بن تبلیغ رسالت قلدوغجون اکر اجر استرم
اول الله حقی سزدن بکا نسنه کرکز دکلدر بنم اجرم وحقم الا الله تعالی اوزرینه درکه ثواب
اندن اومرم بنم صفلا بجم الله هر وکه جمیع نسنه اوزرینه اول حاضردرکه بن نذیر کوندر
رلدم بنده جنون یوقدر ودخی ایتکم بنم ربم حقی باطلدن بیان قلجیدر انك کلامی حقدر
عرعیب اشتری بلجیدر ودخی ایتکم اسلام ظاهر اولدی کلدی شیطانه یاصغه کم طیرلر
انی باطلدر قدرتلری بنمکه برکمسه یراده لرودیرکوه لر بونلری حق تعالی اشدرکم قادردر
ودخی بوردیکم قل ان ضللت فانما اضل علی نفسی وان اهتدیت فبما یوحی الی ربی
انه سمیع قریب ولو تری اذ فزعوا فلا فوت واخذوا من مکان قریب وقالوا
آمنا به وانی لهم التناوش من مکان بعید یعنی ایت یا محمد اکرین ضال اولوب
کمراه اولدمسه بنم اول ضال لیکم کناهی بنم نفسم اوزرینه درو اکر حقدن بکا هدایت بو
لدمسه انکله بولدمکه بکا وحی ایدب قرآنه بلدردیکه الله تعالی اشیدیجیدر ودخی یا محمد کوریدك
بونلرك قورقولرینی اولم وقتنده قورقولرینی حق نسنه دکلکم عبرت الحق نسنه دراولوقت انلر

عقوبتلو

عقوبتلو طوتیلور بر یقینجه بردکه ایقتری التندن یاخود برك التندن عذاب طوته طشره
طشره سندن قبلیه واول عذابی کوردکلری وقت دیه لرکه بز ایمان کتوردك که بو عذاب
حضور حق تعالی بوردیغی بونلره ایرشمکلك قنده اولیسر یعنی آخرتده کیم ودنیایه کلمکی آرزو ایدرلر
بر اولمق دکل ودخی بوردیکه وقد کفروا به من قبل ویقذفون بالغیب من مکان بعید
وحیل بینهم وبین ما یشتهون کما فعل باشیاعهم من قبل انهم کانوا فی شك
مریب یعنی بونلر انکار ایدرلردی الله ورسوله وقرآنه اولمزدن اوکدن محمد سوکرلر
دی ساحر وکاهن دیرلردی اول دنیاده اویله ظن ایدرلردیکه جهنم وجنت وبعث
یوقدر بوکز بریردن اقرار ایدرلرکه بونلر کله اول آرزولری اراسنده حایل اولدی که انکا
ایرشمکه امکان یوقدر نه ایمانه ونه توبه ایرشلور زیرا وقت فوت اولدی دنیایه رجعت
ایتمك خودقنده ننکم بونلردن ایدرو بونلرك اهل دنیالرنه اشلندی بونلره دخی اویله
اشلنسر زیرا بونلر کندولره واقع اولجق نسنه لری شك لری واردر اما شکلرین دخی
بلمزلر اول وقت بلدلرکه نه صفتجق بر بولدلرونه قیاجق ناچار اولوب تسلیم اولدلر

سورة الفاطر خمس واربعون ایه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل الملائکة رسلا اولی اجنحة مثنی
وثلاث ورباع یزید فی الخلق ما یشاء ان الله علی کل شیء قدیر یعنی شکر وسپاس
اول الله کم کوکلری ویرلری برادیجیدر یوغیکن وار قلجیدر انك مثلی یوق ودخی اول مقرب
فرشته لرکه جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل در وکرام الکاتبیندر علیهم السلام

وبولری بیورزنه لجی کوندرمکه انلرك بعضیسی ایکی قنتوردر وبعضیلری اوچ قنتوردر
وبعضیلری دورت قنتوردر ابن شهرآشوب روایتدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
دیلدیکه جبرائیل علیه السلام کلدی وصورتی اوزره کوره جبرائیل عم دیدیکه یا رسول الله طا
قتك یتمز رسول الله بوردی یا جبرائیل سورنکه کوره چون رسول الله مصلایه چقدی
کیجه دخی ایدن ایدی جبرائیل عم همان کوکده اولان صورتیله کورنکه بشلاری رسول الله صلی الله
وسلم طاقتی قالمیوب عقلی کتدی نیز همان جبرائیل عم رسول الله یه طوتوب برانی کوکسی
اوزرینه قویوب برانی یغری اراسنه قوی عقلی کلدی دیدیکه سبحان الله بن ظن اعزدیکه
بو عظمتلو نسنه مخلوق اوله جبرائیل عم دیدیکه اکر اسرافیلی کوریدك حال نه اولیدی اسرافیلك
اون ایکی قنادی وار برقنادی مشرقده وبرقنادی مغربده بدرستی عرش الله ایکی یغرینی
اوزرنده دروقت اولور الله تعالی نك عظمتندن شویله کوجیلورکه برکوجك سرچه دوزنه
تاکه اول عرشی کتورمز الا الله تعالی نك عظمتی برله ودخی حق تعالی زیاده نسنه دیلرسه برادر
قادردر ودخی بوردیکه ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها وما یمسك
فلا مرسل له من بعده وهو العزیز الحکیم یعنی شول خیر برکه الله تعالی قولنری اوزره
ارسال ایدوب کوندرر یا رحمت یغورلرین یندوردیغی برکسه نك قدرتی یوقدرکه انی
منع ایده بله یا خود شول رزقکم حق تعالی حبس ایدوب کوندرمیه الله تعالی ایدن غیری
کسنك طاقتی یتمزکه انی ویره بله عزیزدر حکمتلی ایدر امساك ایدر وحکیمدر قولنری آرا
ایدر بول رزقنی قولنری ویرر ودخی بوردیکه یا ایها الناس اذکروا نعمة الله علیکم

هل

هل من خالق غیر الله یرزقکم من السماء والارض لا اله الا هو فانی تؤفکون یعنی
حق تعالی بوردیکم ای آدم اوغلنری ذکر ایدك الله تعالی نك نعمتلرنکم سیزك اوزرکزه
انعام قلدی عیبج التهدن غیری برخالق وار میدرکه سیزه یردن کوکدن رزق ویرسه
حقیقت بونی بیلورسزکه التهدن غیری خالق یوق ورزق ویرمکده دخی اندن غیری رازق
یوق خالق مطلق ورازق حق اولدر اندن غیری کسنه یوقدرسزه بو احسانلری اشلیمن
اولدرسیزانی بیلورکن تکذیب ایدرکز چون بیلورسز خالق مطلق اولدر ودخی رسولنه
تسلی ایدب بوردیکه وان یکذبوك فقد کذبت رسل من قبلك والی الله ترجع
الامور یعنی حق تعالی بوردیا محمد اول قومك زحمتلرینه صبر ایلیه طار لغنه اکرچه بونلر
سنی یالانلرلر تحقیق سندن ایلرو کلان رسولرك عزدخی تکذیب اولندلر صبر ایلدیلر سندخی
صبر ایلکم بونلرك عاقبت دوتب کلمك برلری یزدن یکادیرلری افعالرینه
مکافات قیله وزودخی مکه اهلنه خطاب ایدوب بوردیکه یا ایها الناس ان
وعد الله حق فلا تغرنکم الحیوة الدنیا ولا یغرنکم بالله الغرور ان
الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا انما یدعو حزبه لیکونوا من
اصحاب السعیر الذین کفروا لهم عذاب شدید والذین امنوا وعملوا الصا
لحات لهم مغفرة واجر کبیر یعنی ای مکه کافرلری حقیقت بیلوك کم حق تعالی
وعده قلدوغی حقدر بعث حقدر اولنکم دیدی اولجقدر اما بو دنیا حیاتی سزی
مغرور قلدی حیاتی باقی ترك ایتدوکز الدایمجی شیطان سیزی حق تعالی نك رحمتله

وكرچه كوچوك ورچه بيوك وقوالدا معلوم كه كوكلوكده شيطان وسوسه سى ايله دينه كه
سزنه ديلر سكز اشلك بدرستى الله تعالى غفور در كناهلرى يرلغور وكچى كناهلرى عفو ايدر
يوكلى شيطانك باطل خيالى ايله در اهل بطلانك كوكلنه براغور اغوا ويرور كه آخرت سعا
دتندن محروم قوما نجون زيرا معلومدر اولنلرين اوغل وتخم صاحبلرين اكن اومق
غايت احتقلقدر ودخى حق تعالى بيوردى كه تحقيق شيطان سيزك دشمنكز در سيزانى دشمن
طوتك امرنه مطيع اولمك الله امرنه مطيع اولمك زيرا قجن سز حق تعالى يه مطيع اولسكز
كرچك شيطانى عدو طوتمش اولورسز واكر شيطانه مطيع اولسكز انك حزبندن اولورسز
اول خود دايم دعوت ايدر حزبنى كفر وشركه كه انكله اصحاب سعيردن اولمرسن انلركه
شيطانه متابعت قيلوب حقه انكار قيلدلر اخرتده عذاب شديد اولنسرلر وانلركه انكا
مخالفت قيلوب الله تعالى يه ايمان كتوردلر ورسولى كرچكلديلر وكوكلو عملر اشلديلر انلره
دنياده نصرت ومغفرت واركه كناهلرى يرلغنه واخرتده اولو مرتبه لر وارجنت
ايچنده ودخى بيوردى كه اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا
يَصْنَعُونَ يعنى حق تعالى بيوردى رسول كمسه كم اندن قبيح عملى انكا خوش كوسترلسه اول
قباحت اوزرينه انكا مى بكزر كه عمل قبيح انكا تزيين اولنمز انكا اول كريه كوسترلوب
هدايت بولن طوته اول انكا بكزمز بدرستى حق تعالى كيمه ديلرسه طريق دينده كمراه قيلور
خباثت باطننده اوترو وكيمه ديلرسه طريق هدايته ودين اسلامه دلالت قيلور

صفايى باطننده اوترو سن نفسكى انلرك ايمانه كلمسندن اوترو هلاكى ايدرسك سن
انلرك اوزرينه حسرت بوب نفسكى هلاك قيلغلكه تحقيق الله تعالى انلرك خيردن وشردن
نه اشلدكلرين بيلور كيرو انكا مجازات قيلور ودخى كندوانغا مسندن خبر ويرب بيوردى
وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ
الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ يعنى حق تعالى بيوردى كه بويلدرى قوبو وبرردى بولتدرى قوبارب
واول بولتدرى يغورايدى صوا وبرز قده اولش وقو وومش بروارايسه انكا التيروز اولدكرن
صكره اول يرى بزكيرو ديرادوز انواع سبزه وانده مزين قيلورز اولدنصكره اولولرى دخى
بعث اولنوب قومى انجلندرر ودخى بيوردى كم هركسكم عزت طلب ايتسه اول ضمه طاعتله اول
محالدركم كه عزت ديلرسه الله تعالى يه عبادت قيلغله طلب ايتسونكه جميع عزت حق تعالى نكدر
الله تعالى يه صعود ايدر كلمه توحيد ودخى كوكلو سوز لوكه قوله حاصل اولور وانى جمله مزكوكه
الا كوكلو عملر انما قيلنكه سوز كوكلو اولده عمل اولمه اولسوز دخى رد اولنور ودخى اول عمل
صالحدر كه صاحبنى حق تعالى قتده رفيع ايدر ودخى انلركم شرك ايتديلر باخود عملى ريا ايله
قيلدلر انلره اخرتده قتى عذاب واردر انلرك شرك وفسق انلره هلاكلكدر ايدى نجات بولسه
دكلدر ودخى بيوردى وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ
مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ

إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ يعنى الله تعالى سزك اوزرنكز ما تاليكز اولمدر حق تعالى انى طيرا قدن يرتدى وسزك
جملكز اوندن دوالك نظمه سندن دوالدن سيرك لونكزى انواع اوزن قلدى بعضكز قول
وبعضكز صاروو وبعضكز قره ودخى بيوردى نبى براك وبكا عبادت قيلك ذكر ايدك بيلك
هر نسنه نيم دجمله اولور تا شول عورت حامله اولوب كتوردوكى مدتى بتوب طوغر دوغى
دكلدر الا الله تعالينك ديلكيله دوردخى هيچ بر كمسنك عمرى اوزنه وقصيه الا بو جلسى
لوح محفوظده بيان اولنمشدر بدرستى حق تعالى يوكى حفظ اتمك اسانذر هيچ بر مشكل ايش
يوقدر ودخى بيوردى كه وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَٰذَا مِلْحٌ
أُجَاجٌ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ
مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ يعنى حق تعالى بيوردى كه بو خلق ايدوكز دكزلر
دن ايكسى برابر دكلدر بريندن صويى كركلو ايچلكى اسانذر وبرى غايت طوز لو اچمكلكى
برامزادمى هلاك ايدر اما دكزلرك آچى وطتلو سندن تازه بالق اتلرين يرسز واچى دكز
دن انجولر چقاردرسز وانى اراكزده حوش استعمال ايدرسز عورتلريكزه زينت ايدوب كيدوردرسز
ايدى بو مثلدر مؤمنله كافرك حالنه مؤمن طتلو دكز كبيدر مخاصب منفعتدركا فراچى
دكز كبيدر منفعتى يوق بالعكس وانجودن غيرى بالغى يمك انك مالن يمك كبيدر باسيله
ياخراجيله وانجودن انجو چقق بلدن دنيايه مسلمان كلكدر سنكم وليد بلدن خالد كلدى
رسول الله علمدارى اولدى وابو جهل بلدن عكرمه كلدى ودخى بو نركبى ودخى كوررسك
اول كيمدى دكز اچنده انوكلم بونجه ولايته تجارت قلارسز الله تعالى فضلندن رزقلرى طلب

ايدر

ايدرسز تا اولكه سيزه نعمت ويرن پادشاهه شكر ايدسز نعمتكزه دخى زياده اولسه ودخى بيوردى
دكه يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ
قِطْمِيرٍ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ يعنى الله تعالينك قدرتى تاثيرلرندن بر
دخى بودركم كيجه كيوبرر كوندوزه وكوندوزى كيجه ودخى ايكيسنه كنش آدم اوغلنه بجوت
سخر قلمشدر هر بيرى فلكنده دوراير هر كيجه منازلرندن بر منزله غروب ايدر تا اقصاء
منازله ايرشنجه بو سيرلر اوزره اول ايكيسى دايمدر تا اكا دكينكه قيامت كونى ظهوره
كله اشبو جمله سى قدرت اثرى برله وجوده كتودن الله در سزك ريكزدن غيريه عبادت
قلمك شوندركم سز الله دن غيريه طيرسزكه صغار دوالدر بر قطميره اولميان نيه بيله كه
سيزه منفعتى طوقنه اكر بو اوب دعا قيلسز اشيدر دكلدر دبر تقدير تقدير كه اشيده لر
اجابت ايدب برحاجتكز بيوررر دكلدر بو جمله سيله يارن قيامت كونده سيرك عبادتكز
دن كذولرى برى قيلوب ويسرلركه سز عبادت ايدر دكلدر بلكه معبودكز شيطان
ايدى انكا متابعت قيلوب بو شركه مبتلا اولدوكز پس حق تعالى رسولنه بيوردى كه يا محمد صبح
سكا آخرت احوالندن وبو كافرلرك صغار يله قصه لرى قيامتده نه اولسه هيچ ربنك كبى بر
خبر ويرمجى يوقدر قولنده ريب وكمان يوقدر ودخى بيوردى كه يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ
إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ
بعزيز

يعنى حق تعالى بيورر كه اى اولمه اوغلى بنى سز جملكز محتاج سز الله تعالى فتنه غنى رزقه ومغفرته
ليكن الله تعالى خيندر سزك عبادتكزدن حميد در سلطنت ايجنده قوقعلى محمود در هيچ
برمخلوقه انك احتياجى يوقدر كه انك اشنى معاونتسز اصلاحه كتوره اكر مهر واكر سلطان
دخى اولورسه مادامكه انك خدمتكارلرى اولميه اول امارتى برينه كتورمز باقى اهلى حرفه دخى
بونجلينده رحمان حق تعالى بدر مستغنى كه كسبه احتياجى يوق قادر مطلقدر بونلرن اونرمز
بيوردى كه اكر ديلرسه الله تعالى سزى هلاك ايدوب كيده رو بريكزه برمخلوق دخى كتوره
قويه كه سزدن يكرك اوله بونسنه اشلمك حق تعالى يه ساذر ودخى بيوردى كه وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ اُخْرَى وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلَى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَى اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا
يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهِ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ يعنى حق تعالى بيوردى كه هيچ بركسنك قيامتده كناهن
الوب اينى كتوره سى دكلدر الا مكر كه دعوجيسى اوله انك يوكن انكا اورالور الا بركسنك
كم كناهى يوكى بلن يوكش اوله وبركسيه بلواره كه اشبو يوكدن سن برمقدارين الهيچ
بركسه الوب كتورميه اكر كه قومى دخى اولورسه روا بدر عكرمه دن قيامت كونده انا
اوغلنه يابشه ديه كه اى اوغل بن سنك اناكم وابوكلرين بربرانكا ديه كه اى اوغل برجنبه
ثواب وبرسك اولاكم انوكله بوكوردوكك زحمتدن نجات بولم اوغلى دخى انكا ديه كه
اى انا اسندوكك نسنه سهل نسنه در ليكن كوجم يتمز كه انى سكا ويرم قورقمكه سن
اوغرادوغك دردى بندخى اوغريم كوره كه اوغلندن چاره اولمز كذوانا سنه يابشه اندن

دخى

دخى چاره اوليه دونه عورتنه يابشه بونلرده جان اوليه بيوردى اى بيچاره غافل بونلر كجون
سن دنياده دينكى براغوب نكزيه عاصى اولورسك سكا بونلردن برحبه قدر درمان اولميوب
چاره اوليه واركندو قيدك قوركه انلرسكا محتاج اوله لر ودخى بيوردى كه يا محمد سنك انذار
ايدوب قورقدوغكدن شول كسلر قورقرلركه الله ايمانى وارد واول كورمدكلرى نسنه دن
قورقب نكزيجون عبادت ايدرلر ونمازلرين وقيتله قيلورلر ودخى هركسه كم كلمه توحيد يرلر
كندو نفسنى پاك وزكات ويرمكله هم مالنى هم نفسنى پاك ايدوب ارندى بدرستى انك فايده
سى كروكندويه راجعدر الله تعالى انلرن منزهدر دونب وارمق يرى الله تعالى حضرتيدر كه
تو قولرى عملرينه كوره مجازات قيله خبرواكر شر ودخى بيوردى وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيرُ
وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ وَمَا يَسْتَوِي الْاَحْيَاءُ وَلَا الْاَمْوَاتُ
اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ اِنْ اَنْتَ اِلَّا نَذِيرٌ يعنى حق تعالى
بيوردى كوز اولميله كوزسز نسنه برابردكلدر كافر ايله مؤمن دخى برابردكلدر زيرا كافر كوزسز
كوردر هدايت بولين كورمز اول تن كوزى كوردوكنه اعتبار اولمز اول كوز حيوانده دخى
اولور اما مؤمن كوزى اولدركه كوكل كوزيله نظر ايدوب حقى باطلدن سجوب باطلى ترك ايدوب
حقه متابعت قيلدى ودخى كفر مثلى ظلمات كبيدركه ايجنده بونجه مهلكلر وار انكا كيرن
هلاك اولور وايمان نورى اولدركه هرنده وه اولورسه منور قيلور انك صاحبى انوكله
بولنده اولن مخاطره لر ومهلكلر هرنه برده وار ايسه انكا ميلور كذوبى صاقنوب انكا دوشمز
ودخى بيوردى استى ايله كولكه برابردكل زيرا استيده نفس متألم اولور وكولكده راحت

حاصل اولور بس اجماعیله طاموده‌دخی برابر دکلدر و دخی حق تعالی بیوردی دیر بلرله اولولر برابر
دکلدر دیدرسنی یا محمد سن بو دعوتکی کیمه دیلرسک اشدوره مرسلک حق تعالی کیمه دیلرسه انکا
اشدوره راشد وکیله متعظ اولوب حقه اجابت ایدر بوکا قرلر قیرده بیان اولولر کیدرسن
اولولره خبرنه وقت ایرشدوره سن دکل سین سن الابر قورقدوجی سین ویرزدن خبر ایرشدوره
بری سین سن انی برینه کتوریاقی حسابلری بزم قتمزده درو دخی بیوردیکه انا ارسلناک
بالحق بشیرا ونذیرا وان من امة الا خلا فیها نذیر وان یکذبوک فقد کذب
الذین من قبلهم جاءتهم رسلهم بالبینات وبالزبر وبالکتاب المنیر ثم اخذت
الذین کفروا فکیف کان نکیر یعنی بیوردیکه یا محمد تحقیق برسنی کوندردک قرآنله حقی
بیان قلغیچون که مومنلره بشارتجی اولاسن وکافرلره عذابله قورقدراسین سندن ایلرو
دخی برامت کچمدی الا انلره دخی بر رسول کلوب حقی بیان ایلدی بونلر سنی یالانلادلرنه طارلغندن
اول بونلردن اول کیلردخی یالانلدلر رسولرینیکه انلره کلدی ودخی کذبولردن ایلرو کچمدی خبر
لرین دکوردی دخی برکتابله کلدیکه حق بولی روشن قلمیدر چون اول کافرلر انلری تکذیب
ایدب مخالفت قلدلر بندخی انلری عقوبت ایله طوتوب هلاک ایلدم بس نیم انکارم وانلرک
اوزرینه حالدرین تغییر ایمک نکم عقوبتدن ارتق نه اوله ودخی بیوردیکه الم تر ان الله
انزل من السماء ماء فاخرجنا به ثمرات مختلفا الوانها ومن الجبال جدد بیض
وحمر مختلف الوانها وغرابیب سود ومن الناس والدواب والانعام مختلف
الوانه کذلک انما یخشی الله من عباده العلماء ان الله عزیز غفور یعنی حق تعالی

بیوردیکه کورمزمسن یا محمد الله تعالی بدرستی کوکلدن صوی انلری اندردی اوکلدیردن یمشیر
بتوردیچقاردی انواع دورلو مختلف رنکلرله کمی صوی کمی قزل کمی طتلو کمی اکشی ودخی طاغلردن بری
بوآدمدن وحیوانلردن رنکلری مختلف بریرینه بکزمز بس یرادلن خلقده تحقیق قورقمز الله‌دن
الا شونلرکم عالمدردر زیرا بو عالمه حق تعالینک محفوظلرندن فکر ایدب انلک عظمتن وانلک قدر
رتن انکارلر واندن قورقب مخالفت قلمزلر واکا عاصی اولمزلر عقابن ومطیع اولنلرک ثوابن
انکلیوب بیورلر بس عالم اولدرکه انلک الله‌دن قورقسی اوله علمی مقتضاسنجه عمل ایده الا عالم اوله
محبت دنیا وعزت منصب ومال جمع ایمک رنجنه مبتلا اوله علمک لذتی انلرن رفع اولنوب
علم انلک اوزرینه حجت اولور الله تعالی قتنده لخش ناس اولور اکر جمیع علومی کندویه حاصل اولسه
دخی اعتبار یوق چون دنیانی آخرت اوزرینه ترجیح اندی علمن دنیایه آلت ایدندی زیرا مجرد
کثرتی علمله تقرب حاصل اتمز اکر اوله اولیدی شیطانلردن مقرب کمسه اولمیدی چون فعلی علمه مخالف
بولندی مردود اولدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سؤال ایلدیلر خلقک شرلوسی کیمدر
بیوردیلرکه ای بنم خالقم وربم سن یرلغه عالمکری عالملردن شرلوکسه یوقدر چنانکه فساد
اوزره اولنلر زیرا اولردن برعالمکه فساد اوزره اوله سبیدر عالملرک فسادنه اما الله تعالی
عزیز دور ملکی ایچنده غفوردر یرلغه شونلرکم توبه ایلیه ودخی بیوردیکه ان الذین یتلون
کتاب الله واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانیة یرجون
تجارة لن تبور لیوفیهم اجورهم ویزیدهم من فضله انه غفور شکور والذی
اوحینا الیک من الکتاب هو الحق مصدقا لما بین یدیه ان الله بعباده لخبیر بصیر

يعنى شونكم اقدم تيغ كتاب اوقورلر واندن حكمنه متابعت ايدرلر وقيلنه نازلرين ادا ايدرلر
ودخى انده احسان قلدوغنه نالدردن برفرضا مزايجون تصدق ايدرلركاه سرّلركاه علانيه
ويردلر بوجهبيسندن مراد لرى وامتيدلرى برنجارندركه صوكى هلاكلك اوليه بلكه طيب خاطر
حاصل اوله كه جنّدر ودنياده كى حيات فانى بدلنه حيات باقى اوله ودخى اومرلركه حق تيغ
بوندن عملرينك اجرلرينى كامل قيلوبره ودخى كذو فضلندن ثوابلرنى ومرتبه لرنى زياده قيلوبره
اول غفور در توبه قبلنلرى يولغر دخى شكور در بوندن ازعبادتى قبول ايدب ثوابلر ويرر
ودخى بوردركه شول نسنه كم برسكا انى كوندردك قرآنه جبرائيلدن اندوردوك قرآن حقدركه
انده شك يوقدر اوكنجه اينكتابلرى كرچكليبدر ويودخى انده موافقدر وحكملرى بربرينه
تناقض دكلدر تحقيق حق تيغ قولنه بنك اعمالرينه خبيردر وكلى دقايقلرينى بيلوردخى بوردى

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ يعنى حق تيغ
بوردركه قرآنى تأخير ايلدك ايلدوكجه امتلردن انده ويرمدك قولرمزدن بوندن
اورندولدنكه جبيمز محمده بوندن امت قلدوق بوكتاب شريفى دخى بونده ويردك اما بو
قولرمزدخى اوچ قسم اولدى برقسمى كذوبه ظالم اولدى وايكنجى قسمى مقتصد اولدى واوشنجى
خيرلره اوكردوجى اولدى اما اولكى نفسنه ظالم اولدى كافردر ومقتصد اولان منافقدر
وخيره اوكردوجى اولان مؤمندر اكر سؤال ايدرسه كه حق تيغ كلامنده بوظالمى مقتصد طوتوب
سابقى مؤخر قلدوغنه حكمت ندركدر ايدركم سابقى مقدم طوتايدى ظالم اوزره حكمت بوردركم

سابقلر

سابقلر نفسلرنه عجبه دوشيلر وظالملردخى حق تعالينك رحمتندن نومید اولمه بوندنكه بوردى
جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ
الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ يعنى حق تيغ بوردركه بوقولرمزكه
مؤمنلردر بوندن داراقامتى جنات عدندركه انكا كيروورلر واندن زينلر ايجون النوندن
ايجوندن بلزكلر قولرينه طاقدر وطونلرى دخى حريردن اوله اويله حريركه قدوت سانغدن
اوله چون جنت اهلى جنته كيروب برلوبرينه مقرر اولدروبه الحمد لله هزار حمد وثنا اول
اول الله كه بزدن اولوم غصه سين وخوف غصه سين كيدردى اول اسباب معيشت نشر
ينشرين بزدن دفع ايلدى صراطى سلامتله كچوب مقام سعادته ايرشدوردى تحقيق بزم رتمز
غفور در توبه ايدنلرى يولغر وشكور در ازعمله حق ثوابلر ويرر قتكه اخلاصيله اوله دخى
شكر بى حد اول الله كم بزى اندوروب قرار طوتدردى بومقام خلدده كذوكرميله ايرق
بومقامده بزه زحمت اولمق دكل وبوريلوب عاجز اولمق حاصل اولمق دكل تكم دنياده ايرى
يشوردى ودخى بوردركه وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا
يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ
فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ يعنى شونكم حق تعالينك وحدانيتنه انكار ايدنلر ورسولنى
تكذيب ايدنلر انده مقام جهنمدركه انلرى عذابنده مخلد اولمق انلرك اوزرينه اولم حكمى اولنيه كه اولم ايله

عذابدن خلاص بولمز و بر ساعت عذابلری تخفیف اولنمیه کم دکلدر پس بز جمیع کافرلره
اشبو بحلیق جزا قیلور ز کفرلری مقابله سنده بو حالده که انلر مدد دیو فریاد ایدب عذاب
ایچنده چاغریشورلر دیه لوکه ای پروردیگمز چقاریزی بوندن تاکه وارب صالح عمل اشلیوز
شدیه دک قلدوغمز شرکی ترک ایده وزحق تعالی قبلندن جواب ایرشه که بز سیزه دنیاده شول
عمر مهلت ویرمدکمی اوکتلمك استیان اندن اوکتلمدیکی وسیزه قورقدوجی لیکی کوندرمدکمی
صاچکز صقالکز اغردی سیزه اولم یعنی لغین خبر ویردی قرآن سیزه خبر ویرمدیمی سزك
عذر یکز قبول اولنمز مادك عذابلری اودایچنده که بزه شریك کتورنلره بوکون برکسه بو قدرکه
مانع اولوب عذابمزدن قورتره ودخی بوردیکه إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ الْغَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ
الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا يعنی تحقیق الله تعالی بر ایله کوکلر ایچنده اولان غیبلری بیلور انی
دخی بیلورکم اکر کافرلر دوندیلوب کیرو دنیایه وارسلر همان کیرو اوتکی اشلرنه دونلر
زیرا تحقیق الله تعالی قوتلرك کوکلری ایچنده کنی بیلور اکر خیر واکر شر ودرحق تعالی بوردر
ایت یا محمد بو کافرلره اول الله دکه سیزدن ایلروکی امتلری کیدوب سیزی انلرك یرنه خلف
دیکوب ساکنلندردی هرکسه کم سیزدن الله تعالیدن بولکنه انکار الله انك کفری ضرری
کروکذوبه اولور کافرلره کفری زیاده قلمز الله تعالی قتنده الا قتی غضبی ارتوردکه انکله عقوبته
مستحق اولور ودخی ارتمز الا آخرته عین حسران ارتوردلر هیچ بر وجهله نذارکی بولنمز و
دخی بوردیکه قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا

من

مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْهُ بَلْ إِنْ
يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا يعنی حق تعالی بوردیکه یا محمد ایت اولکافره الله
تعالیه شریك طوتوب عبادت قلدوغکز نکری قوب بیرلوره بو مخلوقدن انلر دخی نه یر اندیلر کا
کوستردك یا خود بو مخلوقلرك یر اتمقده معاونتلری می وار تاکه انلر دخی
نصیبی اوله یا خود بز بونلره کتابمی ویردك که انك اچنده بز کفر ایتمکده حجتلری اوله انلر دخی انکله
بیان اوزره اولمز معبود طوتندقلرینك نه نسنه یر اتمقه قدرتی وار بونلرك بعضیسنك وعده
سی بعضیسنه یعنی شیاطین بو کافرلره دیدیلرکه بو معبودلرکز یادین سیزه شفیع اولوب قورتره
انکله بونلرك سوزی دکلدر الا باطل کلامدر الا یوب غروره یر اغرور ودخی بوردیکه إِنَّ اللَّهَ
يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ
حَلِيمًا غَفُورًا يعنی تحقیق حق تعالیدر که بویرلری کوکلری قدرتی برله صقلر زایل اولمسون دیو
وقیامت کونده بو کوکلر زایل اولسلر صحیح برکسنك قدرتی یمزکه طوته بله بدرستی حق تعالی
حلیمدر حلم ایدر بو کافرلرك سوزلرینه کم دیرلر الله تعالیدن ولدی وار یقین اولدیکم بو سو
زك عینیندن کوکلر زایل اوله برندن اما حق تعالیدن قدرتی امساك ایدیکم زایل اولمدی
ودخی اول غفور در توبه ایدنلری عفو ایدر وعاصیلره تعجیل عقوبت ایتمز مهلت ویردکم برندمت
ایدوب استغفاره کلالر ودخی بوردیکه وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا اسْتِكْبَارًا
فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ

فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللهِ تَحْوِيلًا يعنى اول مكه كافرلرى يهودلرى
ونصارىلرى تغيير وتعبيد ايدرلر بيغمبرلرين بلاتلره قاريجون ديرلر ديكه والله اكر بيزه
رسول كلسيدى يهودلردن ونصارادن دخى نوايلورق دين بزطوتيدق چونكه محمدى بولره
رسول كوندردك اول محمد كلكلكى بونلردن ارتورمدى الا هدايتدن ايراقلق ارتوردى
دخى ياوز تدبيرلرارتردى كه جمع اولوب اتفاق قلدلر رسولى قتل ايتمكه ايرشمز اول ياوزمكركه
عقوبتى الا كرواهلنه ايريشور بونلر منتظر دكلرالا اولكيلرك عادتندنكه بونلره دخى انجلين
عقوبت ايريشوب هلاك ايلدى پس حق تعالينك سنتى عذاب ايتدكده تبديل اولمز ايدى سن
يا محمد برغيرى كسنك قدرتى يوقدر كه انى تبديل قيله ودخى بوردىكه اَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللهُ لِيُعْجِزَهُ
مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا يعنى حق تعالى بوردىكه بومكه
كافرلرى بربوزنده سفر ايدوب بودومزلرمكه كوره لر عبرت الركندولردن ايلرو كيدلرك
احوالرنى كه عاقبتلرى نيه ايرشدى حال بوردكه انلرك قوتى وشوكتى بونلردن ارتوق
ايدى ولشكرلرى دخى چوغيدى هيچ بركسنك قدرتى يتمزدكه حق تعالينك عذابندن
قچوب قورتولهيلدى كوكلرده نه يرلرده زيرا الله تعالى عليمدر نه يرواريسه كوردانك نظرنده
هيچ نسنه غايب اولمز قادردر قدرتى يتركه هرقنده اولورسه طوته ودخى بوردىكه
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ
إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا يعنى حق تعالى اكر عاصى اولوب

كناه

كناه اشلدكى كناهلرندن اوتورو عقوبتله طوتسايدى هيچ بر يوزنده بر دبره نورحيوان
قالميدى هلاك اولميدى بيورلر يقوب اولتريميدى ليكن حق تعالى هلاك ايتيوب تاخير
ايدر شول وقته دكين كه لوح محفوظده مقدر اولوب بازلمشدر قچنكم اول
حيانلرى مدتلرى تمام اولدى بدرستى الله تعالى نوابرينك حالرين
بصير دركورنه اشلدكلرين بارين هربرينه مجازات قيلور عدل
برله هيچ جفا اولمز وايندر رسول الله دن هركيم بوسوره
اوقه بارين قيامت كونده سكز جنتك قپوسى كا اچلر
هربرقپودن فرشتهلر انى دعوت قيلر هرقنغى
قپودن ديلرسه اندن كيره الله هم ارزقنا
ولوالدينا ولجميع امة محمد صلى الله
تعالى عليه وسلم صدق رسول الله

حق سبحانه وتعالى اشبو قرآن كريمى وفرقانى عظيمى اويقوب
ديكلينلرى مرجيلهلر عمل ايدوب مؤمن مصدق قلردن ايلدى
وبونى بازن اسمعيلى اويقوب استماع ايدنلر
دعا خيرلرله ياد بيوره لركه الفقير
اسمعيل جوربايجى جماعت طلبان ايكى
درمحافظه عثمانوار